

(1790: 182)

Odels Sag paa Gaarden Qvalness i Ullensvang.

Aar 1790, den 13de April, blev Retten sat paa Gaarden Qvalness i Kingservigs Skibrede og Ullensvangs Kirkesogn, for at behandle efterfølgende Odels Løsnings Sag anlagt af Opsidderen Ingebrect Christopherssøn mod Broderen Helge Christopherssøn med flere. Retten administreret af Sorenskriver Schielderups eedsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth og efterskrevne af Kongens Foged opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Matthias Jørgenssøn Næss. 2: Asbiørn Matthiæsøn ibm: 3: Friderich Pederssøn Jaastad. 4: Ole Johannessøn Troness. 5: Niels Torbiørnssøn Hougse. 6: John Larssøn Øvre Qvale. 7: Niels Torbiørnssøn Troness, og 8: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. Tilstæde Lænsmanden

1790: 182b

for Kingservig Skibrede, Velagtbare John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Citanten i denne Sag, Ingebrect Christopherssøn, tilligemed sin Frænde og Sødskendebarn Tobias Haldorssøn Rogde, fremstod for Retten og fremlagde den ham under 22 Februar 1790 meddeelte Tegtedag til denne Forretning, samt det udstyrede skriftlige Stevnemaal af 15 Decbr: 1789, som efter Lovens Bydende før Juul er Vedkommende forkyndt, hvorved Helge Christopherssøn Qvalnes med Curator Peder Henrichssøn Sexe, samt Sognepræsten Hr: Rørdam, til i Dag er indkaldet, den første at fravige og afstaae 15/48 Huds Landskyld udi Gaarden Qvalnæss som Citanten har Skjøde paa, samt den sidste som Beneficiarius derpaa at meddeele lovligt Bygselbrev, med videre efter Stevnemaalets nærmere Formeld, hvorefter de tillige er indkaldet at anhøre Vidner og lide Dom til denne Paastands opfyldelse, samt Processens Omkostning at erstatte. De fremlagde Documenter ere saalydende #

Helge Christopherssøn Qvalness med Curator Peder Henrichssøn Sexe mødte og vedtog lovlig Varsel, samt de i Hoved Stevnemaalet ommeldte Bygslepenges Anbydelse før Juul – derefter anmeldte at han ved skriftlig Contra Stevnemaal af 26 Februar 1790 havde indkaldet sin Broder, Citanten Ingebret Christopherssøn at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om deres salig Faders Deeling og Dispensation om Gaarden, overensstemmende med Forordningen af 14 April 1769 med videre, samt erstatte denne Processes Omkostning skadesløs, som bemelte Stevnemaal indeholder, saalydende #

Hoved Citanten vedtog lovlig Varsel.

Fra Sognepræsten Hr: Rørdam som Lod [Ejer]? vedtog Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, blev fremlagt et skriftligt Contra Stevnemaal af 24 Martii 1790, hvorved Hoved Citanten er indkaldet at anhøre Vidner med videre som Stevnemaalet udviser, saalydende #

Hoved Citanten tilstod Stevnemaalets rigtige Forkyndelse i lovlig Tid.

De til Vedermaele indkaldte Margaretha Helgesdatter med Laugværge, samt Jacob Helgessøn Mæland, mødte og vedtog lovlig Varsel.

Alle i Hoved og Contra Stevnemaalene benævnte Vidner mødte.

Derefter begjærede Hoved Citanten sine indstevnte Vidner fremkaldte, eedfæstede og forhørte, og fremstod

Lænsmand John Torgiulssøn Hougse, Elling Hanssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen, som aflagde Eed og vidnede eensstemmig, at de beskikkelsesviis før Juul havde tilspurgt Sognepræsten hr: Rørdam, efter Citanten Ingebrect Christopherssøns Forlangende, om denne

kunne faae sig tilbygset sig det nu omtvistede Jordegods i Qvalness, hvilket han først nægtede, men efter nogen Betænkning svarede at Ingebrect vel kunne faae det, men maatte derimod overlade ligesaa meget af Baroniets Gods. Demitteret.

Helge Christopherssøns

1te Vidne, Østen Østenssøn Mæland, aflagde Eed og provede, at han tilligemed det andet indstevnte Vidne var tilstæde hos afdøde Christopher Ingebretssøn Qvalness og hørte at han paa sin Døds stund sagde at han havde overtalt Sognepræsten Hr: Rørdam som Beneficiarius, at deele hans brugende Gaard Qvalness i to lige Deelee mellem Hans Sønner; Denne Tale skeede omtrent 8 Dage eller meere førend Christopher døde, efterat Præsten allerede havde berettet ham, men h/an/d var dog \da/ ved sin fulde Sands – og Vidnerne bleve hertil kaldede at bære Vidne i sin Tid. Demitteret.

2 Vidne, Iver Henrichssøn Bratespen, aflagde Eed og vidnede ganske eensstemmig med forrige Vidne, med Tillæg at Vidnet troer, saavit han nu erindrer, at dette var meer end 8 Dage føren Christopher døde. Demitteret.

Hr: Rørdams

1te Vidne, Peder Henrichssøn Sexe, aflagde Eed og vidnede til de i Stevnemaalet benævnte Spørgsmaale: 1 Sp: Jo, var tilstæde efter Præstens Tilkaldelse, og hørte at Ingebret efter Præstens Tilspørgsel sagde at han var fornøjet med det som var gjort, nemlig at Gaarden skulle deeles i 2de lige Dele, hvorpaa begge Brødrene skildtes fra Præsten og var fornøjet. Dem:

2 Vidne, Jacob Helgessøn Mæland, aflagde Eed og vidnede: at han samme Tid var tilstæde og hørte at Præsten spurgde om Ingebret ville have Gaarden delt saaledes at hver af Brødrene fik halvedeelen i Bondegodset og halvedeelen i Baroniet Rosendals gods, eller om Ingebret vilde have Bondegodset allene, hvortil Ingebret svarede at det var ham det samme. Hørte ikke noget Kjæremaal siden, eller at Ingebret sagde directe at være fornøjet med Deelingen. Demiteret.

3 Vidne, Iver Henrichssøn Bratespen, vidnede under forhen aflagde Eeds Kraft, at han vel var tilstæde den af forrige Vidner omprovede Tid, men kan aldeles ikke erindre Talen og Afgiørelsen i det paastevnte Tilfælde, saasom han ej var tilkaldet at være Vidne, og derfor ikke lagde Mærke dertil. Dem:

Hoved Citanten erindrede at Peder Sexe{s Hustrue} er Curator for Helge Christopherssøn, og har dennes Moster til Ægte, samt at Jacob Mæland er kjødelig Morbroder til bemelte Helge Christopherssøn, derfor overlod til Dommeren ved endelig

1790: 183

Dom at overveje deres Vidnesbyrd.

Sognepræsten Hr: Rørdam fremlagde Indlæg af Dags Dato, saalydende #

Hoved Citanten aldeles benægtede det oplæste Indlæg, og sagde at han aldeles ikke overlader noget af det han har Bygselseddel paa, saasom han der var største Lods Ejer i Bondegodset, paastaar at have Lovgiverens Biefald at tilbygse sig Baroniets Gods. Han henholdt sig derfor til sin fremlagte Stevning, og i Anledning af samme fremlagde til Sagens Oplysning de i samme paaberaabte {Stevning} Documenter: 1: Skiftebrevet af 17 Maji 1763 efter Moderen Torbjør Sjurs Datter. 2: Christopher Ingebretssøns Skjøde af 19 Maji 1764, som indeholder at Comparenten var Odelsmand til Godset, og følgelig kunne den Deel ikke disponeres over af Faderen, saasom i Skjødet findes at Indløsningen skulle skee ved Myndlingens myndige Alder. 3: Skifte brevet efter Faderen Christopher Ingebretssøn af 18 Julii 1787. 4: hans meddelte Skjøde af 15 Martii 1788, samt 5: Bygselseddelen ham meddeelt den 13 Junii 1787. og tillige 6: sin Skattebog, som viser at han siden 1788 har betalt Skat af det gods som ham ej er bleven tilladt at bruge – endelig og 7: Bevis fra hr:

Cammerraad Elkier at Landskylden af Baroiniets gods siden 1788 er betalt, saal: hermed troede han at have bevist sin lovmedholdige Ret, og derhos anmærkede at det ikke er bevist af Contra Parterne at salig Christopher Ingebretssøn efter Forordningen ville disponere Gaarden efter Forordningen, men vel at han ønsked den deelt, og havde overtalt hr: Rørdam som Byglsleherre at byglsle dem samme. Endelig fremlagde Indlæg af 10 hujus, saalydende #

Helge Christopherssøn fremlagde paa Grund af Stevnemaalet sin meddelte Bygselseddel af 11 Junii 1788 paa 3 Spand 2 $\frac{1}{4}$ mrk: i Qvalness, hvilket han henholdt sig til og i overeensstemmelse med sin Faders sidste Vilje og Sognepræsten Hr: Rørdams Opfyldelse deraf, hvilket ved de afhørte Vidner er oplyst, paastod at samme fremdeles maatte ham tilkjendes til Brug og Beboelse, uden Anke i nogen Maade. Ligeledes fremlagde han det til ham udstædte Skjøde under 31 Octobr: 1787, som hjemler ham Ejendom for 1 pd: 3 mrk: Smør, 9/48 Hud, som tilligemed Bygselseddelen ere saalydende. Sagde derefter at han vil opfylde Sognepræsten hr: Rørdams Proposition i det i Dag oplæste Indlæg, og overlader til sin Broder om han saaledes vil deele Gaarden, men kun den halvedeel efter Faderens Villje og Disposition, ligemeget hvad Sort gods, bliver ham tildeelt. Endelig anmærkede han og at hans salig Fader ikke oplevede saa lang Tid at han kunne faae den ved Forordningen befalede Disposition og derpaa grundede Skjøder oprettet, men Comparenten henholdt sig til de afhørte Vidner, og paastod Dispositionen ved Magt kjendt, samt Byglsle seddelen og Skjødet anseet som lovlig og udisputerlig Hjemmel for hans Brug og Ejendom.

Hoved Citanten henholdt sig til de fremlagde Documenter og Indlæg, og paastod lovmedholdig Dom.

Contra Citanten paastod ligeledes Dom til friefindelse, og Processens Omkostning erstattet med 2 rd: 4 s:

hr: Rørdam lod ligeledes paastaae Omkostninger erstattet med 2 rd:

Mere havde Parterne ikke at tilføre, thi begierede de Dom afsagt paa næste Sommer Ting for Bekostning at spare

Eragtet

Sagen optages til Revision og Eftersyn af det passerede og indleverede til sidste Tingdag for Kingservigs Skibrede dette Sommer Ting, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed afsiges, og haver Laugrettet at møde.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1. 3. 4., en Dags Forretning 3 rd:, 1 Dags Diæt 1rd:, 2 Miles Diæt frem og tilbage 2 mrk:, 2 Vidner 2 mrk: 8 s:, Fogden 5 mrk:, Lænsmanden 3 mrk:, Mændene for 1(?) Dag og for Mad paa Utne, hver 3 mrk: [= 4 rd:], ialt 11 rd: 3 mrk: 12 s:, som Hoved Citanten betalte.

Aastæds Sag paa Kjerland i Gravens Skibrede.

Aar 1790, den 27 April, blev Retten sat paa Gaarden Kierland i Gravens Skibrede af Hr: Sorenskriver Schielderups eedtagne Fuldmægtig Morten Johan Barth, for at behandle efterfølgende Sag anlagt af Opsidderen Mads Trondssøn mod Iver Ricoldssøn. Som Laugrettes og Meddomsmænd vare tilstæde og af Kongens Foged udnævnt: 1: Niels Hanssøn Ejde. 2: Ole Olssøn Hjelmevold. 3: Omund Larssøn Ose. 4: Wiching Olssøn Seim. 5: Haaver Larssøn Fylkedal. 6: Elling Jenssøn ibm: 7: Lars Larssøn Ose, og 8: Jon Josephssøn Lille Graven. Nærværende Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven.

Da Mads Trondssøn fremstod for Retten og fremlagde den til afvigte 24 April berammede Tægtedag, dateret 27 Martii sidsleden, samt det formedelst indfaldne Stormvejr bekjendtgiorte Forfald af 24 April, saalydende # derefter anmeldte at han, saasom mindelig Forretning efter foregaaende Tilbud overeensstemmende med den under 1te Julii og 1te August 1788 afholdte Steenings Forretning, ikke hos hans Naboe Iver Ricoldssøn har været at erholde, ved mundlig Stevnemaal til denne berammede Tægtedag havde indkaldet bemelte

Iver Ricoldssøn at anhøre Vidner og lide Dom til Fuldbyrkelse af den bemelte afholdte Steenings Forretning, modtage Syn og Grandskning, Steening og Reening i Henseende til

1790: 183b

de Disputer som siden den ommeldte Steenings Forretning var afholdt, har verseret mellem dem, om Byttet ved Bergagerkloen, \og/ paa Brovold med videre, som under Sagen skal blive oplyst og lagt for Dagen, samt efter forbeholdende Irettesettelse og Paastand forb(ind?)es ved Dom at holde sig Steenings brevet efterreetlig, og erstatte denne foraarsagende Processes Bekostninger skadesløs.

Som Vidner vare under Lovens Falsmaal indkaldte Tosten Olssøn Kierland, Peder Christophersøn ibm:, \og/ Anders Trondssøn Ejde.

Iver Ricoldssøn Kierland mødte og vedtog lovlig Stevnemaal, ligesaa var Vidnerne tilstæde. Desuden anmeldte Citanten at have godvillig nødende Vidner Lars Tormodssøn Kløve og Berge Nielssøn Traae. Citanten derefter, førend Vidnerne bleve afhørte, begiærede tilført at han 2de gange, først uden, og anden gang med 2de Mænd havde tilbudt den indstevnte Forlig paa den Maade at de skulde tage 2 eller 4 Mænd paa hver Støl, der kunde skjønne i disse deres Tvistigheder, men alt er bleven nægtet indtil Dom var gangen, og der for var han nød, uden Villje at anlægge denne Sag der foraarsager dem begge Pengespilde, formedelst al nægtelse af Citantens formeentlige Ret.

Parterne sagde at de i Laugrettets nerværelse forleden 24 April bleve forenede saaledes om Strækningen for Braavold, som i den herved fremleggende Steenings Forretning sluttet 1te Augusti 1788, hvilken findes Acten vedhæftet, findes anført: at den Deel af Braavold som ikke tilforn er steenet eller benævnt, skal være et Bytte mellem Parterne for deres Ejendomme, saa at nu er nedsat disse Mærker:

Paa N: O: Kant af Braavold imod Elven er hugget en X i en Bjerg nult, som viser i 8 i Albue Linie efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er Endebyttet. Inden om denne Indhægning ejer Iver Fureskoven paa søndre Side, men uden om Indhægningen ejer Mads ligesom den forrige Forretning viser.

Iver Ricoldssøn Kierland sagde at den Tvistighed som nu skal afgjøres mellen ham og Citanten Mads Trondssøn, er om de Mærker og Ejendomme Steenings Forretningen indeholder, der ere needsatte og opførte ved Bergagerkloen, og Comparentens Paastand er denne, at han ifølge Steenings brevet skulde eje al den Skov som befindes paa den Bøe han ejer ovenfor Bergageren op under Bjerget, men ikke op i Skaarene, hvilket han formodede Retten og Laugrettet biefaldt, og ved Syn og Granskning paa Aastædet vil befindes rigtig og overeensstemmende med al Rimelighed Stædernes Beskaffenhed, overloed for øvrigt Sagens fremme til lovlig Behandling, hvortil han udbad Forretningen af 1te August 1788 maatte være Regel.

Citanten begiærede Vidnerne frem kaldte, eedfæstede og forhørte: Thi blev Edens Forklaring dem af Lov bogen forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da

1 Vidne, Lars Tormodssøn Kløve, som aflagde Eed og vidnede: at han som Laugrettesmand ved sidste Steenings Forretning den 1te Julii 1788 hørde Foreeningen mellem Parterne saaleedes som det under 1te August samme Aar tilført, udviser. Ingen undtagelse om Ejendommen for Ivers Part havde da Stæd. Heller ikke blev omtalt at Iver skulde eje Skoven oven for Bergagerkloen paa al den Bøe han der ejer, men Mads forlangede at Steener der skulde nedsettes for at adskille Ejendommene, hvortil Iver svarede, men hvad hans Svar var, kan Vidnet ej erindre. De syntes at være forenede, {men} og Vidnet hørte ej nogen Tvistighed derom. Demiteret.

2 Vidne, Berge Nielssøn Traae, aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med første Vidne, med dette Tillæg, at da Mads paastod Steene nedsat for at adskille denne omtvistede

Ejendom, svarede Iver at saadant ej giortes fornødent, saasom Uhren skifter mellem dem. Demitteret.

3 Vidne, Anders Trondssøn Eyde, vidnede efter aflagt Saligheds Eed eensstemmig med første Vidne, uden mindste Forandring. Demitteret.

4 Vidne, Tosten Olsson Kierland, aflagde Eed og vidnede, at han var tilstæde ved Steeningen den 1te og 2 Julii 1788, og hørte at Mads paastod Mærker nedsat for at adskille Ejendommen ovenfor Bergageren, men Iver og endeel af Laugrettet svarede hertil, at Bierget skiftede, og altsaa behøvedes ingen Steening. Paa Tilspørgsel sagde Vidnet, at det eene Berg ovenfor Bergageren kaldes Store Laaberg, og det andet Lille Laaberg. Demitteret.

5 Vidne, Peder Christopherssøn Kjerland, aflagde Eed og vidnede om de omprovede Bergers Navn ligemed 4 Vidne, uden Forandring, og at Steenings Forretningen som den 1te August 1788 tilført Protocollen, blev for Parterne oplæst og af dem bekræftet rigtig at være, uden mindste Modsigelse eller Tvist paa nogen af Siderne. Dem:

Citanten havde ej flere Vidner at føre. Forretningen er Hjemmel for Rigtigheden af Mærker og Steener – den følger han (ham?), og den er usvækket – begiærede at Retten ville besigte den omtvistede Strækning, da det skal befindes at Ejendommen over Bergageren allene skal tilhøre ham, Iver Kierland, og ikke ovenfor Kalvebrækageren, hvilken Skov vises af Forretningen tilhøre Mads – han henholdt sig til Vidnerne, og forbeholdt sin Ret i alle Deelee.

Retten og Laugrettet ifølge med Parterne begav sig ud paa Marken for at besee de omtvistede Stæder, og under Befaringen blev Parterne saaledes Foreenet, at Byttet mellem Iver Ricoldssøns og Mads Trondsøns

1790: 184

Ejendomme paa de omdisputerede Stæder skal begynde fra den 8de Markesteen, hvor ved Bergagerkloen er indhægned, og i forrige Forretning benævnet, derfra til den forhen hugne X i et Bierg, der nu navngives for Lille Laaberg, videre derfra i Øst til 2 andre efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viser i S: O: til en anden X hugget i en stor Steen, derfra til en ditto X hugget i et Bierg ved et stort Birke Tree, hvor Endebyttet er. Disse Mærker ere forhen ligesom den forrige Forretning pagina [?] indeholder nedsatte og anførte. Nu bliver Regelen denne, at Iver ejer Skov og Slotte paa den søndre Side af disse Mærker, samt ligeledes fra bemeldte og sidst anførte X i Bierget ved {Furren} Birken ned efter i {S:} W: til 3 efter hinanden hugne X, videre derfra i S: til 5 efter hinanden hugne X, derfra i W: til en nedsat Mærkesteen i Bergager Reenen, som er Endemærket. Indenom disse Mærker ejer Iver Skov og Mark. Skaarene derimod udenfor, og Skoven ovenfor Kalvebrækageren ejer Mads, men Bøen ejer Iver som tilforn, ligesom den sidste og ejer Bøen i Skaarene under eller op i Bierget.

Saaledes er Foretningen sluttet og alt afgjort, derhos bleve Parterne saaledes foreenede at de hver svarer halve Omkostninger af hvad Retten og Rettens Personer tilkommer, som saaledes beregnes: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 3 rd:, 1 Dags Diæt 1 rd:, ½ Miles Diæt paa Rejsen 8 s:, Incamination 1 rd: 2 mrk: 4 s:, 5 Vidner 3 mrk: 8 s:, opnævnelse 5 mrk:, Lænsmanden 1 rd:, 3 Mænd hver 2 mrk: i 3 Dage, og 5 Mand hver 24 s: ialt i 2 Dage, ialt for Laugrettet 5 rd: 3 mrk: {2 s:}, Stevnepenge 3 mrk:, Fløtning 1 rd:, Tægtedag 2 rd:, ialt {20 rd: 4 mrk: 12 s:} 17 rd: 4 s:, som af Parterne blev betalt.

Aastæds Markeskiels Sag paa Troness i Kingservig.

Aar 1790, den 19de Maji, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Troness i Kingservigs Præstegjeld og Skibrede af Stædets Sorenskriver Hr: Søren Schielderups eedsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskiels Trette

anlagt af Opsidderen Ole Johannessøn mod sin Naboe Niels Torbiørnssøn. Som Laugrettes og Meddomsmænd vare af Stædets Foged, Velædle hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte og tilstæde: 1: Johannes Torgiulssøn Hougse. 2: Niels Torbiørnssøn ibm: 3: John Ellingssøn Jaastad. 4: Wier Thomæsøn Mæland. 5: John Larssøn Øvre Qvale. 6: Elling Nielssøn Langesætter. 7: Ole Olssøn Hougstvedt, og 8: Svend Knudssøn Grimen, som alle angav sig at være til Parterne ubeslæktede. Ligesaa var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibreede, Velagtbare John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Ole Johannessøn Troness mødte for Retten og fremlagde Tægtedag til denne Forretning som af Sorenskriveren meddeelt den 22 Februarii dette Aar, saalydende # og ifølge af samme anmeldte at han ved mundlig Varsel til denne berammede Tiid og Aastæd havde indkaldet sin Naboe Niels Torbiørnssøn Troness til at møde sig udi Rette, og for Retten anhøre baade stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, samt at holde en lovlig Stevnings Forretning angaaende Olderskoven, samt et formeent opsat ulovlig Gierde, saavelsom og til Syn og Grandskning paa Aastædet, hvorved han forventer og paastaaer at nyde de gamle Kjørselveje og Grinder ubehindret, saa mange som behøves og fra gammel Tiid været haver, med hvad videre under Sagen kunne forekomme og af Retten besees, om alt endelig Dom at lide til undgiældelse efter Lov og Anordning, samt som Sagvolder denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand. Som Vidner ere under Falsmaal indstevnt Niels Ellingssøn Langesætter, Halgrim Torbiørnssøn Mæland, Lars Larssøn Utne, Iver Olssøn Reisætter, Samson Olssøn ibm:

Den indstevnte Niels Torbiørnssøn Troness mødte for Retten og vedtog lovligt Stevnemaal.

Vidnerne mødte, de Citanten begjærede fremkaldte, eedfæstede og forhørte; Thi blev Edens Forklaring dem af Lov bogen forelæst, med Formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da 1 Vidne, Niels Ellingssøn Langesætter, som aflagde Eed efter Loven og vidnede, at han tilligemed det andet indstevnte Vidne Halgrim Torbiørnssøn Mæland efter Citanten Ole Johannessøns Forlangende, omtrent 8 Dage før Juul afvigte, tilspurgte den indstevnte Niels Torbiørnssøn Tronæs beskikkelsesvis om han vilde aflægge det Træe som han havde begyndt at opsætte paa Citantens Melkestøel, hvortil Niels svarede aldeles nej. 2: om han ville forlige Sagen og i Mindelighed afgjøre de Tvistigheder som var dem i mellem, for at undgaae Process og Bekostning, hvilket Niels ligeledes under Eed benægtede. og 3: om Niels ville følge med disse 2de Vidner for at oversee deres Tvistigheder, i Haab om at alt kunne i Mindelighed afgjøres; dette blev og af Niels nægtet, men han overlod til Citanten at tage sine Vidner med sig selv. og da Citanten intet Forlig kunne træffe, sagde han at ville anlegge Process, hvilken Niels sagde forlænge siden at have ventet paa. Demitteret.

1790: 184b

2 Vidne, Halgrim Torbiørnssøn Mæland, 48 Aar gammel, fød og opfød paa Naboe gaarden Mæland hernæst hos hos, hvor han sin heele Tiid har været, ubeslægtet til Parterne; vidnede om den paaberaabte Beskikkelse, eensstemmig med første Vidne uden Forandring, og da han tillige er indstevnt at aflægge sin eedelige Forklaring om Brug og Eiendom, saa bekræftede han dette: at saa langt hen i Tiden Vidnet kan mindes, uvist hvor længe siden, har begge Melkestøler, saavel den som Ole Johannessøn bruger, og hvor Niels Torbiørnssøn nu har opsat et Træe eller gierde, hvilket er paastevnt, som den Niels endnu bruger, været fælles. For lang Tid siden opførte Ole Johannessøn, som har beboet denne Gaard i \omtrent/ 34 Aar, hans Formand Peder Troness et Smalehuus paa den Støel han nu bruger, og har dette Huus siden den Tiid været brugt af Opsidderen paa Citantens Part, ligesom Citanten og i 24 Aar eene og alleene har benyttet sig af denne Støel til Kreaturenes Malkning med videre, og Niels Torbiørnssøn og Formænd samme Tiid ligeledes benyttet sig af den anden Støel. Vidnet kan anvise saavel disse Støler som Tuften af Smale huset, hvor det har og end nu er bestaaende.

I Henseende til Kjørsle vejene kan Vidnet ligeledes anvise hvilken enhver har brugt af Opsidderne, saavit han kan erindre, saavel som og hvor grindene og Leed har været. Videre sagde Vidnet, at Niels Torbiørnssøn af fælles Fæehauge har udgjærdet et Træ, hvor Vidnet tilforn har seet begge Parter Creature har gaaet om hinanden, og dette førend Ole indgiærede et Stykke i samme Fæehauge som han nu har til Brug. Paa Tilspørgsel sagde Vidnet, at fra Thunet her paa gaarden har tilforn ned gaaet en aaben Vejte {gjennem en} ned efter til Qværnehuus bækken, men Niels Torbiørnssøn har for 3 eller 4 Aar siden lagt denne Vejte igjen ved at udpløje sin Ager Ekrene over samme, og derved hindrer at Vandet ej i Bækken faaer sit Udløb, derimod løber Vandet nu need en anden Vej over Bøen, hvilket Vidnet kan anvise.

3 Vidne, Lars Larssøn Utne, 66 aar gammel, fød her paa gaarden, og opholdte sig her i 50 Aar, Farbroder til den indstevnte, vidnede om Melke stølene ligesom første Vidne, med dette Tillæg, at førend Ole Johannessøns Formand flyttet Smale huuset paa den Støl han bruger for nærværende Tiid, blev den Støl som Niels nu har, brugt til Malkning af Fæe Creaturene, men Faarene bleve malkede paa den anden; De vare begge til fælles for begge Opsiddere. Kjørsle Vejene om Vinteren kan Vidnet anvise, men om Sommeren blev ingen Kjørsle Vej af nogen af Parterne brugt. Om Udgjærdslen i fælles Fæehauge kunne Vidnet ingen anden Oplysning give end at begge Parter har udgjærdet sin Deel, men hvem som først begyndte, veed han ej. I Henseende til Vejten vidnede han eensstemmig med andet Vidne.

4 Vidne, Iver Olssøn Reisætter, 38 Aar gammel, fød paa Reisætter, nærmeste Gaard herhos, tjent her paa Gaarden hos begge Parter for omtrent 20 Aar siden i foregaaende 2 Aar, ubeslægtet til Parterne, vidnede eensstemmig med Halgrim Mæland, uden mindste Forandring.

5 Vidne, Samson Olssøn Reisætter, 28 Aar gammel, Broder til næst forrige Vidne, tjent her paa gaarden for 3 Aar siden i 4 Aar, vidnede om Bruget og Ejendom ligesom forrige Vidne Halgrim Mæland, uden mindste Forandring.

Alle Vidnerne sagde eensstemmig, at Older skougen har været fælles for begge Parter, og Hugning skeed af dem paa de Stæder hvor de har villet, uden Anke i nogen Maade.

Indstevnte Niels Torbiørnssøn fremlagde een her paa gaarden den 2den August 1746 afholdt Steenings Forretning, som viser at Skoven er skiftet, og Mærker for samme bestemt, den holder han sig efterretlig, og paastod at den bør i alle Deelee følges, som usvækket. Denne Forretning følger Acten in originali.

Retten ifølge af Laugrettet, Parter og Vidner, derefter følgerlig Parternes Forlangende, begav sig udi Marken, hvor Vidnerne først anviste de omprovede Melkestøler, som saavel Citanten Ole Johannessøn som hans Naboe Niels Torbiørnssøn bruger, samt det omvidnede Smal Huus og Tuft, og da befandt vi at Niels Torbiørnssøn, som han selv tilstod, havde indgiærdet et Træ paa den Støl som Ole Johannessøn efter Vidnernes Forklaring i over 20 Aar har brugt, efterat den af bemelte Ole Johannessøn formedelst Huuses opførelse med videre er qvidslet. Derimod befandtes det og at Niels Torbiørnssøns Melkestøl ej er i saa god Stand, eller Jorden af saa god bonitet som Ole Johannessøns, men de og deres Forfædre have deelet eller lignet Bruget af Melkestølene saaledes, siden de hver paa sin Deel ejer Bøen under samme.

Kjørslevejene bleve og anviste saaledes som af gammel Tid har været brugt, og befandtes af Retten at den Vej som Niels bruger over Oles Bøe er synlig, og Leed opsat, som af Ole vedligeholdes. Derimod har Niels gjærdet for den Vej Ole og Formænd fra gammel Tid har brugt, og derved formeent ham den Vej han nødvendig behøver. Denne Vej synes Vi er fornøden for Ole, og kan samme ej efter Situationens Beskaf-

-fenhed anlægges paa anden Stæd end der hvor Vidnerne har anvist den tilforn har været, naar den om Sommeren skal bruges, omendskjønt Vidnerne have sagt at disse Veje kuns om Vinteren, i deres Tiid blev brugt.

Derefter anviste Vidnerne den Deel som Niels Torbiørnssøn har udgiærdet til Bøe af den fælles Udmark, hvorimod Ole intet Vederlaug har, og befandtes samme Udgiærdslen ganske god, og i den Stand at saa meget Høe der paa avles som kan komme Niels Torbiørnssøns Part tilgode for saavidt hans Bøe angaaer. Desuden var Grinden paa dette Gierde af Niels sadt saaledes at det var ubeqvemt at komme til det Vand Opsidderne der fra maae inden dette Gierde hente, til fornøden Brug.

Den omtvistede Vejte tog vi ligeledes i Øjesyn, og befandt at den Vejte Niels Torbiørnssøn formedelst Ageren Ekrens optagelse og udvidelse har lukket, er fornøden til Vandets Udløb i Bækken, og synes Vi at den i Vand floms Tid beskadiger Ole Johannessøns Ager, saa som Vandet nu har sit Udløb need over Bakken paa Niels Torbiørnssøns Bøe, paa hvilken bemelte Ole Johannessøns Ager ligger.

Da Retten havde befaret disse omtvistede Strækninger, og forestaaende var Protocollen tilført, fremstod Parterne, bemelte Ole Johannesson og Niels Torbiørnssøn, og sagde at de frafaldt Vidnernes Eedfæstelse, saasom de nu, for at forebygge al uforføden Tvist og ueenighed, vare saaledes i Kjærlighed forenede om de paastevnte Ankeposter, som de nu forlangede tilført til uryggelig Efterlevelse for sig og Efterkommere paa Gaarden Troness, nemlig: Det af Niels Torbiørnssøn paa Ole Johannessøns Melkestøl opførte gierde skal af ham ned rives og ej i nogen Maade benyttiges af bemelte Niels Torbiørnssøn, men gierdefanget borttages fra Stædet. Derimod skal Niels Torbiørnssøn have frihed at benytte sig af den Udgiærdsle af den fælles Udmark, som han og hans Formænd har indtaget, uden Modsigelse, og som intet videre af fælles Udmark udgiærdes enten til Bøe eller Træer i Fæehaugene, uden Parternes fælles Samtykke og foregaaende Forespørgsel, saasom de Træer der nu befindes, bliver til Brug for enhver, alt under 1 rd:s Bøder til Sognets Fattige. Saasom denne Bøe Niels har udgiærdet befindes bedre, saa skal Ole derimod have Vederlaug i denne nu af Laugrettet efter Parternes Forening udviste Strækning, som med Giærde indhægnes, nemlig fra Leedet eller Grinden af Oles Melkestøl til Smal huset, derfra {tvers ud over til} beent need til den gamle Gar. Kjørslevejen beholder Niels, ligesom Vidnerne haver forklaret, paa Oles Ejendom eft den gamle Strækning, og Niels skal derimod til fælles med Ole opsette et nyt Leed paa Bøes gierdet til Brug for Ole, hvorigjennem den sidste skal have Kjørsel Vej need over Bøen saa beqvemtest som han eragtes, og derefter skal Grindene for enhvers Vej af dem selv vedligeholdes. Ingen andre Veje maae Høst og Vaar bruges af Parterne, under Straf og Tiltale, og den som bevislig antræffes herimod at handle, underkaster sig en Mulct af 1 rd: til de Fattige i Sognet. Hoved Vejten som er paastevnt, skal holdes vedlige af begge Parter, og Vandet af samme leedes saaleedes at det har sit Udløb i Qværnehuus bækken, saa at ingen Skade af den skal tilføjes nogens Eiendom. Olderskoven skal, ligesom den producerede Forretning af 2 August 1746 udviser, være deelt og af enhver Part bruges saaleedes som al Skoven er udsteenet, hvorunder denne og er indbegrebet, derimod tilstaaer Niels Torbiørnssøn at Ole Johannesson nyder Støls Veed paa hans Eiendom af Older, oven for Stølen, saasom samme for ham er beqvemtest, dog maae ingen Hugst \af Løvskeer/ skee, uden Niels Torbiørnssøn derom i Forvejen er underrettet, og samme af ham udvises. Endelig bleve Parterne saaledes forenede: at paa de Stæder hvor de efter Steenings Forretningen i Skoven ejer Giærdefanget, skal de hver for sig vedligeholde Giærde for Bøen, dog skal Steen giærdet her fra være undtaget, og Giærdefanget oven for samme tilhøre Parterne saaleedes som tilforn, da Giærdefang til Steen garen, om det behøves, tages, saavidt som kan ansees fornødent, af begge Parter, paa hvis Eiendom det beqvemmeligst findes.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaleedes: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 5 Vidners førelse 3 mrk: 8 s:, en Dags Forretning 3 rd:, en Dags Diæt 1 rd:, 1 Miles Diæt paa Rejsen 1

mrk:, Fogden for opnævnelse 5 mrk:, Lænsmanden for en Dags Møde 3 mrk:, 8te Laugrettesmænd á 25 s:, [er] 2 rd:, i alt 9 rd: 3 mrk: 12 s: Disse, tilligemed 2 rd: {, og} for Tægtedagen, og for Lænsmandens og Laugrettets underholdning 6 rd:, i alt 17 rd: 3 mrk: 12 s:, paastod Ole Johannessøn godtgiort af indstevnte, uden afkortning. Om dette blev de saaledes foreenet, at Niels Torbiørnssøn der for betaler til Citanten Ole Johannessøn 16 rd: 4 mrk: 14 s: Saaledes er Forretningen sluttet.

1790: 185b

Sommer Tinget 1790

Jondals Skibrede

Aar 1790, den 10de Junii, blev det **almindelige Sommer Ting for Jondahls Skibrede holdet paa Tingstædet Hærandsholmen**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Koren, Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte Laugrettes mænd: 1: Samson Johannessøn Tuften, i hans Stæd Peder Iverssøn Berje. 2: Ole Olsson Qvale. 3: Wiglig Helgessøn Svaasand, i hans Stæd Omund Larsson Espeland. 4: Niels Ellevsøn Selsvig, i hans Stæd Niels Johannessøn Wiig. 5: Torbiørn Olsson Selsvig. 6: John Berjessøn Kopren. 7: Lars Bergessøn Brattebøe, og 8: Erich Salomonsson Fladebøe, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som saaledes publiceres.

1: Forordning om hvorleedes der skal forholdes med Synsmænds udnævnelse, naar der ikke, i den Jurisdiction, hvor Tingen eller Ejendommen er beliggende og Hoved Sagen føres, findes det fornødne Antal af kyndige Mænd, til at bedømme det som er Gienstand for Grandskningen. Christiansborg Slot den 12 Februari 1790.

2: Forordning der fastsætter Straf for de Betjenter i Norge, som efterlade efter Sportel Reglementet af 11 Junii 1788, at tegne paa de af dem udstedte Forretninger hvor meget de, for samme have ladet sig betale. Christiansborg Slot den 12 Marti 1790.

3: Forordning som bestemmer hvorleedes Ejere af Vrag og strandet Gods bør indkaldes. Christiansborg Slot den 12 Marti 1790.

4: Forordning som bestemmer, hvor længe Panthaveren bør nyde Fortrins Ret i Pantet for Renter som betroes Skyldneren. Christiansborg Slot den 12 Marti 1790.

5: Forordning som befaler, at naar Medarvinger eller Creditorer, ved Skifte gives Udlæg i Jordegods i Norge, som forbliver i den efterlevende Ægtefælles eller Aasædes berettigede Arvings Besiddelse, da skal denne ikke have fornøden, naar han udløser dem der have faaet saadant Udlæg, at tage noget Skjøde af disse, men blot qvittering, for at have qvitteret og indfriet det paa Ejendommen hæftede Udlæg, den 19 Martii 1790.

6: Placat angaaende at Skifte Retterne i Opbuds samt Fallit og Sterv boer ikke bør antage De Fordringer som anmeldes, efterat den i Proclama foreskrevne lovlige Varsels Tiid er udløbet. Christiansborg Slot den 26 Martii 1790.

7: Det kongelige Danske Cansellie Placat, at alle Skifte Behandlinger efter Organister, naar de ikke tillige have nogen gejstlig Betjening, herefter bør forvaltes af den verdslige Skifte Ret, dateret 23 April 1790.

8: Stifts befalings mand Hauchs Skrivelse om trende fra Christiania Tugthuus undvigte Lemmer, Iver Nielsson fra Ryfylke, Christine Jonsdatter fra Aggers Sogn, og Marrie Nielsdatter fra Carlsberg Grævskab, deres Efterlysning, dat: 24 Oct: 1789.

9: Ditto indeholdende det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 13 Februar, at Decimationen (....?) prog(?) er ophævet mellem Hans Majestæt og Landgræven af Hessen Cassel, af deres Arveparter som til deres Lande, ud- eller indføres, dat: 27 Februar 1790.

10: Ditto angaaende Anders Larssøn Ølskind fra Trondhjem, hans undvigelse og Efterlysning med videre, dateret 12 Martii 1790.

11: Ditto angaaende Delinqventen Christen Jenssøn Bircheland den ældre af Birchenes Sogn i Nedenæs Lehn, hans undvigelse og Efterlysning, dateret 16 Marti 1790.

12: Ditto med indlagde Bekjendtgjørelse fra Qvægsygs Commissionen i Kiøbenhavn af 13 Martii 1790, angaaende Sygdomme blandt Hæste, Qvæg og Faar, dateret 3 April 1790.

13: Ditto angaaende Anmeldelse af de Fordringer som maatte entstaae fra Feldttoget i Sverrig, deres Anmeldelse til Commissariatet inden 3 Maaneder, den 3 April 1790.

14: Ditto indeholdende det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse grundet paa Kongelig Resolution af 14 Maji, at Bønderne fra Bergen, men i Stiftet boende, skal have frihed at købe Kornvahre af Skibene i 8 Dage efterat liggedagene, som bestemmes til 2 Uger, ere udløbne, med videre, dateret 29 Maji 1790.

15: Bekjendtgjørelse af Hans Kongelige Højhed Arveprints Friderichs aarlige Gave for Bondestanden i Norge, dateret 18 Januari 1790.

Derefter bleve Sagerne foretagne.

Fol: 171 Jacob Johannessøn Tørvigen paa egne og Granders Vegne ædskede Sagen i Rette mod Lars Halderager med Sønner, og fremlagde Laugdag af 23 Octobr: 1789, som blev oplæst, saalydende #

Tosten og Lars Halderager mødte og vedtog paa egne og fraværende Sjur Larssøns Vegne, og vedtog lovlig Varsel, derhos sagde: at den paastevnte Mærkes Gar aldeles ikke af dem er nedrevet; Deres Ejendom, som ved usvækket Dom er dem tilkjendt, henholder de sig til, og efter samme have de brugt det som var lovligt, nemlig ved at nedrive det giærde som formeenes ulovligt at være opsat paa deres Eiendom, da den forhen afsagde Dom skal vise at det Stæd hvor Gierdet er opsat virkelig hører dem til, de protesterede derfor mod Søgemaalet, og paastod at Citanterne bør bevise om dette Gierde er lovligt, og at Comparenterne i Stædet ingen Ejendom har.

Citanten paastod Dom til Stadfæstelse af den passerende Dom og Excecutions Forretning, samt Vederparterne tilkjendt Undgiældelse for deres dristige Foretagende, som veed Vidner og deres egen Tilstaaelse er beviist, samt denne Sags Omkostninger erstattet med 7 rd:

Vederparterne begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Vidner, at det paastevnte og omtalte Stæd, virkelig er deres

1790: 186

Ejendom.

Eragtet.

For ikke at betage de indstevnte Tiid til sit formeentlige Forsvar, kunde Dommeren ej nægte den forlangte Udsettelse, men samme bevilges til næste Høsteting for dette Skibreede, da det paaligger Lars Halderager med Sønner at iværksætte det fornødne til deres Sags Styrke. I Mangel af Iagttagelse heraf, maae de selv tilskrive sig den af Udeblivelse flydende Ulejlighed.

Hr: Foged Koren frem{lagde} ædskede den paa sidste Høste Ting indførte Slagsmaals Sag mod Baar Olssøn og Ole Nielssøn Herrastvedt, og anmeldte at de med mundlig Continuations Stevnemaal havde været ind kaldte at anhøre flere Vidner, hvor til under Falsmaal er indkaldet, Ingeborg Haagens Datter Hærrastvedt og Aamund Hanssøn Sellesætter, derefter Dom modtage i Hoved Sagen til undgiældelse, samt Sagens Omkostninger erstattet.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne indfandt sig, for dem blev Edens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, allerhelst da første Vidne er Ole Nielssøns Hustrue.

Ingeborg Haagens Datter Herrastvedt vidnede, at den af forrige Vidner omprovede Juule højtid afvigte Aar kom Baar ind i Stuen til sin Naboe, Vidnets Mand, som bar Øll ind til ham, der var beskjenket. Forud kjæglede de, og da Ole kom ind med Øllet, tog Baar Skaalen hastig fra ham, men Ole blev derover ikke vreed. Derefter kjæglede de atter, og Ole sagde mange Gange at Baar skulle have sagt at hand havde blandet Sædekornet med Sand som han havde laant Baar, hvorover Ole blev vred og skuede Baar saa at han faldt om paa Gulvet, hvor fra Vidnet maatte rejse ham op. Baar gik derefter ud, og {tog O} kom siden ind og i Vreede tog Ole i Skiægget, hvilket Haargreeb det forhen afhørte Vidne Johannes Herrastvedt maatte løse. De skildtes da ad, og Baar kom derefter i Klammerie med Isach Sellesetter, og disse laae paa Gulvet, men Vidnet saae intet Slagsmaal mellem dem. Saae intet Tegn til Slag paa Baar. Andet eller meere til Sagens oplysning kunne Vidnet ej sige – dog forklarede end videre i følge af ovenstaaende, at Bar først ville tage i Ole, hvilket denne søgte at forekomme ved at skue ham, som før provet. I det øvrige vidnede hun ganske eensstemmig med Vidnet Johannes Hærrastvedt, uden mindste forandring. Vidnet derpaa om sit Vidnesbyrds Rigtighed aflagde Saligheds Eed efter Loven.

2 Vidne, Amund Hanssøn Sellesætter, aflagde Eed og vidnede ligesom Ingeborg Haagens Datter, med denne Forandring, at han ikke saae da Baar kom ind i Stuen, eller at han tog Ølskaalen fra Ole, heller ikke at Ole tiltalede ham for Sæde Kornet, da Vidnet først kom ind medens de kjæglede. Demitteret.

Sagen beroer til i Morgen Formiddag.

Derefter bleve følgende Almues breve med videre tinglyste.

1: Guro Ols Datters Afkald for hendes Arv efter Ole Iverssøn Bache den 16 Martii 1772, 4 rd: 3 mrk: 10 s.; til Formynderen Wiching Sæbbe i Ejdfjord, den 23 Februarii 1790.

2: Iver Iverssøn Hvidesteens Afkald for hans Arv efter Ludvig Torbiørnssøn Hvidesteen den 5 Majii 1760, 30 rd: 2 mrk: 12 s.; til Lars Endressøn Hougaas Stervboe, den 6te Martii 1790.

3: Peder Iverssøn Berges ditto for hans Arv efter Maritha Niels Datter Berge den 7de Octobris 1762, 9 rd: 4 mrk: 11 s.; til Iver Iverssøn Berge, den 6 Martii 1790.

4: Niels Iverssøn Berges ditto for hans Arv efter Maritha Niels Datter Berge den 7de Octobris 1762, 9 rd: 4 mrk: 11 s.; til bemeldte Iver Iverssøn Berge, den 6 Martii 1790.

5: Tosten Iverssøn Berges ditto for hans Arv efter Maritha Niels Datter Berge den 7de Octobris 1762, 9 rd: 4 mrk: 11 s.; til bemeldte Iver Iverssøn Berge, den 6 Martii 1790.

6: Maritha Ivers Datters Afkald for hendes Arv efter Maritha Niels Datter Berge den 7de Octobris 1762, 4 rd: 5 mrk: 5 s.; til Iver Iverssøn Berge, den 6te Martii 1790.

7: Samson Samlands Afkald for hans Hustrues Christi Johannes Datters Arv efter Martha Stengrims Datter Handegaard den 3 Dec: 1766, 18 rd: 2 mrk: 12 s.; til den beskikkede Formynder Johannes Handegaard, dateret 6te Martii 1790.

8: Lars Sjurssøn Breches ditto for Arv efter Sjur Larssøn Breche i Jondal den 13 Octobris 1767, 28 rd: 3 mrk: 7 s.; til Formynderen Sjur Larssøn Breche, den 6te Martii 1790.

9: Tosten Olssøn Berges ditto for Arv efter Sidselle Erichs Datter Berge den 10 Junii 1769, 29 rd: 1 s.; til Formynderen Ole Johnssøn Berge, den 6 Martii 1790.

10: Helge Tollevssøn Stekke paa Malkeness, hans Afkald for hans Hustrues Ingeborg Aamunds Datters Arv efter Aamund Nielssøn og Sigrid Niels Datter Stekke under Tomten den 8 Maji 1784, 12 rd: 5 mrk: 10 s.; til Peder Iverssøn Berge, den 6 Martii 1790.

11: Lars Torchelssøns Afkald for hans Arv efter Sigrid Matthias Datter Tørvigen den 31 Januarii 1789, 1 rd: 3 mrk: 12 s.; til Formynderen Iver Berge, den 6 Martii 1790.

12: Aamund Sjurssøn Molvens Afkald for hans Arv efter Sjur Tormodssøn Molven den 6 Septembris 1770, 3 rd: 5 s.; til Formynderen Lars Svaasand, den 6 Martii 1790.

13: Berje Evindssøns Afkald for hans Arv efter Evind Berjessøn Dæggebreche den 6te Octobris 1784, 13 rd: 3 mrk: 2 s.; til Ole Knudssøn Dæggebreche, den 6 Martii 1790.

14: Iver Olssøns Afkald for Arv efter Ole Iverssøn Tørvigen den 7 Junii 1785, 5 rd: 1 mrk: 9 1/6 s.; til Formynderen Ole Larssøn Drage, den 6 Martii 1790.

Dagen efter, den 11te Junii 1790, continuerede Sommer Tinget for Jondahls Skibreede i forbemeldte Laugrettesmænds nærværelse.

Sagen fra i Gaar opsat mod Ole og Baar Hærrastvedt for Slagsmaal, ædskede

1790: 186b

Hr: Foged Koren i Rette, og tilspurgde Baar Olssøn om han mindelig ville rette for sig ved at betale Slagsmaals Bøder, og Sagens foraarsagede Omkostninger, eller paahøre Fogdens nærmere Paastand til Dom.

Baar Hærrastvedt leverede i Mindelighed i Retten Sagens Omkostninger med Fogdens Sallario (8?) (5?) rd: 12 s.; samt paa Slagsmaals Bøderne 6 rd.; de øvrige 3 rd: lovede han ligeledes i Mindelighed at betale til Høste Tinget uden videre Stevnemaal, og i Mangel af Betaling den fastsatte Tiid skal Sagen saaledes paadømmes.

I Anledning af Ole Nielssøn begiærede Actor tilført: at som intet over Ham med de førte Vidner er beviist, men meget meere er at see, at han med Skjelds ord og Slagsmaal er overfaldet af Baar Olssøn i sin egen Stue, hvor han er taget i Skjægget og skued overende, saa, uagtet det lader som han har været nød at tage imod for som nødvendig at hindre videre Overfald, kunne Fogden dog ikke andet end frafalde Paastand om Bøder og Omkostninger hvad ham angaaer, og saaledes over ham ingen Dom paastod.

Saaledes er Sagen ophævet, dog med den mod Baar Olssøn tagne Reservation om han ej til næste Ting betaler Bøderne.

Enken Ingeborg Lars Datter Tørvigen med Laugværge Lars Olssøn Axness mødte for Retten og sagde at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Ole Larssøn Halderager fordie han ulovlig haver tiltraaet sin Ejendoms Part i Gaarden Tørvigen, som var Citantindens Mand paa Livs Tid tilbygset, og som hun efter hendes salig Mand brugte, alt, uden foregaaende Udsigelse og lovlig Omgang, der for at anhøre Beviser og lide Dom til Undgiældelse; samt denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte.

Ole Larssøn Halderager mødte og vedtog lovligt Stevnemaal, derhos sagde at han vel har tilstaaet sin Ejendoms Part i Gaarden Tørvig dette Aar, men da Enkens Laugværge Lars Axness og hendes Søns Formynder Niels Moe have opsagt Bruget til ham som Ejer, saa troede han ingen Føje at have begaaet, dette paastod han at ville bevise med lovfaste Vidner, samt at Enkens Tilstand har været og endnu er saa ringe at Bruget aldeles ikke af hende paa lovlig Maade kan bestyres; Til den Ende, og da de Vidner som herom kan afgive Forklaring, boer uden for Tinglauget, begiærede han denne Sag til næste Ting udsat, da han forbeholdt nærmere at frem komme med det fornødne til Sagens Forsvar.

Lars Axness nægtede aldeles at have opsagt Bruget paa Enkens Vegne, saasom han dertil ej kunne være bemyndiget.

Vederparten vedblev sin Paastand om udsættelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næst Ting for dette Skibrede, da det paaligger Ole Halderager at iværksætte det fornødne til Sagens Oplysning.

Derefter blev følgende Documenter end videre tinglyste:

15: Skifte Contract, hvorefter Peder Engelssøn Svaasand, Christopher Engelssøn ibm:, og Tosten Thorssøn Underhougen paa sin Hustrues Ingeborg Engelsdatters Vegne, er bleven Ejere af det uskyldsatte Plads Grimedal under Svaasand for 90 rd: den 23 Oct: 1789.

16: Amund Larssøns Skjøde paa Pladset Grimedal under Svaasand, udstæd af Peder Engelssøn Svaasand med fleere, mod 90 rd:, den 23 Octobr: 1789.

17: Tosten Larssøns Skjøde paa 2 pd: 6 mrk: Smør, \eller ½ L: S:, ½ Hud/ i Halderager No: 42 i Jondals Skibrede, udstæd af Faderen Lars Tostenssøn Halderager mod 160 rd:, den 21 Januari 1790.

18: Arne Johannessøns Bygselseddel paa 1 Løb Smør i Sætvedt, med Andeel i Pladset Goutetvedt, udstæd af Giert Olsson Aalvig mod førstefæste, den 10 Junii 1790. med Rev:

19: Johannes Bergessøns Contract for Livs ophold af Sætvedt, udstæd af Sønnen Arne Johannessøn den 10 Junii 1790.

20: Baar Olsson Hærrastvedts Obligation stor 300 rd:, udstæd til Hr: Peder Blydt den 15 April 1782, tinglyst 7 Junii s: A:, udlyst efter qvittering den 10 Juni 1790.

21: Ditto nye Obligation til Arne Larssøn Hærrastvedt, stor 330 rd:, med Pant og 1te Prioritet i ½ Løb Smør, 1 ½ geedskind i Hærrastvedt No: 43, dat: 10 Junii 1790.

Restance Registeret for Jondals Skibrede blev examineret og i de 2de Mænd Tosten Thorssøn Underhougen og Thomas Erichssøn Apeldalen's nærværelse/ befunden rigtig, at Restancen tilsammen for det halve Aar 1790 er 176 rd: 4 mrk: 8 s:, hvilket blev stadfæstet under Laugrettets Bekræftning.

Efter Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Østensøe Skibrede

Aar 1790, den 11te Junii, begyndte det **almindelige Sommer Ting for Østensøe Skibrede, holdet paa Tingstædet Hæransholmen**. Ved Retten tilstæde Kongelig Majestets Foged, Velædle hr: Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wig og efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd, som for indeværende Aar ere udnævnte: 1: Ole Siurssøn Nedre Axnes, i hans Stæd Erich Gunderssøn Wangdal. 2: Lars Larssøn Moe, i hans Stæd Faderen Lars Larssøn Moe. 3: Ole Larssøn Nedre Axnes. 4: Ole Arnessøn Thole, i hans Stæd Jon Rasmussøn Norem. 5: Tosten Thorssøn Norem. 6: Amund Olsson Melstvedt. 7: Siur Siurssøn Berge, og 8: Lars Olsson Berven, i hans Stæd Giermund Asbiørnssøn Nedre Wiig, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger, som for Jondals Skibrede extraheret.

Derefter bleve følgende Almues breve, i denne Orden, tinglyste:

1: Johannes Totland af Samnanger, hans Afkald for hans Hustrues Herborg Hansdatters Arv efter Fria Jørgens Datter Lie den 15 Februarii 1736, 30 rd: 14 s:, til Formynderen Ole Nedre Bircheland, dateret Hæransholmens Tingstæd, den 6 Martii 1790.

2: Johannes Totland af Samnanger, hans Afkald for hans Hustrues Herborg Hans Datters Arv efter Hans Olsson Lie i Wigøer den 16 Januar 175(?) (1751?), 6 rd: 5 mrk: 6 s:, til Formynderen Ole Nedre Bircheland, dateret Hærandsholmens Tingstæd den 6 Martii 1790.

3: Knud Lille Tvedts ditto for hans Hustrues Dordei Stens Datters Arv efter Steen Gundersøn Stranden den 18 Augusti 1759, 19 rd: 2 mrk: 6 s:, til Brigte Nygaard, den 6 Martii 1790.

4: Ole Jermundsson Klyves ditto for Myndlingen Anna Sjurs Datters Arv efter Guri Aamunds Datter Klyve den 19 Maji 1767, 23 rd: 11 s:, og efter Sjur Asgoutsson Klyve den 9 September 1762, 27 rd: 3 mrk: 9 s: med Rente til 7 Maji 1788, 38 rd: 5 mrk: 10 s:, i alt 89 rd: 3 mrk: 14 s:, til forrige Formynderne Tosten Nielsson Walland og Lars Sjursson Østensøe den 6 Martii 1790.

5: Arne Tostensson Medhuus for hans Arv efter Tosten Isaachsson Medhuus den 22 Octobr: 1770, 15 rd: 5 mrk: 10 s:, til Arne Øvre Axness, dateret 6 Martii 1790.

6: Tosten Nielsson Walland den yngres ditto for Myndlingen Jorand Lars Datters Arv efter Sigrid Haavers Datter Øfsthuis den 25 Julii 1771, 15 rd: 5 mrk: 10 s:, til Formynderen Tosten Nielsson Walland den ældre, dateret Hærandsholmen Tingstæd den 6 Martii 1790.

7: Jørgen Isachsson Bervens Afkald for Myndlingen Christi Tronds Datters Arv efter Trond Isachsson Yttre Aalvigen den 21 Martii 1772, 30 rd: 3 s:, foruden de frafaldne Renter, til forrige Formynder Johannes Samsonsson Melstvedt, dateret 6 Martii 1790.

8: Wiching Jørgensson Jaastads Afkald for hans Hustrues Eli Tronds Datters Arv efter Trond Isachsson Yttre Aalvigen den 21 Martii 1772, 60 rd: 7 s: med de aarlige Renter, til Formynderen Isach Sjøvatsson Wambem i Uldvig, den 6 Martii 1790.

9: Tosten Johannesson Steenes Afkald for hans Hustrues Guro Ols Datters Arv efter Guro Aamunds Datter Steene den 11te Martii 1774, 5 rd: 5 s:, til Ole Steene, den 6 Martii 1790.

10: Ole Arnesson Bjørches ditto for Arv efter Helga Ols Datter Bjørche den 27 Septembris 1774, 16 rd: 4 mrk: 13 s:, til Arne Larsson Bjørches Stervboe, den 6 Martii 1790.

11: Ole Endresson Rongs ditto for Arv efter hans Hustrues Anna Niels Datters Moder Guro Ols Datter Botnen den 1te Julii 1775, 22 rd: 2 s:, til Niels Isachsson Botnen, den 6 Martii 1790.

12: Ole Sjursson Scheyes ditto for Arv efter Anna Niels Datters Moder Guro Ols Datter Botnen den 1te Julii 1775, 22 rd: 2 s:, til forrige Formynder Niels Isachsson Botnen, den 6 Martii 1790.

13: Erich Johnsson Botnens Afkald for Arv efter Jon Olsson Botnen den 6 Maji 1777, 3 rd: 3 mrk: 6 s:, til Formynderen Sjur Bjørnesson Rychens Stervboe, dateret 6 Martii 1790.

14: Erich Johnsson Botnen som ny indsat Formynder, hans Afkald for Søsteren Brithe Johns Datters Arv efter John Olsson Botnen den 6 Majii 1777, 1 rd: 4 mrk: 11 s:, til forrige Formynder Johannes Amundsson Indre Aalvig, som den 5 Februar 1788 udsat, dat: 6 Martii 1790.

15: Ole Haagensson Bervens Afkald for hans Arv efter Synneve Ols Datter Berven den 31 Octobr: 1779, 55 rd: 4 mrk: 5 s:, Rente og Landskyld til 6 Martii 1790, 5 rd: 3 mrk: 1 s:, i alt 61 rd: 1 mrk: 6 s:, til Ole Johannesson Schaalem og Jon Brynildsson Østensøe, den 6 Martii 1790.

16: Ole Haagensson Bervens Afkald for hans Arv efter Guri Sjurs Datter Skutleberg den 31 Octobr: 1779, 5 rd: 1 mrk: 15 s:, med Renter til 6 Martii 1790, 5 mrk:, i alt 6 rd: 15 s:, til Formynderne Ole Johannesson Schaalem og Jon Brynildsson Østensøe, den 6 Martii 1790.

17: Ole Haagensson Bervens Afkald for hans Arv efter Haagen Sjursson Berven den 31te Maji 1786, 27 rd: 1 mrk: 11 s:, med Rente og Landskyld til 6 Martii 1790, 2 rd: 10 s:, i alt 29 rd: 2 mrk: 5 s:, til Ole Johannesson Schaalem og Jon Brynildsson Østensøe, den 6 Martii 1790.

18: Sjur Haagenssøn Berven som nye indsat Formynder for Halvedelen af Lars Haagenssøn Bervens Arv efter Synneve Ols Datter Berven, den 31 Octobr: 1779, efter Guri Sjurs Datter Skutleberg den 31 Octobris 1779, og efter Haagen Sjurssøn Berven den 31 Maji 1786, med Rente til 6 Martii 1790, 48 rd: 2 mrk: 5 s:, til John Haagenssøn Sandven, dateret 6 Martii 1790.

19: Jermund Asbiørnssøn Nedre Wiigs Afkald for Arv efter Magdelie Ols Datter Wiig den 16de Maji 1780, 24 rd: 3 mrk: 4 s:, til Torbiørn Olsson Nedre Wig, den 6 Martii 1790.

20: Knud Larssøn Tvedts ditto efter Amund Knudssøn Tvedt den 16 Decbr: 1780, 3 rd: 2 mrk: 3 s:, til Formynderne Ole Hærrastvedt og Sjur Axness, den 6 Martii 1790.

21: Hans Hanssøn Klyves ditto efter Hans Hanssøn Klyve den 21de Novembris 1781, 22 rd: 5 mrk: 10 s:, med Renter, til Formynderen Lars Larssøn Froestad den ældre, den 6 Martii 1790.

22: Arne Hanssøn Klyves ditto for Arv efter Hans Hanssøn Klyve den 21de Novembris 1781, 22 rd: 5 mrk: 10 s:, med Renter, til Formynderen Arne Axness, den 6 Martii 1790.

23: Lars Olsson Fixes ditto for hans Hustrues Christi Hans Datters Arv efter Hans Hanssøn Klyve den 21de Novembr: 1781, 11 rd: 2 mrk: 13 s:, til Peder Sjurssøn Froestad, den 6 Martii 1790.

24: Ingerie Hans Datters ditto for hendes Arv efter Hans Hanssøn Klyve den 21de Novembris 1781, 11 rd: 2 mrk: 13 s:, med Renter, til Lars Larssøn Froestad den ældre, den 6 Martii 1790.

25: Thore Hanssøn Klyves Afkald for hans Arv efter Hans Hanssøn Klyve den 21de Novembris 1781, 22 rd: 5 mrk: 10 s:, med Renter, til Bjørne Froestad og Hans Klyve, den 6 Martii 1790.

26: Gunder Tostenssøn Kaldestads Afkald for Arv efter Christi Haagens Datter Kaldestad den 13de Maji 1782, 18 rd: 5 s:, med Renter, til Tosten Larssøn Sandven, den 6 Martii 1790.

27: Ole Tostenssøn Kaldestads ditto for Arv efter Christi Haagens Datter Kaldestad den 13de Maji 1782, 18 rd: 5 s:, med Renter, til Ole Jermundssøn Sandven, den 6te Martii 1790.

28: Svend Ryssselands Afkald for Myndlingen Gunder Tostenssøns halve Arv efter Tosten Haagenssøn Sandven den 18 Octobris 1782, 27 rd: 1 mrk:, til forrige Formynder Hagtor Kaldestad, d: 6 Martii 1790.

29: Ditto for bemeldte Gunder Tostenssøns halve Arv efter Anna Michels Datter Sandven den 14de Octobris 1783, 29 rd: 2 mrk: 7 s:, med Renter, til ditto, den 6 Martii 1790.

30: Guttorm Michelssøn Lies Afkald for hans Hustrues Anna Tostens Datters Arv efter Tosten Haagenssøn Sandven den 18 Octobris 1782, 27 rd: 1 mrk:, til Formynderen Niels Christopherssøn Walland, dateret den 6te Martii 1790.

1790: 187b

31: Guttorm Michelssøn Lies Afkald for hans Hustrues Anna Tostens Datters Arv efter Anna Michels Datter Sandven den 14 Octobris 1783, 29 rd: 2 mrk: 7 s:, med Renter, til den beskikkede Formynder Niels Christopherssøn Walland, dateret 6te Martii 1790.

32: Anders Knudssøns Afkald for Hans Hustrues Brithe Arnes Datters Arv efter Britha Ols Datter Bjørche den 15 Maji 1782, 5 rd: 4 mrk: 7 s:, til Halsten Arnessøn Bjørche, d: 6 Martii 1790.

33: Trond Larssøn nedre Wiig for Arv efter Lars Brigtsøn Nedre Wig den 13 Martii 1783, stor 24 rd: 4 mrk: 8 s:, med Renter, til Formynderen Kittel Berje, den 6 Martii 1790.

34: Ditto Afkald for Arv efter Kari Tollaks Datter Hillestvedt den 3 Februarii 1784, 1 rd: 1 mrk: 13 s:, til Formynderen Kittel Berje, dateret 6 Martii 1790.

35: Helge Halvorssøn Aass for hans Hustrues Turi Sjurs Datters Arv efter Christi Peders Datter Froestad den 21 Martii 1783, 6 rd: 2 mrk: 14 s.; til Sjur Bjørnessøn Froestad, den 6 Martii 1790.

36: Halvor Olssøn Ryche for hans Hustrues Christi Sjurs Datters Arv efter Christi Peders Datter Froestad den 21 Martii 1783, 6 rd: 2 mrk: 14 s.; til Sjur Bjørnessøn Froestad, den 6 Martii 1790.

37: Thore Olssøn Østensøes ditto for hans Hustrue Gunilde Peders Datters Arv efter Cicilia Christens Datter Udrundingen under Fosse den 10 Junii 1783, 2 rd: 3 mrk: 2 s.; til Formynderen Aamund Pederssøn, dateret den 6 Martii 1790.

38: Brithe Helges Datters Afkald for hendes Arv efter Helge Olssøn Lepse i Wigøer, falden den 15 Octobr: 1783, 15 rd: 2 mrk: 10 $\frac{2}{3}$ s.; til Haagen Torbiørnssøn Lille Aasses Arvinger, d: 6 Martii 1790.

39: Gunder Tostenssøn Kaldestads ditto for Arv efter Tosten Hagtorssøn Kaldestad den 5 Februarii 1784, 17 rd: 1 mrk: 9 s.; med Interesse, til Tosten Larssøn Sandven, den 6 Martii 1790.

40: Ole Tostenssøn Kaldestads ditto for Arv efter Tosten Hagtorssøn Kaldestad den 5 Februari 1784, 17 rd: 1 mrk: 9 s.; med Interesse, til Ole Germundssøn Sandven, den 6 Martii 1790.

41: Jorand Germuns Datters ditto for hendes Arv efter Maritha Ols Datters nedre Wiig den 10de Decembris 1787, 7 rd: 1 s.; til Ole Germundssøn Botnen, den 6 Martii 1790.

42: Tormod Nielssøn Fosse som nye indsat Formynder for Anna Henrichs Datters Arv efter Henrich Hugnessøn Træstad paa Qvamsøen den 11te Octobr: 1788, 6 rd: 4 s.; med renter, til forrige Formynder Arne Haaverssøn Tiosaas, dateret 6 Martii 1790.

43: Hagtor Tostenssøn Kaldestad som nye indsat Formynder for Jorand Tostens Datters Arv efter Christi Haagens Datter Kaldestad den 13 Maji 1782, 18 rd: 5 s.; og efter Tosten Hagtorssøn Kaldestad den 5 Februarii 1784, 17 rd: 1 mrk: 9 s.; i alt 35 rd: 1 mrk: 14 s.; med Renter, til forrige Formynder Michel Hanssøn Lepse, dateret 6 Martii 1790.

Dagen efter, den 12te Junii 1790, blev Sommer Tinget atter continueret i forbemeldte Laugrettesmænds nærværelse. Da blev tinglyst:

44: Skifte brev efter Maritha Torbiørns Datter Nedre Axness. Jordegods 2 pd: 6 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud med Bygsel, og Overbygsel til andre 9 Mrk: Smør, i Nedre Axness No: 4 i Wigøer, udlagt til Creditor Lars Olssøn Axness for 84 rd.; dateret 11 Decbr: 1789.

45: Skifte brev efter Tosten Larssøn Schey. Jordegods 20 $\frac{1}{4}$ mrk: Smør, $\frac{9}{48}$ Hud i Scheye No: 20 i Wigøer, udlagt. Guttorm og Torbiørn Lars Sønner, hver 5 $\frac{77}{98}$ mrk.; $\frac{6}{112}$ Hud for 16 rd: 1 mrk: 11 s.; Siri og Synneve Lars Døttre samt Anders Pederssøn, hver 2 $\frac{175}{196}$ mrk.; $\frac{3}{112}$ Hud for 8 rd: 14 s.; dat: 12 Dec: 1789.

Foged Koren paa sin FASTER, Præste Enken til Wigøers Præstegield, Madame Maren Blydts Vegne iretteædskede den fra seeneste Ting til nu udsatte Sag mod Enken Barbra Ols Datter Lepse, som beboer den Præste Enken tillagte Enkegaard, og anmeldte videre at Sagn til dette Ting med skriftligt Continuations Stevnemaal af 12 April 1790 er beegnet, hvilket han i Rette lagde, og vilde dernæst fornemme om Enken med Laugværge møder og tager til Gienmæle; ligesom og om nogen møder paa Sognepræsten Hr: Schielderups Vegne. Det fremlagde Stevnemaal blev oplæst, saalydende #

Medens denne Sag ageredes, blev Retten betjent af Ole Svendssøn Steene i Jon Rasmussøn Norems Stæd.

John Rasmussøn Norem mødte for Retten og fremlagde et Tilsvars Skrift fra Enken Barbro Ols Datter, paa hvis Vegne han ligeledes vedtog Stevnemaalets og Opsigelsens lovlige Forkyndelse, dateret 29 Maji 1790, som blev oplæst, saalydende #

Vidnerne, Lænsmand Wiig, Hans Jacobssøn Øvre Wiig og Sjur Larssøn Moe, mødte.

Hr: Schielderup havde ved Skrivelse begiært Jon Norems Tilsvar, om han ej selv havde begiært ham skrive det i Retten paa sidste Sommer Ting af ham selv fremlagde Indlæg, samt da hørte samme inden Retten oplæse. Jon Norem svarede: at han havde begiært Præsten at skrive for Enken saa bedst som han kunde, hvilket bestod i det fremlagde Skrift der af Comparenten selv blev irettelagt, og da oplæst. Andet Tilsvar havde hr: Schielderup ej at fremføre.

Hr: Fogden begiærede Udsigelses Vidnerne fremkaldede og afhørte. De forbemelte Vidner fremstod derpaa, og efter aflagt Eed eensstemmig forklarede at de paa lovlig Maade 4 eller 5 Uger før Jul 1789 udsagde Enken Barbro Ols Datter Lepse at fratræde Gaarden til næste Fardag 1790. hvilket baade Enken og hendes Laugværge anhørte, men de begiærede Tiid til Betænkning og da intet svarede. Dem:

Hr: Fogden som Laugværge for Madame Blydt, benægtede alt ubevisligt, i det fra Enken Barbro Lepse leverede Indlæg, og dernæst sluttede Sagen til Doms med følgende Paastand: At da det ved irettelagte Document af 23 Septembris 1782 er beviist at Enken Barbra Lepse har været tilbudt Gaardebrug i Stæden for Enkegaarden, som hun paasidder, hvilket er det eeneste det Kongelige Rescript om Enkegaarders Ryddig giørelse for Præste Enkerne, befaler, dernæst at Bygselen hende lovlig inden Retten er tilbuden, den Hun ej heller har villet modtage, men fremturer uagtet dette, og den lovlig skeede Udsigelse, egenraadig og imod Rescriptet, at beboe

1790: 188

Enke gaarden, saa kunde han ikke andet end forlange Dom over Hende, til Gaarden Lepses aldeles Ryddiggjørelse og Overleverelse til Præste Enken Madame Blydt, som den rette tilkommende efter Kongebud, dernæst at betale en billig Erstatning for den Tiid hun fra første Stevnemaals Dato har vedblevet Gaardens Bestyrelse, samt denne Sags skadesløse Omkostninger i det mindste med 10 rd.; og endelig tilstrækkelig Mulct for de udtrykke hendes Indlæg indeholder, enten det saa er mod Dommeren, Præsten, Lænsmanden, eller hvilken anden hun kan meene, og saaleedes indlod han Sagen Dom uden videre Udsettelse, da Sagen er af den Natur at den ikke længere kan forhales.

John Norem havde intet videre Tilsvar, men indlod Sagen ligeleedes Dom.

Parterne vare begge eenige om at Dom i Sagen afsiges paa Sorenskriverens Gaard, for Bekostninger at spare ved Rejse her til Tingstædet. Pengene leveret Hr: Fogden.

Eragtet.

Sagen optages til den 24de Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed, følgelig Parternes Vedtagelse, paa Hesthammer bliver afsagt.

Paa Forvalteren over Baroniet Rosendahls gods, Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Elkie, samt Sognepræsten til Wigøer, Hr: Andreas Schielderups Vegne, Lænsmanden Ole Janssøn Østensøe og Ole Thorssøn Østensøe, mødte for Retten og anmeldte at til dette Ting med mundlig Varsel er indkaldet Arne Larssøn Hillestvedt, fordie han paa en ulovlig Maade og imod Udsigelse har brugt den Fieldstøel Lien kaldet, som henhører under Gaarden Østensøe, der er Citanterne tilhørende, derom at anhøre Udsigelsesvidner Johannes Pederssøn Wiig og Sjur Trondssøn Torpe, derefter Dom modtage til Stølens fravigelse, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Arne Larssøn Hillestvedt mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, derhos fremlagde et den 24de Octobr: 1786 lovlig indgaaet og inden Retten stadfæstet Forliig, hvorved han er tilkjendt Brugs Ret i den paastevnte Støel; den holder han sig efterretlig, men da Citanternes Lejlændinger ej have efterkommet det de ved samme Forliig have forbundet sig til, nemlig at

fraholde andre uvedkommende at betjene sig af de Fæbejter, hvoraf Comparenten skulle svare den aarlige Afgift, saa kunne han heller ikke erlægge samme, men tilstod at han paa den Grund haver tilbage holdt de omforenede 16 s: aarlig; Paa denne Maade formodede han at blive frie for Søgemaalet som ulovlig anlagt, da han har lovlig Documente som hjemler ham et usvækket Brug, i denne Støel som er Østensøe Gaard tilhørende. Det fremlagde Forliig er saalydende #

Citanterne lod tilføre: at som det i Retten fremlagde Forliig ej er vedtaget af deres Ejere, saa havde de nu Ordre at paastaae fra dem samme aldeles kuldkastet, siden det ej med Ejernes Samtykke er indgaaet, hvilket Samtykke nødvendig maatte have, saa fremt Forliget aldeles skal ansees lovligt. De protesterede derfor imod alle udflugter, og begiærede Vederpartens Svar om han tilstod lovlig at være udsagt af Stølen, hvorved Vidnernes førelse kunne spares.

Indstevnte tilstod Udsigelsens Rigtighed.

De forbemelte 2de Vidner Johannes Wiig og Sjur Torpe aflagde Saligheds Eed, og sagde at de før Juul rigtig have udsagt den indstevnte Arne Hillestvedt af Stølen Lien, hvortil han paa den Tiid intet svarede.

Citanterne sagde at de saavidt som stod i deres Magt have tilsagt uvedkommende at entholde sig fra Brug i Stølen, og det var deres Meening ved Contractens Indgaaelse, da det ej var mueligt for dem at gjæte paa Stølen, som er 3 Miil i Fjeldet fra dem beliggende; De paastod derfor at saasom indstevnte selv har tilstaaet at have tilbageholdt Afgiften som Forliget indeholder, formodelig for at ville tilegne sig Eiendom i Stølen formedelst Hævd, han da ved Dom maatte tilfindes aldeles at fravige samme, og desuden erstatte denne Sags Omkostninger med 3 rd: og saaleedes indlod Sagen Dom.

Indstevnte henholdt sig til Forliget, og ligeledes med Dom var fornøjet. hvilket de begge begiærede afsagt paa Hesthammer for Omkostning at spare.

Eragtet.

Sagen optages til den 24 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt.

End videre blev i Continuation publiceret disse Documeneter:

46: Anna Ols Datters Contract for Livs ophold af Steene i Wigøer, udstæd af Sønnen Ole Svendssøn Steene, den 11 Januarii 1790.

47: Halgier Phillipssøns Skjøde paa 1 Løb Smør i Moe No: 12, udstæd af Hr: Capitaine Segelcke mod 480 rd:, dateret 31 Maji 1790.

48: Jermund Asbiørnssøns Skjøde paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Nedre Wiig No: 40, udstæd af Hr: Capitaine Segelcke mod 360 rd:, dateret den 31 Maji 1790.

49: Lars Ellingsøns Skjøde paa ½ Løb Smør, 1 Hud i Moe No: 12, udstæd af Capellan Hr: Christopher Gellmuyden Heiberg, mod 495 rd:, dateret 1te Junii 1790.

50: Kittel Sjurssøn Berstøls Obligation stor 130 rd:, udstæd til Johannes Brigtsøn Østensøe, med Pant udi 1 Løb Smør, 2 geedskind i Berstøel, dateret 15 og tinglyst 16 Maji 1787, udslettet efter Qvittering dateret 13 Maji 1790.

51: Kittel Sjurssøns {Obligation stor} Skjøde til sin Søn Sjur Kittelssøn paa 1 Løb Smør og 2 geedskind i Berstøel No: 57/, mod 150 rd:, dateret 11 Junii 1790.

52: Sjur Kittelssøns Obligation stor 100 rd:, udstæd til Michel Olsson Flaatedt, med Pant

1790: 188b

udi 1 Løb Smør, 2 geedskind i Berstøel No: 57, dateret 11 Junii 1790.

53: Johannes Germundssøn Næss Obligation stor 199 rd:, udstæd til Jørgen Isachssøn Berven, med Pant udi 1 Spd: Smør med Bygsel, og overbygsel til andre 1 Spd:, i gaarden

Næss, dateret og tinglyst 19 Maji 1772, udlyst for 100 rd: den 22 Octobris 1785, og for de resterende 99 rd: efter qvittering underskrevet af Creditor Jørgen Berven den 3 April 1790.

54: Jon Olsson Botnens Obligation stor 40 rd.; udstød til Wigøers og Østensøe Sogners Fattig Casse, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Kaniketeig i Østensøe Skibrede, samt en Kaabber Kjedel, under Johannes Fladebøes Caution, dateret 11 Junii 1790.

55: Guttorm Larssøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør, 1/3 Hud i Scheye No: 20, hvori han selv den 27 Junii 1789 har arvet 2 ¼ mrk: Smør og 1/48 Hud, samt den 12 Dec:ber 1789, 5 77/98 mrk: Smør, 6/112 Hud i samme Skyld indregnet, udstød af Enken Helga Torbiørns Datter med flere, mod 99 rd: 4 mrk: 5 s.; dat: 11 Junii 90.

56: Helga Torbiørns Datters Contract for Livs ophold af bemeldte Gaard Scheye, udstød af Sønnen Guttorm Larssøn Scheye, den 11 Junii 1790.

57: Haagen Johnssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Sandven No: 11, udstød af Faderen Jon Haagenssøn Sandven mod 99 rd.; den 12 Junii 1790.

58: Jon Haagenssøn og Lisbet Michels Datters Contract for Livs ophold af Sandven No: 11, udstød af Sønnen Haagen Johnssøn Sandven, den 12 Junii 1790.

59: Jorand Ellings Datters Contract for Livs ophold af Sandven naar hendes Mand Haagen Jonssøn ved Døden skulle afgaae, udstød af Haagen Johnssøn d: 12 Junii 1790.

60: Ole Svendssøns Skjøde paa 21 9/16 mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel efter Andeel til 6 Mrk: Præsteboels Gods, i Steene 1. Thun No: 16, udstød af Enken Anna Ols Datter Steene med Laugværge, mod 100 rd: Selv ejer Kjøberen efter foregaaende Skjøde af 15 Maji 178(?) (1787?) 21 9/16 mrk: Smør, med overbygsel efter Andeel til andre 6 mrk.; tilsammen 1 pd: 19 1/8 mrk: Smør, eller efter Matriculen: 1 pd: 3 7/8 mrk: Smør, 3 ½ faarskind og ½ Kalvskind, dateret Herandsholmen den 11te Januarii 1790.

Restance Registeret for Østensøe Skibrede blev examineret i de 2de Mænd Jon Haagenssøn Sandven og Haagen Jonssøn Sandven, deres nærværelse, og befunden at Skatte Resten!! (Restancen?) til 1789 udgang er 43 rd: 1 mrk: 6 s.; og for halve 1790, 433 rd: 1 mrk: 3 s.; hvilket af Laugrettet blev bekræftet, og derom under Forsegling Tings Vidne meddeelt.

Efter lovligt Udraab havde ingen meere ved Retten at bestille, thi blev Sommer Tinget ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1790, den 14de Junii, begyndte det **almindelige Sommer Ting for Gravens Skibrede paa Tingstædet Eyde Grund**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Koren, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven, og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettes {og Vurderings} mænd: 1: Sjur Larssøn Spilde. 2: Niels Sjurssøn Spilde. 3: Poul Johannessøn Spilden. 4: Anders Johannessøn Frøsten. 5: Knud Aschildssøn Syse. 6: Torchel Iverssøn Nedre Leqve. 7: Sjur Anderssøn Hielmo. og 8: Anders Tostenssøn Herreid, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de for Jondahls Skibrede ekstraherede Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve tinglyste.

Tollev Ellevssøn Wichness lod fremstille for Retten de tvende Dannemænd Elling Torfindssøn Lindebreche og Lars Danielssøn Haaeim, som han begjærede under Eed maatte forklare: om det ikke er dem bekjendt: at Drængen Lars Christopherssøn, som for nærværende Tiid opholder sig paa Gaarden Torblaae i Uldvig, er befængt med smitsom

Sygdom som befrygtes at være Spedalskhed, hvor for deres Naboer ere frygtsomme, og derfor ønske vedkommendes undersøgelse herom, paa det Almuen kunne blive betaget den billige Frygt for denne Sygdoms videre Udbredelse. Ligesom og deres Svar maatte modtages om ikke bemelte svage Dræng er i saa yderlig kummerlige Omstændigheder at han ej kan betale de Omkostninger som udfordres til hans fuldkomne Helbredelse.

Forbemeldte tvende Mænd aflagde deres Saligheds Eed og bekræftede Rigtigheden af det tilførte i alle Deelee, hvorom bemeldte Tollev Wichness Tingsvidne forlangede, som meddeeles under Laugrettets Bekræftning, og uden Betaling.

Hr: Kahrs ædskede Sagen mod Gunder Ose i Rette, og i Anledning af den sidste Ting givne Udsættelse forventede indstevntes Møde med Slutning i Sagen.

Gunder Ose fremlagde skriftligt Indlæg af 20 Maji 1790, som inden Retten blev oplæst, saalydende #

Hr: Kahrs henholdt sig til sit forhen indgivne Indlæg, og begiærede Dom i Hoved Sagen; Iøvrigt forbeholdt han sig Tiltale ved anden Lejlighed mod Gunder Ose for dette Indlægs Indeholdende beskyldninger, paastod tillige Procurator Lytkien mulcteret for hans utilbørlige og nærgaaende Skrivemaade; Det øvrige Vas som indeholdes i dette oplæste Indlæg, overseer han med den foragt som et saadant Skrift forfattet af saadan Person fortjener.

Ingen af Parterne havde videre at svare.

Eragtet:

Sagen optages til den 27 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet.

Serge[a]nt Jens Top fremstod for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel ved de 2de Mænd Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig og Knud Knudssøn Berven til dette Ting havde indkaldet Lars Aamundssøn Store

1790: 189

Aass af Østensø Skibrede at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende et Jagte bytte med videre, alt til et Tings Vidnes lovlige Erhvervelse.

Indstevnte Lars Aamundssøn Store Aass blev lovlig paarabt, men ingen svarede, thi afhiemlede forbemeldte Kaldsmænd lovligt 4 ugers Varsel for de indstevnte lovlig at være forkyndt.

Som Vidner mødte Jon Olsson Øvre Rønnestrand, Niels Sjurssøn Moe, Størcher Johannessøn Moe, Sjur Helgessøn Rønnestrand og Trond Helgessøn Rønnestrand. Disse Vidner bleve betydede at vogte sig for Meeneed, hvilket de lovede. Derefter fremlagde Citanten et skriftligt Indlæg af 14 hujus, samt qvæstioner af samme Dato, saalydende # fremstod da

Niels Sjurssøn Moe og Størch Johannessøn Moe, som aflagde Eed og forklarede, at de af nu fraværende fra Districtet paa Arbejde udrejste Person Amund Endressøn Midt Fylkedal, have modtaget hans Svar paa de af Citanten irettelagde qvæstioner saaleedes: til første og andet Spørgsmaal: ligesom samme indeholder, hvilket bemeldte Amund Fylkedal tilstod for dem. Men til 3 Spørgsmaal sagde disse Vidner, at intet derom for dem blev talt.

Jon Olsson Rønnestrand aflagde Eed og vidnede til de fremsatte tvende første Spørgsmaal, at han hørte de samme ord ved Jagte byttet mellem Parterne som Spørgsmaalet indeholder, hvortil Vidnet i et og alt henholdt sig. Til 3 Spørgsmaal sagde Vidnet, at da disse omprovede Forord blev sluttet, var Serge[a]nten ej beskjenket, saavidt Vidnet {ej} kan sige, men siden blev der drukket, og da blev og Serge[a]nten beskjenket. Demitteret.

Besigtelses Vidnerne Sjur Helgessøn Rønnestrand og Trond Helgessøn ibm: aflagde Eed og vidnede: at de efter Serge[a]nt Tops Forlangende og i indstevnte Lars Aases Fraværelse besigtede den paastevnte Jagt, som laae i Havnen ved Eyde, og befandt de at den var bygget af tynde Bord, samt forsynet med slet Indveed, saa at den ej syntes duelig til Brug eller i god Stand som forsvarlig kunde være, heller ikke bygget paa den Maade som Citanten Jens Tops Jagt er. Demitteret.

Citanten begiærede Tings Vidnet sluttet og sig in forma beskreven meddeelt. Som bevilges.

Lars og Halsten Garen, i Anleedning af deres forbeholdenhed sidste Ting, fremlagde skriftligt Indlæg mod Poul Leqve af 7 Junii 1790, som blev oplæst, saalydende #

Laugrettesmanden Torchel Iverssøn Nedre Leqve fremlagde et forseiglet Brev til Dommeren fra Poul Torchelssøn Nedre Leqve paa vedbørligt Stemplet Papir af 10 Junii 1790, som blev oplæst, saalydende #

Parterne indlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til den 27 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt her paa Tingstædet.

Johannes Olssøn Haaeim for Aasser Halstenssøn Tufto eller Nestegaard af Hallingdal, fremlagde skriftligt Stevnemaal mod Lars og Halsten Peders Sønner Garen for giæld 30 rd., af 7 Maji 1790, saalydende #

Lars Pederssøn Garen mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, paa egne og Broders Vegne; derhos sagde, at foruden at de paastevnte 30 rd: rigtig af Comparentens Fader ere betalte, saa skal og Skiftebrevet efter bemeldte hans Fader vise at Boed har været under lovlig Behandling af competent Skifte Ret for 3 aar siden, og da sluttet, uden at nogen Fordring er indkommet fra Citanten. Desuden bør Comparenten og hans Broder ej allene svare til Kravet, som er betalt, men den anden Broders efterladte Børn og Formyndere burde tillige indkaldes, naar Stevnemaalet skal ansees lovlig. han protesterede der for mod alt fremførte, og paastod Sagen afviist som ulovlig anlagt.

Citanten fremlagde Revers af 23 Junii 1777, stor 60 rd.; hvor for!! (paa?) findes afskrevet 30 rd.; hvorhos af Retten og Laugrettet anmærkes at den sidst afskrevne Summa 10 rd: er raderet og tydelig viser at et andet Tal der har staaet, {og} tilskrevet med andet Blæk.

Eragtet

Da Stevnemaalet ej lovligt er anlagt, og andre vedkommende ej indkaldet, saa afviises denne Sag til nyt lovligere Stevnemaal om Citanten der til finder sig beføjet.

Dagen efter, den 15de Junii 1790, continuerede Sommer Tinget for Gravens Skibreede i forbemeldte Laugrettesmænds nærværelse.

Da Ole Ellingssøn Hagestad af Baroniet Rosendals Gods mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Torkild Poulssøn Lindebreche at paahøre Vidnesbyrd af Lars Danielssøn Haaeim og Sjur Bertelssøn Lisebreche, angaaende et Jordebytte mellem dem om Gaardene Lindebreche, Lione og Hagestad, afgjort paa Høstetinget forrige Aar, derefter Dom at lide enten til sammes opfyldelse, eller og at erstatte 10 rd.; som blev

1790: 189b

bestemt til Straf for den som rykkede Kjøbet, saavelsom denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand.

Torkild Lindebreche blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Varsels Vidnerne Lænsmand Anders Lille Graven og Anders Johannesson Frøsteen afhjemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse.

Vidnerne mødte, hvilke bleve formanede til Sandheds Udsigende, derefter aflagde de Saligheds Eed efter Loven og forklarede:

1te Vidne, Sjur Bertelsson Lisebreche, provede at han tillige med et andet ustevnt Vidne uden for Tinglauget var tilstæde her paa Tingstædet afvigte Aars Høst, og hørde den omstevnte Accord mellem Citanten Ole Hagestad og Torkild Lindebreche om deres Jorder Hagestad, Lione og Lindebreche, saaledes: at safremt Jordejeren for Hagestad ville samtykke dette deres Mageskifte, skulle samme opfyldes inden 8 Dage efter Aftalen, og 200 rd: betales i Mellemlag til Ole Hagestad, som selv skulle betale Bygselen som for Hagestad skulle betales, samt enhver af dem bekoste Documenter oprettet paa de Gaarder de til hjemmel for sig efter denne Contract skulle beholde, ligesom og den der ej inden de bestemte 8te Dage opfyldte Mageskiftet, skulle betale 10 rd: for Contractens ophævelse. Vidnet forklarede ellers, at han efter Citanten Ole Hagestads Forlangende havde tilspurgt Torkild Lindebreche om han ville vedblive den sluttede Accord, hvor til han aldeles har svaret nej, foregivende til Grund at han ville have begge Brugene paa Hagestad, foruden Gaarden Lione, hvilket Ole ej kunne accordere, saasom han ej til Hagestad var Ejer eller bygselraadig; ligesom dette heller ikke i Accorden var nævnt, men alleene det Brug i Hagestad som Ole bestyrede. Demitteret.

2 Vidne, Lars Danielsson Haaeim, forklarede: at han vel ikke var tilstæde medens Accorden mellem Parterne blev sluttet, men hørte dog de taleder derom den af forrige Vidne omprovede Tiid, og at Slutningen blev at den som ej vedholdt Kjøbet 8te Dage efter denne Aftale, skulle erlægge 10 rd: for Mageskiftet blev rykket.

Citanten forbeholdt til næste Ting at fremskaffe det af første Vidne omtalte og uden for Tinglauget boende Vidne, og imidlertid begiærede Laugdag for udeblevne Torkild Lindebreche.

Eragtet.

Stevnevidnerne have lovlig afhiemlet Stevnemaalets rigtige og lovlige Forkyndelse; thi bør udeblevne Torkild Poulsson Lindebreche til næste Høste Ting for dette Skibrede møde med Tilsvar i Sagen, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Poul Iverssøn Traae anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Lænsmand Anders Joephsson Lille Graven og Broder Jon Josephsson ibidem at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende et Kjøb om Traaes Bordsaug, som til dette Sommer Ting skulde opfyldes imod Betaling af 100 rd: og Skjødes overleverelse derpaa, derefter Dom at lide til Kjøbets opfyldelse og Skjødes udstædelse efter bevislig Contract, samt denne Sags Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand.

Lænsmand Lille Graven mødte og vedtog lovlig Varsel. Jon Lille Graven mødte ikke.

Som Vidner vare under Lovens Falsmaal indstevnte Elling Haaverssøn Holven, Lars Torbjørnsson ibm:, Lars Ellingsson ibm:, og Elling Knudssøn Store Graven, samt Arne Michelsson Nettelund, Elling Olsson Hougsnæs, hvilke, undtagen Elling Knudssøn Store Graven, mødte.

Varsels Vidnerne Iver Ricoldsson Kierland og Gudmund Larsson Rønnestrand mødte og afhiemlede Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for de udeblevne Part og Vidne, med deres Saligheds Eed efter Loven.

1te Vidne, Elling Haaverssøn Holven, aflagde Eed med opragte Fingre efter Loven og provede: at han var tilstæde ved Begravelses gildet efter afgangne Knud Store Graven før Juul afvigte Aar, og hørde at Citanten og de indstevnte Vederparter, som alle vare beskjænkede, var i Tale om Kjøb af Traae Bordsaug, hvor for Poul skulle give 100 rd:, og

derimod meddeele Skjøde til dette Sommer Ting, samt Poul derimod oprette en Contract hvorved Sælgerne, som nu ere Vederparter, skulle faae Frihed at skjære alt det Tømmer paa Saugen som de af deres Skov hiembragte og behøvede til deres eget Brug, uden Betaling. Morgen efter tiltalede Jon Lille Graven, Poul Traae og spurgde om han ville vedblive Kjøbet, men Vidnet kan ej erindre Svaret, dog hørte han aldeles ingen ophævelse af den Aftenen før omtalte Contract. Demiteret.

2 Vidne, Lars Torbiørnssøn Holven, aflagde Eed og Vidnede eensstemmig med forrige Vidne uden Forandring, dog hørte dette Vidne ej Talen mellem Poul og Jon Lille Graven Morgen derefter. Demitteret.

3 Vidne, Lars Ellingssøn Holven, Svoger til Lænsmand Lille Graven og Broder, aflagde Eed og vidnede: at han ej kan erindre Aftalen om Kjøbet mellem Parterne den Tiid forrige Vidner omprovede, men Vidnet hørte dog de talte derom, og Morgen efter hørte han at Jon Lille Graven sagde han ville vedstaae Kjøbet, og derom tale med Poul Traae. Anden eller mere Oplysning kan Vidnet ej sige til Sagens Sammenhæng. Demiteret.

4 Vidne, Arne Michelssøn Netteland, Huusmand under Store Graven, aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med første Vidne, med dette Tillæg, at baade Læns-

1790: 190

-manden og hans Broder tilligemed Poul Traae, Morgen efter Accorden var sluttet, vedtog Rigtigheden af Contracten, samt at Aftalen var saaledes at Saugmesteren skulle betales for sit Arbejde for det Sælgerne ville skjære, men Saugejeren derimod ingen Betaling nyde. Demitteret.

5 Vidne, Elling Olsson Hougsnæss, aflagde Eed og provede: at han vel var i Begravelsen efter Knud Store Graven, da den paastevnte Accord blev sluttet, men Vidnet kan ej erindre Indholdet deraf, men anden Juuledag var baade Citanten Poul Traae og Lænsmanden med sin Broder, i den førstes Huus, og der gandske æddrue vedstod Kjøbet, samt Poul tilbød dem haand Penge, sagde at der med var ingen hast, de kunde beroe til en anden Gang.

6 Vidne, godvillig mødende Berge Nielsson Traae, aflagde Eed og vidnede, at den af forrige Vidne omtalte anden Juuledag hørte han Parterne tale om Kjøbet af Traae Saug, hvilket ej blev opsagt, men da Poul bød Haand Penge, sagde Lænsmanden at dermed kunde beroe til en anden Gang naar de vare fastende, ligesom Vidnet og forklarede at de den [Tid]? var beskjenkede. Demitteret.

Lænsmand Lille Graven protesterede mod Vidnernes udsigende, og sagde at han ej kan erindre at nogen Contract var indgaaet om den paastevnte Saug, saasom de vare beskjenkede, hvilket Vidnerne og have forklaret; Han forbeholdt der for at indkomme med sin nærmere Indsigelse naar Sagen fra Citantens Side er sluttet.

Citanten begjærede Laugdag for udeblevne Part og Vidne, og forbeholdt sin nærmere Paastand.

Eragtet.

Lovlig stevnte og udeblevne Jon Josephssøn Lille Graven laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare – og Vidnet Elling Knudssøn Store Graven forelægges til samme Tiid under Lovens Falsmaal at møde til eedelig Vidnesbyrds Aflæg, og haver Citanten Poul Traae denne Kjendelse lovlig at lade forkynde.

Ole Magnussøn Rondestvedt for Kjøberen Andreas Busch i Bergen anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Anders Bertelssøn Rondestvedt for Gield 38 rd: 15 s.; der for Dom at lide, samme at betale, samt Processens Omkostninger skadesløs.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Torchel Iverssøn nedre Leqve og Knud Aschildssøn Syse afhiemlede lovlig Varsel.

Ole Rondestvedt fremlagde et Brev fra Andreas Busch af 8 Julii 1789, som beskikker ham til Fuldmægtig i denne Sag, saalydende # og derefter begiærede Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Anders Bertelssøn Rondestvedt laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Ditto for Kjøbmand Andreas Busch havde indkaldet Bertel Lisebreche for Gield 6 rd: 1 mrk., der for Dom at lide samme at betale med Processens Omkostninger skadesløs.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

De forbemeldte tvende Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten anviste den under 8 Julii 1789 ham meddeelte Fuldmagt, saalydende # og derefter begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte og udeblevne Bertel Lisebreche laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Engel Olsson Biotvedt fremlagde Laugdag i Sagen mod Opsidderne paa {Ringøen og} Bue af 28 Octobris 1789, saalydende #

Torfind Bue er siden Laugdagens Forkyndelse ved Døden afgaaet, men den oplæste Laugdag er oplæst for hans Boepæl paa Bue – hvor om Kaldsmændene Anders Lille Graven og Anders Tostenssøn Herreid aflagde deres Saligheds Eed efter Loven.

Det laugdagede Vidne Sjur Gunderssøn Hieltness mødte.

Citanten fremlagde det optagede Tingsvidne af 10 Junii 1787, som til Acten henlægges.

Vidnet Sjur Gunderssøn Hieltness aflagde Eed og vidnede: at han for 2 aar siden hiemhentedes indstevnte Gunder Bues 2de Hæste fra det paastevnte Støls bejte Watnesætter, saasom disse Hæste skulle bruges, for øvrigt veed Vidnet ikke hvem som Eiendommen har i bemelte Støel, uden for saavidt at Bue mændene har ladet deres Hæste gaae paa Stølen som omtvistes.

Citanten paastod Dom efter forhen indlagde Bevisligheder, og paastod Tillæg i Sagens Omkostninger med 1 rd:

Gunder Bue, som tilstæde, paastod at den paastevnte Støel er Bues Eiendom, og fremlagde Indlæg af 14 Junii 1790, saalydende #

Citanterne!! (Citanten) henholdt sig til Vidnerne og de fremlagde Documenter, begiærede Dom derefter, og Processens Omkostninger erstattet, for resten benægtede alt ubevisligt, og derimod protesterede.

Ingen af Parterne havde videre at forestil[l]e.

Eragtet.

Sagen optages til den 27 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet skal blive afsagt.

1790: 190b

Tosten Westrem lod iretteædske Sagen mod Johannes Haaeim, og fremlagde Laugdag af 28 Octobr: 1789, saalydende #

Johannes Haaeim lod møde, og vedtog lovlig Varsel.

Det laugdagede Vidne Ole Magnussøn Rondestvedt aflagde Eed og provede, at han {af} det af forrige Vidne omprovede Stæd og Tid var tilstæde og hørte Parterne vare i Skjenderie, samt

at Johannes Haaeim skjeldede Tosten Westrem for en Skjelm, og som ordet faldt kandskee Tyv, hvortil Tosten skjød til Vidne, men de vare begge beskjenkede.

Godvillig mødende Jon Trondssøn Tveite aflagde Eed og vidnede eensstemmig med Ole Rondestvedt uden Forandring.

Citanten paastod Dom til Bøders udreedelse, samt Processens Omkostning erstattet med 3 rd:

Johannes Haaeim lod begiære Udsettelse, samt det passerede beskreven meddelt.

Eragtet

Den forlangte Udsættelse bevilges til næste Høste Ting, til hvilken Tiid Johannes Haaeim møder med Tilsvar, og det forlangte Udtog skal paa nærmere Anfordring blive meddelt.

Den paafølgende 16 Junii continuerede Sommer Tinget.

Da Knud Store Graven lod fremlegge Kjendelse i Sagen mod Ole Westrem af 27 Octobris 1789, saalydende #

Hans Westrem mødte for Retten paa egne og Arvingers Vegne, og saasom han var fremmed i Sagen siden hans Fader ved Døden var afgangen, saa begiærede han Udsettelse, og Gienpart af det passerede til nærmere Oplysning og Besvarelse.

Citanten paastod Dom.

Eragtet.

Den forlangte Udsettelse bevilges, med Paalæg at Hans Westrem besørger det fornødne til næste Høste Ting.

Hans Westrem paa egne og samtlige Arvingers Vegne efter afdøde Ole Westrem, anmeldte at han til Sommer Tinget med mundlig Varsel havde indkaldet Poul Sjurssøn Spaaneim for Gield, samt at paahøre Regning inden Retten om samme til Betaling, item anhøre stevnte Vidner Ole Olssøn Hielmevold og Torchel Poulssøn Lindebreche, samt Lars Olssøn Spaaneim {og Halsteen Davidssøn ibm:}, derefter Dom modtage til Betaling, og Sagens Omkostninger at erstatte.

De indstevnte bleve paaraabte, men ingen svarede.

Kaldsmændene Sjur Lisebreche og Ole Hagestad afhiemlede Stevnemaalets rigtige Forkyndelse.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Poul Sjurssøn Spaaneim laugdages at møde til næste {Sommer} \Høste/ Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Ole Hielmevold, Torkild Lindebreche og Lars Spaaneim forelægges under Lovens Falsmaal til næste Ting at møde, deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Ditto havde indkaldet Tormod og Knud Bagne at erlegge tilbage en Sølv Kande, og modtage det ham efter afsagt Laug Tings Dom tilkommer, alt følgelig bemelte Doms Udviis og nærmere Oplysning som i Retten bliver fremlagt, derom at modtage Dom efter Paastand, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte blev paaraabt, men ingen svarede.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten paastod Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Tormod og Knud Bagne laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Michel Solem iretteædskede Sagen mod Lars Garen, og ved Skrivelse af 2 Junii 1790 begiærede Sagen til næste Ting udsat – saalydende #

Lars Garen paastod Dom uden videre Udsettelse, samt Sagens Omkostninger erstattet – 12 rd:

Eragtet:

Dommeren fandt Betænkeligt at nægte den forlangte Udsettelse, der for bevilges samme til næste Ting, da Citanten Michel Solem paalægges at fremkomme med det fornødne til Sagens Slutning.

Knud Larssøn Lund fremlagde Rettens Kjendelse i Sagen mod Endre Knudssøn Lund af 5 Decembris 1789, saalydende # og ifølge af samme anmeldte at bemeldte Endre Knudssøn Lund med Continuations Stevnemaal er indkaldet at lide Dom i forrige Sag, og opfylde Rettens Eragtning, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Endre Knudssøn mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos fremlagde sin Bygselseddel af 19 Oct: 1771, saalydende # samt Skattebog til Rettens Oplysning.

Hr: Rørdam lod fremlegge Extract af Kingservigs Jordebog, dateret 30 Maji 1790, saalydende #

Citanten fremlagde den paalagde Attest af Fogderiets Matricul, dateret 15 Junii 1790, saalydende # Derefter paastod han Dom efter de nedlagde Beviser, samt Processens Omkostninger erstattet.

Endre Lund havde intet videre at svare, men var med Dom fornøjet.

Eragtet.

Sagen optages til Doms den 27 Julii førstkommande, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet bliver afsagt.

Derefter blev følgende Almues Breve med videre tinglyst:

1: Enken Ingerie Ellingsdatter Store Gravens Avkald til Formynderen Snare Saaqvithes Stervboe, for efter Elling Josephssøn Traae i Graven den 28de Novb: 1746, tilfaldne Arv 6 rd: 3 mrk: 14 s:, dat: 22de Febr: 1790.

2: Christi Ellingsdatter, Enke efter Lars Welche, for af Formynderen Ricold Eje modtaget Arv efter Elling Josephssøn Traae i Graven den 28de Novbr: 1746, tilfaldne Arv 6 rd: 3 mrk: 11 s:, dat: 22 febr: 1790.

1790: 191

3: Ole Siurssøn Spaanejms Afkald for hans Hustrue Synneve Samsonsdatters Arv efter Samson Asbiørnssøn Nessem i Uldvig for Arv 64 rd: 4 mrk: 7 s:, dat: 22de Febr: 1790.

4: Siur Anderssøn Hyldens Afkald for Arv efter Ingebor Larsdatter Hylden den 16de October 1765, stor 5 rd: 4 s:, dat: 22de Febr: 1790.

5: Niels Christopherssøn for hans Arv efter Brithe Aslachsatter Kierland d: 30te Martii 1772, stor 7 rd: 9 s:, dat: 22de Febr: 1790.

6: Mari Kolbensdatters Do: for Arv efter Brithe Aslachsatter Qvale i Uldvig den 19de Febr: 1773, stor 2 rd: 3 mrk: 10 s:, dat: 22 Febr: 1790.

7: Lars Torbiørnssøns Do: for Arv efter Sigrid Johannesdatter Holve i Uldvig den 5te Martii 1778, med alle paaløbende Renter, dat: Do: Dato.

8: Samson Torbiørnssøns Afkald til Faderen Torbiørn Holven for Arv efter Sigrid Johannesdatter Holve den 5te Martii 1778, til sam/m/en 112 rd: 4 mrk: 6 s:, dat: Do: Dato.

9: Sidselle Torbiørnsdatter, Enke efter Wiglich Traae, for Arv efter Sigrid Johannesdatter Holven d: 5te Martii 1778, stor 56 rd: 2 mrk: 3 s:, dat: 22 Febr: 1790.

10: Elling Olsson Hougsnes Afkald til Formynder Lensmand Anders Josephsson Lille Graven for efter Ole Jørgensson Hougsnes den 11te Octobris 1785 tilfaldnes Arv 5 rd: 5 mrk: 12 s:, dat: 22 Febr: 1790.

11: Niels Nielsson Fylchedals Afkald til Siur Larsson Fylchedal for Arv efter Niels Nielsson Midt Fylchedal den 5te Martii 1784, 115 rd: 1 mrk: 9 s: med Renter, dat: 22 Febr: 1790.

12: Germund Erichsson Medaas Do:, til Johannes Larsson Welche for Hustrue Gundbiør Larsdatters Arv den 4de Martii 1784, stor 38 rd: 5 mrk: 14 s: med interesse, dat: 22 Febr: 1790.

13: Siur Andersson Hyldens Afkald til Asgout Qvale for Christi Torbjørnsdatters Arv efter Skifte brev af 11te Octobris 1783, med Renter, tilsam/m/en 7 rd: 2 mrk: 14 s:, datt: 22 Febr: 1790.

14: Poul Torchildsson Leqves Afkald til Torchild Poulsson Leqves Stervboe for Arv ved Skifte af 10de Martii 1789, tilfaldne Arv, stor 106 rd: 5 mrk: 4 s med Interesse, dat: 22de Febr: 1790.

15: Kari Ricoldsdatters Afkald til Form: Knud Jacobsson Selland for Arv efter Ricold Larsson Tageschielde den 24de Febr: 1789, stor 2 rd: 1 mrk: 14 s:, den 22 Febr: 1790.

16: Brithe Ricoldsdatt:s Do: til Lars Tormodsson Kløve for Arv efter Knud Ricoldsson Nessem den 30te Martii 1789, 11 rd: 2 mrk: 2 s:, dat: 22 Febr: 1790.

17: Brithe Ricoldsdtr:s Do: for Arv efter Ricold Larsson Tageschielde den 24 Febr: 1789, 2 rd: 1 mrk: 12 s: med Renter, datteret 22 Febr: 1790.

18: Kari Ricoldsdatters Do: for Arv efter Knud Ricoldsson Nessem, til Formynderen Knud Jacobsson Selland den 30te Martii 1789, stor 11 rd: 2 mrk: 2 s:, dat: 22 Febr: 1790.

19: Torchil Andersson Opheims Do: paa hans Hustrue Eli Torbjørnsdatters Vegne for Arv efter Sigrid Johannesdat: Holven i Graven den 5te Martii 1778, stor 56 rd: 2 mrk: 3 s: med Renter, til Formynderen Torbjørn Holve, dat: 22 Febr: 1790.

20: Aamund Ricoldsson Tageschieldes Afkald for Arv efter Ricold Larsson Tageschielde den 24 Febr: 1789, 4 rd: 3 mrk: 8 s: med Renter, dat: 22de Febr: 1790.

21: Do: Afkald til Do: Formynder Ole Ricoldsson Tageschielde for Arv efter Knud Ricoldsson Tageschielde d: 30te Martii 1789, stor 22 rd: 4 mrk: 5 s: med Interesse, dat: Do: Dato.

22: Ingebor Ricoldsdatters Do: for af Formynder Johannes Larsson Welche at have modtaget Arv efter Ricold Larsson Tagesielde den 24de Febr: 1789, Capital 2 rd: 1 mrk: 12 s: med Renter, dat: 22 Febr: 1790.

23: Ingebiør Ricolds-Datters Do: for Arv efter Knud Ricoldsson Nessem den 30te Marti 1789, 11 rd: 2 mrk: 12 s: med Renter, til Formynderen Johanes Larss: Welche, do: dato.

24: Knud Anbjørnsson Aastøes Do: for Arv efter Lars Endresson Erdal den 25de Novembr: 1788, 17 rd: 5 mrk: 5 s:, til Form: Iver Johannesson, dat: 4de Martii 1790.

25: Ditto, for Hustrue Ingebor Jørgensdatters Arv efter Jørgen Torbjørnsson Bergoe den 15de Octobr: 1765, 5 rd: 3 mrk: 11 s: med Renter, til Formynder Iver Johanesson, Do: Dato.

26: Jon Aamundsson Warbergs Do: til Torbjørn Sæbbe for hans Hustrue Aasilde Tormodsdatters Arv efter Tore Tormodsson Sæbbe den 21de April 1760, stor 3 rd: 5 mrk: 9 s:. datteret 1te Martii 1790.

27: Jon Aamundsson Warbergs Do: til Do: for Arv efter Tormod Tørresson Sæbbe i Eidfiord den 11te Januarii 1758, 6 rd: 4 mrk: 12 s: med Renter til Høsten 1789, i 30 Aar, tilsammen 14 rd: 1 mrk: 12 s:, datteret 1te Martii 1790.

28: Jon Aamundsson Warbergs Do: for Hustrue Aasilde Tormods-Datters Arv efter Ragnilde Peders-Datter Sæbbe den 4de Febr: 1763, med Renter til Høsten 1789, tils: 8 rd: 4 mrk:, dat: 1te Martii 1790.

29: Anved Anderssøn Medhuus Do: for Hustrue Marite Christophersdatters Arv efter Lars Endressøn Erdal den 25de Novbr: 1788, 17 rd: 5 mrk: 5 s: med Renter, til Formynderen Ole Christopherssøn Warberg, datteret 1te Martii 1790.

1790: 191b

30: Aflyst Gunder Poulssøn Store Berjes Obl: til Johannes Larssøn Haldanger, Cap: 200 rd:, dat: 23de Octobr: 1769, tingl: 24de Octobr: s: A:, efter qvittering af 28de Maji 1790!!, indfriet og betalt.

31: Aflyst Daniel Ørjanssøn Liones Obl: til Hr: Provst Schnabel, Capital 150 rd:, dat: 26de Mai 1777, tingl: sam/m/e Dag, efter Qvitt: af 26de Mai 1790, indfriet og betalt.

32: Aflyst: Ditto Obl: til Ditto, stor 199 rd:, dat: 7de Junii 1785, og Transporteret 9de Junii s: A: til Jomfr: Silla Schnabel, tingl: 10de Junii 1786, og efter Pr: Schnabels Qvitt: af 7de Junii 1790, indfriet og betalt.

33: Aflyst: Torchel Iverssøn Nedre Leqves Obl: til Iver Aslachssøn ibid: for 199 rd:, dat: 24de Octobr: 1777, tingl: 19de Maj 1778, efter Qvitt: af 12te Junii 1790, betalt.

34: Aflyst: Christi Ellings-Datter Welchens Obl: til {Ole Larssøn Welche} Niels Pederssøn Nedre Fylchedalen for 133 rd:, dat: 23de Octobr: 1773, tingl: sam/m/e Dag, og efter Qvittering af 14de Junii 1790, indfriet og betalt.

35: Aflyst: Johannes Larssøn Welchens Obl: til Niels Pederssøn Dahlan (Dalland?), dat: 17de Maj 1776, tinglyst sam/m/e Dag, stor 72 rd:, efter Qvittering af Ri[c]oll Olsson øvre Hagestad indfriet og betalt, og udlyst den 16de Junii 1790.

36: Aflyst: Ricol Olsson øvre Hagestads Pante Obl: til Iver Siurssøn øvre Berven for 49 rd: 3 mrk:, og Lars Iverssøn øvre Berven for 49 rd: 3 mrk:, tilsammen 99 rd:, dat: 27de Octobr: 1787, Tinglæst sam/m/e Dag, efter Qvit: af 12te Octobr: 1789 betalt.

37: Aflyst: Elling Endressøn Hamres Obl: til Elling Jenssøn Nedre Fylchedal for 230 rd:, dat: 5te Martii 1784, tingl: 8de Junii s: A:, efter Qvitt: af 12te Juni 1790, indfriet og betalt.

38: Ditto: Elling Endressøn Hamres Obl: til Elling Jenssøn Nedre Fylchedal for 99 rd:, dat: 10 Junii 1786, tingl: s: Dag, qvitteret 12te Junii 1790.

39: Aflyst: Johannes Iverssøn Breches Obl: til Lars Hanssøn Nedre Fylchedal for 118 rd:, og til Mari Hansdatter Fylchedal 80 rd:, tilsam/m/en 198 rd:, dat: 7de Junii 1785. tingl: 8de Junii s: A:, efter Qvitt: af 15de Junii 1790, betalt.

40: Ditto: Aslach Olsson Sæbbes Obl: til Aslach Endressøn Qvamme for 199 rd:, dat: 17 Maj 1781, tingl: 18 Maj s: A:, efter Qvitt: betalt.

41: Niels Pederssøns Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, 3/8 Huud i Gaarden Welche No: 19, {udstæd} til Johannes Larssøn, dat: 27de Octobr: 1789.

42: Johannes Larssøn Welchens Vilkaar til Moderen Christi Ellingsdatter, datteret 27de Octobr: 1789.

43: Ole Ellingssøns Skiøde fra Arvingerne \og Creditorer/ efter Elling Olsson Lione ved Skifte den 26de Febr: 1789, udlagde Jordegods \1 pd: 12 mrk: Smør, ¼ Hud, ¼ Tønde Salt/ udi Gaarden Lione for den Sum/m/a 345 rd: 24 s:, dat: 27de Octobr: 1789.

44: Dittos Vilkaars Brev til Enken Brithe Siursdatter, dat: 27de Octobr: 1789.

45: Gunder Sølfestssøns Bygsel Brev paa 2 pd: Smør Skatte-, men ½ Løb Landskyld i Gaarden Wiig, udstæd af Amund Larssøn Ringøen, mod lovlig Bøgsel, den 21de Maj 1790. med Revers.

46: Ole Larssøns Skiøde paa 5 5/8 Mrk: Smør uden Bygsel i Gaarden Jordre \No: 4/, for den Summa 4 Rdr:, dat: 14de Junii 1790, udstæd af Ole Jonssøn Giordre.

47: Lars Larssøns Skiøde paa 18 ¾ Mrk: Smør, 25/96 Huud med Bygsel i Gaarden øvre Fylchedal for 143 rd: 1 mrk: 15 s:, dat: 15 Juni 1790. Selv ejer h/an/d 3 ¾ mrk: S:, 5/96 Hud efter Skifte af 16 Junii 1789.

48: {Torgiuls Michelssøns} \{Endre Michelssøns}/\Elling Endressøns/ Bygsel Seddel \i Hamre No: 21/ paa 20 180/181 Mrk: Smør, 3/8 Løb Salt, ¼ Huud, ¾ Faarskind, med Bygsel, samt Overbygsel til 2 111(?) / 181 (141(?) / 181) Mrk: Smør, ½ Faarskind, Bergens Fattig Huus tilhørende, og 2 121/181 Mrk: Sm:, ½ Kalvskind Gravens Kirke gods tilhørende, udstød af Torgiuls Michelssøn, mod lovlig Bygsel, dat: 14de Juni 1790. med Revers.

49: Torgiuls Michelssøns Skiøde paa fornevnte Skyld i Gaarden Hamre \No: 21/, for den Summa 412 rd:, dat: 14de Junii 1790, udstød af Elling Endressøn Hamre.

50: {Ole Mathiæssøns Skiøde} \Johannes Iverssøns/ Obligation til Ole Mathiæssøn indre Jaastad for 300 rd:, mod 1te prioritet af 1 pd: Sm:, 2 Løber Salt med bygsel \i Breche i Fylchedalen No: 40/, dat: 14 Junii 1790.

51: Lieutn: Hans Erenst Møllerops Do: til Tobias Haldorssøn Rogde og Ole Haldorssøn Helland for 130 rd:, dat: 2den Janv: 1790, med Pant i Huse paa Wige Grund etc:

52: Lars Larssøn Fylchedals Vilkaars Brev til sin Moder Christi Tostensdatter om aarl: Vilkaar for Livetiid af Gaarden Fylchedal, dat: 15 Junii 1790.

1790: 192

53: Anders Larssøns Skiøde paa 1 Løb 9 Mrk: Smør, ¾ Huud med Bygsel, samt 3/8 Part i Wambems Bord-Saug, for 599 rd:, dat: 14de Junii 1790. Wambem No: 61 i Uldvig.

54: Ole Levorssøn Aasses!! (Oses) Skiøde {til} paa ½ Deel i Scheje Bord-Saug med tilhørende halve Saugvelter, Vei og Vand fald, Grund og Inventarium, \udstød af Halsten Davidssøn Espeland/ for 127 rd:, dat: 14 Junii 1790.

55: Ole Siurssøn Spaanejms Obl: til Svend Larssøn Sæbbe for 398 rd:, dat: 15 Junii 1790, med Pant i 4 pd: Smør, 2/3 Tønde Salt og 2/3 Hud i Spaanem No: 52 i Uldvig.

56: Iver Michelssøns Skiøde paa 18 Marker Smør med Bygsel i Gaarden Schaftedal \No: 3/, 18 Mrk: Smør med Bygsel for 200 rd:, \udstød af Michel Iverssøn Schaftedal/, dat: 15de Junii 1790.

Restance Registeret for Gravens Skibrede blev examineret i de 2de Mænd: Tosten Brynildssøn Traae og Gudmund Larssøn Rønnestrands Nerværelse, og befunden Skatte Resten til 1789 Aars Udgang 159 rd: 1 s:, og for halve Aar 1790, !!623 rd: 10 s:!! (skal vera 464 rd: 9 s:), tilsammen 623 rd: 10 s:, hvilket af Laugrettet blev bekræftet, og derom under Forsegling Tingsvidne meddeelt.

Efter lovligt Udraab havde ingen meere ved Retten at bestille, thi blev Sommertinget ophævet.

Kingservig og Røldals Skibreder:

Aar 1790, den 17de Junii, begyndte det **almindelige Sommer- Sage- og Skatte-Ting med Almuen af Røldals Skibreede og Kingservigs Skibreede, holdet paa Tingstædet Utne.** Ved Retten tilstæde Kongelig Majestets Foged Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Tinglaugenes Lensmænd Niels Helgessøn Hamre og John {Brynildssøn} \Torgiulssøn/ Hougse, saavel som efterskrevne for dette Aar opnevnte eedsvorne Laugrettes-Mænd: Retten sadt udi Vacansen af eedsvorne Fuldmægtig Morten Johan Barth, samt forbenevnte eedsvorne Laugrettes Mænd: 1: For Jerand Tostenssøn Mæland, Siur Svendssøn Lothe. 2: Iver Omundssøn Hildal. 3: For Daniel Danielssøn Jordal, sad Omund Danielssøn Jordal. 4: For Brynild Nielssøn Hamre, Niels Helgessøn Hamre. 5: Svend Olssøn Tuften. 6: Brynild Jonssøn Hougse. 7: Peder Larssøn Staene. og 8: For Torbiørn Thomassøn Alsager, Svend Knudssøn Grimen.

Hvorda de for Jondals Skibreede extraherede Kongelige Forordninger, og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve tinglyste.

Dagen efter, den 18de Junii, continuerede Sommer Tinget med Kingservigs Skibreede paa Tingstædet Utne, i nærværelse af de i Gaar navngivne Laugrettesmænd, undtagen Ole Johnssøn Opheim i Stæden for Niels Helgessøn Hamre.

Da Brynild Nielssøn Hamre mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Orm Nielssøn Botnen for Gield 6 rd: 3 mrk:, der for Dom at lide samme at betale med Renter, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Orm Nielssøn Botnen mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, derhos tilstod Kravets Rigtighed, som han ville betale saafremt Citantens Fader vilde afgjøre Regning med ham, og erstatte hvad Comparenten hos ham havde tilgode.

Citanten paastod Dom til Pengenes Betaling 6 rd: 3 mrk:, og Sagens Omkostninger erstattet.
Eragtet.

Sagen optages til den 29de Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse bliver afsagt her paa Tingstædet.

Helge Ormssøn Nedre Berge fremlagde Laugdag i Sagen mod Østen Jonssøn Grøve og Hustrue af 29 Octobris 1789, saalydende #

Østen Jonssøn Grove mødte for Retten og tilstod lovligt Stevnemaal, samt benægtede aldeeles det paastevnte, saasom det omtalte Kjøb er ham ganske uafvidende.

De laugdagede Vidner mødte, og tvende Mænd som havde modtaget den svage Maritha Omunds Datter Hamres Vidnesbyrd.

Citanten anmeldte dernæst at han med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Østen Jonssøn Grøve at paahøre Vidnesbyrd af Niels Hamre, Osmund Larssøn Grøve, Svend Tufte med flere, derefter Dom i Hoved Sagen [at] modtage til undgiældelse efter nærmere Paastand, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Østen Grove vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne mødte. Edens Forklaring blev dem forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Fremstod da

1te Vidne, Omund Nielssøn Hamre, Svoger til Citanten, aflagde Eed og vidnede at han forgangen Aars Foraar hørte at Parterne bleve forenede om det paastevnte Kjøb af 18 mrk: Smør i Grøve, som Østen Grøve lovede at ville sælge til Helge Nedre Berge for 185 rd:, og hvorpaa Helge leverede 5 rd: Haand Penge. Østen Grøve begiærede Vidnet tilspurgt, om han slog imellem Kjøbet med dem. Resp: Nej, saae heller ikke at Parterne bleve haand rakte.

2 Vidne, Ole Nedre Berge, Broder til Citanten, aflagde Eed og vidnede: at han ej var nærværende ved det paastevnte Kjøps Slutning, men indstevnte Østen Grøve kom samme Aften til Vidnet i hans eget Huus og fortalte at han havde indgaaet Handel med Helge Berge om Gaarden Grøve, og der for modtaget 5 rd: haand Penge. Demitteret.

3 Vidne, Svend Tufte og Osmund Larssøn Grøve, aflagde Eed og vidnede at de havde

1790: 192b

modtaget den svage Maritha Omunds Datter Hamres Vidnesbyrd ganske overensstemmende med første Vidnes Udsigende, saasom hun paa samme Tiid og Stæd som omprovet, var nærværende. Vidnet Svend Tufte forklarede ellers paa Grund af Continuations Stevnemaalet, at han af Østen Groves \Kone/ selv havde hørt at han havde accorderet med Helge Nedre Berge om Grøve, og var begiært at raadføre sig med Øvrigheden om Kjøbet ej kunne rykkes,

siden hans Kone ej med Kjøbet var fornøjet. Vidnet Osmund Grøve vidnede ligeledes, at han selv havde hørt Østen Grøves Kone tale om dette paastevnte Kjøb, samt at Gaarden allerede var skift mellem Parterne i Henseende Ager og Eng. Videre tilstod Østen Grøves Kone at hendes Mand havde oppebaaret 40 rd: paa Kjøbet, hvilket hun dog troede at kunne rykke, saasom hun ej dermed var fornøjet. Vederparten tilspurgte Vidnet, om det veed at hans Kone var overværende ved denne omtalte Handel. Resp: Nej, Vidnet veed at Konen ej da var tilstæde, hvilket hun selv fortalte. Demitteret. Vidnet Maritha Omunds Datter var Værmoder til Citanten.

6te Vidne, Lænsmand Niels Hamre, Værfader til Citanten, aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med første Vidne uden mindste Forandring. Contraparten tilspurgte Vidnet om Haand Pengene strax bleve betalte. Resp: Ja, og Skjødet skulle til Høste Tinget udstædes. Demitteret.

Citanten paastod Dom til Kjøbets Stadfæstelse efter de afhørte Vidner, og Sagens Omkostninger erstattet.

Vederparten begjærede Sagen til næste Ting udsat, og Gienpart af det passerede til fornøden agtende Oplysning.

Eragtet.

Efter forlangende udstaaer denne Sag til næste Høste Ting, til hvilken Tiid Østen Grøve paalægges at iagttage det fornødne til Sagens Slutning; ligesom det forlangte Udtog paa nærmere Anfordring skal blive meddeelt.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag i Slagsmaals Sagen mod Svend Tveite, Gunder Houge og Jon Øverland af 29 Octobris 1789, saalydende #

De laugdagede Vederparter mødte ikke; thi afhiemlede Varsels Vidnerne Lænsmand Niels Hamre og Svend Tufte lovlig Varsel.

Actor paastod Dom til Bøders udreedelse og Omkostninger erstattet.

Nu indfandt sig Svend Tveite, og paa egne samt de 2de andre indstevntes Vegne vedtog Stevnemaals og Laugdags lovlige Forkyndelse. Derhos sagde at han havde forliget Sagen med Torkild Nestebye, og derfor formodede at Sagen var ophævet. Dette Forlig vilde han bevise, samt at Torkild Nestebye selv paatog sig at være ansvarlig for Sagens Udfald. Til den Ende begjærede han Sagen udsat til næste Ting for at iværksætte det fornødne.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til næste Høsteting, da Svend Tveite paalegges at befordre Sagen til Slutning fra sin Side.

Helge og Jon Yttre Jaastad anmeldte at de i Følge Rettens den 5te Decembris 1789 aflæste Eragtning, med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Guttorm Bleye til at betale sin Andeel i den beskadigede Hæst med 4 rd.; der for Dom at lide til sammes Erstatning, efter at han har anhørt stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, samt Sagens foraarsagede Omkostninger.

Lænsmand John Hougse paaraabte den indstevnte Guttorm Bleye, som mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos henholdt sig til sin forrige Tilførsel som oplyser Sagens Sammenhæng.

Som Vidner mødte Knud Knudssøn Maagestad, Brynild Johnssøn Hougse og Sjur Wigligssøn Maagestad.

Lars Bleye, som var indkaldet til Vedermæle, vedtog Varsel.

1 Vidne, Knud Knudssøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede: at han hørte da Lars Bleye lejede den paastevnte Hæst af Helge Jaastad, og at Guttorm samme Tiid kom tilstæde, og efter Tilspørgsel af Citanten og Lars Bleye svarede at han og ville benytte sig af Hæsten, men kunne selv ej hente den. Vederparten Guttorm Bleye fremlagde skriftlige qvæstioner af Dags

Dato, saalydende # Vidnet svarede til de forelagte Spørgsmaal, at han derom aldeles ingen Beskeed vidste. Demitteret.

2 Vidne, Brynild Jonsson Hougse, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med første Vidne, med Tillæg, at Guttorm Bleye samme Tid sagde, at saafremt Hæsten blev bragt til Bleye, saa ville han og benytte sig af den. Til Contra Spørgsmaalene sagde Vidnet ingen Beskeed at vide. Demitteret.

3 Vidne, {Guttorm Bleye} Sjur Wigligssøn Maagestad, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med de 2de første Vidner, med dette Tillæg, at Vidnet selv benyttede sig af {Øgen} Hæsten til sin Øg, og at den blev skadesløs leveret fra ham til Lars Bleye. Til Contra Spørgsmaalet svarede Vidnet ligesom de forrige.

Citanterne fremlagde skriftligt Indlæg af 12 Junii 1790, saalydende # hvorefter de paastod Dom.

Guttorm Bleye sagde at han kunne bevise at Hæsten ej kom til Skade hos ham, og til den Ende begiærede Udsættelse til næste Ting for at oplyse Sagen med Vidner.

Eragtet

Den forlangte udsættelse bevilges til næste {Sommer} \Høste/ Ting, til hvilken Tiid {han} \Guttorm Bleye/ bør møde med hvad han til Sagens Styrke og sit Forsvar kan finde fornødent at fremføre.

Knud Larssøn Bustetun anmeldte at han til dette Ting

1790: 193

med mundlig Varsel havde indkaldet Ole Haaverssøn Præstegaard angaaende een(de?)l Bord som den 7 April dette Aar var gjort Forbud paa, saasom de vare kjøbte og handlede tvertimod Citantens Kongelige Privilegium som Kræmmer i Odde, der for Dom at anhøre til Bordenes Confiscation og Forbudets Stadfæstelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte, alt efter nærmere Paastand.

Ole Haaverssøn Præstegaard mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel. Derhos anmeldte at han med mundlig Stevnemaal contra havde indkaldet Knud Larssøn Bustetun til Vidners Paahør at de paastevnte Bord vare ham tilbudne, derefter Dom modtage til Frifindelse for Citantens Søgemaal, samt Forsvars Omkostninger at erstatte, og efter nærmere Paastand. Som Vidner havde Contra Citanten tilstæde Andve Olssøn Lione, Tosten Arnessøn Opheim og Ole Olssøn Reinsaas.

Hoved Citanten vedtog Varsel, og fremlagde det udvirkede lovlige Forbud af 7de April 1790, som af Kongens Foged den 17de Junii derefter er Ratificeret, hvilket inden Retten blev oplæst, og følger sam/m/e Acten in Originali. Ligesaa fremlagde Hoved Citanten det ham meddeelte Kræm/m/er Privilegium af 6te Junii 1767, som ligeledes følger Acten.

Contra Citanten begierte Vidnerne fremkalte, eedfæstede og forhørte, og til den Ende fremlagde skriftlige Qvæstioner af 4 Junii 1790, saal: #

1 Vidne, Anve Olssøn Lione, fremstod, aflagde Eed/ og vidnede til 1te Spørgsmaal: det forholder sig som omspurgt. 2 Spørgsmaal: Jo! 3 Spørgsmaal: Jo! Dem:

2 Vidne, Tosten Arnessøn Opheim, aflagde Eed og vidnede: til 4 Spm: Anve Lione tilbød Knud Bustethun de paastevnte Bord, som denne sagde ikke at kunde kjøbe, siden de vare for dyre. 5 Spørgsmaal: Jo! 6te Spørgsmaal: Ligesaa. Dem:

3 Vidne, Ole Olssøn Reinsaas, aflagde Eed!! og provede til de fremsatte Spørgsmaal: at Andve Lione og Knud Bustethun vare i Accord om de samme paastevnte Bord, som Haaver!! (Ole Haaverssøn) siden kjøbte, og Knud Bustethun har gjort Forbud paa, men Udfaldet paa denne Handel, eller Aarsagen hvorfor Knud ej kjøbte, den kand ej Vidnet sige. Dem:

Hoved Citanten forbeholdt at slutte Sagen, naar Contra Citanten har fremført hvad han maatte finde fornøden.

Ole Præstegaard fremlagde skriftligt Indlæg med Paastand og Irettesettelse til Doms, af 15 Junii 1790, saal:

Hoved Citanten tilstod at de paastevnte Bord, saavelsom Jagten hvor i sam/m/e skulle indlades, rigtig var ham overleveret. Iøvrigt begiærede han Sagen til næste Ting udsat for at kunne indkom/m/e med sin Besvarelse paa det fremlagde Indlæg.

Eragtet

Sagen forfløttes til næste Ting, da Knud Bustethun haver at besørge det fornødne til Sagens Slutning. Imidlertid bliver det passerede Forbud som lovlig forfulgt til næste Ting i Henseende til Formaliteten ved Magt kiendt, da Hoved Sagen derefter i sin Tid paaskiønnes.

Ole Knudssøn øvre Qvale ædskede den paa forrige Ting opsadte Sag, anlagt af Arvingerne efter Amund Knudssøn Insteness mod Ole Sølfestssøn Langesetter, i Rette, og til Rettens Oplysning fremlagde det forhen i Sagen ommelte Skiftebrev af 26de April 1768, og derefter paastod Dom efter de indkomne Oplysninger, samt Sagens Omkostninger skadesløs erstattet.

Ole Langesetter mødte for Retten og fremlagde Eet til hans Formand i Ægteskabet, Erik Knudssøn, udstædt Skiøde paa Gaarden Langesetter, dat: 27de Octobr: 1769, samt det ham selv af Erik Knudssøn meddeelte Skiøde af 19de Octobr: 1784, hvilke begge Documenter skal udviise at Kiøbe Summen for Gaarden er betalt, og altsaa kunde Citanterne i den Deel \intet/ fordre. Han protesterede derfor imod denne anlagte Sag, og fremlagde skriftligt Indlæg af 14 Junii 1790, saalydende #

Citanterne modsagde det oplyste Indlæg, og vedblev sin forrige Doms Paastand.

Ingen havde videre at forestille.

Eragtet

Sagen optages til den 29de Julii førstkom/m/ende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed skal blive afsagt her paa Tingstædet.

Engel Olsson Biotvedt fremlagde Kiendelse udi Sagen anlagt mod Opsidderne paa Yttre Bue, af 30te Octobr: 1789, saal: #

Lars Johannesson Bue paa egne og øvrige Vederparters Vegne fremlagde skriftlig Contra Stevnemaal af 17de Maji 1790, som blev oplæst, saal: #

Engel Biotvedt og Engel Ringøen paa egne og samtlige indstevnte Citanteres Vegne vedtog lovlig Varsel, og fremlagde skriftligt Indlæg af 16de Junii 1790, saalydende #

Contra Citanterne protesterede mod det oplyst Indlæg, og paastod Sagens fremme, samt fremlagde skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, saal: #

Eragtet

Det fremlagde Stevnemaal som lovlig forkyndt, bliver andtaget, og Vidnerne

1790: 193b

derefter afhørte, da deres lovlighed i sin Tid vil ankomme paa Rettens Skøn.

Af de indstevnte Vidner mødte Endre Ulsness; for de udeblevne afhiemlede Lensmand Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel. Som godvillige Vidner havde Contra Citanterne tilstæde Thore Christopherssøn Aaseim og Niels ibm.; Ole Amundssøn Diønne og Trond ibm:

1 Vidne, Endre Ulsnes, fremstod, aflagde Eed efter Loven og vidnede til første Spørgsmaal Jo. 2 Sp: Jo, saavidt Vidnet ved. 3 Sp: Det var paa en Søndag Hæstene bleve indtagne, men Vidnet kand ikke sige om Bue Mændene først bleve advarede at hente dem hjem.

Hoved Citanterne tilspurgte Vidnet, om hand ikke veed at Ringøen og Biotvedt har været paa den omspurgte Støel Watnesetter med deres Kreature, naar han som ompovet, veed at Bue

Mændene har haft sine Hæster der. Vidnet svarede Nej, og Bue Mændenes Hæster har altid løbet til det omspurgte Stæd. Demiteret.

2 Vidne, Thore Christopherssøn Aaseim, aflagde Eed og vidnede til forelagte 1 Spørgsmaal, at han tilligemed det andet Vidne Niels Aaseim forrettede det omspurgte Ærende hos hoved Citanterne, som svarede at de havde hiemhentet Hæsterne, paa det de ingen Skade skulle gjøre. 2 Sp: Vidnet hørte ingen Klage over at Hæstene havde gjort Skade paa Ager eller Eng, men Hoved Citanterne sagde samtlig at Hæstene vare hiemhentedes fra Stølen Watnesetter. 3 Sp: Vidnet, som langt fraværende, har hørt det omspurgte af andre, og veed tillige at Bue Mændene har beklaget sig over at deres Hæste har løbet saa langt bort i Beiterne. 4 Sp: henholder sig til Svaret paa første Spørgsmaal, med Tillæg, at hand ikke veed om Bue Mændene først blev advarede førend Hæstene bleve hiemhentedes. 5 Sp: veed det ikke, uden hvad han af andre kan have hørt. Demiteret.

3 Vidne, Niels Jørgenssøn Aaseim, aflagde Eed og Vidnede eensstem/m/ig med forrige Vidne, dog med den Forandring at han til 3 og 5 Spørgsmaal ingen Oplysning kunde give, saasom hand er fremet!! (fremmed) i Bøygden.

Paa Contra Citanstens!! (Citanternes) videre Spørgsmaal sagde Vidnerne: at de den til første Spørgsmaal omprovede Tid hørte at hoved Citanterne sagde at de havde arresteret Hæsterne og vilde selge dem, saafremt Contra Citanterne ej ville løse dem tilbage. Demiteret.

4: Vidne, Ole Amundssøn Dønne, som den 20de Junii 1789 forhen i Sagen har vidnet, blev forelæst det da aflagde Vidnesbyrd, hvilket han i alt vedstod, og under forhen aflagde Eeds Kraft svarede til de forelagte Spørgsmaale: 1te: Sp: helholder sig til forrige Forklaring. 2 Sp: saae ikke Hæstene der, men Ringøe Mændene fortalte at den paastevnte Skade var skeed af Contra Citanternes Hæste. 3 Sp: Contra Citanterne viste da intet om Taxationen. 4 Sp: har kun hørt Snak derom. 5 Sp: veed det ikke. Demiteret.

5 Vidne, Svend Amundssøn Dønne, vedtog ligeledes det forhen aflagde Vidnesbyrd, og i Kraft af sam/m/e Eed svarede paa de fremsatte Spørgsmaale overeensstemmende med forrige Vidne, uden minste Forandring. Demiteret.

Contra Citanterne begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne, og fremlagde skriftlig Indlæg af 15 Junii 1790, saalydende: # Samt et andet Indlæg af 17de Junii, saal: #

Hoved Citanterne benegtede aldeles de oplæste Indlægge, som gandske strider imod Hoved Sagen og dens Natur, og derfor behøvedes ingen videre besvarelse derpaa, men sam/m/e protesterede imod i kraftigste Maade; og da Hoved Sagen, som angaar Skade og Bekostningernes Erstatning med de fremførte Vidner og Beviiser tydelig er oplyst, saa vedblev de sin forrige Doms Paastand, hvorved de forventede at Contra Citanterne bliver tilpligtet at erstatte de andvente Bekostninger og paaførte Skade, samt foruden de allerede anførte Sagens Omkostninger andre 8 rd: 3 mrk: 4 s: for deres aftvungne Forsvar, hvormed de indlod Sagen til Doms, og protesterede mod videre Udsettelse, som allene sigter til unødvendig Udhal.

Contra Citanterne paastod Udsettelse og Laugdag.

Eragtet

Med det producerede skriftlige Contra Stevnemaal er det bevist at de indstevnte Opsiddere paa yttre Bue har holdt sig Rettens paa sidste Høste Ting givne Eragtning efterrettlig. Dom/m/eren kunde derfor ikke i Følge Loven nægte den forlangte Udsettelse, men da de indstevnte Vidner efter lovlig forkynt Stevnemaal er udeblevne, saa forelægges de, nemlig Thomas og Haldor Biotvedt samt Asbiørn Tvisme herved under Lovens Falsmaal at møde til næste Høste Ting, deres Vidnesbyrd i Sagen at aflegge, hvor-

Knud Knudssøn Maagestad fremlagde Laugdag i Tings Vidne Sagen mod Jens Erichssøn Krogevig for ulovlig Beskyldning, af 30te Octobr: 1789, saal: #

Jens Krogevig lod ved Svend Krogevig møde og vedtage lovlig Varsel. Ligesaa mødte paa den indstevntes Vegne hans Fader Erik Krogevig, og beklagede denne hans Søns utidige ubesindighed i at beskyldte en offentlig Ret for Falskhed. Denne Forseelse vilde han herved paa Sønnens Vegne afbede, og i Nærværelse af de beskylte Laugrettes Mænd Knud Maagestad og Halgrim Mæland declarerede at han aldeles intet har paa Sorenskriverens, deres eller de andre fraværende Laugrettesmænds Forretninger, baade i Almindelighed, og den behandlede Forretning paa Rogde i Særdeleshed, noget at udsætte, men de udtalte fornærmelige Ord ville han herved gandske Tilintet gjøre og tilbagekalde, saa at de som usagte skal ansees, samt declarerer herved at han intet utilbørligt om Retten og Rettens Personer eller deres ærlige og reedelige Navn og Rygte har at sige. Til Exempel for andre og til Advarsel for enhver, lovede han godvillig i Retten 10 Rdr: til Sognets Fattige, samt 4re i Omkostninger for Rettens Gebyr og Stevnepenge, hvormed Sagen formedelst Laugrettets Eftergivelse og Almuens Begiær blev ophævet.

Sognepræsten hr: Høegh lod andmelde at han med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Sognepræsten hr: Rørdam angaaende hans Capellans Løn, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Johannes Asbiørnssøn Huus og Christen Jonssøn Housse, derefter Dom modtage i Hoved Sagen, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte hr: Rørdam blev lovlig paaraabt, men mødte ikke eller møde lod, thi afhiemlede Kaldsmændene Svend Grimen og Jon Housse lovlig Varsel.

Vidnerne vare tilstæde, hvoraf Klokke Johannes Asbiørnssøn Huus \fremlagde/ hans egenhændig skrevne og underskrevne Vidnesbyrd af 20de April 1790, hvilket hand selv inden Retten oplæste og med saligheds Eed bekræftede, saal: #

2 Vidne, Christen Housse, aflagde Eed og vidnede, at han 14 Dage eller 3 Uger før Juul afvigte, formedelst en Anvisning fra hr: Høegh til Vidnets Broder paa hr: Rørdam, fordrede denne siste Anvisningens Indhold, der bestod i den resterende og nu paastevnte Capellans Løn, men hr: Rørdam nægtede at udbetale noget, under Foregivende at Iver Skaaltvedt skulle have Penge hos hr: Høegh, hvilke hand deraf ville godtgjøre; og da Vidnet sagde at Iver Skaaltvedt var betalt, ville hr: Rørdam ikke troe det, men negtede end nu Betaling til Vidnet. Demiteret.

Citanten lod fremlegge et skriftligt Indlæg med Paastand og Irettesettelse til Doms af 8de Maii 1790, saal: #

Eragtet

Sagen optages til den 29de Julii førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Den paafølgende 19de Junii continuerede Sommertinget med Kingservigs Skibrede i forbemelte Laugrettes Mænds Nærværelse.

Hvorda hr: Foged Koren andmelte at han til Følge den ham fra Stiftet tillagde høje Ordre af 20de Septembr: 1788 havde til dette Ting, Tid og Stæd ved skriftlig Stevnemaal af 21de April sidstleden ladet indstevne Bondemanden Elling Aakre til Bøders Udredelse og alle paagaende Omkostninger, samt Told Rettighedernes Ansvar med videre, for de 14 og ½ Anker Fransk Brendeviin som Told Betienten Giørg!! (Georg) Holterman haver frtaget den indstevnte. Den paaberaabte Ordre og Stevnemaallet lagde Fogden i Rette, og vilde Stevningen oplyse hvorfor denne Sag nu først her for Retten kan blive plaideret, begiærede

derneft den indftevnte paaraabt for at høre om han møder og vedtager Varsel. De fremlagde Documenter blev oplæfte og ere faal: #

Elling Aakre mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos begiærede tilført at det paaftevnfte Brendeviin fom Betienten Sr: Georg Holtermann Confisqverede, var ham aldeeles ikke tilhørende. Denne Betient har handlet i Sagen faaledes fom han har villet, uden at Comparenten, fom den meefte Tid fra Sagens Anlæg har været i Kongel: Tienefte, kunne forsvare fig imod de mod ham nedlagde Befkyldninger. Han protefterede derfor imod Sagen og dens Anlæg, og forventede fig befriet for Actors Tiltale i alle Maader.

Hr: Foged Koren

1790: 194b

hertil fvarede: at han med et lovskikket Tings Vidne taget udi Ryfylke den 20de Febr: 1789 og fluttet 25de Maji s: A:, fuldkom/m/en nok overtyder indftevnfte Elling Aakre at være Eier af de fra ham tagne 14 ½ Anker Fransk Brendeviin, og at han ikke selv ville møde ved Tings Vidnets Førelse, eller om hand sam/m/e ikke kunde siden han var Soldat, da at lade en anden møde paa fine Vegne, er noget fom Fogden ikke vedkom/m/er, og derfor fom fult Beviis mod ham i Rettelagde faavel det forbemelte Tingsvidne, fom Toldbetienten Holtermans Indmeldelse om Confikationen til General Told Forvalter Justice Raad Lafon under 8de Novb: 1786, dennes Foranftaltning om Brendeviinets Opmaalng af 28 Decbr: 1786, den holdte Opmaalngs Forretning af 29 ditto, den erholdte Auctions Forretning over Brendevinet 11te Januarii 1787, General Told Forvalterens Ordre til bem:te Holtermann af 20 Jan: 1787 om mindelig og Vidnesfaft at tilfpørge indftevnfte Elling Aakre om han uden Sags Anlæg ville betale Told Rettighederne og Bøderne af det confisqverede Brendeviin, tilligemed Holtermans og Vidners til hr: Justits Raad Lafon indgivne Svar under 28de ditto, hvilket Svar faavelsom Confikationens Rigtighed ved det fremlagde Tings Vidne oplyses. De andre fremlagde Documenter haver Publicam fidem, faa kunde hr: Fogden ikke andet udi denne Sag end flutte fin Paafand til Doms faaledes: at næft Confikationens Bekræftelse Elling Aake!! (Aakre) maa tilfindes at betale Told Rettighederne og Bøderne af det confisqverede Brendevin efter Told Rullen med 412 Rdr: 38 s:, derneft de formedelst Tings Vidnet i Ryfylke foraarsagede Omkostninger, faasom til Sorenskriveren Cancellie Raad Bull efter hans Regning af 10de Julii 1789, 16 Rd: 16 s:., Fogden Dahls Regning af 24de Aug: s: A:, 12 rd: 32 s:, og Procurator Kieverts af 29 Maji, 5 rd: 32 s:, foruden Stevnepenge til dette Skibreedes Lensmand og medhafte Mænd, samt Rettens og Actors Sallario, tilsammen 10 Rdr: Disse Regninger indleverede Fogden til Actens Følge, faavelsom de forhen opregnede Documenter tilligemed den sidste Skrivelse fra Stiftet i Anledning af denne Sag under 14de Sep: 1789, og faaledes insinuerede Sagen Dom. De fremlagde Documenter bliver Acten i fin Tid tiltaget #

Elling Aakre henholdt fig til forhen tilførte, og sagde at han ej fandt fig forbunden at møde ved den i Ryfylke anlagde Tings Vidne Sag, faasom sam/m/e var ham aldeeles uvedkom/m/ende. Han overlod derfor til Retten at skionne hvorvidt de af hr: Actor fremlagde Documenter kan gielde fom Beviis mod ham, og faaledes under Forbeholdenbed af fin lovlige Ret intet videre havde at fvare.

Fogden hertil kortelig Replicerede, at de i Ryfylke afhørte eedelige Vidner overtyder nok Elling Aakre om at han er Sagen vedkom/m/ende, og at han ej har mødt eller ville møde lade, er forhen befvalet, hvorfor Fogden vedblev fin Paafand i Sagen, og fluttede sam/m/e fra fin Side.

Eragtet

Sagen optages til den 29de Julii førftkom/m/ende, da Dom eller Kjendelse efter Befkaffenbed bliver afsagt her paa Tingftædet.

Hr: Foged Koren tilkiendegav at han i Anledning af indkomne Besværinger havde ladet indstevnte følgende Personer fordi de ikke vil efter Forordningen af 9de Aug: 1754 vil tage stadig og Aarlig Tieneste hos Folk i Bøygden, men meget meere omgaa paa egen haand, og deels med smaae Handel, deels med store Dags Lønner at fornerme den fattige Almues Mand, der nu neppe skal være i Stand til at faae sig en Dreng til deres Jorders Bestyrelse.

De for Løsgienagerie indstevnte Personer ere følgende: Knud Endressøn Ulsness, Heine Arnessøn Helleland, og de 3de Brødre Ole, {Endre} og Isach og Peder Peders Sønner, hvilke alle ere stevnte at paahøre Vidner og lide Dom efter Forordningen, samt betale Processens Omkosninger.

De indstevnte Løsgienagere bleve lovlig paaraabte, men ingen mødte, undtagen Knud Endressøn Ulsness.

Som Vidner vare under Lovens Falsmal indstevnte Siur og Grip Maakestad, Asbiørn og Lars Tvisme, hvoraf de 2de første mødte.

For de udeblevne Parter og Vidner afhiemlede Jon Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Knud Ulsness begiærede tilført, at han aldeeles benegtede at være Løs-

1790: 195

-gienger, saasom han ikke kunne have nogen Tieneste, eller nogen være tient med ham, da han forrige Aar hiemkom fra Ud Com/m/andoen, efterdi han da var meget svagelig; dette Foraar har han antaget halv Tieneste hos Endre Ulsness, og ligeledes tilbudet Sognepræsten Tieneste for den anden halve Deel af Aaret, hvilket han ikke har villet antage. Han formedel[s]t derfor at blive befriet for videre Søgemaal, saasom Endre Ulsness, der nu selv for Retten er tilstæde, kan stadfæste denne Tilførsels Rigtighed.

hr: Fogden benegtede aldeeles Rigtigheden i det anførte henseende den Tieneste den indstevnte Knud Endressøn Ulsness foregiver at have hos Endre Ulsness, siden denne ikke tilforn haver haft Dreng, og desuden nyelig giftet sin Datter med en ung Mand der opholder sig paa sam/m/e Gaard uden selv at bruge Jord, med mindre Endre Ulsnes trøster sig til her for Retten at aflegge corporlig Eed efter Loven, at indstevnte Knud Ulsness virkelig har antaget halvt Aars Tieneste hos ham mod Kost og Løn, i hvilket Tilfælde Fogden var villig at paahøre hans Eed.

Indstevnte Knud Ulsness andmelte at hand, siden hr: Fogden i sin forestaaende Protocollation har vedtaget at ville anhøre Endre Ulsnesses eedelige Vidnesbyrd i denne Sag, nu fremstillede (.....?) Vidne, hvilket han begiærede eedfæstet og afhørt. Bemelte Vidne aflagde Saligheds Eed og vidnede: at indstevnte Knud Ulsness virkelig, før Stevnemaallet i denne Sag blev forkynt, havde andtaget halv Tieneste hos ham for Sommeren, og Trediedeel Tieneste for Vinteren. Demiteret.

hr: Fogden, som vel indsaae at Forordningen ej saa gandske blev opfyldt efter dens Forskrift, ville dog ikke forfølge denne Sag videre, siden det med et eedeligt Vidnesbyrd er beviist at den indstevnte næsten haver halvt Aars Tieneste, og derfor frafalt Sagen hvad ham angaar, dog under Forbeholdenhed af videre Tiltale om han til næste Aar ikke tager stadig Tieneste efter Forordningens Bydende, begiærede dernæst at de 2de andre [Vidner] i Sagen mod Peder Maagestads 3 Sønner maatte fremkaldes, eedfæstes og afhøres.

De fremstillede Vidner Siur Jerandssøn og Grip Siurssøn Maagestad aflagde Eed og eensstemmig forklarede at Isach Pederssøn Maagestad ikke siden hans Hiemkomst fra Ud Commandoen forrige Aars Augusti Maaned har været i Aarlig Tieneste, hvilket hans svage helbred da forbød. For Resten kan dog Vidnerne sige at han nu er frisk, saavidt de veed, saasom han har exerseret ved Compagniet i den Tid det nu var samlet. Peder Pederssøn har omtrent 2 Aar eller meere været ledig for Tieneste, men har ernæret sig ved Smede Arbeide til

Bøygden Tieneste. han er ellers tienligt til Arbeide og Aarlig Tieneste. Ole Pederssøn derimod er i sin Faders huus, og behøves for ham til Gaardebrugets bestyrelse. Demiteret.

hr: Fogden begiærede Laugdag for de udeblevne, med Falsmaal for de nu ej mødende Vidner.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Heine Arnessøn Helleland, Isach, Ole og Peder Maagestad Laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Asbiørn og Lars Tvisme forelægges under Lovens Falsmaal til sam/m/e Tid at møde, deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflegge, hvortil hr: Actor behagelig besørger lovlig Varsel.

Hr: Foged Koren andmelte at han paa Justitiens Vegne og efter sit Embeds Medfør til dette Ting havde ladet indstevne efter Lovens 6te b: 13 Cap: 1 art: følgende Personer for fortidlig Sammenleje, sc: Aslach Seljestad og Kone, Isach Halsteenssøn Tvedt og Kone, Soldaten Johannes Iverssøn Utnes Kone Catrine Hans Datter, og Soldaten Haver Guttormssøn Svartvedts Kone Kari Torbiørns Datter, de tvende sidste allene for Konene at betale Bøder, men de første at betale baade for sig og Koner, samt alle at svare Processens Omkostninger og modtage Dom i Sagen, vilde dernæst fornemme om de indstevnte mødte og tog til Gienmæle. De indstevnte bleve lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Varsels Vidnerne Aamund Danielssøn Buer og Ole Jonssøn Opheim afhiemlede lovlig Varsel for Aslach Seljestad og Isach Tvedt med Koner, samt Lensmand Jon Hougse og Svend Grimen for Johannes Utnes og Haaver Svartvedts Koner.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Aslach Seljestad og Kone, Isach Tvedt og Kone, Catrine Utne og Kari Svartvet med Mænd laugdages at møde til næste Høste Ting, denne Sag at

1790: 195b

tilsvare, hvortil hr: Actor besørger lovlig Varsel.

Hr: Foged Koren lod tilføre at han i Anledning det høyløvlige Rente Kam/m/ers Collegii Antegnelser i hans allerunderdanigs aflagde Fogde Regenskab for Aaret 1788, dens 28 Post, saae sig nødsaget at begiære et lovligt Tings Vidne om de Mænd paa Gaarden Maakestad, der i Aaret 1785 overgik ulykkelig Vaade-Jld, har igien opbygget deres Huuser forsvarligen og i Conformitet med den Kongel: Resolution af 16de Octobr: 1776 om Skaarsteenens Indretning, og var her om Almuens Svar begiærende.

Laugrettet og Almuen eensstemmig svarede: at de omspurgte Huus paa Maagestad ere igien opbygte; men da Almuen her i Bøygden hverken har Leilighed eller Indsigt til at kunne opføre Huuse paa den i Placaten af 16de Octob: 1776 befalede Maade, saa var heller ikke andre Vaan Huuse end de sædvanlige Røg Stuer bleven opbygget, da Kalk og Steen som til Skaarsteenens Indretning udfordres, overgaar Opsid[d]jernes Formue at anskaffe.

Herom hr: Fogden et Tings Vidne forlangede, som meddeeles under Laugrettets Bekræftning.

Lars Isachssøn Age havde til Sommertinget med mundlig Varsel indkaldet Niels Matthiassøn Ullensvang for ulovlig Beskyldning, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Lovens Falsmaal indstevnte Svend Mikelssøn og Anders Anderssøn Ullensvang, samt andre ustevnte, derefter Dom modtage til Undgiældelse efter Loven, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Den indstevnte Part{er} og Vidner mødte ikke efter Paaraab.

Varsels Vidnerne Brynnild Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Niels Matthiassøn Ullensvang Laugdages at møde til næste Ting med Tilsvar, samt Vidnerne Svend Mikelssøn og Anders Anderssøn Ullensvang forelægges at møde samme Tid til eedelig Vidnesbyrds Afleg, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Qvæstad paa egne og de fleere Naboers Vegne ædskede Sagen mod Johannes Qvæstad og fleere i Rette, og vedblev sin forrige Doms Paastand.

Johannes Qvæstad paastod at Sagen, som angaar Fornermelser paa Eiendom, maatte til Aastædet hiemvises, da hand der forbeholdt at fremkom/m/e med det fornødne.

Eragtet

Sagen optages til den 29de Julii førstkom/m/ende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed vorder afsagt.

Endre Qvalvig frem lagde i Retten til Ting lysning Jacob Larssøn Samlands Skiøde paa 2 bpd: 6 Mrk: Smør i Yttre Qvalvig No: 36 i Kingservigs Skibreede, udstæd af Christopher Heljessøn Yttre Qvalvig, mod 500 rd:, og Fritagelse for Vilkaar til Selgerens Moder, dateret 28de Novembr: 1789.

Elling Hanssøn Hougssø som beslegtet til Enken Sigrid Sølfest Datter, protesterede mod Skiødet og dets Indhold i henseende til Enkens Vilkaar af Gaarden Qvalvig, som uden hendes vidende er betaget hende, henholt sig derfor til den hende meddeelte Vilkaars Contract, hvilken skal udviise at Vilkaaret bør hæfte paa Gaarden, og ville ved denne Protest andmelde Kiøberen Jacob Larssøn, som selv nærværende, at hun for Eftertiden henholdt sig til ham som den der allene bør tilsvare Vilkaaret, og til ingen anden, saasom hendes Søn ikke havde Magt og Rettighed til at betage hende hendes Levebrød. Dette begierede Comparenten paategnet Jacob Larssøns Skiøde, og forbeholdt sin Ret paa Enkens Vegne, samt lovlig Søgemaal mod Jacob Larssøn saafremt han skulle ville negte Opfyldelsen af Selgerens forhen indgangne Forbindelse.

Hr: Foged Koren begierede den fra seeneste Ting til nu udflyttede Sag mod Halgrim Hougssø udsadt til næste Ting, da Fogden end nu ej havde erholdet den begiærte Præste Attest i Sagen.

1790: 196

Samssøn Hanssøn Utne andmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet sin Søster Catrine Hans Datter Utne med Mand Johannes Iverssøn til at anhøre hans Bekræftelses Eed at Stervboet efter deres Sal: Fader var ham skyldig de Penge som en Regning fremlagt i Skifte Retten indeholder, eller sam/m/e Regnings Rigtighed med sin Benegtelses Eed at modsige, derom Dom at anhøre, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Catrine Utne vedtog Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, og henholdt sig til Lovens Bydende i henseende den paastevnte Eed, som hun var villig at aflegge.

Citanten Reserverede at fremlegge den paaberaabte Regning, og til den Ende begiærede Sagen udsadt til næste Ting. som bevilges.

Serge[a]nt Jens Top lod anmelde at Halsten Aamundssøn Smed med mundlig Varsel var indkaldet at lide Dom til Betaling af skyldig værende 2 mrk: 8 s: efter at have anhørt Regning og Beviis, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Den indstevnte mødte ikke efter Paaraab.

Varsels Vidnerne Jon Housse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Halsteen Aamundssøn Smed laugdages at møde til næste Høste Ting, hvor til Citanten besørger lovlig Varsel.

Sognepræsten hr: Høegh lod i Anledning af den forhen anlagde Sag mod Sognepræsten hr: Rørdam angaaende Tiende frihed af Capellans Gaarden Sandvigen, samt Rettens under 13de Decbr: 1788 givne Eragtning, fremlægge sit skriftlige Indlæg af 27de Maji 1790, med vedfølgende og paaberaabte Kam/m/er Resolution af 12te Aug: 1699, og Stiftets Skrivelse af 14 Novbr: 1789, som alt er saalydende: #

Sognepræsten hr: Rørdam, som ej til dette Ting var indstevnt, mødte ikke.

Eragtet

Sagen optages til Kiendelse til den 29de Julii førstkommende.

Derefter blev følgende private Documenter tinglæste i Continuation med Jacob Qualvigs Skjøde som anført paa forrige Ret.

2: Svend Thomassøn Berges Obligation stor 120 rd:, med Pant i 1 pd: 11 ¼ mrk: Smør, ½ geedskind i Berge i Odde, udstæd til Haaver Olsson Præstegaard den 27 Octobris 1777, udlyst efter qvittering af 17 Junii 1790.

3: Ditto Obligation til Ole Jonsson Opheim, stor 150 rd:, med Pant i bemeldte Skyld i Berge No: 10 i Odde, og 4 provento Rente, dateret 17 Junii 1790.

4: Sigrid Olsdatters Skjøde paa 1 pd: 13 ½ Mrk: Smør i Lofthuus No: 3 i Ullensvang, hvori hendes Arve efter Skiftebreve af 28 Maji 1788 og 5 Decbr: 1789 er indregnet, udstæd af Arvingerne efter Ole Iverssøn Lofthuus mod betalt 70 rd: 8 s:, d: 17 Junii 1790.

5: Michel Ingebretssøns Skjøde paa 1 pd: 13 143/260 mrk: Smør, 9129/16640 Hud i Insteness No: 12 i Kingservig, udstæd af Torchild Aase og Peder Aga mod 123 rd: 3 mrk: 8 s:, den 18 Junii 1790.

6: Torbjørn Iverssøn Utnes Obligation stor 70 rd:, udstæd til Samson Johannessøn Store Fosse, med Pant i ½ Løb og 3 mrk: Smør i Utne No: 25 i Kingservig, dateret 14 Junii 1786, udslettet efter Qvittering af 18 Junii 1790.

7: Peder Sjurssøn nedre Sexes ditto, stor 180 rd:, til Ole Matthiassøn Børve, med Pant i 3 Spd: Smør i Nedre Sexe i Ullebsvang No: 9, dateret 9 Junii 1785, udslettet efter Qvittering af 18 Junii 1790.

8: Ditto Obligation til Peder Henrichssøn Sexe, stor 283 rd: 3 mrk: 2 s:, med Pant i bemeldte Skyld, dat: 18 Juni 1790.

9: Aamund Pederssøn Indre Bleyes ditto til Knud Hanssøn Maage, stor 200 rd:, med Pant i 1 bpd: 18 ¼ mrk: Smør i Indre Bleye No: 17 i Ullensvang, dateret 26 Maji 1780, udslettet efter qvittering af 18 Junii 1790.

10: Michel Østenssøns Skjøde paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Luttro No: 19 i {Ullensvang} Kingservig, udstæd af Østen Michelssøn Luttro mod 80 rd:, den 18 Junii 1790.

11: Michel Monssøns ditto paa 18 mrk: Smør i Horre No: 1 i Røldal, udstæd af Faderen Mons Michelssøn Horre, mod 50 rd:, dateret den 18 Junii 1790.

12: Halgrim Hanssøn Hougsses Obligation stor 99 rd:, udstæd til Elling Nielssøn Langesætter, med Pant i 1 pd: 3 mrk: Smør, 1/6 Hud, 1/12 B:sk:, 1 Pund Salt, med overbygsel til 4 ½ mrk: Smør, 6 mrk: Salt og 1/48 Hud, i Hougse No: 20 i Kingservig, dateret 18 Junii 1790.

13: Tosten Helgessøns Bygselbrev paa Overbygsel til 1 pd: 12 mrk: Smør i Schare No: 19 i Odde, hvoraf Kingservigs Sognepræst tilhører Landskylden af 9 Mrk: Smør, udstæd af hr: Christian Bolle Rørdam den 24 Decbr: 1789, med Revers.

14: Jerrand Tostenssøns Bygselbrev paa en Løb Smør i Mæland No: 11 i Ullensvang,

1790: 196b

udstæd af Sognepræsten Hr: Rørdam, mod Bygsel, den 14 Decbr: 1789, med Revers.

15: Opsidderne paa Reisætter[s] Freedlysning for deres Hiemmebøe, Fieldmark og Udmark, udstæd af Hr: Foged Koren, den 18 Junii 1790.

16: Sjur Jonssøn Ysteness Obligation stor 150 rd:, med Pant udi 1 pd: 11 7/16 mrk: Smør i Ysteness No: 13 i Kingservig, udstæd til Johannes Helgessøn Braavold den 15 Junii 1787, udslettet efter Qvittering af 18 Junii 1790.

17: Ditto Obligation til Johannes Helgessøn Braavold, stor 240 rd:, med Pant i bemelte Skyld, dateret 19 Junii 1790.

18: Ole Knudssøns Skjøde paa 6 Mrk: Smør i Aaen No: 41, udstæd af Faderen Knud Olssøn Bleye mod 20 rd:, den 19 Junii 1790.

19: Jon Larssøn Indre Qvalvigs Obligation stor 99 rd:, med Pant i 1 pd: 4 ½ mrk: Smør, 7/8 Løb Salt i Indre Qvalvig No: 35, udstæd til Johannes Svendssøn Wines den 31 Octobr: 1786, udlyst efter qvittering af 19 Junii 1790.

20: Christopher Helgessøn Qvalvigs do:, stor 170 rd:, med Pant i 3 Spd: Smør i Qvalvig No: 36 i Kingservig, udstæd til Lars Christopherssøn Samland den 9 Junii 1785, udslettet efter qvittering dateret 19 Junii 1790.

21: Hans Ellingssøn Kiepsos Skjøde paa 9 Mrk: Smør, ¾ Faarskind i Nøstvig No: 40 i Kingservig, hvori han selv med sin Hustrue har arvet andre 3 mrk: Smør, ¼ F:skind, udstæd af Erich Pederssøn Nøstvig paa sine Børns Vegne, mod 67 ½ rd:, d: 29 Dec: 1789.

22: Amund Larssøn Indre Aalvigs Skjøde paa 2 pd: 3 mrk: Smør og 1 Løb Salt i Utne No: 25 i Kingservig, udstæd af Halvor Jonssøn Langesætter mod 85 rd:, d: 7 Junii 1790.

23: Tosten Helgessøns Skjøde paa 19 ¾ mrk: Smør, ½ Faarskind i Schare No: 19 i Odde, udstæd af Tollef Svendssøn Schare mod 210 rd:, den 4de Martii 1790.

24: Ole Bergessøns Skjøde paa 1 pd: Smør efter Aftag i Aga No: 24 i Ullensvang, udstæd af Ole Anderssøn Eness mod 150 rd:, dateret 27 Maji 1790.

25: Amund Pederssøns Skjøde paa 1 pd: 13 40/72 mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel til 3 56/72 mrk: Smør Kirkegods og 6 8/12 mrk: Lyse Klosters gods, i Indre Bleye No: 17 i Ullensvang, udstæd af Peder Amundssøn Bleye paa egne og Børns Vegne, mod betalte 133 rd: 2 mrk:, dateret 19de Junii 1790, og hans egen Ejendom efter Skiftebrev af 6 Maji 1785 indregnet.

26: Amund Pederssøn Bleyes og Peder Pederssøn Lofthuus mellem hinanden oprettede Mageskiftebrev, hvorved den sidste faaer 1 Løb 7 58/72 mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel til 8 2/72 mrk: Smør Kirkegods og 16 1/6 mrk: Lyse Klosters gods, i Indre Bleye No: 17, samt Mellemlag 48 rd: 2 Mrk:, dateret den 19 Junii 1790.

27: Peder Amundssøns Contract for Livs ophold af Gaarden Lofthuus i Ullensvang, udstæd af Sønnen Amund Pederssøn Lofthuus, dateret den 19 Junii 1790.

28: Birgithe Amunds Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Indre Bleye i Ullensvangs Sogn, udstæd af Peder Pederssøn Bleye den 19 Junii 1790.

29: Amund Pederssøn Bleyes Obligation stor 300 rd: med Pant i 1 pd: 15 mrk: Smør og 1 Hud i Lofthus No: 3, udstæd til Iver Sjurssøn og Lars Iverssøn Berven den 17 Junii 1790.

30: Johannes Svendssøn Winess Skjøde paa Utne Kongelig privilegerede Giæstgiverie i Kingserviig, udstæd af Auctions Directeuren efter afdøde Hans Hanssøn Top og Trone Maria Blomberg, mod til Stervboed betalte 654 rd: 2 mrk: 4 s:, den 19 Junii 1790.

Fogden derefter fremlagde Restance Registeret for de udestaaende Kongelige Skatter i dette Tinglaug, som i nærværelse af de tvende Mænd Ole Bergessøn Aga og Svend Knudssøn

Grimen blev examineret, og befunden at Restancen til 1789 Aars Udgang er 153 rd: 1 mrk: 8 s.; samt til det halve Aar 1790, 793 rd: 3 mrk.; tilsammen 946 rd: 4 mrk: 8 s.; hvorom Tings Vidne blev udstædt under Laugrettets Bekræftelse.

Efter Urdaab havde ingen meere ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Continuation av Østensøe Sommerthing

Aar 1790, den 24de Julii, blev paa Gaarden Hesthammer efter Vedtagelse paa afvigte Sommer Ting for Østensøe Skibreede Retten sat for at aflæse Domme udi de da optagne Sager.

Hvorda udi Sagen af Præste Enken Madame Blydt mod Enken Barbro Lepse blev saaledes
Dømt og Avsagt.

Overeensstemmende med det Kongelige Rescript af 18 Augusti 1775 har Præste Enken Madame Blydt ved Lænsmand og Mænd den 23 Septembris 1782 tilbudet Enken Barbro Ols Datter Lepses da værende Mand Helge Olssøn en anden Jordepart af Præsteboelets Gods, naar han ville fravige den af forrige Sogneprest Hr: Blydt tilbygslade Gaard Lepse, hvilket Lænsmand Johannes Wiigs og Tosten Johannessøn Lepses fremlagde Attest afbeviser. At Enken Barbro Lepse ligeledes lovlig er udsagt af Gaarden til 1790 Aars Fardag, samme at ryddiggjøre, viser de dette Sommer Ting afhørte trede eensstemmige Vidners eedelige Forklaring. Hvad Vederparten i sit indgivne Indlæg anfører til Benægtelse herimod, kan som ubeviist ej komme i Betragtning; ligesom hendes Tilstaaelse at ville fravige Gaarden, ved Sognepræsten Hr: Schiolderups af Jon Norem selv indleverede Indlæg af 5te Junii 1789, og hendes Søns Benægtelse deraf inden Retten, viser at det blot er Modvillighed og Udflugter som gjør at hun endnu vedbliver at bestyre Gaarden, tvertimod det højkongelige Rescript og Cancellie Resolution af 11te Decembr: 1784. Thi kjendes hermed for Ret: Enken Barbro Ols Datter Lepse bør, til næstkommende 1791 Aars Fardag fravige og ryddiggjøre hendes brugende Part i Gaarden Lepse for Præste Enken Madame Maren, sal: Hr: Blydt, som dertil lovlig er berettiget; hvorimod bemeldte

1790: 197

Madame Blydt bør tilbagebetale den Bygsel som lovlig kan bevises af Helge Olssøn at være udlagt, samt ellers holde sig den anmeldte Cancellie Resolution af 11 Decbr: 1784 efterretlig i alle Maader. Processens Omkostninger betaler den indstevnte til Madame Blydt med 5 rd: Dommen fuldbyrdes femten Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd som vedbør.

Udi Sagen af Opsidderne paa Østensøe, med deres Jordejere, mod Arne Larssøn Hilstvedt er saaledes

Dømt og Avsagt.

Det af Arne Hilstvedt fremlagte Forlig, som ved Dom stadfæstet den 24 Octobr: 1786, grunder sig paa een under 19 Octobr: 1756 afsagt Dom, hvorved Hilstvedts Opsiddere ere tilkjendte at erlægge Stølsleje eller Afgift til Østensøe Mænd for Bruget af (disse?)s Stølsbejter, hvilken Dom ligeledes stadfæster et derom da oprettet Forliig. Denne nærværende Process har rejst sig deraf, at Arne Hilstvedt har tilbageholdt den bestemte aarlige Afgift, og derfor paastaaer Citanterne ham aldeles udelukket fra Stølsens Brug, samt det passerede Forlig tilsidesat, siden deres Jordejere ej dermed have samtykket. Det er rigtig nok at ingen Lejlænding efter Loven har Frihed at lade noget af det ham tilbygslade Gods af uberettigede bruges; Men naar Jorddrot og Lejlending ere vidende om saadant Brug, og ej paataler samme i lovlig Tid, have de ifølge Lovens 5. 5. 4. forbrudt sin Ret. Dette paastevnte

Brug i Stølen Lien kan ej ansees ulovligt, heller ikke har Brugen været vedkommende uafvidende, eller imod deres Samtykke, thi Opsidderne paa Østensøe have der for modtaget aarlig Afgift overensstemmende med det indgangne Forliig, som for saa mange Aar siden ved Dom er stadfæstet, og derfor er usvækket, da samme end og grunder sig paa Lovens 5. 1. I saadan Anledning kjendes hermed for Rett: Arne Hilsted vedt bør for Citanternes Tiltale i denne Sag frie at være, og bør han herefter aarlig erlegge den faste Afgift 16 s: til Østensøe Mænd for Bruget af den paastevnte Støl, ligesom de afsagte Domme indeholder. Processens Omkostninger ophæves.

Continuation af Gravens Sommerthing

Aar 1790, den 27de Julii, blev Retten sat paa Gravens Tingstæd Eyde Grund, for ifølge Vedtagelse paa sidstafvigte Sommerting at afsige Dom eller Kjendelse i de da optagne Sager, nærværende nedenstaaende Laugrettesmænd.

Hvorda udi Sagen af S: T: Hr: Kahrs mod Gunder Larssøn Ose er saaledes afsagt

Dom:

Ved at sammenligne de mange i denne Sag førte Hoved- og Contra Vidner, udleedes lettelig at Gunder Larssøn Ose ved det i Uldvig holdte Bryllup den 1te Junii 1788 har været meget beskjenket, at han ubuden har gaaet ind i Sognepræsten Hr: Provst Schnabels Stue og fordret Brændeviin, samt at hans Opførsel ej har været freedelig den heele Tid, naar Provsten maatte behøve Gelejde af sin Dræng til Kirken, hvor han havde Forretning, og lukke Døren for sig, samt lade den anden Dræng staae Vagt ved Huuset, af Frygt for Overlast, eller videre Skræk, end den Gunder Ose lettelig kunne tilføje Fruentimmer og Børn. En sindig Mand som Provst Schnabel kunde ej beordre at Gunder skulde bindes, naar denne ikke tilforn havde fornærmet; Heller ikke maatte Folk, der vare vandte at see og tale med Bønder, lukke sig inde naar de opførte sig høflig. De 4 første Hoved Vidner bekræfter udtrykkelig at Gunder Ose var uroelig, og tog Kjøgemesteren i Brystet, saa at 2 Mænd maatte skille dem ad, hvilket just ikke var Tegn til Sømmelighed. At komme ubuden tvende Gange ind i sin Overmands Stue og fordre Brændeviin, passer sig ikke paa den i Almindelighed ærekjære Bonde her i Districtet, der altid vil ansee det for en Skam, og henregne saadant til Djærvhed. Den høflige Bonde fortjener at bevises Ære, men den vil ingen vente som enten mellem sig selv indbyrdes eller blant Overmænd viser Fornærmelse. Gunder Ose har formedelst sin uroelighed baade paa Kirkegaarden og i Præstens Gaard, samt formedelst den Skræk Sognepræstens Familie blev indjaget, ophidset Hr: Kahrs som Søn og Fader at lade ham binde. Hvor ingen Aarsag er, er heller ingen Virkning. Denne Sandhed er unægtelig. Den kaldsindigste kunne umuelig holde sine Passioner (pasjon = lidelse) inden Grændser i saadan Forfatning som Hr: Kahrs blev sat udi, da han kom hjem fra sine Forretninger. Gunder Ose har altsaa givet Aarsag til hvad som paafulgte, hvilket rimeligviis aftvang Gunder Ose de fornærmelige Udtrykke mod hr: Kahrs, som 8, 9 og 10de Hoved Vidne prover om. I saadan Anledning, og efter Sagens forefundne Omtændigheder kjendes hermed for Rett: De af Gunder Larssøn Ose mod Præsten Hr: Kahrs den paastevnte Tiid udtalte fornærmelige Ord bliver herved mortificerede, og som døde og magtesløse bør ansees; ligesom og Gunder Ose formedelst sin uforsigtige Adfærd i Drukkenskab, bør betale til Gravens Præstegields Fattig Casse 4 rd: Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider. Det idømte udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi den Sag som Lars og Halsten Peders Sønner Garen har anlagt mod Poul Torchelssøn Leqve er afsagt saadan

Dom:

Det er aldeles ikke tilstrækkelig oplyst hvem af Parterne der tilhører den paastevnte Rejn, thi de den 10de Junii 1788, da Sagen faldt i Rette, afhørte Vidner, nemlig: 1te Vidne John Trondssøn Tveite, prover at

1790: 197b

de Dyr som bleve udtagne før Pintsefæsten 1788, og tilhørte Poul Leqve, ej havde saadant Mærke som den paastevnte Rejn, førend den af Poul Leqve blev mærket, heller ikke veed han hvem denne Rejn tilhørte. Ved Høste Tinget den 28 Octobr: 1788 har han og bekræftet at Lars Garens Mæreke var saaleedes at det højre Øre var afstyvet, næst ved Hovedet. Andet Vidne, Iver Anderssøn Hieltness, forklarer at Poul Leqves Mærker paa sine andre Dyr ikke var lige med det hvormed den paastevnte Rejn var mærket, hvilket, \som forbemeldt/, var Lars Garens Mærke: at Poul, da han mærkede denne Rejn, spurgde de nærværende om den ej tilhørte ham, hvilket tilkjendegav Uvished, og at de nærværende, ligesom Vidnet selv, ej vidste andet end Rejnen var Pouls, hvilket og Lars Tveite for Vidnet har sagt. Dette Vidne kjender dog ikke Lars Garens Mærke. Tredie Vidne, Peder Sjurssøn Schaar, vidner derimod at Lars Garens Mærke virkelig er saadant som befandtes paa den af Poul Leqve bemeldte Tid mærkede og nu omstevnte Rejn, det kjender ikke Poul Leqves Mærker, ligesom ingen anden end de, for hvem Vidnet gjæter, har saadant Mærke paa sine Dyr, hvori Poul Leqve ingen Deel har. Fierde Vidne kjender ej Lars Garens Mærke, men femte Vidne derimod forklarer at det er overensstemmende med hvad 1, 2 og 3 Vidne har sagt. Dette, tilligemed 6te Vidne, er eenig deri at 2de Rejner, Lars Garen tilhørende, var tilstæde da de samtlige Dyr skulle drives til Slondals Fieldet, og at Poul Leqves Dyr vare iblandt disse, viser fierde Vidnes aflagte Provemaal. 7de og 8de Hoved Vidne samme Tid afhørt, vidner og om Lars Garens Mærke overensstemmende med 1, 2, 3 og 5 Vidne. Første Contra Vidne vidste ej om Lars Garen havde meer end een Rejn, men Poul Leqve derimod tvende i den omtalte Dyreflok. Veed ikke om Poul Leqves Dyr før vare mærkede. Det øvrige af hans Forklaring kan som ubestemt, og Fortælling efter andre, ej komme i Betragtning. Andet Contra Vidnes Forklaring bestaaer fornemmelig deri at Poul Leqve havde to Rejner den bemeldte Tiid. De mange Biomstændigheder kan ikke i denne Sag tjene til Oplysning. Vidnet Lars Tveite har sagt at den eene af Poul Leqves {Mærk} Rejner var mærket med et andet Mærke end det forhen benævnte, og det Lars Garen brugte paa sine Dyr, hvilket ingen anden af de i Hobelevende havde, og har dette Vidne ikke andet vidst end den paastevnte Rejn, som af {Lars Garen} Poul Leqve blev mærket, var Lars Garen tilhørende, efterdie han saae den sidstes gamle Mærke, hvor Anders Lille Graven og for det meeste kommer overens. Vidnet Peder Schaar har og bekræftet at ingen andre Dyr fandtes med saadant Mærke som Lars Garen bruger paa sine Dyr. Ved Contra Stevnemaal til Sommer Tinget 1789, og de førte Contra Vidner, har Poul Leqve sagt!! (søgt?) at bevise at den paastevnte Rejn er ham tilhørende, men det fra Ørjans Leqve fremlagde skriftlige Vidnesbyrd giver ingen Oplysning hvordan Mærkerne vare, men alleene at Lars Tveite blev tilspurgt om den af Poul mærkede Rejn var hans, hvilket Iver Anderssøn Hieltness som forbemeldt, ligeledes bekræfter, tilligemed Vidnet Asgout Holmen, der dog intet Mærke før saae paa den. Vidnet Johannes Leqve veed ikke andet end den paastevnte Rejn var Poul tilhørende, samt forklarer at een af hans Rejner som gik med Klave paa, da Dyreflokken blev drevet til Slondals Fieldet, og var mærket. Endelig har og Poul Leqve ved fremlagde Tilsvær og Attest fra Michel Solem i Hallingdal, af 2 Maji 1789, villet bevise at han af bemeldte Michel Solem har kjøbt 2de Rejner, hvoraf den eene var mærket med det Mærke som Lars Garen paastaaer at være sit; Men disse Documenter indeholder ej om disse Rejner vare de samme hvorom nu tvistes, eller de gik paa de Stæder, hvor Lars Garen med flere havde sine. Efter alle disse indkomne Oplysninger, synes det at den paastevnte Rejn var Lars Garen tilhørende, naar hensees til Peder Schaars og Lars Tveites

Vidnesbyrd, og at Poul Leqve selv har oplyst: at han spurgte om Rejnen var hans da den blev mærket, men Svaret derpaa var gandske ubestemt, og Lars Tveite, som egentlig skulle have svaret, har under Eed prøvet at han ikke vidste andet end Rejnen tilhørte Lars Garen. Ikke destomindre er det rette og visse ej oplyst: Thi kjendes hermed for Rett: Poul Leqve bør aflægge sin Eed at den paastevnte Rejn, der var mærket saaledes at det højre Øre var afstyvet næst ved Hovedet, var den samme som han blandt andre købte hos Michel Solem, og som han den paastevnte Tid mærkede, samt at samme Rejn virkelig var ham tilhørende, og til næste Høste Ting indkalde Lars og Halsten Peders Sønner Garen, samme Eed at paahøre. Men trøster sig ikke den indstevnte saadan Eed at aflægge, saa bør han betale den paastevnte Rejn til Hoved Citanterne efter uvillig Vurdring, samt i denne vidløftige Sags Omkostninger 8 rd.; alt under Exsecutions Tvang i lovlig Tid. Denne Doms Afsigt haver Hoved Citanterne betimelig at lade forkynde.

Udi Sagen anlagt af Opsidderne paa Ringøen og Bjotvedt mod Opsidderne paa Indre Bue er saaledes

Eragtet

Siden denne Sag dependerer af en til Kingservigs Sommer Ting anlagt Sag som

1790: 198

endnu ventileres mod Opsidderne paa Yttre Bue, og adskilligt ved samme er fremkommet, som behøves til Oplysning i nærværende Sag: Saa beroer den til næste Ting, til hvilken Tiid Citanterne haver at fremlære Extract af hvad i bemeldte Sag siden 20 Junii 1789 er passeret, da derefter skal blive kjendt og dømt efter Loven.

Udi Sagen anlagt af Knud Larssøn Lund mod Endre Knudssøn ibm: er

Dømt og Avsagt.

At Knud Larssøn Lund virkelig er Eier af 1 pd: 10 ½ mrk: Smør udi Gaarden Lund, viser det fremlagte usvækkede Skjøde af 30 Maji 1766, og med den fremlagte Attest af Fogderiets Matricul, dateret 15 Junii 1790, bevises og at den halvedeel deraf, nemlig 17 ¼ mrk: Smør Skat, men 13 ½ mrk: Smør, ½ Faarskind, ½ Kalvskind Landskyld, ligger indlemmet i Endre Knudssøns Brug, overeensstemmende med 1738 Aars Matricull. De fremlagde Bygselsedler indeholder hvad Beneficiarius hr: Rørdam udi sin Extract af Jordebogen har anført, og dette er modstridende Fogdens Attest af Matriculen, Men da Endre Knudssøn efter sin Skattebog siden 1771 har betalt Skatter af den halve Gaard, samt Odels Skat af Knud Larssøns ejende halvedeel i Bondegodset, og derimod ikke betalt den aarlige Landskyld: Saa kjendes for Rett: at bemeldte Endre Knudssøn bør til bemeldte Knud Larssøn Lund betale Landskyld af bemeldte 13 ½ mrk: Smør, ½ Faarskind, ½ Kalvskind fra 1790 Aars Begyndelse med 5 mrk: 10 s: aarlig. Og da han har betalt Landskyld til Beneficiario Hr: Rørdam af 9 mrk: Smør meere end det beneficerede Gods som ligger i hans Brug, saa bør han betale til Knud Larssøn Landskyld af 4 ½ mrk: Smør, ½ Faarskind, ½ Kalvskind fra 1772 Aars Begyndelse til 1789 Aars Udgang med 2 mrk: 3 s: aarlig, der bliver i 18 Aar 6 rd: 3 mrk: 6 s:, samt i denne Sags Omkostninger 3 rd: 3 mrk: Som alt udredes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang.

De Mænd som betjente Retten vare: 1: Iver Ellingssøn Eide i stæden for Anders Tostenssøn Herrejd. 2: Iver Aslachssøn Leqve i stæden for Torchel Iverssøn ibid: 3: Knud Aschildssøn Syse. 4: Anders Josephssøn Lille Graven i stæden for Anders Johannessøn Frøsteen. 5: For Siur Anderssøn Hielmo sad Arne Olssøn Wines. 6: For Niels Siurssøn Spilde sad Riccold

Erichssøn Ejde. 7: For Siur Larssøn Spilde, sad Niels Hanssøn Eide. 8: For Poul Johannessøn Spilden, Iver Ricoldssøn Kierland.

Continuation av Kingservig Sommerting:

Aar 1790, den 29de Julii, blev Retten sadt paa Utne Tingstæd, for i Følge Vedtagelse paa sidst afvigte Sommerting at afsige Dom eller Kiendelse udi de optagne Sager, nærværende nedenstaaende Laugrettesmænd:

Hvorda, I Sagen af Brynild Nielssøn Hamre mod Orm Nielssøn Botnen for Gield, er afsagt Dom.

Den paastevnte Gield er af Debitor selv inden Retten tilstaaet; Thi bør Orm Nielssøn Botnen til Citanten Brynild Nielssøn Hamre betale Fordringen 6 rd: 3 mrk:, samt i Sagens Omkostninger 1 Rdr:, tilsammen 7 Rdr: 3 mrk:, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd som vedbør.

I Sagen anlagt af Arvingerne efter Amund Knudssøn Insteness mod Ole Sølfestssøn Langesætter er

Avskediget:

De fremlagde Skiøde breve til afdøde Erich Knudssøn og Ole Sølfestssøn viser at Jordegodset udi Gaarden Insteness til Sælgerne er betalt; ligesom de afhørte Vidner ere u-overeensstemmende og kan ingen Oplysning give om den paastevnte Gields Rigtighed af Erich Knudssøn til Amund Knudssøn Insteness. Thi bør Citanterne paa lovlig Maade oplyse og bevise Søgemaallet saa fremt de vil vente sig samme godtgiort, da Sagen derfor til lovliger Stevnemaal afviises.

Udi Sagen af Hr: Høgh mod Hr: Rørdam anlagt for resterende Capellans Løn er saaledes Eraget:

Da Hr: Rørdam paa dette Aars Sommerting ei har mødt med noget Slags Tilsvær paa Hr: Høghs incaminerede Continuations Stevnemaal og de efter samme afhørte Vidner, saa beroer denne Sag til næste Høsteting, til hvilken Tid Hr: Rørdam bør møde med hvad Tilsvær han maatte finde fornødent. Denne Kiendelse besørger Citanten i lovlig Tiid forkyndt.

Udi Continuations Sagen af Hr: Foged Koren anlagt mod Elling Aachre er saaledes Dømt og Avsagt:

Med det fremlagde Tingsvidne sluttet den 25de Maj 1789, er det bevist at Elling Johannes-

1790: 198b

-søn Aachre for de i samme afhørte Vidner haver tilstaaet at være Eier af de ved Betienten Sr: Georg Holterman i Røgsund den 7de Novembr: 1786 confisqverede 14 ½ Ankere fransk Brændevin, hvor for mod ham er anlagt denne Sag følgelig General Told-Kammerets Skrivelse af 23de Augusti 1788. Thi bliver i Følge Told Rullen af 26de Novembr: 1768, dens 19 Cap: 1te Art:, samt Placaten af 26de Januarii 1778 herved Kiendt og Dømt for Rett: De attraperede 14 ½ Ankere fransk Brændevin bør forblive confisqveret følgelig Told Rullens 15 og 18 Cap: 1 Art: Elling Johannessøn Aachre, som med sam/m/e er befunden, bør betale Told Rettigheder og Mulcter med videre efter Hr: General Told-Forvalter Larsens Beregning af 20de Januarii 1787 med 412 rd: 38 s: I Mangel af Mulcternes Betaling bør Elling Johannessøn Aachre arbeide i Bergens Fæstning i 3 Maaneder, conform Forordningen af 25de Februarii 1771. A{u}ctions Omkostninger ved Tingsvidne og Sagens udførelse til Doms,

betales og af Indstevnte efter indgivne Regninger med 43 rd: 80 s:, samt det stemplede Papir som til Sagen skulle være forbrugt, 1 Rdr: 6 s:

Med denne Dom omgaaes i øvrigt paa lovlig Maade inden den i Loven befalede Tiid.

Udi Sagen anlagt af Asbiørn Store Naae og Aad Qvæstad mod Johannes Qvæstad med flere er saaledes

Dømt og Avsagt

Saa vel med de i Sagen afhørte Vidner, som med de indstevnte Vederparter egen Tilstaaelse, er det fuldkommen beviist at de har flere Creature i den fælles Udmark end deres Lod kan tilkomme. Dette strider imod Lovgiverens Villie, som ved de viiseste Love har betrygget enhvers Eiendom. Ingen Medejer bør holde flere Creature end som kan fødes i Forhold til hans Eiendoms Brug; I anden Fald trænges de øvrige Medejere. Allermindst bør nogen indtage fremmede Kreaturer til egen Fordeel, uden fælles Samtykke. Hermed Kiendes da for Ret: Johannes og Ole Qvæstad, samt Ole Iverssøn Store Naae, Tollev Olssøn og Ole Tollevssøn Lille Naae, bør ikke føde eller antage flere Creature i fælles Mark end deres eget Jordebrug kan tilkomme; Ligesom de skadelige Geeder bør afskaffes, med mindre de saa forsvarligen vogtes at der af ingen ydermere Klage foraarsages, alt under Straf og Bøder efter Loven. Udi Sagens Omkostninger betaler de Indstevnte til Citanterne 2 Rdr:

For det øvrige omgaaes med denne Dom paa lovlig Maade under Exsecution.

I Sagen af Hr: Høgh mod Hr: Rørdam angaaende Tiende af Capellans Gaarden Sandvigen er saaledes

Eragtet:

Paa de fra Hr: Høghs Side dette Ting fremkomne Documenter har Hr: Rørdam intet Tilsvaret givet. Saa paa det han ei skal have mindste Aarsag at beklage sig med Rettens Overlelse, udflyttes denne Sag til næste Ting, da Hr: Rørdam efter denne Kiendelses lovlige Forkyndelse, som Citanten besørger, behager at møde med hvad han finder fornødent til Sagens Tarv fra sin Side.

Ved Retten tilstæde disse eedsvorne Laugrettes Mænd: 1: For Jerand Tostenssøn Mæland, sad Ole Johannessøn Trones. 2: For Iver Omundssøn Hildal, Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 3: For Daniel Danielssøn Jordal, Elling Hanssøn Hougse. 4: For Brynild Nielssøn Hamre, Jon Hougse. 5: For Svend Olssøn Tuften, Niels Torbiørnssøn Hougse. 6: For Brynild Jonssøn Hougse, Jon Larssøn øvre Qvale. 7: For Peder Larssøn Staen sad Jacob Johannessøn Langesetter. og 8: For Torbiørn Thomassøn Alsager, Haaver Larssøn Lothe. Saa var og nærværende Lensmand Jon Torgiulssøn Hougse.

Udi Odels Sagen anlagt af Ingebret Christopherssøn Qvalnes mod Helge Christopherssøn og Sognepresten Hr: Rørdam,

1790: 199

er efter Vedtagelse paa Aastædet Qvalnes den 13de April 1790, efter at Dommeren med Laugrettet havde confereret, saaledes eensstemmig

Dømt og Afsagt:

Følgelig Skiftebrev af 17de Maj 1763, efter Torbiør Siurs-Datter Qvalnes, er Eiendommen 1 Løb Smør, ½ Hud i Qvalnes udlagt til Enkemanden Christopher Ingebretssøn og hans eneste Søn Ingebret Christopherssøn. Formodelig, for at blive befriet for at svare Odels-Skat af den halve Deel som var udlagt til hans Søn, der ikkun var 10 Aar gammel, indløser han den udlagde Andeel, og der for under 19 Maj 1764 erholder Skiøde paa de Vilkaar at

Myndtlingen, naar han opnaaede sine myndige Aar og paaatrængede Jordeparten, skulle {han} indløse den for samme modtagne Summa. Godset er saaledes med denne Forbeholdenhed Faderens Eiendom indtil Aaret 1787, da han ved Døden afgaar. Skifte efter ham holdes den 24de Maij 1787, og da paaستاar Ældste Søn Ingebret Christopherssøn at han paa Grund af det ommelte til Faderen udstæde Skiøde, vil indløse den halve Deel, nemlig 1 pd: 12 Mrk: Smør, ¼ Hud. Dette bliver ham bevilget, og den Summa han derfor skulle udgive, taget til Indtægt, samt til ydermeere Sikkerhed blev ham meddeelt Skiøde, underskrevet af hans Stedmoder og halvbroder som mindre aarig med Curator, den 15de Martii 1788, hvilket hiemler ham Eiendommen til bemelte 1 pd: 12 Mrk: Smør, ¼ Hud, de han formeener skulle være hans u-disputerlige Eiendom siden 17de Maij 1763, og paa den Grund har han modsagt en Disposition som hans Fader paa sit yderste, efter de paa Odels-Tomten den 13de April 1790 afhørte Vidners Udsigende, skal have oprettet eller mundtlig tilsagt. Af disse Vidner har Østen Østenssøn Mæland forklaret, eensstemmig med andet Vidne Iver Henrichssøn Bratespen, at de vare tilstæde paa den Afdødes Døds stund, omtrent 8te Dage eller meere førend han døde, og efter at han af Præsten var berettiget, og hørte at bemelte Afdøde sagde at han havde overtalt Præsten som Beneficiarius til at deele Gaarden Qvalness i to lige Deelee mellen hans Sønner. Omendskiøndt dette ikke just var saadan Disposition som Forordningen af 14de April 1769 paabyder i henseende til Eiendommen, men alleene til Bruget i Gaarden, som Faderen ei kunne disponere over, heller ikke kunne berettigede Beneficiarius til denne Deeling mellem Sønnerne uden dere fælles Samtykke; saa har dog det fra Hr: Rørdams Side førte første Contra Vidne Peder Henrichssøn Sexe som Svoger til Enken, Ingebret Christopherssøns Stedmoder, vidnet at de begge Sønnerne efter Faderens Død vare hos Sogne-Præsten som Beneficiarius, for at bygsle, var Ingebret fornøyet med at Gaarden blev deelt i 2de lige Deelee; hvori de 2de andre Vidner dog ei stemmer overeens, og altsaa kan dette enkelte Vidnesbyrd ikke gielde som fuldkomment Beviis om denne Foreening. Den af indstevnte Helge Christopherssøn paaberaabte Dispensation af Faderen, paa Grund af Forordningen dateret 14de April 1769, er heller ikke beviist, eller det befalede Document irettelagt, som kunne tillægge Faderens blotte Begiær til Sognepræsten om Gaardens Deeling, nogen forbindende Kraft. At Ingebret Christopherssøn virkelig er Eier af 1 pd: 21 Mrk: Smør, 15/48 Hud i Qvalness, viser hans irettelagde lovlig tinglyste Skiøde af 15de Martii 1788, ligesom og den fremlagde Bygsel Seddel af 13de Junii 1787 oplyser at ikke meere end 1 pd: 21 Mrk: Smør hannem heraf er tilbygset, og da det er ham nægtet at faae Bygsel Seddel paa de øvrige 15/48 Hud, eller 11 ¼ Mrk: Smør, af hans u-disputerlige Eiendom, har han været nød til at anlægge denne Sag. Det ville være utaaleligt for en Selvejer af Landskylden i en Gaard, at hans Eiendom skulle bortbygslas af Bygsel Herren til en Fremmed, og han ikke selv kunne giøre sig den Nytte deraf som han ønsked. Vi indseer derfor ikke rettere, som og

1790: 199b

herved Kiendes og Dømmes: Ingebret Christopherssøn Qvalnes bør være nærmest berettiget at tilbygslas de ham selv tilhørende 15/48 [Hud], eller 11 ¼ Mrk: Smør, udi Gaarden Qvalnes mod lovlig Bygsels Erlæggelse. Og da den paastevnte Dispensation ei er fremlagt, saa kan samme heller ikke komme i Betragtning. Processens Omkostninger betaler indstevnte Helge Christopherssøn til Citanten Ingebret Christopherssøn Qvalness med 16 Rigsdaler.

Med denne Dom omgaaes paa lovlig Maade.

Aastæds Sag paa Handegaard i Jondals Skibrede

Aar 1790, den 20de Augustii, blev Retten sadt paa Gaarden Handegaard i Jondals Skibrede, for at behandle efterfølgende Markeskiels Forretning anlagt af Amund Johannessøn mod den

anden Opsidder Lars Knudssøn. Retten betiente den constituerede Sorenskriver, Birkedom/m/er Barth, med efterskrevne af Stædets Foged opnevnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Torbiørn Wigligssøn Traa. 2: Salamon Jonssøn Guntvedt. 3: Wiglig Jonssøn Eyde. 4: Lars Samssonsøn!! (Samsonssøn) Ougestad. 5: Lars Iverssøn Traae. 6: Iver Iverssøn Hvidesteen. 7: Aad Larssøn Ougestad. og 8: Peder Iverssøn Berge. som alle angave sig til Parterne ubeslegtet. ligesaa var nerværende Lensmanden for Skibreedet, Johannes Pederssøn øvre Wiig.

Hvorda Reqvirenten af denne Forrtning fremstod for Retten og fremlagde den ham under 6te Maji d: A: meddeelte Tægtedag, hvorefter Sagen var berammet til foretagelse den 25 Junii afvigte, men formedelst indløbne Hindringer og forrige Sorenskrivers Død udsadt til i Dag, følgelig den ham meddeelte Andmeldelse herom af 24 Julii næst efter, som i Acten indtages, begge saal: # Derefter andmeldte at han med muntlig Varsel til den forbemelte 25 Junii, og i Følge den andførte Opsettelse, havde indkaldet Lars Knudssøn Handegaard at møde, sig eller Fuldmægtig, for Dom/m/er og Meddomsmænd at paasee Documenter i Rettelagt, anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, derefter modtage Procedure og Paastand til paafølgende Dom og Undgiældelse for hans formastelige Omgang med at bruge den Skoug og Mark paa Citantens Eiendom som hannem ved en lovlig afholdt Steenings Forretning for meere end 9 Aar siden, er tildeelt, hvilket alt med de intenderende Vidner nermere skal oplyses og forklares, saavelsom og til at betale denne Processes foraarsagede Omkostninger skadesløs. Som Vidner var under Lovens Falsmaal indkalte Aschild Siurssøn Molven og Lars Siurssøn ibd: ligesaa angav Citanten at have som ustevnte Vidner tilstæde Johannes Johannessøn Traa, Iver Nielssøn Espeland, Amund Larssøn Espeland og Aad Olssøn Dægebreke, samt som Beskikkelses Vidner, Amund Larssøn Espeland, Niels Iverssøn ibid:, Johannes Salamonssøn Svaasand, Siur Amundssøn Espeland og Aschild Siurssøn Molven, hvorefter han forventede den indstevntes Møde med Tilsvar.

Lars Knudssøn Handegaard mødte for Retten og vedtoeg lovlig Varsel. derhos sagde at han henholder sig til den af Citanten i hans Stevnemaals Incamination anmeldte Forretning, der ufeilbar skal vise hvorledes enhvers Eiendom/m/e i Gaarden er dem ved Laugrett tildeelt; og da denne Forretning bør være den Regel som Citanten berober sig paa, saa kunne indstevnte heller ikke tillade at andre brugte noget paa de Teiger som ved eftermelte Forretning tilhører ham. For øvrigt ville han anhøre de indstevnte Vidner, og nermere fremkom/m/e med hvad han videre havde fornøden at svare.

Citanten herimod fremlagde et skriftligt Indlæg i denne Sag, der for det meste skal oplyse den velgrundede Aarsag hand har til denne nye anlagte Process, og at indstevnte Lars Knudssøn i Følge den paaberaabte og herved fremleggende Steenings Forretning begynt den 18de, og paa Grund af Forliig sluttet den 22de Junii 1781, har ladet ham bruge og beholde Gresningen uden Paatale i 7 Aar paa de omtvistede Stæder, med videre sam/m/e Indlæg indeholder, som med de benevnte Vidner skal blive oplyst. Sam/m/e Indlæg han begiærede for Retten oplæst og Acten i sin Tid tiltaget, saal: # Den producerede Act begiærede han og som et Hoved Document i Sagen maatte denne Forretning annecteres. I Henseende til den i Indlægget om/m/elte Hatleskoug, da declarerede Citanten, som og med Vidner skal oplyses, at al Skougen, undtagen et lidet Støkke under Bueskaar ned til Vandet, blev skiftet mellem ham og Vederparten, men ej af Forsøm/m/else i Forretningen indført. For øvrigt forbeholdt han sig nærmere Paastand,

1790: 200

og begiærede Vidnerne fremkaldet og forhørte. Thi blev Eedens Vigtighed disse Vidner betydet, og formanet at vedblive Sandhed. Fremstoed da

1 Vidne, Aschild Siurssøn Molven, som sagde sig at være omtrent 30 Aar gammel, ubeslegtet til begge Parter, og opføed paa Naboe Gaarden Molven, har tient hos begge Parter, nemlig hos Lars Knudssøn for 9 Aar siden i foregaaende 4 Aar, samt hos Amund Johannessøn for 8 Aar siden i foregaaende 1 Aar, vidnede, at han i den Tid han tiente hos Lars Knudssøn, efter dennes Ordre huggede Hattel under Bueskaar imellem de der staaende Abilder!! (apaler, epletrær), Ved ikke om Amund kiærede herpaa eller fandt sig misfornøyet dermed, dog var begge Parter da nerværende paa bemelte Stæd, men hvordan deres Tale faldt i denne Henseende, hørte Vidnet ikke. Paa Vederpartens Tilspørgsel sagde Vidnet at Lars Knudssøn gav Vidnet Ordre paa bemelte Tid at hugge al den ælste Hattel-Veed, men al den øvrige Veed af de ungste og friskeste busker blev ikke hugget, Kan gjøre Anvisning.

2 Vidne, Lars Siurssøn Molven, 22 Aar gam/m/el, Broder til næst forrige Vidne, provede at have tient her paa Gaarden hos indstevnte Lars Knudssøn for 2 Aar siden i foregaaende 4 Aar. I den Tid huggede Vidnet efter indstevntes Ordre endeel Aske Stuer som staar paa den Bøe Lars tilhører. hvor Amund tillige kom for at hugge, under Paaskud at Asken tilhørte ham, men da Lars forment at sam/m/e var hans Eiendom, siden den afholdte Forretning skulle formedelst Foreening betage Amund \Brug/ paa de bemelte Stæder, saa lod han Vidnet tilkalde 2 Mænd for at paasee at Amund huggede der, men Amund var da alt gaaet bort. Paa Vederpartens Spørgsmaal sagde Vidnet, at da Lars ligeledes anden Dag huggede paa sam/m/e Stæd, indfandt Amund sig atter og huggede, men da de tilkaldte Mænd mødte, var han alt gaaet hjem. Kan anvise dette Stæd.

3 Vidne, Johannes Johannessøn Traae, Stiffader til Hoved Citanten, 68 Aar gam/m/el, har boet her paa Gaarden for 22 Aar siden i foregaaende 23 Aar, vidnede at den nu omtvistede Teig Biørnestie kaldet, først blev brugt til Fælles af da værende Beboere her paa Gaarden, men for at undgaae Bryderie hermed, blev Vidnet, som beboede den ene Part, og Lars Knudssøns Fader, som brugte den anden Part i Gaarden, foreenet saaledes at de skulle skifte Gresningen paa denne Eiendom hvor Knud Amundssøn tilhørte Skougen, i lige gode Deelee mellem dem, hvilket og skeede for omtrent 30 Aar siden, da Vidnet og hans Grande brugte Teigen saaledes som ved Foreeningen blev afgjort, lige indtil Vidnet reiste herfra, som forbemelt for 22 Aar siden. Paa det af forrige Vidne omtalte Stæd, nemlig ved Buskaar Veien, brugte Vidnet ligeledes endeel Askestuer som for ham vare bestemte, men Knud havde og andre Stuer ved sam/m/e Stæd, som han brugte. Al Hattelskougen var da Tilfælles. Askeskougen paa Wasstraand og op under Tungeberget paa Lars, brugte Vidnet allene som sin Eiendom, hvorimod Lars Knudssøns Part tilhørte den øvrige Skoug paa disse Stæder. I W: N: W: fra Bionstiguren uden for sam/m/e, brugte Vidnet ligeledes Askeskougen, saavel som og under Abilderne her paa Bøen, men den øvrige Skoug tilhørte som formeldt Larses Part. Vidnet kan paa disse omprovede Stæder saavidt mueligt gjøre Anvisning. Paa indstevntes Spørgsmaal sagde Vidnet at denne omprovede Teig Biørnestie i hans Tid blev brugt til Slaatte.

4 Vidne, Iver Nielssøn Espeland, 76 Aar gam/m/el, Svoger til Hoved Citanten, fød og opføed paa Naboe Gaarden Espeland, hvor hand endnu boer, provede at den paastevnte Teig Biørnestien kaldet, saalangt han i Tiden som Vidnet kand mindes, har været brugt til Fælles af Beboerne her paa Gaarden, indtil sam/m/e blev skiftet paa den Maade at enhver skulle have lige gode Deelee deraf, men kan ikke anvise dette Deeles Strekninger. Paa Vederpartens Spørgsmaal: Denne Teig har været Slotte, men Skoven tilhører Larses Part; Vidnet om sit Vidnesbyrds Rigtighed aflagde Saligheds Eed efter Loven, da ingen Anvisning af ham kunde skee.

5 Vidne, Amund Larssøn Espeland, 52 Aar gam/m/el, Sødskendebarn til begge Parter, fød og opføed paa Naboe Gaarden Espeland, hvor han boer, vidnede om Teigen Biørnstien ligesom 4 Vidne, uden Forandring, ligesaa til Vederpartens Spørgsmaal. I Henseende til

Askeskouven sagde Vidnet at han ved Buskaar Veien kand anvise det Stæd hvor Citanten og hans Formand huggede uden Fællesskab. Førend den omtalte Forretning blev holdt var Hattelskougen saavel paa Bøen som i Hagen fælles for begge Parter. Kan gjøre Anvisning.

6 Vidne, Aad Olsson Dægebreke, 38 Aar gam/m/el, ubeslegtet til begge Parter, vidnede, at han var nærværende her paa Gaarden som Laugrettesmand ved den afholdte Forretning og Steening i Aaret 1781, og under samme hørte at Parterne vare i Disputte om Hatleskougen, som tilforn havde været fælles, men da tilbød de hverandre at skifte og vælge enhver sin Deel, og da de ikke kunne blive foreenet om eendeel af Skouen under Bueskaar, saa blev heller intet ordentlig Forlig oprettet eller Steening fuldført. Vederparten tilspurgte Vidnet: om ikke ved Forretningen og Steeningen blev afgjort at enhver af Parterne skulde beholde Skougen paa de Teiger som dem da blev tildeelt. Resp: om Skougen blev aldeles intet talt eller noget derom i Besynderlighed afgjort. Vidnet aflagde Saligheds Eed og blev demiteret.

7 Vidne, Johannes Johannesson Underhougen, Broder til Citanten, 46 Aar gam/m/el, fød og opfødt samt været her paa Gaarden indtil for omtrent 20 Aar siden, vidnede om den omtvistede Slotte Bjørnstiens Deeling, samt Brugen af Askeskougen paa de Stæder som Vidnet Johannes Traae har forklaret, samt om Hatleskouens Fællesskab, ligesom bemelte Johannes Traae forklaret har, uden mindste Forandring. Hvordan Deelingen mellem Parterne har været siden Vidnet reiste herfra, ved han ikke. Kan gjøre Anvisning.

8 og 9de Vidne, Johannes Salomonsson Svaasand og Siur Amundsson Espeland, aflagde Saligheds Eed og vidnede: at de som Beskikkelses Vidner for omtrent 6 Aar siden vare udsendte fra Citanten Amund Handegaard, og tilspurgte Vederparten hvorfor han huggede Hattel, hvortil denne svarede: at han afhuggede det som stoed \ham/ i Veien. Vidnet Siur Espeland forklarede i Særdelighed at Lars Knudsson sam/m/e Tid svarede, at hvad han og Citanten kunne blive foreenet om, skulde blive saaledes som afgivet var, men i manglende Fald vedblev han at hugge. Ingen havde Vidnerne videre at tilspørge, thi blev de demiteret.

10 og 11 Vidne, Amund Larsson Espeland og Niels Iversson ibidem, aflagde Eed og vidnede: at de for omtrent 3 Aar siden som Beskikkelsesmænd efter Citantens Forlangende modtog indstevntes Svar angaaende Slotten i Bjørnstien, som han da benyttede sig af, saaledes: at han vedblev at slaae i sine egne Teiger indtil videre. Vederparterne!! (-parten) tilspurgte Vidnerne om ikke Citanten efter denne Beskikkelse selv slog Høe paa samme Stæd. Vidnet Niels Espeland svarede: at han saa Citanten sloeg Høe paa det omtvistede Stæd Bjørnstien, men dog paa den Deel deraf hvori han tilegner sig Eiendom. Vidnet Amund Espeland saa ikke dette selv, men har hørt det af andre. Dem:

12 og 13 Vidne, Helge Olsson Molven og Aschild Siursson ibid., aflagde Eed og vidnede: at de forgangen Aars Foraar af Lars Knudsson blev hentet for at bese den Hugst som Amund Johannesson skulde have øvet i hans formentlige Eiendom ved Buskaar Veien. Vidnerne saa nogle omhuggede Stuer, men Amund var da ikke tilstæde, heller ikke saa de ham hugge, men derimod saa de at Lars huggede paa sam/m/e Stæd længer nede. Dem: Vidnet Aschild Molven i Continuation af sit som første Vidne aflagde Vidnesbyrd, at Lars samme Tid huggede de Træer i Buskaar Veien som Vidnet, i den Tid han tante hos Amund, løvede, og hvori denne tilegnede sig Eiendom.

Citanten havde ingen flere Vidner at føre, men begjærede at de Vidner som ikke endnu ere eedfæstede, maatte anvise de Stæder de have prøvet om til Rettens Oplysning.

Retten i Følge med Laugrettet, Parter og Vidner begav sig til de omtvistede Stæder, da Vidnerne Johannes Johannesson Traae og Johannes Johannesson Underhougen anviste Bjørnstien, som dem er enstem/m/ig forklaret at skulle være deelt i 2de lige gode Deelee mellem Parterne. Ligeledes anviste de Askeskougen ved Bjørnsteguren, samt at Amund skulde eje ovenfor Veien og Lars nedenfor. Amunds Eiendom af Askeskougen anviste de og at skulle

begynde fra midten paa Wastraand til Enden paa sam/m/e og op under Tungeberget. Item under Abilderne

1790: 201

et Støkke fra Steengaren, samt strax ved Buskaarveien under Berget, men ej udenom Uren. Vidnet Amund Espeland anviste ligeledes Askeskougen som Amund skulle tilhøre, tet ved Buskaar Veien under Berget. Aschild og Lars Molven anviste ligeledes de af dem omprovede Askestuer ved Buskaar Veien under Berget, samt den sidste de!! omprovede Asker midt paa Wastraand, hvilket alt skulle være Amunds Eiendom efter gammelt Brug. Ligeledes blev og anvist Stædet hvor Vidnet Aschild Molven huggede Hattel for Lars Knudssøn under Buskaar imellem Abilderne, hvilket efter Johannes Traaes og Johannes Underhougens Vidnesbyrd skulle være Amund Johannessøns Eiendom. Disse 5 Vidner derefter bekræftede deres Vidnesbyrds og Anvisnings Rigtighed med Saligheds Eed efter Loven.

Citanten Amund Johannessøn, som med de afhørte Vidner og Rettens befaringer tydelig haver oplyst at indstevnte Lars Knudssøn havde fornermet ham i de paastevnte Poster, vilde, da han intet havde at tilføre, slutte Sagen til Doms med denne Paastand: at det i Følge det under Aastæds Sagen den 19 Junii 1781 indgangne Forlig, hvorved er fastsadt at Merkerne mellem hans og Citanternes Eiendom skulle bestem/m/es og gaae efter de gamle Merker og Kan, og da det i bemelte Forretning ikke findes indført nogen Bestemmelse af disse Ankeposter, maatte ansees for billigt at de gamle Skifter i Bønstien for saavidt Slotten angaar, maatte vedblive som uryggelig. At den benævnte Askeskoug ved Buskaar Veien, Wastraand, Bønstegurene og under Abilderne maatte tilkiendes ham som Eiendom paa Grund af gam/m/elt Brug, saaledes som eensstemmige Vidner have forklaret; Endelig og at Hattelskougen som tilforn maatte vedblive fælles, siden ingen Forening om sam/m/e Deeling, følgelig Vidnernes Provemaale, har kunnet være at erholde. Og som det tydelig ansees at Lars Knudssøn vel vidende har fornermet og derved foraarsaget denne Process, saa paastod han at bemelte Lars Knudssøn maatte tilkiendes at betale tilstrekkelig Mulct efter Rettens Skøn, samt i Sagens Omkostninger foruden Rettens Gebyhr med Tegtedag og Stevnepenge, i alt 12 rd: 1 mrk: 8 s: Saaledes indlod han Sagen til Doms under Forbeholden af nermere Tilsvær om fornødiges.

Indstevnte havde intet videre at tilsvære, men som før paastod at den ommelte Forretning af 1781, som ved Forening er sluttet, maatte ved Dom stadfæstes, og da sam/m/e tydelig skal vise at Citanten ingen Anledning har haft til denne Process, saa paastod han sig frifunden for Tiltale, og var med Dom fornøyet.

Parterne vedtoeg at Dom i denne Sag afsiges paa næstkom/m/ende Høsteting for Jondals Skibrede.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Een Dags Forretning 3 rd:, Een Dags Diæt 1 rd:, 13 Vidners Førelse 1 rd: 1 mrk: 8 s:, 4 Miles Diæt paa Reisen 4 Mrk:, Fogden for Opnævnselsen 5 mrk:, Lensmanden 3 mrk:, Laugrettesmændene for Møde her og paa Tingstædet, á 3 mrk:, er 4 rd:, tilsammen 12 rd: 4 mrk: 12 s:, som Citanten betalte.

Eragtet

Efter begge Parters Vedtagelse og for Omkostninger at Spare, bliver Dom eller Kiendelse udi Sagen afsagt paa Tingstædet Herransholmen den sidste Tingdag for Østensøe Skibrede, da Laugrettet haver at møde, for med Dom/m/eren med Sagen at comferrere!! (conferere).

Markeskiels Stenings Forretning paa Mæland i Ullensvang.

Aar 1790, den 1te Octobris, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Mæland i Ullensvangs Kirkesogn og Kintzervigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskjels Steenings Forretning mellem Opsidderen Jakob Helgessøn og de flere Naboer paa samme Gaard. Retten betjente den constituerede Sorenskriver, Birkedommer Barth, tilligemed efterskrevne af Kongelig Majestæts Foged hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Johannesson Troness. 2: Niels Torbiørnssøn ibidem. 3: Elling Hanssøn Hougse. 4: Niels Torbiørnssøn ibidem. 5: Jon Larssøn Øvre Qvale. 6: Ole Olssøn Hougstvedt. 7: Brynild Jonssøn Hougse. og 8: Svend Knudssøn Grimen. Tilstæde Lænsmanden for Skibredet, John Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Jacob Helgessøn Mæland fremstod for Retten og fremlagde

1790: 201b

Tægtedag til denne Forretning, af 11 Septembr: 1790, saalydende # Derefter anmeldte at han i Følge af samme, med mundlig Varsel til denne Ret havde indkaldet sine Naboer paa Gaardene Jndre og Yttre Mæland: Aschild Østenssøn, Jerrand Tostenssøn og Lars Knudssøn, samt Haldor Larssøn, Østen Østenssøn, og Jerrand Olssøn med Fader, samt Christen Helgessøn Tøssedal, til at paahøre og være nærværende ved hans Eiendoms lovlige Udskiftning, Steening og Reening fra deres angrænsende Eiendomme, anhøre og modtage Vidners lovlige Forklaring om fornødiges, samt andre Beviser, derefter Dom modtage til hans Gaards Herligheder, Ind- og Udmarks Conservation i alle Maader, og denne Sags Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand. Ligeledes var Jerrand {Olssøn} Tostenssøn indkaldet at anhøre Beviser og lide Dom til Afskaffelse af en Vei han ulovlig har anlagt paa Citantens Eiendom, og ligesaa ansvare denne Processes Omkostninger. Som Jorde ejer for eendeel af Gaarden Mæland var Sognepræsten Hr: Rørdam til denne Ret indkaldet, Sagen at tilsvare. Som Vidner vare under Falsmaal indstevnte Maritha Thors Datter Bratespen, med flere godvillig mødende, som og de indstevnte Vederparter ere tilkaldet at anhøre.

De indstevnte Vederparter mødte og vedtog lovlig Varsel.

Sognepræsten hr: Rørdam mødte ikke.

Varselsmændene Lænsmand John Hougse og Svend Luttro afhiemlede lovlig Varsel for hr: Rørdam i hans Søns Paahør, i hans Fraværelse.

Parterne declarerede at de om Steeningen af deres Eiendomme for det meste ere foreenede, og derfor med Rettens Tilladelse havde ladet ved Laugrettesmændene nedsat Mærkeskjel saaledes som nu Protocollen tilføres.

Første Bytte ved Bøgaren inden for Male Lee er hugget en X i en stor Steen, som viser op efter i dybeste Dalen i 3 andre X og en L Gloppe som viser nord i en Markesteen, hvori en L Gloppe er hugget, der fra i lige Linie op i 14 andre Mærker, hvoraf den sidste er Vinkel Gloppe, som er Endemærket. Fra den første benævnte Vinkel Gloppe ejer Aschild Østenssøn Norden for og neden for, samt Jacob sønden {og oven} for. Men fra den sidst meldte Vinkel gloppe af de sidst benevnte 14 Mærker, ejer Jacob sønden for, og Lars Knudssøn norden for, samt Jacob ejer ikkun paa denne Part og efter disse Mærker Aar!! og Brake, uden anden Skoug. Den sidst bemeldte Vinkel Gloppe viser i Sør efter Vejen i 3 andre Mærker, hvoraf den sidste er en Markesteen, hvori en L Gloppe er hugget, som viser op efter i 4 Mærker, hvoraf den sidste er en Markesteen, hvori en Vinkel er hugget, derfra i nord til 3 andre Mærker, hvoraf den sidste er en Steen med en gloppe udi. Jacob ejer neden, inden og oven for Aar og Brake, og Aschild ejer oven, uden og neden for disse Mærker. Den sidste benævnte Vinkel viser op efter i en stor Steen, Aarekole stenen kaldet, hvori en X er hugget, der fra sør efter til 1 andet Mærke, som er en L Gloppe, der viser op efter i 3 andre Mærker, og den sidste deraf en T Gloppe, som er Endemærket. Jacob ejer \Aar og Brake/ inden og

neden for Aarekole steenen samt inden for L gloppen og sammes Mærker, og Lars og Aschild oven og uden for. I Slotten Hamrene er hugget en X i en stor Steen som viser op i Bierget i en anden X, uden for disse Mærker ejer Jacob Slotten ud til Schreen, og inden for ejer Jerrand Tostenssøn. Paa Tveiten i den nordre Teig og paa den nordre Side ved Garen er hugget en X som viser op efter i 3 andre Mærker, hvoraf den sidste er en L Gloppe, der viser sør efter i en Markesteen, hvori er hugget en L gloppe, der atter viser need i 2 andre Mærker lige til Gierdet. Inden, neden og uden for imellem disse Mærker ejer Jacob, samt uden og oven for ejer Lars og Aschild, samt inden for Haldor Mæland. Den søndre Teig paa Tveiten er indhægnat med 11 Mærker, som er Jacob Helgessøns Eiendom. Ved Bøegars Enden i Stengarsteigen er hugget en X, der fra til en Markesteen, og videre til 3 andre X, hvoraf den sidste staaer under Vejen paa øverste Asaldekleiv, siden gaaer Byttet lige op efter Kiørsel vejen i en X oven for Vejeskjellet, og atter efter Kiørselveien op til Halv giænget, hvor en Markesteen er needsat, og der fra til 8 andre Mærker, hvoraf den sidste, som er en Steen, viser op over Tveiten til en X hugget i et Skarv, der igien viser op efter i 9 andre X, hvoraf den sidste staaer i Skavhelderen, som viser i lige Linie op i Fieldet. Eiendommen af al Slags Skov,

1790: 202

undtagen Aar og Brake, sønden for disse Mærker tilhører Jacob Helgessøn Mæland. I Selje raasen er nedsat en Markesteen som viser lige op til (R?)aasette braatet i dybeste Dalen. samme Steen viser need efter i lige Linie til 5 X og en L gloppe, som viser nord efter til 4 X og en L gloppe, der viser (V?) til en ditto L gloppe, og der fra i nord til en Marke steen, samt videre i (3?) X og en Markesteen, som viser ud i Qvalnæss Byttet. Norden og Østen for disse Mærker ejer Jacob Skov og Mark, undtagen Birk. Ved Qvalness Byttet i Svauren er hugget en X som viser need i 4 andre Mærker, hvoraf det sidste er en Marke steen nedsat i Svabierget, der fra gaaer Byttet ind efter bemeldte Svabierg i bybeste Dahlen, derfra opigien efter samme Dal op under Jacobs Slotte. Inden for disse Mærker ejer Jacob Espeskougen. Ved (d?)et søndre Bytte paa Lonsetter er hugget en X i et Bierg, som viser op i en anden X hugget i en stor Steen. Norden for disse Mærker ejer Jacob Mark og Skov, undtagen Birk. I yttre Kanten af Lonsætter er hugget en X i et Skarv, som viser op og ud i en X, der fra ind og op i en ditto X og videre til en Markesteen som viser op efter Rinden op i Uhren. Inden for disse Mærker ejer Jacob Slot og Skoug, undtagen Birk. Inden for Huus kaldet, i en stor Steen er hugget en L Gloppe som viser i lige Linie op i 2 andre Mærker, den sidste er en X hugget i en stor Steen oven for Gietegaljen, der fra lige op saa langt som Olderskov befindes. Sidst benevnte Vinkel viser sør efter i 3 andre Mærker, hvoraf den sidste er en L, som er Endemærket. Uden og neden for disse Mærker ejer Jacob Olderskoven ud til Mærkes garen. Sidst bemeldte L Gloppe viser need efter Kjørslevejen i en anden L, som viser ud og need efter Kiørsle Vejen i en nedsat Markesteen, hvori en L er hugget, som viser ned efter bemeldte Vej til en Markesteen staaende ved Tveite garen, som er Ende mærket. Uden for disse Mærker ejer Jacob Olderskougen. Ved yttre og øverste Kanten af Tveiten, i en stor Steen er hugget en X som viser op i en L Gloppe hugget i en stor flad Steen, der fra nord efter Vejen til 4 andre Mærker, hvoraf det sidste staaer i Huusbierget, som er Endemærket. Inden og oven for disse Mærker ejer Jacob Olderskougen op saa langt samme befindes. Ved Tveite Leedet, i en stor Steen er hugget en L Gloppe som viser sør efter Kjørslevejen i 2 X og en L gloppe, hvilken viser op efter i 4 andre Mærker, hvoraf det sidste er en X, der er Endemærket. Neden og inden for disse Mærker ejer Jacob Olderskoven. Den først benævnte L Gloppe viser need efter Garen til en anden L gloppe, og derfra sør efter Vejen i 4 X og en L gloppe, fra samme gaaer Byttet lige need efter i 4 andre X, hvoraf den sidste viser lige need til Søn. Oven og inden for disse Mærker ejer Jacob Olderskougen. Inden for Tunstaaraen, op under

Alfare Vejen, er needsat en Marke steen som viser lige need efter i 2de X, hvoraf den sidste viser lige need til Søen. Samme Mærkesteen viser lige efter Vejen til Tunstaaebækken, og lige efter Bækken need til Søen. Imellem disse Mærker ejer Jacob Olderskougen. Paa gamle Melke stølen er hugget en L Gloppe i en stor Steen som viser op i 2 X, hvoraf den sidste er hugget i Giertruhelleren. uden for og neden for ejer Jacob Olderskougen. Paa Qvalen er hugget 11 Mærker, hvorved denne Slotte, som tilhører Jacob, er indhægnat. Uden for Qvals Ledet er nedsat en Markesteen og 2 X, oven for samme ejer Jacob Bøe. I samme Slotte viser bemeldte Marke steen op i en X hugget i en Steen under Bøegaren. Jacob ejer uden og oven for disse Mærker. Uden for Nepa er nedsat en Markesteen som viser lige op i en X under Gierdet. Samme Steen viser sør og ind til en anden Markesteen, derfra til en ditto op under Gierdet. Indenom disse Mærker ejer Jacob. Inden i Nepa er hugget en X som viser need i 4 Mærker, hvoraf den sidste er en X hugget ved Kjørslevejen. uden for disse Mærker ejer Jacob. I Stengarsteigen er nedsat en Mærkesteen tæt ved Kjørslevejen, som viser lige op efter i 5 andre Mærker, hvoraf den sidste er en X. Jacob ejer uden for disse Mærker. Uden for Stengarsteigen ved Vejen er hugget en X som viser op efter i 3 andre X, den sidste er Endemærket. Inden for disse Mærker ejer Jacob Skov og Mark. I forbenævnte Stengarsteig oven for Kjørslevejen er hugget en X i en stor Steen som viser lige op efter i 4 andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i et Skarv, som er Endemærket.

1790: 202b

Inden for disse Mærker ejer Jacob Skoug og Mark. Under Vejen ved Melke støls Ledet er et Stykke Ager tilhørende Jacob, indhægnat med 4 Mærker. I Teigen Odelsskaar kaldet, ved Søen inden for Halvløbskaaret, er hugget en X som viser op i en anden X hugget i et Skarv oven for Vejen i Nedre Trangeskaar, denne viser atter i Øverste Trangeskaar, hvor en X er hugget, som atter viser i en anden X i øverste Skarvhougen oven for Trangeskaar, denne viser op over Dalen til en X under en stor tør Furre, der fra i en rund Bierg nult inden for Odelsskaar nulten. Uden for disse Mærker ejer Jacob al Slags Skov undtagen Furre. Ved Søen inden for Kielderer er hugget en X i en stor Steen som viser lige op efter Raasen i en anden X hugget i et Skarv i Enden paa Raasen, denne viser lige op efter Gielet til Fieldet. Inden for disse Mærker ejer Jacob al Slags Skov, undtagen Furre. Uden for Kielderer, i et Skarv er hugget en X som viser op efter Løbet i en anden X hugget i et Skarv, hvilket viser i en X oven for Vejen, og derfra ind og op i et X hugget i et Skarv under Gielet, derfra efter samme Giel i en X hugget i en Skarv nult, og videre derfra til en Markesteen nedsat under en Ubs, samt videre til en X hugget i et Skarv, og denne viser op inden for Furretinden lige til Fieldet. Uden for disse Mærker ejer Jacob Hassel og Furre, Hasselen op under Lindenalden, og Furren lige til Fieldet. Ved Søen i Raasen inden for Kobbesteen er hugget en X som viser i en anden X inden for Raasen oppe paa Braatet, der fra i 2 andre X, og den sidste lige op under Bjerget. Inden for disse Mærker ejer Jacob Hassel og Furre. Paa een Bierg hammer ud og op ifra Kobbesteenen er hugget en X som viser op i en Markesteen paa Brunen, der fra i 2de X, hvoraf den sidste i en Marke steen tæt ved Vejen, videre til 2de X, hvoraf den sidste er hugget i et Skarv i Brændeskaaren, som atter viser op i en trækantet Hatteskuffe, derfra efter højeste Rustet lige til Fieldet. Inden for disse Mærker ejer Jacob Furre skougen alleene.

Da Dagen med det passerede var forløbet, blev Forretningen udsat til i Morgen tidlig.

Dagen derefter, den 2 Octobris 1790, blev Forretningen atter foretaget i alle Vedkommendes nærværelse.

Hvorda paa Skrehammeren er hugget en X som viser op efter Skreen i Birkehovden, hvor en X er hugget, og derfra op i Tvetehougen, hvor den tredie X er hugget, som viser lige op efter

Skreen i Fieldet. Norden for disse Mærker ejer Jacob al Slags Skov, undtagen Older og Eener.

De andre Mærker forbeholdt Parterne herefter at lade needsætte, saasom ingen Disputte mellem dem indtræffer, men de om alt ere forenede, og deriblant om den af Jerrand Tostenssøn til Hinder for Citanten anlagte Vej saaledes: at bemelte Jerrand ej skal bruge mere end een Vej over {Høgsætter} \S(tue?)/ Ageren tilhørende Citanten, op til Jerrands Høgsætter Ager kaldet.

For det øvrige vedtog Parterne at lade Laugrettet udsteene det manglende, og derefter under Bekræftning tilsende Sorenskriveren for at faae samme i Protocollen indført, og derfor for denne Gang ophævede Sagen.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, Skyds fra Hesthammer til Aastædet 2 rd:, Fogden 5 Mrk:, Lænsmanden 1 rd:, 4 Miles Diæt paa Rejsen 4 mrk:, Laugrettes mændene, 2 i 4 Dage og 6 Mand i 2 Dage, á 24 s: daglig, 5 rd:, Stevnepenge til Lænsmanden 1 rd:, tilsammen 19 rd: 4 s: Disse, tilligemed 2 rd: for Tægtedagen, samt for Laugrettets og Lænsmandens Underholdning 16 rd:, tilsammen 37 rd: 4 s: Citanten paastod erstattet af de indstevnte efter Anpart, hvor om han forbeholdt at giøre Paastand.

Høste Tinget 1790.

Jondahls Schibrede

Aar 1790, den 20de Octobris, blev det **almindelige {Sommer} \Høste-/**, **Sage- og Skatte ting for Jondals Skibredes Almue holdet paa Tingstædet Herrandsholmen.** Ved Retten tilstæde Stædets Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wiig og efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Samson Johannessøn Tuften. 2: Ole Olsson Qvale. 3: Wiglig Helgessøn Svaasand. 4: Niels Ellevssøn Selsvig. 5: Torbiørn Olsson Selsvig, i hans Stæd Omund Larsson Espeland. 6: John Bergessøn Kopren. 7: Lars Bergessøn Brattebø. og 8: Erich Salomonsson Fladebø, saavelsom samlige tingsøgende Almue.

Derefter blev publiceret efterfølgende kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger, som saaleedes extraheres og indføres som efterfølger.

1790: 203

1: Placat angaaende visse Tilfælde, i hvilke den for Norge paabudne Odelsskat herefter ikke skal kræves. Christiansborg Slot den 19 Maji 1790.

2: Placat som befaler at tinglyste Jndførsels Forretninger i u-priviligeret Jordegods for tilbage staaende kongelige Skatter hos Almuen i Norge, bør have samme Virkning som om de ved Eiendoms Dom/m/e vare stadfæstede, dog at Eierens Løsnings Ret skal være ham forbeholden, dat: 11te Junii 1790.

3: Stiftets Skr., indeholdende Kongl: Rescript af 20de Aug:, at det under 15de May udgangne Rescript om Almuens Tilladelse at opkiøbe Korn af de til Bergen indkommende Skibe med videre, dat: 4de Sept: 1790.

4: Ditto, indeholdende de Afgifters Beregning som Sundhordlehn og Hardanger Fogderies Almue for dette Aar skal svare i Dellinqvent Penger med videre, stor 1165 rd: 5 mrk: 7 s:, dat: 4 Sept: 1790, hvormed Jnlagte Stiftamtmand Scheels Copie Skrivelse angaaende det Bergens Stift efter Repartition for Opmaalings og grændse Rødningen skal ansvare, dat: 25de Aug: 1790.

5: Ditto, om Eftersøgning af en fra Nedenes Lehns Arrest Huus undvigte Tyvs Dellinquent Tollev Syverssen, dat: 12 Junii 1790.

6: Ditto, om 3 fra Nedre Rommeriges Fogderie undvigte Personer, efter Krigs Raad og Foged Dahls anmeldelse af 19de Julii, dat: 12te Aug: 1790.

7: Ditto, at Jordegods Eiere og Benefisiarier i Norge, skal under Mulct af 2 rd: for hver Maaned anvise for Amtmanden deres Casse Bøger og Fæste Protocoller, hvortil Sorenskriveren paa Amtmandens Vegne er constitueret, dat: 9de Octobr: 1790, grundet paa Kongl: Rescript af 20de Aug: 1790.

Derefter er Sagerne foretaget.

Ole Larssøn Halderager mødte for Retten og fremlagde skriftlig Stevnemaal af 14 Sept: 1790, hvorved Knud Johannessøn Tørvigen med Curator Niels Knudssøn Moe, er indkaldet at lide Dom til et lovligt Skiødes meddeelse paa den af ham til Citanten solgte Odels-Ret til en Jordepart i Gaarden Tørvigen, efter at de har anhørt stevnte og ustevnte Vidner, alt efter Stevnemaalets nærmere Formeld, som blev oplæst, saalydende: #

Efter lovlig Paaraab mødte indstevnte Knud Johannessøn Tørvigen med Curator og vedtog lovlig Stevning.

Lars Larssøn Halderager er under Sagen ikke stevnet.

De indkalte Vidner vare tilstæde, og som godvillige anmeldte Citanten Ole Nielssøn Herrestvedt, Anders Pederssøn Aarhuus, og som indstevnt Vidne Lars Olssøn Axness. Hvilke som Mødende Citanten begierede fremkaldte og eedfæstede, samt deres Svar modtaget paa de herved fremlæggende skriftlige Qvæstioner, af 14de Sept: 1790, saa lydende: # Thi fremstod

1te Vidne, Johannes Johannessøn Tuften, som aflagde Eed og provede: til forelagde 1te Sp: Hørte at Indstevntes Curator Niels Moe gjorde det omspurgte Spørgsmaal. 2det Sp: Niels Moe begierede 50 rd:, men Knud Johannessøn taledet intet derom, saavidt det hørte. 3de Sp: Citanten og Indstevntes Curator bleve forenede om den omspurgte Summa. 4 Sp: Det forholder sig som omspurgt, men Knud Tørvigen afgiorde selv intet i denne Handel. Dem:

2det Vidne, Peder Iverssøn Berge, aflagde Eed og vidnede til de fremsadte Spørgsmaale eensstemmig med første Vidne, dog med denne Forandring: Til 2det Sp: at Knud Johannessøn tillige med sin Curator begierede 50 rd: for Odels Retten, men i det øvrige ingen Accorde gjorde, dog syntes han at være fornøjet dermed. Dem:

3de Vidne, Aamund Larssøn Espeland, aflagde Eed og vidnede, til de fremsadte 1te og 2de Sp: eensstemmig med 1te Vidne, men til de øvrige 2de Spørgsmaale kunne Vidnet ingen Forklaring give, saa som han allerede da var reist derfra. Dem:

4de Vidne, Ole Nielssøn Herrestvedt, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med 2de Vidne Peder Berge. Dem:

5te Vidne, Anders Pederssøn Aarhuus, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med 2det og 4de Vidne uden Forandring. Dem:

6te Vidne, Lars Olssøn Axness, aflagde Eed og vidnede ligesom nestforrige Vidne, med Tillæg at Knud Johannessøn sagde for Vidnet førend

1790: 203b

han reiste til Halderager, at han vilde selge sin Odels-Ret, samt {efter at} \før/ Accorden var sluttet mellem Ole Halderager og Niels Moe, at han var misfornøjet {siden} \om/ han ikke fik de begierte 50 Rdr:, Dem:

Niels Knudssøn Moe anmeldte at Knud Johannessøn i 2de Vidners Nerværelse havde overdraget ham som Curator at sælge sin Odels-Ret til Gaarden Tørvigen, og der for syntes han sig forbunden først at tilbyde Citanten som Eier af Gaarden sam/m/e, hvorfor han

protesterede mod alt Ansvar i dette Tilfælde, saasom Accorden er sluttet efter den mindreaariges udtrykkelige Villie.

Citanten fremlagde i Retten de paa denne Accorderede Kiøbe-Summa resterende 35 Rdr., som han anbød Jndstevnte Knud Johannessøn imod lovlig Skiødes udstædelse.

Knud Johannessøn derimod benegtede aldeles at have været fornøyet med den paastevnte Summa, saasom han i Tilfælde af Salg havde forlangt 100 rd: for sin Odels-Ret, og da hans Curator ikke var bemyndiget til at slutte noget Kiøb paa hans Vegne, saa kunne han heller ikke modtage de anbudne Penge, men protesterede mod Søgemaalet, og paastod sig befriet for Tiltale.

Citanten begierede Sagen til neste Ting udsadt, og Gienpart af det passerende, for til neste Ting at slutte Sagen som vedbør.

Eragtet:

Sagen beroer til neste Ting, da det forlangte Udtog paa nærmere Anfordring skal blive meddeelt.

Enken Ingebor Larsdatter Tørvigen med Laugværge Lars Olssøn Axnes anmeldte at de i continuation af den paa sidste Sommerting incamererede Sag, med skriftlig Stevnemaal havde indkaldet Ole Larssøn Halderager til at anhøre Stadfæstelse paa et af Stedets Foged effectueret Forbud i henseende til den uden Lov og Dom antagne Gaard Tørvigens Bestyrelse, samt at anhøre de under Falsmaal indstevnte Vidner, Jacob Larssøn Drage og Jacob Johannessøn Tørvigen, og derefter Dom i Hovedsagen modtage til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og til den Ende fremlagde hun det under 16de Junii 1790 giordte Forbud, som af Stedets Foged Dags Dato er Ratificeret, hvilket følger Acten in Originale.

Ole Larssøn Halderager mødte og tilstod Stevnemalets lovlige Forkyndelse, derefter anmeldte at han med mundtlig contra Stevnemaal havde indkaldet Ingebor {Niels} \Lars/datter Tørvigen med Laugværge i denne Sag at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, hvor af under Lovens Falsmaal er indkaldet Niels Knudssøn Moe, Johannes Tuften, Peder Berge, Lars Tørvigen, Lars Tveiten, Jacob Drage, Iver Tørvigen og Jacob Tørvigen, derefter Dom modtage til Frifindelse, samt den/n/e Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte.

Citantjnden og Laugværge vedtog lovlig Stevnemaal.

Saa vel Hoved som Contra Vidnerne mødte, hvoraf

1te Hoved-Vidne, Jacob Larssøn Drage, aflagde Eed og vidnede, at Han tillige med 2det Hoved-Vidne dette Aars Foraar foreholdt indstevnte Ole Larssøn Halderager at Han ikke maatte befatte sig med Gaardens Brug, hvortil han svarede, at han meente det var gyldigt som mellem {Formynd} Laugværgeren og ham var afgjort. Og da dette Vidne tillige contra er indstevnt, saa begierede Contra Citanten hans Svar modtaget paa herved fremlæggende Qvæstioner af Dags Dato, saalydende # thi svarede han at hand ingen Beskeed vidste om Enken havde frasagt sig Gaarden til Ole Halderager. Dem:

2det Hoved og Contra Vidne, Jacob Johannessøn Tørvigen, aflagde Eed og vidnede om det af forrige Vidne omtalte Forbud, men Ole svarede intet dertil. Til Contra Citantens Spørgsmaal ligesom forrige Vidne, med Tillæg at Enken var misfornøyet med at Ole Halderager bestyrede Gaarden, men dennes Fader lovede at ville opfostre hendes yngste Barn, saafremt hun ville give sig Tilfreds. Demiteret.

Contra Citanten protesterede mod disse Vidners Udsigende, saasom {de} \han/ aldeles ikke har hørt noget Forbud af dem i denne Henseende.

3de Contra Vidne, Niels Knudssøn Moe, aflagde Eed og vidnede, at saasom

Enkens Tilstand, da Skiftet efter hendes salig Mand var afholdt, ikke kunne tillade hende at bestyre Gaarden, saa haver Vidnet som Formynder for hendes Søn, tillige med Enkens Laugværge paa hendes Vegne, opsagt Gaarden til Contra Citanten den omspurgte Tiid, hvilket Ole Halderager først undslog sig for, med hvilken Opsigelse Enken siden var fornøyet. Demiteret.

4de Contra Vidne, Johannes Tuften, aflagde Eed og vidnede til fremsadte Spørgsmaal, at Enkens Laugværge paa hendes Vegne opsagde Gaarden til Ole Halderager, hvormed han har hørt Enken siden være misfornøyet. Demiteret.

5te Contra Vidne, Peder Berge, aflagde Eed og provede om Gaardens Opsigelse til contra Citanten af Enkens Laugværge, ligesom nest forrige Vidne, med Tillæg at Enken da ikke var tilstæde, eller!! (heller?) ikke har han hørt nogen Misfornøjelse af hende. Demiteret.

6te Vidne, Lars Torchelssøn Tørvigen, aflagde Eed og provede, at han af andre har hørt det Enken ville afstaae Gaarden, men veed derom ingen viss Beskeed. Demiteret.

7de Vidne, Lars Tveiten, aflagde Eed og vidnede at han ikke veed om den paastevnte Afstaaelse, men Enkens Søn havde leiet sig til ham saafremt hans Moder ikke vedblev Gaarden. Demiteret,

8de Vidne, Iver Tollefssøn, aflagde Eed og vidnede ligesom 6te Vidne. Demiteret.

9de Vidne, godvillig mødende Ole Nielssøn Herrestvedt, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med 3die Vidne, dog med denne Forandring at Enken, saavidt han hørte, var misfornøyet med Opsigelsen, Dem:

10de Vidne, Anders Aarhuus, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med 9de Vidne, med Tillæg at Enken da ikke var tilstæde. Dem:

Citantjnden med Laugværge paastode Dom efter Vidnernes Udsigende til det giordte Forbuds Stadfæstelse, samt Sagens Omkostninger erstattet efter Rettens Skøn.

Contra Citanten begierede Sagen til neste Ting udsadt, og Gienpart af det passerede for videre at slutte samme til Doms.

Afskeediget:

Sagen beroer til neste Ting, imidlertiid bliver det giordte Forbud som lovlig forfuldt til neste Ting i henseende Formaliteten ved Magt kiendt, da Hovedsagen ved endelig Dom paakiendes.

Folio 185 & 186 #

Tosten Larssøn Halderager {og} anmeldte at Han i Anledning af den af Opsidderne paa Gaarden Tørvigen mod ham og flere anlagde Sag, contra havde indkaldet Tørvigs Opsiddere til at anhøre Vidnesbyrd af stevnte og ustevnte Vidner angaaende Tungene og dens Beskaffenhed, \som/ i Følge en u-svækket Dom skulle tilhøre Citantens Eiendoms Gaard {Torv} Halderager, alt efter nærmere i rette førende Beviiser, hvorefter han ville paastaae sam/m/e sig ved Rettens Dom tildeelt, samt friefunden for Hoved-Citanternes Søgemaal, under Ansvar af denne Sags foraarsagede Omkostninger. Derefter fremlagde skriftlige qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, saa lydende #

De Jndstevnte Vederparter mødte og tilstod lovlig at være stevnte, henholdt sig til een forhen afsagt Aastæds Dom, og paastod de indstevnte Tosten Halderager og flere tilfunden at udrede Bøder for den paastevnte Fornærmelse som er tilføyet deres Eiendomme efter de Beviiser som under denne Sag er i Rette ført, samt Sagens Omkostninger erstattet, og dermed indlod Sagen Dom.

Hvorefter Dom/m/eren saaledes

Eragtede:

Det incaminerede Stevnemaal og fremlagde Qvæstioner viser at Tosten Halderager har indkaldet de indstevnte Tørvig-Mænd at anhøre Vidner om hans formeentlige Eiendom, som ikke imod Lovens 1 Bogs 16de [Cap:]? kan antages til Tinge, thi bliver dette Stevnemaal til

Aastædet henviist, hvor contra Citanten haver at fremføre sit fornødne, da Tægtedag paa nærmere Anfordring skal blive meddeelt.

Hoved Citanterne vedblev at paastaae Dom.

Contra Citanten paastod at hans Vederparter bør bevise deres Eiendom i det paastevnte Sted, og begierede Udsættelse til neste Ting, for at kunde iværksætte det Fornødne til sin Sags Forsvar.

Hoved Citanterne

1790: 204b

derimod protesterede.

Eragted:

Dommeren kunne ikke nægte den forlangte Anstand, thi bevilges samme til neste Sommerting, til hvilken Tiid Tosten Halderager paalægges at slutte Sagen fra sin Side, eller i manglende Fald Dom modtage efter det passerende.

Saug Eierne i Jondals Skibrede fremstod for Retten og angav Skuren paa deres Saug fra sidste Angivelses dato den 23 Octobr: 1789 til 2{0} Octobris 1790 er skaaret som følger:

Paa Tvedts Saug efter Iver Omundssøns Angivelse 1200 enkelte Bord.

Paa Hougens Saug efter Samson Larssøns Angivelse 600 enkelte Bord.

og paa Svaasands Saug efter Wiglig Helgessøns Angivelse 400 enkelte Bord,

hvor til Tømmeret er taget af Odels Skove, hvilket vedkommende inden Retten med Eed bekræftede.

De sædvanlige Tings Vidner bleve derefter af Hr: Foged Koren fremleverede til Examination, nemlig: 1: Det saa kaldede store Tings Vidne bestaaende af 10 Poster. 2: Specification over de Gaarde som have nydt Aftag. 3: om Ting Skydsen. 4: Af- og Tilgangs listen i Odels Mandtallet; og 5: Restance Registeret for Jondals Skibrede, som viser at Skatte Restancen til 1790 Udgang er 27 rd: 5 mrk: 9 s:, hvilke bleve examinerede og af Laugrettet attesterte, samt i Særdeleshed af de 2de Mænd Niels Johannessøn Wiig og Thomas Erichssøn Apeldalen, hvorom Tings Vidne blev udstæd.

Derefter bleve følgende private Documenter tinglyste:

1: Skifte brev efter afgangne Herborg Siurs Datter Øyerhavn i Sundhordlen, hvorved Stervboets ejende 5 Mrk: Smør i Breche No: 29 i Jondals Skibrede er udlagt til Maddali Ivers Datter, gift med Michel Pederssøn Øyerhavn, for 5 rd:, dateret den 13de Junii 1789.

2: Iver Johannessøns Skjøde paa 2 pd: 1 ½ mrk: Smør i Breche No: 29, udstæd af Maddali Johannes Datter med Laugværge med flere, mod 99 rd: Selv ejer Kjøberen efter Skiftebrev af 12te Junii 1789 andre 4 ½ mrk:, tilsammen 2 pd: 6 Mrk: Smør, eller efter Matriculen 1 pd: 21 Mrk: Smør. dateret 20 Octobris 1790.

3: Torbiørn Olssøns Skjøde til sin Søn Johannes Torbiørnssøn paa 18 Mrk: Smør, ½ Geedskind i Selsvig No: 10, udstæd mod betalte 50 rd: den 20 Octobr: 1790.

4: Torger Torbiørnssøns Bygselbrev paa et under Gaarden Eye beliggende Plads Strømmesteen, udstæd af Wiglig Jonssøn Eye den 20 Octobr: 1790, med Revers.

5: Ole Olssøn Baches Obligation stor 150 rd:, udstæd til Lars Christopherssøn Samland, med Pant udi 1 pd: 10 Mrk: Smør i Bache No: [??] i Jondal, dateret og tinglyst den 20 Octobris 1787, udlyst efter Qvittering af 18 Octobr: 1790.

6: Peder Hanssøn og Hustrues Bygselbrev paa Pladset Schaatun under Svaasand i Jondal, udstæd af Johannes Salomonssøn Svaasand mod lovlig Bygsel, den 20de Octobris 1790, med Revers.

7: Samson Samsonssøns Skjøde paa 21 ½ Mrk: Smør i Breche No: 29, udstød af Iver Johannessøn Øyerhavn mod 43 rd:, den 20 Octobris 1790.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt Nye Mænd: 1: Tosten Larssøn Halderager. 2: Johannes Torbiørnssøn Selsvig. 3: Arne Johannessøn Sætvedt. 4: Lars Arnessøn Eichen. 5: Gamle Mænd: Samson Jonssøn Saalesness. 6: Lars Brynildssøn Fladebøe. 7: Wiglig Tostenssøn ibm: 8: Svend Tostenssøn ibm:

Efter Udraab havde ingen mere ved Retten at bestille, thi blev Høste Tinget for Jondals Skibrede ophævet.

Østensø Skibrede.

Aar 1790, den 21de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Østensø Skibredes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**. Tilstøde Hr: Foged Koren, Lensmanden Johannes Pederssøn Wig og efterskrevne aatte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Sjurssøn nedre Axness. 2: Lars Larssøn Moe. 3: Ole Larssøn nedre Axness, i hans Stød Lars Olssøn nedre Axness. 4: Ole Arnessøn Thole. 5: Tosten Thorssøn Norem. 6: Amund Olssøn Melstvedt, i hans Stød Johannes Olssøn Østensø. 7: Sjur Sjurssøn Berge, i hans Stød Gunder Arnessøn Soldal. 8: Lars Olssøn Berven, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ekstraheret, allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret.

Derefter blev tinglyst Hr: Kammerraad og Foged Juels udstødte Fredlysning for Gaarden Schutleberg, imod Gaardene Aarhuus og Nesthuus med flere omgrændsende Gaarde, dateret 27 Maji 1768, og tinglyst 28 Maji samme Aar, samt af Lænsmand Johannes Wig forkyndt paa Wigørs Kirkebakke den 12te Junii 1768, atter her tinglyst og for tilstødeværende Almue oplæst.

Aar 1790, den 22 Octobris, continuerede Høste Tinget i alle vedkommendes Nærværelse;

Hvorda blev publiceret følgende

1: Amund Larssøns Gavebrv paa den halvedeel i Wigørs og Østensø Kirker med underliggende Jordegods, udstød af Faderen Lars Amundssøn Aalvig den 21 Octobris 1790.

2: Lars Larssøn Aalvigs ditto paa den anden Halvedeel i bemeldte 2de Kirker, udstød af ditto den 21 Octobris 1790.

3: Christi Lars Datter med Mand Lars Sjurssøn Norems ditto paa 1 Løb Smør, 2 Kalvskind og 2 Løber Salt i Tegland No: 47 i Østensø, samt 6 Mrk: i Schieggedal

1790: 205

Nr: [??] i Odde, og 1/12 Part i Qvitne Saug, udstød af ditto den 21 Octobr: 1790.

4: Peder Olssøn Opsaatens Bygselbrev paa et Huusmands Plads i Udmarken under Fundeland, udstød af Simon Johannessøn Fundeland den 10 Junii 1790. med Revers.

5: Lars Tostenssøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør, 1 g:skind i Medhuus No: 25, udstød af Arne Tostenssøn med dlere, mod 75 rd:, den 21 Octobr: 1790.

6: Arne Jacobssøns Skjøde paa 1 pd: 21 Mrk: Smør, 5/8 Hud i Sandven No: 11, udstæd af Creditorer og Arvinger med flere efter Jacob Sandved, mod 135 rd:, dateret 22 Octobris 1790.

7: Contract mellem Arne Jacobssøns Formynder Jacob Hanssøn Wig og Lars Olsson Sandven om gaarden Sandvens Beboelse, dateret 22 Oct: 1790.

8: Endre Omundssøns Bygselbrev paa 1 pd: Smør i Røsseland No: [??] i Østensøe, udstæd af Sognepræsten Hr: Schielderup den 4 Maji 1790. med Revers.

9: Torbiørn Larssøn Øfsthuus Obligation stor 198 rd:, udstæd til Jørgen Isachssøn Berven, med Pant i 1 Løb Smør, 1 Hud i Øfsthuus, dateret og tinglyst 24de Octobr: 1780, udslettet for betalte 100 rd: efter qvittering af 21 Oct: 1790.

10: Thore Larssøn Torpes ditto, stor 100 rd:, til Arne Larssøn Hilstvedt, med Pant i ½ Løb Smør, ½ Hud i Torpe, udstæd og tinglyst den 22 Octobr: 1784, udslettet for betalte 50 rd: efter qvittering af 21 Octobr: 1790.

11: Barbro Ols Datter Lepses Bygslebrev paa 3 Spd: 13 ½ mrk: Smør i Østensøe, udstæd af Sognepræsten Hr: Schielderup den 16 Septembr: 1790. med Revers.

12: Ole Tostenssøns ditto paa ½ Løb Smør, 1 ½ Løb Salt og ¼ Hud i Lepse No: [??], udstæd af bemeldte Sognepræst mod Vilkaar til Forældrene, en 20 Oct: 1790. med Revers.

13: Gunder Arnessøn Soldals ditto paa 3 Spd: 13 ½ mrk: Smør i Østensøe No: [??], udstæd af Sognepræsten Hr: Schielderup den 18 Octobr: 1790. med Revers.

14: Johannes Olssøns Skjøde paa 1 pd: 12 mrk: Smør, ½ Hud i Soldal No: [??], udstæd af Gunder Arnessøn Soldal mod 190 rd:, den 22 Octobr: 1790.

15: Ole Sjurssøn Moes ditto paa et indgierdet Træe, Handegierdet kaldet, under Øfsthuus, udstæd af Torbiørn Larssøn Øfsthuus mod 90 rd:, d: 22 Octobr: 1790

16: Erich Larssøn Tholes Obligation stor 400 rd:, udstæd til Helge Sæberhagen med flere, med Pant i 1 Løb 16 Mrk: Smør i Thole, dateret 24 Octobr: 1788, og tinglyst 10 Junii 1789, udslettet for al betalte Summa den 22 Octobr: 1790.

17: Johannes og Ole Fladebøes Fredlysning for deres Udmarker, udstæd af Hr: Foged Koren den 22 Octobr: 1790.

Serge[a]nt Top havde med mundlig Varsel havde indkaldet Lars Aamundssøn Store Aass for Jægte bytte, derom at anhøre et herved fremlæggende Tings Vidne, derefter Dom modtage efter nærmere Paastand, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Lars Aamundssøn Store Aass fremstod og tilstod lovlig at være stevnt, derhos sagde ej at kunne svare noget i denne Sag førend han havde anhørt det irettelagde Tingsvidne.

Citanten lod irettelægge det inden Gravens Skibredes Sommering den 14 Junii 1790 optagne Tings Vidne, som følger Acten.

Indstevnte begierede Udtog af det fremlagde Tings Vidne, og Sagen udsat til næste Ting for at fremskaffe Contra Vidner.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting.

De sædvanlige Tingsvidner som for Jondals Skibrede ekstraherede, bleve ligeledes her optaget og bekræftet af Laugrettet, samt i Særdeleshed af de tvende Mænd Jørgen Isachssøn Berven og Tollev Gunderssøn Aarhuus, hvoriblandt Skatte Restansen for dette Tinglaug beløber til 113 rd: 1 mrk: 1 s:

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev opnævnt: 1: Sjur Kittelssøn Bergstøel. 2: Guttorm Larssøn Scheye. 3: Lars Tostenssøn Medhuus. 4: Guttorm Michelssøn Lie. 5: Tosten Johannessøn Stene. 6: Biørne Sjurssøn Rychen. 7: Johannes Samsonssøn Melstvedt. og 8: Ole Tostenssøn Lepse. alle nye Mænd.

Efter Udraab var intet mere med Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Opsat Aastædssag paa Handegaard i Jondal.

Aar 1790, den 22de Octobris, blev paa Tingstædet Hærandsholmen efter Vedtagelse paa Aastædet Gaarden Handegaard i Jondals Skibreede den 20de Augusti sidstafvigte, udi Sagen anlagt af Amund Johannessøn Handegaard mod Lars Knudssøn ibidem, efterat Dommeren med de i Sagen benævnte Laugrettesmænd havde confereret, saaleedes eenstemmig

Dømt og Avsagt

Uagtet den i Aaret 1781, den 22de Junii, paa Gaarden Handegaard efter Forlangende indbyrdes Foreening afholdte Steenings Forretning, har dog siden den Tid for det meeste verseret Trætte mellem dem om det hvorfor Citanten Amund Johannessøn til Aastædet har anlagt Sag mod sin Naboe Lars Knudssøn, uden at de hverken under Steeningen eller siden ere blevne eenige, omendskjønt den bemeldte usvækkede Forretning viser at de ved Haandrækning

1790: 205b

samtykkede at Deelet mellem deres Gaarde skulle bestemmes efter Vidners Forklaring om gammelt Brug og Mærke. Det fornemste, som og synes at være det betydeligste, hvorom nu disputeres, er efter Vidnernes Provemaale og Rettens Befaring paa Aastædet, Hasselskougen, i hvis Brug, Citanten Amund Johannessøn formeener sig fornærmet af Lars Knudssøn, saasom intet derom under Deelingen findes udtrykkelig benævnet, men derimod i Forretningen indført at Parterne ej bleve forenede om samme under Bueskaar, need til Vandet. De andre Strækninger hvorom Parterne tvister, er heller ikke under den benævnte Steenings Forretning bemærket. Det bliver altsaa under denne Sag at bestemme hvor vidt de paa Aastædet afhørte Vidners Forklaring og Anvisning kan komme under Betragtning, saasom den titmeldte Forretning af 22de Junii 1781 indeholder saadant Forlig at Deeleastrækningen mellem Parternes Eiendomme skulle bestemmes efter gammelt Kan og Mærke, og da viser tredie og syvende Vidnes eenstemmige Forklaring at Biørnesteieigen blev deelt mellem nu værende Parters Formænd paa Gaarden for saavidt Græsningen angik, da Skoven tilhørte den Deel i Gaarden som Vederparten Lars Knudssøn nu bruger, samt at Askeskougen ved Bionsteguren var deelt mellem dem saaledes at Amund skulle eje oven for Vejen, og Lars neden for, ligesom Amunds videre Ejendom efter deres Anvisning skulde begynde fra Midten paa Wastraand, til Enden paa samme og op under Tungeberget, item under Abilderne fra Steengaren og strax ved Buschaar vejen under Berget, hvori femte Vidne Amund Espeland og kommer overeens. De tvende først benævnte Vidner forklarer og Fællesskabet i Henseende til Hasselskougen, der ej som forbemeldt siden er deelt. Efter saadan indkommen Oplysning og Sagens forefundne Omstændigheder kjendes hermed af os eensstemmig for Rett: Ligesom den forbemeldte Forretning sluttet 22de Junii 1781, som usvækket, stadfæstes, saa bør og den af Vidnerne omprovede Deeling i Biørnesteieigen staae ved Magt, saaledes: at Citanten Amund Johannessøn tilkjendes Eiendom af Græsning paa de Stæder hvor bemeldte tvende Vidner have anviist, og derefter lovligt Mærkeskjel nedsættes, uden Fornærmelse af Vederparten Lars Knudssøn. Askeskougen oven for Vejen af Bionsteguren bør tilhøre Amund, og neden for Lars. Ligesaa bør Askeskougen fra Midten paa Wastraand til Enden paa samme, og op under Tungeteiget, samt under Abilderne fra Steengaren, og strax ved Bueschaar vejen under {Vejen} Berget, være Amund Johannessøns Eiendom, samt Hasselskougen endnu som før være tilfælles, da ingen Deeling derom i Forretningen er bestemt. Og da Lars Knudssøn har været Aarsag i denne Process, saa bør han

betale denne Sags Omkostninger til Citanten Amund Johannessøn med 17 rd:, som det billigste. Denne Dom fuldbyrdes femten Dage efter dens lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Gravens Skibrede.

Aar 1790, den 25 Octobris, begyndte det **almindelige Høste Ting for Gravens Skibrede paa Tingstædet Eyde Grund.** Ved Retten tilstæde Velædle Hr: Foged Koren, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Sjur Larssøn Spilde. 2: Niels Siurssøn Spilde. 3: Poul Johannessøn Spilde. 4: I Anders Johannessøn Frøstens Stæd, som ved Døden afgangen, Jon Josephssøn Lille Graven. 5: Knud Aschildssøn Syse. 6: Torkel Iverssøn nedre Leqve. 7: Sjur Anderssøn Hielmo. og 8: Anders Tostenssøn Herreid, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, blev publiceret.

Derefter publiceret:

1: Skifte brev efter Inga Magnus Datter Høysætter i Sundhord len, hvorefter Stervboets Jordegods 1 pd: 3 mrk: Smør, ½ Hud i Midt Fylkedalen No: [??] i Graven, er udlgt til Enkemanden Niels Pederssøn for 399 rd: 2 Mrk: 4 s:, dateret 13 Julii 1789.

2: Skifte brev efter Torfind Torfindssøn Indre Bue, hvor efter Jordegodset 2 bpd: 13 ¼ Mrk: Smør i Indre Bue No: [??] i Ejdfiord, for 470 rd: 1 mrk:, er udlagt til Lars Amundssøn og andre Sterv boets Creditorer, sluttet 17 Septembr: 1790.

Den paafølgende 26de Octobris 1790 continuerede Høste tinget med Gravens Skibrede i vedkommendes Nærværelse.

Ole Ellingssøn Hagestad fremlagde Laugdag i Sagen af ham anlagt mod Torkel Poulssøn Lindebrecche, dateret 15 Junii 1790, saalydende #

Indstevnte havde ved Skrivelse til Dommeren af 23 Octobr: sidstleden vedtaget Stevnemaals og Laugdags lovlige Forkyndelse, og begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Contra Stevnemaal til sin Sags Styrke og Oplysning.

Citanten var fornøjet med Udsættelse, og til næste Ting ville fremlægge Continuations Stevnemaal til Afhør af flere Vidner.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Parterne haver at frem komme med det fornødne til Sagens Slutning, hver fra sin Side.

1790: 206

Ole Hielmevold for Andreas Busch, Kjøbmand i Bergen, fremlagde Laugdag i Sagen mod Anders Bertelssøn Rondestvedt for Gield 38 rd: 15 s:, af 15 Junii 1790, saalydende #

Indstevnte Anders Rondestvedt mødte, og vedtog Stevnemaal og Laugdags lovlige Forkyndelse, derhos sagde at han aldeles ikke skylder meere end 13 rd: 1 mrk: 3 s: af den opgivne Summa, som han har tilbudet Citanten at betale; De øvrige 24 rd: 5 mrk: 12 s: benegtede han aldeles, saasom han hverken har udtaget nogen Vahre, eller caveret for sin Fader, men paastod at Citanten bør bevise Fordringens Rigtighed.

Citanten lod begiære Udsettelse til næste Ting for at fremskaffe Beviis i Sagen for den benægtede Fordring.

Eragtning.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Sommer Ting, da Citanten haver at besørge lovligt Beviis i Sagen fremlagt for den Fordring som indstevnte benægter.

Ditto for Andreas Busch fremlagde Laugdag i Sagen mod Bertel Lisebreche for Gield 6 rd: 1 Mrk:, af 15 Junii 1790, saalydende #

Indstevnte lod ved sin Søn møde og tilstaae Stevnemaals og Laugdags lovlige Forkyndelse, samt at han ej vidste om hans Fader var saa meget skyldig som paastevnt, derfor begierede Udsettelse i Sagen til næste Ting, for i Mindelighed at see dermed Citanten afgjort. Hvilket med Citantens Samtykke bevilges.

Thore Aaseim, som Formynder for Synneve Lars Datter, paa egne og samtlige Arvingers Vegne efter Christi Endres Datter Bue, havde med mundlig Varsel indkaldet Torkild Poulssøn Lindebreche for Gield til Stervboed efter Skifte brev af 19de Decembr: 1789, der for at anhøre Beviis og lide Dom til Betaling af Capitalen 14 rd: 5 mrk: 1 s:, med denne Sags Omkostninger skadesløs.

Indstevnte mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa hans Vegne.

thi afhiemlede Varselsmændene Lænsmand Lille Graven og Torkel Iverssøn nedre Leqve lovlig Varsel i indstevntes Huus i hans Fraværelse.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Torkild Poulssøn Lindebreche laugdages at møde til næste Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Sjur Sjurssøn Ringøen, i Anleedning af Rettens paa sidste Sommerting den 27 Julii 1790 afsagde Kjendelse, ædskede Sagen anlagt af ham med flere Opsiddere paa Ringøen og Biotvedt i Rette mod Opsidderne paa {Yttre} \ndre/ Bue, og fremlagde det ved sidste Kjendelse paaberaabte Udtog i Sagen, som følger Acten in originali.

De indstevnte mødte ikke efter Paaraab.

Citanterne paastod Dom efter de forhen i Rette lagte Beviser, da Søgemaalet for saavidt de indstevntes Anpart angaaer, {saasom} \og/ Sagen, som angaaer Skade og Omkostningers Erstatning, med de fremførte Vidner og Beviser lydelig er oplæst, hvorved han forventede de indstevnte tilpligtet at erstatte de paaførte Bekostninger og Skade, samt i Sagens Omkostninger for deres aftvungne Udgifter ialt 10 rd:, og dermed indlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den 8de Decembr: først kommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Ørjan Olssøn Holkesvig og Tormod Olssøn Bagne lod ved Niels Poulssøn Haldanger anwise Fellen af en voxen Bjørn som strax før Michaelie dette Aar er skudt i Haldanger Mark, hvilken af Hr: Fogden blev mærket, og Skud Penge derefter at betales.

Poul Iverssøn Traae fremlagde Laugdag i Sagen af ham anlagt mod Anders og John Lille Graven angaaende et Sauge Kjøb af 15 Junii 1790, saalydende # Derhos anmeldte at han med mundlig Continuations Kald og Varsel havde indkaldet de bemeldte Vederparter at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Elling Haaverssøn Holven, Lars Torbiørnssøn ibm:, Svend Torbiørnssøn ibm:, Samson Torbiørnssøn Traae, Brynild Torgerssøn Espeland, Sygni Poulsdatter Store Graven, Hans Aslachssøn Windal, Mads

Larssøn Welche, Trond Helgessøn Rønnestrand, saavelsom godvillige Omund Anoldssøn Store Graven, der skal give Oplysning saavel om det sluttede Kjøb, som den udlovede Betaling saafremt Kjøbet skulle rykkes, alt følgelig de afhørende og indstevnte Vidners nærmere Forklaring, derefter Dom modtage til Kjøbe Contractens Opfyldelse efter Hoved Stevnemaalets Formeld, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

John Lille Graven mødte og vedtog lovlig Varsel. Lænsmand Lille Graven var ligesaa tilstæde.

Det laugdagede Vidne Elling Knudssøn Store Graven blev frafaldet.

Af de indstevnte Vidner mødte alle, undtagen Brynild Espeland, som ej har faaet lovlig Varsel, Trond Helgessøn Rønnestrand, for hvem Iver Kierland og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel. Eedens Forklaring blev de mødende Vidner forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Fremstod da

1te Vidne, Elling Haaverssøn Holven, som forhen i

1790: 206b

Sagen har vidnet, hvilken Forklaring hannem blev forelæst, det han i alle Dele vedstod rigtig at være, og derefter under forrige Eeds Kraft forklarede, at under Kjøbs Contracten, som forhen forklaret, blev af Jon Lille Graven tilstaaet, at 10 rd: skulle betales af den som rykkede Kjøbet, men Vidnet kan ej sige om Anders Lille Graven da samtykkede samme. Paa indstevntes Spørgsmaal sagde Vidnet at Poul Traae (...?) tilforn havde villet formaae Vederparterne at sælge Saugen, naar de have været i Vertskab. Dem:

2 Vidne, Lars Torbiørnssøn Holven, vedstod sit forrige Vidnesbyrd, og under samme Eeds Kraft svarede ligesom første Vidne i henseende til den bestemte Straf saafremt Kjøbet blev rykket. Til Contra Citanernes Spørgsmaal svarede Vidnet nej. Dem:

3 Vidne, Svend Torbiørnssøn Holven, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med de andre Vidner, med denne Forandring at Jon Lille Graven Morgenens efter tilspurgte Poul om han ville vedblive Kjøbet, hvortil denne svarede Ja. Om Parternes Tale vidnede han eensstemmig med Vidnet Elling Housness, for saavit deres Tale anden Juledag angaaer, da Vederparterne sagde at med Haand Pengene kun/n/e beroe til en anden Gang. Dem:

4 Vidne, Samson Torbiørnssøn Traae, aflagde Eed og provede at han vel ikke om Aftenen den paastevnet Tid hørte Accorden mellem Parterne, men Morgenens derefter tilstod baade Lænsmanden og hans Broder at Forretningen skulle staae ved Magt, ligesom første Vidne har forklaret. Dem:

5 Vidne, Sygni Pouls Datter Store Graven, aflagde Eed og vidnede: at hun den omstevnte Tid om Morgenens efter hørte at Lænsmanden og Jon Lille Graven vedstod Kjøbet saaledes som forrige Vidne have forklaret, samt at den som rykkede Kjøbet skulde betale 10 rd: i Haand Penge, eller saa kaldet Koufaag, hvilket Parterne da samtykkede. Dem:

6 Vidne, Hans Aslachssøn Windal, aflagde Eed og provede: at Jon Lille Graven, da han beskjendet kom hjem af det omtalte Lig begiegnelse, blev spurgt af Vidnet om Saugens Salg til Poul Traae, hvortil han svarede: at saafremt Poul vedholdt Contracten, ville han og vedblive den. Dem:

7 V:, Mads Larssøn Welche, aflagde Eed og provede eensstemmig med første Vidne om Kjøbet og det saa kaldede Koufaag (Koufang?), med Tillæg at de indstevnte Dagen efter vedblev Kjøbet, og hørte Vidnet ikke nogen Ophævelse deraf, men da Poul bød sig til at gaae hjem efter Haand penge, sagde Vederparterne at det ikke giordes fornødent. Paa Vederpartens Spørgsmaal sagde Vidnet: at de indstevnte ej vare saa beskjendte om Morgenens da den omtalte Tale passerede, som om Aftenen. Demitteret.

8 Vidne, Omund Anoldssøn Store Graven, aflagde Eed og provede: eensstemmig med femte Vidne uden mindste Forandring. Ligesom og de indstevnte, da de vare samlede anden

Juuledag, sagde efter Citantens Tilbydelse at ville betale Haand Penge, at dermed kunne beroe til en anden Gang; Da vare de indstevnte noget lide beskjenkede. Dem:

9 Vidne, Trond Helgessøn Rønnestrand, som nu var kommen tilstæde, aflagde Eed og vidnede: at Morgenen efter den omtalte Begravelsesdag efter Knud Store Graven, tilstod Jon Lille Graven for Vidnet at have solgt Saugen til Poul Traae, da han var fastende, og hørte Vidnet Aftenen før af Poul \selv at han/ skulle give 100 rd: for den, hvorom de gav hverandres Hænder, men hørte selv ikke paa Slutningen eller Accorden mellem dem. Demitteret.

Citanten frafaldt de øvrige udeblevne Vidner, og paastod Dom til Kjøbets Stadfæstelse, samt de indstevnte tilfunden at betale denne Sags foraarsagede Omkostninger erstattet, item Skjøde meddeelt paa denne omtvistede Saug, efter den Paastand han nu hermed nedlægger.

Lænsmand Lille Graven og Broder begiærede Sagen til næste Ting udsat, og Gienpart af det passerede til nærmere Besvarelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Sommer Ting, da de indstevnte Vederparter haver at iværksætte det fornødne til Sagens Slutning.

Gullig Takle for sin Morbroder Johannes Kinne paa Woss fremstod for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Torger Brynildssøn Espeland for Gield 8 rd:, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Sjur Bertelssøn Scheye og Brynild Torgerssøn Espeland, derefter Dom modtage til Gieldens Betaling, og denne Sags Omkostninger at erstatte.

Den indstevnte og Vidnet Brynild Espeland mødte ikke, thi afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Berge Nielssøn Traae lovlig Varsel.

Vidnet Sjur Bertelssøn Scheye mødte, aflagde Saligheds Eed og vidnede: at indstevnte Torger Espeland for 3 Aar siden i Vidnets og det andet indstevnte Vidnes Nærværelse her paa Tingstædet tilstod at skylde Citanten de paastevnte 8 rd:, som han ej veed siden ere betalte. Demitteret.

Citanten

1790: 207

erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte, men udeblevne Torger Brynildssøn Espeland laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnet Brynild Torgerssøn Espeland forelægges under Lovens Falsmaals Straf til samme Tid at møde, sit eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter blev publiceret følgende private Documenter.

3: Torchel Anvedssøn Øvre Leqves Obligation stor 399 rd:, udstæd til Niels Pederssøn Høysætter, med Pant i ½ Løb Smør, ½ Tønde Salt, ½ Faarskind og 1 ½ Kalvskind i Øvre Leqve No: 60 i Uldvig, dateret 25 Octobr: 1790.

Aar 1790, den 27de Octobris, continuerede Høste Tinget for Gravens Skibrede i alle vedkommendes Nærværelse,

Da følgende blev publiceret:

4: Sjur Bertelssøns Skjøde paa 18 Mrk: Smør, ½ Bukskind i Lisebreche No: 57 i Uldvig, udstæd af Faderen Bertel Anderssøn Lisebreche mod 199 rd:, den 13 Septembr: 1790.

5: Bertel Anderssøn Lisebreches Obligation stor 299 rd.; udstød til Elias Torchelssøn Langesætter, med Pant i 3 Spand Smør i Lisebreche No: 57 i Uldvig, dateret 9de og tinglyst 11te Junii 1788, udslettet efter paategnet Qvittering af 7de Julii 1790.

6: Indførsels Forretning, hvorefter Niels Pederssøn Høysætter er udlagt Ole Tostenssøn Westrems ejende Halvedeel i Erdahls Saug i Ejdfiord, udstød af Hr: Foged Koren, forrettet den 21de Novembris 1786, og ratificeret den 15 Junii 1790.

7: Svend Nicolaissøn Erdahls Skjøde paa bemeldte Halvedeel i Erdahls Saug, udstød af Niels Pederssøn Høysætters Formyndere, mod 75 rd.; den 25 Octobris 1790.

8: Niels Pederssøn Høysætters eller hans Formynderes Mortification paa en til Ham af Ole Tostenssøn Westrem den 24 Octobris 1769 udstød Obligation til Rest 163 rd: 3 mrk: uden Pant, dateret den 25 Octobris 1790, og Obligationen altsaa udslettet.

9: Jon Johannessøns Afkald for hans Arv efter Poul Spilde den 9 Octobris 1779, stor 15 rd: 2 Mrk: 1 s.; til Iver Pederssøn Fenne dem 25 Octobr: 1790.

10: Ditto Afkald for hans Arv efter Christi Larsdatter Nedre Spilde den 22 Septembr: 1779, stor 16 rd: 4 mrk: 8 s.; udstød til bemeldte Formynder den 25 Octobris 1790.

11: Ditto Afkald for hans Arv efter Johannes Poulssøn Nedre Spilde den 22 Julii 1773, stor 23 rd: 8 s: med Rente, udstød til bemeldte Formynder den 25 Octobris 1790.

12: Sjur Bertelssøn Lisebreches Obligation stor 199 rd.; udstød til Isach Siovatssøn Wambem, med Pant udi 18 mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind i Lisebreche No: 57, dateret 13 Sept: 1790.

13: Ole Ellingssøn Liones Obligation stor 350 rd.; udstød til Niels Pederssøn Høysætter, med Pant udi 1 pd: 12 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, $\frac{1}{4}$ Tønde Salt i Lione No: 73, den 26 Octobr: 1790.

14: Jon Pederssøn Maabøes Obligation stor 60 rd.; udstød til Jon Knudssøn Møchlethun med Pant udi 18 mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind i Maabøe No: [??] i Ejdfiord, dateret og tinglyst 23 Octobr: 1773, udslettet efter Qvittering dateret 22 Octobr: 1790.

15: Elling Haaverssøn Holvens ditto, stor 99 rd.; udstød til Anders Luttro med Pant udi 1 pd: 12 mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{12}$ geedskind, $\frac{1}{4}$ Kalvskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind og $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Holven No: 15 og 16, dateret 28 og tinglyst 29 Octobr: 1788, udslettet efter Qvittering af 26 Octobris 1790.

16: Torger Brynildsøn Espelands Obligation stor 300 rd.; udstød til Hr: Etatsraad Fleischer paa Woss, med Pant 23 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ geedskind i Espeland i Graven, dateret og tinglyst den 27 Octobris 1788, og transporteret fra Hr: Palludan paa Storøen som Arving efter hr: Etatsraaden, til Jomfrue Magdalena Koren, den 29 Septembr: 1790.

17: Ingerie Ellings Datter Store Gravens {Obligation stor} Contract for Livs ophold af Store Graven, udstød af Elling Knudssøn Store Graven, den 26 Octobr: 1790.

18: Sjur Samsonssøns Skjøde paa 13 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{3}{8}$ Bukskind i Hielmo No: 116 i Ejdfiord, udstød af Jacob Hanssøn Hielmo mod 213 rd.; dateret 15 Junii 1790.

19: Sjur Johannessøns Skjøde paa 2 pd: 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ geedskind i Frøsten No: 74 i Uldvig, udstød af Johannes Anderssøn Frøsten mod 300 rd.; den 26 Octobr: 1790.

Imod dette Skjøde protesterede Tormod Warberg paa Sælgerens ældste Søn Anders Johannessøns efterladte umyndige Datters Vegne, som nærmeste Odels berettiget til den fulde Gaard, og sammes Indløsning efter Skjøde af 10de Septembris 1788, tinglyst 29 Octobris samme Aar, samt forbeholdt Myndlingens Ret at paatale i lovlig Tid, og til den Ende begiærede denne Protest det nu meddeelte Skjøde paategnet til Efterretning.

20: Bertel Anderssøn Lisebreches Obligation stor 199 rd.; udstød til Anfind Simonssøn Opheim, med Pant i 18 mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind i Lisebreche No: 57 i Uldvig den 26 Oct: 1790.

21: Johannes Anderssøn og Søgni Siurs Datters Contract for Livs ophold af Frøsten i Uldvig, udstød af Anders og Siur Johannes Sønner den 15 Junii 1790.

Lars Pederssøn Garen fremstod for Retten og fremlagde den under 27de Julii 1790 afsagte Dom i Sagen mellem ham og Poul Leqve angaaende en Rein, og anmeldte at Poul Leqve havde indkaldet ham og Broder at anhøre hans Eed til Dommens opfyldelse, men da bemelte Poul Leqve ikke møder, saa formodede han at Retten meddeler sin Attest at Comparenten paa egne og Broders Vegne have været tilstæde for at anhøre den tildømte Eed, og følgelig forbeholdt de deres Ret i alle Deeles overensstemmende med Dommen. Hvilket blev Dommen som lovlig forkyndt paategnet.

Poul Leqve mødte ikke efter Paaraab.

1790: 207b

Lars Garen paa egne og Med Interressenteres Vegne paaraabte Sagen anlagt mod dem af Michel Solem, og saasom intet Stevnemaal dennem til dette Ting efter Citantens Paastand er ankyndiget, paastod Dom efter forrige Irettesettelse, og Sagens Omkostninger erstattet.

Michel Solem mødte ikke efter Paaraab.

Eragtet

Sagen optages til den 8 Decembr: førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet bliver afsagt.

Anders Larssøn Herreid anmeldte at han til dette Ting ved de tvende Kaldsmænd Anders Tostenssøn Herreid og Anders Tostenssøn ibm: den yngre havde indkaldet Aslach Endressøn Qvammen til at opfylde den med Citanten ved Gaarden Herreids Salg og Skjødes Udstædelse derpaa indgangne Contract i henseende til Gaardens Deeling og Vilkaars Svarelse, derom at anhøre Vidnesbyrd af stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til Undgiældelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstævnte Aslach Qvammen mødte ikke, thi afhiemlede Kaldsmændene lovlig Varsel.

Vidnerne Ole Lillethun og Lars Danielssøn Haaeim mødte og aflagde Saligheds Eed og vidnede: at de vare tilstæde derpaa Tingstædet afvigte Aars Høst, da Citanten solgte sin Anpart i Herreid til indstevnte, og som Vitterligheds Vidner underskrev Skjødet, som hannem da blev meddeelt, hvorved de, omendskiønt nogen Vilkaar og deri var indført, bleve mundlig forenede saaledes: at Sælgeren Anders Herreid skulde beholde den nye Stue og et Stavbur uden for Kjøbet, samt at Gaarden skulde deeles, saa som den Part som Citanten bruger og den Part som blev solgt, tilforn havde været et Brug, nemlig Citantens Fader tilhørende, og under denne Deeling skulle Anders have Valget hvad Part han ville modtage og være fornøjet med, ligesom Vilkaaret til Citantens Moder af Aslach Qvammen alleene skulle tilsvares, uden at Anders deri skulle tage nogen Deel. Demitteret.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig indstevnte men udeblevne Aslach Endressøn Qvammen laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Saug ejerne for Gravens Skibrede angav deres Skjørsel paa Saugerne siden sidste Angivelse, nemlig:

Paa Eydes Saug efter Hans Ebbessøns Angivelse 1800 udførsels og 100 dobbelte Bord.

Paa Fylkedals Saug efter Lars Hanssøns Angivelse 450 enkelte udførsels, og 450 enkelte til Bøigde brug.

Paa Wangens Saug efter Lars Danielssøns Angivelse 600 enkelte udførsels, og 300 enkelte til Bøigde brug.

Paa Wambem Saug efter Omund Larssøns Angivelse 800 enkelte Bord \til udførsel/, og 200 enkelte til Bøigde brug.

Paa Scheye Saug efter Wiglig Davidssøns Angivelse 1500 enkelte udførsels, og 300 til Bøigde brug.

Paa Døssebech Saug efter ditto[s] Angivelse 500 udførsels, og 200 Bøigde bord.

Paa Hagestad [Saug] efter Siur Bertelssøns Angivelse 1500 enkelte udførsels, og 200 til Bøigden.

Paa Erdals Saug efter Svend Niclassøns Angivelse 400 udførsels, og 800 enkelte Bord til Bøigde brug.

Paa Traae Saug efter John Josephssøns Angivelse 1300 enkelte og 36 dobbelte udførsels, og 60 enkelte til Forbrug i Bøigden.

Paa Bagne Saug efter Hans Olssøns Angivelse 1200 enkelte Bord.

At intet meere er skaaret den bemeldte Tid, det bekræftede Angiverne med deres Saligheds Eed efter Loven.

Derefter blev efterfølgende Documenter end videre publicerede.

22: Endre Torfindssøns Skjøde paa 1 pd: 16 1/8 Mrk: Smør i Indre Bue No: 105 i Ejdfjord, udstæd af Synneve Torfinds Datters Formynder med flere, mod 197 rd: 4 mk: 12 s:, dateret den 26 Octobris 1790.

23: Hans Torfindssøns ditto paa 1 pd: 16 1/8 Mrk: Smør i Indre Bue No: 105 i Ejdfjord, udstæd af Lars Amundssøn Aalvig med flere efter Torfind Torfindssøn Indre Bue som Creditorer, den 26 Octobris 1790, mod 308 rd: Danske.

24: Endre Torfindssøn Bues Obligation stor 150 rd:, udstæd til Lars Thorssøn Oppedal, med Pant i 1 pd: 16 1/8 mrk: Smør i Indre Bue No: 105, dateret 26 Octobr: 1790.

25: Hans Torfindssøn Bues ditto stor 340 rd:, udstæd til Ole Haldorssøn Helland, med Pant i 1 pd: 16 1/8 mrk: Smør i bemelte Gaard, dateret 26 Octobr: 1790.

26: Torbiør Hans Datters Contract for Livs ophold af Indre Bue, udstæd af Endre og Hans Torfinds Sønner Indre Bue den 26 Octobr: 1790.

27: Endre Aslachssøn Scheyes Obligation stor 299 rd:, med Pant i 18 mrk: Smør, ½ Bukskind i Scheye No: 79 i Uldvig, udstæd til Tobias Rogde og Ole Helleland, dateret 15 og tinglyst 16 Junii 1789, udslettet efter qvittering af 26 Octobr: 1790, forsaavit 128 rd: Ole Helleland vedkommer.

28: Tosten Roarssøn Møchletuns Afkald for Arv efter Anna Tostens Datter Møchletun den 13 Martii 1767, 35 rd: 3 mrk: 7 s:, til Roar Lassessøn Møchletun den 26de Octobris 1790.

De sædvanlige Tings Vidner som for Jondals Skibrede extraheret, og deri blant Restance Registeret til 1790 udgang, i alt 301 rd: 1 s:, blev examineret og befunden

1790: 208

overeensstemmende med forrige Aars Tings Vidner, hvilket af Almuen og Laugrettet eensstemmig med de tvende Mænd Gudmund Larssøn Rønnestrand og Gunder Larssøn Bue i Særdeleshed blev bevidnet.

Til at betjene Retten som Laugrettesmænd næste Aar, bleve udnævnte unge Mænd: 1: Johannes Larssøn Welchen. 2: Lars Siovatssøn Rønnestrand. 3: Iver Michelssøn Schaftedal. 4: Anders Nielssøn Sysen. 5: Lars Hanssøn Sysen. 6: Anders Larssøn Wambem. 7: Niels Olmossøn Garetun. og 8: Gunder Sølfestssøn Wiig.

Efter Udraab var intet meere ved Tinget at bestille, thi blev Retten Ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder.

Aar 1790, den 28de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne.** Ved Retten tilstæde Fogden, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, paa Lænsmandenes Vegne som svage og sængeliggende, deres Sønner Brynild Johnssøn Hougse og Brynild Nielssøn Hamre, saavel som efterskrevne aate!! (aatte) eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Jerrand Tostenssøn Mæland. 2: Iver Omundssøn Hildal. 3: Daniel Danielssøn Jordal. 4: Brynild Nielssøn Hamre. 5: Brynild Johnssøn Hougse. 6: Peder Larssøn Staene. 7: Svend Olssøn Tuften. og 8: Torbiørn Thomassøn Alsager.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, blev allerunderdanigst publiceret.

Lænsmand Niels Helgessøn Hamre lod anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Mons Thoressøn Selland for Gield 265 rd: efter Obligation af 29 Octobr: 1789, med Rente fra Obligationens Dato til Betaling skeer, der for Dom at lide samme at betale, med denne Sags Omkostninger at erstatte.

Den indstevnte mødte ikke efter Paaraab; thi afhiemlede Kaldsmændene Brynild Nielssøn Hamre og Helge Ormssøn Øveland!! (Øvreland) lovlig Varsel.

Eragtet

Lovlig stevnte, men udeblevne Mons Thoressøn Selland laugdages at møde til næste Sommer ting, denne Sag at tilsvare, hvor til Citanten besørger lovlig Varsel.

Sjur Sjurssøn Hagen havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Knud Olssøn Hagen fordi han har opbygget et Sæls Huus i Fieldet paa Citantens og hans umyndige Stedbørns formeentlige Eiendom, og derved tilføjet dem Fornærmelse, derom at modtage Beviis og lide Dom til Undgiældelse, samt denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Knud Olssøn Hagen blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Knud Olssøn Hagen gives hermed Laugdag at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Omund Berge af Røldal havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Knud Siurssøn Horre til at betale 11 rd: 4 mrk: 8 s:, som Citanten har tabt paa en til den indstevnte for 2(?) rd: 4 Mrk: 8 s: solgte Hæst, hvilken han ej modtog og derfor af Citanten besørget bortsolgt, da Hæsten ellers havde creperet, til Skade for dem begge, og i dette Salg har Citanten modtaget 17 rd:, efterat han havde bekostet Foster paa den med 4 rd:, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner og lide Dom til de paastandne 11 rd: 4 mrk: 8 s:s Betaling, samt denne Sags Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede. De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten forbeholdt til næste Ting at fremskaffe Beviis i Sagen, og til den Endre begiærede Udsættelse, samt Laugdag for den udeblevne, da han forbeholdt at fremkomme med sin nærmere Demonstration.

Eragtet

Dt er med Stevnevidnernes Afhiemling lovlig beviist at Knud Sjurssøn Horre til dette Ting har nødt lovlig Varsel, thi bør han efter denne Laugdags lovlige Forkyndelse, {til næste Ting} indfinde sig med Tilsvar til næste Sommer Ting, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Osmund Larssøn Hougen, Huusmand i Røldal, anmeldte at han til dette Høste Ting med mundlig Kald og Varsel havde indkaldet Østen Jonssøn Grøve fordi han uden Aarsag har frtaget ham det af Citanten brugende Plads Storehoug kaldet, under Gaarden Grøve, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til Undgiældelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte, efter nærmere forbeholdende Paastand.

Indstevnte Østen Jonssøn Grøve mødte og tilstod lovligt Stevnemaal, derhos sagde at saasom Citanten ikke har efterkommet sine Pligter som Huusmand, og ej betalt den bestemte Afgift, ligesom Comparenten og har udsagt ham af Pladset formedelst hans uforsigtige Behandling med at sælge Foer af Pladsets Avling, med videre Fornærmelser som inden Retten skal blive oplyst, saa har han ej paa anden

1790: 208b

Maade kunnet see sig betrygget for Pladsets rigtige Bestyrelse, end ved at antage Pladset selv til Brug, hvilket selv af Citanten inden Retten skal kunde oplyses.

Citanten benægtede aldeles det tilførte, som ej paa lovlig Maade forfulgt, og fremstillede det indstevnte og mødede Vidne Knud Olssøn Tufte, som aflagde Eed og vidnede at indstevnte Østen Grøve for omtrent 6 Aar siden lejede Pladset Storhouge til Citanten paa de Vilkaar at han skulle beholde samme saalænge som han kunne svare og betale de bestemte Afgifter, og ikke i nogen Maade tilføjede nogen Fornærmelse. Paa indstevntes Spørgsmaal sagde Vidnet at han ikke veed om Citanten har solgt Høe fra Pladset, eller at han paa nogen Maade har fornærmet sin Ejer. Dem:

Indstevnte begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Contra Beviis i Sagen til sin Rettes Nydelse.

Citanten forbeholdt at fremskaffe flere Vidner til næste Ting, der skal oplyse Handelen overensstemmende med første Vidnes Udsigende.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til Sommer Ting[et] næstkommende Aar 1791, da Parterne haver at fremkomme med det fornødne til Sagens Oplysning.

Omund Berge af Røldal anmeldte at han til Høste tinget ved de 2de Kaldsmænd Brynild Nielssøn Hamre og Helge Ormssøn Øveland!! (Øvreland) [havde] indkaldet sin Værfader Wraal Olssøn Aadland til at hiemle ham den indre Part af Gaarden Aadland i Røldal efter indganget Contract, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og Dom modtage til Contractens Opfyldelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte, efter nærmere Paastand.

Den lovlig stevnte Wraal Aadland svarede ikke efter Paaraab. thi afhiemlede de forbemeldte Kaldsmænd lovlig Varsel.

Citanten fremstillede Vidnet Svemd Olssøn Tufte, som aflagde Eed og vidnede, at han tilligemed et andet Vidne var tilstæde paa Gaarden Aadland afvigte Kyndelmisse tider dette Aar, og hørte Aftale mellem Parterne saaledes: at saasom indstevntes ældste Søn Ole Wraalssøn havde antaget den yttre Part i Aadland som Hoved bøllet, og den yngre Søn, endnu umyndige Osmund Wraalssøn skulde tildeles Wraal Aadlands forhen ejende, men paa Skiftet efter hans Hustrue udlagte Eiendom i Gaarden Hagen, hvorpaa hannem som Odel skulde meddeles Skjøde, saa skulde Omund Berges Hustrue Anbiør Wraalsdatter som den ældste Datter, nyde den indre Part, som er den halve deel af gaarden Aadland, som sit Odel og Aasæde. Demitteret.

Citanten forbeholdt til næste Ting at fremskaffe flere Vidner, og imidlertid begiærede Laugdag for den udeblevne til næste Ting.

Eragtet:

Lovlig stevnte men udeblevne Wraal Olsson Aadland laugdages at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Helge Ormsson Nedre Berge ædskede Sagen mod Østen Jonsson Grøve i Rette, og forventede hvad indstevnte, formedelst den paa sidste Ting givne Udsettelse, nu havde at fremkomme med.

Østen Grøve fremlagde Indlæg i denne Sag, af 27 Septembris 1790, saalydende: #

Citanten paastod Dom efter Vidnernes Udsigende og forhen nedlagde Paastand, samt Sagens Omkostninger eratattet med 6 rd., og dermed indlod Sagen Dom.

Eragtet

Sagen optages til den 11te Decembris førstkomende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed her paa Tingstædet skal blive afsagt.

Hr: Foged Koren ædskede Slagsmaals Sagen i Rette mod Svend Tveite, Gunder Houge og John Øveland!! (Øverland/Øvreland), og forventede indstevntes Møde efter Rettens paa sidste Sommer Ting givne Kjendelse.

Svend Tveite mødte og beklagede at det indtrufne Uvejr har hindret ham og de flere indstevnte fra at faae Torkild Nestebye til dette Ting indkaldet for at anhøre Vidnesbyrd om det paaberaabte Forlig, maatte derfor begiære Udsettelse i Sagen til næste Ting for at fremkomme med det fornødne til Slutning og Oplysning.

Actor var med den forlangte Udsættelse fornøjet, paa det de indstevnte ej skulde beklage sig overilet.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Sommer Ting, med Paalæg at de indstevnte iagttager det fornødne.

Den paafølgende 29de Octobris continuerede Høste Tinget for Kingservigs og Røldals Skibreder paa Tingstædet Utne, i nærværelse af de i Gaar benævnte Laugrettesmænd.

Fol: 193. Da Knud Larsson Bustethun anmeldte at han til dette Ting med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Ole Haaversson Præstegaard til at anhøre Vidner til videre Oplysning i den forhen anlagde Sag, samt Dom modtage til Undgiældelse efter Loven, samt denne

1790: 209

Sags Omkostninger at erstatte. Som Vidner havde Citanten tilstæde Tosten Arnesson Opheim.

Indstevnte mødte {ved sin Søn} og vedtog lovlig Varsel.

Vidnet Tosten Arnesson Opheim blev forelæst hans paa afvigte Sommerting aflagte Vidnesbyrd, det han i alle Deelee tilstod rigtig at være, og derefter til Hoved Citantens fremleggende Qvæstioner af Dags Dato, saalydende # svarede under forrige Eeds Kraft til 1. Spøragsmaal: Jo, efter Prædikken. 2 Sp: Jo. 3 Sp: nej. Demitteret.

Hoved Citanten begiærede Sagen til næste Ting udsat for at føre flere Vidner, og derefter fremlagde Indlæg af 24de Octobris 1790, saalydende #

Contra Citanten paastod Dom efter forrige Irettesettelse og fremførte Beviser, og Tillæg i Processens Omkostninger.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten Knud Bustetun haver at fremføre det fornødne til Sagens Oplysning fra sin Side.

Sognepræsten Hr: Høgh lod fremlægge Kjendelse i Sagen af ham anlagt mod Sognepræsten Hr: Rørdam for resterende Capellans Løn, af 29de Julii 1790, saalydende #

Fra Hr: Rørdam, som end nu ikke hjemkommen fra Kjøbenhavn, blev fremlagt et forsegleet Brev fra hans Søn, hvori Sagens Udsettelse forlanges til næste Ting.

Eragtet:

Da Hr: Rørdam endnu ikke er hjemkommet fra Kjøbenhavn, og altsaa ikke kunne besørge sit Tilsvær i denne Sag, saa beroer den til næste Sommer Ting, da han behager at fremkomme med det fornødne uden videre Udhael.

Ditto lod fremlegge Kjendelse i Sagen af ham anlagt mod Sognepræsten Hr: Rørdam for Tiende af Capellans Gaarden Sandvigen, dateret 29 Julii 1790, saalydende #

Sognepræsten Hr: Rørdam lod ved Brynild Hougse begiære Sagen til næste Ting udsat for at fremkomme med sit nærmere Tilsvær, hvilket han ej til denne Tid har kundet, efterdie han først i Aftes hiem kom fra sin Kjøbenhavnske Rejse.

Eragtet:

Saasom Hr: Rørdam formedelst {By} Fraværrelse ej har kundet besørge sit Tilsvær i denne Sag, saa beroer den til næste Ting, da han behager at fremkomme med det fornødne til Slutning uden videre Udhael.

Serge[a]nt Jens Top fremlagde Laugdag i Sagen anlagt for Gield 2 Mrk: 8 s: mod Halsten Amundssøn Smeed, af 19 Junii 1790, saalydende #

Halsten Smeed lod begiære Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Beviis at den paastevnte Gield ej er rigtig.

Citanten paastod Dom til Gieldens Betaling, samt denne Sags Omkostninger erstattet med 2 rd:

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Halsten Smeed bør iretteføre det fornødne til Sagens Slutning fra sin Side.

Opsidderne paa yttre Bue fremlagde Laugdag i Sagen anlagt med Contra Stevnemaal mod Opsidderne paa Biotvedt og Ringøen, af 18 Junii 1790, saalydende #

De laugdagede Vidner mødte.

Engel Biotvedt og Engel Ringøen var tilstæde.

Vidnet Thomas Haldorssøn Biotvedt blev forelæst det af ham inden Retten den 20 Junii 1789 aflagde Vidnesbyrd, det han i alle Deelee vedstod, og under forrige Eeds Kraft svarede til de under 18 Junii 1790 fremsatte skriftlige Qvæstioner saaleedes: 1 Sp: Henholder sig til forrige Forklaring. 2 Sp: fra Ringøen til Watnesætter er en Miil. 3 Sp: Veed det ikke. Demitteret.

Vidnet Haldor Omundssøn Biotvedt vedstod det ham forelæste og under 20de Junii 1789 aflagde Vidnesbyrd, samt under samme Eeds Kraft svarede til de i forbemeldte Qvæstioner anførte Spørsmåale saaledes: 1 Sp: Saa at Lars Johannessøn Bue frembød 2 Obligationer til Engel Olsson Biotvedt, som skulde tjene til Forsikkring indtil Sagens Uddrag, hvorimod han paastod Engel skulde skaffe Æquivalent (ekvivalent, adj: = som har samme verdi eller gyldighet, likeverdig), det denne ikke kunne, men meente at hans Eier skulde cavere for ham til Sagens Uddrag. 2 Sp: Han holder sig til forrige Forklaring. 3 Sp: Veed det ikke. 4 Sp: Jo, fra Ringøen til Watnesætter er en Miil. Contra Citanterne fremlagde andre Qvæstioner af 29 Octobr: 1790, saalydende: Dertil svarede dette Vidne saaledes: 1 Sp: Veed det ikke. 2

Sp: Han holder sig til forrige Forklaring. 3 Sp: ligesaa. 4 Sp: Den omspurgte Eiendom tilhører ikke Parterne. Demitteret.

Vidnet Asbiørn Endressøn Tvisme blev forelæst det under 30 Octobris 1789 aflagde Vidnesbyrd, det han vedstod, og end videre til de under 18 Junii 1790 fremsatte Qvæstioner under forrige Eeds Kraft svarede til 1 Sp: 58 Aar gammel. 2 Sp: Han holder sig til forrige Forklaring. 3 Sp: ligesaa. 4 Sp: Jo, har hørt at det er en Miil fra Ringøen og Biotvedt til Watnesætter. Demitteret.

Contra Citanterne fremstillede efterfølgende godvillige Vidner, som Hoved Citanterne vedtog at anhøre; Thi fremstod

Vidnet Ole Amundssøn Biotvedt, som aflagde Eed og vidnede til de under 18 Junii 1790 fremsatte 4 Qvæstioner: 1 Sp: ligesom Haldor Biotvedt. 2 Sp: Veed det ikke. 3 Sp: Heller ikke. 4 Sp: ligesom Haldor Biotvedt.

Vidnet Guttorm Aamundssøn Biotvedt, tjener nu hos Ole Torbiørnssøn, som den 20 Junii 1789 i Sagen har aflagt sit Vidnesbyrd, det han i alt vedstod,

1790: 209b

og under forrige Eeds Kraft svarede til de fremsatte Qvæstioner fra Contra Citanterne af 18 Junii 1790 saaledes: at han hiem hentede sin Husbondes Hæst fra Støls beitet Watnesætter, og vidste førend han gik hiemmenfra, at Ringøen og Biotvedt Mændene havde hiemhentet de andre Naboers Hæste en Søndags Aften, Iøvrigt kan han som et ungt Menneske ej i Sagen give videre Oplysning. Demitteret.

Tosten Helgessøn Kingservig aflagde Eed og vidnede til de i Dag fremlagde Qvæstioner saaledes: til 1 og 2 Sp: Tjente paa Ringøen for 57 aar siden i 8 aar. 3 og 4 Sp: Paa Stølen Watnesætter stod da et Sæl som havde tilhørt den gamle Engel Ringøen, og naar de paa Ringøen rejste til Stølen, blev Bue mændenes Hæste jaget fra Stølen, ligesom Buemændenes Hæste gik der, naar Ringøens Mændene ej jog dem der fra. Demitteret.

Helge Olsson Wattevigen vidnede til de 3 første Spørgsmaal ligesom første Vidne, med denne Forandring til 4 Spørgsmaal: at Bue Mændenes Hæste gik paa Watnesætters Støel den bemelte Tid, nemlig for 49 Aar siden, da Vidnet tjente paa Bue i foregaaende 7 aar, uden at Ringøe Mændene kjærede noget derpaa. Demitteret.

Lars Johannessøn paa sin afdøde Faders Johannes Bues Vegne frafaldt Sagen paa Stervboets Regning, saasom Enken og Arvingerne ej er stevnt, og derfor paastod sig befriet fra alt Ansvar. Derimod begiærede han paa Tobias Larssøns, Peder Sjurssøn og Ole Torbiørnssøns Vegne tilført: at omendskjønt de som har mindste Lys i Sagen og denne dem aftvungne Process, maae tilstaae dem i meer end een Grad at være skeed Uret, alligevel vil de dog til Protocollen ligesom tilforn uden for den, er skeed, give Ringøe og Biotvedt Mændene, som denne Sag har yppet, Bevis paa vort freedelige Sindelag og Kjerlighed til godt Naboskab, ved at tilbyde dem atter Forlig, at eftergive dem alle Fornærmelser, og at frafalde deres lovlige Tiltale til dem uden den mindste Erstatning der for, hvorpaa de strax forvente til Protocollen deres Svar.

Hoved Citanterne sagde at de ej kunne antage det proponerede Forlig, med mindre de indstevnte Bue mænd erstattede dem den paastevnte Skade og denne Sags aftvungne Omkostninge; Dette formodede de at kunne paastaae efter Vidnernes Udsigende, og derfor afvartede endelig Dom i Sagen efter deres forhen irettelagde Irettesettelse og Paastand, uden videre Udsettelse, derhos fremlagde Indlæg af 28 Octobr: 1790, som blev oplæst, saalydende #

Lars Johannessøn havde Ordre at begiære Udsettelse i denne Sag til næste Ting for at frem komme med sin Besvarelse paa det oplæste usandfærdige Indlæg, og frem komme med nærmere Oplysning i denne Sag.

Hoved Citanterne paastod Dom efter forrige Irettesettelse, saasom de indstevnte Contra Citantere ej have opgivet nogen lovlig Grund til Sagens begiærende Udsettelse, der allene sigter til Udhael og Forspildelse af deres lovlige Ret.

Eragtet

Sagen optages til den 11te Decembris førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed herpaa Tingstædet bliver afsagt.

Helge og John yttre Jaastad ædskede Sagen mod Guttorm Bleye i Rette, og paastod Dom i Sagen efter forrige Irettesettelse, med Processens Omkostninger erstattet.

Guttorm Bleye lod ved Tobias Rogde som beslægtet fremlægge Indlæg i Sagen, af 26 Octobris 1790, saalydende #

Helge Jaastad begiærede Sagen sluttet ved Dom.

Tobias Rogde begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe de paa sidste Sommer Ting omtalte Contra Vidner, hvilket ej til dette Ting kunne skee efterdie hans Beslægtede har været paa Rejse, og først efter Stevnetid hjemkommet.

Citanten havde intet herimod at erindre.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting for dette Skibrede, da Guttorm Bleye haver at besørge det fornødne til Slutning, uden videre Udhael, fra sin Side.

Saug Eierne i Kingservigs Skibrede angav Skjørselen paa deres Sauge, fra sidste Angivelses Dato til i Dag, nemlig:

Paa Ska(res?) Saug efter Halvor Helgessøns Angivelse 1528 enkelte og 72 dobbelte Bord

2: Paa Qvitne Saug efter Ole Olsson Apels Angivelse 2000 enkelte Bord.

3: Paa Huus Saug efter Svend Sølfestssøns Angivelse 3115 enkelte Bord.

4: Paa Biotvedt Saug efter Christopher Endressøns Angivelse 3548 enkelte B:

5: Paa Schartz Saug efter Halsten Torgerssøns Angivelse 150 enkelte Bord.

6: Paa Tvisme Saug efter Sjur Olssøns Angivelse 800 enkelte Bord.

7: Paa Alsagers Saug efter Torbiørn Thomassøns Angivelse 3200 enkelte og 100 dobbelte Bord.

hvilken Angivelse de hver for sig inden Retten med Eed bekræftede.

Aar 1790, den 30te Octobris, continuerede Høste Tinget i alle vedkommendes Nærværelse paa Tingstædet Utne.

Da følgende Documenter blev publiceret.

1: Skifte brev efter Maritha Madsdatter Ejdnness, hvorefter Stervboets Jordegos $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Ejdnness No: 2 er udlagt til Enkemanden Lars Jonsson den

1790: 210

Halvedeel for 150 rd., og Børnene den anden Halvedeel, dateret 6te Julii 1790.

2: Skifte brev efter Maritha Johns Datter Reisætter, hvorefter Sterboets Jordegods 1 pd: 3 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Reisætter No: 19 i Ullensvang, samt 2 Mrk: i Bøleteig, for 80 rd., er udlagt til Helge, Jon, Ole og Iver Ols Sønner, hver 5 $\frac{2}{5}$ mrk: Smør, $\frac{1}{20}$ Hud i Reisætter, samt $\frac{2}{5}$ mrk: i Bøleteig for 16 rd., samt Maritha og Anna Ols Døttre, hver 2 $\frac{7}{10}$ mrk: Smør, $\frac{1}{40}$ Hud i Reisætter, og $\frac{1}{5}$ mrk: i Bøleteig for 8 rd., dateret 9 Julii 1790.

3: Johannes Haldorssøn og Margaretha Torbiørns Datters Skjøde paa 1 pd: 15 $\frac{52}{63}$ mrk: S: i Mouge No: [??] i Ullensvang, ustæd af Torbiørn Michelssøn Mouge mod 199 rd., dateret Utne den 17de April 1790.

4: Skifte brev efter Niels Johannessøn Tioflaat, hvorved Stervboets ejende 1 pd: 13 1/8 mrk: Smør i Tioflaat No: 1 for 100 rd: udlagt til Elling, Johannes og David samt Christopher og Niels Niels Sønner, hver 6 3/16 mrk: Smør for 16 rd: 4 mrk:, samt Christi og Sigrid Niels Døttre, hver 3 3/32 Mrk: Smør for 8 rd: 2 mrk:, dateret 28de Sept: 1789.

5: Elling Nielssøn Langesætters Skjøde paa forbemeldte Skyld 1 pd: 13 1/8 Mrk: i bemeldte Tioflaat No: 1, udstæd af Johannes Nielssøn med flere mod de 100 rd:s Betaling, dateret 24 Septembris 1790.

6: Omund Osmundssøn Lønning anviste Fællen af en voxen Biørn som dette Aars Høst er skudt paa Lønning i Odde, hvilken af Hr: Fogden blev mærket ved at afskiære den højre Fremfod, og Skud pengene betalte.

7: Erich Rasmussøn Asches Mortification for hans af John Jerrandssøn Grøve den 28 Octobr: 1766 meddelte Obligation stor 99 rd:, med Pant i Gaarden Grøve, dateret den 28 Septembris 1790.

8: Svend Ellingssøn Schieldaas Obligation stor 399 rd:, udstæd til Haldor Olssøn Espe, med Pant i 1 pd: Smør, 1 geedskind i Schieldaas No: 36 i Odde, dateret 21 Maji 1779 og tinglyst 27 Maji 1780, udslettet efter qvittering af 28 Octobr: 1790.

9: Johannes Svendssøns Skjøde paa 12 mrk: Smør, 1/2 geedskind i Schieldaas No: 36 i Ullens:, udstæd af Svend Ellingssøn Schieldaas mod 199 rd:, dateret 28 Octobr: 1790.

10: Svend Ellingssøns Skjøde paa 12 Mrk: Smør, 1/2 geedskind i Schieldaas No: 36 i Ullensvang, udstæd til Ellend!! (Elling?) Svendssøn mod 199 rd:, dateret 28 Octobr: 1790.

11: Johannes Svendssøns Obligation stor 199 rd:, udstæd til Haldor Olssøn Espe, med Pant i 12 Mrk: Smør, 1/2 geedskind i Schieldaas No: 36, dateret 28 Oct: 1790.

12: Elling!! (Ellend?) Svendssøns Obligation stor 199 rd:, udstæd til Haldor Olssøn Espe, med Pant i 12 mrk: Smør, 1/2 geedskind i Schieldaas No: 36, dateret 28 Octobris 1790.

13: Aad Helgessøns Skjøde paa 1 pd: 10 1/2 mrk: Smør i Qvæstad No: 21 i Ullensvang, udstæd af Helge Aadssøn Qvæstad mod 46 rd:, dateret 28 Octobr: 1790.

14: Helge Aadssøns og Jorand Tostens Datters Contract for Livs ophold af Qvæstad i Ullensvang, udstæd af Aad Helgessøn, den 28 Octobr: 1790.

15: Anfind Josephssøns {Skjøde} Obligation stor 150 rd:, udstæd til Tosten Helgessøn Schare, med Pant i Gaarden Sem No: 16 og 17 i Røldal, dat: 18 Junii 1790.

16: Joseph Pederssøn Sems Obligation stor 50 rd:, udstæd til Wraal Olssøn Aadland, med Pant i 12 Mrk: Smør i Sem i Røldal, dateret og tinglyst 23 Octobr: 1778, udslettet efter Qvittering af 29 Octobr: 1790.

17: Ole Haldorssøns Skjøde paa 1 Løb 1 pd: 3 mrk: Smør i Nedre Espen No: 13 i Ullensvang, udstæd af Faderen Haldor Olssøn mod 299 rd: den 29 Octobr: 1790.

18: Contract mellem Wiglig Aschildssøn Rogde og Sidselle Østens Datter ibm:, hvorved den sidste skal nyde et aarligt Vilkaar af Rogde, og den første befries for Renters Svarelse af de Penge som staaer i gaarden, dateret 28 Oct: 1790.

19: Mageskifte brev mellem Tobias Haldorssøn Rogde og Johannes Iverssøn Ejdnness, hvorved den første faaer 1 Løb 6 Mrk: Smør, 2/3 Hud i Ejdnness No: 2 i Ullensvang for 1170 rd:, og den sidste 18 Mrk: Smør, 1/4 Hud i Brandstvedt No: [??] i Ullensvang, dateret den 16 April 1790.

20: Ole Olssøn Breches Obligation stor 50 rd:, udstæd til Haldor Olssøn Espe, med Pant i Huse paa Brecheteigen i Odde, dateret 26 og tinglyst 28 Octobr: 1785, udsletter efter Qvittering af 29 Octobr: 1790.

21: Michel Olssøn Hildals Obligation stor 140 rd:, udstæd til Halvor Johnssøn Langesætter, med Pant udi 1 Løb Smør, 1/2 Hud i Hildal No: 4, dateret 1te Novembris 1783, tinglyst samme Dag, udslettet efter qvittering af 13 Junii 1788.

22: Tobias Haldorssøn Rogdes Skjøde paa 18 Mrk: Smør, 1/4 Hud i Brandstvedt No: [??] u Ullensvang, udstæd af Johannes Thorssøn Brandstvedt mod 450 rd:, den 16 April 1790.

23: Tobias Sjurssøns Skjøde paa endeel Huuse med Grund paa Maage i Ullensvang, udstæd af Sjur Pederssøn Maage mod 30 rd.; den 29 Julii 1790.

24: Helge Ormssøns Skjøde paa 1 pd: 22 Mrk: Smør i Øvreland No: 5 i Røldal, udstæd af John Larssøn mod betalte 340 rd.; dateret 29 Octobr: 1790.

25: Tosten og Ole Jacobs Sønner Bleyes Skjøde paa 1/6 Part i Hundsteigen, udgivet af Sjur Arnessøn Midt Bleye mod 4 rd: 4 mrk.; den 3 April 1790.

26: Lodseddel efter Brithe Johns Datter Houge i Røldal, hvorefter 7/25 Mrk: Smør i bemeldte Houge No: 4 er udlagt til Ingeborg Knuds Datter og Knud Jonssøn, hver den halvedeel, dateret 29 Octobr: 1790.

1790: 210b

27: Skifte brev efter John Ormssøn Houge i Røldal, hvorefter Stervboets Jordegods 1 pd: 12 Mrk: Smør i Houge No: 4 for 120 rd: er udlagt til Creditorene Daniel Danielssøn Jordal og Jørgen Diggerness med flere, samt til Enken Ingeborg Knuds Datter 1 4/25 mrk: for 3 rd: 5 mrk: 3 s.; Knud Johnssøn 14/25 mrk: for 1 rd: 5 mrk: 3 s.; og Britha Johns Datter 7/25 mrk: for 5 Mrk: 10 s.; dateret 8 Octobr: 1787.

28: Ole Olssøns Skjøde paa 1 pd: 10 7/10 mrk: Smør i Houge No: 4 i Røldal, hvori han selv med sin Hustue Ingeborg Knuds Datter den 8 Octobr: 1787 og 29 Octobr: 1790 har arvet andre 1 7/10 mrk.; udstæd af Daniel Danielssøn Jordal med flere, mod 120 rd.; dateret Utne Tingstæd den 29 Octobr: 1790.

29: Ole Olssøn Hougens Obligation 140 rd.; udstæd til Daniel Danielssøn Jordal med flere, med Pant i 1 pd: 12 Mrk: Smør i Houge No: 4, d: 29 Oct: 1790.

30: John Larssøns Skjøde paa 12 Mrk: Smør i Øvreland No: 5 i Røldal, hvori han selv med foregaaende Skjøde ejer andre 1 pd: 12 mrk.; udstæd af Arvinger og Creditorer efter afdøde Orm Øvreland den 19de Junii 1789.

31: Jens Burgrafs Obligation stor 30 rd.; udstæd til Ole Haldorssøn Helleland med første Prioritets Pant i hans paa Lofthuus grund i Ullensvang bestaaende Huuse og Hauge, dateret 14 Junii 1790.

32: Ditto Obligation til Elling Helgessøn Oppedal, stor 21 rd.; med Pant i bemelte Huuse med anden Prioritet, dateret 24 Octobr: 1790.

33: John Larssøn Øvrelands Obligation stor 18 rd.; udstæd til Helge Ormssøn Øvreland, med Pant i 2 Mrk: Smør i Øvreland No: 5 i Røldal, den 30 Octobr: 1790.

34: Knud og Erich Lars Sønner Krogevigs Mortification for deres efter Obligation af 30 Octobr: 1780 til John Pederssøn Rogde tilkommende 250 rd.; med Pant i Rogde i Ullensvang, dateret 30 Octobr: 1790.

35: Erich Olssøn Hængs Obligation stor 180 rd.; udstæd til Samson Samsonssøn Qvitne med flere, med Pant udi 9 Mrk: Smør i Hæng i Odde No: [??], dateret og tinglyst 31 Octobr: 1787, udslettet efter qvittering af 29 Oct: 1790.

36: Ditto Obligation til Matthias Jørgenssøn Ness med Pant i bemeldte Skyld i Hæng, stor 199 rd.; dateret 30 Octobr: 1790.

37: John Larssøn Indre Qvalvigs Obligation med Pant i 1 pd: 4 ½ mrk: Smør, 7/8 Løb Salt i Indre Qvalvig No: 35 i Kingservig, udstæd til Elling Nielssøn Langesætter, dateret den 30 Octobr: 1790.

38: Sjur Olssøn Tvismes Obligation stor 160 rd.; udstæd til Iver Ellingssøn Eyde, med Pant i ½ Løb Smør i Tvisme No: 9 i Kingservig, dateret og tinglyst 11 Junii 1784, udslettet efter qvittering af 26 Octobr: 1790.

39: Johannes Nielssøns Bygselbrev paa 1 pd: 13 ½ mrk: Smør i Tioflaat No: 1 i Kingservig, udstæd af Elling Nielssøn Langesætter den 18 Aug: 1790 med Revers.

40: Testamente mellem Lars Larssøn og Helga Simons Datter Dønne, hvorved de giver hverandre halvedelen af deres Hoved lod, dat: 29 Sep: 1790.

41: Guro Larsdatter og Lars Larssøn Indre Bleyes Gavebrev paa 2 pd: 18 Mrk: Smør, ½ Hud, med Overbygsel til 1 ½ Mrk: Smør, 1/6 Faarskind, i Hougse No: 20, samt 6 Mrk: Smør i Schieggedal i Odde, og 1/12 Deel i Qvitne Saug, udstæd af Lars Amundssøn Indre Aalvig, den 30 Octobris 1790.

42: Gyri Larsdatter og Brigt Johannessøn Østensøes Ditto paa samme Skyld i bemeldte gaard og Saug, udstæd af ditto den 30 Oct: 1790.

43: Ole Iverssøns Bygsel brev paa 2 pd: 18 mrk: Smør, ½ Hud med Bygsel, og overbygsel til 1 ½ mrk: Smør, 1/6 Faarskind, i Hougse No: 20, udstæd af Lars Larssøn Indre Bleye mod første Fæste, den 30 Octobris 1790, med Revers.

44: Christi Lars Datter og Lars Sjurssøn Norems Gavebrev paa 6 Mrk: Smør i Skieggedal, og 1/12 Part i Qvitne Saug, udstæd af Lars Aamundssøn Indre Aalvigen den 21 Octobris 1790.

45: Haaver Guttormssøns Bygselbrev paa 1 pd: 18 Mrk: Smør, ½ Tønde Salts Landskyld i Utne No: [??] i Kingservig, udstæd af Jomfrue Wilhelmine Forman med Curator, den 17 Decembris 1789, med Revers.

Hr: Foged Koren fremlagde Laugdag i Sagen mod Løsgiengerne Heine Helland med flere, af 19 Junii 1790.

De Laugdagede mødte ikke efter Paaraab, undtagen Peder Maagestad, for hvem Ole Bleye mødte og sagde at denne Person var lejet til Tjeneste hos ham efterat han var stevnt, og er endnu i Tjeneste hos ham.

For de udeblevne afhiemlede Brynild Hougse paa sin Faders Vegne og Svend Grimen lovlig Varsel.

De Laugdagede Vidner Asbiørn og Lars Tvisme aflagde Eed og vidnede eensstemmig at Heine Helland forrige Aar var Løsgienger, og endnu i dette Aar ej har Tjeneste, men er desuden saa svag at han ej duer dertil. Demitteret.

Actor paastod Dom i Sagen, og de overbeviste Straffede efter Forordningen, samt Actionens Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til den 11te December først kommende.

1790: 211

hr: Foged Koren fremlagde Laugdag i Sagen mod Aslach Seljestad med flere for fortidlig Sammenleje, og frafaldt Søgemaal mod Aslach Selejstad og Isach Tvedt, som i Mindelighed have rettet for sig.

Johannes Utne og Haaver Svartvedt begiærede Udsettelse i Sagen, for i Haab om Befrielse for hr: Fogdens Paastand. hvilket hr: Fogden billigede, og derfor beroer Sagen til næste Ting.

De sædvanlige Tings Vidner som for Jondals Skibrede extraheret, og deriblant Restance Registeret for dette Tinglaug til Beløb 354 rd: 3 mrk: 8 s: blev tilligemed et Tings Vidne om Aftaget paa Bratespen, examineret, og i Nærværelse af de tvende Mænd Halgrim Torbiørnssøn Mæland og Ole Jacobssøn yttre Bleye befunden rigtig.

Til Laugrettesmænd næste Aar blev opnævnt: 1: Hemming Knudssøn Helland. 2: Aamund Pederssøn Lofthuus. 3: Christen Iverssøn Eydness. 4: Sjur Samsonssøn Qvalness. 5: Iver

Torbiørnssøn Schaaltvedt. 6: Ole Haldorssøn Espe. 7: Johannes Haldorssøn Mouge. og 8: Wichlig Pederssøn Kambestad.

Efter Udraab havde ingen ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Continuation af Gravens Høsteting

Aar 1790, den 8de Decembris, blev Retten sat paa Tingstædet Eyde Grund for at aflæse Domme eller Kjendelser udi de paa sidste Høste Ting for Gravens Skibrede optagne Sager, i Nærværelse af nedenstaaende Laugrettesmænd:

Da udi Sagen som af Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt er anlagt mod Gunder Larssøn og Torfind Torfindssøn Indre Bue for Skade og Fornærmelse paa Stølen Watnesætter, er saaledes Eragtet.

Denne nærværende Sag som angaaer fælles Fornærmelse af yttre og Indre Bues Opsiddere, hvoraf de første henhøre til Kingservigs Skibrede, mod Opsidderne paa Biotvedt og Ringøen, deres formeentlig ejende og freedlyste Støel Watnesætter, er blot anlagt til dette Ting fordi de indstevnte Gunder Larssøn og Torfind Torfindsøn sorterer under Gravens Tinglaug, og altsaa henhører hertil alle de Beviser som pro & contra kunne frem komme til Oplysning udi den til Kingservigs Ting anlagte og den 20 Junii 1789 begyndte Sag mod Yttre Bues samtlige Opsiddere. Førend den altsaa af begge Parter er sluttet til Doms efter deres paa begge Sider udfærdigede Stevnemaale og afhørte Vidner, kan denne Sag ikke slutes, efterdie det ogsaa vedkommer disse tvende Mænd paa Indre Bue hvad Citanterne i Hoved Sagen paastaar, og da samme er begjært udsat, saa beroer Sagens endelige Slutning mod Opsidderne paa Indre Bue, indtil Dom udi den mod yttre Bues Opsiddere til Kingservigs Skibrede anlagte Sag er afsagt, hvilket efter Rettens Kjendelse bør skee til næste Sommer Ting, og til den Ende haver Citanterne paa Ringøen og Biotvedt denne Kjendelse lovlig at lade forkynde.

Udi den Sag som Michel Solem i Hallingdal har anlagt mod Lars og Halsten Peders Sønner Garen, samt Tormod Warberg og Tosten Møchletun angaaende 13 ½ Simle som skulle være tilsendt Poul Leqve og Johannes Frøsten, begyndt den 1te Augusti 1788, er saaledes

Eragtet

Omendskjønt Michel Solem, som paa Høste Tinget 1789 selv tilstæde, vandt Udsettelse i denne af Ham mod Lars og Halsten Pederssønner Garen med flere anlagte Sag, hvilken ligeledes formedelst hans irettelagte Skrivelse af 2 Junii 1790 paa dette Aars Sommer Ting blev bevilget, Saa formodes dog at det paaberaabte Tings Vidne i Hallingdal ej er sluttet, siden han dette Høste Ting ej indfandt sig med noget Slags Tilsvær. I hvilken Anledning, og paa det Michel Solem ikke skal beklage sig med Retten overilet, denne Process udflyttes til næste Sommer Ting 1791, da bemeldte Michel Solem bør møde med sin endelige Deduction, eller i Manglende Fald Dom mottage efter det passerede.

Ved Retten tilstæde disse eedsvorne Laugrettesmænd: 1: For Siur Larssøn Spilde, Niels Hanssøn Ejde. 2: For Niels Siurssøn Spilde, Iver Ricoldssøn Kierland. 3: For Poul Johannessøn Spilde, Gudmund Larssøn Rønnestrand. 4: I Anders Johannessøn Frøsteens Sted, som ved Døden er afgaaen, sad Anders Josephss: Lille Graven. 5: For Knud Aschildssøn Syse, Iver Ellingsøn Ejde. 6: For Torchel Iverssøn Nedre Leqve, Erich Ricoldssøn Ejde. 7: For Siur Anderssøn Hielmo, Arne Olssøn Kierland, og 8: For Anders Tostenssøn Herrejd, Jens Hanssøn Ejde.

Continuation av Kingservigs Høsteting

Aar 1790, den 11te Decembris, blev Retten sat paa Tingstædet Utne for at aflæse Domme eller Kjendelser udi de paa sidste Høste Ting for Kingservigs Skibrede optagne Sager, i nærværelse af nedenstaaende Laugrettesmænd.

Da udi Sagen anlagt af Helge Ormssøn nedre Berge mod Østen Jonssøn Grøve angaaende et Gaarde Kjøb, er saaledes

Dømt og Avsagt:

Ved trende eensstemmige Vidner er det

1790: 211b

oplyst at indstevnte Østen Jonssøn Grøve har solgt sine ejende 18 Mrk: Smørs Jordegods udi Gaarden Grøve i Røldal til Citanten Helge Ormssøn nedre Berge for 185 rd:, og der for modtaget 5 rd: Haand penge, hvilket Acten tydelig udviser; Men omendskjønt indstevnte fuldkommen vidste at Contracter og Forpligtelser efter Lovens 5. 1. 1. burde være hellige, naar de indgaaes af myndige Mænd som beqvemme til at contrahere, saa har han dog villet udstrække Lovens Bud i 1. 13. 17. 23. langt uden for dens Meening, i det han formedelst sit Indlæg af 27 Septbr: 1790 protesterer mod disse bemeldte afhørte Vidners Gyldighed. Det er Lovens retfærdige Hensigt at Sandhed skal komme for Dagen og Retfærdighed udøves, thi ellers kunne den Fornærmede ikke nyde sin Ret, og Lovene bleve da eluderede (eludere = unnvike, fortolke, bortforklare). Naar Lovene i {denne} saadan Sag som denne skulle ansee deres Vidnesbyrd ugyldige som vare beslægtede til de tvistende, saa blev mangen Sandhed skjult og det almindelige skadet. Unægtelig bør Loven i denne Befaling fortolkes derhen at de i allegerede Artikel benævner Personers Vidnesbyrd ej maae ansees, saafremt de selv have været med i Sagen, eller paa nogen Slags Maade kunde have Gavn eller Skade deraf, hvilket Placaten af 16 September 1778 oplyser. Dette kan ikke i nærværende Sag have Stæd, men de afhørte Vidner have blot været nærværende som de der vare Handlingen uvedkommende, altsaa maatte have samme Lovlighed som om fremmede og ubeslægtede Vidner vare tilkaldte, hvilke ej paa den Tid kunne have. Det er derfor i denne Sag som fuldkommen oplyst, at hermed saaledes kjendes for Rett: Indstevnte Østen Jonssøn Grøve bør opfylde den frivillig indgangne Contract, og imod 185 rd:s Betaling, hvori kortes de udbetalte Haand Penge 5 rd:, meddeele Citanten Helge Ormssøn Nedre Berge lovligt Skjøde paa de bortsolgte 18 Mrk: Smør udi Gaarden Grøve, samt til bemeldte Helge Nedre Berge betale denne Sags aftvungne Omkostninger med 3 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi Sagen af Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt mod samtlige Opsiddere paa Yttre Bue for Skade og Fornærmelse, er saaledes

Eragtet.

Saasom de indstevnte Opsiddere paa Yttre Bue først dette Aars Høste Ting har ladet afhøre de laugdagede Contra Vidner, og endnu ikke efter sit Contra Stevnemaal sluttet Sagen til Doms, men meget meere begiært Udsettelse for at fremkomme med sin Besvarelse paa Citanternes indleverede Indlæg, saa omendskjønt de ifølge Loven burde opgive de Vidner og Beviser de videre agtede at irette føre, bevilges den forlangte Anstand end een gang og for alle til næste Sommer Ting for dette Skibrede, da de, saafremt endelig Deduction ikke fremkommer overeensstemmende med Contra Stevnemaalet, maae modtage Dom efter det passerende uden videre Udsættelse, og til den Ende haver Citanterne denne Kjendelse for samtlig implicerede Parter, lovlig at lade forkynde.

Udi Justice Sagen anlagt af Hr: Foged Koren mod Heine Helland, Isach, Peder og Ole Maagestad for Løsgjengerie, er saaledes

Dømt og Avsagt.

Af Vidnerne i denne Sag udkommer mod de indstevnte Isach og Peder Maagestad samt Heine Helland det Beviis, at de alle have været Løsgjengere. Foruden at dette virker Ladhed og andre Laster, saa er dog dermed forbunden den for Landet saa højst skadelige Handel, særdeles af Løsgjengere, om hvilke Forordningen af 9 Augusti 1754 siger, at naar de ere friske, og ikke vil tage Tjeneste, skal de i Tugthuuset; under Paaskud af Arbeide til Bondens Tjeneste, bør ingen findes leedige, hvilket udtrykkelig findes forbudet i allerhøjst bemeldte Forordning. De indstevntes Forseelse er dog i ulige Grad, thi kjendes hermed for Rett: Isach Pederssøn Maagestad, som omendskjønt i Aaret 1789 var svag, dog ikke i dette indeværende Aar har taget lovlig og stadig Tjeneste, og Peder Pederssøn Maagestad, som i 2 Aar har været leedig og ernæret sig af Smede Arbejde, men først efter Stevnemaals Forkyndelse fæstet sig Tjeneste, bør efter Rescriptet af 26 Junii 1783, hver for sig bøde til Vej Cassen nordenfjelds 1 rd:, og hver betale i Sagens Omkostninger til Dommeren 2 rd: 12 s:, samt til Lænsmanden for Stevnemaals og Laugdags Forkyndelse 1 rd: 8 s:, ialt 3 rd: 20 s:, efter Sportel Reglementet af 11 Junii 1788, saavel som det stemplede Papir til Acten om samme tages beskrevet, samt til Laugdagen hver 12 s: Heine Arnessøn Helland, som efter de afhørte Vidners Udsigende er saa svag at han ikke duer til Tjeneste, bør, saasnart han bliver frisk, antage Tjeneste saafremt han ikke vil vente at blive straffet efter Loven, da han derimod for Actors Tiltale frie findes. Ole Pederssøn, som intet er overbeviist, men behøves til Faderens Gaardebrug, bliver ligeledes frie funden. De skyldig dømte bør ligeledes forblive i deres Tjeneste under Straf som vedbør. Alt udredes og efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

De Laug Rettes mænd som betjente Retten vare: 1: For Jerrand Tostenssøn Mæ-

1790: 212

-land, Ole Ølverssøn Utne. 2: Iver Omundssøn Hildal, i hans Stæd Elling Hanssøn Hougse. 3: Daniel Danielssøn Jordal, i hans Stæd Lars Larssøn Utne. 4: Brynild Nielssøn Hamre, i hans Stæd Iver Torkelssøn Utne. 5: Brynild Jonssøn Hougse, i hans Stæd Jon Torgiulssøn Hougse. 6: Peder Larssøn Staene, i hans Stæd Ole Iverssøn Utne. 7: Svend Olssøn Tuften, i hans Stæd Torbiørn Iverssøn Utne. og 8: Torbiørn Tomassøn Alsager, i hans Stæde Svend Knudssøn Grimen.

Stenings Mærkeskiel paa Mouge i Ullensvang.

Aar 1790, den 30te Octobris, da det almindelige Høste-, Sage- og Skatteting med Kingsservigs og Røldals Skibreders Almue blev holdet paa det sædvanlige Tingstæd Utne-Gaard, fremstillede sig de 3de Dannemænd Lars Knudssøn, Torbiørn Michelssøn og Erich Knudssøn, Opsiddere paa den Gaard Mouge i Ullensvangs Kirkesogn og Kingsservigs Præstegield i Hardanger, og anmeldte: at de efter indbyrdes Forening og Sorenskriverens dertil givne Tilladelse, ved lovlig udnævnte Laugrettesmænd, havde ladet deres Eiendoms Jord Mouge udskifte, steene og reene til al Fællesskabs Ophævelse, og desformedelst fremlagde den af Lænsmand og Laugrette sidstleden 30te Junii og 1te Julii dette indeværende Aar afholdte Steenings Mærkeskiels Forretning; hvilken de begierede protocolleret, og under vedbørlig Bekræftning sig beskrevet meddeelt; Thi blev forbemelte Forretning Protocollen tiltaget, saa lydende:

Anno 1790, den 30te Junii, var ieg, Lænsmand John Torgiulssøn Hougse, tillige med de efterskrevne af Stædets Foged, Velædle Herr Ulrich Wilhelm Koren opnævnte sex eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Lars Pederssøn Mouge. 2: Helge Aase. 3: Haldor Larssøn Mæland. 4: Ole Haagenssøn Espe. 5: Niels Torbiørnssøn Hougse. og Knud Hanssøn Jaastad, forsamlede paa Gaarden Mouge, for i Følge Opsidderne paa Lars Knudssøn, Torbiørn Michelssøn og Erich Knudssøn, deres Forlangende til Sorenskriveren, og hans dertil givne Samtykke, at udsteene og skifte deres Eiendomme her i Gaarden, hvorom de tilkiendegave at være kiærlig foreenede, og at ingen Dispute mellem dem har Stæd; Thi begav vi os, efter Parternes Anvisning, til vor Forretning, og blev da først paa Hiemmebøen, Maurebachen kaldet, ned ved Søen, nedsadt en Mærkesteen, som viser op efter i 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, som viser atter op efter i 3de efter hinanden hugne X som viser op efter i en Steen, hvorudi en Vinkelgloppe er hugget, hvilken viser ud efter i 2de X som viser ud til en nedsat Mærkesteen, samme viser atter til en Steen, hvori er hugget en X, som viser atter ud efter i lige Linnie i fem efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste er needsat paa Maalene uden for Elven, som er Endemærket. Uden og neden for disse Mærker eier Erich Knudssøn, samt inden og oven for eier Lars Knudssøn. I Udgierdselen og fra Søen er nedsat en Mærkesteen, som viser op efter i tvende efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser tværs ud over til Bøegaren, hvor er nedsat en Mærkesteen, som er Endemærket. Uden og neden for disse Mærker eier Torbiørn, men inden og oven for eier Lars Knudssøn. Paa Bøen Holmen kaldet, er nedsat en Mærkesteen, som viser op efter i fem andre nedsatte Mærkesteene, og til en X hugget udi en Steen som viser op til Knuds Bytte, der tilforn er udsteenet. Uden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og inden for eier Torbiørn. I Veien paa Leitene er nedsat een Mærkesteen, som viser op efter i en iordfast Steen, hvorudi er hugget en X der viser op til Knuds Bytte, der tilforn er udsteenet. Uden og neden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, samt inden og oven for Veien eier Torbiørn. Jmellem Biørneflækket og Ysteflækket er nedsat en Mærkesteen, som viser tværs over til en gammel nedsat Mærkesteen som skiller Torbiørn og Lars sine Agre ad. I Biørneflække Reenen er nedsat en Mærkesteen, som viser {op} i aate!! (aatte) andre nedsatte Mærkesteene, som skiller Erichs Bøe fra Torbiørn og Lars sine Agre. I Baadeteigflækket i en Steenmuur gaaer Byttet op efter Muuren og tvende nedsatte Mærkesteene, og saa videre op efter Bøen, hvoraf den eene Mærkesteen er nedsat paa den øvre Side af Veien, og viser atter op til en Vinkel Gloppe, som viser tværs ind efter til een gammel X. Uden for disse Mærker under Veien eier Lars, og inden for eier Erich, og oven for Veien eier Torbiørn, baade uden og oven for, og inden for eier Erich. Ved Nødetræet gaaer Byttet fra en gammel Mærkesteen op efter i en iordfast Steen, hvor udi er hugget en X som viser op efter i 2de nedsatte Mærkesteene, og saa atter op under Bøegaren i en Steen, hvori er hugget en X, som er Endemærket. Uden for disse Mærker eier Torbiørn, og inden for eier Erich. Nøstageren, som er Torbiørn tilhørende, er indhægnet med 6 Mærkesteene. Nøstflækket, som er Erich tilhørende, er og indhægnet med 6 Mærkesteene. Mokageren, som er Lars tilhørende, er indhægnet fra Naboernes Bøe med 10 Mærkesteene. Ageren kaldet Womb, er ligesaa indhægnet med 13 Mærkesteene. Ageren Birkeflækket kaldet, er indhægnet med 9 Mærkesteene. Myrageren er indhægnet med 10 Mærkesteene. Alle disse Agre er Lars tilhørende. I nederste Hougflæk Reenen gaaer Byttet fra en gammel Mærkesteen beent op over Ager flækket, og saa atter beent op efter i tvende efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste staaer paa Hougén, fra samme gaaer Byttet ud efter Hougén til en gammel Mærkesteen, og fra samme gaaer Byttet beent op efter til en anden Mærkesteen, som er Endemærket.

Uden og neden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og inden og oven for eier Erich. Hindervig Ageren, som er Torbiørn tilhørende, er indhægned paa begge Sider med 44 Mærker. Paa Bøen Renge kaldet, gaaer Byttet fra een gammel Mærkesteen beent op efter, først i en Mærkesteen, og saa i 3de X, og atter i 2de Mærkesteene, og atter beent op udi 2de X som viser op til en gam/m/el Mærkesteen, hvori er hugget en T Gloppe, som er Ende mærket. Inden for disse Mærker eier Torbiørn, og uden for eier Lars Knudssøn. Ved Rengis Ageren er hugget en Vinkel Gloppe, som viser op i en Mærkesteen, fra samme atter op i et X, som viser atter op i en Steen og videre til en Vinkel Gloppe, hvorfra Byttet gaaer ind efter til en X, der atter viser ind efter til en Mærkesteen, hvor fra Byttet gaaer beent op til en gammel Mærkesteen, som er Ende mærket. Uden for disse Mærker eier Torbiørn, og inden for eier Lars Knudssøn. Rengis Ageren, som er Lars Knudssøn tilhørende, er indhægned med fem Mærkesteene. Et Stykke Bøe op under Bøegaren som er Torbiørn tilhørende, er fra Lars sin Bøe indhægned med fire Mærkesteene. Bøen Steenestykket kaldet, som er Erich tilhørende, er indhægned med 5 Mærker. Oven vd Erich sin Æble Gar, udi en stor Steen er hugget en X som viser ind efter til Torbiørns Damstøe, hvor en Mærkesteen er nedsat. Oven for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og neden for eier Erich Knudssøn Mouge. Fra den sidste ombemeldte Mærkesteen gaaer Byttet ind efter, ind til øverste Kirsebærs Gars Hiørne, hvor der atter er nedsat een Mærkesteen som viser ind efter til Bierget, hvor en Vinkel Gloppe er hugget, som viser ned efter Bierget til en Ditto hugget Vinkel Gloppe, som viser ind efter Bierget, hvor der atter er hugget en X, som viser need mod Søen udi et Skarv kaldet Nap, hvor der atter er hugget en X, som er Endemærket. Uden og neden for disse Mærker eier Erich, og inden og oven for eier Torbiørn. Teigen Omfaret kaldet, der er først nedsat en Mærkesteen ved Erichs Eiendom som viser op under Veien i en nedsat Mærkesteen som viser ud efter Veien i en anden oven for Veien nedsat Mærkesteen, som viser op efter i fem efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvor af den sidste staaer ved Knuds Eiendom, som er Endemærket. Uden og neden for disse Mærker eier Torbiørn, samt inden og oven for eier Lars. Paa nederste Omfare, Torbiørn tilhørende, staaer et gammelt Birketree som er Lars tilhørende. Ageren Biørneflækket, som er Torbiørn tilhørende, er skildt fra Lars Knudssøns Bøe med 2de Mærkesteene. Ved Lars Knudssøns Løe naav er nedsat en Mærkesteen som viser op i 2de andre Steene, hvoraf den ene staaer under Siurs Bue naav, samme viser ind efter til den inderste Buenaav udi et Skarv, hvori er hugget en X som viser ned efter udi et Skarv, hvorudi er hugget et X, og derfra ind efter til en Vinkel Gloppe, fra samme gaaer Byttet need efter til en X som viser udefter til en Vinkel Gloppe, derfra gaaer Byttet op efter til Ager Reenen i en Mærkesteen, som er Endemærket. Imellem og uden for disse Mærker eier Erich, og inden og oven for eier Lars. Udi et Skarv ved Leer hulen er hugget en X, som viser op efter i tvende andre X og en Vinkel Gloppe, som viser til en Mærkesteen ved Lars Knudssøns Æblegar, samme viser ud til Buenaaven, og fra samme gaaer Byttet i syv nedsatte Mærkesteene af og til, imellem Huusene, hvoraf den sidste viser need til forrige Bytte ved Dam støet, som er Endemærket. Paa den vestre Side eier Lars Knudssøn, og paa den østre Side eier Torbiørn. Løen, som er Torbiørn tilhørende, er indhægned med 4 Mærker. Under Gierdet er nedsat en Mærkesteen, som viser need til Ageren, hvor atter en Mærkesteen er nedsat. Her uden for eier Lars Bøen, og inden for eier Torbiørn. Ageren Miaabreche, som er Lars tilhørende, er paa den øvre Side indhægned med 6 Mærker, hvor af den sidste Steen viser op efter Gierdet. For saavidt Bøen angaaer, eier Lars inden for, og Torbiørn uden for. Udgierslen paa Halvfierdingen, som er Torbiørn tilhørende, er indhægned med fem Mærker. Ageren Brok kaldet, er Erich tilhørende, og indhægned fra Lars Knudssøns Eiendom med 24 Mærker. Ageren Kolsæker kaldet, er Erich ligesaa tilhørende, og fraskildt fra Lars Knudssøns Bøe med 4 Mærker. I Fiøsager-Reenen er nedsat en Mærkesteen, som viser op i en gammel Mærkesteen. Inden for eier Erich, og uden for eier Lars. Under Fiøsager Reenen er nedsat en Mærkesteen, som viser ud til en anden nær ved Veien, denne viser ud til en gammel

Mærkesteen midt under Lars Knudssøns Fjøsager, hvilken viser under Løen, som er Lars Knudssøn tilhørende, til en Vinkel Gloppe som viser til nederste og inderste Hiørne til en Mærkesteen, hvilken viser op til en anden Mærkesteen ved den østre Løe Naav. Neden og inden for disse Mærker eier Erich, og oven for samme eier Lars baade Fjøsageren og Reenen den tilhørende, samt paa yttre Side ned til midt imellem Lars og Knud sit Damhuus. Ageren Flaaden kaldet, er Torbiørn tilhørende, og fra Lars Knudssøns eiende Agre, nemlig baade Fjøsageren og Brok, adskildt med 6 Mærker.

Den 1te Julii 1790 forføjede Vi Os til Udmarken.

Hvorda første Bytte begynder paa Yttre Qvithe paa Braatet under Huusetomterne, i en forhen hugget X, denne viser i tvende

1790: 213

Steene, hvor af den sidste viser udi en X hugget i et Skarv, og er Endemærket. Paa yttre Side af disse Mærker eier Lars Knudssøn, og paa den indre Side eier Erich. Ved den her nærmeste Part Knuds Eiendom, ved Søen er nedsat en Mærkesteen som viser i en anden ved Braatet nedsat Mærkesteen, som atter viser i en X, og denne igjen i en Steen, derfra til en X, og atter videre i en Steen, som er Endebyttet. Denne Teig er Erich tilhørende. Ved Lars Knudssøns Eiendom ved Søen er hugget en X i en jordfast Steen, som viser i 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i en X hugget i en Nybesteen, som er Endemærket. Uden for disse Mærker eier Johannes, og inden for eier Lars lige til Elven. Paa Melkestølen ved Veien er hugget en Vinkel Gloppe, som viser i en Mærkesteen nedsat paa Braatet, med en Vinkel Gloppe udi, denne viser op under Bøegierdet i en X, som er Endebyttet. Paa nedre og indre Sider af disse Mærker eier Lars. Paa nylig benævnte Melkestøel ved Veien er nedsat een Mærkesteen som viser ind i en anden Mærkesteen nedsat i Braatet. Oven for disse Mærker eier Torbiørn, og neden for eier Erich. Paa Tveiten i Dalen, ved Elve braatet er nedsat een Mærkesteen som viser først til Elven, og siden i 2de X, hvoraf den sidste X viser i Naasgiellen lige op efter Gierdet til Bueschaar, neden for disse Mærker eier Erich, og oven for eier Torbiørn. Ved Aalsilags Gierdet er hugget en X som viser lige efter et Biergelag, lige til Asbiørns Bytte; denne samme X viser op efter i en anden X hugget i et Skarv, og denne igjen i 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste viser op til Lars Knudssøns Eiendom i en T Gloppe. Torbiørn eier neden for, og Erich eier oven for. I Aasbraatets indre Kant inden for Stølsveien i en forhen hugget X ved Knuds Bytte, gaaer Deelet op efter først til en T Gloppe hugget i et Skarv, som viser til et X paa Rødesteenen, denne viser op til en X hugget i en Skarv nybe ved en Slie. Uden for disse Mærker eier Lars, og oven for den sidste ommeldte X er Ejendommen tilfælles for alle Gaardens Opsiddere. I den store Ur ved Biørnschaar er i en hørygget stor Steen hugget en X, som viser op efter i en anden X hugget i en Biergnulte lige under Raasen som gaaer fra Naasberget, og lige efter samme Raas op til en stor Steen hvor der er hugget en X, denne viser i en anden X hugget i Naasberget. Oven for disse Mærker eier Erich Slaatten, og Lars eier neden for. I Aasbrunene er nedsat en Mærkesteen, hvorudi er hugget en T Gloppe, som viser op efter i tvende andre Mærkesteene, og siden i en X, denne viser og lige op i tvende Mærkesteene, hvilke viser i tvende X, hvor af den sidste er hugget ved Stegeberg, og siden op i en Mærkesteen oven for Stegeberg, hvilken viser op i et sort Bierg, og er Endemærket. Uden for disse Mærker eier Erich, og inden for eier Torbiørn. Ved Støkkekleve staaer en Mærkesteen, som viser lige op efter til yttre Kant i Bueschaar; Uden for eier Erich, men inden for eier Naboerne tilfælles. I Aasbraatets yttre Side er nedsat en Mærkesteen, hvorudi er hugget en T Gloppe, denne viser ud efter i en lang hugget X i et Skarv, som viser i en Mærkesteen nedsat ved Leedet ved Stien, denne viser udi en anden Mærkesteen, hvilken viser i en Vinkel Gloppe hugget i en stoer Steen; denne Vinkel Gloppe viser lige need efter

Svaen need i Bækken, og siden efter Bækken til en X hugget i en Steen i Skreeden oven for nederste Qvi(II?)e, og siden efter Bækken til Søen, til en X hugget i en Steen; neden og inden for disse Mærker eier Lars, samt uden og oven for eier Erich Knudssøn. Paa Braatet oven for Elven er en Mærkesteen nedsat, som viser først til Elven, og siden til en Mærkesteen nedsat ved Stølsveien, denne viser til en Mærkesteen nedsat ved Kari Asken, som atter viser til en Steen nedsat ved Tveropsen, der atter viser til en Mærkesteen i Klongeteigen, hvilken atter viser til en Mærkesteen og en X hugget i Bierget under Biønschaar, som viser i Bierget under Bueschaar, hvor en X atter er hugget. Oven for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og neden for eier Torbiørn. I Rousteen er hugget en X som viser udi fem Mærker og Mærkesteene, hvoraf det sidste Mærke er en X som viser i den Hvide Gild, hvilken atter viser til Fieldet Hanekammen kaldet; Paa søndre Side af disse Mærker eier Torbiørn, og paa den Nordre Side eier Erich Knudssøn. Tet ved Søen er nedsat en Mærkesteen som viser op i en X hugget i en stor Steen, denne viser atter op i trede nedsatte Mærkesteene og en X, hvilken viser op i 2de andre X, hvor af den sidste viser lige op efter Tagskaarskreeden lige til Fieldet. Inden for disse Mærker eier Lars, og uden for eier Torbiørn. I Løvness kaldet, er nedsat een Mærkesteen som viser op i det nordre Qvinne lige op til Fieldet Skare kaldet. Uden for dette Bytte eier Torbiørn, og inden for samme er Lars Knudssøns Eiendom. I Sponsskreden kaldet, er hugget en X i en Steen som viser op efter Skreeden til Hvideskarvene, siden op efter Hvideskarvene, inden for Gunderskaarredet, lige op til Hanekam. Inden for disse Mærker eier Erich, og uden for samme eier Torbiørn. Uden for Melkestølen er ved Bøegjærdet nedsat een Mærkesteen, som viser op efter i tvende X; Disse Korser viser hen i tvende nedsatte Mærkesteene, og siden op udi tvende hugne X, hvoraf den sidste er hugget i en Steen lidet under Jetness Skarv, og er Endemærket. Inden for disse Mærker har Lars Knudssøn Eiendom, og uden for eier Erich Knudssøn {Eiendom}. I Teigen Tyk-Olderen kaldet, tæt ved

1790: 213b

Bøegjærdet, er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i trede hugne X, den sidste er en Mærkesteen i øverste Tyk Olderen. Uden for disse Mærker eier Lars, og inden for eier Erich Knudssøn. Paa Melkestøls Reeden ved Veien er hugget en X som viser i fire Mærkesteene, hvor af den sidste staaer under Jetness Skarv. Inden for disse Mærker eier Erich, og uden for samme er Torbiørns Eiendom. Under Hielpeskarv i Asalde Renden er i Tyk Olderen hugget en X som viser udi fem efter hinanden nedsatte Mærkesteene lige til Garen i Garkriken. Inden for disse Mærker eier Torbiørn, og uden for eier Erich. Torbiørn og Erichs Slotter i Dalen er udmærket med trede Strækninger: I første Strækning er hugget en X i Høyhelleren, som viser op i en anden X hugget i Naasberget; inden for disse Mærker eier Torbiørn, og uden for eier Erich allene Slotten. I den anden Strækning er nedsat en Mærkesteen i Bierget oven for Larssébækken, som viser op i en X hugget i Baareberget. Paa den ytre Side af disse Mærker eier Torbiørn, og paa den indre Side eier Erich Slotten allene. I den tredje Strækning er hugget en X i Skarvet uden for Melingeskaarhougen, som viser i en Mærkesteen, hvilken viser i en X hugget i Bierget under Fliaane, hvorudi Bierget ligger en Slotte Skaar som er Torbiørn tilhørende. Uden for disse trede Mærker eier Erich Knudssøn, og inden for eier Torbiørn Michelssøn Mouge.

Saaledes efter vedkommendes Angivelser ere forbeskrevne Mærker nedsatte til Efterretning, og ere de samtlige Opsiddere begierende denne Forretning paa behørig stemplet Papir sig meddeelt.

Jon Torgiulssøn Hougse. Lars Pederssøn Mouge. Helge Aase. Haldor Larssøn Mæland. Ole Haagenssøn Espe. Niels Torbiørnssøn Hougse og Knud Hanssøn Jaastad.

Denne Forretnings Bekostning beregnes ikkun saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s.; en Dags Forretning 3 Rdr.: For Tægtedagen 2 Rdr.; Fogden for Laugrettesmændenes

Udnævnelse 4 Mrk:, For Forretningens Beskrivelse med Stemplet Papir og Besegling 3 Mrk:
14 s:, tilsammen 7 Rdr: 5 mrk: 2 s:

Continuation af Markeskiels Steenings Forretning paa Mæland, fol: 202.
Aar 1790, den 30te Octobris, da det almindelige Høste-, Sage- og Skatte-Ting med
Kingservigs Skibreedes Almue blev holdet paa det sædvanlige Tingstæd Utne-gaard, frem
kom den Dannemand Jacob Helgessøn Mæland af Ullensvangs Sogn i Hardanger, og
anmeldte at han i Continuation af den sidstleden 1te og 2den Octobris dette indeværende Aar
paa Aastædet Gaarden Mæland afholdte Steenings Markeskiels Forretning, efter Vedtagelse
inden Retten, havde, ved da udnævnte og tilstædeværende Laugrettesmænd, som forhen ere
navngivne, ladet udsteene sin Eiendom fra de angrændsende Naboer paa Gaarden Mæland,
saaledes som den beskrevne Forretning indeholder, der nu Protocollen tiltages, saaledes:

Videre anmelte han at de i seeneste Forretning under 2den Octobris opgivne Mærker var
feiltagende anført, men i disses Stæd som rigtig var begierende Protocollen følgende tilført:
”Paa Skrehammeren er hugget en X som viser op efter Skreen i en anden X hugget i et Skarv
oven for Birkehovden, denne viser og op efter Skreen i en X hugget i en Steen inden for
Stølstveiten, og viser atter efter Skreen i en X hugget i et Skarv ved Bue føre veien oven for
Hamrene, siden gaaer Byttet efter Skreen lige op til Fieldet, uden for disse Mærker eier Jacob
al Slags Skov, undtagen Aar og Brake”

Ved Buenes Leedet er nedsadt en Mærkesteen som viser ind efter i fire andre Mærker, hvor
af det sidste er en nedsat Mærkesteen med en ihugget Vinkel Glippe, som staar neden for den
alfare Vei, og viser op efter i sex andre Mærker, hvor af det sidste er een Mærkesteen som er
nedsat under Klypesgaren, og er Endemærket. Oven og uden for disse Mærker eier Jacob
Helgessøn Mæland baade Slotten og Skoven ud til Mærkes garen, undtagen tvende Bierker
staaende i en Ups inden for Erredalsbierget, som tilhører Jerrand Olsson Mæland. Oven for
Buenesvigen i en jordfast Steen er hugget en X som viser op efter i fire andre Mærker, hvoraf
det sidste er en X hugget i en Steen i den alfare Vei, og viser op efter i fem andre Mærker,
hvoraf den sidste er en X hugget i en stor Steen under Klypesgaren, og viser op under
Nyslotten. Uden for disse Mærker eier Jacob Hasselskougen, ud til Mærkes-Garen. Uden og
oven for Fiskevigen er hugget en X i een Steen, som viser op i lige Linnie i fem andre
Mærker, hvoraf det sidste er en nedsat Mærkesteen oven for Veien som ligger ud til Klypes
leedet, og viser op under Nyeslotten. Inden for disse Mærker eier Jacob Hasselskougen. Paa
Bierget inden for Fiskevig hammeren er hugget en X, som viser i lige Linie op efter i fire
andre X, hvoraf den sidste staar i en Biergnulte oven for Tveitebierget, og viser op under
Tveiten. Uden for disse Mærker eier Jacob Hasselskougen. I Rotedam steenen er hugget en
X, som viser op efter dybeste Dalen i een anden X som er hugget i en Steen oven for Veien,
som ligger ud til Kullesteen. Inden for disse Mærker eier Jacob Hasselskougen. Ved Søen
inden for Uregaren er nedsat en Mærkesteen, som viser op i lige Linnie i fem efter hinanden
hugne X, hvoraf den sidste er hugget i een Steen, inden for Biørnesteens leedet, derfra gaaer
Byttet efter Bøegaren op til Midgaate leedet; uden for disse Mærker eier Jacob
Hasselskougen. Uden og oven for Arnestræet er nedsat en

1790: 214

Mærkesteen, som viser i lige Linie op efter i 6 andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget
i en Steen i Svaskaarene, og viser op uden for Svabierget; Den først ommelte Steen i dette
Bytte ved Arnestræet, viser og need til Tveiten, i en snor ret Linie. Inden for disse Mærker
eier Jacob Hasselskougen lige ind i Stor Uren. Ved Elven under Qværnehuushougen er
nedsat en Mærkesteen, som viser op efter i fire andre nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste

staaer inden for Bjaarløen, og viser op udi 9 andre Mærker og Mærkesteene, hvoraf det sidste Mærke er een Steen nedsat under Bøegaren, hvilken viser op i en Ditto Mærkesteen, nedsat i Ager Reenen med een Vinkel Gloppe udi. Uden for disse Mærker eier Jacob baade Bøe og Skoug, og inden for eier Jærand Tostenssøn. Ved Elven lidt fra Søen er en Kors hugget i en Steen som viser ud efter i 3de andre X, hvoraf den sidste er hugget i en Steen inden for øverste Naaven paa Braatespe Nøstet. Oven for disse Mærker eier Jacob Bøe og Skoug[,]? neden for Aschild, ud til ovenmeldte Nøst. Uden og oven for Salthytte Tomten er nedsat en Mærkesteen, som viser op efter Reenden i fire Mærker, hvoraf det sidste er en nedsat Mærkesteen med en Vinkel Gloppe udi, og viser udi fire andre Mærker, hvoraf det sidste er en nedsat Mærkesteen og viser ud i Bækken. Inden og oven for disse Mærker eier Jacob Skoug og Mark, men uden og neden for eier Aschild Østenssøn Mæland. Oven for Almindings-Veien er nedsat en Mærkesteen med een Vinkel Gloppe udi, som viser op efter i aate!! (aatte) andre Mærker, hvoraf det sidste er een Mærkesteen nedsat i Bøeager Reenen, og viser ind efter Ager Reenen i fire andre nedsatte Mærkesteene, hvoraf i den sidst ommelte Steen er hugget en Vinkel Gloppe, og er samme Endemærket. Inden og neden for disse Mærker eier Jacob Skov og Bøe, og uden for eier Aschild. Den før ommelte Mærkesteen som er nedsat oven for Almindings Veien med en Vinkel Gloppe udi, viser og ud efter, først i en X, derfra i en nedsat Mærkesteen, hvori og er hugget en Vinkel Gloppe, som viser op efter i fem nedsatte Mærkesteene, hvoraf i den sidste er hugget een Vinkel Gloppe som viser ind i Ager Reenen i 2de X. Neden, uden og oven for disse Mærker eier Jacob Skov og Bøe, og Aschild eier inden for. Fra den sidst ommeldte X i Ager Reenen, gaaer Byttet efter Agerbredden i 9 andre Mærker, hvoraf det sidste Mærke er en X hugget i een Steen oven for Aschilds tilhørende Børagerhøk. Uden for disse Mærker eier Jacob Skov og Bøe, og Aschild eier Ageren inden for. I nederste Kirkegaaten er en Mærkesteen nedsat ved Agerhøkken, som viser ud i 2de andre Mærkesteene, hvoraf den sidste viser udi Bækken. Neden for eier Jacob Skov og Bøe, men oven for eier Aschild. Længere oppe i Kirkegaaten, uden for Langfredags Asken, er nedsat en Mærkesteen, hvor fra Byttet gaaer ind til Røjsen, og saa ned til Ageren, fra ovenmeldte Mærkesteen gaaer og Byttet ud efter i 3de andre Mærker, hvoraf det sidste er en X og viser ud i Bækken. Inden og oven for disse Mærker eier Jacob Skov og Bøe, men uden og neden for eier Aschild. Neden for Aarhelder er hugget en X, som viiser op efter Bækken i 7 andre X, hvoraf den sidste er hugget i en Steen uden og neden for Høllen, derfra gaaer Byttet endnu efter Bækken op til en V Gloppe hugget i en Steen neden for yttre Thuns Renden. Inden for disse Mærker eier først Jacob, saa Aschild, og saa Jacob, samt uden for eier Jærand Olssøn. Sidstbemeldte V Gloppe viser ind i en nedsat Mærkesteen med en Vinkelgloppe udi, denne viser op i en anden Mærkesteen nedsat under Jærands Aalegierde, og siden efter Gierdet i 2de andre Mærker, hvoraf det sidste er en V Gloppe som viser op i Veien, siden ud efter Agsterveien i 2de X ud til Skreden. Inden og oven for disse Mærker eier Jacob, samt uden og neden for eier først Aschild, saa Jerrand Tostenssøn, atter eier Aschild, og dernæst Jerrand Olssøn. Uden for Skreeden og oven for Agster Veien i een stoer Steen er hugget en V Gloppe som viser op i en Vinkel, denne viser til en Steen, og denne igien til en X i øverste Hiørnet ved Jacobsflækket, denne viser op i 7 andre Mærker, hvoraf det sidste er en X som viser til Bøegierdet. Inden for disse Mærker eier Jacob Skoug og Bøe, og uden for eier Aschild. Oven for Stue Ageren er nedsat en Mærkesteen, hvorudi een Vinkel Gloppe er hugget, som viser op i Lars Østenssøns Kirsebær Have, i 2de Mærker, siden gaaer Byttet efter Kirsebær Gierdet, hvor der i øverste Hiørnet er nedsat een Mærkesteen som viser op til en X hugget i Julegeedsteen. Oven for bemeldte Julegeedsteen er ligeledes nedsat en Mærkesteen, som viser op efter dybeste Dalen i 3de andre Mærker, hvoraf det sidste er en Mærkesteen, som viser ud efter i 7 andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i en Steen under Bøegierdet uden for Vinterbraaten; Uden og neden for disse Mærker eier Jacob Skov og Mark, men inden og oven for eier Lars og Jerrand. Damstøet, som tilhører Aschild,

er indhægnat fra Jacob Helgessøns Eiendom med fem Mærker, hvoraf det sidste er en X som viser i nordre og nederste Løenaen!! (Løenaaven). Bøen som tilhører Jacob oven for hans egen Kirsebær Have, er indhægnat fra Aschids Ager med 8te Mærker,

1790: 214b

fra Jerrands Huusetomt med 4 Mærker, fra Aschids Huuse-Tomt med 3de Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i den store Steen under den gamle Stue. Et Æbletræ, Jerrand tilhørende, er indhægnat fra Jacobs Eiendom med fire Mærker. Jerrands Stue er indhægnat fra Jacobs Eiendom med fire Mærker. I Løeager Reenen oven for Jerrands inderste Løe-naav er nedsat en Mærkesteen, som viser op i fem andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i en Steen tæt under Bøegaren i Mabelee bækken, derfra gaaer Byttet ud efter Bøegaren til Skrehammeren, Uden og neden for disse Mærker eier Jacob Aske skougen need til Bøeageren, og saa mange som staaer i ovenmeldte Bøegar. Hougsætte-Ageren, Jacob tilhørende, er indhægnat fra Jerrands og Larsses Eiendomme med 13 Mærker. Løeageren, Jacob tilhørende, er indhægnat med 48 Mærker. Stue-Ageren, Jacob ligeledes tilhørende, er fraskildt Jerrand og Lars sine Eiendomme med femten Mærker. Jacobs Bøe ager er fra Aschids Eiendom adskildt med 12 Mærker, fra Larses Ager med 6 Mærker, og fra Jerrands Ager med 3 Mærker. Endelig Skove Parterne saaledes forenede: at Askebuskene, som er Jerrand tilhørende, inden for Jacobs Løeager, saa mange som ere Ageren til Hinder, skal med Roden afhugges; Ligeledes skal Askebuskene inden for Jerrands Æble gierde, neden for Aschids Løe, Jacob tilhørende, ogsaa med Roden afhugges, og den store Ask uden for Jerrands Hougsætte Ager, skal af Jacob hugges saa ofte den er Ageren til Hinder.

Om Omkostningerne, nemlig de forhen beregnede 37 rd: 4 s:, samt til Sorenskriveren for dette passeredes Indførsel i Protocollen, 1 rd:, samt til 5 Laugrettesmænd for deres Umage, hver 24 s:, er 1 rd: 1 mrk: 8 s:, tilsammen 39 rd: 1 mrk: 12 s:, ere Naboerne forenede saaledes: at Citanten Jacob Helgessøn betaler den Halvedeel, og de indstevnte 6 Opsiddere paa Mæland den Halve-Deel.

Stenings Mærkeskiel paa Mæland i Ullensvang.

Aar 1790, den 30te Octobris, da det almindelige Høste-, Sage- og Skatte-ting med Kingservigs og Røldals Skibreeders Almue blev holdet paa det sædvanlige Tingstæd Utne gaard, fremstillede sig 6 Dannemænd, Haldor Larssøn, Østen Østenssøn, Jerrand Olssøn, Jerrand Tostenssøn, Aschild Østenssøn og Lars Knudssøn, Opsiddere paa Gaarden Mæland i Ullensvangs Kirkesogn og Kingservigs Præstegjeld i Hardanger, og anmeldte: at de efter indbyrdes Forening, og Sorenskriverens dertil givne Tilladelse, ved lovlig udnævnte Laugrettesmænd havde ladet deres Eiendoms Jord Mæland udskifte, steene og reene til al Fællesskabs Ophævelse, og desformedelst fremlagde den af bemeldte Laug Rettes mænd sidstleden 11te Octobris og følgende Dage dette indeværende Aar afholdte Steenings Mærkeskiels Forretning, hvilken de begierede protocolleret, og under vedbørlig Bekræftning sig beskrevet meddeelt; Thi blev for bemeldte Forretning Protocollen tiltaget, saa lydende:

Anno 1790, den 11te Octobris og efterfølgende Dage vare Vi underskrevne af Stædets Foged, Velædle Herr Ulrich Wilhelm Koren opnævnte trende eedsvorne Laug Rettes mænd, nemlig: Tobias Olssøn Espe, Peder Jørgenssøn ibidem og Ole Haagenssøn ibidem, forsamlede paa Gaarden Mæland, for, i Følge Opsidderne Haldor Larssøn, Østen Østenssøn, Jerand Olssøn, Jerrand Tostenssøn, Askild Østenssøn og Lars Knudssøn, deres Forlangende til Sorenskriveren, og hans dertil givne Samtykke, at udsteene og skifte deres Eiendomme her i Gaarden, hvorom de tilkiendegav at være kiærlig forenede, og at ingen Disputte mellem dem har Stæd; Thi begav vi os efter Parternes Anvisning til vor Forretning, og fortsatte

Steeningen saledes som her er beskrevet: og blev da først Storageren med 3de smaae Stykker Bøe indhægnat med 59 Mærker fra Østen Østenssøn Eiendom. Ageren er Jerrand Olssøn tilhørende, tillige med de 3de smaae Stykker Bøe. I Biørker ager Reenen er nedsat en Mærkesteen som viser ud efter Reenen i 9 andre Steene, den sidste, som er nedsat ved det nordre Hjørne, viser ud efter Midgaate Veien i 7 andre Mærker, hvoraf den sidste er en X hugget i en iordfast Steen tæt ved Midgaate leedet, og er Endemærket. Oven for disse Mærker eier Jerrand Olssøn baade Ager og Bøe samt Skoug, undtagen Aske skoug, og neden for eier Østen Østenssøn baade Bøe og Skoug, undtagen Aske skoug som tilhører Jerrand Olssøn. Under Veien paa Glenehougen er et Stykke Bøe, Jerrand Olssøn tilhørende, indhægnat med fire Mærkesteene. Uden og oven for eier Østen Bøen. I øverste Udgierslen kaldet, er et Stykke Bøe indhægnat med 8te Mærker, som er Jerrand Olssøn tilhørende. Neden og uden for eier Østen, og inden for eier Haldor. Kirsebær hagen, Østen tilhørende, er indhægnat fra Jerrand Olssøns Eiendom med 10 Mærker. Oven for yttre og øverste Løe naaven er hugget en X som viser op imellem Østens og Jerrands Stuer i en anden X. Inden for eier Jerrand, og uden for eier Østen. Neden for Løen eier Jerrand lige til Østens Damhuus paa den

1790: 215

indre Side. Inden for Løen har Østen et Æble træ staaende paa Jerrands Eiendom. Ageren Hampageren kaldet, Haldor tilhørende, er indhægnat med 10 Mærker fra Jerrand Olssøns Eiendom. Ageren Krokene kaldet, er fra Jerrands Eiendom indhægnat med 11 Mærker, og er Haldor tilhørende. Løeageren, ligesaa Haldor tilhørende, er fra Jerrands Eiendom med 30 Mærker indhægnat. Ageren Skreeflækket kaldet, Østen tilhørende, er fra Haldors Eiendom indhægnat med 5 Mærker. Storageren, Østen tilhørende, er fra Haldors Eiendom adskildt med 12 Mærker. Stalds flækket, tillige med noget Bøe, Jerrand tilhørende, er fra Haldors Eiendom med 14 Mærker indhægnat. Paa ommeldte Bøe er Asken Haldor tilhørende. Biørker ageren, Jerrand tilhørende, er fra Haldor Larssøns Ager og Bøe fraskildt med 11 Mærker. Haldors Biørkeager er fra Østens Bøe adskildt med fem Mærker. Ved Bueageren er ved Røysenden hugget et X udi en Steen, som viser udi 3de andre Mærker, hvoraf den sidste er en X, og viser op i 2de andre Mærker, hvoraf den sidste er en Vinkel Gloppe, og viser udi en anden Vinkel Gloppe, denne viser op til en Ditto Vinkel, og derfra ud ved Jerrands Stue, lige ud ved Østens Stue, og videre udi en X hugget i en Steen ved Biørkeageren. Inden og oven for disse Mærker eier Haldor baade Ager, Bøe og Tunet, men neden og uden for eier Jerand. Ved Biørkeageren er hugget en Vinkel Gloppe udi en Jordfast Steen, som viser op og ud i 6 X, hvoraf den sidste er hugget i en Skarvnolte. Neden for eier Jerand Bøe og Skoug, uden Ask, som tilhører Østen, men inden og oven for eier Haldor. Et Stykke Bøe, Udteigen kaldet, som er Jerrand tilhørende, er fra Haldor Larssøns Eiendom indhægnat med 9 Mærker. Ved Indre Kanten i Glenehougen, tæt ved Bøegierdet, er nedsat en Mærkesteen, som viser op og ind i 16 Mærker, hvoraf den sidste er een Mærkesteen needsat tæt under Bøegierdet, ved Udgierselen. Oven og uden for eier Østen, inden for op til det 7de Mærke eier Haldor, siden eier Jerrand Tostenssøn paa samme Side til det 9de Mærke, siden eier Haldor paa samme Side lige til Bøegierdet inden for. Oven for Træstoden i en stor Steen er hugget en X, som viser op udi en Mærkesteen med en Vinkel Gloppe udi, hvilken viser ind i en Mærkesteen. Oven og uden for eier Haldor, men neden for eier Jerrand Tostenssøn. Under Træestaden er hugget en T Gloppe udi en iordfast Steen, som viser ind i een Mærkesteen, denne viser op udi tvende X, hvor af den sidste viser op i een forhen needsat Mærkesteen med en T Gloppe udi. Neden og inden for eier Haldor, og oven samt uden for eier Jerrand Tostenssøn. Ved Veien paa øvre Side er hugget et X i en flad Steen som viser op i en Vinkel Gloppe hugget i et Skarv i Qvalshougen, denne viser udi en Vinkel Gloppe, som

viser op i en Mærkesteen, og denne op i en forhen hugget X. Inden og oven for eier Jerand Olssøn Bøe og Skoug; og neden for eier Haldor. Ved Veien uden for Field Veien er nedsat een Mærkesteen som viser op i trede Mærker, hvoraf den sidste er en forhen hugget Vinkel. Uden for eier Jerrand, og inden for Lars Knudssøn. Tæt ved Søen i Agothe Koren er hugget et X i een Steen, som viser op i en lige Linie i 7 Mærker, hvoraf den sidste er en Mærkesteen nedsat tet under Stor Ageren; Uden for eier Østen, undtagen Hasselskougen, som er Haldors Eiendom op for Søen til det tredie Mærke, som er een T Gloppe, men inden for eier Haldor baade Bøe og Skoug. Ved Søen i Bækken Skreden kaldet, er hugget en X i et Skarv, som viser lige op efter Bækken i fem andre Mærker, alt op til Kiørsleveien, som er Endemarket. Uden for eier Haldor, og inden for eier Jerrand Olssøn, undtagen Asken, som er Haldors Eiendom, men 2de Asketræer, det eene staaende ved det indre og øverste Hiørne af Jerrands Kirsebær Hauge, og det andet staaende ved det nordre Hiørne, er Jerrand Olssøn tilhørende. Ved Steenflækket er hugget tvende Korser. Østen eier Asken uden for, og Haldors Eiendom er inden for. I Bækken under Lækken er hugget en X som viser op efter Bækken til Kiørsleveien, hvor atter en X er hugget. Inden for eier Aschild, og uden for eier Jerrand Olssøn. Ved Haldor Larssøns Kirsebær Hauge er hugget en X i en Steen, som viser ind ved Gierdet til en needsat Mærkesteen, denne viser ind efter Veien lige til Bækken Skreeden kaldet; Den først ommelte X viser op i sex andre Mærker, hvor af det sidste er en X hugget under Bøegierdet. Haldor eier uden og needen for disse Mærker, og Aschild eier inden og oven for. Under Udgiærdslen er needsat en Mærkesteen som viser need i en anden Mærkesteen, hvilken viser derfra til en forhen hugget Vinkel Gloppe. Aschild eier inden og oven for, men Haldor uden og neden for. Inden for Østen Østenssøns Nøst eier Jerrand Olssøn og Østen Østenssøn tilfælles een Nøst Tomt som ligger i Aschilds Eiendom. Oven for Haldor Larssøns Nøst naav er hugget een X, som viser lige op efter Bækken, i de forhen anførte Mærker. Inden for eier Aschild, og uden for eier Jerrand Olssøn. Uden for Agothe Koren er hugget een X i een Steen, der viser op i 2de andre Mærker, hvoraf den sidste er en T Gloppe hugget i Bierget.

1790: 215b

Inden for disse Mærker eier Haldor Hatle Skougen, og Jerrand Olssøn eier uden for baade Bøe og Hatle skoug alt indtil Haldors Bøe Bytte. Lidet længere ud i Urene er hugget en X i eet Skarv, som viser op i tvende andre Mærker, hvor af det sidste er een Mærkesteen nedsat under en Bierg ups. Inden for disse Mærker eier Jerrand Olssøn Hasselskougen, og uden for eier Østen baade Birke- og Hatle skoug. Uden for Løvsteen er hugget et X i et Skarv, som viser op udi 3de andre Mærker, hvoraf det sidste er en Vinkel Gloppe der viser ud til Jerrand Tostenssøns Hatle Bytte. Uden for disse Mærker eier Aschild Hatleskougen, og Østen eier inden for. Uden for yttre JKornbiereg er hugget en X som viser need i 2de andre Mærker, lige need til Søen; Inden for disse Mærker eier Jerrand Olssøn, og uden for eier Østen Østenssøn Hatle skougen. Lige efter Tunstøe Bekken op i den anden Gangevei er Byttet. Inden for eier Østen Hatle skougen, og uden for eier Haldor. I Veien inden for Klypesleedet er hugget en X som viser ind i 2de andre Mærker, og siden efter Tveitegaren ind til en Vinkel Gloppe hugget under Lille Tveiten, og siden efter Veien ind til en T Gloppe, hvilken viser need i 3de andre Mærker, hvoraf den sidste er en T Gloppe hugget i een Steen; denne viser ud til Tunstøe Bækken, og siden efter Bækken need til Almindings Veien, derfra ud efter Veien til en X hugget i een Steen inden for gamle Garslædeleedet, og er saa Jerrands Olderskoug indhægnet inden disse Mærker, fra Naboernes Eiendom. Uden for yttre JKornebiereg i en forhen meldt T Gloppe, er Byttet som viser ind efter Kalvegierdet til en X hugget i en Steen, hvilken viser need til en Vinkel Gloppe, der atter viser lige need til Søen til en X. Inden og oven for eier Østen Olderskougen, uden for eier Lars Olderen op til den forbemelte Vinkel Gloppe, siden

eier Haldor Olderen til Kalve giærdet. Ved Røtedamsteenen er hugget en X som viser lige op efter Dalen i 2de andre Mærker, hvor af det sidste er en X hugget i en Steen i Medgaatevejen. Inden for eier Aschild Olderen, og uden for eier Østen Olderen. Uden for Tveite leedet er hugget en X som viser ud efter Veien til 2de andre Mærker ud til Qvalness Byttet. Oven for eier Jerrand Olderen, og neden for eier Haldor Olderen, samt Slotten Nyslotten kaldet. Uden og inden for Tveitegars leedet er hugget en X som viser ud efter Braatet i fire andre X. Oven for disse Mærker eier Østen Olderen, og neden for eier Jerrand Olderen. Ved Nyeslotte gierdet er hugget en X som viser op i fem andre Mærker, hvor af den sidste er hugget i Øykestad bierget, og viser op saa langt som Hatle skoug er. Uden for eier Haldor Hatlen, og inden for eier Jerrand Olssøn Hatle skougen. Lidet længere ind ved Nyeslottegierdet er hugget en X i en Steen som viser op i fem andre Mærker, hvoraf den sidste er en X hugget i en Steen under Øyestadbierget, og viser op saa langt som Hatle skoug er. Uden for eier Jerrand Olssøn Hatle skougen, og inden for eier Østen ligesaa Hatle skougen. Endnu længer ind ved Nyeslottegaren, er hugget en X i een Steen, som viser op i fire andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i Øykefladkleiven, denne viser op, saa langt som Hattel skoug er. Inden for disse Mærker eier Aschild Hatle skougen, og uden for eier Østen. Ved Slaattetveiten er hugget en X i en stor Steen som viser op i fire andre Mærker, hvoraf den sidste er en Mærkesteen needsat inden for Øykestad Kleiven. Inden for disse Mærker eier Lars, og uden for eier Aschild. Under Svabierget er hugget en X i en Steen, som viser need til 2de andre Mærker lige need efter Veien til Arnestrædet, i en forhen hugget T Gloppe, som er Endemærket. Inden for disse Mærker eier Lars, og uden for eier Aschild Older skougen. Paa Slaattehougen er hugget en X i en stor Steen som viser op efter i tvende andre Mærker, hvoraf den sidste er en Vinkel Gloppe, og viser ud i tvende andre, hvoraf den sidste er hugget i Svabierget. Neden og uden for eier Jerrand Olssøn, men inden og oven for eier Haldor Larssøn Mæland. Ved Storbachen er hugget en X som viser i tvende andre, op efter til en stor Steen, hvori er hugget en X, hvilken viser derfra udi tvende andre Mærker, hvor af den sidste er en Vinkel Gloppe, som viser op til Jerrand Tostenssøns Bytte. Uden og neden for eier Haldor, men inden og oven for eier Østen, undtagen Olderen. Uden for Svabierget er hugget en X i et Upselag. Oven for eier Jerrand Olssøn, og neden for eier Haldor. Under Almindings Veien for Apelskaar, er hugget et X som viser i tvende andre Mærker, til Jacob Helgessøn Mælands Hatle bytte. Oven for eier Aschild Slotten, og neden for eier Jerrand Olssøn baade Bøe og Skoug, undtagen Hattel. Oven for Fiskevike i et Upselag er hugget een Vinkel Gloppe som viser lige ud efter Upselaget til en forhen meldt Vinkel Gloppe hugget i en X!! (Steen?) inden for Apelskaar. Neden for eier Jerrand Olssøn baade Bøe og Skoug, undtagen Hassel, og oven for eier Lars Knudssøn, og Jerrand Tostenssøn. Øverste Bøeageren, Aschild tilhørende, er fra Jerrands og Lars Knudssøns Eiendom indhægnnet med sex Mærker. Aschilds Kirsebær-Hauge er fra Naboernes Eiendom indhægnnet med fem Mærker. Aschilds

1790: 216

Stavbur er indhægnnet med fire Mærker. Een Huusetomt inden for Lars Knudssøns Løe er Aschild tilhørende. Een Jldhuus-Tomt neden for Stuen, som er Aschild tilhørende, er indhægnnet med fire Mærker. Paa Qvaalen er nedsat en Mærkesteen som viser ind til forhen bemeldte Mærkesteen. Oven for eier Aschild, men neden for eier Lars. Oven for Haldors Roset Træde er hugget en X i en Steen, som viser need i Rosetbraatet til en anden X. Uden for disse Mærker eier Jerrand Older og Brake, og inden for eier Østen Østenssøn. Fra Lægesteenen og den nederste Veien indtil Snee-Veien, er hugget et X udi en Steen. Neden for eier Jerrand Braken, og oven for eier Østen Braken. Oven for Roneragerhøken er 4 Asketræer som ere Østen Østenssøn tilhørende. Endelig ere Naboerne forenede saaleedes at

al den Skoug som gjør Skade paa Ager og Frugt Houger, skal afhugges. Under Bjørkeageren i Reenen er hugget en X som viser need i fire andre Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i en stor Steen tæt ved Søen. Inden for eier Østen Aske skougen, og uden for eier Jerrand lige til Røtedamsteenen og op i Veien, og lige til Bjørnebeensledet. Uden for Kalve-Kleiv er hugget en Vinkel Gloppe, som viser need udi tvende andre Mærker. Inden for disse Mærker eier Jerrand Slotten, og uden for eier Østen Slotten. Den førstommelte Vinkel Gloppe viser ind efter Upselaget til Haldors Bøebytte. Vesten for Leedet ved Mærkes Gierdet i Bueness, er hugget en X, som viser ind i fem andre Mærker, hvor af det sidste viser til en X hugget i et Upselag, og viser efter samme Upselag til en Vinkel Gloppe, hvilken viser ind i en X, som er Endemærket. Oven for disse Mærker eier Jerrand Slotte og Skoug foruden Hatle skoug, og neden for er Slotten Østen Østenssøns Eiendom. Uden for Fiskeviken i en stor Steen ved Søen er hugget en X som viser op i en anden X under Almindings veien, denne viser til en ditto X ved Bandeskoren, hvilken atter viser derfra op til en stor Steen oven for Tveitegaren, hvor der er hugget en X, hvilken viser derfra til en Ditto X ved Arnestrædet, denne viser op udi en T Gloppe hugget i en Steen inden og oven for Øgestedvejen. Uden for disse Mærker eier Jerrand Bjørk og Ask, men ikke Ask længer end til Klypesleedet, og Østen eier inden for baade Bjørk og Ask. Den sidst ommeldte T Gloppe ved Øgestadvejen viser og udi en X hugget ved Øgestad Kleiven, denne viser yst nederst i Øgestadbierget, hvor der er hugget en X i en Steen, som er Endemærket. Jerrand eier Birke og Aske skougen neden for, og oven for er Birke og Aspe!! (Aske) skougen Østens Eiendom. Den forhen ommeldte T Gloppe viser og ind i tvende andre Mærker, hvoraf den sidste ligeledes er en T Gloppe, som er Endemærket. Oven for eier Jerrand Olsson Birke og Aspe!! skoug, og neden for eier Østen Birke og Aske skoug. Uden for Slaattehougen i dybeste Dalen er hugget en X i et Skarv, som viser op efter dybeste Dalen i tvende andre Mærker, hvoraf den sidste er en T Gloppe hugget i indre Kanten paa Sellieraasbierget. Inden for disse Mærker eier Jerrand Olsson Birke og Aspe!! skoug, men uden for er Birke skougen Østen tilhørende. Paa øvre Svaene er Jerrand Olssøns Hæg indhægnat med fire Mærker, paa den indre Side eier Lars, oven for eier Aschild, og uden for eier Østen baade Hæg og Røn, paa øvre Svaene eier Jerrand baade Slotte og Rønne-Træer. Inden for Øgesteen er hugget 2de Korser, uden for disse Mærker eier Haldor baade Hæg og Rønne, og inden for samme Mærker eier Østen. Oven for Øgestad Kleiven er hugget en X i een Steen som viser op i en nedsat Mærkesteen. Uden for eier Østen Slotten, og inden for eier Jerrand Olsson ligesaa Slotten. Oven for Jerrands Eiendom er hugget en X som viser ind til Garen. Oven for dette Mærke eier Østen Slotten. Uden for Øgestad Kleiven er nedsat en Mærkesteen som viser op udi tvende andre Mærker, uden for eier Lars Slotten, inden for er Østen tilhørende. Lidet længer ud ved Øykestad Kleiven er hugget en X som viser op i trende andre Mærker. Inden for eier Lars, og uden for eier Aschild. End nu lidet længere ud i Øykestane er hugget en X som viser op i 2de andre X. Uden for eier Haldor, og inden for eier Aschild. Ved Rosæte-trædet er hugget en T Gloppe udi en Steen som viser op i 2de andre Mærker, hvoraf det sidste er hugget i Røvelskarv uden for Røvelskarvsbakken. Uden for disse Mærker eier Haldor Birk og Hæg, samt Aspe!! skougen inden for, men inden for eier Jerrand Bjørk og Hæg. Uden for samme Mærker eier Østen Østenssøn Aspe!! skougen. Uden for Røsætter Lørne er hugget en T Gloppe som viser op udi fire andre Mærker, hvoraf det sidste er hugget i en Steen paa Jalden, og viser op til Røvelskaar bekken; Uden for disse Mærker eier Jerrand Bjørk, Hæg og Rønne, og inden for eier Østen al Slags Skoug, undtagen Asp!! Uden for Haldors Røsette Løe er hugget en T Gloppe, som viser

op i fire andre X, hvoraf den sidste er hugget i en stor Steen i inderste Jalds Enden. Inden for eier Aschild Birke og Aspe skoug, uden for eier Haldor Aspe skougen, og Østen al Slags Skoug undtagen Asp. Den nysbenevnte T Gloppe ved Haldors Løe, viser ud efter Veien til en anden T Gloppe hugget i en Steen uden for Østens Rosætte Løe, samme viser end nu ud efter Veien i tvende andre T Gloppe, hvor af den sidste er hugget i en Steen ved Haldor Larssøns Træde. Neden for disse Mærker eier Haldor Biørke skougen, og oven for eier Østen al Skoug undtagen Asp, som er bemeldte Haldor Larssøn tilhørende alt ud til den T Gloppe som er hugget ved Haldor Larssøns Træde. I Lægesteenen er hugget en T Gloppe som viser op i tvende andre Mærker, hvoraf den sidste er en Ditto T Gloppe hugget i en Steen ved Rosættevejen. Uden for eier Jerrand Olssøn Asp- Hægge- og Rønne Skoug, og inden for eier Østen Østenssøn Ospe (Aspe?)- Hægge- og Rønne skoug. Den sidst benævnte T Gloppe viser udi tvende andre Mærker, lige til en Vinkel Gloppe hugget ved Østens og Jerrands Træde, den viser ned efter dybeste Dalen til en X hugget i en stor Steen. Inden og neden for eier Jerrand Olssøn Aspe skougen. Den forbenævnte T Gloppe som er hugget i Lægesteenen viser udi tvende andre Mærker, hvoraf den sidste er en Ditto T Gloppe hugget udi Selljeraas bierget, hvilken viser atter ud efter høyeste Selljeraasbierget lige til Qvalness Byttet. Oven for eier Haldor Birke skougen, neden for eier Jerrand Olssøn Birke- og Aspe skoug alt til den bemeldte T Gloppe som er hugget i Selljeraas bierget. I den tredie Gang benævnte Lægesteen er hugget en T Gloppe som viser need i 10 Mærker, hvoraf det sidste er en X hugget i een Steen i Brunehælleren, denne viser ned efter Bækken lige til Søen. Uden for disse Mærker eier Jerrand Olssøn Birke og Aspe skoug need til det 8de Mærke, som er een T Gloppe der er hugget øverst i Stor Uren, siden paa den samme Side eier Østen Birke og Aspe skoug, men Aspen eier han alt til Qvalness Byttet. Paa den indre Side eier Haldor Birke skoven lige til Søes og ind til Bøegierdet, og Østen eier paa den samme Side Aspe skougen til det andet Mærke, som er en T Gloppe, siden eier Haldor al Slags Skoug need til det Mærke som og er en T Gloppe hugget i een Steen. Neden for det 6te Mærke eier Jerrand Olssøn Aspen alt til Bøegiærdet. Ved Qvals Leedet er hugget en X i en Steen som viser op efter den gamle Kiørslevei lige til Rosætte vejen i sex andre Mærker. Inden for disse Mærker eier Aschild al Slags Skoug, undtagen Older og Eener, uden for eier Jerrand Olssøn Aspe og Hægge skoug op til det tredie Mærke, som er en T Gloppe hugget i et Skarv ved Halv gienget, hvilket viser ud efter Veien til en X hugget i en flad Steen, og denne viser ud efter Veien til en forhen benævnt T Gloppe under Linsætte-Vejen. Under disse trede sidste Mærker eier Jerrand Olssøn samme Skoug. Haldor eier fra Qvals Leedet alt lige op til Røsæt, Older, Brake og Birke skoug, men fra den T Gloppe som er hugget i Halvgiengeskaret eier Haldor al Slags Skoug lige til den T Gloppe som er hugget i een Steen i Tveitebreen. Denne T Gloppe viser udi 3de andre Mærker, hvoraf det sidste Mærke atter er en T Gloppe hugget neden for Legesteenen. Oven for disse sidste 3de Mærker eier Østen Aspe- og Hægge skoug lige ind til Aschilds Bytte modtager. Ved Røsætte Lørne er hugget et X udi et Skarv, hvilket viser ned til et andet X hugget udi en Steen under Sneeveien. Uden for eier Haldor Older og Eener. Uden for Tveite leedet er hugget een T Gloppe, som viser ind over Tveiten til een Mærkesteen needsat i Skreebecken. Oven for eier Haldor Older og Eener, og neden for eier Jerrand Older og Eener. Paa Ereflaaden er endsat en Mærkesteen som viser ind efter Veien i fem andre Mærker, hvoraf det sidste er en T Gloppe hugget i en Steen ved Skreebekken i Hægsætebraatet som viser op efter Skreebekken til en Mærkesteen nedsat ved Skreebekken, inden for Tveiten. Oven og uden for eier Jerrand Older og Eener, og neden for eier Østen ligesaa Older og Eener. Oven for Byrkehovden er hugget en T Gloppe, som viser ud, need efter Veien i sex andre Mærker, hvoraf den sidste er en T Gloppe hugget i en Steen ved Kiørsleveien oven for Veie skillet, og viser ned efter Kiørsle veien til samme og lige til Qvals leedet. Neden og inden for eier Jerrand Older og Eener, og oven for eier Østen. Paa Goutesprang er hugget et X som viser op i fire andre Mærker, hvoraf det sidste er en Vinkel

Gloppe hugget i et Bierg oven for øverste Trangeschaar, og viser derfra ind til Tøssedals Byttet. Inden for eier Aschild Furre skougen, og uden for eier Haldor Larssøn. Uden for Goutesprang er hugget en X i en Biergnolte, som viser op i fem andre Mærker, hvoraf den sidste er et X hugget i Bierget oven for Holgiershollet; denne viser op til en rund Biergnulte og derfra lige til Fieldet. Inden for disse Mærker eier Haldor Furre skougen, og uden for eier Østen. I en stor Biergnulte midt udi det inderste Løpe er hugget et X som viser op i 3de andre Mærker, hvoraf det sidste er et X hugget i et Bierg, der viser lige op til Fieldet. Inden for eier Østen Furre skougen, og Jerrand

1790: 217

eier uden fore lige til Jacob Helgessøn Mælands Furrebytte. Neden for Flaaden paa Brunen udi Odelschaar er hugget en X i een Steen som viser i fire andre Mærker, hvoraf det sidste er et X som er hugget under Brendehougen, og viser lige op til Fieldet. Uden for eier Aschild al Skoug undtagen Furre, og inden for eier Østen al Skoug undtagen Furre. Paa Nulten uden for Kobbesteenen er hugget et X som viser til et andet X hugget under Bierget, hvilken viser lige op over Bierget paa Brunen under Flaaden, hvor atter er hugget en X der viser op i fire andre X, hvoraf den sidste er hugget i en Bierg nulte og viser lige op til Fieldet. Uden for disse Mærker eier Jerrand Olssøn al Skoug, undtagen Furre lige til Bratespe Byttet modtager, og Aschild eier inden for all Skoug, undtagen Furre skoug.

Dernest blev følgende Mærker nedsat i Udmarken: Uden for Maleleedet er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i en X hugget i en iordfast Steen, samme viser i en Vinkel Gloppe, som er Ende mærket. Inden for disse Mærker eier Aschild Østenssøn Older og Eener Skougen, og uden for eier Lars Knudssøn ligesaa Older og Eener skoug. Jnden for Slurpen kaldet, er nedsat een Mærkesteen som viser i lige Linnie udi fiorten efter hinanden nedsatte Mærker og Mærkesteene, hvor af det sidste er en Vinkel Gloppe hugget i et Bierg, samme viser ind efter Upselaget i trede andre Mærker, hvoraf det sidste er en Mærkesteen som viser op efter i Klovsteenen kaldet; Jnden for bemeldte Mærker eier Jerrand Tostenssøn al Slags Overhugster, undtagen Olderen og Eener, og uden for eier Lars Knudssøn al Slags Skov, undtagen Older og Brake, paa bemelte Lars Knudssøns Eiendom ere 8te Asketræer staaende under Veien ved Slurpen, Jerrand tilhørende. Ved Bøegierdet oven for Storebachen er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i 9 efter hinanden nedsatte og hugne andre Mærker og Mærkesteene, hvoraf det sidste Mærke er en Vinkelgloppe hugget i een nedsat Mærkesteen staaende i Hæggesættevejen; samme Vinkel Gloppe viser ind efter i en Ditto Vinkel Gloppe som er hugget i en iordfast Steen, hvilken samme Gloppe som sidst er benævnt, viser op efter i sex andre Mærker, hvoraf det sidste er et X hugget i en iordfast Steen under Hamrene, som er Endemærket. Uden for oven bemeldte Mærker eier Jerrand Olderen og Braken, og inden for eier Lars Knudssøn ligesaa Olderen og Braken. I bemeldte Lars Knudssøns Eiendom eier Jerrand et Brakestykke, som er indhægnet med trede Mærker. Udi en stor Steen, Hagesættesteenen kaldet, er hugget en Vinkel Gloppe, samme viser ind efter i en Ditto Vinkel Gloppe som er hugget i een iordfast Steen, hvilken samme sidst benævnte Gloppe viser op efter i fem andre Mærker, hvoraf det sidste er en Vinkel Gloppe, der viser ud efter i tvende andre Mærker. Imellem disse Mærker eier Haldor Larssøn Eeneren, og Østen Østenssøn eier Olderen og Veeden, men neden, inden og oven for eier Jerrand Olderen samt Brakeskougen. Oven for Hagesættevejen er hugget et X som viser op efter i en Ditto X, der igien viser udi en Vinkel Gloppe. Inden for eier Aschild Olderen og Eeneren, og uden for eier Lars Knudssøn ligeledes Olderen og Eeneren. I øvste Qvalsteenen er hugget et X som viser op efter i en Vinkel Gloppe. Inden for eier Aschild Olderen, og uden for eier Lars Olderen og Eeneren. Paa Tveiten Bøebytte inden for trede nedsatte Mærker eier Jerrand Olssøn, og uden for er Lars Knudssøns Eiendom. dernæst uden for blev igien nedsat fire Mærker; mellem disse

Mærker eier Lars Knudssøn, og Østen Østenssøn uden for. Der uden for igien er staaende fire Mærker. Jerrand eier uden for disse nedsatte Mærker, og Østen eier inden for. Ligeledes er der uden for igien staaende 4 Mærker, mellem hvilken Jerrands Eiendom er beroende, og uden for eier Haldor Larssøn. Ved Gierdet oven og inden for blev nedsat en Mærkesteen som viser need efter. Aschild eier inden for, og Lars Knudssøn eier uden for. Oven for Sælshuusene ved Giærdet er nedsat en Mærkesteen som viser need efter fire andre Mærker. Østen Østenssøn eier uden for, og Lars Knudssøn eier inden for. Neden ved Giærdet er nedsat een Mærkesteen som viser op efter i tvende andre Mærker efter hinanden. Inden for samme Mærker eier Østen Østenssøn, og uden for eier Jerrand Olssøn. Inden for Leedet er nedsat en Mærkesteen som viser need efter til tre andre Mærker, hvoraf det sidste, som er et X, er Endemærket. Inden for samme er Jerrand Olssøns Eiendom, og uden for eier Jerrand Tostenssøn. Ved Huusmands Slotten er nedsat een Mærkesteen som viser op efter i en Vinkel Gloppe hugget i en needsat Mærkesteen. Uden for disse Mærker eier Haldor Larssøn Mæland. Øverst i Selljeraasen under en Biergnult er nedsat en Mærkesteen, som viser need efter fem andre hugne Mærker, hvoraf det sidste er en T Gloppe. Inden for disse beskrevne Mærker eier Lars Knudssøn Hægge og Rønne skoug samt Græsset tillige, og Jerrand Tostenssøn eier uden for Rønne og Hægge skougen, samt Græsset lige til Jacob Helgessøn Mælands Eiendom modtager. Uden for Linsætter er hugget et Kors som viser op efter i tvende andre Mærker. Oven for eier Aschild Græsgangen, samt Hægge skougen og Rønne skougen, og neden for eier Jerrand Tostenssøn Græsset, Hægge skougen og Rønne skougen. Under Linsætter vejen er hugget et Kors, samme viser need udi en needsat Mærkesteen, hvorudi er hugget en Vinkelgloppe, hvorfra Mærke skiællet gaar ind efter i en needsat Mærkesteen, hvorudi er atter hugget en Ditto Vinkel Gloppe, samme viser igien need efter i en

1790: 217b

Vinkel Gloppe og lige til en hugget Kors, som er Endemærket; Uden og neden for disse Mærker eier Lars Knudssøn Hæggeskougen samt Slottemarken, men inden og oven for eier Jerrand Tostenssøn Hæggeskougen og Rønneskougen samt Græsset. Inden for Svabierget er hugget et X, samme viser ind efter i fem efter hinanden nedsatte Mærker, hvoraf den sidste er en Vinkel Gloppe, der atter viser need i en Biergups, som er Endemærket. Oven for eier Jerrand Tostenssøn Hægge skougen og Rønne skougen, tillige med Græsset, og needen for eier Østen Østenssøn og Haldor Larssøn. Paa forbemeldte Svaene ved den store Ur, er hugget et Kors som viser ind efter i tre andre nedsatte Mærker, hvoraf det sidste er en Vinkel Gloppe hugget udi et stort Bierg. Oven for disse sidstbemeldte Mærker eier Lars Hægge skougen, Rønne skougen, tilligemed Slotten, og Jerrand Olssøn eier inden for bemeldte Skoug og Slotten. Uden udi Lindsættedalen er hugget et X i en Bierg nulte, som viser ind efter udi en nedsat Mærkesteen, der atter viser udi en T Gloppe, som er Endemærket. Oven for eier Aschild Græsset, Hægge skougen og Rønne skougen, og Lars Knudssøn eier ligeledes Hægge skougen og Rønne skougen tillige med Græsset, neden for disse Mærker. Oven for Løeteigen paa Tveiten er hugget en Kors udi en Steen som viser op efter i syv andre Mærker needsatte efter hinanden, hvoraf det sidste, som er et Kors og viser lige op efter Lindsættedalen, er staaende hugget ved Slaattehougen. Uden for disse Mærker eier Lars Knudssøn Olderen, og inden for eier ligeledes Jerrand Olderen. Ved Tundstøen kaldet, ved Søen, er hugget et X som viser op efter i en Vinkel Gloppe, og atter derfra til en Dittto Vinkel Gloppe, hvilken atter igien viser til en anden Ditto Vinkel Gloppe staaende i Veien ved Tundstøe Bækken. Inden og oven for eier Lars Knudssøn Olderen, og Jerrand Tostenssøn eier uden og neden for samme slags Skoug. I Urenesset er hugget en Kors, som viser op efter i tvende andre Mærker, hvoraf den sidste er een needsat Mærkesteen staaende under Bierget i

Dybehollen kaldet. Inden for disse Mærker eier Aschild Østenssøn Hasselskougen, og uden for eier Jerrand Tostenssøn samme slags Skoug. Paa Tundstød skarvet er hugget et Kors som viser op efter i fire andre Mærker, hvoraf det sidste er et Kros hugget udi een Steen paa Tveitebierget, og viser op til Tveite gierdet. Uden for disse Mærker eier Jerrand Tostenssøn Hasselskougen, og inden for eier Haldor Larssøn Mæland. I Apelskaaren udi Bueness er needsat en Mærkesteen som viser ind efter i en Vinkel Gloppe, samme viser need efter et Bierg; Neden for disse Mærker eier Jerrand Olssøn Bøen, og oven for eier Jerrand Tostenssøn Bøen tilligemed Birke skougen, undtagen et Birketræ som er staaende i en Bierg ups, Fiskevigen kaldet, hvor er hugget et Kors som viser op efter udi trende efter hinanden needsatte Mærker, hvor af det sidste er en T Gloppe der viser ind til en Vinkel Gloppe. Oven for disse Mærker eier Lars Knudssøn Bøen, inden samt neden for eier Jerrand Tostenssøn Bøen, Olderskougen og Askeskougen, men uden for eier Jerrand Olssøn og Østen Østenssøn Bøen. Paa Mælkestølen er nedsat en Mærkesteen som viser op efter til en X hugget udi en stor Steen, som viser op efter Haagenflaatbraatet, og derfra viser den samme Kors tillige ud efter Haagenflaatet udi en Vinkel Gloppe, hugget udi en Steen ved Lindesætte gierdet, som viser derfra lige op efter det ommeldte Giærde. Uden og neden for eier Jerrand Tostenssøn Older skougen. Aschild Østenssøn eier ligeledes Older skougen inden for, Haldor Larssøn eier Older skougen og Brake skougen, oven for disse samme Mærker. Paa Bøen neden for Jacob Helgessøn Mælands Qværnehuus er hugget et Kors som viser op efter i tvende andre Mærker, hvoraf det sidste, som er een T Gloppe, viser lige ind efter i tvende efter hinanden hugne Korser. Inden og neden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og uden samt oven for eier Jerrand Tostenssøn. Den sidst bemeldte T Gloppe viser op efter i en anden Ditto Gloppe, der atter viser ind efter i tvende efter hinanden nedsatte Mærker. Nokbemeldte T Gloppe viser ligeledes op efter i 7 efter hinanden needsatte Mærker, hvor af det sidste er en Vinkel Gloppe der atter viser ind efter i tvende andre Mærker. Oven og inden samt neden for eier Lars Knudssøn, men Jerrand Tostenssøn eier neden, uden og oven for disse bemeldte Mærker. Oven for Drevdalsveyen er hugget en Vinkel Gloppe, som viser ud efter i tvende andre Mærker, hvoraf det sidste er staaende ved Bøeageren. Sidst forbemeldte Vinkel Gloppe viser ogsaa op efter igien til 7 i lige Linie efter hinanden needsatte Mærker, hvoraf det sidste er en Vinkel Gloppe der atter igien viser ud efter til tvende Mærker, hvoraf det sidste er een needsadt Mærkesteen, som er Endemærket. Lars Knudssøn eier uden og oven for, og Jerrand Tostenssøn eier neden og inden for disse bemeldte Mærker. Oven for Hougsætte Ageren er needsat een Mærkesteen som viser op efter i 9 efter hinanden needsatte Mærker, hvoraf

1790: 218

det sidste er en Vinkel Gloppe som viser ind efter i tvende andre Mærker, hvoraf det sidste er et Kors hugget i en iordfast Steen, uden for Maleleedet under Bøegierdet. Jerrand eier inden og neden for, og Lars eier uden og oven for disse Mærker. I Storebachen kaldet er nedsat een Mærkesteen ved Bøegierdet, som viser need til trende andre Mærker, hvor af det sidste er en Vinkel Gloppe der viser ud til et Kors, og atter igien til en Ditto Kors. Lars Knudssøn eier inden og neden for, og Jerrand Tostenssøn eier uden og oven for bemeldte Mærker. I Smishedalen kaldet, er nedsat een Mærkesteen som viser need til fire andre Mærker, hvoraf det sidste er et Kors hugget i en iordfast Steen, i Hougsætte Ager Reenen er needsat een Mærkesteen som viser ned efter til fire andre Mærker, hvoraf det sidste er een Mærkesteen staaende ved Botne ageren. Imellem disse Mærker eier Jerrand Tostenssøn, og uden samt inden for eier Lars Knudssøn Mæland. Inden for bemeldte Lars Knudssøns Løe er hugget et Kors som viser op efter i en Vinkel Gloppe der atter viser ind i en Kors som er hugget imellem tvende andre Korser i en stor Steen ved Løe ageren kaldet. I Smichedalen paa Lars Knudssøns Eiendom er staaende et Æbletræ som er Jerrand tilhørende, naar samme

bortfalder, skal samme ikke, eller noget andet, i Stædet igien sættes af Jerrand. Nederst paa Bøeageren er nedsat en Mærkesteen som viser op og ind efter til en Kors, hvilken viser til een Mærkesteen og derfra atter til een Vinkel Gloppe, hvilken viser ud efter til een nedsat Mærkesteen, hvorudi er hugget en T Gloppe, der atter viser derfra lige ud i een anden nedsat Mærkesteen, hvorudi er hugget een Vinkel Gloppe. Needen og uden for disse her beskrevne Mærker eier Aschild Østenssøn, og inden samt oven for eier Jerrand Tostenssøn. Ved Bøeageren kaldet, som er Aschild Østenssøn tilhørende, er nedsat een Mærkesteen, hvorudi er hugget een T Gloppe, som viser op efter til en ditto Mærkesteen, hvorudi ligeledes er hugget en Vinkel Gloppe, hvilken viser ind efter til tvende andre Mærker, hvoraf det sidste er een Vinkel Gloppe. Uden og oven for disse her beskrevne Mærker eier Lars Knudssøn, og inden samt neden for er Jerrands Eiendom. Den sidst bemeldte Vinkel Gloppe viser op efter til fire andre nedsatte Mærker, hvoraf det sidste er een Vinkel Gloppe. Inden for disse Mærker eier Jerrand Bøen, og uden for samme eier Lars Knudssøn Ageren. Ved atter ermeldte Bøeager er nedsat en Mærkesteen, som viser ind efter Steen muuren til een Vinkel Gloppe, samme viser op i 8te efter hinanden staaende Mærker, hvor af den sidste er en nedsat Mærkesteen oven for Botne Ageren, som er Endemærket. Inden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og uden for samme eier Jerrand. Hougsætte Ageren, som er Jerrand Tostenssøn tilhørende, er fra Lars Knudssøns Eiendom indhægnat med 10 Mærker. Kirsebær Ageren, Jerrand Tostenssøn tilhørende, er med 8te Mærker, ligeledes indhægnat fra Lars Knudssøns Eiendom. Oven for Qvals bache Veien er nedsat en Mærkesteen, som viser op efter udi tre andre nedsatte Mærker, hvoraf det sidste er een nedsat Mærkesteen staaende uden for Nepen. Inden for disse Mærker eier Jerrand Tostenssøn, og uden for samme eier Lars Knudssøn. I Fiskevigen tæt ved Søen er hugget et Kors, som viser op udi en anden Kors hugget udi en Biergnulte, hvilken viser lige op efter i en Vinkel Gloppe hugget i et Bierg. Inden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og uden for samme er Jerrand Tostenssøns Eiendom. Udi Bueness er hugget et Kors udi en iordfast Steen, som viser op efter til tvende andre hugne Korser. Inden for disse Mærker eier Lars Knudssøn, og uden for samme er Jerrand Tostenssøn tilhørende. Inden i Apelskaaren er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i fire andre nedsatte Mærker, hvoraf det sidste er et Kors hugget i et Bierg i Bandeschaaren kaldet, hvorfra Byttet gaaer lige til Nyeslotte Garen. Inden for disse her beskrevne og bemeldte Mærker eier Jerrand Tostenssøn Hassel skougen, men uden for samme, er Hassel skougen en Eiendom tilhørende Lars Knudssøn. I Urenæsset kaldet, ved Søen, er hugget et Kors udi en Steen, som viser op efter udi tvende andre nedsatte Mærker, hvoraf det sidste er et Kors hugget udi Biørnedalen, som er Endemærket. Inden for eier Jerrand Tostenssøn Hassel skougen, men uden for disse her beskrevne Mærker er Hassel skougen Lars Knudssøn tilhørende. Paa Tveten kaldet, i Store teigen, er hugget et Kors i en iordfast Steen, der viser op efter i fem andre Mærker, hvoraf det sidste er een nedsat Mærkesteen, som er bestaaende udi Veien under Svaschaarene. Inden for disse her beskrevne Mærker er Hassel skougen Jerrand Tostenssøn tilhørende, men uden for samme er denne slags Skoug, nemlig Hassel, Lars Knudssøns Eiendom. Jerrands Kirsebær Gar er indhægnat fra Lars Knudssøns Eiendom med fire Mærker. Een Stald Tuft er ligeledes indhægnat fra Lars Knudssøns Eiendom med tvende Mærker. Imellem Løe-Ageren og Stue Ageren, i Veien, er hugget 2de Korser: Oven for eier Lars Knudssøn, og neden for eier Jerrand Tostenssøn. Skygge Tomten fra!! (for?) eller ved Lars Knudssøns Korn Lade er og fra Jerrands Eiendom indhægnat med tre andre Mærker. Øverst i Bøeageren er nedsat een Mærkesteen, som viser op udi en anden Ditto Mærkesteen, hvorudi er hugget en T Gloppe, sam/m/e viser ind efter Veien til Muuren oven for Jerrands Løe. Bemeldte T Gloppe viser og ud efter ombemeldte Vei udi en Vinkel Gloppe, der viser op efter til et Kors, og atter videre derfra op udi Korn Løen; Sidstbemeldte Vinkel Gloppe viser og ud efter til Loftet, hvor ligeledes en Ditto Gloppe er hugget, nok viser denne til nederste Lofts Naaven, og videre fra Lofts Naaven ind efter til

tvende andre Korser. Inden og neden for disse Mærker eier Jerrand Tostenssøn, og imellem disse forbeskrevne Mærker eier Lars Knudssøn. Jerrands Æble Hauge er indhægned fra Aschild Østenssøns og Jacob Helgessøns Eiendom med fem Mærker. Een Nøste Tumt, som er Jerrand tilhørende, er og ligeledes indhægned med fire Mærker. I Odelsschaaren i Eegenesset kaldet, er hugget et Kors som viser op udi 7 andre Mærker, hvoraf det sidste er et Kors hugget udi

1790: 218b

Brændeschaaren, samme tager sin Anviisning til Fieldet. Inden for disse Mærker eier Lars Knudssøn Furre skougen, og uden for samme eier Jerrand. Ved Søn i yderste Skreen er hugget et Kors som viser op til fire andre Mærker, hvor af det sidste er et Kors hugget i een Steen paa Lindevolden, hvilken viser derfra til Fieldet. Inden for disse her beskrevne Mærker eier Lars Knudssøn al Slags Skoug, undtagen Furre og Hassel skoug, og uden for samme Mærker eier Jerrand Tostenssøn ligeledes al slags Skoug, undtagen Furre. Paa Fladen udi yderste Skreen er hugget et Kors som viser op efter udi et Ditto. Uden for disse Mærker eier Jerrand Tostenssøn Hassel skougen, og inden for eier Lars Knudssøn samme slags Skoug. Ved Søn i Kobbeschier er hugget et Kors, som viser op udi fem efter hinanden hugne Korser, hvoraf den sidste Kors er staaende under Brænde bierget, samme viser op efter Gilden til Fieldet. Inden for disse her beskrevne Mærker eier Jerrand Tostenssøn Skougen, undtagen Furretræerne, og uden for samme eier Østen Østenssøn Skougen, undtagen Furren. Becheflækket kaldet, er indhægned fra Aschild Østenssøns Eiendom med 6 nedsatte Mærkeskiel. Udi Dybehollen er hugget en Vinkel Gloppe som viser ud til et Kors. Neden for eier Jerrand Tostenssøn Hassel skougen, og oven for eier Østen Østenssøn ligeledes Hassel skougen.

Saaledes ere forbeskrevne Mærke skiel efter Vedkommendes Angivelser nedsatte til Efterretning, og ere de samtlige Opsiddere begiærende denne Forretning paa behørig stemplet Papir sig beskreven meddeelt.

Bevidnes af Ole Haagenssøn Espe. Tobias Olsson ibidem. Peder Jørgenssøn ibidem.

Denne Forretnings Bekostning beregnes ikkun saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s.; een Dags Forretning 3 Rdr.; een Dags Diæt 1 Rdr.; For Tægtedagen 2 Rdr.; Fogden for Laugrettesmændenes Udnævnelse 2 mrk: 8 s.; For Forretningens Beskrivelse med stemplet Papir og Besegling 1 Rdr: 3 mrk: 8 s.; tilsammen 9 Rdr: 3 mrk: 4 s:

1790

.....
1791

(1791: 218b)

Odels Sag paa Tørvig i Jondahls Skibrede

Aar 1791, den 28de Maji, blev Retten sat paa Gaarden Tørvigen i Jondahls Skibrede og Strandebarms Præstegjæld, for at behandle efterfølgende Sag anlagt af den minderaarige Knud Johannessøn mod Ole Larssøn Halderager. Retten betjente den constituerede Sorenskriver, Birkedommer Barth, tilligemed efterskrevne aate!! (aatte) eedsvorne og af Kongelig Majestets Foged opnævnte {eeds} Laugrettes- og Meddoms mænd: 1: Iver Jonsson indre Wigene. 2: Ole Aadssøn Ouestad. 3: Ole Iverssøn Underhougen. 4: Jacob Johannessøn Torvigen. 5: Sjur Nielssøn Wiig. 6: Lars Samsonssøn Ouestad. 7: Aad Larssøn Ouestad og

8: Peder Iverssøn Berje, som alle angav sig til Parterne ubeslægtede. Saa var og tilstæde Lænsmanden for Jondals og Østensø Skibreder, Johannes Pederssøn Øvre Wiig.

Hvorda Knud Johannessøn Tørvigen med hans antagne Værges og Curator Lars Hanssøn Tørvigen fremstod for Retten og fremlagde den ham under 20de Decembris forrige Aar meddeelte Tægtedag, hvorefter Sagen skulde behandles her paa Aastædet den 3 Maji sidstleden, men siden han ej af Eenfoldighed havde besørget den til Sorenskriveren anbefalede Skyds, blev samme udsat til idag, følgelig den meddeelte Berømmelse af bemeldte 3 Maji sidstleden, som begge ere saalydende # Derefter anmeldte at han med mundlig Varsel havde indkaldet Ole Larssøn Halderager til at fravige og ryddiggjøre, hans som odelsberettiges Jordegods udi Gaarden Tørvigen, og modtage Løsnings Penge, samt Dom modtage til sammes Opfyldelse, og denne Processes Omkostninger at erstatte; ligesom han og før Juul havde tilbudt Ole Larssøn bemeldte Løsnings Penge 220 rd., hvilke han i Retten anviiste, om bemeldte Vederpart samme nu ville modtage.

Paa Ole Larssøn Halderagers Vegne mødte hans Broder Tosten Larssøn Halderager, som tilstod at hans Broder var stevnt 3 Dage før Juul afvigte Aar i denne Sag, men som baade Comparenten og hans Broder vare Medejere i denne Gaard som Citanten Knud Johannessøn agter at indløse, Citanten heller ikke har indkaldet Ole Larssøn at anhøre Beviser og Vidner, saa nægtede han at antage Stevnemaalet som lovligt, samt paastoed Bevis for at Løsnings Summen virkelig før Juul er tilbudt, det han ligeledes protesterede mod som urigtigt, derhos fremlagde skriftligt Indlæg af 11te April sidstleden, som blev oplæst, saalydende # derefter paastoed Sagen afviist.

Citanten tilstod at han ingen Vidner havde indkaldet, men siden Tosten Halderager paa sin Broders Vegne ej {vidste} ville modtage de nu igien anbudne Løsnings Penge, og foregiver at hans Brød(re?) (Broder?) ere Medejere i Gaarden, hvilket tilforn var Comparenten ubekjendt, saa begiærede han Sagen udsat til næste Jordetirsdag, paa det han kunde faae indkaldet de rette Vedkommende til sin Sags retfærdige Fremme.

Eragtet.

Saaom Stevnemaalet ej lovlig er indrettet, og andre vedkommende Medejere ej indkaldet, saa udstaaer denne Sag efter Citantens

1791: 219

Forlangende til en anden belejlig Tiid som Citanten paa nærmere Anfordring ved Tægtedag skal blive bekjendtgiort, og haver han da ved nyt og lovlig Stevnemaal at forfriske Sagen, om han dertil befinder sig beføjet.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1. 3. 4., en Dags Forretning 3 rd.; 1 Dags Diæt 1 rd.; 2 Miles Diæt 2 mrk.; Skyds in natura, Udsettelse 12 s.; Lænsmanden for Møde i Dag og sidste Gang da Sagen skulde behandles, 1 rd.; Laugrettesmændene ligesaa hver 3 mrk: [er] 4 rd.; {ialt} Fogden for Opnævnelse 5 mrk.; tilsammen 11 rd: 5 Mrk.; som Knud Johannessøn betalte.

Sommertinget 1791

Aar 1791, den 30te Maji, blev det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatte Ting med Jondahls Skibrede Almue holdet paa Tingstædet Hærandsholmen**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig hr: Nachschow, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wiig og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Samson Jonssøn Saalesness. 2: Lars Brynildssøn Fladebøe, i hans Stæd Lars Samsonssøn Baggegaard. 3: Wiglig Tostenssøn Fladebøe, i hans Stæd Torbiørn Wigligssøn Traae. 4: Svend Tostenssøn

Fladebøe, i hans Stød Iver Omundssøn Tvedten. 5: Tosten Larssøn Halderager. 6: Johannes Torbiørnssøn Selsvig. 7: Arne Johannessøn Sætvedt. og 8: Lars Arnessøn Ejchen, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda efterfølgende Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger allerunderdanigst og underdanigst bleve publicerede:

1: Forordning, som befaler, at uægte Børns Fædre, naar de ikke udrede det Bidrag til saadanne deres Børns Opdragelse, som dem af Øvrigheden ifølge Forordningen af 14 Octobr: 1763 paalægges, bør han settes til Arbeide i Forbedrings eller Tugthuus. Christiansborg Slot den 10 Decembris 1790.

2: Placat angaaende Bestemmelsen af den Summa, som paa det ved Forordningen af 1 Maji 1789 aabnede 3 procents Annuitets Laan aarlig skal afbetales. Christiansborg den 26 Novembris 1790.

3: Forordning hvad der bestemmer der bør i agttages, naar nogen vil lade en Kongelig Betjent hæfte paa sin Person, formedelst Gield eller anden civil Sag. Christiansborg Slot den 10 Decembris 1790.

4: Kongelig Danske Cancellies Skrivelse af 4 Decbr: 1790 angaaende Decimationens reciproqve Ophævelse imellem Hans Majestæt Kongens og (.yset?) (fyrst?) Biskoppen til Munsters Undersaatte, dateret fra Amtet den 20 Decembr: 1790.

5: Amtets Skrivelse om en Skyds Casses Indretning i Nordhordlehns Fogderie, og Indretningen med Skyds Passer med videre, dateret 25 Decbr: 1790.

6: Kongelig Rescript som indeholder en nøjere Bestemmelse i Henseende Trykkefrieheden, dateret 3 Decembris 1790.

7: Stiftets Skrivelse grundet paa det Kongelige norske Generalitets og Commissariats Skrivelse under 8 Januar betreffende tørre Materialiers Tilvejebringelse til de af den commanderende General approberede nye Compagnie og Brød Vogne for den norske Armee, dateret 12 Februar 1791.

8: Cancelliets Brev af 29 Januarii 1791, hvorved den 5 og 6 Post af Forordningen af 17 April 1782 for Norge extenderes, i henseende smitsomme Sygdommes Udbredelse, dateret fra Amtet 14 Februarii 1791.

9: Stiftets Skrivelse at Almuen skal skydse og være Vejvisere mod Betaling for Lieutenant Wibe og Auberg paa deres Omrejser til Astronomiske og Geographiske Opmaaalinge Operationer, dateret 7 April 1791.

I efterfølgende Sager betjente Anders Torkelssøn Svaasand Retten i Tosten Larssøn Halderagers Stød.

Fol: 204. Lars Hanssøn og Christoffer Olssøn [Tørvig] ædskede Sagen mod Sjur Larssøn Halderager med Broder Tosten Larssøn og Fader Lars Tostenssøn, for Fornærmelse med at nedkaste et Mærkes gierde, i Rette, og paa Grund af den Contra Citanterne paa sidste Høste ting givne Udsættelse, forventede hvad han havde at frem komme med.

For de indstevnte mødte Procurator Kahrs ved Fuldmægtig Huusbye, som fremlagde Fuldmagt \saal: #/ og forestillede: at dette Søgemaal hvor Gierder paaskades, for almindelig brug kan ikke ansees for andet end en Spire af Citanternes fornærmelyst, hvorved de søge at undgaae Ansvar, for de Fornærmelser de har begaet med det omstevnte Gierdes Opsettelse, og hvorved hverken er fulgt den Dom som skulle være Regel for Gierningen, ej heller Forretningen fuldført ved den competente Exsecutor; Dette betragtes, og i Henseende til

den Kundskab som Dommeren havde om en under 22 Augusti 1788 i dette Tilfælde af Lars Tostenssøn Halderager anlagt Aastæds Sag, og hvad der i samme er passeret, troede Comparenten at Citanterne foer vild i deres ganske Anlæg og Adfærd, hvorom han refererede til Lovens 1. 16., og under Reservation af alt lovligt, paastod Sagen til Aastædet afviist, og derom udbad sig Rettens Kjendelse.

Citanterne paastod Dom efter de anførte Beviser, protesterede mod det anførte af Contra Citanternes Fuldmægtig, og ventede paakjendt den udviste Fornærmelse, samt Processens Omkostninger erstattet. {Eragtet}

Huusbye svarede: at Sagen er Procurator Kahrs for nogle faae Dage siden overdraget, saa han umuelig har kundet bevirke det som til dens Endskaab ved Dom for almindelig Ting uomgiengelig fornøden gøres, hvorfor Comparenten protesterede imod Overilelse, og refererede til sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den 30 Julii førstkommende, da Dom eller Kjendelse bliver afsagt, ligesom de vedvarende Tinge i Hardanger og paa Woss hindrer Dommeren for at være tilstæde her paa Tingstædet, hvor Laugrettesmændene den bestemte Dag møder,

Procurator Kahrs for Contra Citanten Ole Larssøn Halderager mødte ved Fuldmægtig Huusebye, som fremlagde Fuldmagt tilligemed Indlæg af 26de Maji sidstleden, hvortil han refererede, og indlod Sagen Dom, begge saalydende #

Enkens Laugværge Lars Olssøn Axness henholdt sig til det effectuerede Forbud og de fremførte Beviiser, protesterede mod Contra Citantens Indlæg, og paastod Dom til Undgiældelse, samt denne Sags Omkostninger efter Rettens Skjøn erstattet.

Eragtet.

Sagen optages til den 30 Julii førstkommende, til Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed.

Procurator Kahrs for Ole Larssøn Halderager ved Fuldmægtig Huusbye fremlagde skriftlig Continuations Stevning i Sagen anlagt af ham mod Knud Johannessøn Tørvigen med Curator Niels Knudssøn Moe, angaaende den solgte Odels Ret til 2 pd: 16 Mrk: Smør i Tørvigen, til at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner, og Dom i Hoved Sagen modtage, samt denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte, efter Stevnemaalets nærmere Formeld, som inden Retten blev oplæst, af Dato 4 Maji 1791, saalydende #

De indstevnte Vederparter Knud Tørvigen og Niels Knudssøn Moe blev lovlig paaraabte, da Curator Niels Moe mødte og vedtog lovlig Varsel paa egne og fraværende Knud Johannessøns Vegne.

Alle de i Stevningen benævnte Vidner mødte. For dem blev Eedens Forklaring af Lov bogen oplæst med Formaning til Sandheds Udsigende.

Derefter fremlagde Huusebye skriftlige Qvæstioner af 26 Maji, som han begiærede Vidnerne til Besvarelse forelagde, og forbeholdt under Examinationen efter de forekommende Omstændigheder at fremsætte flere. Samme saalydende # fremstod da

1te Vidne, Christopher Olssøn Tørvigen, som aflagde Eed og provede til fremsatte 1 Sp: Jo, Knud Johannessøn overtalede Vidnet at følge med ham til sin Curator Niels Moe for at sælge sin Odels Ret, som han ønskede at faae solgt naar han fik 100 rd: derfor. 2 Sp: Hørte ikke andet end at Knud Johannessøn ved Ankomsten til Niels Moe sagde at han ville sælge sin Odels Ret naar han kunde faae 100 rd:, hvilket Niels Moe syntes var for meget. 3 Sp: Veed Vidnet intet om. Huusebye erindrede i Henseende til dette Vidne, at han som Opsidder af Tørvigen er een af dem der ligger i Process med de paa Halderager. Demitt:

2 Vidne, Birthe Niels Datter Moe, Datter til indstevntes Curator og kjødelig Sødskendebarn til Knud Johannessøn, aflagde Eed og vidnede til de forelagde Qvæstioner: 1 Sp:, 2 og 3 Sp:

at Knud Johannessøn ved Ankomsten til Vidnets Fader Niels Moe paa den af forrige Vidne omprovede Tid, sagde paa Vidnets Tilspørgsel at han ville sælge sin Odels Ret til Tørvigen, men angav ingen Summa, og paa nærmere Spørgsmaal til ham om hans Moder dermed var fornøjet, svarede at hun!! (han?) fik Lov dertil. Knud anmodede sin Curator at sælge denne Ret, men Vidnet hørte ikke hvad Summa han der for fordrede. Veed og at Niels Moe desformedelst sluttet Kjøb med Ole Halderager, men ikke for hvor stor Summa. Demitteret.

3 Vidne, Peder Larssøn Halderager, Broder til Citanten, aflagde Eed og vidnede til de fremsatte Spørgsmaale. 1 Sp: Hørte at Niels Moe gjorde det omspugte Spørgsmaal; men Knud tiede stille. 2 Sp: Niels Moe begiærede 50 rd: 3 Sp: Ole Halderager blev foreenet og haandrakte med Niels Moe om 45 rd:, hvorpaa blev leveret Haand Penge 10 rd:, med Løfte om Skjøde,

1791: 220

hvorved 4 Sp: er besvaret. Til de i Dag fremlagte Qvæstioner: 4 Sp: Knud begiærede førend Kjøbet blev sluttet, 50 rd:, men siden viiste han sig ikke misfornøjet dermed, derimod drak han Kjøbskaal med de andre, da Haand Pengene vare leverede. 5 Sp: Det forholder sig som omspurgt, og Knud Tørvig svarede at hans Farbroder og Curator Niels Moe skulde forvare Pengene for ham, videre at det nu var bedre for ham siden han fik solgt sin Odels Ret, syntes heller ikke, som før prøvet, misfornøjet dermed. Huusebye begiærede dette Vidne tilspurgt: Da Ole Halderager ikke ville give saa meget for Odels Retten som Niels Moe forlangte, om Niels Moe da tog Knud og de flere som vare i hans Følgeskab med sig og talte med dem i Eenerum førend han sluttete Kjøbet, og om Kjøbet ikke efter denne Samtale i Eenerum med Knud og de flere, blev sluttet af Niels Moe? Resp: Det forholder sig som omspurgt. Demitteret.

4 Vidne, Michel Larssøn Halderager, Broder til Citanten, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med forrige Vidne, som med dette paa samme Stæd og Tid tilstæde, med denne Forandring, at han ikke hørte at Knud sagde at det nu var bedre for ham siden hans Ret blev solgt. Dem:

Citanten begiærede frem kaldet som 5te Vidne Anders Pederssøn Aarhuus, der forhen i Sagen har aflagt sit Vidnesbyrd, hvilket ham blev forelæst og i alle Maader vedstod, vidnede under forhen aflagde Eeds Kraft at Niels Moe talede med Knud i Eenerum om Kjøbet, men hørte ikke deres Tale mellem sig. Knud var dog ej misfornøjet med Kjøbet da det blev sluttet. Demitt:

6te Vidne, Lars Olssøn Axness, Sødskendebarn til indstevntes Moder, blev forelæst sit forhen aflagde Vidnesbyrd, det han og vedstod, og derhos sagde end videre, at Knud i Stilhed efterat Kjøbet var sluttet, sagde til Vidnet at han var misfornøjet siden han ikke fik 50 rd: Demitteret.

Huusbye frafaldt de øvrige Vidner, og fremlagde Indlæg af 26 Maji sidstleeden, hvortil han refererede, med følgende Tillæg: at endskjønt Christopher Tørvigen og Lars Olssøn Axness under sine Forklaringer synes hver paa sin Maade at ville understøtte Knud Johannessøn i det ham paakomne Vilderie, saa siger dette intet imod de øvrige i Sagen havende Beviser, ved hvilke det er afgjort at den omtvistede Odels Ret er med frie Villje og Overlæg af Knud Johannessøn i hans Farbroders og Øvrige Paarørendes Nærværelse bleven solgt til Ole Larssøn Halderager. Meere troede Comparenten kunde efter Lov og Billighed ikke udkræves til hvad Loven i dette Fald ædsker, hvorfor Comparenten atter anviiste og anbød de endnu for Odels Retten resterende 35 rd: imod Skjødes Erholdelse. Det fremlagde Indlæg er saalydende #

Niels Moe henholdt sig til sin Tilførsel sidste Ting, og siden hans Brodersøn ej nu var tilstæde, kunde han ikke modtage de anbudne Penge, som blev Citanten tilbageleveret.

Eragtet.

Siden den mindreaarige Knud Johannessøn Tørvigen ej selv personlig møder, og hans Curator ej kan indlade sig i nogen Besvarelse paa dette nu irettelagde Stevnemaal, og de efter samme afhørte Vidner, saa gives ham, Knud Tørvigen, Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, eller Dom modtage efter det passerede, hvilket Citanten haver lovlig at lade forkynde.

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

1: Johannes Torbiørnssøn Selsvigs Afkald for hans Arv efter hans Hustrues Ragna Michels Datters Faderbroder Samson Samsonssøn Præstegaard den 6 Septembr: 1784 – 17 rd: 4 mrk: 2 s:, til Lars Davidssøn Qvandal d: 28 Martii 1791.

2: Ole Stegssøn Bervens Afkald for hans Hustrues Britha Michels Datters Arv 17 rd: 4 mrk: 5 s: efter Guro Wigligs Datter den 21 Maji 1767 til Michel Stenssøn Bache, dateret den 28 Martii 1791.

3: Johannes Torbiørnssøn Selsvigs Afkald for hans Hustrues Ragna Michels Datters Arv efter Michel Samsonssøn Samland den 6 Februar 1784 – 24 rd: 4 mrk: 2 s:, til Formynderen Lars Davidssøn Qvandal, den 28 Martii 1791.

4: Michel Asbiørnssøns Skjøde paa 1 pd: 8 ½ Mrk: Smør i Breche No: 29, hvori han efter Skifte brev af 12 Junii 1789 ejer 4 ½ Mrk:, udstød af Iver Johannessøn Breche, den 30 Maji 1791.

5: Torjer Endressøns Bygselseddel paa 1 pd: 21 Mrk: [Smør], ¼ Tønde Salt i Ouestad No: 37, udstød af den residerende Capellan hr: Cammermeier, den 29 Martii 1791, med Revers.

Restance Registeret for Jondahls Skibrede blev af Fogdens Fuldmægtig irettelagt, og i de tvende Mænd Ole Larssøn Halderagers og Knud Omundssøn Tvedts Nærværelse befun-

1791: 220b

-den at Restancen for det halve Aar 1790 beløber til 190 Rdlr: 14 s:, hvilket med Laugrettets Forseglinger blev Stadfæstet.

Efter Udraab havde ingen meere ved Retten at bestille, thi blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Østensøe Skibrede

Aar 1791, den 31te Majii, begyndte det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatte Ting med Almuen af Østensøe Skibrede paa Tingstædet Hærandsholmen**. Ved Retten tilstæde Hr: Foged Korens Fuldmægtig Hr: Nachschow, Lænsmand Johannes Pederssøn Wiig, og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte aate!! (aatte) eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Sjur Kittelssøn Bergstøe, i hans Stæd Kittel Sjurssøn Bergstøe. 2: Guttorm Larssøn Scheye. 3: Lars Tostenssøn Medhuus. 4: Guttorm Michelssøn Lie. 5: Tosten Johannessøn Stene. 6: Bjørne Siurssøn Rychen. 7: Johannes Samsonssøn Mælstvedt. og 8: Ole Tostenssøn Lepsøe, saavelsom den samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de for Jondahls Skibrede ekstraherede Kongelige allernaadigste Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger.

Sognepræsten, Velærværdige hr: Schielderup, som Beneficiarius for Gaarden Walland, lod ved sin Tjener anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet

Huusmanden Ole Helliessøn fordi han uden Lov og Tilladelse har indhægnat et Stykke Jord i Opsiddernes fælles Hauge, og derfor forbrudt det Løfte han fik at opbygge Huuse paa Pladset, derom at anhøre Beviser og lide Dom til Undgiældelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte efter Sognepræstens skriftlige Paastand af 30 Maji 1791, som blev oplæst, saalydende #

For indstevnte Ole Helliessøn mødte Torbiørn Øfsthuus.

Kaldsmændene Lænsmand Johannes Wiig og Baar Jacobssøn Havnen afhiemlede lovlig Varsel under Saligheds Eed for den indstevnte, som ligeledes er indkaldet at anhøre stevnte og ustevnte Vidner.

Torbiørn Øfsthuus sagde at den indstevnte vel har indhægnat et Gierde paa Wallands Ejendom, men gjorde sig ingen Nytte deraf, og altsaa paastod han at væe frie for Søgemaalet.

Citanten fremstillede Vidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Sjur Larssøn Moe[, som] aflagde Eed og vidnede: at de vare efter Lejlænderne paa Walland, deres Forlangende tilstæde afvigte Aar i Slottetiden og besaae et af Ole Helliessøn indhægnat gierde paa Wallands Eiendom, hvis Omkreds indeholdt 61 Favner, de befandt og Hæsier med Høe som bemelte Ole skulle have afslaget, samt Tegn til at ingen Creature, efterat Gierdet af Lejlænderne var nedkastet, var kommet ind paa dette indhægnede Stykke. De veed ikke at nogen Tilladelse til denne Indhægning var givet den indstevnte. Demitteret.

Citanten begjærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe eedelig Vidnesbyrd angaaende den Accorde som var sluttet da Ole Helliessøn fik Tilladelse at bygge paa Pladset, saa som den paastævnte Fornærmelse med de afhørte Vidner er beviist.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten besørger de paaberaabte Vidner fremførte til Sagens Oplysning.

Derefter blev publiceret følgende private Documenter.

1: Jon Larssøn Steches Afkald for hans Hustrues Herborg Ivers Datters Arv falden den 23 Octobr: 1745 – 2 rd: 4 mrk: 10 s.; til Ole Iverssøn, den 28 Martii 1791.

2: Peder Olssøn Fundelands Ditto for Anna Ols Datters Arv 3 rd: 11 s: efter Sjur Olssøn Wangdal den 13 Martii 1761, til Hagtor Wangdal, den 28 Martii 1791.

3: Torbiørn Tollachssøns Ditto for Arv efter Tollach Monssøn Nettelands den 7de Julii 1772 – 34 rd: 2 mrk.; til Siur Olssøn Bircheland, den 28 Martii 1791.

4: Peder Pederssøn Mæhles ditto for Arv efter hans Hustrues Maritha Peders Datters Fader Peder Olssøn Fladebøe den 2 Febr: 1773, 20 rd: 2 mrk: 5 s.; til Tosten Nielssøn Walland, den 28 Martii 1791.

5: Aamund Jonssøns ditto for Arv efter Jon Olssøn den 6 Maji 1777, 3 rd: 3 mrk: 6 s.; til Formynderen Børne Siurssøn Rychen, den 28 Martii 1791.

6: Johannes Siurssøn Norems ditto for Arv efter Siur Larssøn Norem den 14 Febr: 1774 – 27 rd: 4 mrk: 4 s.; efter Randi Lars Datter den 27 Septembr: 1778 – 7 rd: 2 mrk: 2 s.; efter Anders Sjurssøn Moe den 5 Majii 1778 – 5 mrk: 8 s.; efter Kirsti Lars Datter Norem den 5te Februarii 1784 – 4 rd: 5 mrk: 2 s.; og efter Ole Siurssøn Norem den 3 Julii 1789 – 12 rd: 3 mrk: 11 s.; ialt 53 rd: 2 mrk: 11 s.; til Formynderen Ole Larssøn Norem, den 28 Martii 1791.

7: Michel Tostenssøns Afkald for Arv efter Tosten Haagenssøn Sandven den 18 Octobris 1782 – 54 rd: 2 mrk.; til Siur Larssøn Moe, dateret 28 Martii 1791.

8: Mons Tollachssøn Nettelands ditto for Myndlingen Tollach Larssøns Arv efter Lars Brigtsøn Nedre Wiig den 13 Martii 1783 – 24 rd: 4 mrk: 8 s.; til forrige Formynder Arne Larssøn Hildestedt, dateret 28 Martii 1791.

9: Brigtsøn Nedre Wiigs ditto for Myndlingen Niels Larssøns Arv efter samme Skiftebrev, til forrige Formynder Ole Siurssøn Berven, den 28 Martii 1791.

10: Michel Tostenssøns ditto for Arv efter Anna Michels Datter Sandven den 14 Octobr: 1783, 58 Rdr: 5 mrk: 2 s:, til Niels Hanssøn Eyde, den 28 Martii 1791.

1791: 221

11: Christi Heljes Datters Afkald for hendes Arv efter Helge Olssøn Lepse den 15de Octobr: 1783 – 15 rd: 5 mrk: 10 s:, til Tosten Johannessøn Lepse, den 28 Martii 1791.

12: Ole Jonssøns ditto for Arv efter Jon Simonssøn Fundeland den 1 Junii 1784, 58 rd: 9 ½ s:, til Siur Olssøn Axness, den 28 Martii 1791.

13: Giermund og Kirsti Aasmunds Børns ditto for Arv efter Guro Giermunds Datter Moe den 8 Junii 1785 – 1 Rdlr: 5 mrk: 5 s:, til Ole Arnessøn Moe, dat: 28 Martii 1791.

14: Ole Nielssøns ditto for Arv efter Niels Trondssøn Biørche den 15 Decembr: 1787 – 42 rd: 5 mrk: 6 s:, til Omund Thorssøn Østensøe, den 28 Martii 1791.

15: Anna Lars Datters ditto for Arv efter Lars Olssøn Norem den 11 Januarii 1788 – 9 rd: 4 mrk: 1 s:, til Ole Brigtsøn nedre Wiig, den 28 Martii 1791.

16: Ingegier Lars Datters ditto for Arv efter Lars Olssøn Norem den 11 Januarii 1788 – 9 rd: 4 mrk: 1 s:, til Brigt Johannessøn Østensøe, dateret 28 Martii 1791.

17: Lars Henrichssøn Stenes ditto for Arv efter Svend Herlougssøn Stene den 26 Januarii 1779 – 57 rd: 12 s:, til Michel Olssøn Axness, den 28 Martii 1791.

18: Amund Samsonssøn Tordalen[s ditto] for Maritha Knuds Datters Arv efter Sidselle Ols Datter Øvre Bircheland den 21 Julii 1750 – 14 Rdlr: 5 mrk: 4 s:, til Formynderen Knud Nielssøn, den 28 Martii 1791.

19: Ole Knudssøn Øvre Birchelands ditto for Arv efter Sidselle Ols Datter øvre Bircheland den 21 Julii 1750 – 29 rd: 4 mrk: 9 s:, til Knud Nielssøn Bircheland, dateret den 28 Martii 1791.

20: Ole Michelssøns Skjøde paa 1 Løb Smør i Moe No: 12 i Østensøe, udstæd af hr: Capitaine von Segelcke mod 480 Rdlr:, dateret 3 Maji 1791.

21: Ole Larssøns Skjøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud i Axness No: 4, udstæd af Faderen Lars Olssøn Axness mod betalte 84 rd: overbygsel til andre 9 Mrk:, dat: 31 Maji 1791.

22: Thore Thorssøns Skjøde paa 1 Pund 6 3/8 Mrk: Smør, 1 1/8 Løb Salt, uden Bygsel, udi Fixe No: 69, hvori han selv med sin Hustrue Synneva Erichs Datter den 18 Octobr: 1786 har arvet andre 3 3/8 mrk: Smør, 1/8 Løb Salt, udstæd af Erich Siurssøn Fixe paa egne og øvrige Børns Vegne, mod betalte 23 rd: 3 Mrk: 12 s:, den 31 Maji 1791.

23: Thore Thorssøns Bygselbrev paa 1 Løb Smør i bemelte Fixe No: 69, udstæd af Forstanderen for Seminarium Fridericianum i Bergen, Hr: Jon Mariager, den 17 Januar 1791, med Revers paa ligelydende Revers af samme Dato.

24: Peder Anderssøns Skjøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Aarhus No: 24, udstæd af Faderen Anders Pederssøn Aarhus mod 199 Rdlr:, den 31 Maji 1791.

25: Anders Pederssøn Aarhus Obligation stor 340 rd:, udstæd til Brigt Johannessøn Østensøe, med Pant udi 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør i Aarhus No: 24, dateret 11 og tinglyst 12 Maji 1779, udslettet for betalte 170 rd: efter qvittering af 31 Maji 1791.

26: Brigt Olssøns Skjøde paa 1 pd: 16 Mrk: Smør, uden Bygsel, i Øvre Bircheland No: 14, udstæd af Knud Nielssøn Øvre Bircheland mod 1 rd:, dateret 31 Maji 1791.

27: Sjur Halvorssøns Bygselbrev paa Huusmands Pladset Træstad under Qvamsøe i Østensøe, udstæd af hr: Andreas Heiberg den 31 Maji 1791, med Revers.

Hr: Foged Koren lod ved sin Fuldmægtig anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel paa Justitiens Vegne havde indkaldet Pigen Giertrud Øyels Datter Ulven for Lejermaal med Skoemager svend Søren Christenssøn af Nærstrands Præstegæld, begaaet paa Wigørs

Præstegaard, der for Dom at lide til Undgiældelse og Bøders Udreedelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Den indstevnte Giertrud Øyels Datter mødte ved Haagen Fosse og tilstod Forseelsen, men beklagede sin Uformuenhed til at betale Bøder, hvilke hun haabede Actor nedsat til noget mindre, og derfor anbed inden Retten 2 rd: 4 mrk: 8 s:, samt 1 Mrk: 8 s: til Lænsmanden i Stevnepenge, hvormed hun formodede for videre Straf at være forskaanet, saasom hun allerede havde afsonet med at sidde paa Vand og Brød i 8 Dage.

Actor fremlagde Sognepræstens Attest af 31 Decembris 1790, og saasom han blev underrettet af Almuen om indstevnte Giertrud Øyels Datters Fattigdom, saa modtog han inden Retten de anbudne 3 rd:, og dermed ophævede Sagen, da Rettens Sallarium blev eftergivet.

Dagen derefter, den 1te Junii 1791, continuerede Sommer Tinget for Østensøe Skibrede i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hr: Foged Koren ved Fuldmægtig anmeldte at han ifølge Amtets Ordre af 15 Januarii indeværende Aar med mundlig Varsel havde indkaldet Wigøers Kirkes Eiere Amund og Lars Lars Sønner Indre Aalvig, fordi de imod Lovens pagina 394, 398 og 399, og Forordningen af 13 Augusti 1734, dens 5 Art:, har gjort Forandring med og nedrevet den af Salig Heiberg paa Thole op bygde Stoel i Wigøers Kirke, hvori Sønnen og hans Kone nu gik, hvilken Forandring de ikke havde mindste Tilladelse til uden Biskoppens og Stiftsamtmændens Samtykke som Kirkens Forsvar, derom at

1791: 221b

anhøre Beviser og lide Dom til Stolens Istandsettelse saaledes som den var førend den blev nedrevet, og sammes Indrømmelse for Andreas Heiberg med Familie, saavelsom at udrede tilstrækkelige Bøder for denne Overtrædelse af Kongens Bud og Befaling, samt denne Actions Omkostninger at erstatte. Actor fremlagde Amtets Ordre til denne Sags Anlæg, af 15 Januarii 1791. 2: Sognepræsten Hr: Schielderups Beskikkelse til de indstevnte, af 20 Decembris 1790, med deres paategnede Svar af 23 Ditto, bekræftet af Lænsmand og Mænd. 3: Bemeldte Hr: Schielderups Anmeldelse til Stiftet, af 4 Januarii 1791, denne Sag angaaende. 4: Den fornærmede Andreas Severin Heibergs Klage til Stiftet, af 7 ditto, hvilke Documenter efter Actors Ordre er forelæst de indstevnte af Lænsmanden den 3 Februarii 1791. 5: bemeldte Heibergs Attest at den mindelige Anmodning om Stolens Istandsættelse efter Stiftets Resolution, ej er efterlevet, samt 6: Lænsmand Johannes Pedersøn Wiigs Regning over Omkostningerne med Stevne penge og videre, af dags Dato, hvilket alt inden Retten blev oplæst, saalydende # hvorefter Actor forventede de indstevntes Møde med Tilsvær, og i Mangel deraf Stevnemaalets lovlige Forkyndelse afhiemlet.

De indstevnte Amund og Lars Lars Sønner Aalvig blev lovlig paaraabt, men ingen svarede, thi afhiemlede Varsels Vidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Isach Helgessøn Lepse lovlig Varsel i eget Paahør.

Actor begiærede de indstevnte som ikke møder, laugdaget til næste Ting.

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Amund og Lars Lars Sønner Aalvig gives hermed Laugdag til næste Høste ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Fogden anmeldte ved sin Fuldmægtig at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Ingerie Hans Datter Klyve for begangne Lejermaal paa Præstegaardens Grund med ungt Mandskab Torbiørn Stegssøn Berven, der for Dom at lide til Bøders Udreedelse, samt denne Actions Omkosninger at erstatte.

For indstevnte Ingerie Hans Datter mødte hendes Broder Hans Klyve, som beklagede sin Søsters Uformuenhed til Betaling af de lov befalede Bøder, saasom Torbiørn Berven var udcommanderet, og ikke ville betale noget til Barnets Opdragelse, han anbød der for inden Retten 2 rd: 4 mrk: 8 s:, og 1 rd: til Dommeren for Sagens Incamination og Tilsvares Penge, samt 1 Mrk: 8 s: Stevnepenge til Lænsmanden, ialt 4 rd:, om Actor samme ville modtage, da hun har udstaaet den corporlige Straf ved at sidde 8 Dage paa Vand og Brød hos Lænsmanden.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Præste Attest af 31 Decembr: 1788, og da Laugrettet bekræftede indstevntes Uformuenhed, saa modtog han de leverede 3 rd:, og drmed ophævede Sagen.

Fogden anmeldte ligeledes at han havde indkaldet Ole Siovatssøn Jelle for fortilig Sammenleje, der for Dom at lide til Bøders Udredelse, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte og Hustrue mødte ikke.

Kaldsmændene Siur Moe og Hans Øvre Wiig afhiemlede lovlig Varsel.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte og udeblevne Ole Jelle og Hustrue laugdages at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, hvortil Actor besørger Varsel.

Restance Registeret for Østensøe Skibrede blev derefter inden Retten i de 2de Mænd Siur Larssøn Moes og Hans Jacobssøn Øvre Wiigs Nærværelse examineret, og befunden at beløbe til 1790 udgang 21 rd: 2 mrk: 13 s:, og til det halve Aar 1791, 545 rd: 4 s:, ialt 566 rd: 3 mrk: 1 s:

Efter lovligt Udraab havde ingen meere ved Retten at bestille, thi blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Gravens Skibrede.

Aar 1791, den 3die Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatte Ting med Gravens Skibredes Almue paa Tingstædet Eyde Grund.** Ved Retten tilstæde hr: Foged Korens Fuldmægtig hr: Nachschow, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Johannes Larssøn Welchen. 2: Lars Sjovatssøn Rønnestrand, i hans Stæd Faderen Siovat Larssøn Rønnestrand. 3: Iver Michelssøn Skaftedal. 4: Anders Nielssøn Sysen. 5: Lars Hanssøn Sysen. 6: Anders Larsøn Wambem, i hans Stæd Lars Larssøn Wambem. 7: Niels Olmossøn Garetun. og 8: Gunder Sølfestssøn Wiig, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondahls Skibrede extraheret, allerunderdanigst og underdanigst bleve publicerede.

Thore Aaseim, som Formynder for Synneve Lars Datter, paa egne og samtlige Arvingers Vegne efter Christi Endres Datter Bue, fremlagde Laugdag i Sagen mod Torchel Poulssøn Lindebreche, af 26 Octobris 1790, saalydende #

Torchel Lindebreche mødte og vedtog Laugdagens

lovlige Forkyndelse, derhos fremlagde skriftlig Qvittering fra Christi Endres Datters Formynder for modtagne 33 rd: 5 mrk: 13 s: af hendes Arv og Løn, som han begiærede Acten tilført, saalydende #, tilbød der for at aflægge sin Saligheds Eed, at alle Penge ere betalte til bemelte Formynder Iver Erdahl, om samme maatte modtages.

Thore Aaseim, som ikke havde Skifte brevet efter Christi Endres Datter til stæde for at oplyse Fordringens Rigtighed og Sammenhængen dermed, begiærede Sagen udsat til næste Ting for at fremskaffe samme til underretning og Beviis.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten Thore Aaseim beforder det fornødne til Sagens Slutning.

Johannes Kinne lod ved Lænsmanden Anders Lille Graven frem lægge Laugdag i Sagen mod Torger Espeland for 8 rd:, af 26 Octobr: 1790, saalydende.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos sagde at han vel havde accorderet med Citanten om en Hæst, og der for skulde betale 8 rd: dersom den var lydeløs, hvilket Citanten vilkaarede, men da den befandtes sprængt og st(or?) med andre lyder, saa fandt Comparenten sig ikke forbunden at vedstaae Kjøbet, siden Accorden ej paa Johannes Kinnes Side blev sikker, protesterede der for mod Søgemaallet og paastod at ville bevise den indgangne Contracts Rigtighed.

Citanten loed fremstille det laugdagede Vidne Brynild Torgerssøn Espeland, som aflagde Eed og vidnede: at han som Søn til den indstevnte, paa samme Tid som forrige i denne Sag afhørte Vidne, var tilstæde og hørte at hans Fader Torger Espeland skulde betale 8 rd: for den forhen solgte Hæst, som skulde være lydesløs, men siden befunden sprængt og st(oor?) med videre, og var denne Accorde mellem Parterne sluttet længe efter den første Aftale, hvorunder blev af Johannes Kinne anmeldet at Hæsten var aldeles lydesløs, og skulle Torger der for da give 12 rd:, som, siden den ommeldte Tid blev nedsat til 8 rd:, siden det befandtes at den var med Lyde. Demitt:

Indstevnte begiærede Udsættelse til næste Ting for at fremskaffe Oplysning om den indgaaede ulovlige Handel.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Høste ting, da Torger Brynildssøn Espeland haver at fremskaffe den fornødne Oplysning til sin Sags Forsvar.

Hr: Capitaine von Kühle havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Johannes Anderssøn Frøsteen til at betale de udlagte Hvervings Penge 30 rd: i Stæden for hans Søn Jon Johannessøn, hvilke Penge Hr: Capitainen crediterede, derom at anhøre Beviiser og lide Dom til sammes Undgiældelse, samt denne Sags Omkostninger at ansvare.

Johannes Frøsteen mødte, tilstod lovlig stevnt, og sagde at han ikke var skyldig hr: Capitaine Kühle nogen Penge som han af sin Godhed vel kan have udlagt, men ikke af Comparenten approberet, paastod derfor at hr: Capitainen maatte henholde sig til dem som havde beordret udtællingen af denne Summa, og saaledes protesterede mod Søgemaallet.

Citanten begiærede Sagen udsat til næste Ting for at fremskaffe Beviser.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten irettefører det fornødne.

Derefter blev følgende private Documenter tinglæste.

1: Niclas Niclassøn Brunæs Afkald for Torbiør Thomas Datters Arv efter Lars Endressøn Erdahl den 25 Novembr: 1788 – 17 rd: 5 mrk: 5 s:, til Ole Warberg, den 16 Martii 1791.

2: Ulrich Friderich Møllerops Afkald for Arv efter Lieutenant Møllerop paa Rønnestrand den 10 Octobr: 1785 – 79 rd: 6 2/3 s:, til Mads Kjerland, den 16 Martii 1790!! (1791?).

3: Fændrik Niels Tausan Møllerops ditto for Arv efter Faderen Lieutenant Møllerop følgelig samme Skiftebrev, 79 rd: 6 2/3 s.; til Sjur Larssøn Fylkedal, den 16 Martii 1791.

4: Gunder Larssøn Ose for Begga Ols Datters Arv efter Ole Ellevssøn Sævertvedt i Uldvig den 6 Majii 1783 – 9 rd: 1 mrk: 6 s.; til Torchel Gunderssøn Ourdal, den 16 Martii 1791.

5: Anna Ols Datters Afkald for hendes Arv 9 rd: 1 mrk: 6 s: efter bemeldte Skifte brev til Formynderen Ellev Helgessøn Hagestad, den 16 Martii 1791.

6: Britha Ols Datters ditto for hendes Arv 9 rd: 1 mrk: 6 s: efter bemeldte Skiftebrev, til Formynderen Tollev Ellevssøn Wichness, den 16 Martii 1791.

7: David Ørjanssøn Tvedts ditto for Myndlingen Christi Torchels Datters Arv med Rente og Landskyld til 10 Martii 1791 – 63 rd: 2 mrk: efter Torchel Poulssøn nedre Leqve falden den 10 Martii 1779, til Tollev Danielssøn Hagestad, den 16 Martii 1791.

8: Christian Olssøn Kolleness ditto for Myndlingen Ole Iverssøns Arv efter Iver Olssøn Syse i Uldvig den 5 Januarii 1784 – 7 rd: 1 mrk: 9 s.; til Siur Olssøn Ejde, den 16 Martii 1791.

9: Torbiørn Larssøn Eydes Afkald for Britha Niels Datters Arv efter Niels Siurssøn

1791: 222b

Jiordre falden den 31 Maji 1788 – 83 rd: 1 mrk: 2 s.; til Stervboe Enken, dateret 16 Martii 1791.

10: Trond Nielssøn Fylkedals Afkald for Arv efter Niels Trondssøn Rønnestrand den 28 Febr: 1783 – 53 rd: 3 s: med Rente, til Formynderen Mads Trondssøn Kierland, den 16 Martii 1791.

11: Ole Erichssøn Medaas ditto for Christi Niels Datters Arv efter bemeldte Skifte brev – stor 26 rd: 3 mrk: 2 s: med Rente, til John Christopherssøn Ystaas, dateret 16 Martii 1791.

12: Hans Olssøn Kløves ditto for Ragnille Peders Datters Arv efter Kari Gulligs Datter Schaar, dateret 24 Majii 1786, 52 rd: 4 mrk: 6 s.; til Peder Aadssøn Schaar, den 16 Martii 1791.

13: Simon Olssøn Ringøens ditto for Eli Niels Datters Arv efter Niels Nielssøn Fylkedahl den 5 Martii 1784 – 57 rd: 3 mrk: 13 s.; til Elling Haaverssøn Hovsen, den 16 Martii 1791.

14: Christi Naes Datter Nesbøens ditto for Arv efter Nae Johannessøn Nesbøen den 9 Novembris 1781 – 1 rd: 2 mrk: 3 s.; til Lars Snaressøn Saaqvite, den 16 Martii 1791.

15: Christense Naes Datter Nesbøens ditto for Arv efter bemeldte Skifte forretning, til Lars Tormodssøn Kløve, stor 1 rd: 2 mrk: 3 s.; dateret 16 Martii 1791.

16: Christopher Jørgenssøn Kierlands ditto for Arv efter Jørgen Olssøn Kierland, dateret 1 Julii 1788 – 48 rd: 2 mrk: 14 s.; til Tosten Brynildssøn Hamre, dateret 16 Martii 1791.

17: Peder Olssøn Schaars ditto for Mari Hans Datters Arv efter Hans Nielssøn Medhuus den 9 Martii 1767 – 35 rd: 6 s.; til Niels Øvre Dalen, den 16 Martii 1791.

18: Peder Olssøn Schaars ditto for Mari Hans Datters Arv efter Mari Lars Datter Medhuus den 8 Octobris 1772 – 6 rd: 1 mrk: 12 s.; til Niels Øvre Dalen, dateret 16 Martii 1791.

19: Gunder Sølfestssøn Wiigs ditto for Jorand Olmos Datters Arv efter Torbiør Lars Datter Garetun i Ejdfjord den 15 Novembris 1786, 58 rd: 4 mrk: 6 s.; til Niels Garetun, den 16 Martii 1791.

20: Amund Thomassøn Wiigs ditto for Gunilde Baars Datters Arv efter Baar Helgessøn Legreid den 13 Maji 1770 – 9 rd: 4 mrk: 1 ½ s.; til Tosten Legreid, dateret 16 Martii 1791.

21: Niels Syssendahls ditto for Guri Thomas Datters Arv efter Thomas Aamundssøn Wiig den 13 Maji 1770 – 53 rd: 2 mrk: 14 s.; til Amund Baarssøn Legreid, den 16 Martii 1791.

22: John Pederssøn Moursætters ditto for Lisbet Peders Datters Arv efter Peder Asbiørnssøn Moursætter den 31 Julii 1769 – 8 rd: 5 mrk.; til Gunder Garetun, den 16 Martii 1791.

Dagen efter, den 4de Junii 1791, continuerede Sommer Tinget for Gravens Skibrede udi de i Gaar anførte Laugrettesmænds Nærværelse, undtagen Berge Nielssøn Traae i Stæden for Johannes Welche.

Incassator i Sterv boed efter Hans Utne anmeldte at Østen Bue, eller før Aasheim, var til dette Ting indkaldet for skyldige Auctions Penge 1 rd: 3 mrk:, der for Dom at lide samme at betale uden Laugdag, og desuden Rente fra 4 Martii 1790, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte mødte ikke efter Paaraab, thi afhiemlede Varsels Vidnerne Lars Wambem og Siur Nielssøn Tveite lovlig Varsel for den udeblevne.

Citanten fremlagde Udtog af Auctions Forretningen, der indeholder Conditionerne, at de Kjøbende uden Laugdag skal taale Dom, der for paastod Dom, og Rente samt Sagens Omkostninger erstattet efter Auctions Conditionernes Formeld.

Dømt og Avsagt.

Kravet er liquid, thi bør indstevnte Østen Aasheim til Hans Utnes Stervboe betale de paastevnte 1 rd: 3 mrk: med Rente fra 6te uges Dagen den 4 Martii 1790, samt i Sagens Omkostninger 5 Mrk: 10 s:, i alt 2 rd: 2 mrk: 10 s:, hvilket udredes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Execution som vedbør.

Sjur Johannessøn Frøsten lod ved Knud Rochne anmelde at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Johannes Andersson Frøsteen som beskikket Formynder for Sønnedatteren Herborg Anders Datter Frøsten, samt hendes nærmeste Paarørende, Endre Lillethun, Ole Endressøn ibm:, Tormod Warberg og Knud Feedt, betræffende en Contract imellem Citanten og den afdøde Broder Anders Johannessøn om Gaarden Frøstens Indløsning og Beboelse, indgaaet i de indstevntes Overværelse, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, til et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse for det første.

Som Vidner ere under Lovens Falsmaal indstevnte Hans Olsson Westrem, Siur Johnsson Westrem, Siur Lisebreche og Hustrue Francisca Scheye, og Conrad Legreid med flere, som alle mødte, undtagen Francisca Scheye, som ved hendes Mand vedtog Varsel.

De indstevnte mødte ved Ole Lilletun og {Ole} \Tormod/ Warberg, som tilstod lovlig stevnt, og anmeldte at de til dette Ting med mundlig Varsel contra havde indkaldet Siur Johannessøn Frøsten til at anhøre Vidner om denne Sag, af den under Falsmaal indstevnte Torfind Wattetvedt, som mødte med flere ustevnte.

Citanten mødte og vedtog Varsel, begjærede Vidnerne fremkaldet, eedfæstede og forhørte. Fremstod da

1te og 2det Vidne, Hans Olsson Westrem og Siur Jonsson ibm:, som aflagde Eed og fremlagde en skriftlig Forening og Contract mellem Citanten og hans Broder, afdøde Anders Johannessøn, underskrevet af dem til Vitterlighed, og oversat paa vedbørlig stemplet Papir, som blev oplæst, saaly-

1791: 223

-dende # hvilken Forening den samme Dag den var skrevet, blev oplæst for begge Parter, og af dem tilstaaet vel at være, og derefter vedstod deres Underskrifts Rigtighed som Vitterligheds Vidner den samme Tid. Hans Westrem forklarede end videre: at han 8 Dage omtrent før denne fremlagte Contract var skrevet, var tilstæde i Tormod Warbergs Huus i Ejdfjord, hvor de samtlige tilstædeværende Endre Lilletun, Knud Feedt og Tormod Warberg, samt afdøde Anders og Siur Frøsten, tillige vare forenede om det forhen sluttede Kjøb og Contract, hvormed alle vare fornøjede, og derpaa drak foreenings Skaal, dog sagde Tormod Warberg, at naar alle de andre samtykkede i denne Handel, kunde han intet have derimod.

Contra Citanterne fremlagde skriftlige qvæstioner af Dags Dato, saalydende # hvortil Vidnet svarede til 1 Sp: Veed det slet ikke. 2 Sp: Jo, Anders Frøsten var af de eenfoldigste blant Bønder. 3 Sp: Veed det ikke. Meere var Vidnerne ej at tilspørge, thi blev de fra Retten demitterede.

3 Vidne, Sjur Bertelssøn Lisebreche, aflagde Eed og vidnede: at han nogle faae Dage efter Sommer tinget i Junii Maaned forrige Aar talede med Anders Frøstens Hustrue, som tilligemed hendes Mand sagde at have raadført sig indbyrdes førend den paastevnte Contract var indgaaet, og var de begge misfornøjede over at Skjødet til Siur ej blev fuldbyrdet paa Tinget det Aar. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnet til 4 Sp: Anders Frøsten vilde ej underskrive Contracten siden det første Skjøde Siur blev meddeelt paa Sommer tinget 1790, ej blev underskrevet, da det var indrettet saaledes at en Glas stue ganske skulle undtages \fra Anders Part/ {og en Omstændighed med Pladset Nettet indført, som Anders ej var fornøjet med}, hvilket {Com} Vidnet, som paa Johannes Frøstens Vegne tilstæde, ej kunde eller vilde underskrive. hvormed 5 Sp: er besvaret. 6 Sp: Kan ikke sige hvem Aarsagen var til den Mislighed at Skjødet ej blev fuldbyrdet. 7 Sp: I Skiødet var ogsaa indført at Siurs Hustrue skulle være Odels berettiget til Jorden, saafremt Siur skulle døe uden Livs Arvinger, og derfor blev Skiødet heller ikke underskrevet eller Contracten fuldbyrdet. Paa Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet, at Anders Frøsten var altid ved sine Sinds Kræfter og styrede sine Handlinger som en anden saalenge Vidnet kjendte ham. Demitt:

4 Vidne, Conrad Siurssøn Legreid, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med første Vidne Hans Westrem, med denne Forandring, at han ej var tilstæde da den irettelagte Contract blev underskrevet, ej heller hørte Tormod Warbergs Tale den samme Tid. Demitteret.

5 Vidne, Lars Pederssøn Garen, aflagde Eed og vidnede: at han som Citantens Svoger og Sviger Søn til Johannes Frøsten kunne forklare hvad Conrad Legreid havde forklaret, og dertil henholdt sig med dette Tillæg, at Sjur fik Ordre fra sin Fader ej at lade det første Skjøde tinglyse, siden det af Siur anførte om {Pladset} Glas stuen ej var rigtig i Skiødet skrevet. Demitteret.

Contra Citanterne begiærede deres Vidner frem kaldede, og fremstod det mødende Vidne Torfind Wattetvedt, som aflagde Eed og vidnede: at han paa de fremsatte Spørgsmaale intet andet i denne Sag veed at vidne end dette, at Anders Frøsten efter Sommertinget 1790, i et Bryllup paa Wichness, sagde paa Vidnets Tilspørgsel, at {han} \Siur/ ej endnu havde faaet Skiøde paa Frøsten, men at Siur skulle nødes til at skaffe sig et nyt Skiøde i Stæden for det som paa Tinget ej blev fuldbyrdet, men paa Contracten hørte Vidnet ingen Anke. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet, at han ikke kan sige at Anders den Tid var fuld eller beskjenket, da han nylig var kommen til Brylluppet. Anders Frøsteen var et eenfoldig Menneske, men havde dog sine Sinds Kræfter altid.

Parterne havde ingen flere Vidner at føre.

Johannes Frøsten sagde at han var aldeles fornøjet med den mellem hans Sønner indgangne Contract, og derfor ønskede at samme kunne stadfæstes eller Forliig træffes til Ophævelse af indbyrdes Had, og Roelighed i Familien.

Contra Citanterne sagde, at da det var dem bekjendt at Johannes Frøsten ville købe igien det Gods han imod Lov har solgt til sin Søn Siur Johannessøn, tvert imod det til hans ældste Søn, afdøde Anders Johannessøn og hans Ko(n?)es Familie givne Løfte, saa vilde de ansee det for ubillige Udflugter og Spild af den umyndiges Ret som de burde paasee, derfor forbeholdt paa rette Tid at paastaae

1791: 223b

Erstatning for unødvendig Ophold, og skulde ikke undlade at gjøre sine Anmærkninger over denne aldeles lovstridende Handling.

Johannes Frøsteen sagde at han som Fader og nærmeste Odels berettiget ville søge at stille denne opkomne Ueenighed, og derfor havde vovet dette Skrit, som han ansaae ganske lovlig.

Begge Parter begiærede Sagen udsat til næste Ting, og Gienpart af det passerede til nærmere Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Aslach Endressøn Scheye anmeldte tilligemed Knud Aslachssøn ibm: at de til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Endre Aslachssøn Scheye angaaende et Forlig indgaaet om Odels Rettens Salg af den halve Gaard Scheye i Uldvig til Broderen, bemeldte Knud Aslachssøn, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Lars Spaaneim og Niels Aaseim med flere ustevnte og godvillig mødende, derefter Dom at modtage til Contractens Opfyldelse, samt denne Processes Omkostning at erstatte.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men mødte ikke, heller ikke Vidnerne, thi afhiemlede Kaldsmændene Lars Wambem og Sjur Nielssøn Tveito lovlig Varsel.

Citanten fremstillede godvillig Vidne Lænsmand Anders Lille Graven, som aflagde Eed og vidnede: at han var tilstæde paa Scheye i dette Aars Foraar og hørte Foreening mellem Parterne om det paastevnte Kjøb saaledes, at Knud skulde faae underskrevet sit Skjøde paa den halvedeel i Scheye, imod at Endre fik Halvedelen af begge Alderhaugene, samt et Loft og en gammel Underbod, hvilket sidste Vidnet ej saa lige erindrer. Demitteret.

Citanterne begiærede Laugdag, thi blev saaledes

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Endre Aslachssøn Scheye gives hermed Laugdag at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Lars Spaanem og Niels Aaseim forelægges under Lovens Falsmaal til samme Tid at møde, deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Michel Solem lod ved Ole Sæd fremlægge Indlæg i Sagen anlagt mod Lars og Halsten Garen, af 24 Maji 1791, saalydende #

Lars Garen fremlagde den under 8 Decbr: 1790 aflæste Kjendelse, saalydende # og i Følge af samme som lovlig forkyndt, samt siden Michel Solem ikke møder med det attraaede Tingsvidne, saa paastod de Dom til undgiældelse efter forhen nedlagte Paastand, samt i Sagens Omkostninger 16 rd:

Eragtet

Sagen optages til den 1 Augusti næst kommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Opsidderne paa Biotvedt og Ringøen fremlagde Kjendelse i Sagen mod Gunder Bue og flere, af 8 Decbr: 1790, saalydende #

Indstevnte mødte ikke.

Kaldsmændene som have {betalt} forkyndt Kjendelsen, afhiemlede samme at være skeed med lovlig Varsel.

Citanterne paastod Dom, med Tillæg i Sagens Omkostninger 3 rd:

Eragtet.

Sagen optages til den 1 Aug: næstkom/m/ende, da Dom udi denne Sag bliver afsagt her paa Tingstædet.

Videre blev publiceret følgende Documenter.

23: Lars Torchelssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Tønde Salt med Bygsel, og Overbygsel til 3 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Faarskind, i Undeland No: 78 i Graven, udstæd af Wiglig Davidssøn Undeland mod betalte 310 rd:, den 3 Junii 1791.

24: Lars Torchelssøn Undelands Obligation stor 200 rd:, med Pant i bemelte Skyld i Undeland, til Tosten Larssøn Aga, dateret 3 Junii 1791.

25: Wiglig Davidssøn Undelands Obligation stor 298 rd:, udstæd til Niels Pederssøn Høysetter, med Pant i $\frac{1}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Tønde Salt med Bygsel, og Overbygsel til 6 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Faarskind, i Undeland, dateret 26 Octobr: 1781 og tinglyst samme Tid, udslettet efter paategnet Qvittering af 25 Maji 1791.

26: Wiglig Davidssøn Undelands Obligation stor 190 rd:, udstæd til Torchel Poulssøn Lindebreche og Ole Ellingssøn Lille Bergo, med Pant i den halvedeel af forbemeldte Skyld i Undeland, og 4 pro Vento Rente, dateret 3 Junii 1791.

27: Niels Johnssøns Skjøde paa $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Bukskind, $\frac{1}{12}$ geedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind, $\frac{1}{4}$ Kalvskind, $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Holven No: 16, udstæd af Lars Ellingssøn Holven mod 299 rd:, den 3 Junii 1791.

28: Lars Ellingssøn Holvens og Hustrues Contract for Livs Ophold af bemeldte Holven, udstæd af Niels Johnssøn Holven den 3 Junii 1791.

29: Ole Larssøns Skjøde paa $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Bukskind, $\frac{1}{12}$ geedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind, $\frac{1}{4}$ Kalvskind, $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Holven No: 16, udstæd af Lars Pederssøn Holven mod 670 rd:, den 3 Junii 1791.

1791: 224

30: Berge Nielssøn Traaes Contract for Livs Ophold af Holven, udstæd af Ole Larssøn Maagestad den 3 Junii 1791.

31: Michel Iverssøn Schaftedals Obligation stor 90 rd:, til Tosten Amundssøn Bilde, med Pant i 9 Mrk: Smør i Schaftedal No: 3, dateret og tinglyst 15 Junii 1789, udslettet efter paategnet qvittering dateret 13 Junii 1790.

32: Anved Anvedssøn Windals Skjøde paa 1 pd: 11 Mrk: Smør i Øvre Tvedt No: 98, udstæd af David Ørjanssøn Tvedt mod 200 rd:, dateret 3 Junii 1791.

33: David Ørjanssøn og Hustrues Contract for Livs Ophold af Øvre Tvedt, udstæd af Anved Anvedssøn Windal den 3 Junii 1791.

34: Lars Giermundssøn nedre Seims Obligation stor 440 rd:, udstæd til hr: Capitaine Niels Dahl, med Pant i 1 bpd: 14 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Nedre Seim No: 14, dateret 17 Octobr: 1770 og tinglyst 27 Maji 1771, udslettet efter qvittering af 18 Maji 1791.

35: ditto nye Obligation stor 440 rd: til Torchel Eliassøn Langesætter og Iver Jacobssøn Ysteness, med Pant i bemelte Skyld, dateret 3 Junii 1791.

36: Lasse Svendssøn Røyses Obligation stor 285 rd:, udstæd til Hans Omundssøn Tvedt, med Pant i 1 pd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, 1 $\frac{1}{2}$ geedskind og $\frac{3}{4}$ Faarskind i Røyse No: 110, dateret og tinglyst den 12 Junii 1787, udslettet efter paategnet Qvittering af 3 Junii 1791.

37: Lars Gunderssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ geedskind i Store Berge (Bergo?) No: 87, udstæd af Faderen Gunder Poulssøn Store Bergo mod 299 rd:, den 3 Junii 1791.

38: Lars Olssøns Skjøde paa 2 pd: 13 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør uden Bygsel i Warberg No: 10, udstæd af Faderen Ole Larssøn Warberg mod 98 Rdrl:, dateret den 3 Junii 1791.

39: Anna Ivers Datters Afkald for hendes Arv efter Brytteve Torbiørns Datter Bergo i Uldvig den 25 Febr: 1790, stor 2 rd: 2 mrk: 11 s:, til Torbiørn Monssøn Giørdre, den 3 Junii 1791.

40: Lars Pederssøn Istads Obligation stor 162 rd:, udstæd til Johannes Anderssøn Frøsten, med Pant i $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Bukskind, $\frac{1}{2}$ geedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind, $\frac{1}{4}$ Kalvskind og $\frac{1}{2}$ Løb Salt

i Holven No: 16, dateret 27 Octobr: og tinglæst 28 ditto 1789, udslettet efter Creditors paategnede Qvittering, den 3 Junii 1791.

41: Haaver Siurssøns Bygselbrev paa 9 3/8 Mrk: Smør med Bygsel, og Overbygsel til 1 5/16 Mrk: Smør Ejdfiords Præstebord beneficeret, samt ligesaa meget Kirkegods, i Medhuus No: 107!! (under pkt. 62 nemnd No: 99), udstæd af Enken Anna Ols Datter Medhuus den 27 Oct: 1790, med Rev:

42: Helge Guldbrandssøn Espelands Obligation stor 300 rd: til Hans Omundssøn Tvedt, med Pant i 1 pd: 3 mrk: Smør i Espeland No: 18, dateret 11 og tinglyst 12te Junii 1782, udslettet efter paategnet qvittering dateret 3 Junii 1791.

43: dito Obligation stor 99 rd: til Svend Nielssøn Kircheteigen, med Pant i bemeldte Jordskyld i Espeland, dat: 8 og tinglyst 9 Junii 1784, qvitteret den 3 Junii 1791.

44: Jacob Hanssøns Skjøde paa 1 pd: 10 Mrk: Smør i Øvre Tvedt, og 2 Mrk:, 1/6 geedskind i Selgerøde, No: 98, udstæd af Knud Arnessøn Tvedt mod 220 rd:, den 16 April 1791.

45: Ole Magnussøns Skjøde paa 1 pd: 23 Mrk: Smør, 3/4 Huud, 1/2 geedskind, med Overbygsel til 14 Mrk: Smør efter Andeel Uldvigs Præsteboel beneficeret, i Rondestvedt No: 65/, udstæd af Faderen Magnus Olsson Rondestvedt mod 199 rd:, den 23 April 1791.

46: Anders Jacobssøn Tvedts Obligation stor 30 Rd:, udstæd til Ole Tostenssøn Westrem, med Pant i 1 pd: 6 Mrk: Smør i Tvedt No: 98, dateret 31 Maji og tinglyst 22 Octobr: 1774, udslettet efter paategnet qvittering af 5 Aprilis 1791.

47: Asbiørn Knudssøn Syssendalens Obligation stor 40 rd:, udstæd til John Knudssøn Møchletun, med Pant i 6 Mrk: Smør i Syssendal No: 122, dateret og tinglyst 29 Octobr: 1782, udslettet efter qvittering af 30 Majii 1791.

48: Contract mellem Tosten Roarssøn og Ole Christopherssøn Møchletun om Gaarden Møchletun No: 103. dens Beboelse, dateret og tinglyst 26 Octobr: 1781, udslettet som afgjort og ophævet den 4 Junii 1791.

49: Hans Olsson Westrems Obligation stor 400 rd:, udstæd til Ole Halsorssøn Helland, med Pant i Gaarden Westrem No: 71, dateret 11, og tinglyst 12 Junii 1782, udslettet for betalte 200 rd:, efter qvittering af 4 Junii 1791.

50: Elling Olsson Hougsness ditto, stor 298 rd:, til Svend Kircheteigen, med Pant i Hougsness No: 35, dateret 37 og tinglyst 28 Octobr: 1786, udslettet for betalte 100 rd: efter Creditors paategnede qvittering af 3 Junii 1791.

51: Lars Ellingssøn Holvens Obligation stor 200 rd:, til Halsten Endressøn Garetun, med Pant i Holven No: 15, dateret 11te og tinglyst 12 Juni 1782, udslettet efter paategnet qvittering den 4 Junii 1791.

52: Wiglig Larssøn Wangens Obligation stor 180 rd:, med Pant i 1/2 Løb Smør, 1/2 Huud

1791: 224b

i Wangen No: 69, udstæd til Niels Michelssøn Ulgeness, dateret og tinglyst den 22 Octobr: 1779, udslettet efter Qvittering af 4 Junii 1891.

53: Tosten Hanssøn Herreids Obligation stor 200 rd:, til Hans Omundssøn Tvedt, med Pant i 1 Løb 1 pd: Smør, 4/9 Tønde Salt i Herreid No: [??], dateret og tinglyst 24 Octobr: 1769, udslettet for de resterende 100 rd: efter qvittering dateret 4 Junii 1791.

54: Endre Christopherssøns Skjøde paa Odels Retten til 3 Spand 6 mrk: Smør i Indre Bue No: 105, udstæd af Peder Johannessøn Bue mod 99 rd:, den 17 Martii 1791.

55: Eli Ols Datters Contract for Livs ophold af Herreid, udstæd af Aslach Endressøn Qvammen den 21 Maji 1791.

56: Ricold Iverssøns Skjøde paa 1/2 Løb Smør, 1/2 Hud i Kierland No: 46, udstæd af Iver Ricoldssøn Kierland mod 70 rd:, den 3 Junii 1791.

57: Mageskifte brev hvorefter Ricold Iverssøn bliver Eier af 1 pund 6 mrk: Smør, 1 geedskind med Bygsel, og Relutions Ret til 12 mrk: Smør, 1 Løb Salt, i {med} Ejde og underliggende Røen, No: 22 og 23, og Torbiørn Larssøn ½ Løb Smør, ½ Huud i Kierland No: [??], og Mellemlag 530 rd:, dateret 3 Junii 1791.

58: Niels Svendssøns Skjøde paa 22 ½ mrk: Smør, ¼ geedskind i Espeland No: 30, udstæd af Helge Guldbrandssøn Espeland mod 450 rd:, den 3 Junii 1791.

59: ditto Obligation til Jomfrue Else Elisabeth Koren, stor 350 rd:, med Pant i bemeldte Skyld, dateret 3 Junii 1791.

60: Lodsæddel hvorefter Svend Lassessøn Røyse som nærmeste Arving hiemles hans afdøde Søns Eiendom udi Røyse No: 110 i Ejdfjord for 276 rd:, nemlig 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, 1 ½ g:skind, ¾ F:skind, udstæd af Skifteforvalteren den 3 Junii 1791.

61: Svend Lassessøn Røyses Obligation stor 320 rd:, udstæd til Halsten Endressøn Garetun, med Pant i bemeldte Skyld i Røyse, dateret 3 Junii 1791.

62: Tollev Aamundssøn Medhuus Obligation stor 46 rd:, udstæd til Hans Olmossøn Garetun, med Pant i 9 3/8 Mrk: Smør med Bygsel, og overbygsel til 1 5/16 mrk: Smør Ejdfjords Kirke beneficeret, i Medhuus No: 99!! (sjå pkt. 41), den 3 Junii 1791.

63: Anna Ivers Datters Afkald for hendes Arv 2 rd: 3 mrk: 2 s: efter Torbiør Torbiørns Datter Espeland den 28 Novembr: 1789, til Torbiørn Monssøn Giørdre, den 3 Junii 1791.

64: Johannes Anderssøn Frøstens Skjøde paa 2 pd: 9 Mrk: Smør, ½ Hud, ½ geedskind i Frøsten No: 74 i Uldvig, udstæd af Sønnen Siur Johannessøn mod 300 rd:, den 4 Junii 1791.

Imod dette Skjøde protesterede Ole Lilletun og Tormod Warberg paa Sælgerens ældste Broder Anders Johannessøns efterladte umyndige Datters Vegne som nærmeste Odels berettiget, saasom denne indbemeldte Handel allene er skeed til præjudice for den umyndige, hvis Ret de forbeholdt sig i alle Maader, uden at dette Skjøde deri skulle gjøre nogen Hinder.

Restance Registeret for Gravens Skibrede blev derefter i de 2de Mænd Wiglig Davidssøn Undelands og Svend Lassessøn Røyses Nærværelse examineret, og befunden at Skatte Resten til 1789 udgang er 150. 5. 1., samt for det halve Aar 1790, 591. 3. 5., tilsammen 742. 2. 6 s:, hvilket af Laugrettet blev bekræftet, og Tings vidne udstæd.

Efter lovligt Udraab havde ingen videre ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1791, den 6te Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatteting med Kingservigs og Røldals Skibreder paa Tingstædet Utne**. Ved Retten tilstæde paa Fogden Hr: Korens Vegne hans Fuldmægtig Hr: Nachschow, Lænsmanden John Torgiulssøn Hougse, og paa Niels Helgessøn Hamres Vegne hans Søn Brynild Nielssøn Hamre, saavelsom efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Hemming Knudssøn Helland. 2: Aamund Pederssøn Lofthuus. 3: Christen Iverssøn Ejdnæss. 4: Sjur Samsonssøn Qvalness. 5: Iver Torbiørnssøn Schaaltvedt. 6: Tobias Haldorssøn Ejdnæss. 7: Johannes Haldorssøn Mouge. og 8: Wiching Pederssøn Kambestad, tilligemed samtlige tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondahls Skibrede extraheret, blev allerunderdanigst publiceret.

Serge[a]nt Top anmeldte at han til dette mod Halsten Aamundssøn Smed anlagte Søgemaal for Giæld 2 mrk: 8 s: nu mødte for at anhøre hvad indstevnte havde at frem komme med.

Halsten Smeed mødte og nægtede aldeles at skyldte Serge[a]nt Top det mindste, der for paastod Beviis, uden hvilket, ingen Process kunde anlægges.

Citanten begiærede Udsættelse til næste Ting for at fremskaffe Regning og Beviis.

Eragtet

Sagen beroer til næste Høste ting.

Lænsmand Niels Helgessøn Hamre fremlagde Laugdag i Sagen mod Mons Thoressøn Selland af 28 Octobr: 1790, saalydende #

Den laugdagede mødte ikke, thi afhiemlede Brynild Hamre og Svend Berge lovlig Varsel i hans Kones Paahør.

Citanten fremlagde den under 29 Octobr: 1789 udstædte og 31 Octobr: samme Aar tinglyste Pante Obligation, samt Opsigelse af 9 April 1790, alt saalydende # hvorefter han paastod Dom, og Sagens Omkostninger

1791: 225

erstattet med 5 rd:

Eragtet.

Sagen optages til den 2 Augustii førstkommande, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt.

Fol: 209 Knud Bustetun af Odde, i Anledning den paa sidste Høsteting givne Udsættelse i Sagen mod Ole Præstegaard og Fader Haaver ibm., ædskede samme i Rette, og fremlagde trende Attester fra Aamund Tostenssøn Sandven, Tosten Arnessøn Opheim samt Ole Olsson Reinsaa til Oplysning i Sagen, saavel som Attest fra Kjøbmand Petter Lexau i Bergen, indeholdende til hvad Værdie de paastevnte Bord er udbragt, alt saaledes lydende #

Ole Haaverssøn Præstegaard for sin Fader fremlagde skriftlig Stevning i denne Sag, af 16 Maji 1791, som blev oplæst, saalydende #

Hoved Citanten sagde at denne oplæste Stevning ej var lovlig oplæst eller bekjendtgjort for ham, ligesom heller ingen Copie der af blev ham meddeelt efter trende Ganges igientagen Begiær, dog er sammes Indhold af en Skolemester læst for Comparantens Boepæl, men hverken han eller Comparanten forstod eller kunde fatte Indholdet, som saa utydelig blev forkyndt.

Stevnevidnerne Ole Larssøn Sandven den yngre og Gunder Isachssøn Sandven aflagde Eed og vidnede at de for 14 Dage siden have ved en Skolemester ladet oplæse [det] irettelagte Stevnemaal for Knud Bustetun, som begiærede Copie deraf, men blev ikke meddelt, siden Haaver Præstegaard ikke tillod samme.

Vidnet Ole Gunderssøn Jordahl mødte. For udeblevne Lars Johnssøn Deggreness afhiemlede forbemeldte Kaldsmænd under forhen aflagde Eeds Kraft lovlig Varsel.

Citanten \Ole Præstegaard/ begiærede det mødende Vidne tilspurgt: 1: Paa hvad Stæd de omtvistede Bord laae, da Citanten Haaver Præstegaard købte dem? Vidnet aflagde Eed og svarede: De laae paa Strands Saug. 2 Sp: Har ikke Haaver Præstegaard haft Folk og Hæste for at kiøre dem til Søen i 3 Dage. Resp: Ja. 3 Sp: Bekom ikke enhver for saadant Arbejde for sig og Hæst paa egen Kost, daglig 1 Mrk: 12 s: ? Resp: Veed det ikke hvad disse Folk fik. 4 Sp: Er det Vidnet bekjendt at Knud Bustetun har afhændet disse paastevnte Bord i Bergen, og da omtrent hvad Tid, samt hvad han fik for disse Bord pr: Tylt? Resp: Nej, veed det ikke. Demitteret.

Contra Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Vidne Lars Johnssøn Diggreness gives hermed Forelæggelse under Lovens Falsmaal til næste Høsteting at møde med {Tilsvar} \Vidnesbyrd/, hvortil Ole Præstegaard besørger lovlig Varsel.

Tobias Rogde for Enken efter Guttorm Bleye som hendes Laugværge, ædskede Sagen anlagt mod den afdøde af Helge og Jon Jaastad i Rette, og fremlagde skriftlig Contra Stevnemaal af 6 Maji 1791, saalydende #

Hellie Jaastad lod ved Lænsmand Hougse begjære tilført at han tilstod lovlig stevnt, men paastod Dom efter forrige Tilførsel.

Lars Bleye mødte ikke, men han som syg lod ved Brynild Hougse vedtage Varsel.

Af de indstevnte Vidner mødte ikke Hellie Reisætter, Matthias Bleye og Johannes Qvæstad, thi afhiemlede Brynild Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

De mødende Vidner blev fremkaldet, og fremstod

1 Vidne Ole Jacobssøn Reisætter, som aflagde Eed og vidnede: at han var tilstæde i et Huus Tække paa Bleye den Tid da den paastevnte Hæst var paa Bleye, og hørte at Lars Bleye sagde til Guttorms Folk at de skulle hiemhente deres Huusbonds Hoppe fra Haugen, hvilket Vidnet veed de gjorde, samt at Hæsten da ikke var beskadiget. Demitteret.

2 Vidne, Ellev Jonssøn Lindvig, aflagde Eed og vidnede: at han Dagen efter det passerede som forrige Vidne har udsagt, saa Citanternes Hæst i Bleyes Hauge uden mindste Feil, og at den gik alleene med Lars Bleyes Hoppe, samt at Vidnet ikke førend Onsdagen derefter hørte at den var kommet til Skade. Har og siden hørt at Lars Bleye den ommeldte Tid lod tilsige Guttorms Folk at hente deres Husbonds Hoppe hiem. Demitteret.

3 Vidne, Knud Isachssøn Ullensvang, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med andet Vidne, uden mindste Forandring. Demitteret.

Laugværgeren Tobias Rogde fremstod og nedlagde paa Guttorm Olssøns Enkes Vegne Indlæg af dato 4 Junii sidstleden, hvorved han sluttede Sagen til Doms, og end videre igientog Paastand at Enken, foruden Befrielse for alt An- og Tilsvar i Sagen i Hens(igt?) til det paastevnte, maatte friekiendes, formedelst hendes uformuenhed, da hun ej kan taale det mindste Tab, af de begjærte 5 rd: til Oprejsning for aftvungne Omkostninger, og saaledes indlader Sagen til lovgrundet Dom. Det fremlagde Indlæg er saalydende #

1791: 225b

Brynild Hougse for Lars Bleye henholdt sig til det med Helge Jaastad indgangne Forlig, og havde intet videre at svare.

Helge Jaastad reffererede sig til sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til den 2 Augusti førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed afsiges her paa Tingstædet.

Dagen derefter, den 7de Junii, continuerede Sommer Tinget for Kingservigs Skibrede i de forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse, undtagen i {Johannes} \Christen/ Ejdnness Stæd Aamund Ureim, i Tobias Ejdnness Stæd Brynild Hougse, og i Johannes Mouges Stæd Sjur Lothe.

Da Sognepræsten Hr: Høgh lod iretteædske Sagen mod Hr: Rørdam for resterende Capellans Løn, og forventede hvad indstevnte nu havde at frem komme med.

Hr: Rørdam lod ved sin Søn møde, og fremlægge skriftlig Indlæg af 18 Maji 1791 med dens paaberaabte 4 Bilager, som alt i Acten indtages, saalydende #

Ingen havde videre at svare.

Eragtet.

Sagen optages til Revision af det passerede og indleverede til den 2 Augusti førstkommande, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed i denne Sag bliver afsagt her paa Tingstædet.

Sognepræsten Hr: Høgh lod iretteædske Sagen mod Hr: Rørdam for Tiende frihed af Capellans Gaarden Sandvigen, og paastod Dom efter forige Indførsel.

Hr: Rørdam lod ved sin Søn fremlægge Indlæg af 18 Maji 1791 med vedfølgende 6 Bielager, som inden Retten blev oplæst, saalydende # hvorefter blev paastaaet Dom.

Eragtet

Sagen optages til Revision til den 2 Augusti førstkommande til Dom eller Kjendelse.

Engel Ringøen paa egne og øvrige Citanters Vegne femlagde den paa sidste Høsteting den 11 Decembris 1790 afsagde Kiendelse i Sagen mod Opsidderne paa yttre Bue, saalydende #

Paa de indstevntes Vegne mødte Peder Siurssøn Bue, som fremlagde skriftlig Indlæg af 6 Junii 1791, som blev oplæst, saalydende #

Hoved Citanterne fremlagde ligeledes Indlæg af 6 Junii 1791, saalydende # benægtede derhos \Contra/ Citanternes Indlæg som ulovskicket og uden for al Sømmelighed, samt haabede den medfølgende Regning taget i Betragtning.

Eragtet

Sagen optages til Revision til den 2 Augusti næstkommande, da Dom eller Kjendelse afsiges.

Iver Omundssøn Hildal og Guttorm Jonssøn Jordahl lod anwise Fællen af 2de voxne Bjørne som er skudt af dem i Hildals og Jordals Marke, hvilke af Fogden bleve mærkede og Skud Pengene betalte.

Helge Hanssøn Hougse mødte og anmeldte at han som Laugværge for Enken Sigrid Sølfests Datter havde til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Jacob Larssøn yttre Qvalvig for resterende 2 Aars Vilkaar af Gaarden Qvalvig efter ihænde havende Vilkaar brev og sammes Opfyldelse for Eftertiden, derom Dom at lide til Undgiældelse, samt Sagens Omkosninger at erstatte.

Indstevnte mødte ikke, thi afhiemlede Lænsmand Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel. Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Jacob Larssøn Yttre Qvalvig laugdages at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Størch Nielssøn Mithun anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Siur Jerrandssøn Maagestad for skyldige 14 rd: paa en Hæst, der om at anhøre Vidner og lide Dom til sammes Betaling, samt Processens Omkostning at svare.

Siur Maagestad mødte og vedtog Varsel.

Vidnerne Greip og Siur Wigligssøn Maagestad mødte, hvilke aflagde Eed og vidnede: at de vare tilstæde i indstevntes Huus paa Maagestad dette Aars Faste, og hørte Tale mellem Parterne om en Hæste Handel, hvorefter blev afgjort mellem dem at Siur Jerrandssøn skulde skylde 14 rd:, hvor af dog denne paastod 2 rd: for sin umage med at sælge Hæstene til ham naar han skulde faae de solgte Hæste for den samme Summa som han havde solgt dem for. Vidnerne forklarede end videre paa nærmere Tilspørgsel og til nærmere Oplysning af det udsagte: at den Omtalte Forening bestod deri: at Siur sagde til Størch, at dersom han ikke var fornøjet med det første Kjøb mellem dem, eller syntes at Hæstene var mere værd, saa skulde de betales for den Summa som de af Siur vare solgte fra sig, og saaledes skulde Størch tilgode komme de paastevnte 14 rd:, men der af vilde Siur fordre 2 rd: for sin Umage med at

sælge hver Hæst{ene}, hvorom de ej bleve foreenede. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidne{rne}t {at de havde hørt} Siur Maagestad, at han for længe siden havde hørt at der var Mellemlhandling mellem Parterne, og at Siur Jerrandssøn skyldede, men og at Størch havde faaet Penge hos ham. Dem:

Siur Jerrandssøn Maagestad sagde at han købte de omtalte 4 Hæste af Citanten for 53 rd., og derpaa har betalt 51 rd: 1 mrk: 6 s.; derfor da Citanten ej vilde indgaae den Foreening som Vidnerne have forklaret Comparenten tilbød, saa benægtede han Søgemalet som ulovlig, og paastod Be-

1791: 226

-viis om anden Foreening om Kjøbet var indgaaet.

Citanten paastod Dom efter de anførte Vidner, og Sagens Omkostninger erstattet.

Indstevnte var der med fornøjet.

Eragtet.

Sagen optages til den 2 Augusti førstkommende.

Sjur Johannessøn og Arne Arnessøn anmeldte at de til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse havde indkaldet Vidnerne Peder Amundssøn Ureim og Arne Knudssøn Luttro, der kan forklare at deres paaboende Gaard Tvedt, af hvis Skyld efter Kongelig allernaadigst approberet Aftag den 24 April 1780 er affældt 1 Løb Smør, aldeles ikke er forbedret, men formedelst den betydelige Jord og Steen skrede som borttog det meste af Jordens Ager og Eng, aldrig kan naae den forrige Tilstand, alt i Haab om at den forbemeldte Affældning allernaadigst skulde blive forlænget.

Til samme at anhøre vedtog hr: Foged Korens Fuldmægtig Varsel, og anmeldte at Gaarden Tvedt, Matr: No: 18, skylder 2 ½ Løb Smør Skat, og Landskyld 2 Løber Smør, 2 Huder, i Kingservigs Skibrede og Ullensvangs Sogn.

Bemeldte tvende Mænd forklarede at den ved Aftags Forretningen beskrevne Jord og Steen skrede er i samme Tilstand som Forretningen indeholder, og endnu findes intet andet end den blotte Steen Klippe tilbage, ligesom en overhængende Steen Rift truer med Jordens og Huusenes totale Ødelæggelse. Herom bemelte Mænd aflagde deres Saligheds Eed.

Comparenten begjærede dette Tings vidne sig beskrevet meddeelt. Som bevilges.

Fogden anmeldte at Sagen mod Svend Tveito, Gunder Houge og John Øveland for Slagsmaal, endnu ikke i Mindelighed var afgjort, hvor for han ædskede samme i Rette, og forventede hvad de nu havde at fremføre.

Svend Tveito mødte, og paa egne saavelsom de øvrige indstevntes Vegne sagde at de vel havde forliigt Sagen med Torkel Nøstebye, men af Eenfoldighed ikke talt med Fogden om Kongens Bøder. han anbød der for nu inden Retten 9 rd.; om samme maatte modtages.

Fogden, som var fuldkommen bekiendt de indstevntes Uformuenhed og Eenfoldighed, modtog de anbudne 9 rd.; og i Omkostninger 3 rd.; og dermed ophævede Sagen.

Den paafølgende 8de Junii continuerede Sommertinget i nærværelse af de i Gaar benævnte Laugrettesmænd.

Hvorda blev fremlagt til Tinglysning efterfølgende Almues breve:

1: Jacob Torbiørnssøn Lothes Afkald for Ragnille Michels Datters Arv efter Brithe Michels D: Lothe den 13 Sept: 1775 – 17 rd: 1 mrk: 2 s.; til Michel Lothes Boe, den 4 Martii 1790.

2: Jørgen Pederssøn Jaastads ditto for Gyri Lars Datters Arv efter Lars Aadssøn Lothe den 22 Novembris 1740 – 7 rd: 5 mrk: 3 s.; til Michel Sjurssøn Lothes Stervboe, d: 4 Martii 1790.

3: Tollev Olsson Eyde for Maritha Wigligs Datters Arv efter Wiglig Olsson øvre Qvale den 26 Febr: 1778 – 7 rd: 2 mrk: 11 s: med Rente 3 rd: 3 mrk: 12 s:, til Anfin Wigness, d: 4 Martii 1790.

4: Samson Siursson Qualness ditto for Arv efter Jorand Ivers Datters Øvre Berven den 16 April 1742 – 20 rd: 4 mrk: 2 s:, til John Samsonsson Qvitnes Stervboe, d: 4 Martii 1790.

5: Ole Samsonsson Loddess ditto for Arv efter Samson Pedersson Frøsvig den 25 Septembris 1742 – 28 rd: 15 s:, til Formynderen Helge Oppedals Stervboe, d: 4 Martii 1790.

6: Ole Nielsson Hildals ditto for Arv efter Niels Isachsson Hildal den 11 Januar 1744 – 27 rd: 2 Mrk: 7 s:, til Formynderen Knud Rogdes Stervboe, d: 4 Martii 1790.

7: Michel Jacobsson Ejtrems ditto for Maritha Ols Datters Arv efter Haldis Halds D: Augeness den 31 Januarii 1744, 3 rd: 3 mrk: 8 s:, til Johannes Luttros Boe, den 4 Martii 1790.

8: Tosten Jordals ditto for Torbiør Østens Datters Arv efter Østen Østensson indre Mæland den 5 Octobris 1745 – 11 rd: 11 s:, til Knud Maagestads Stervboe, den 4 Martii 1790.

9: Elling Aamundssøns ditto for Arv efter Sidsille Gunders datter Sandven den 26 April 1746 – 4 rd: 1 mrk: 4 s:, til Faderen Aamund Ellingssøns Stervboe, dateret den 4 Martii 1790.

10: Aamund Aamundssøns ditto for hans Arv efter Sidsille Gunders Datter Sandven den 26 April 1746 – 4 rd: 1 mrk: 4 s:, til Faderen Aamund Ellingssøns Stervboe, den 4 Martii 1790.

11: Ole Henrichsson nedre Bervens ditto for Arv efter Henrich Olsson nedre Berven den 29 April 1746 – 16 rd: 5 mrk: 14 s:, til Ole Olsson Bervens Stervboe, den 4 Martii 1790.

12: Knud Hansson Jaastads ditto for Arv efter Hans Knudsson Mouge den 14de Septembr: 1751 – 4 rd: 3 mrk: 4 s:, til Ole Østensson Mæland, den 4 Martii 1790.

13: Trond Gundersson Winterhuus!! (Wintertuns?) ditto for Arv efter Torbiør Guttorms Datter Winterhuus den 24 April 1755 – 3 rd: 3 mrk: 8 s:, til Gunder Winterhuus Stervboe, d: 4 Martii 1790.

14: Hans Wastuns ditto for Britha Henrichs Datters Arv efter Torbiør Tostens Datter nedre Berven den 29 Augusti 1755, 7 rd: 1 mrk: 1 s:, til Helge Tøssedal, den 4 Martii 1790.

15: Johannes Larsson Qvæstads ditto for Arv efter Lars Johannesson Qvæstad den 15de Januari 1756 – 22 rd: 1 mrk: 7 s:, til Formynderen Ole Lille Naae, den 4 Martii 1790.

16: Johannes Ejdnæss ditto for Maritha Lars Datter[s Arv] efter Lars Johannesson Qvæstad den 15de Januarii 1756 – 11 rd: 11 s:, til Formynderen Niels Rogde, den 4 Martii 1790.

17: Ole Olsson Jøssendals ditto for Anna Helges Datters Arv efter Helge Olsson Jordahl den 24 Februarii 1756, stor 11 rd: 5 mrk: 2 s:, til Formynderen Jacob Bustetun, d: 4 Martii 1790.

1791: 226b

18: Helge Nedre Sexes Afkald for Maritha Peders Datters Arv efter Bertha Wigligs Datter Berven den 8 Januarii 1757 – 6 rd: 4 mrk: 4 s:, til Peder Iversson Bervens Boe, den 4 Martii 1790.

19: Aad Aadsson Bleyes ditto for Arv efter Sidsille Tostens Datter Indre Bleye den 7de October 1757, stor 19 Rdr:, til Ole Tostensson Reisætter, dateret den 4 Martii 1790.

20: Ole Pedersson Strands ditto for Giær Haagens Datters Arv efter Else Samsons Datter Bratespen, 4 rd: 11 s:, den 29 April 1760, til Formynderen Haagen Knudsson Espe, d: 4 Martii 1790.

21: Asbiørn Qvandahls ditto for Sidsille Asbiørns Datters Arv efter Helga Erichs Datter Nøstflaat den 30 Septbr: 1760, til Ole Michelsson Lussand, stor 12 rd: 2 mrk: 6 s:, d: 4 Martii 1790.

22: Jacob Jacobsson Freims ditto for Arv efter Torbiør Svends Datter Freim den 20 Febr: 1761, stor 6 rd: 1 s:, til Jacob Jørgensson Freims Stervboe, den 4 Martii 1790.

- 23: Hans Gunderssøn Jelles ditto for Aasa Jacobs Datters Arv efter Torbiør Svends Dr: Freim den 20 Februarii 1761, stor 3 rd.; til Jacob Freims Stervboe, d: 4 Martii 1790.
- 24: Niels Ellingssøn Langesætters ditto for Arv efter Anna Knuds Datter Schieldaas den 23 April 1761 – 3 rd: 14 s.; til Christopher Sexe, dateret 4 Martii 1790.
- 25: Svend Knudssøn Scheyes ditto for Arv efter Knud Svendssøn Helland den 12te Octobris 1761 – 33 rd: 5 mrk: 13 s.; til Amund Ureims Stervboe, den 4 Martii 1790.
- 26: Arne Knudssøn Scheyes ditto for Arv efter Knud Svendssøn Helland den 12te Octobr: 1761 – 33 rd: 5 mrk: 13 s.; til Formynderen Svend Knudssøn Scheye, den 4 Martii 1790.
- 27: Iver Iverssøn Schaaltvedts ditto for Inga Ols Datters Arv efter Ingeborg Helges Datter Reisætter den 26 Augusti 1762 – 23 rd: 1 s.; til Ole Reisætter, den 4 Martii 1790.
- 28: Samson Pederssøn Frøsvigs ditto for Mari Samsons Datters Arv efter Gunnilde Jons Datter Tochem den 29 Octobr: 1762 – 14 Rdlr: 1 Mrk: 1 s.; til Samson Tochem, den 4 Martii 1790.
- 29: Niels Olssøn Hildals ditto for Arv efter Ole Samsonssøn Hildal, falden den 4de Julii 1763 - 3 rd: 4 mrk: 11 s.; til Iver Pederssøn Tochems Stervboe, den 4 Martii 1790.
- 30: Isaach Olssøns ditto for Arv efter Dordi Svends Datter Berven den 12 Decembr: 1763, stor 58 rd: 13 s.; til Faderen Ole Isaachssøn Berven, den 4 Martii 1790.
- 31: Torchel Helgessøn Maagestads ditto for Ingebiør Ols Datters Arv efter Dordi Svends Datter Berven den 12 Decembr: 1763, stor (3?)9 rd: 6 s.; til ditto, den 4 Martii 1790.
- 32: Niels Amundssøn Rogde for Anna Engels Datters Arv efter Maritha Jacobs Datter Ysteness den 14 Decembris 1763, stor 9 rd: 2 mrk: 7 s.; til Engel Engelssøn Ysteness, den 4 Martii 1790.
- 33: ditto Afkald for ditto Arv efter Maritha Tollevs Datter Ysteness, falden den samme Dag, stor 25 rd: 1 mrk: 12 s.; til bemelte Formynder Engel Ysteness, dateret den 4 Martii 1790.
- 34: Sjur Johannessøn Tvedts ditto for Arv efter Mariths Ols Datter Tvedt, falden den 15 Decembris 1763, 37 rd: 2 mrk: 6 s.; til Johannes Siurssøn Tvedts Stervboe, d: 4 Martii 1790.
- 35: Samson Frøsvigs ditto for Mari Samsons datters Arv efter John Samsonssøn Qvitne den 25 Aprilis 1764, 2 rd: 4 mrk: 13 s.; til Samson Nielssøn Tochem, d: 4 Martii 1790.
- 36: Aad Aadssøn Qvæstads ditto for Kari Ols Datters Arv efter Ole Thoressøn Mæland den 26 April 1764, 25 rd: 4 mrk: 2 s.; til Ole Jacobssøn Reisætter, d: 4 Martii 1790.
- 37: Haagen Arnessøn Luttros dito for Arv efter Margaretha Haagens Datter Luttro den 27 April 1764 – 46 rd: 3 s.; til Arne Østenssøn Luttros Stervboe, den 4 Martii 1790.
- 38: Aamund Aamundssøns ditto for Arv efter Anna Aamunds Datter Lønning den 1te Junii 1764, Capital 7 rd; 3 mrk: 4 s.; til Faderen Aamund Lønning, den 4 Martii 1790.
- 39: Ole Olssøn Jøssendals ditto for Arv efter Guro Ols Datter Bustetun den 3de Septembris 1764, Capital 28 Rdlr.; til Ole Larssøn Bustetun, den 4 Martii 1790.
- 40: Niels Ellingssøn Langesætters ditto for Arv efter Elling Nielssøn Schieldaas den 5 Martii 1765, Capital 6 rd: 1 mrk: 14 s.; til Christopher Sexe, den 4 Martii 1790.
- 41: Arne Knudssøns ditto for Arv efter Ingeborg Peders Datter Maagestad den 9de Februarii 1767 – Capital 16 rd: 1 mrk: 3 s.; til Svend Knudssøn Scheye, den 4 Martii 1790.
- 42: Jacob Christenssøn Ejtrems ditto for Arv efter Maritha Ols Datter Ejtrem den 5te Octobris 1767, Capital 56 rd: 1 mrk: 14 s.; til Christen Jacobssøn Ejtrem, den 4 Martii 1790.
- 43: Aad Christenssøns ditto for Arv efter Maritha Ols Datter Ejtrem den 5te Octobris 1767, Capital 56 rd: 1 mrk: 14 s.; til Christen Jacobssøn Ejtrem, den 4 Martii 1790.
- 44: Niels Freims ditto for Anna Christens Datters Arv efter Maritha Ols Datter Ejtrem den 5 Octobris 1767, Capital 28 rd: 15 s.; til Christen Jacobssøn Ejtrem, den 4 Martii 1790.
- 45: Østen Alsagers ditto for Britha Torgers Datters Arv efter Torger Larssøn Alsager den 8 Martii 1769, Capital 18 rd: 4 mrk: 1 s.; til Ole Michelssøn Lussand, den 4 Martii 1790.
- 46: Lars Thomassøn Jaastads ditto for Arv efter Martha Lars Datter Jaastad den 5 Maji 1769 – 42 rd: 4 mrk: 9 s.; til Thomas Jaastads Stervboe, den 4 Martii 1790.

47: Jacob Christenssøn Ejtrems Ditto for Arv efter Anna Hellies Datter Qvæstad, falden den 26 Junii 1769, 3 rd: 5 mrk: 3 s:, til Christen Jacobssøn Ejtrem, den 4 Martii 1790.

48: Aad Christenssøn Ejtrems Ditto for Arv efter Anna Hellies Datter Qvæstad, falden den 26 Junii 1769, 3 rd: 5 mrk: 3 s:, til Christen Jacobssøn Ejtrem, d: 4 Martii 1790.

49: Jacob Pederssøns ditto for Arv efter Margaretha Jacobs Datter Hougse, falden den 12 Maji 1770, Capital 49 rd: 1 mrk: 14 s:, til Peder Torgiulssøn Hougse, den 4 Martii 1790.

50: Henrich Helgessøns ditto for Arv efter Helge Christenssøn Tøssedal den 17de Martii 1772, Capital 21 rd: 3 mrk: 14 s:, til Peder Henrichssøn Sexe, den 4 Martii 1790.

51: Wiglig Sølfestssøns ditto for Arv efter Sølfest Asbiørnssøn Hougstvedt den 14de Maji 1772, Capital 4 rd: 1 mrk: 14 s:, til Elling Hougse, dateret den 4 Martii 1790.

52: John Øvre Qvale for Britha Thors Datters Arv efter Gunbiør Knuds Datter Djønne den 16 Octobr: 1772, Capital 85 rd: 1 mrk: 8 s:, til Thore Knudssøn Djønne, den 4 Martii 1790.

53: Lars Larssøn Ouse for Arv efter Lars Amundssøn yttre Bue, falden den 14 Octobris

1791: 227

1773, Capital 96 rd: 11 s: med Renter, til Johannes Johanssøm Bue, d: 4 Martii 1790.

54: Niels Thomassøns Afkald for hans Arv efter Thomas Larssøn yttre Alsager, falden den 11 April 1774, Capital 46 rd: 15 s:, til Tosten Nielssøn Walland, den 4 Martii 1790.

55: Lars Watnedal for Synneve Niels Datters Arv efter Niels Jonssøn øvre Qvale, falden den 15 Juni 1774, Capital 7 rd: 4 mrk: 4 s:, til Lieutenant Burggrafs Stervboe, den 4 Martii 1790.

56: Torbiørn Thomassøns ditto for Arv efter Thomas Larssøn yttre Alsager, falden den 11 April 1774, Capital 46 rd: 15 s:, til Tosten Nielssøn Walland, den 4 Martii 1790.

57: Lars Pederssøn Bervens ditto for Aagothe Ols Datters Arv efter Ole Svendssøn øvre Berven, falden den 9 Maji 1775 – 21 rd: 8 s:, til Svend Olssøn Berven, den 4 Martii 1790.

58: Ole Larssøn Oppedahls ditto for Ingeborg Ols Datters Arv efter Ole Svendssøn øvre Berven den 9 Maji 1775, 21 rd: 8 s:, til Svend Svendssøn Krogevig, den 4 Martii 1790.

59: Lars Thomassøns ditto for Arv efter Lars Olssøn Aga, falden den 23 Septembris 1775, stor 7 Rd: 5 mrk: 9 s:, til Thomas Jaatsads Stervboe, den 4 Marti 1790.

60: Johannes Ejdnæs for Maritha Johannes Datters Arv efter Guri Tollefs Datter Qvæstad den 5 Martii 1777 – 32 rd: 2 mrk: 1 s:, til Niels Rogdes Stervboe, den 4 Martii 1790.

61: John Wichene for Guro Wigligs Datters Arv efter Wiglig Olssøn Øvre Qvale den 26de Februar 1778 – 7 rd: 2 mrk: 11 s:, og Rente til 1787 – 2 rd: 5 mrk: 4 s:, til Knud Djønne, den 4 Martii 1790.

62: Arne Svendssøns ditto for Arv efter Svend Jacobssøn Winess den 24 Februarii 1778, stor Capital 16 rd: 5 mrk: 3 s:, til Lars Torgerssøn Alsager, den 4 Martii 1790.

63: Svend Svendssøns ditto for Arv efter Svend Jacobssøn Winess den 24 Februar 1778, Capital stor 16 rd: 5 mrk: 3 s:, til Svend Larssøn Lothe, dateret den 4 Martii 1790.

64: Tobias Rogde for Maritha Jons Datters Arv efter John Olssøn Aga den 18 Decembr: [1778?], Capital 55 rd: 12 s:, til Formynderen Ole Jonssøn Lofthuus Stervboe, d: 4 Martii 1790.

65: Lars Torbiørnssøn Reisætters ditto for Arv efter Torbiørn Larssøn Reisætter den 16 Decembris 1778, Capital 52 rd: 1 mrk: 15 s:, til Lars Larssøn Troness, den 4 Martii 1790.

66: Lars Isachssøn den yngres ditto for Arv efter Isach Knudssøn Berget den 13de Julii 1779, Capital 3 rd: 5 mrk: 14 s:, til Formynderen Jacob Ysteness, d: 4 Martii 1790.

67: Tosten Helliessøn Jordal for Hellie Olssøns Arv efter Ole Helliessøn Jordal den 29 April 1779 med Rente til 29 Dec: 1789 – 89 rd: 5 mrk: 9 s:, til forrige Form: Sjur Maagestad, d: 4 Martii 1790.

68: Johannes Aarhuus for Ingeborg Anfinds Datters Arv efter Anna Ivers Datter Lofthuus den 6 April 1780 – 11 rd: 2 mrk: 9 s:, til Anfind Lofthuus Stervboe, d: 4 Martii 1790.

- 69: Peder Lindvig for Ingeborg Haagens Datters Arv efter Haagen Olsøn Espe den 7de April 1780 - 38 rd: 4 mrk: 1 s.; til Tosten Jerrandssøm Mæland, den 4 Martii 1790.
- 70: Ole Halvorssøn Mansagers ditto for Arv efter Halvor Larssøn Mansager den 15de Junii 1780 - 18 rd: 2 mrk: 12 s.; til Formynderen Hans Wastun, den 4 Martii 1790.
- 71: Tobias Mansagers ditto for Gunnilde Halvors Datters Arv efter Halvor Larssøn Mansager den 15 Junii 1780 - 9 rd: 1 mrk: 6 s.; til Halvor Jonssøn Langesætter, d: 4 Martii 1790.
- 72: Brynild Michelssøn Tjoflaats ditto for Arv efter Michel Brynnildssøn Tjoflaat d: 26 Junii 1780 - 25 Rd: 6 s.; til Tosten Hamre, den 4 Martii 1790.
- 73: Asbjørn Qvandal for Sidsille Asbjørns Datters Arv efter Asbjørn Jacobssøn Nøstflaat den 28 Martii 1781, 38 rd: 1 s.; til Ole Michelssøn Lussand, d: 4 Martii 1790.
- 74: Endre Hamres Afkald for Ingeborg Ivers Datters Arv efter Sigrid Brynilds Datter Utne den 27 Junii 1781, stor 48 rd: 1 mrk: 1 s.; til Iver Torgerssøn Houge, den 4 Martii 1790-
- 75: Michel Guttormssøn Svartvedts ditto for hans Arv efter Guttorm Haaverssøn Svartvedt den 24 Novembr: 1781, stor 24 rd: 1 mrk: 9 s.; til Ole Amundssøn Fylchedal, den 4 Martii 1790.
- 76: John Torgerssøn Lussands ditto for Margaretha Guttorms Datters Arv efter Guttorm Haaverssøn Svartvedt den 24 Novembris 1781 - 12 rd: 13 s.; til Wicking Seim, d: 4 Martii 1790.
- 77: Niels Anderssøns ditto for Arv efter Anna Asbjørns Datter Insteness den 5te April 1782, til Asbjørn Anderssøn Insteness, stor 4 rd: 3 mrk: 4 s.; d: 4 Martii 1790.
- 78: Arne Arnessøn Tvedts ditto for Arv efter Maritha Niels Datters Fader Niels Knudssøn Rogde den 24 Junii 1782, stor 22 rd: 5 mrk: 11 s.; til Ole Reisætter, den 4 Martii 1790.
- 79: Aad Johnssøn Eydes ditto for Aagothe Niels Datters Arv efter Niels Knudssøn Rogde den 24 Junii 1782, stor 22 rd: 5 mrk: 11 s.; til Niels Rogdes Boe, den 4 Martii 1790.
- 80: Niels Anderssøns ditto for Arv efter Anders Jørgenssøn Inteness den 13 Martii 1783, stor 2 rd: 5 mrk: 1 s.; til Asbjørn Anderssøn Insteness, den 4 Martii 1790.
- 81: Ole Halvorssøn Mansagers ditto for Arv efter Knud Halvorssøn Mansager den 9de Maji 1783, stor 5 Rd: til Hans Wastun, den 4 Martii 1790.
- 82: Ole Olssøn Grønsdals ditto for Arv efter Aagothe Ivers Datter Grønsdal den 9 Maji 1783, stor 25 rd: 2 mrk: 11 s.; til Ole Olssøn Grønsdal, den 4 Martii 1790.
- 83: Ole Nilssøn Horres ditto for Margaretha Ols Datters Arv efter Aagothe Ivers Datter Grønsdal den 9 Maji 1783, stor 12 rd: 4 mrk: 5 s.; til ditto, den 4 Martii 1790.
- 84: Elling Ellingssøns ditto for hans Arv efter Elling Rogde, falden den 13 Maji 1780!! (1783?), stor 29 rd: 1 mrk: 13 s.; til Formynderen Johannes Larssøn Qvæstad, d: 4 Martii 1790.
- 85: Aad Christenssøn Ejtrems ditto for hans Arv efter Christen Jacobssøn Ejtrem den 9 Martii 1784: 84 rd: 11 s.; til Ole Aadssøn Qvæstad, den 4 Martii 1790.
- 86: Ingebret Qvalness ditto for Maritha Sjurs Datters Arv efter Sigrid Tobias Datter Mouge den 29 Septembris 1784 - 31 rd: 3 mrk: 12 s.; til Siur Mouge, den 4 Martii 1790.
- 87: Tobias Ellingssøn Jaastads ditto for Kari Siurs Datters Arv efter Sigrid Tobias Datter Mouge den 29 Septembris 1784 - 31 rd: 3 mrk: 12 s.; til Siur Mouge, den 4 Martii 1790.
- 88: Lars Halvorssøn Mansagers Ditto for Margaretha Sjurs Datters Arv efter Sigrid

1791: 227b

Tobias Datter Mouge den 29 Sept: 1784, 31 rd: 3 mrk: 12 s.; til Siur Mouge, den 4 Martii 1790.

89: Amund Pederssøns Afkald for hans Arv efter Gietrud Østens Datter Indre Bleve den 6 Maji 1785 - 14 rd: 2 mrk: 10 s.; til Peder Amundssøn Bleje, den 4 Martii 1790.

- 90: Hans Aslachssøn Wichene for Giøa Thors Datters Arv efter Giøa Tostens Datter Brandstvedt den 3 April 1786 – 5 rd: 5 mrk: 1 s.; til Mons Thorssøn Røen, den 4 Martii 1790.
- 91: Thomas Aamundssøns ditto for Arv efter Aamund Larssøn Diggernes den 20de Decembr: 1787 – 9 Rdlr: 3 s.; til Ole Haagenssøn Espe, den 4 Martii 1790.
- 92: Iver Olssøn Bratespens ditto for Arv efter Torbiør Jacobs Datter Store Naae den 11 Januarii 1763, 53 rd: 5 mrk: 6 s.; til Ole Svendssøn Naae, den 4 Martii 1790.
- 93: Jacob Olssøns ditto for Arv efter bemeldte Skifte brev, 53 rd: 5 mrk: 6 s.; til do:, den 4 Martii 1790.
- 94: Ragnille Peders Datters Afkald for Arv efter Asbiørn Asbiørnssøn Ulsness den 26 April 1783, 3 rd: 4 mrk: 10 s.; til Niels Poulssøn Haldanger, d: 4 Martii 1790.
- 95: Jacob Michelssøn Lothes ditto for Arv efter Guri Johns Datter Lothe den 1 Novbr: 1781, stor 43 rd: 4 mrk: 11 s.; til Ole Michelssøn Lothe, den 4 Martii 1790.
- 96: ditto Afkald for Arv efter Michel Olssøn Lothe den 24 April 1784, stor Capital 13 Rdlr: 4 mrk: 3 s.; til Ole Michelssøn Lothe, den 4 Martii 1790.
- 97: Johannes Torbiørnssøn Qvalvigs ditto for Arv efter Torbiørn Larssøn Lothe den 22 April 1754 – 10 rd: 2 mrk: 10 s.; til Thomas Alsagers Stervboe, den 4 Martii 1790.
- 98: Johannes Torbiørnssøn Qvalvigs ditto for Arv efter Anna Thomas Datter yttre Alsager den 9 April 1760, til ditto Stervboe, stor 6 rd: 4 mrk: 5 s.; d: 4 Martii 1790.
- 99: Kari Peders Datters ditto for Arv efter Aase Guttorms Datter Strand den 29de Junii 1787, stor 10 rd: 4 mrk: 3 s.; til Jacob Christenssøn Ejtrem, den 21 Martii 1791.
- 100: Johannes Wilure og Ole Jonssøn Opheims ditto for Myndlingen Guro Johns Datters Arv efter Kari Magnus Datter Wilure den 2 Octobr: 1747 – 7 rd: 3 mrk.;, samt efter Ole Jonssøn Wilure den 13 April 1769 - 30 rd: 3 mrk: 1 s.;, med Rente til 13 Martii 1791 – 31 rd: 5 mrk: 1 s.;, tilsammen Capital og Rente 71 rd: 4 mrk: 14 s.;, til forrige Formynder Iver Schaaltvedt, d: 21 M:!! (Martii) 91.
- 101: Tosten Larssøn Frøsvigs ditto for Arv efter Lars Samsonssøn Frøsvig den 14de Novembr: 1771, og efter Giær Lars Datter Frøsvig den 14 Decembr: 1776, i alt 29 rd: 2 mrk: 8 s.;, til Formynderen Samson Larssøn Frøsvig, den 21 Martii 1791.
- 102: Guro Niels Datters ditto for Arv efter Niels Jacobssøn Rogde den 19 Maji 1786 – 19 Rdlr: 2 Mrk: 8 s.;, til Peder Jørgenssøn Espe, den 21 Martii 1791.
- 103: Ingebret Christopherssøn Qvalness for Myndlingen Torbiør Christophers Datters Arv efter Christopher {og} Ingebretssøn og Synneve Christophers datter Qvalness den 18 Julii 1787 og 4 Maji 1789 – 19 rd: 2 mrk: 8 s.;, til Jacob Mæland, den 21 Martii 1791.
- 104: Torgiuls Michelssøn Tjøflaats ditto for Myndlingen Maritha Erichs Datters Arv efter Margaretha Michels Datter Nøstvig den 25 Septembr: 1780, stor 36 rd: 3 mrk: 6 s.;, til Formynderen Erich Pederssøn Nøstvig, den 21 Martii 1791.
- 105: Svend Jacobssøn Huus ditto for Myndlingen Knud Jacobssøns Arv efter Jacob Svendssøn Huus den 5 Maji 1775, stor 26 rd: 3 mrk: 10 s.;, efter Simon Jacobssøn Huus den 26 Maji 1788, 2 rd: 2 s.;, samt efter Trond Jacobssøn ibm: den 1 Decbr: 1789, til forrige Formynder Asbiørn Matthiassøn Ness, den 21 Martii 1791.
- 106: Christoffer Nielssøn Tioflaats ditto for Arv efter Niels Johannessøn Tioflaat den 28 Septembr: 1789 – 99 rd: 4 mrk: 8 s.; med Rente, til Elling Langesætter, den 21 Martii 1791.
- 107: Peder Pederssøn Lofthuus for Christi Amunds Datters Arv efter Amund Jørgenssøn Utne den 11 Maji 1773 – 69 rd: 2 mrk.;, til Tosten Nesthuus, den 21 Martii 1791.
- 108: Berge Olssøn Wiches ditto for Britha Torgiuls Datters Arv efter Torgiuls Torgiulssøn Jaastad den 8 April 1780 – 7 rd.;, til Jon Jaastad, den 21 Martii 1791.
- 109: Sjur Olssøn Bleyes ditto for Arv efter Ole Aadssøn Bleye den 14 Maji 1783, stor 28 rd: 4 mrk: 13 s.;, til Peder Siurssøn Fosse, den 21 Martii 1791.
- 110: ditto Afkald for Arv efter Herborg Ols Datter Bleye, falden den 14 Maji 1783, stor 3 rd: 5 mrk: 1 s.; med Renter, til bemeldte Peder Fosse, den 21 Martii 1791.

111: ditto Afkald for hans Arv efter Sidsille Ols Datter Bleye den 14 Maji 1783, stor 3 rd: 5 mrk: 1 s: med Renter, til bemeldte Peder Fosse, den 21 Martii 1791.

112: Samson Larssøn Frøsvigs ditto for Arv efter Lars Samsonssøn Frøsvig den 14 Novembris 1771 – 28 rd:, til Haagen Espes Stervboe, den 21 Martii 1791.

113: Niels Larssøn Frøsvigs ditto for Arv efter Lars Samsonssøn Frøsvig den 14 Novembris 1771, stor 28 rd:, til Knud Schielvig, den 21 Martii 1791.

114: Sidsille Torbiørns Datters ditto for Arv efter Torbiørn Johnssøn Qvalvig den 3 Octobris 1743 med Rente – 2 mrk: 3 s:, efter Sidselle Ols Datter Indre Qvalvig den 8 Octobr: 1751 – 8 rd: 1 mrk: 1 s:, efter Siri Knuds Datter Qvalvig den 18 Maji 1769 – 7 rd: 10 s:, efter Synneve Knuds Datter Haldanger den 13 Januarii 1781 – 12 rd: 2 mrk: 11 s:, efter Synneve Johns Datter Qvalvig – 4 mrk: 7 s:, og efter Torbiør Knuds Datter Ødven den 2 April 1789 – 1 rd: 4 mrk:, i alt 30 rd: 3 mrk:, til Formynderne Jon Lussand, og John Beggevigs Stervboe, den 21 Martii 1791.

115: Erich Ormssøns Skjøde paa 18 Mrk: Smør i Grøve No: 6 i Røldal, udstæd af Østen Jonssøn Grøve mod 240 rd:, dateret den 6 Junii 1791.

116: John Jerrandssøn Grøves Obligation stor 125 rd: 5 mrk: 8 s:, udgivet til Wraal Olssøn Aadland, med Pant i 21 3/5 mrk: Smør i Grøve No: 6 i Røldal, dateret og tinglyst den 1 Novembris 1783, udslettet efter paategnet qvittering af 6 Maji 1791.

1791: 228

117: Tollev Svendssøn Schares Obligation stor 210 rd:, udstæd til Ole Pederssøn Rullestad, med Pant udi 19 1/2 Mrk: Smør i Schare 2 Thun No: 19, dateret 14 og tinglyst 15 Junii 1786, udslettet efter paategnet qvittering den 8 Junii 1791.

118: Isach Olssøns Skjøde paa 1 pd: 21 mrk: Smør i Nedre Berven No: 5 i Ullensvang, udstæd af Faderen Ole Isachssøn nedre Berven mod 200 rd:, den 6 Junii 1791.

119: Ole Isachssøn nedre Bervens Contract for Livs ophold af nedre Berven i Ullensvang, udstæd af Sønnen Isach Olssøn nedre Berven, den 6 Junii 1791.

120: Anfind Olssøn Troness Obligation stor 199 rd:, udstæd til Johannes Svendssøn Winess, med Pant i 1 pd: 3 mrk: Smør, 1/4 Hud i Troness No: 23 i Kingservig, dateret 9 og tinglyst den 11 Junii 1785, udslettet efter paategnet Qvittering af 6 Junii 1791.

121: Omund Olssøn Berges og Anbiør Wraals Datters Skjøde paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Aadland No: 10 i Røldal, udstæd af Wraal Olssøn Aadland mod 175 rd:, d: 6 Junii 1791.

122: Osmund Wraalssøns Skiøde paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i yttre Hagen No: 13 i Røldal, udstæd af Wraal Olssøn Aadland med flere, mod 195 rd:, dateret d: 6 Junii 1791.

123: Ole Wraalssøns Gavebrev paa 70 rd:, som af Faderens Boe forlods skal udtages, udstæd af Wraal Olssøn Aadland, den 6 Junii 1791.

124: Osmund Wraalssøns gavebrev paa 70 rd:, udstæd af ditto den 6 Junii 1791.

125: Anbiør Wraals Datter og Omund Olssøn Berges ditto paa 70 rd:, udstæd af Faderen, bemeldte Wraal Olssøn Aadland, den 6 Junii 1791.

126: Ragnille Wraals Datters ditto paa 70 rd:, udstæd af ditto, den 6 Junii 1791.

127: Disa Wraals Datters ditto paa 70 rd:, udstæd af ditto, den 6 Junii 1791.

128: Johannes Thorssøn Brandstvedts Obligation stor 250 rd:, udstæd til Lars Christenssøn Oppedal, med Pant i 18 mrk: Smør, 1/4 Hud i Brandstvedt No: 8 i Ullensvang, og 3 1/2 proCento aarlig Rente, dateret 26 April 1791.

129: Svend Olssøn Tveites Obligation stor 99 rd:, udstæd til Haldor Olssøn Espe, med Pant i 1 pd: 12 mrk: Smør i Tveito No: 14 i Røldal, dateret 30 Octobris 1780 og tinglyst samme Tid, udslettet efter paategnet qvittering af 6 Januarii 1791.

130: Mageskifte brev hvorved Svend Olsson Tveito bliver Eier af $\frac{1}{4}$ Part i Røldals Annex Kirke, hvortil henhører 18 Mrk: Smør Landskyld i Øvre Berge No: 7 i Røldal for 68 rd., udstædt af Niels Osmundsson Berge, den 6 Junii 1791.

131: Mageskifte brev hvorved Niels Osmundsson Berge bliver Ejer af 1 bpd: Smør efter Aftag i Tveito No: 14 i Røldal for 99 rd., udstædt af Svend Olsson Tveito, ditto dato.

132: Asbiørn Svendsson Eydness Obligation stor 300 rd., med Pant i $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Ejdness No: 2 i Kingservig, udstædt til Haagen Arnesson Luttro den 9 Januarii 1787, tinglyst den 30 Octobris s: A., qvitteret den 6 Junii 1791.

133: Torgius Michelssøns Skjøde paa 16 $\frac{7}{8}$ Mrk: Smør, $\frac{9}{32}$ Hud og $\frac{3}{16}$ F:skind i Tjoflaat No: 1 i Kingservig, hvori han selv den 20 Januarii 1780 har arvet andre 5 $\frac{5}{8}$ mrk: Smør, $\frac{3}{32}$ Hud og $\frac{1}{16}$ F:skind, udstædt af Enken Maritha Torgils Datter med Laugværge og flere, mod betalte 63 rd: 2 mrk: 13 s:, dateret den 7 Junii 1791.

134: Enken Maritha Torjuls Datters Contract for Livs ophold og Vilkaar af bemeldte Gaard Tjoflaat, udstædt af Torjus Michelsson, den 7 Junii 1791.

135: Niels Johannessøns Bygselbrev paa 15 mrk: Smør i Wintertun No: 22 i Odde, mod Vilkaar en Tønde Korn og Foster til en Koe, udstædt af Sognepræsten Hr: Rørdam den 6 Junii 1791, med Revers.

136: Endre Asbiørnsson Ulsness Obligation stor 60 rd., med Pant i 10 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ g:sk:, $\frac{1}{6}$ F:sk: i Ulsness No: 9 i Kingservig, udstædt til Arbiørn Matthiasson Ness den 21 Junii 1783, tinglyst 31 Octobr: s: A., qvitteret den 7 Junii 1791.

137: Ditto nye Obligation til Asbiørn Matthiasson Ness, stor 130 rd., med Pant i 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ g:sk:, $\frac{1}{2}$ F:sk: i Ulsness No: 9, og 3 proCto Rente, den 7 Junii 1791.

138: hr: Foged Korens Freedlysning for det øvre Tellemarkiske Patriotiske Selskabs Reensdyr som kunne komme til Hardanger, dateret 26 Maji 1791.

139: Svend Ellingsson Schieldaas Dispensation, hvorved han paa Grund af de meddelte Skjøder under 28 Octobr: 1790 deler sin ejende Gaard Schieldaas No: 36 i Ullensvang, mellem sine 2de Sønner Ellend og Johannes Svends Sønner, d: Junii 1791.

140: Wiglig Sjurssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, $\frac{1}{2}$ Bukskind, eller efter Matriculen: $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, $\frac{1}{4}$ Bukkeskind, i Maagestad No: 19 i Ullensvang, udstædt af Johannes Hovland og Samson Qvalness, mod 300 rd:, den 7 Junii 1791.

141: Sjur Jærandsson Maagestads og Hustrue Sidsille Lars Datters Contract for Livs ophold af Maagestad, udstædt af Wiglig Siursson Maagestad, den 7 Junii 1791.

142: Knud Endressøns Bygselbev paa $\frac{1}{2}$ Løb 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ g:sk: i Midness No: 15 i Kingservig, udstædt af Sognepræsten til Korskirken, hr: Brun, mod Vilkaar til Svigerfaderen 2 Tønder Korn, 1 Koe og 3 Smaler, og naar han eller Hustrue dør, da ikkun 1 Tønde Korn og en Koe, dateret 12 Februar 1791, med Revers.

143: Svend Aslachssøns Skjøde paa 2 pd: Smør, $\frac{5}{8}$ Løb Salt, $\frac{1}{4}$ Hud, $\frac{1}{2}$ g:sk:, $\frac{1}{2}$ F:sk:, $\frac{1}{2}$ K:sk: i Ysteness No: 13 i Kingservig, udstædt af Aslach Svendsson Ysteness mod 160 rd:, d: 7 Junii 1791.

1791: 228b

144: Ingebret Olssøns Skjøde paa 2 bpd: 5 $\frac{15}{28}$ mrk: Smør, 1 Hud i Apel No: 27 i Odde, hvori han selv den 25 Martii 1790 har arvet 15 $\frac{3}{38}$ mrk: Smør, udstædt af Enken Britha Ingebrets Datter med flere, mod betalte 116 rd: 6 s:, den 28 Martii 1791.

145: Johannes Larsson Qvæstads Skjøde paa 10 Mrk: Smør i Tøssedalstveiten i Odde, udstædt af Auctions Directeuren efter Michel Johannesson Oppedal, mod til Sterv boed betalte 332 rd: 1 mrk:, dateret den 8 Junii 1791.

146: Johannes Svendsson Utnes Privilegium paa et Giæstgiverie ved Stædet Utne i Kingservig, udstædt af Hams Majestæt den [ope rum].

147: Johannes Thorssøn Brandstvedts Obligation stor 140 rd:, med Pant udi 18 Mrk: Smør, ¼ Hud i Brandstvedt No: 8 i Ullensvang, dateret 20 Maji 1776, udslettet efter paategnet Qvittering den 8 Junii 1791.

Derefter blev saaledes af Retten

Eragtet

Da de for dette Skibrede berammede Tingdage nu allerede ere forløbne, og de følgende Dage før Pintseugen ikke henhører til dem hvorpaa Rettergang maae holdes: Saa bliver i Medhold Forordningen af 19 Augusti 1735 herved berammet et Udsættelses Sageting for Kingservigs Skibrede at foretages her paa Tingstædet den 2 Augusti ført kommende; Til hvilken Tid de som agter at irette føre deres nu uincaminerede Sager have at indfinde sig, da Sommertinget continuerer, og de til dette Ting forkyndte Stevnemaale og Laugdage staaer i sin fulde Kraft uden videre Varsel. Laugrettet haver samme Dag at indfinde sig, da de paa dette Ting optagne Sager bliver paakjendte eller dømte efter Beskaffenhed.

Endelig blev Restance Registeret for Kingservigs og Røldals Skibreder af Fogden fremleveret, og examineret i overværelse af de 2de Mænd Peder Amundssøn Ureim og Arne Knudssøn Luttrum, samt de resterende Skatter for det halve Aar 1791 at være 784 rd: 1 mrk: 10 s:, samt til 1790 Udgang, 135 rd: 2 s:, ialt 919 rd: 1 mrk: 12 s:

Hvorefter Tinget blev ophævet.

Continuation av Jondals Skibredes Sommerting 1791.

Aar 1791, den 30 Julii, blev Retten sat paa Tingstædet Herrandsholmen, for ifølge Eragtning paa afvigte Sommerting for Jondahls Skibrede at afsige Dom eller Kjendelse udi de der optagne Sager. Ved Retten var tilstæde nedentegnede eedsvorne Laugrettesmænd.

Fol: 219 Hvorda udi Sagen anlagt af Opsidderne paa Tørvigen mod Tosten Halderager med Broder og Fader, er afsagt saadan

Kiendelse:

Efterat en Sag som Lars Tostenssøn Halderager mod Opsidderne paa Tørvig havde anlagt til Aastædet Gaarden Halderager den 8 Octobris 1784, ved endelig Dom var besluttet den 20 Octobris 1785, og ved samme fastsat hvor det da omtvistede Gierde, som af Tørvige Mændene var opsat, skulde flyttes, har bemeldte Opsiddere paa Tørvig ved Stædets Foged udvirket Dommen sat i Exsecution, og til den Ende haver Lænsmand Johannes Wiig med 6 Laugrettesmænd, de samme som havde dømt i Sagen, nedsat Mærkeskiæl i den Strækning hvor Byttet efter deres Meening og Dom burde være, naar det omtalte og paastevnte Gierde var udflyttet, ligesom deres udstædte og af Fogden ratificerede Forretning af 27 Julii 1786 oplyser. Efter disse nedsatte Mærker er altsaa det Gierde opsat som Opsidderne paa Tørvig under denne nærværende Sag har paaklaget at Tosten Halderager har nedrevet. Lars Halderager som Citant i ovenmeldte til Aastædet anlagte Sag, og fraværende ved den af Tørvige Mændene og Lænsmand med Laugrettet foretagne Udsteening, har med samme Behandling fundet sig misfornøjet, og derfor til den 22 Augusti 1788 paa nye anlagde Søgemaal til Aastædet, med Laugrettet, hvorunder han paastod at det Stæd som i Dommen af 20 Octobr: 1785 benævnes med Midt Hougen, skal være en højere Houg liggende oven for den af Laugrettet udsteenede, hvilken Strækning gaaer fra Hageleeds Bækkens østre Kant, til et Stæd hvor en stor grøn Furre er bestaaende; Men som intet Beviis derom paa Aastædet havdes, eller de forhen afhørte Vidner vare tilstæde, for, som uomgiengelig fornødent, for Dommer og da værende Laugrettesmænd, at bekræfte og anvise de rigtige Stæder, hvorom de

i den første Aastæds Sag havde prøvet, og paa hvis Vidnesbyrd den ommeldte Dom er grundet, saa kunne da ingen videre Slutning skee til Bedømmelse af det rigtige i dette Tilfælde, hvis Oplysning det egentlig vedkom Lars Halderager, som ansaae sig fornærmet, at forskaaffe. Denne Sag, som i sig selv var aldeles indviklet, henstod saa upaataalt for nogen Ret, indtil Høstetinget 1789, da samtlige Tørvigens Opsiddere ved Stevnemaal have indkaldet Sjur Halderager fordi han har nedkastet det paastevnte Gierde, samt hans Broder Tosten Larssøn, som havde lovet at Gierdet skulde needrives, og deres

1791: 229

Fader, Hoved Citanten i de forrige Sager, Lars Halderager, som Medvider. At Siur Larssøn virkelig har udøvet denne Gierning har de trende første i Sagen afhørte Vidner, Christi Erichs Datter Drage, Ingeborg Ols Datter og Helga Johannes Datter, eensstemmig forklaret, ligesom 4de og femte Vidne bekræfter Tosten Larssøns Trudsel derom. Omendskjønt denne Omgangsmaade er stridende mod Loven, og fortjente Straf, saasom de indstevnte have taget sig selv til Rette, saa maae dog de forbemeldte Omstændigheder komme i Betragtning, efterdi de indstevnte ved Dommens Exsecution har anseet sig fornærmet, og ikke samtykker udi den foretagne Steening, som burde skee under lovlig Tilkaldelse af de forhen afhørte Vidner og vedkommende implicerede Parter og deres Jord Eiere. De indstevnte har end meere under Sagen ved dens Continuation den 10 Junii 1790 henholdt sig til deres forrige Paastand, og ved udtaget Contra Stevnemaal til Høste tinget den 20 October 1790 villet søge med Vidner at bevise at den omdisputerede Strækning, hvor Gierdet efter deres formeening, med Rette skulle opsettes, virkelig bør være paa det Stæd de under Befaringen den 22 Augusti 1788 have anviist. Dette som fornødent, for at erholde den rette Oplysning i Sagen, kunde ikke imod Lovens 1. 16. skee til det almindelige Ting, men Stevnemaalet blev paa Grund deraf til Aastædet henviist, og dette har ligeledes Procurator Kahrs for Tosten og Sjur Halderager med flere den 30 Maji d: A: paastaaet. Er nu Lars Halderager og Sønner, som de foregiver, ved den fuldførte Steening og det opsatte Gierde fornærmet, saa bør de paa lovlig Maade og paa Aastædet, ifølge den under 20 Octobris 1790 afsagde Eragtning, godtgjøre samme med Vidner og Befaring, og til den Ende bliver denne Sags Behandling og Udfør til Aastædet henviist, da Citanterne, Opsidderne paa Tørvig, forbeholdes deres Ret for det dem tilføjede Tab ved det paastevnte Gierdes nedrivelse, saafremt de indstevnte ikke trøster sig at bevise sin Paastands Rigtighed.

Udi Sagen af Enken Ingeborg Lars Datter Tørvigen med Laugværge mod Ole Larssøn Halderager, fordi han uden Lov og Dom har antaget hendes fæstede Jordepart udi Gaarden Tørvig til Beboelse, er saaledes

Eragtet:

Vel er her ikke i denne Sag foregaaet saadan Opsigelse af den Enken Ingeborg Lars Datters afdøde Mand tilbygslede Jordepart udi Gaarden Tørvigen, som Lovens 3. 14. 39. befaler; heller ikke er det beviist at Enken udtrykkelig har samtykket i den opsigelse som 3. 4. og 5. Contra Vidne forklarer var gjort til Contra Citanten Ole Larssøn Halderager af Enkens Laugværge og ældste Søns Formynder paa hendes Vegne, hvortil de ingen lovlig fuldmagt fra Enken har foreviist; Ligesom første og andet Vidne, Jacob Larssøn Drage og Jacob Johannessøn Tørvig, eensstemmig have forklaret, at de havde advaret Ole Larssøn ikke at befatte sig med Gaardens Bestyrelse, saa som Enken efter bemeldte Jacob Tørvigens, samt 4de og 9de Vidne Johannes Tuftens og Ole Herradstvedts forklaring, der med var misfornøjet: Men naar derimod betragtes, at Bønder af Eenfoldighed og uvidenhed sjelden iagttage de rette formaliteter som udfordres til deres Rettes Pleje, saa kan dog Ole Halderagers opførsel i denne fald undskyldes, siden han ansaae Enkens Laugværge og Sønnens Formynder eller

Curator competente til denne Handling, og det ligeledes af Vidnernes forklaring oplyses at Enkens Tilstand ikke tillod hende at bestyre Gaarden, som var bemeldte Ole Larssøns Eiendom. Som Laugværge havde Lars Axness ingen Ret at disponere over Enkens Villje, men hendes udtrykkelige Samtykke i en Contract som angik hendes Velfærd, var nødvendig, saasom hun ikke efter de under Sagens indkomne Oplysninger var tilstaaet Levebrød af Gaarden. Det meddeelte Bygselbrev udfordres dog til Rettens oplysning førend endelig Dom i denne Sag kan afsiges, og som et Beviis for Enkens Ret at sidde i sin sal: Mands Bygsel, bør samme fremlegges. Til den Ende beroer denne Sag til næste Høste Ting, da Enken Ingeborg Lars Datter opfylder denne Rettens Kjendelse.

De Laugrettesmænd som betjente Retten, var: 1: Samson Jonssøn Saalesnes. 2: Lars Brynildssøn Fladebøe, i hans Stæd Niels Giertssøn Bache. 3: Wiglich Tostenssøn Fladebøe, i hans Stæd Torbiørn Wiglichssøn Traae. 4: Svend Tostenssøn Fladebøe. 5: Tosten Larssøn Halderager, i hans Stæd Anders Torchildssøn Svaasand. 6: Johannes Torbiørnssøn Selsvig. 7: Arne Johannessøn Sætvedt. og 8: Lars Arnessøn Eichen, som er ved Døden afgang, og i hans Stæd Arne Larssøn Eichen, ligesaa var tilstæde Lænsmanden Johannes Pederssøn Wiig.

1791: 229b

Continuation av Gravens Skibrede's Sommerting.

Aar 1791, den 1te Augusti, blev Retten sat paa Tingstædet Eyde Grund, for i Anledning de paa sidste Sommerting for Gravens Skibrede aflæste Eragtninger at paakjende de da optagne Sager. Ved Retten tilstæde nedentegnede Laugrettesmænd.

Da udi Sagen anlagt af Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt mod Opsidderne paa Indre Bue, Torfind Torfindssøn og Gunder Larssøn, blev saaledes

Dømt og Avsagt

Ved det fremlagde Tingsvidne af 20 Junii 1789, samt Udtog af det passerede i Sagen mod Yttre Bues Opsiddere, begyndt 30 Octobris 1789 og sluttet 29 Octobris 1790, er de indstevnte Opsiddere paa Yttre Bue fuldkommen overbeviist at deres Hæster har tilføjet Citanterne Skade paa deres Støls bejte Watnesætter, som under 3 Novembris 1781 lovlig er freedlyst, samt at de har baade mindelig og beskikkelsesvis været tilbudt at hiemhente dem, og Hæstene derefter bleven leveret, efter at Taxation over Skaden, følgelig Lovens Bydende, var foregaaet, hvilket alt af Acten kan erfares. Til Undskyldning for denne fornærmelse have de indstevnte beraabet sig paa Eiendom og Hævd udi den paastevnte Støel, men af det første Contra Vidne Endre Ulsness Udsigende, sees at Hæstene har været vanefulde, og løbet til det omstevnte Stæd, naar de har gaaet løse, og Helge Wallandsvigs enkelte Vidnesbyrd oplyser alleene at Opsidderne paa Ringøen ikke klagede over den fornærmelse; derimod viser 3 og 4 Hoved Vidne at vedkommende Citanterne har anket derpaa, og disse, tillige med 1 og 2 Vidne forklarer at Watnesætter er adskildt fra Bues og andre Bejter, følgelig er det tydelig at Hæstene blot af Vane har bejtet der til fornærmelse for de virkelige Eiere, ligesom Thore Aasems og Tosten Kingservigs Vidnesbyrd bekræfter at Bue mændene ikke tilegnede sig nogen Eiendom, naar de beklagede sig at Hæstene løb saa langt bort i fieldet, og at disse blev jagede derfra, naar Ringøe Mændene drog til Støls. Hævd kan ingenlunde her komme i Betragtning saalænge de indstevnte ikke med lovfaste Vidner beviser sin Ret til Brug, hvilket de selv burde besørge, og saaledes har Hoved Citanterne haft Ret til deres Omgangs maade i denne Sag. Thi bliver herved efter Sagens Omstændigheder kjendt for Rett: Torfind Torfindssøn Indre Bues Enke og Arvinger, samt Gunder Larssøn Indre Bue, bør conjunctim med Opsidderne paa Yttre Bue, til Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt betale den paastevnte

og beviiste Skade med 1 Rdr., samt i denne vidløftige Sags Omkostninger, indberegnet de før Sagens Anlæg giorte forskud, ialt 25 rd., hvoraf kommer paa de indstevntes Anpart for hver, 3 rd: 4 mrk: 4 4/7 s.; hvorhos de reserveres deres Ret til Støls bejtet om de paa nogen Maade kan bevise sig dertil Eiendoms berettiget, hvilket ikke under Sagen er paastevnt. Det idømte udreedes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Exsecution som vedbør.

Udi Sagen af Michel Solem anlagt mod Lars og Halsten Garen med flere, er saaledes
Eragtet

Ved Forkyndelsen af Rettens den 8de Decembr: 1790 aflæste Kjendelse har Michel Solem ikke været tilstæde, og derfor, som langt fraværende, ikke kunde besørge det paaberaabte Tings Vidne fremlagt paa afvigte Sommerting til sin Sags formeentlige Oplysning, hvilket det irettelagde Indlæg af 24 Maji 1791 oplyser. Den forlangte Udsettelse kan derfor ikke nægtes, men Sagen udflyttes til næste Høste Ting, da Michel Solem endelig haver at møde med de udfordrende Bevisligheder, i manglende Fald bliver Dom efter det passerede afsagt, uden videre Udhael.

Laugrettesmændene som betjente Retten ere: 1: Johannes Larssøn Wilchen. 2: Lars Siovatssøn Rønnestrand, i hans Stæd Jens Hanssøn Elde. 3: For Iver Michelssøn Schaftedal, Gudmund Larssøn Rønnestrand. 4: [For]? Anders Nielssøn Sysen sad Iver Ellingsøn Ejde. 5: Lars Hanssøn Sysen, i hans Stæd Ricold Erichssøn Ejde. 6: Anders Larssøn Wambem, i hans Stæd Iver Ricoldssøn Kierland. 7: Niels Olmossøn Garethun, i hans Stæd Arne Olssøn Wines, og 8: Gunder Sølfestssøn Wig, i hans Stæd Anders Lille Graven.

Udsettelses Sage Ting for Kingservigs Skibrede.

Aar 1791, den 2den Augusti, blev i Følge den paa sidste Sommerting for Kingservigs Skibrede aflæste Eragtning, Udsættelses Sageting holdet paa Tingstædet Utne efter Forordningen af 19 Augusti 1735. Ved Retten tilstæde disse eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Ølverssøn Utne. 2: John Torbiørnssøn Utne. 3: Iver Torkildssøn Utne. 4: Halgrim Torbiørnssøn Mæland. 5: Sjur Svendssøn Lothe. 6: Knud Larssøn Lothe. 7: Iver Torbiørnssøn Utne, og 8: John Torgildssøn Hougse, alle i Stæden for de paa Sommertinget anførte Laugrettesmænd.

1791: 230

Udi Sagen anlagt af Niels Helgessøn Hamre mod Mons Thorssøn Selland for Obligations Geld, er saaledes

Dømt og Avsagt.

Saavel med indstevntes Udeblivelse fra Retten efter Stevnemaals og Laugdags Forkyndelse, som den irette lagde Pante Obligation af 29 Octobris 1789, er Kravet beviist, saavel som og at samme lovlige er opsagt den 8 April 1790. Thi kjendes for Ret: Mons Thorssøn Selland bør til Citanten Lænsmand Niels Helgessøn Hamre betale bemeldte Obligations Summa 265 Rdlr: med Rente fra Obligationens Dato til Betaling skeer, samt i denne Sags Omkostninger 2 rd: 2 Mrk:, hvilket alt udreedes og efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi den Sag som Helge og John yttre Jaastad har anlagt mod afdøde Guttorm Bleye for 4 rd: paa en Hæst, er saaledes afsagt

Dom:

De i Følge Rettens Kjendelse af 5 Decbr: 1789 i denne Sag indstevnte, og 18 Junii 1790 afhørte Vidner Knud Maagestad, Brynild Hougse, og Siur Maagestad have forklaret at afdøde Guttorm Bleye, under den til Vedermæle indkaldte Lars Larssøn Bleyes Accorde med Citanten Helge Jaastad om Leje af dennes Hæst til sine Hopper, har samtykket i ogsaa at ville benytte sig af Hæsten naar den kom til Bleye, og altsaa synes det som han ville være deelagtig i Lejen med bemeldte Lars Bleye. Derimod er det af de paa Sommertinget dette Aar afhørte Contra Vidners Udsigende klart, at Citanternes Hæst var ubeskadiget Dagen efter at Guttorm Bleyes Folk hiemhentedes deres Husbonds Hopper, efter Lars Bleyes Ordre, af den fælles Hauge, og følgelig at den ej kom til Skade ved Guttorm Bleyes Hoppe, hvorfor indstevnte ikke ville erstatte Skaden, om det end tilstrækkelig var oplyst at han lejede den. Guttorm Bleye og hans Enke har bestandig vedblevet at benægte Citantens Paastand om at han virkelig og under Vilkaar havde lejet Hæsten til fælles med Lars Bleye, som eene var den der indgik Accorde med Citanterne, og altsaa burde leveret Hæsten lydesløs tilbage, og oprette{de} den tilføjede Skade. Intil tilstrækkelig Beviis for at Guttorm Bleye var deelagtig i den omtalte Leje, heller ikke om han samtykkede i at give Erstatning saafremt Hæsten blev beskadiget, er i Sagen frem ført. Hertil kommer at Lars Bleye stiltiende har taget Hæsten til sig, uden at tilkjende give Guttorm Bleye dens Fejl, selv solgt den, og selv accorderet med Helge Jaastad om Erstatningen, hvilket ikke kunde skee, naar han vidste at Guttorm Bleye var deelagtig med ham i Lejen, og følgelig maatte være lige deelagtig i Salget og Skadens Erstatning, hvorom indstevnte har været uvidende. Lovens 5. 8. 1. 3. kan derfor ikke appliceres i denne Sag, da Citanternes Paastand uden Beviis og imod Protest ej kan gielde, men herved Kjendes for Ret: Afgangne Guttorm Bleyes Enke og Arvinger bør for Helge og John Jaastads Søgemaal frie at være, hvorimod disse forbeholdes at søge sin Regresse hos Lars Bleye paa lovlig Maade. Processens Omkostninger ophæves.

Udi Sagen anlagt af Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt mod Opsidderne paa Yttre Bru for Fornærmelse paa Stølen Watnesætter, er saaledes

Dømt og Avsagt

Denne Sag er anlagt af Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt til Sommertinget 1789 mod Opsidderne paa Yttre Bue, til at betale den Skade som deres Hæste have tilføjet Citanterne paa deres Støel Watnesætter. De samme Tid afhørte Vidner Ole Fylkedal, Guttorm Amundssøn Bue og John Biotvedt bekræfter at indstevntes Hæster gik paa det omtvistede Stæd, ligesom og Haldor og Thomas Biotvedt først i Mindelighed, og siden beskikkelsesvis advarede dem at hiemhente sine Hæste, hvilket de nægtede, og derfor lod Hoved Citanterne dem levere efter at Skaden ved de tvende afhørte Vidner Trond og Ole Djønne var taxeret til 1 rd: Citanterne har saaledes ved denne Omgangs maade fulgt Lovens Bydende, og tilstrækkelig beviist den tilføjede Fornærmelse. Derimod har de indstevnte Opsidderne paa Yttre Bue formeent sig berettiget til denne Bejtning paa Grund af gammelt Brug, som de har villet bevise med de afhørte Contra Vidner Endre Ulsness og Helge Olsson Wallandsvig, og derfor nægter den Skades Erstatning som Citanterne paastaaer. Men foruden at det er klart af Endre Ulsnesses Forklaring, at Hæstene har været vanefulde og løbet til det omstevnte Stæd naar de har gaaet løse, saa er og Helge Wallandsvigs Vidnesbyrd enkelt deri, at Opsidderne paa Ringøen ikke klagede over denne Fornærmelse. Haldor og Thomas Biotvedt samt John ibm:, saavel som Asbiørn Tvisme, har under Eed forklaret at Ringøe Mændene blev betalt for deres Hæste naar de indkom paa Watnesætter, og det bemeldte 3 og 7 Hoved Vidnes Forklaring gaaer ud paa at have hørt Tobias Bues Declaration om at Opsidderne paa Bue ikke tilegnede sig nogen Brug eller Hævd i Watnesætter. Af Eenfoldighed kunde hverken Betaling, eller den Declaration finde Stæd, naar de ville gjøre Prætension paa Hævd, som ingenlunde kan faaes ved ulovlige Midler, og under Vedkommendes Anke, hvilket 3 og 4 Vidne oplyser er skeed fra Citanternes Side. End videre er Ringøe og Biotvedt Mændenes

Ejendom beviist med 3 og 4 samt 9 Hoved Vidnes Forklaring, ligesom og Thore Aasems og Tosten Kingservigs Vidnesbyrd bekræfter at Bue Mændene ikke kunne tilegne sig nogen Eiendom, naar de selv beklager sig for at Hæstene løb saa langt bort i Fjeldet, og at disse bleve jagede der fra, naar Ringøe Mændene drog til Støls, hvilket end ydermere bekræftes med 1. 2. 3. og 4. Hoved Vidnes Provemaal, som viser at Watnesætter er ved Field adskildt fra Bues og andre Bejter, og følgelig er det tydeligt at Hæstene blot af Vane har bejttet der til Fornærmelse for Eierne. Paa Grund af denne upaaankede Ejendom have Citanterne i denne Sag udvirket den irettelagde Freedlysning af 3 Novembr: 1787, som ved dens Publication paa Tinget og Kirkebakkerne ej er modsagt. Af alle disse indkomne Oplysninger er det klart at Hoved Citanterne have haft Ret til Fornærmelsens Afværgelse saalænge de indstevnte ikke med lovfaste Vidner beviste sin Eiendom, hvilket de selv burde besørge, naar de troede sig berettiget at paastaae Hævd, der ingenlunde under denne Sag er oplyst. Egensindighed og Hævnelyst har derfor været Aarsag til denne Process, som tydelig erfares af de indkomne Indlæg, hvilke aldeles intet Lys giver i Sagen. Efter de forefundne Omstændigheder kjendes da hermed for Ret: Opsidderne paa Yttre Bue, Johannes Johannessøns Enke og Arvinger, Tobias Larssøn, Siur Pederssøn og Peder Siurssøn, samt Ole Torbiørnssøn, bør, conjunctim med Opsidderne paa Indre Bue betale den paastevnte og beviiste Skade med 1 rd., samt i denne vidløftige Sags Omkostninger, indberegnet de før Sagens Anlæg gjorde Forskud, ialt 25 rd., hvoraf kommer paa enhver Anpart 3 rd: 4 mrk: 4 4/7 s., hvorhos de reserveres deres Ret til Støls bejttet om de paa nogen Maade kan bevise sig dertil ejendoms berettiget, hvilket ikke under Sagen er paastevnt. Det idømte udredes og til Citanterne, Opsidderne paa Ringøen og Biotvedt, betales femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi Sagen af Størch Mithun paa Woss mod Sjur Jerrandssøn Maagestad for Gield 14 rd., er saaledes

Eragtet.

Efter de i denne Sag afhørte Vidners udsigende, har Citanten Størch Mithun ikke antaget det Tilbud som indstevnte Sjur Jerrandssøn Maagestad gjorde, at skulle skyld ham 14 rd: saafremt han ikke var fornøjet med det første Kjøb, og syntes at de til indstevnte solgte Hæster vare meere værd, naar, nemlig, han vilde tilstaae ham 2 rd: for sin Umage med at sælge dem fra sig: Følgelig har Citanten ikke beviist Gieldens Rigtighed. Siur Maagestad har derimod tilstaaet at skyld 4 Mrk: 10 s: efter det første Kjøb og Handels Contract mellem dem, som Citanten ikke har modtaget. Førend endelig Dom i denne Sag afsiges, paaligger det Citanten Størch Mitthun at oplyse Contracten ved den første Handel, og de Forbeholdenheder under samme som nødvendig maae være foregaaet, siden Siur Maagestad har tilbudt de omtalte 14 rd., og altsaa under Betingelser sluttet Handelen. Til hvilken Ende Sagen udstaaer til næste Ting, da Citanten haver at besørge det forødn.

Udi Sagen af Sognepræsten Hr: Høegh mod Sognepræsten hr: Rørdam for resterende Capellans Løn, er saaledes

Dømt og Avsagt

Af de under Sagens Behandling den 18 Junii 1790 afhørte 2de Vidner Johannes Huus og Christen Hougse erfares at de paa Sognepræsten Hr: Høeghs Vegne har krævet indstevnte Hr: Rørdam den førstes tilgode kommende Capellans Løn af Kingservigs Kald, som bemeldte Hr: Rørdam ikke har villet udbetale, paa Grund af at en anden Mand skulle have Penge tilgode hos Hr: Høegh, hvilke han af den fordrede Regnings Summa ville godtgjøre. Her var altsaa ingen lovlig Grund til denne Benægtelse, som Hr: Rørdam i sine Indlæg ikke fragaaer, men

naar Pengene havde været leveret en af disse Committentere enten ved deres Paakrav eller ved Stevnemaalets Forkyndelse, saa kunne Hr: Høeghs originale Qvittering mueligens blevet forskaffet til Hr: Rørdams Sikkerhed, og altsaa denne Process været uforuden, hvilken Hr: Høegh var nød at fuldføre siden Hr: Rørdam tilbageholdt Hoved Stevnemaalet. I den paastevnte Regnings Summa bør efter Hr: Høeghs egen Tilstaaelse udi Indlæg af 8 Maji 1790 afgaae 7 rd: 5 Mrk: 8 s:, som Hr: Rørdam tilgodekom paa en Regning, hvoraf Copie i Sagen er fremlagt. De fremlagde Skrifter fra Johannes Huus kan ingenlunde komme i Betragtning, saasom

1791: 231

de ikke paa lovlig Maade ere beedigede efter foregaaende Stevnemaal og Varsel for Citanten, ligesom bemelte Johannes Huus under sit Vidnesbyrd, aflagt nogle Dage forhen, ikke har anført noget derom. Da nu Fordringens mindelige Paakrav saavel som Aarsagen til sammes Tilbageholdelse tydelig er beviist, saa kjendes hermed for Rett: Sognepræsten Hr: Rørdam bør til Sognepræsten Hr: Høegh betale de tilgode kommende og udi Indlægge af 19 Octobr: 1789 og 18 Maji 1791 tilstaaede 7 rd: 4 mrk: 13 s:, samt i denne Sags foraarsagede Omkostninger 4 rd:, som alt udredes og efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang.

Udi Sagen af Hr: Høegh mod Sognepræsten Hr: Rørdam for Tiende Frihed af Capellans Gaarden Sandvigen, er afsagt saadan

Dom.

Foruden at det Højkongelige Rescript af 2 Martii 1742 blandt de den residerende Capellan i Kingservigs Kald allernaadigst tilstaaede Rettigheder ikke udtrykkelig benævner at den tilstaaede Mensal Gaard skal være frietaget for Tiendes Svarelse, saa viser og den fremlagde Attest af Fogderiets Matricul, dateret 6 April 1791, at nu værende Capellans Gaard Sandvigen er en Annex gaard, hvoraf Sognepræsten efter Lovens 2. 12. 3. bør oppebære alle Tiendens Deelee, samt at ham ved Capellans Gaardens Forflyttelse ikke er tilstaaet nogen Refusion for samme udi den forrige ved Stiftets Resolution af 24 Martii 1761 udnævnte Gaard Helleland, af hvilken efter Fogdens og Kirke Eierens Attester af 6 April og 18 Maji 1791 betales Konge- og Kirke-Tiende. Den af Citanten Hr: Høegh paaberaabte Kammer Resolution af 12 Augusti 1699, som under Sagen er fremlagt, kan ligesaa lidet frietage de seenere oprettede Capellans Gaarde fra at svare Tiende, som Skatte Forordningen af 13 Decembris 1746 frietager dem for {Tiende} Skatters ydelse; og naar den residerende Capelland baade har betalt, og endnu betaler Skatter af den forrige og nu værende Capellans Gaard, hvilket er oplyst, saa kan højbemeldte Kammer Resolution, om den end kunde extenderes til de seenere oprettede Capellanier, ikke gielde, siden den har sin Grund og Følge af den tilstaaede Skattefrihed, og ingen Modsigelse af Skatternes eller Tiendens Betaling i de foregaaende Aar, siden Capellaniets Oprettelse er skeed. I saadan Henseende, kjendes hermed for Ret: Sognepræsten Hr: Rørdam bør for Sognepræsten Hr: Høeghs Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider, da intet Contra Stevnemaal fra Hr: Rørdam er irette ført.

Høstetinget 1791.

Jondals Skibrede.

Aar 1791, den 19 Octobris, begyndte det **almindelige Høste- og Sage ting med Jondals Skibredes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, og betjent af den constituerede

Sorenskriver, Birkedommer Barth, med efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Samson Jonssøn Saalesness. 2: Lars Brynildssøn Fladebøe. 3: Torbiørn Wigligssøn Traae. 4: Iver Pederssøn Fladebøe. 5: Tosten Larssøn Halderager. 6: Ole Larssøn Eye. 7: Arne Johannessøn Sætvedt. og 8: Arne Larssøn Ejchen. Ved Retten var tilstæde Hr: Foged Koren og Lænsmanden Johannes Pederssøn Wiig, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret disse Kongelige Forordninger, og andre Øvrigheds Foranstaltninger:

1: Placat, hvorved bekjendtgjøres at der fra den gamle Bank udstædes blaa Banco Sædler i Stædet for de opslidte hvide Courant Sædler, som i Banken vexles, og at begge skulle gaae og gjelde ved Siden af hinanden, for deres paalydende Summer etc., d: 24 Junii 91.

2: Forordning om en Species Banks Oprettelse i Kjøbenhavn, hvilken tager sin Begyndelse den 1 Junii ind: Aar, dat: 24 Junii 1791.

3: Cancellie Placat angaaende Skifte forvaltningen i Grønland, dateret 3 Junii 1791.

4: Ditto, som bestemmer de forholds Regler, der skulle iagttages ved indtræffende smitsomme Sygdomme i Norge, dateret 3 Junii 1791.

5: Stiftets Skrivelse om Decimationens reciprog(e?) Ophævelse mellem Kongerne af Dannemark og Preussen, dateret 6 Junii 1791.

6: Ditto Skrivelse om Betleres og Løsgjængeres Afskaffelse og Anholdelse paa Landet, samt deres Hensendelse med videre, dat: 25 Junii 1791.

1791: 231b

7: Stiftets Skrivelse med vedfølgende Beregning over de Delinquent Penge og andre Smaatolder som af Sundhords og Hardanger Fogderie dette Aar skal udredes, til Beløb 984 rd: 66 s:, dateret 3 Septembr: 1791.

8: Ditto Skrivelse angaaende eendeel i Hitterdals Præstegield paa Gaarden Hoyboe!! (Høybøe?) og hos Præste Enken Madame Clouman begangne Tyverier, sammes Undersøgelse med videre, dateret 9 Junii 1791.

9: Ditto angaaende en ved navn Penajok (Venge?), hans Undvigelse fra en Kjøbmand i Wien, med videre, dateret 23 Junii 1791.

Saug Ejerne i Jondals Skibrede fremstode for Retten og angav at paa deres Saug siden sidste Angivelse den 20 Octobr: 1790 til 19 Octobr: 1791, er skaaret som følger:

Paa Tvedts Saug efter Iver Omundssøns Angivelse 1200 enkelte Bord.

Paa Hougens Saug efter Lars Samsonssøns Angivelse 600 enkelte Bord.

Paa Svaasands Saug efter Christopher Engelssøns Angivelse 600 enkelte Bord.

Denne Angivelse blev bekræftet med Saug ejernes egen Eed efter Loven.

Ole Larssøn Halderager fremlagde Laugdag i Sagen mod Knud Johannessøn Tørvig, af 30 Maji 1791, saalydende #

Knud Tørvig mødte ikke efter Paaraab, ej heller nogen paa hans Vegne.

Laugdags Vidnerne Lænsmand Wig og Knud Knudssøn Berven afhiemlede lovlig Varsel for udeblevne i Lars Torchelssøn Tørvigs og Tosten Berges Paahør.

Citanten paastod Dom efter Vidnernes Forklaring og Sagens Oplysning, samt Processens Omkostninger erstattet efter Rettens Skjøn.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til 29 Novembris førstkommende.

Ole Halderager ædskede Sagen i Rette anlagt mod ham af Enken Ingeborg Tørvigen, og forventede hvad hun i Anledning Rettens Kjendelse sidstleden 30 Julii afsagt, nu har at fremføre.

Enken Ingeborg Tørvig mødte og sagde at hun af Forsømmelse havde forglemmt den hendes salig Mand meddelte Bygselseddel, og derfor begiærede Udsættelse til næste Ting for at fremskaffe samme til Rettens Oplysning følgelig den aflæste Kjendelse.

Contra Citanten fremlagde en Attest fra Niels Moe med flere, saalydende #
Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Enken haver at holde sig Rettens under 30 Julii d: A: aflæste Eragtning efterretlig.

Den paafølgende 20 Octobris 1791 continuerede Høste tinget med bemelte Almue i Laugrettets Nærværelse.

Folio 228 Da Jacob Johannessøn Tørvig paa egne og øvrige Opidders Vegne ædskede Sagen i Rette mod Sjur og Tosten Halderager, og paastod Dom efter den indkomne Oplysning, saasom de indstevnte ikke have holdt sig Rettens Kjendelse af 30 Julii sidstleden efterretlig.

Lars Halderager paa egne og Sønners Vegne mødte og begiærede Sagen udsat til næste Ting, efterdie det ikke hidtil har været dem mueligt at faae Stevning udstæd til Aastædet.
Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Lars Halderager og Sønner iagttager Rettens Kjendelse, eller i manglende Fald Dom modtage efter det passerede.

Derefter publiceret følgende:

1: Christopher Engelsøn Svaasands Obligation stor 150 rd., udstæd til Lars Galtung, med Pant i 1 bpd: Smør, 1/3 Hud i Svaasand No: 13, dat: 19 Oct: 1791.

2: Lars Christopherssøn og Guro Erichs Datters Contract for Livs ophold af Samland, udstæd af Christopher Larssøn Samland den 19 Oct: 1791.

3: Lodsæddel. hvorefter Arne Larssøn Ejchen bliver Eier af 1 Løb Smør i Ejchen No: 5 i Jondal for 87 rd., afdøde Lars Arnessøn tilhørende, dat: 19 Oct: 1791.

De sædvanlige Tings Vidner som hr: Foged Koren fremlagde, blev derefter examinerede, nemlig: 1: Det saa kaldede store Tings Vidne bestaaende af 10 Poster. 2: Specification over Aftagene paa eendeel Gaarde i Hardanger Fogderie. 3: Tings Vidne om Tingskydsen. 4: Ditto om Af- og Tilgangen i Odels Mandtallet. 5: Restance Registeret, som beløber til 1790 Udgang, 3 mrk: 7 s:, og til 1791 Udgang, 23 rd: 4 mrk: 9 s:, ialt 24 rd: 2 mrk: Dette blev stadfæstet af de tvende Mænd Lars Tostenssøn Halderager og Thomas Erichssøn Apeldalen, og derom Tings Vidne under Laugrettets Bekræftning udstæd.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt: 1: Torger Endressøn Ouestad. 2: Samson Johannessøn Tuften. 3: gamle Mænd: Aad Olssøn Deggebreche. 4: Samson Larssøn Bircheland. 5: Helge Brynildssøn

1791: 232

Bircheland. 6: Ole Larssøn Eye. 7: Lars Arnessøn Eye. og 8: Stengrim Iverssøn Guntvedt.

Efter lovligt Udraab var intet mere ved Tinget at bestille, thi blev Retten ophævet.

Østensø Skibrede

Aar 1791, den 21 Octobris, begyndte det **almindelige Høste- Sage- og Skatte Ting med Østensø Skibredes Almue, holdet paa Tingstædet Hærandsholmen**, i nærværelse af Kongelig Majestets Foged hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wig, og efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Sjur Kittelssøn Bergstøel. 2: Guttorm Larssøn Scheye. 3: Lars Tostenssøn Medhus. 4: Guttorm Michelssøn Lie. 5: Tosten Johannessøn Stene. 6: Bjørne Sjurssøn Rychen. 7: Johannes Samsonssøn Melstvedt. og 8: Ole Tostenssøn Lepsøe, saavel som samtlige tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, blev allerunderdanigst publicerede.

Hr: Foged Koren iretteædskede den fra seeneste Ting til nu udsatte Sag mod Kirke ejerne til Wigøers Kirke, Amund og Lars Lars Sønner Aalvigen, fordie at de paa en dristig, egenmægtig og uden Tilladelse af Stiftets høje Øvrighed som Kirkens Patroner, haver nedrevet et Gallerie om en Stoel udi Koret paa bemelte Kirke der var bekostet opsat af afgangne hr: Severin Andreæ Heiberg, og nu brugtes af hans Søn, Proprietair Hr: Andreas Heiberg med Familie, og fremlagde forhen Rettens Laugdag af 1 Junii 1791, saalydende #, og vilde fornemme om de indvarslede mødte.

De indstevnte Kirkeejere mødte og vedtog lovlig Varsel, samt fremlagde skriftlig Jndlæg af 12 Octobr: 1791, saalydende # tilligemed Attest fra Lars Aalvig af 20 ditto, saalydende #

Fogden, som ikke vidste om Sognepræsten Hr: Schielderup og Proprietair Heiberg var varslet at paahøre dette dem saa nærgaaende Indlæg, saa sig indskrænket til samme fra sin Side kortelig at besvare: at som det saavel udi Indlægget selv, som Kirke Ejernes Faders fremlagde Attest er tilstaaet at nu afgangne Hr: Severin Heiberg, for en lang Tid siden haver opsat Rækværket om Stolen udi Koret, saa er det ikke at tvivle paa at saadant er ham indvilget i den Tid af Kirkens Patroner med Kirke ejerens Samtykke, og da nu Kirke Ejerne efter Jndlæggets Indhold selv tilstaaer at have nedrevet samme, og ikke dertil foreviist nogen Tilladelse af Kirkens Patroner, saa paastod han at samme skulle sættes udi den Stand som det var ved afgangne Severin Heibergs Dødsfald, da Almuen lige godt kan læne sig paa en Stoel hvad enten den har Rækværk eller ej. For Kirke ejernes dristige Forhold, paastod Fogden dem tilstrækkelig multeret, samt at betale udi Procesens Omkostninger i mindste 8 rd:, hvor Lænsmandens Løn for Laugdagens Forkyndelse med 3 rd: 12 s: er indberegnet, og saaledes indlod han Sagen Dom fra sin Side, med Protest mod al Opsættelse.

Amund Aalvig henholdt sig til det fremlagde Jndlæg og paastod den forlangte Udsættelse til næste Ting.

Fogden protesterede mod den forlangte Anstand, men i Tilfælde af at Retten indvilgede samme, tog sig reserveret det videre fornøden eragtende.

Eragtet.

Sagen forflyttes til næste Ting, da vedkommende indstevnte Kirke Eiere haver at frem komme med det fornødne til Sagens Slutning fra sin Side.

Fogden irette ædskede den mod Ole Jelle og Hustrue anlagde Sag for fortidlig Sammenleje, og irette lagde Rettens Laugdag af 1te Junii 1791, saalydende #, vilde fornemme om de indstevnte mødte.

Indstevnte Ole Jelle og Hustrue Lisbet Anders datter blev lovlig paaraabte, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Wig og Knud Berven afhiemlede under deres Saligheds Eed Laugdagens lovlige Forkyndelse i Mandens Paahør.

Fogden, som formærkede at de indstevnte hverken efter Stevnemaal eller Rettens Laugdag vilde møde, paastod Dom efter Lovens 6. 13. 1. og udi Processens Omkostninger 3 rdlr:

Eragtet.

Sagen optages til Revision, Dom eller Kjendelse til den 30te Novembris først kommende paa Sorenskriverens Gaard Hesthammer at afsige udi denne Sag. betalt Bøder i Mindelighed.

1791: 232b

Sognepræsten hr: Schiolderup anmeldte at han i Continuation af den forrige Sag anlagt mod Huusmanden Ole Helliessøn Soortevigen til dette Ting mundlig havde indkaldet bemelte Huusmand at anhøre Vidner og lide Dom til at flytte sine Huuse fra Wallands Eiendom, samt at erstatte Sagens Omkostninger skadesløs.

Indstevnte Ole Helgessøn mødte og vedtog Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, samt fremlagde skriftlig Indlæg, saalydende # Ligesaa vedtog indstevnte at Citanten Hr: Schiolderup havde tilladt ham at opsætte sine Huuse det paastevnte Stæd, hvilke der skulle blive bestaaende saalænge han opførte sig skikkelig, og ej tilføjede Lejlændingerne og Wallands Opsiddere lovlig beviist Skade; I anden Fald skulde Huusene strax flyttes. Comparenten veed sig ikke at have forbrudt noget som kunne blive Fældelse for ham i denne Sag, derfor protesterede mod Søgemaalet, og paastod sig befriet for Præstens Søgemaal.

Hr: Schiolderup benægtede det oplæste Skrift, som han ej er stevnt at anhøre, og altsaa ubevisligt, fremlagde et skriftligt Indlæg af 20 Octobr: 1791, og da {Lejlændingen} Ole Helliessøn selv har tilstaaet at ham var givet Tilladelse at opsette sine Huuse paa de Vilkaar at han ingen Fornærmelse skulle tilføje Wallands Mænd, og denne Fornærmelse med de paa Sommertinget afhørte Vidner er beviist, saa paastod han Dom til Ole Helliessøns Fraflyttelse fra Pladset, og Sagens Omkostninger erstattet efter Indlæggets nærmere Formeld, saalydende #

Indstevnte Ole Helliessøn sagde at han ingen Tilladelse havde af Sognepræsten til det omvidnede Gierdes Opsættelse, men Jon Norem og Ole Norem tillod ham det, paa den Maade at de skulle cavere for Comparenten.

Citanten benægtede dette, og vedblev sin forrige Paastand om Dom.

Vederparten havde intet videre at svare.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den 30 Novembris først kommende, paa Sorenskriverens Gaard Hesthammer.

Amund Thorssøn Østensøe paa egne og samtlige Opsidderes Vegne paa Østensøe havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Arne Larssøn Hilstvedt til at betale 2 Aars resterende Støls bejte efter afsagt Dom, med 16 s: aarlig, der for Dom at lide samme at betale, samt Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Arne Hilstvedt blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Wig og Knud Berven afhiemlede lovlig Varsel i indstevntes eget Paahør.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte, men udeblevne Arne Larssøn Hilstvedt gives hermed Laugdag at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Serge[a]nt Jens Top lod iretteædske Sagen fra forrige Aars Høste ting opsat mod Lars Omundssøn Store Aass angaaende et Jægte bytte, og forventede hvad indstevnte havde at fremkomme med.

Lars Aamundssøn Store Aass mødte og anmeldte at han med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Serge[a]nt Top at anhøre Vidnesbyrd om det i Hovedsagen ommelte Jagte bytte og sammes Beskaffenhed, efter hvis Oplysning Contra Citanten formeente og paastod sig aldeles frie funden for Citantens Tiltale i denne Sag, derom at modtage friefindelses Dom til Undgiældelse for dette anlagte ubillige Søgemaal, samt denne Sags foraarsagede Forsvars Omkostninger at erstatte efter nærmere forbeholdende Paastand.

Til Vederståelse var de under Tings Vidne Sagen afhørte Vidner indkaldte.

Isach Lepsø vedtog at saavel Hoved Citanten som de forbemeldte forhen afhørte Vidner lovlig ere indkaldede til denne Sag.

De indstevnte Ellev Nielssøn Selsvig og Lars Jonssøn Selsvig som Contra Vidner mødte, hvilke aflagde Saligheds Eed efter Loven og eensstemmig vidnede: at de 3 Uger før Juul dette Aar for 2 Aar siden vare nærværende i Jermundshavn og hørde Accorde mellem Serge[a]nt Jens Top og Lars Amundssøn Store Aass angaaende deres Jagters Bytte saaledes: at Jens Top skulde give 60 rd: i Mellemlag for Lars Aases Jagt, der var bedre end hans, hvorpaa Jens strax leverede 10 rd: Haand Penge, og blev Byttet sluttet paa den Maade, at saafremt det ved Ankomsten til Byen, naar Jagterne vare udlossede, befandtes nogen Mangel paa Lars Aases Jagt, enten i Henseende til Bordene, eller i andre Maader, skulde Kjøbet være ophævet. Paa denne Handel og Bytte drak Parterne saa kaldet Kjøbskaal, og Morgenens efter, da de vare

1791: 233

æddrue, kom Jens Top ombord paa Lars Aases Jagt og sagde at Kjøbet eller Byttet maatte staae ved Magt om end andre Kjøbere skulle indfinde sig i Byen. Vidnerne veed ikke af nogen Mangel paa disse Jægter. Demitteret.

Hoved Citanten lod intet videre svare, men begjærede Dom efter Vidnernes Udsigende, og Processens Omkostninger erstattet.

Contra Citanten fremlagde skriftlig Jndlæg af Dags Dato, saalydende # hvormed han indlod Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, Dom eller Kjendelse til den 30 Novembr: først kommende, paa Sørenskriverens Gaard Hesthammer at afsiges.

Dagen efter, den 22de Octobris, continuerede Høste tinget med Østensø Skibredes Almue paa forbemeldte Tingstæd udi de i Gaar anførte Laugrettesmænds Nærværelse.

Da blev publiceret følgende Documenter:

1: Siri Brigts Datters Contract for Livs Ophold af Berven i Østensø Skibrede, udstædt af Lars Olssøn Berven, den 21 Octobr: 1791.

2: Lars Olssøns Skjøde paa 1 Løb Smør, ½ Hud i Yttre Aalvig No: 73, udstædt af Ole Larssøn Yttre Aalvig mod 120 rd:, den 21 Octobr: 1791.

3: Ole Larssøns og Ingelev Lars Datters Contract for Livs Ophold af Yttre Aalvig, udstædt af Sønnen Lars Olssøn den 21 Octobr: 1791.

4: Ole Michelssøn Moes Obligation stor 360 rd:, udstædt til Michel Olssøn Flaatedt, Samson Sjurssøn Maagestad og Aamund Olssøn Rychen, med Pant udi 1 Løb Smør i Moe i Stensdalen, dateret 21 Octobr: 1791.

5: Ingeborg Arnes Datters Skjøde paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør, ¼ Hud efter Aftag udi Scheye No: [??], udstød af Svend Knudssøn Scheye, den 21 Octobr: 1791.

6: Lodsæddel, hvorefter Sjur Olsson Nedre Axness bliver Eier af 9 Mrk: Smør i Wangdal No: 1, udstød af Skifte Forvalteren efter Anna Lars Datter Axness, dateret den 21 Octobr: 1791.

7: Hagtor Sjurssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør i Wangdal No: 1, udstød af Siur Olsson nedre Axness mod 9 rd:, den 21 Octobr: 1791.

8: Torbiørn Haagenssøns Skjøde paa 16 7/8 mrk: Smør, 3/16 Hud, 3/16 Geedskind i Lille Aass No:80, hvori han selv den 12te Novembr: 1787 har arvet andre 5 5/8 Mrk: Smør, 1/16 Hud, 1/16 g:sk:, udstød af Enken Guro Thors Datter med flere, mod betalte 56 rd: 1 Mrk: 8 s:, dateret 21 Octobr: 1791.

Mons Nielsson Botnen anmeldte at han til dette Ting med mundlig Stevnemaal havde indkaldet Soldat Torger Johannesson Fladebøe fordi han paa en Søndag voldsom har overfaldet Citanten med Nævehug, Haardrag og Jordskuf, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, samt lide Dom til Undgiældelse og Bøders Udredelse efter Loven, samt denne Sags Omkostninger at erstatte. Som Vidner ere under Falsmaal indstevnte Erich Jonsson Botnen, Ole Jermundsson Botnen og Lars Jonsson ibm:

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Vidnet Erich Botnen mødte ikke.

Varselsmændene Lænsmand Wig og Knud Knudsson Berven afhiemlede lovlig 14 Dages Varsel for de udeblevne Part og Vidne.

Citanten begiærede Vidnerne frem kaldte, eedfæstede og forhørte, fremstod da

1 Vidne, Lars Jonsson Botnen, aflagde Eed og vidnede: at han een Søndag denne Sommer saae Torger Johannesson stødte Citanten Mons Nielsson 3de gange til Bordtaget paa Huusene, og {at} hørte at Mons ligesaa mange Gange raabte Vold. Veed ikke Anleedningen dertil, eller hørte Kjæggel mellem dem, saasom Vidnet stod inde i Stuen og ansaae dette. Veed heller ikke hvorledes siden gik dem, men Mons vilde gaae ind i sin Grandes Stue, hvilket Torger forhindrede, og var de begge beskjenkede. Dem:

2 Vidne, Ole Jermundsson Botnen aflagde Eed og vidnede: at han ikke saae det paastevnte Slagsmaal, men Dagen efter samme skulle være passeret, blev Vidnet hentet til Mons, og befandt ham liggende i Sengen og beklage sig at være syg efter dette Overfald, men Vidnet saae ingen Udortes Skade paa ham, uden at Haaret var revet løst paa Hans Hoved. Mons kom ikke siden i det Værtskab hvori han tilforn paa Gaarden var. Demitteret.

Citanten fremlagde skriftligt Vidnesbyrd fra Elen Torchels Datter, dateret Bergen den 27 Septembr: 1791, som blev læst, saalydende # Derefter fremlagde Indlæg af 20 Octobr: 1791, saalydende # Citanten erindrede om Laugdag for udeblevne Part og Vidner.

Eragtet.

Lovlig stevnt men

1791: 233b

udeblevne Torger Johannesson Fladebøe laugdages at møde til næste Sommerting, denne Sag at tilsvare, og Vidnet Erich Johnsson Botnen forelægges under Lovens Falsmaal til samme Tid at møde, sit eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Jonsson Botnen anviste Fællen af en voxen Bjørn som er skudt i Fladebøes Mark denne Sommer, hvilken af Hr: Fogden blev mærket, ved at afskjære den venstre fremfod.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd, blev opnævnt Nye Mænd: 1: Peder Trondssøn yttre Aalvig. 2: Peder Anderssøn Aarhuus. 3: Lars Olssøn yttre Aalvig. 4: Haagen Tostenssøn Sandven. 5: Lars Nielssøn Røscheland. 6: Brigt Olssøn Bircheland. 7: Torbiørn Haagenssøn Lille Aass. og 8: Thore Thorssøn Fixen.

De sædvanlige Tings Vidner som for Jondals Skibrede extraheret, blev derefter optaget og examineret, og deriblant Restance Registeret, som beløbet til 57 Rdlr: 1 Mrk: 7 s:, hvilket især de tvende Mænd Mons Nielssøn Botnen og Baar Jacobssøn Havnen stadfæstede, og blev dette Tings Vidne under Laugrettets Bekræftning udstædt.

Efter lovligt Udraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Høstetinget for dette Skibrede ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1791, den 24de Octobris, begyndte det **almindelige Høste- Sage- og Skatte Ting med Gravens Skibredes Almue paa Tingstædet Eyde Grund**. Ved Retten tilstæde Kongelig Majestæts Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven, og efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Johannes Larssøn Welchen, i hans Stæd Berge Nielssøn Traae. 2: Lars Siovatssøn Rønnestrand. 3: Iver Michelssøn Schaftedal. 4: Anders Nielssøn Sysen, i hans Stæd Torchel Poulssøn Lindebreche. 5: Lars Hanssøn Sysen. 6: Anders Larssøn Wambem. 7: Niels Olmossøn Garethun, i hans Stæd Gudmund Larssøn Rønnestrand. og 8: Gunder Sølfestssøn Wig, saavel som samtlige tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, blev allerunderdanigst og underdanigst tinglyste.

Den paafølgende 25 Octobris 1791 blev Høste tinget continueret i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hr: Foged Koren anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel \har/ indkaldet Ole Tostenssøn Sæd for Slagsmaal og Overfald paa Soldat Amund Hanssøn Tvedt, som tillige er indstevnt, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Sjur Larssøn Tvedt, Baar Tostenssøn ibm: og Knud ibm:, derefter Dom modtage til Undgieldelse og Bøders Udredelse efter Loven, samt denne Actions Omkostninger at erstatte efter nærmere giørende Pastand.

Indstevnte og paagjeldende Ole Tostenssøn Sæd blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Af Vidnerne mødte ikkun Siur Tvedt.

For udeblevne Part og Vidner afhiemlede Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Brynild Espeland lovlig Varsel.

Amund Tvedt var nærværende.

Actor bgjærede Vidnet som møder, fremkaldet, eedfæstet og forhørt. Thi fremstod

1te Vidne, Sjur Larssøn Tvedt, som aflagde Eed og vidnede: at Vidnet var tilstæde næst kommende Vaar 2 Aar siden i et Barsel gilde paa Gaarden Tvedt, hvor Parterne var nærværende, og saae at Ole Sæd rev Pidsken af Haaret paa Amund Hanssøn, som derover blev fortrydelig og bad ham være rolig; de kom derefter i Haand gemæng, og rev hverandre i Haaret. Anleedningen til denne Overlast, og hvorledes det siden gik af med dem, kan Vidnet

ej efter saa lang Tids Forløb erindre, heller ikke om der tilforn var Kjæggel mellem dem.
Demitteret.

hr: Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte og udeblevne Ole Tostenssøn Sæd gives hermed Laugdag at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Baar Tostenssøn Tvedt samt Knud ibm: forelægges under Lovens Falsmaal at møde, deres edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

1791: 234

Hr: Foged Koren havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Ole Tostenssøn Sæd og Ole Jonssøn Medhuus for Slagsmaal og Overfald paa hin anden, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Jacob Hanssøn Tvedt og Lars Tostenssøn Sæd, derefter Dom modtage til Undgiældelse og Bøders Udredelse, samt denne Actions Omkostninger at erstatte efter nærmere giørende Paastand.

Indstevnte Ole Tostenssøn Sæd blev paaraabt, men ingen svarede.

Af Vidnerne mødte Jacob Hanssøn Tvedt.

Ole Johnssøn Medhus som Paagiældende var tilstæde.

Kaldsmændene Lensmand Lille Graven og Brynild Espeland afhiemlede lovlig Varsel for udeblevne Part og Vidne.

Vidnet Jacob Hanssøn Tvedt fremstod, aflagde Eed og vidnede: at Vidnet var tilstæde afvigte Juule Høytid paa Gaarden Sæd i et Juule Giæste bud, hvor han saae indstevnte Ole Sæd slog Ole Medhus 4 á 5 Gange i Hovedet, som denne ikke afværgede eller slog igjen. Vidnet, som formærkede dette {at}, søgte at hindre det sidste Slag og skildte dem ad. Vidnet veed ikke Anleedningen eller hørt Begyndelsen til dette Overfald, men Ole Medhus blev ilde tilredet, og {de} var Ole Medhus drukken, ligesom Ole Sæd ikke var indbudet i dette Giæste bud. Demitteret.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte og udeblevne Ole Tostenssøn Sæd gives hermed Laugdag at møde til næste Sommer Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnet Lars Tostenssøn Sæd forelægges under Lovens Falsmaal at møde til samme Tid, {deres} \sit/ edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Actor besørger Varsel.

Aslach Scheye og Søn Knud Aslachssøn fremlagde Laugdag i Sagen mod Endre Aslachssøn Scheye angaaende et Forlig dateret 4 Junii 1791, saalydende #

Indstevnte Endre Scheye og de forelagte Vidner mødte. Fremstod da efter Citantens Paastand

2det Vidne, Lars Spaaneim, som aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med det paa Sommertinget afhørte Vidne Lænsmand Lille Graven uden mindste Forandring, med dette Tillæg: at Knud imod den tilstaaede halvedeel af Alderhougen skulle faae Bøe andenstæds af den udsteenede Jord. Paa denne Aftale bleve Parterne haandrakt og forenede.

3de Vidne, Niels Aaseim, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med forrige Vidne, uden mindste Forandring.

Endre Scheye tilspurgte Vidnerne: om det ikke under Foreeningen som omprovet, blev afgjort at Brødrene skulle leve eenige og kjærlige med hverandre. Resp: Jo, som omspurgt, og blev det tillige aftalt at Faderen ikke skulde fordre noget af det gamle som foregaves at være dem imellem, eller angribe Endre med noget Søgemaal, men alt skulle være forglemt og

ophævet. Vidnerne kunde ej erindre den Summa som blev fastsat af Knud at skulle gives for den til ham solgte halvedeel, men Endre sagde at han ej ville forlige sig med Knud uden at Faderen samtykkede deri, hvilket var talt [om]? førend den omprovede sluttede Forening var indgaaet, Demitteret.

Endre Scheye begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Oplysning i Sagen, og en Mand som kunne paasee hans Ret, hvortil han var alt for eenfoldig.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting, da Endre Aslachssøn Scheye fremfører det fornødne til Sagens Oplysning, og hans formeentlige Rettets fremme.

Thore Aaseim ædskede Sagen i Rette mod Torchel Poulssøn Lindebreche for Gield 12 rd: 2 mrk: 9 s: til Stervboed efter afgangne Christi Endres Datter Bue, og i Anledning sin Reservation forrige Rettets Dag fremlagde Skiftebrevet efter bemeldte Christi Endres Datter, sluttet 19 Decembr: 1789, som indeholder en usvækket Decission, den Comparenten henholdt sig til, og

1791: 234b

paastod Dom til Gieldens Betaling, samt denne Sags Omkostninger erstattet med 5 rd: 4 mrk:

Torchel Lindebreche begiærede Sagen til næste Ting udsat, og anmeldte at han til Sagens Oplysning havde til dette Ting indkaldet Iver Johannessøn Erdal, som havde mottaget alle Pengene hos ham, og derfor, for Summen burde være ansvarlig, til hvis udfør han behøvede Tid, da han der med formeente at oplyse sin uskyldighed og Gieldens urigtige Opfordring hos ham.

Citanten vedblev at paastaae Dom.

Eragtet.

For ikke at betage Torchel Lindebreche Tid til sit formeentlige Forsvar, udflyttes denne Sag til næste Sommer Ting, til hvilken Tid Torchel Lindebreche bør frem komme med det fornødne til Sagens Endskaab, hvortil Citanten besørger denne Kjendelse lovlig forkyndt.

Torchel Lindebreche anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Iver Johannessøn Erdal til at anhøre sin Qvittering for endeel modtagne Penge, Stervboed efter Christi Endres Datter Bue tilhørende, som Citanten urettelig skal være fordret af bemelte Christi Endres Datters Arvinger, men af bemeldte Iver Erdal eene og allene bør tilsvares, saasom indstevnte der for har meddelt sin Qvittering, hvis Rigtighed han og er indstevnet under Eed at benægte, saafremt samme modsiges, eller i manglende fald at anhøre Bekræftelses Eed, samt anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Ole Endressøn Bue, Thore Aasem og Poul Nedre Leqve, derefter Dom modtage til Capitalens 12 rd: 2 mrk: 9 s:s Betaling, Som Citanten ved Skifte Rettens Decission af 19 Decembr: 1789 er tilkjendt at skulle erstatte, samt denne Processes foraarsagede Omkostninger at udrede efter nærmere forbeholdende Paastand. Ligeledes var bemeldte Iver Erdal indkaldet at fremlægge Skifte brevet og Auctions Forretningen efter Synneve Bue til Rettens Oplysning.

For Iver Erdal mødte hans Svingersøn Ole Haldorssøn Helland, som henholdt sig til den af Citanten paaberaabte Skifte Decission af 19 Decembr: 1789, som usvækket og upaaanket, og under Sagen med Thore Aasem og Torchel Lindebreche fremlagt.

Af Vidnerne mødte allene Thore Aasem. for de udeblevne afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Brynild Espeland lovlig Varsel.

Vidnet Thore Aasem aflagde Eed og vidnede til Citantens fremsatte 1 Spørgsmaal: Om Vidnet var overværende paa Sommer tinget 1783 den 9 Junii, og hørte at Citanten Torchel Lindebreche og Iver Erdal som Formynder for Christie Bue, gjorde Afregning, og at det

Christi Bue tilgode kom blev indregnet, og at de vare eenige om Regningen? saaledes: Vidnet var nærværende her paa Tinget for lang Tid siden, men erindrer ikke hvor længe eller hvad Tid, og hørte paa Parternes Mellemregning i den omspurgte Affaire, hvilken ikke aldeles blev opgiort, men for det de bleve eenige om, underskrev Iver Erdal Qvittering med paaholden Pen. 2 Sp: Hvem af Parterne blev da skyldig til hver andre. Resp: Torchel Lindebreche blev skyldig til Iver Erdal, men hvor meget kan Vidnet ej erindre.

Nu indfandt sig Vidnet Poul Torchelssøn Nedre Leqve, som aflagde Eed og vidnede: at Christi Endres Datters Arv ej var indregnet i de 61 rd: som Torchel Lindebreche modtog hos Iver Erdal efter den i Skifte brevet af 19 Decbr: 1789 indførte qvittering pagina 23, men Iver Erdal udleverede samme i Contant paa Ole Bues Vegne. 4 Uger efter Paaske samme Aar som den ommeldte Qvittering blev udstæd, var Parterne atter sammen til Afregning, men da stod dem imellem 3 rd: 3 mrk:, som ikke blev afgiort mellem dem af hvem samme skulle tilsvares. Ligesom Iver Erdal sagde samme Tid, seenere og før, at han ingen Regnskab havde faaet for Christi Endres Datters Arv. Demitteret.

Citanten Torchel Lindebreche erindrede om Laugdag.

Eragtet

1791: 235

Lovlig stevnte men udeblevne Vidne Ole Endresen Bue forelægges hermed under Lovens Falsmaal at møde til næste Sommerting, sit edelige Vidnes byrd i Sagen at aflægge, hvor til Citanten besørger lovlig Varsel.

Johannes {Torbiørn}\Ivers/søn Utne havde med mundlig Stevnemaal indkaldet Elling Jenssøn Fylkedal for 3 rd: for et Hæste bytte, derom at anhøre Beviiser og lide Dom til sammes Betaling, eller i Tilfælde af Benægtelse at aflægge sin Eed til Vished om den paastandne Fejl paa den solgte Hæst, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Elling Fylkedal mødte ikke.

Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Lars Sjøvatssøn Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for udeblevne, som svarede at han ej vilde betale den fordrede Summa, men antog Stevnemaalet.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte og udeblevne Elling Jenssøn Fylkedal laugdages at møde til næste Sommer ting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger Varsel.

Frue Møllerup havde ved sin Laugværge hr: Pastor Kahrs til dette Ting med mundlig Varsel indkaldt Siovat Rønnestrand som da værende Eier og Bruger af Gaarden Nedre Rønnestrand, til at anhøre Vidner om der befandtes Mærke i et udi den Citantinden tilhørende Gaard Øvre Rønnestrands Mærkeskiæl hugget Træ, allene til Oplysning i Eftertiden for hende og efter kommende Eiere om Gaardens rætte Mærker, som i Tilfælde af Forsømmelse kunne blive Tvistighed om, saafremt samme ikke nu kunde blive beviist, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.

Som Vidner var indkaldet Lars Rønnestrand /: i hvis Stæd Elling Holve betjente Retten :/, og Torfind ibm:, hvilke mødte. for udeblevne Siovat Rønnestrand afhiemlede Lænsmand Lille Graven og Brynild Espeland lovlig Varsel. Fremstod da

1te Vidne, Lars Sjøvatssøn Rønnestrand, {som aflagde Eed og vidnede} Sjur Helgessøn Rønnestrand, som efter Advarsel ikke entholder sig fra at tale i Retten, blev mulcteret til Justice Cassen paa 1 rd:, som blev Fogden leveret. Vidnet fremlagde et Skrift af Dags Dato, som han i Laugrettets nærværelse begiærede oplæst, saalydende # Hr: Kahrs sagde at Vidnet

ikke er stevnet som Sagvolder, men som Vidne der skal sige sin Sandhed til Beviis for det paastevnte Mærke, ikke til Nachdeel for nogen, men allene til Efterretning for {hende og} Frue Møllerup og hendes efterkommende Eiere af Gaarden.

Eragtet.

Vidnet bør sige hvad han veed, da Stevnemaalet kuns indeholder og sigter til Oplysning af de Mærker der indhænger Citantindens Eiendom, og derfor paalægges han som lovlig stevnt at afgive sit Provemaal. Vidnet sagde at han ej ville vidne i denne Sag, saasom han selv var impliceret.

Citanten paastod Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Denne Qvæstion optages til Kjendelse til i dag 6 uger, som er den 5 Decembr: først kommende.

Vidnet Torfin Gudmundssøn Rønnestrand aflagde Eed og vidnede: at der ikke befandtes noget Mærke i det paastevnte huggede Træ som Vidnet var efterretligt. Demitteret.

Citanten begiærede Sagen udsat til næste Ting for at afvarte Rettens Kjendelse til det modvillige Vidnes afhør, som Citanten formoder, efterat ham er overgaaet den i Følge Forordningen befalede Falsmaals Kjendelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Siur Frøsten ædskede Tings Vidne Sagen i Rette mod Johannes Frøsten, og anmeldte at han med mundlig Continuations Stevning havde indkaldet Tormod Warberg, Ole Lilletun, Endre ibm: og Knud Feedt, samt bemeldte Johannes Frøsten som Formynder for den umyndige Herborg Anders Datter, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner betræffende forrige Søgemaal, samt at Gaarden Frøsten er i den Stand at den kan underholde

1791: 235b

2de Familier, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse for det første.

Som Vidne var indkaldet under Lovens Falsmaal Hans Westrem, Siur ibm:, Conrad Legreid, Francisca Scheye, Lars, Isach, Amund og Anders Wambem, samt Siur Tveito, saavelsom flere godvillig mødende.

De indstevnte Vederparter mødte og vedtog Varsel, hvoraf de fire første fremlagde skriftlig Jndlæg af 15 Octobr: 1791, saalydende #

Johannes Frøsteen mødte og vedtog Varsel.

Af Vidnerne mødte alle, undtagen Francisca Scheye.

Efter lang Samtale bleve Parterne forenede saaledes: at Sjur Johannessøn Frøsten betaler 250 rd: for Odels Retten til den halvedeel i Gaarden Frøsteen til den umyndige Herborg Anders Datter, hvilke 250 rd: uden Afkortning til hende betales, imod at Siur Johannessøn faaer Skjøde paa Odels Retten, og derhos til sin Sikkerhed i Fremtiden, den ifølge Forordningen af 14 April 1769 befalede Dispensation af Faderen udstæd, og skal disse Documenter dette Ting udstædes og fuldføres, samt Pengene betales til næste Aars første Maji. og saaledes bleve Parterne haandrakte, og denne Process aldeles ophævet.

Gullig Takle for sin Morbroder Johannes Kinne ædskede Sagen i Rette mod Torger Espeland for Gield 8 rd:, og paastod Dom efter forrige Irettesættelse og Vidnernes udsigende, samt Sagens Omkostninger med 4 rd:

Torger Espeland mødte ikke efter lovligt Udraab.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den 5 Decembr: først kommende.

Dagen efter, den 26 Octobris, continuerede Høste tinget i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Da følgende blev publiceret.

- 1: Lars Torbiørnssøns Contract for Livs Ophold af Kierland i Graven, udstæd af Torbiørn Larssøn Kierland den 24 Octobris 1791.
- 2: Endre Simonssøns Obligation stor 100 rd.; med Pant i Lione No: 55 i Uldvig, udgivet til Christopher Hieltness, dateret 26 Maji 1777 og tinglyst samme Dag, qvitteret for 20 rd: den 27 Octobr: 1787, den 4 Junii 1788 for 20 rd.; den 3de Junii 1790 – 10 rd.; og den 11te Julii 1791 for 50 rd.; den 26 Octobr: 1791.
- 3: Iver Michelssøns Skjøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud og $\frac{1}{4}$ Tønde Salt i Lione 1te og 2 Thun No: 55, udstæd af Iver Michelssøn Lione for 198 rd.; den 24 Oct: 1791.
- 4: Iver Michelssøn Liones Obligation stor 198 rd.; udstæd til Iver Michelssøn Lione den ældre, med Pant i bemelte Skyld, dateret 24 Octobr: 1791.
- 5: Iver Michelssøn og Hustrues Contract for Livs Ophold af Lione, udstæd af Broderen Iver Michelssøn Lione, den 24 Octobr: 1791.
- 6: Samson Aschildssøns Skjøde paa 1 pd: 4 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Qvale No: 86, udstæd af Faderen Aschild Samsonssøn Qvale mod 198 rd.; den 24 Oct: 1791.
- 7: Aschild Samsonssøns Obligation stor 80 rd.; udstæd til Tobias Larssøn Bue, med Pant i bemeldte Skyld, dateret 24 Maji 1780, tinglyst samme Tid, udslettet efter qvittering den 26 Octobr: 1791.
- 8: Samson Aschildssøns Obligation stor 99 rd.; udstæd til Tobias Larssøn Bue, med Pant i bemeldte Skyld, dateret 24 Octobr: 1791.
- 9: Aschild Samsonssøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Qvale i Uldvig, udstæd af Samson Aschildssøn Qvale den 24 Oct: 1791.
- 10: Størkaar Johannessøns Bygselbrev paa Pladset Flaaten under Moe i Graven, udstæd af Niels Sjurssøn Moe den 24 Oct: 1791, med Revers.
- 11: Knud Ørjanssøn Sysens Obligation stor 60 rd.; udstæd til Christopher Sjurssøn Hieltness, med Pant i 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Sysen No: 57 i Uldvig, dateret 20 April 1765, tinglyst 17 Maji 1765, qvitteret 24 Octobr: 1791.
- 12: Ørjans Knudssøns Skjøde paa 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Sysen No: 57 i Uldvig, udstæd af Faderen Knud Ørjanssøn mod 70 rd.; den 24 Octobr: 1791.
- 13: Ditto Bygselbrev paa 1 bpd: 12 Mrk: Smør i Sysen No: 57, udstæd af Jon Mariager, mod lovlig Fæste, den 24 Novbr: 1790, med Revers.
- 14: Lars Ricoldssøn Tageschjeldes Obligation stor 96 rd.; udstæd til Johannes Sjurssøn Nessem, med Pant i $\frac{1}{2}$ Løb Smør, 1 g:sk.; 1 K:sk: i Tageschielde No: 28, dateret 11 Junii 1782, tinglyst 12 Ditto, qvitteret 16 Oct: 1791.
- 15: Levor Olssøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Ouse i Uldvig, udstæd af Torbiørn Levorssøn Ouse den 25 Octobr: 1791.
- 16: Peder Anderssøn Herreids Obligation stor 180 rd.; udstæd til Aslach Endressøn Qvammen, med Pant i 3 Spd: 6 Mrk: Smør i Herreid No: 100, dateret 26 Januarii 1776, tinglyst 18 Maji 1776, qvitteret 25 Octobr: 1791.

1791: 236

17: Ole Pederssøns Skjøde paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør i Herreid No: 100, udstæd af Peder Anderssøn Herreid mod 150 rd.; den 25 Octobr: 1791.

18: Ole Pederssøn Herreids Obligation stor 150 rd.; udstæd til Aslach Endressøn Qvamme, med Pant i 1 bpd: 6 Mrk: Smør i Herreid, dateret 25 Octobr: 1791.

- 19: Peder Anderssøn Herreids Obligation stor 100 rd.; udstæd til Aslach EndressønQvammen, med Pant i 1 bpd: 6 Mrk: Smør i Herreid No: 100, dat: 25 Oct: 1791.
- 20: Baar Davidssøns Obligation stor 250 rd.; udstæd til Hellie Hanssøn Tvedt, med Pant i 19 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Sygnestvedt No: [??], dat: 25 Oct: 1791.
- 21: Torfind Torfindssøn Bues Obligation stor 65 rd.; med Pant i [1 bpd:]? 7 $\frac{1}{4}$ mrk: Smør, 2 $\frac{2}{3}$ g:skind og $\frac{1}{6}$ Hud i Indre Bue No: 105, dateret 18 Maji 1778, tinglyst 19 ditto, udslettet efter Creditor Lars Aalvigens qvittering af 6 Septbr: 1791.
- 22: ditto Obligation \stor 50 rd:/ til ditto, med Pant i 1 bpd: 7 $\frac{1}{4}$ Mrk: Smør, 2 $\frac{2}{3}$ g:skind og $\frac{1}{6}$ Hud i Indre Bue, dateret 9 og tinglyst 11 Junii 1788, qvitteret 6 Septbr: 1791.
- 23: Michel Svenchessøn Sollums Bygselbrev paa et Stykke Udmark kaldet Qvalesdochen under Qvale, udstæd af Osmund Asgoutssøn Qvale den 25 Octobr: 1791, med Revers.
- 24: Michel Svenchessøn Solems Contract for Livs Ophold af Pladset Solem under Wichnes, udstæd af Halsten Iverssøn Solem den 25 Octobr: 1791.
- 25: Anders Tostenssøn Herreids Skjøde paa Odels Retten til gaarden Herreid, udstæd af Anders Tostenssøn Herreid den yngre, den 25 Octobr: 1791.
- 26: Tosten Anderssøn og Gioran Ellevs Datters Contract for Livs Ophold af Pladset Kraageschaaren under Herreid, udstæd af Anders Tostenssøn Herreid den 25 Octobr: 1791.
- 27: Sjur Johannessøns Skjøde paa Odels Retten til 2 pd: 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ g:skind i Frøsten, udstæd af Johannes Frøsten paa sin Myndlings Vegne d: 26 Oct: 1791.
- 28: Johannes Anderssøn Frøstens Dispensation, hvorefter Sønnen Siur Johannessøn skal nyde den halvedeel i Gaarden Frøsten, dat: 26 Oct: 1791.
- 29: Poul Torchelssøn Nedre Leqves Qvittering for de hans Moder Anna Anfinds Datter og Broder Torbiørn Torchelssøn, samt Søster Christi Torchels Datter i Skifte af 10 Martii 1779 tilsammen udlagte 2 pd: 9 $\frac{3}{5}$ mrk: Smør, 3 $\frac{1}{5}$ Løb Salt i Nedre Leqve No: 59 betalte Vurderings Summa 288 rd.; dat: 29 Julii 1791.
- 30: Anna Anfinds Datters Contract for Livs Ophold af Nedre Leqve i Uldvig, udstæd af Poul Torchelssøn Nedre Levqve den [??]
- 31: Sjur Johannessøns Skjøde paa 2 pd: 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{2}$ g:sk: i Frøsten i Uldvig No: 74, udstæd af Johannes Anderss: Frøsten d: 26 Octobr: 1791.

Saug ejerne mødte og anmeldte Skuren paa deres Sauger saaledes.

Paa Eyde Saug efter Hans Ebbesens Angivelse 2000 enkelte udførsels bord og 200 Bøjgde bord.

Paa Fylkedals Saug efter Lars Hanssøns Angivelse 450 udførsels og 450 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Wangens Saug efter Angivelse skaaret Bord, men ingen mødte.

Paa Wambems Saug efter Isach Siovatssøns Angivelse 700 udførsels og 100 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Scheye Saug efter Knud Aslachssøns Angivelse 1500 udførsels og 300 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Døssebech Saug er skaaret Bord, men ingen mødte.

Paa Hagestads Saug efter Knud Aslachssøns Angivelse 1500 udførsels og 300 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Erdals Saug efter Tosten Hanssøns Angivelse 300 udførsels og 800 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Traae Saug efter Anders Josephssøns Angivelse 600 udførsels og 200 Bøjgde bord, alle enkelte.

Paa Bagne Saug efter Niels Jørgenssøns Angivelse 1500 enkelte udførsels bord.

At intet meere er skaaret den bemeldte Tid {er skaaret}, det bekræftede Angiverne med Eed efter Loven.

De sædvanlige Tings Vidner som for Jondals Skibrede extraheret, og deriblant Restance Registeret til 1791 udgang, i alt 402 rd: 4 mrk: 12 s:, blev examineret og befunden overensstemmende med forrige Aars Tings Vidner, hvilket af Laugrettet og Almuen eensstemmig med de 2de Mænd Torbiørn Levorssøn Ose og Sjur Johannessøn Frøsten i Særdeleshed blev bevidnet.

Tormod Warberg paa egne og Lars Garens med fleres Vegne ædskede Sagen anlagt mod dem af Michel Solem, i Rette, og paastod Dom efter sin forrige Paastand, siden Citanten ej har indfundet sig efter Løfte med Tingsvidne.

Michel Solem som Citant blev paaraabt, men ingen svarede.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til den 5te Decem-

1791: 236b

-ber førstkommende her paa Tingstædet.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt: 1: Niels Jonssøn Holven. 2: Ole Larssøn Holven. 3: Elling Knudssøn Store Graven. 4: Ørjan Jenssøn nedre Leqve. 5: Peder Halvorssøn Børsem. 6: Sjur Michelssøn Hjelmo. 7: Sjur Samsonssøn Hjelmo. 8: Magnus Jonssøn Møchletun. alle nye Mænd.

Giæstgiver Jan Hanssøn Top fremstod for Retten og begiærede Laugrettet og den tingsøgende Almue tilspurgt: om det ikke befindes at adskillige Bøigde Folk i Uldvig falholder Brændevin siden det i Kiølen oprettede privilegerede Giæstgiverie blev indstillet, og om det ikke ansees bedre og fordeelagtigere at dette Giæstgiverie vedbliver, end at adskillige sælger til Skade for Bøigden, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.

Laugrettet fra Uldvig, saavel som de fra denne Bøigd nærværende Almues mænd svarede: at det vel kan være at adskillige holder Brændevin til fals, men i Særdeleshed at kunne angive dem, var ikke muelig, De ansaae vel ikke Kiølen saa fornødent, men det Salg som skeer, kunde vel paa anden Maade forebygges.

Giæstgiver Top begiærede dette Tingsvidne sluttet og sig beskrevet meddelt. Som bevilges.

Derefter blev end videre aflyst:

32: Ole Larssøn Warbergs Obligation stor 200 rd:, udstædt til Ole Jonssøn Lofthus, med Pant i 5 Spd: 9 Mrk: Smør i Warberg No: [??] i Ejdfiord, dateret og tinglyst 23 Maji 1780, udslettet efter Qvittering af 25 April 1791.

33: Paategning paa den under 27 Octobr: 1787 efter gaarden Haldangers Opsidderes Forlangende gjorde Fredlysning, dateret 26 Octobr: 1791.

34: Baar Davidssøn Sygnestvedts Obligation stor 163 rd:, udstædt til Wiglig Olssøn Ødven, med Pant i 19 Mrk: Smør, ¼ Hud i Sygnestvedt No: [??] i Uldvig, dat: og tinglyst 21 Oct: 1776, qvitteret 24 Oct: 1791.

35: Ditto Obligation til ditto, stor 72 rd:, med Pant i bemeldte Skyld i Sygnestvedt, dateret 26 Oct: 1784, tinglyst 7 Junii 1785, qvitteret 25 Oct: 1791.

Efter lovligt Udraab var intet mere ved Retten at bestille, thi blev Retten ophævet, men forinden aflyst

36: Ole Østenssøn Tvetos Obligation stor 160 rd., udstædt til Ole Christopherssøn Møchletun, med Pant i 1 ½ Spd: Smør i Tveto, dat: og tinglyst 26 Octobris 1781, udslettet efter qvittering af 26 Oct: 1791.

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1791, den 27 Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne gaard.** Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestets Foged Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden John Torgiulssøn Houge og efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Hemming Knudssøn Helland. 2: Aamund Pederssøn Lofthus. 3: Christen Iverssøn Ejdness, i hans Stæd Iver Torbiørnsøn Utne. 4: Sjur Samsonssøn Qvalness. 5: Iver Torbiørnsøn Schaaltvedt. 6: Tobias Haldorssøn Ejdness, i hans Stæd Svend Knudssøn Grimen. 7: Johannes Haldorssøn Mouge, i hans Stæd Haldor Olssøn Espen. og 8: Wiching Pederssøn Kambestad, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede extraheret, blev derefter publiceret.

Den paafølgende 28de Octobris 1791 continuerede Høste tinget for Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa bemelte Tingstæd.

Da blev publiceret følgende Almues breve.

1: Skifte brev efter Gunder Ormssøn Houge. Jordegods 1 bpd: 12 mrk: Smør i Houge i Røldal No: 4 udlagt til Ole Johnssøn Houge 1 pd: 3 Mrk: for 60 rd: Enken Torbiør Niels Datter 4 ½ Mrk: for 10 rd:, og Sønnen Gunder Gunderssøn ligesaa meget, begyndt den 25 Januarii og sluttet 9 Junii 1791.

2: Ole Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 7 ½ Mrk: Smør i Houge No: 4 i Røldal, hvorudi han med sin Hustrue Torbiørn Niels Datter den 9 Junii 1791 har arvet andre 4 ½ Mrk:, udstædt af Ole Johnssøn Houge med flere, den 27 Oct: 1791.

3: Contract hvorefter den umyndige Gunder Gunderssøn bliver berettiget i sin Tid at indløse de til Ole Olssøn solgte 1 bpd: 12 Mrk: Smør i Houge i Røldal, udstædt af bemelte Ole Olssøn den 27 Oct: 1791.

4: Ole Jonssøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Houge i Røldal,

1791: 237

udstædt af Ole Olssøn Houge, den 27 Octobr: 1791.

5: Brynild Nielssøns Skjøde paa en Teig under Gaarden Hamre, kaldet Kongslund, i Røldal, udstædt af Lænsmand Niels Hamre den 27 Octobr: 1791.

6: Niels Helgessøn Hamres og Hustrues Contract for Livs Ophold af Hamre i Røldal, udstædt af Omund og Hellie Niels Sønner Hamre den 27 Octobr: 1791.

7: Helje Larssøn Rabbes Skjøde paa en Skougeteig, Nougletien kaldet, under Medhus i Røldal, udstædt af Sonder Torgerssøn Medhus den 27 Oct: 1791.

8: Ole Olssøn Reinsaas Obligation stor 99 rd., udstædt til Iver Jacobssøn Ejtrem, med Pant i 6 Mrk: Smør i Reinsaas No: 38 i Odde, dateret 30 Oct: 1789 og tinglyst 31 ditto, udslettet efter qvittering af 26 Oct: 1791.

9: Thomas Torgerssøns Skjøde paa 6 Mrk: Smør i Reinsaas No: 38 i Odde, udstædt af Ole Olssøn Reinsaas mod 130 rd:, den 27 Octobr: 1791.

10: Thomas Torgerssøns Obligation stor 108 rd.; udstædt til Iver Jacobssøn Ejtrem, med Pant i 6 Mrk: Smør i Reinsaas No: 38, dateret 27 Octobr: 1791.

Hr: Foged Koren anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel, paa Justitiens Vegne havde indkaldet afskeediget Serge[a]nt Torchel Monssøn fordi han haver solgt Øll og Brændevin til Fylderie, uden der til at have Privilegium, derom at anhøre Vidner og lide Dom til undgiældelse efter Lov og Anordninger, samt denne Actions Omkostninger at erstatte. Som Vidner er under Falsmaal indkaldet Ole Haldorssøn og Ole Larssøn Helland samt Amund Lofthus, som alle mødte.

Indstevnte Torchel Monssøn blev lovlig paaraabt, mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos sagde at han som yderlig fattig og Svag ikke var istand at underholde sig paa anden Maade end udsælge en liden Qvantitet af Øll for Rejsende, hvilket vel ej kunde regnes ham til Last, saasom det formodelig var ham som afskeediget af Kongelig Tjeneste som Serge[a]nt tilladt at ernære sig uden Fornærmelse af nogen.

Fogden for nærværende Tid indlod sig ikke i nogen Besvarelse her paa, men begiærede Vidnerne frem kaldet, eedfæstede og forhørte. Fremstod da

1te Vidne, Ole Haldorssøn Helland, som aflagde Eed og vidnede: at han hos indstevnte Torchel Monssøn forleden Vinter i Faste tiden købte en Pægel Brændevin, ligesom han samme Tid saae andre Folk sad hos ham og havde Øll for sig, hvorefter endeel vare drukne eller beskjænkede. For to Aar siden købte og Vidnet hos indstevnte 2 Potter Brændevin. At Torchel Monssøn har solgt drikkende Vahre til Fylderie, har Vidnet ofte hørt, men selv ikke erfaret det, uden som forbemeldt. Demitteret.

2 Vidne, Ole Larssøn Helland, aflagde Eed og vidnede: at han selv adskillige Gange har ladet hente Øll til sig fra indstevnte, men selv ikke drukket noget deraf, eller seet andre drukket til Fylderie. Veed dog at han sælger baade Øll og Brændevin, og at Vidnet denne Sommer hiemførte fra Byen 4 Tønder Malt til dette Brug, saavelsom og et Anker Brændevin, som Serge[a]nten sagde hans Søn, som boer i Uldvig, havde begiæret. Demitteret.

3 Vidne, Amund Pederssøn Lofthus, /: i hvis Stæd Ole Haagenssøn Espe nu betjente Retten :/ fremstod, aflagde Eed og vidnede: at han adskillige Gange har seet indstevnte Torchel Monssøn sælge Øll og Brændevin, hvorefter hans Giæster have blevet drukne; Har og selv købt Øll der. Demitteret.

Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Forordningen af 1757, og troede at indstevnte ej havde Rettighed at handle imod de Kongelige Forordninger om han end var demitteret af Kongelig Tjeneste, som ingenstæds skal findes, og derfor, foruden Bøderne, ventede Sagens Omkostninger erstattet med 4 rd:

Indstevnte Torchel Monssøn henholdt sig til sit forrige, og ventede Formildelse i Fogdens Paastand, derhos begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Beviis at han ikke har holdet Øll og Bræn-

1791: 237b

-devin til Fylderie.

Actor havde intet mod den begiærte Udsættelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Torchel Monssøn iagttager det fornødne til sit Forsvar.

Ingebrect Knudssøn Schielvig anmeldte at han til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse havde indkaldet Vidnerne Halgrim Torbiørnssøn Mæland og Vier Thomassøn Mæland, der kan forklare at hans paaboende Gaard Schielvig, af hvis Skyld efter Kongelig allernaadigst approberet Aftag den 24 April 1780 er affældt 18 Mrk: Skat og 12 Mrk: Smør Landskyld,

aldeles ikke er forbedret, men formedelst den betydelige Jord og Steenskrede som borttog en stor Deel af gaardens Udslotter og Hiemmebøe, og den truende Fare for videre Skade, aldrig kan naae dens forrige Tilstand, alt i Haab om den forbemeldte Affældning allernaadigst skulde blive forlænget.

Til samme at anhøre vedtog Hr: Foged Koren Varsel, og anmeldte at gaarden Schielvig i Odde, Matriculeret No: 36, skyldede før Aftaget 2 bpd: 6 Mrk: Smør Skat, men 1 bpd: 12 Mrk: Landskyld, men siden Aftaget ikkun 1 bpd: 12 Mk: Smør Skat, og 1 bpd: Landskyld, i Kingservig Skibrede beliggende, ligesom 1667 Aars Matricul viser den Anmærkning at Gaarden ligger farlig for Fjeld skreede.

Bemeldte 2de Mænd eensstemmig forklarede at den i Aftags Forretningen af 12 April 1779 beskrevne Skade er end nu i samme Tilstand som da ved Besigtelsen befandtes, ligesom det befindes at Steen skrederne Aar efter Aar forværres, og truer med større Skade end allerede er skeed, Herom bemelte tvende Mænd aflagde deres Saligheds Eed efter Loven.

Ingebrect Schielvig begiærede sig det passerende under tingsvidnelig Besegling beskreven meddeelt. Som bevilges.

Hr: Foged Koren anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Aslach Svendsøn Ysteness paa Justitiens Vegne, fordie han skal have sammen kaldet Naboerne af Gaardene Instenes, Ysteness, Ougeness og Midness til at de skulle aflægge Eed paa at de ikke havde bortstjaalet eendeel Uld som Hald Midness havde mistet, og modtaget saadan Eed, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Undgieldelse og Bøders Udredelse, samt denne Actions Omkostninger at erstatte efter nærmere derom giørende Paastand. Som Vidner var under Lovens Falsmaal indkaldet Østen Pederssøn Insteness, Michel Ingebretssøn ibm:, og Asbiørn Anderssøn Insteness, hvilke mødte.

Aslach Ysteness mødte og vedtog lovlig Varsel, og fremlagde Indlæg af 22 Octobr: 1791, som blev oplæst, saalydende #

Ole Isachssøn Midnes, som til Vedermæle indkaldet, mødte og vedtog lovlig Varsel.

Fogden fremlagde {Aslach Svends} \Ole Isachs/søn {Yste}\Mid/nesses skriftlige Angivelse af 26 Februar 1791, saalydende #, og ifølge af samme var Hald Midness tillige indkaldet at anhøre de forbemeldte Vidner, saavit hans Navn kunde blive nævnt, hvor for han mødte og vedtog lovlig Varsel samt Vidnernes Anhør.

Efter Actors Begiær fremstod

Vidne Østen Pederssøn Insteness, som aflagde Eed og vidnede: at han i Fasten dette Aar efter Hald Midness personlige Forlangende var tilkaldet at møde i en Sammen komst i Hald Midnesses Huus, paa det, \det/ kunde blive mærket hvem som havde bortstjaalet den Uld Hald Midness havde mistet. Vidnet mødte paa bestemte Stæd, og for at undgaae Mistanke, sagde Vidnet efter de Ord Aslach Ysteness forelæste ham og de andre, nemlig: Ved at lægge sin Haand paa en Psalmebog følgende: Har jeg stjaalet Ulden, saa begiærer jeg ikke at see Guds blide Ansigt, saa sandt jeg lægger min Haand paa Guds Ord. Demitteret.

Vidne Michel Ingebretssøn Insteness aflagde Eed og vidnede: At han samme Tid som første Vidne har omprovet, var tilstæde i Hald Midnesses Huus, dog ikke efter dennes, men hans Granders Tilkaldelse, som gik forbie Vidnets

1791: 238

Huus, og hørte Aslach Ysteness oplæse den Formular som forrige Vidne har fortalt, hvilken Vidnet ligeledes afsagde for at undgaae Mistanke, i den Anledning. Dem:

3 Vidne, Asbiørn Anderssøn Insteness, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med forrige Vidne, uden mindste Forandring. Dem:

Alle Vidnerne sagde eensstemmig at Stuen var fuld af Folk, og denne Eed \blev/ af dem alle afsagt, som forbemeldt.

Fogden, som med de afhørte Vidner tydelig havde oplyst den paaklagede Forbrydelse som stridende mod Lov og Forordninger, paastod Dom til Aslach Svendssøn Ystenesses fuldkomne Afstraffelse og Bøders Udredelse, samt denne Actions Omkostninger at erstatte efter Paastand med 4 Rdlr.

Aslach Svendssøn Ysteness begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Vidner, at Hald Midness var den som sammen kaldede Folket og gav {Vidnet} \Comparenten/ Formular til den omtalte Eed.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Aslach Ysteness haver at irette føre det fornødne.

Hr: Foged Koren ædskede Sagen i Rette mod Haaver Guttormssøn Svartvedt og Johannes Iverssøn Utne paa deres Hustruers Vegne for fortidlig Sammenleje, og begiærede samme til næste Ting forflyt, for at fremskaffe Præste Attest til Sagens Oplysning. Hvilket Retten bevilgede.

Niels Aadland i Røldal lod fremvise Kloen af en voxen Bjørn som Michaelie Tider dette Aar er skudt i Horre Mark, hvilken af Hr: Fogden blev modtaget og der for betalt Skudpenge.

De for Gravens Skibrede udeblevne Saug ejere mødte nu og angav deres Skuur, nemlig:

Knud Aslachssøn for Wangens Saug, som angav at siden siste Angivelse er skaaret 700 udførsels og 300 Bøigdebord, alle enkelte.

Ditto for Døssebechs Saug 600 udførsels og 300 Bøigdebord, enkelte, hvor om de aflagde Saligheds Eed.

Saug ejerne i Kingservigs Skibrede angav deres Skjørsel saaledes:

- 1: Paa Shand(?) (Skars?) Saug efter Ole Haaverssøns Angivelse 2000 enkelte Bord.
 - 2: Qvitne Saug efter Lars Jonssøn Deggerness Angivelse 1700 enkelte Bord.
 - 3: Huus Saug efter Torbiørn Tostenssøns Angivelse 3267 enkelte Bord.
 - 4: Biotvedts Saug efter Christopher Endressøns Angivelse 1760 enkelte Bord.
 - 5: Scharts Saug efter Ole Haaverssøns Angivelse 100 enkelte Bord.
 - 6: Tvisme Saug efter Sjur Olssøns Angivelse 1000 enkelte Bord.
 - 7: Alsager Saug efter Sjur Iverssøns Angivelse 1578 enkelte Bøigde bord.
- hvilket Angiverne med Eed efter Loven bekræftede.

Derefter blev end videre indført og tinglyst:

11: Ingebret Olssøns Skjøde paa 3 10/28 Mrk: Smør i Apel No: 27 i Odde, udstæd af Ole Olssøn mod 4 rd: 2 Mrk: 2 s:, den 27 Octobr: 1791.

12: Contract mellem Ingebret Olssøn Apel og Broder Ole Olssøn angaaende Pladset Fleschies Brug og Beboelse med videre, dateret 27 Oct: 1791.

13: Jacob Michelssøns Skjøde paa 16 Mrk: Smør i Ejtrem No: 15 i Odde, udstæd af Faderen Michel Jacobssøn Ejtrem mod 60 rd:, den 28 Octobr: 1791.

14: Michel Jacobssøns og Hustrue Maritha Ols Datters Contract for Livs Ophold af Ejtrem, udstæd af Jacob Michelssøn, den 28 Octobr: 1791.

15: Johannes Iverssøn Brandstvedts Obligation stor 240 rd:, udstæd til Knud Hanssøn Indre Jaastad, med Pant i 18 Mrk: Smør, ¼ Hud i Brandstvedt No: 8 i Ullensvang, udstæd og dateret den 28 Octobr: 1791.

16: Sjur Matthiassøn Midt Sexes Obligation stor 130 rd: til Holger Nielssøn Nedre Berven, dateret 30 og tinglyst 31 Octobr: 1783, med Pant i 2 bpd: 8 1/3 Mrk: [Smør] i Midt Sexe, udslettet efter qvittering af 28 Octobr: 1791.

Den paafølgende 29 Octobris 1791 continuerede Høste tinget med Kingservigs Skibredes Almue paa Tingstædet Utne, i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse.

Hvorda blev publiceret:

17: Sjur Olssøns Skiøde paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør, ¼ Hud i Insteness No: 12, udstæd af Ole Heljessøn Insteness mod 80 rd:, den 26 April 1791.

18: Johannes Iverssøn Ejdness Obligation stor 500 rd:, udstæd til Ole Haldorssøn

1791: 238b

Helland og Hemming Helland, med Pant i 2 bpd: 18 Mrk: Smør, ½ Hud i Ejdness No: 2, dateret og tinglyst 15 Junii 1787, udslettet efter Ole Haldorssøn Hellands qvittering for betalte 200 rd: den 6 Junii 1791.

19: Opsidderne paa Qvæstad og Naae, deres Contract angaaende Geeder og Hæste, dateret 22 Junii 1790.

F: 225 Ole Præstegaard fremlagde Laugdag i Sagen af Knud Bustetun mod ham og Fader anlagt, dateret 6 Junii 1791, og fremstillede det laugdagede Vidne Lars Jonssøn Diggreness, som han begiærede eedfæstet og forhørt.

Knud Bustetun var tilstæde.

Vidnet fremstod, aflagde Eed og vidnede til de paa forrige Ting til Vidnet Ole Jordal fremsatte Spørgsmaale: eensstemmig med ham, uden mindste Forandring. Derhos sagde at have af Haaver Præstegaard faaet Betaling for Jagte Fragten da Bordene af ham var kjøbt, for det Ophold som skeede med Jagten. Dem:

Ole Præstegaard fremlagde Indlæg af 8 Sept: 1791, som blev oplæst, saalydende #

Knud Bustetun, som formedelst mellemkommende Hindringer ikke havde kundet faae indkaldet de trende Mænd som havde afgivet de paa sidste Sommer ting fremlagde Attester til sammes Beedigelse, og Haaver Præstegaard samme at anhøre, heller ikke havde han faaet Copie af det fra Contra Citantens Side paa sidste Sommerting incaminerede Stevnemaal, hvilket var ham nødvendig, og burde af Contra Citanten anskaffes, begiærede derfor Sagen til næste Ting udsat for at frem komme med det fornødne til Sagens og Sandheds Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting, da Knud Bustetun paalægges uden videre Udhael at slutte samme fra sin Side, paa det Sagen eengang kan naae sin endelige Slutning.

Helge Hanssøn Hougse lod fremlægge Laugdag i Sagen mod Jacob Larssøn Yttre Qvalvig for Vilkaar til Enken Sigrid Sølfest Datter, af 7de Junii 1791, saalydende # Citanten fremlagde den Enken meddelte Vilkaar Contract af 16 Octobr: 1773, saalydende #

Jacob Larssøn Qvalvig mødte og vedtog lovlig Varsel, der hos anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Hellie House til at høre Vidner paa at de vare forenede at Enken skulle tage det belovede Vilkaar hos sin Søn, derefter Dom modtage til Undgiældelse, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Hellie House anmeldte at Enken Sigrid Sølfestsdatter ej var indstevnet, som den der egentlig vedkom Sagen som Hoved Part, ej heller hendes Søn til Vedermæle, og derfor paastod Sagen afviist, og det incaminerede Contra Stevnemaal anseet ugyldig.

Lænsmand Hougse og Svend Grimen anmeldte at Enken ej var indkaldet, men allene Hellie Hanssøn, ligesom Incaminationen indeholder, hvorpaa de aflagde Eed.

Contra Citanten pastod Sagen fremmet, og derom ventede Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Stevnemaalet afviises som ulovlig anlagt.

Citanten paa Enkens Vegne begiærede Sagen til Doms, og indstevnte Jacob Qvalvig tilfunden at betale de resterende 3 Aars Vilkaar med 8 rd: Aarlig, samt i Sagens Omkostninger erstattet 6 rd:, desuden bemelte Jacob Qvalvig tilpligtet at betale Vilkaaret for Eftertiden, følgelig den fremlagde Contract.

Jacob Qvalvig begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe Oplysning til sin formeentlige Befrielse.

Eragtet.

Dommeren kunde ikke nægte den forlangte Udsættelse, men samme bevilges til næste Sommering, da Jacob Qvalvig irecte fører det fornødne.

Samson Hanssøn Utne anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet sin Søster Catharina Hans Datter med Mand Johannes Iverssøn til at aflægge sin Benægtelses Eed, at deres Fader ej var skyldig de efter den i Skiftet efter Forældrene indleverede Regning til Citanten, eller i manglende Fald at anhøre Bekræftelses Eed til Giældens Betaling, og denne Sags Omkosrninger at erstatte.

Johannes Utne paa egne og Hustrues Vegne vedtog lovlig Varsel, derhos sagde at han efter Lovens 1. 15. Cap: paastod Beviis for Kravet, eller i manglende Fald Sagen afvist som ulovlig

1791: 239

anlagt.

Citanten paastod Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe den i Skiftet efter Forældrene fremlagde Regning til Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting.

Hr: Foged Koren anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Soldat Jacob Michelssøn Lothes Hustrue Britha Arnes Datter for fortidlig Sammenleje, derefter Dom at lide samme at betale til Bøders Udredelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Britha Arnes Datter og Mand blev paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Torgiulssøn Hougse og Svend Knudssøn Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Britha Arnes Datter Lothe laugdages at møde til næste Sommering, denne Sag at tilsvare, hvor til Citanten besørger lovlig Varsel.

Videre publiceret følgende private Documenter:

20: Aslach Svendssøn Ystenesses Obligation stor 99 rd:, udstæd til Asbiørn Brynildssøn Huus, med Pant i 2 pd: Smør, 5/8 Løb Salt, ¼ Hud, ½ g:sk:, ½ f:sk:, ½ k:sk: i Ysteness No: 13, dateret og tinglyst 31 Octobr: 1783, udslettet efter qvittering af 26 Octobr: 1791.

21: Hellie Helliessøns Skjøde paa 2 bpd: 6 Mrk: Smør, ½ Hud i Troness No: 23 og Kingservig, udstæd af Anfin Olsson Troness mod 499 rd:, d: 6 Aug: 1791.

22: Ole Johannessøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Troness, udstæd af Hellie Helliessøn Troness den 6 Aug: 1791.

De sædvanlige Tingsvidner som for Jondals Skibrede extraheret, og desuden om Aftags gaarden Bratespen, blev derefter optaget og befunden rigtig, hvorom i Særdeleshed de tvende Mænd Peder Jacobssøn Lothe og Iver Torbiørnssøn Schaaltvedt gav Oplysning, og derefter Tingsvidnet udstød under Laugrettets Bekræftning. Restance Registeret befandtes at beløbe til 1791 Udgang 392 rd: 4 mrk: 11 s:

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt: Nye Mænd: 1: {Jacob Mad} Svend Jacobssøn Huus. 2: Tobias Ellingssøn ibm: 3: Jacob Pederssøn Hougse. 4: Ole Iverssøn ibm: 5: Jacob Svendssøn Hougstvedt. 6: Lars Jørgenssøn Jaastad. 7: Ole Jonssøn ibm: og 8: Jon Olssøn Aga.

Efter Udraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Høste tinget ophævet.

Notarial Forretning

Aar 1791, den 31te October, indfandt jeg mig som Notarius paa Gaarden Børsem i Uldvig Sogn og Gravens Skibrede i Hardanger Fogderie, efter Tilkaldelse af de tvende Dannemænd Peder Halvorssøn Børsem og Michel Davidssøn Hylden, som fremstillede de fire Mænd Lars Larssøn Wambem, Torchel Poulssøn Lindebreche, Elling Trondssøn Børsem samt Elling Torfindssøn Lindebreche, hvilke de begjærede notarialiter afhørte og eedfæstede til deres sandfærdige Forklaring om Niels Pederssøn Høysætters Forfatning efterat han af sin Svaghed var bleven restitueret, og begjærede dennem tilspurgt: 1: Om de have kjendt Niels Pederssøn Høysætter førend han flyttede her fra Skibredet og Districtet? 2: Om de have befundet, at han, siden han kom her til Bøigden tilbage, har været beladt med saadan Svaghed som kunde gjøre ham ubeqvem til selv at forestaae sit Gods, eller i manglende Fald ved visse Folk afgjøre det fornødne til sit Bedste i Henseende til sine Midlers Bestyrelse. 3: Om ikke Niels Høysætter nu befindes med sin fulde Fornuft? Men førinden Vidnernes Forklaring blev modtaget, begjærede Reqvirenterne Niels Høysætter tilspurgt: Om det var hans udtrykkelige Villje at ville flytte fra Høysætter til sine Broder sønner her i Uldvig, paa det at han kunne paa bedre Maade blive plejet i sin høje Alderdom. Niels Høysætter forklarede for mig i det medhavende Notarial Vidnes Nærværelse /: nemlig Lars Olssøn Spaaneim :/ at han vel for omtrent 3 Aar siden faldt i en Svaghed, men efter et Fierding Aars Forløb eller noget meere befandt sig Dag

1791: 239b

efter Dag bedre, og for nærværende Tid er i den Tilstand at han, om legemlig Skrøbelighed formedelst hans høye Alder af 76 Aar ej forbød det, selv kunne bestyre sit Gods, hvilket han helst ønskede betroet sine egne end fremmede, hos hvem han heller ikke kunne nyde den Pleje han i sin Alderdom behøvede. Det har været hans udtrykkelige Villje at ville flytte herind, og befandt sig nu saa fuldkommen vel at han i alle Tilfælde kunde ordinere sine Brodersønner hvad de til hans Gods Conservation skulle iagttage.

De forbemeldte fire Vidner fremstode, og til de af Reqvirenterne forelagte og forhen indførte trende Spørgsmaal svarede: til 1 Sp: {Ja} Jo. 2 Sp: Niels Høysætter har siden hans hidkomst/ ikke været beladt med anden Svaghed end hvad Alderdom og legemlig Svækkelse medfører, men Henseende til hans Fornuft kunne Vidnerne ikke indsee nogen forandring fra den Tid han rejste herfra. 3 Sp: Jo; Han kan meget vel ordinere hvad som udfordres til sit Gods Bestyrelse. Paa denne Forklaring aflagde Vidnerne deres Saligheds Eed med oprakte Fingre efter Loven, og derefter fra Retten bleve demitterede.

Niels Høysætter derefter, da han med Vidner havde oplyst at han besad den sunde Fornuft, declarerede at han herved notarialiter befuldmægtigede sin Brodersøn Peder Halvorsen Børsem, boesiddende Mand i Uldvigs Sogn og Gravens Skibrede i Hardanger, til at modtage hans Eiendeele hos de af Sørenskriveren i Sundhordlen beskikkede Formyndere, og der for meddele lovlig Qvittering, samt ellers i alle andre Tilfælde at indgaae og slutte Contracter og Forpligtelser, ligesom Comparenten selv tilstæde var cum potestale substituende & revocandi, lover Comparenten for godt og gyldig at holde alt hvad udi hans Navn og paa hans Vegne bliver giort og besluttet, under Forbindelse efter Loven.

Reqvirenterne begiærede denne Forretning sluttet og sig in forma beskrevet meddeelt. Som bevilges, mod Betaling af 1 rd: 4 mrk: 8 s: for Forretningen, Diæt Penge 3 Mrk:, 4 Vidner 3 Mrk:, og stemplet Papir 1 Mrk: 8 s:, tilsammen 3 rd:

Notarial Forretning

Aar 1791, den 19de Novembris, comparerede for mig paa Hesthammer gaard i Hardanger, Jon Torgiulsson Hougse af Kingservigs Præstegield, som paa sin Committent Kiøbmand i Stavanger, Velædle Herr Ole Smith Plougs Vegne, følgelig hans skriftlige mig foreviste Requisition af 25de Octobris sidstleden, fremstillede de 3de Dannemænd Christopher Olsson Dønne af Kingservigs Sogn, Lars og Johannes, Beboere af Gaarden Diggreness i Odde Sogn, hvilke han, i Følge sin Fuldmagt begiærede notarialiter maatte examineres og tilspørges, samt deres Svar under Eed modtages paa disse hermed fremsættende Qvestioner: 1: Om de have kiendt en omreisende Skotlænder ved Navn Thomas Lindsay, som udi Aaret 1785 eller 1786 kiøbte i Hardanger en Jagt eller Baad, og der lod fortømre. 2: Af hvem bemelte Lindsay kiøbte Jagten, og til hvad Priis. 3: Om de kan oplyse hans Næring og Vandel samt Conversation. og 4: Om han ikke uden Tolk kunde behielpe sig i den daglige Omgang, og i den Handel han i Hardanger brugte. Efter at Eedens Forklaring vare de bemelte 3de Mænd forelæste, udi det tilkaldte Notarial Vidnes Hr: Rasmus Hoffmanns Nærværelse, og sammes Vigtighed dennem betydet med Formaning til Sandheds Udsigende, blev forestaaende Spørgsmaale dennem forelagte, hvortil de, efter at have aflagt Saligheds Eed med oprakte Fingre efter Loven, svarede:

1: Christopher Olsson Dønne: At han kiendte omspurgte Thomas Lindsay som kiøbte den omtalte Jagt af Søren Sørensen Tiernagelen i Sundhordlehn under Lyse Kloster Godsens Jurisdiction, som endnu lever, og derfor betalte 80 Rdr.; Den samme Jagt blev indbragt til Gaarden Diggreness i Odde her i Hardanger, hvor Deponenten tillige med andet Vidne Lars Diggreness og Helge Aase fortømrede den, og derfor fik udi

1791: 240

Betaling 80 Rdr: Medens Lindsay opholdt sig her, og logerede i en Tid af 28 Uger for omtrent 6 Aar nest kommende Vaar siden, hos Johannes Diggreness, omgikkedes han Folket skikkelig og høflig, og udbetalte deres Arbeidsløn, samt 20 rd: til bemeldte Johannes Diggreness for sin Underholdning. Han kunde meget vel hielpe sig uden Tolk baade i daglig Omgang og Handel, og Deponenten med de andre kunde vel forstaae ham.

2: Lars Diggreness, som selv havde fortømret Jagten, vedstod forestaaende Udsigende i alle Maader.

og 3: Johannes Diggreness, hos hvem Lindsay havde logeret den bemelte Tiid, bevidnede, eensstemmig at Lindsay kunde hielpe sig uden Tolk, og opførte sig høflig i den Tiid han var hos ham. Demitteret.

Reqvirenten begiærede det passerede beskrevet meddeelt, hvilket herved bevilges. Her for er i Følge Sportel Reglementet betalt 1 rd: 4 mrk: 8 s:

Saaledes fra den 17de Junii 1790 til 19 Novembr: 1791 ført af den constituerede Sorenskriver.
? ? Barth

Continuation af Jondals Skibredes Høste Ting.

Aar 1791, den 29 November, blev Retten sat paa Hesthammer gaard i Nærværelse af de 2de Lavrettesmænd Ole Michelsen og Peder Jacobsen Lothe, og i Følge den paa sidste Høste Ting d: 19 Oct: givne Kjendelse udj Sagen anlagt af Ole Larsen Halderager mod Knud Johannesen Tørvig og Curator Niels Knudsen Moe saaledes

Dømt og Afsagt

Det er ingenlunde af de udj denne Sag afhørte Vidner at erfare, at indstevnte mindreaarige Knud Johannesen Tørvig udtrykkelig har samtykket i det med hans Curator og Farbroder Niels Knudsen Moe indgangne Salg af hans Odels Ret til de 2 pd: 16 Mrk: Smør udj Gaarden Tørvigen, som Citanten Ole Larsen Halderager og Broder ved Skjøde breve af 7 Junii 1782 og 26 April 1788 har Eiendom til, thi ingen af dem har kundet forklare at bemelte Knud Johannesen selv har contraheret med Ole Larsen Halderager, men derimod er det skeed af Curator Niels Moe, der eene tilbød Løsning, fastsatte Summen og sluttede Handelen, hvilket indstevnte, efter Lars Axnesses og Christopher Tørvigens udsigende formodes ikke at have været fornøjet med, siden han ikke fik den Summa han ønskede. Vel synes det saa at Knud Johannesen Stiltiende har Samtykket Kjøbet, naar han nærværende lader sin Curator handle for sig uden at modsige det, paa Grund af den Fuldmagt Niels Moe havde faaet efter Christopher Tørvigs og Birthe Nielsdtrs: Provemaal, men naar derimod Lovens 5-3-20 betragtes; saa har den mindreaarige ikke Ret til at sælge sin Jord uden næste Frænders Raad, og altsaa var Curators eene Samtykke til denne Handel ikke nok, eftersom heller ikke under Sagen er oplyst om Myndtlingen var nød at sælge det Gods, der burde conserveres Familien. Efter saadan Omstændighed kjendes hermed for Ret: At indstevnte Knud Johannesen Tørvig bør for Ole Larsen Halderagers Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger ophæves.

Continuation af Østensø Skibredes Høste Ting 1791.

Aar 1791, den 30 November, blev Retten sat paa Hesthammer, for i Anledning de paa sidste Høste Ting for Østensø Skibreede aflæste Eragtninger at afsige Domme udj de da optagne Sager.

Da udj Sagen af Sogne Præsten hr: Schielderup anlagt mod Huusmand Ole Heliesen Svortevigen er afsagt saadan

Dom.

1791: 240b

Ligesom indstevnte Ole Heljesen inden Retten ved denne Sags Behandling den 21 October 1791 har tilstaaet Rigtigheden af de Vilkaar hvorpaa han fik Tilladelse at opsætte sit Huus paa Gaarden Wallands Ejendom, saa fragaaer han heller ikke at han uden Tilladelse af Sogne Præsten hr: Schielderup har opsatt det Gjærde som de paa Sommertinget 1791 afhørte Vidner prover om, hvor med han har fornærmet Wallands Opsiddere, og derfor brudt Contracten paa sin Side, følgelig givet Aarsag til denne Process, som ved hans godvillige Afstaaelse efter Udsigelse havde været forekommet. thi kiendes for Ret: Ole Helliesen Svortevigen bør paa Grund af sin frievillige og tilstaaede Contract flytte sine Huuse fra Gaarden Wallands

Ejendoms Grund, og betale denne Sags Omkostninger med 4 rd:, som efterkommes og udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

I den Sag som Serge[a]nt Top har anlagt mod Lars Amundsen Store Aass angaaende et Jagte bytte, er saaledes

Dømt og Afsagt

Saa vel \de/ fra Hoved- som contra-Citantens Side førte Vidner i denne Sag, oplyser de Vilkaar hvorpaa Serge[a]nt Jens Top byttede sin Jagt med jndstevnte Lars Amundsen Store Aass, neml: at accorden skulle være ophævet saafremt der befandtes nogen Mangel paa Lars Aasses Jagt, enten i Henseende til Bordene eller i andre Maader, naar Jagterne ved Ankomsten til Byen bleve udlassede, og paa denne Maade var det at Citanten Jens Top leverede 10 rd: Haand penge siden han skulde betale 60 rd: i bytte, hvilke Haand penge han nu paastaaer sig tilbage betalte, efter som han med de i Tingsvidnet af 14 Junii 1790 førte Besigtelses Vidner Siur og Tron Rønnestrand har søgt at oplyse at Lars Aases Jagt ikke var i den Stand han formodede da byttet skeede. Det var baade uforsigtigt og uforment af Top at levere Haand penge førend Handelen virkelig var sluttet, men at det havde været hans fulde Agt at vedblive byttet, viser hans igientagne Begiæring, Dagen efter da han var ædrue, om at Kjøbet eller Byttet maatte staae ved Magt, om end andre Kjøbere indfant sig i Byen. Det er ikke oplyst hvorfor denne Handel ikke blev sluttet i Byen som det egentlige Stæd der var bestemt til Afgiørelse, heller ikke hvem som var Aarsag til dette Ophold, eller om de leverede Haand Penge skulle være tabte saafremt Byttet paa en af Siderne blev rykket, men at Lars Aass paa sin Side har villet vedblive accorden, beviser deraf, at han rejste til Tops Opholds Stæd, hvor Jagten i indstevntes Fraværelse blev besigtet, og befunden af den Mangel som Vidnerne i Sagen have forklaret. Naar Top ikke havde leveret Haand penge, og i Bergen søgt at opfylde de Vilkaar, paa hvilke accorden blev sluttet, saa havde denne Process været forekom/m/et, men han havde dog, skjøndt tidligere, ladet besigte Jagten, og med Vidner oplyst dens Mangel overensstemmende med Contracten, hvilke Lars Aass ikke har modsagt. thi kiendes hermed for Ret: Lars Aamundsen Store Aass bør tilbage betale de oppebaarne 10 rd: til Citanten Serge[a]nt Jens Top, og Sagens Omkostninger bliver efter Omstændigheder ophævede. Med denne Dom omgaaes paa lovlig Maade, og det idømt udreedes 15 Dage efter dens Forkyndelse.

Continuation af Gravens Skibredes Høste Ting

Aar 1791, den 5 December, blev Retten sadt paa Tingstædet Ejde Grund for at aflæse Domme eller Kjendelser udj de paa indeværende Aars

1791: 241

Høste Ting optagne Sager i nærværelse af nedenstaaende Lavrettesmænd.

Hvor da udj Sagen anlagt af Michel Solem fra Hallingdal mod Lars og Halsteen Garen, Tormod Warberg og Tosten Møchletun, er saaledes

Dømt og Afsagt

Af den under Sagens Behandling den 16 Junii 1789 fremlagde Forening mellem Parterne, dateret 24 Maji 1787, befindes det at Citanten Michel Ellevsen Solem har forbundet sig at skaffe de indstevnte Lars og Halsteen Garen, Tormod Warberg og Tosten Møchletun 80 voxne Simler, som skulle betales med 5 rd: 2 mrk: støkket til d: 14 October næst efter. Paa Grund heraf har han ved sin Dræng, tillige med brev af 26 Dec: 1787, som i Sagen er fremlagt, afsendt og leveret til Lars Garen med fleere 68 Dyr, samt disse derimod betalt paa

Kjøpe Summen 300 rd.; skøndt seenere ved Contracten tilholdt, følgelig de afhørte Vidners Udsiigende efter Michel Solems Fortælling for dem, hvoriblant dog Vidnet Knud Garen selv haver leveret Pengene. Til Johannes Frøsteen og Poul Leqve skulle ligeledes Dyr leveres for den Summa de ved bemelte Knud Garen havde afsendt, neml: 160 rd.; der var uden for Citantens Accorde med de indstevnte, men som Michel Solem ikke har været forsynet med saa mange Dyr, synes det af Vidnernes Udsiigende, at det Antal som blev afsendt skulde deles mellem de tre Competenter, efter den Summa de paa Kjøbet havde leveret, hvilket dog ikke blev efterkommet, men paa den Maade at Johannes Frøsteen fik 18 stykker, og Lars Garen med de fleere 68 stk: Poul Leqve derimod ingen, men i Stæden sine udlagde 60 rd: tilbage, og derfor, samt siden Lars Garen med de fleere skal have brugt en slags Trudsel ved Dyrenes Udleverelse, neml: at ville arrestere dem, saafremt han ikke fik det fulde Antal som Contracten tilholdt, hvorom dog alleene Jon Siursen Solem, som Michel Solems Comittent, vidner, er denne Process anlagt, hvorved Lars Garen med fleere sigtes til at tilbage levere 13 ½ Simle af det oppebarne Antal, som de ikke skal have betalt. Under denne Sag maae fornemmelig undersøges om Lars Garen med de fleere ikke vare berettigede til at holde sig Michel Solems Løfte udj Contracten af 24 Maji 1787 efterretlig, og om de paa sin Siide har opfyldt den i Henseende til Betalings Tiiden. Ligesom det ikke er beviist at Michel Solem i Tiide underrettede dem at de ikke kunde erholde det fulde Antal af Simlerne, og Contracten ej indeholder bestemt hvad Tiid de paa Michel Solems egen Bekostning skulde afsendes, saa er det heller ikke lagt for Dagen at Lars Garen med de fleere var en saadan Summa skyldig som de paastevnte 13 ½ Simle beløber til efter den fastsatte Værdie 5 rd: 2 mrk: støkket, saasom Contra Vidnerne Jon Moursætter og Asbiørn Garen vel har vidnet at Michel Solems Comittent gav dem Credit paa den resterende

1791: 241b

Summa, men ikke benævnt hvor stor den var, og det fremlagde brev fra Michel Solem af 26 Dec: 1787 viser at han endnu havde Penge liggende som tilhørte Lars Garen med fleere, der vare færdige til Udtælling naar de forlangede, efter som ikke saa mange Dyr kunde faaes at de bleve bort handlede, men at Michel Solem derimod tilkom hos Lars Garen for 10 Reens Dyr der vare levende Aaret tilforn. Naar nu betragtes at Michel Solem da havde disse Penge, at Lars Garen med de fleere havde betalt 300 rd.; samt efter Ole Moursætters og Jon Siursen Solems Vidnesbyrd atter betalt Michel Penge, som han foregav at ville beholde paa en anden Regning, formodentlig den Brevet af 26 Dec: 1787 indeholder, saa er der Grund til at troe at deres Mellem Regninger saaledes med hinanden ere Liqviderede, at Michel Solem intet meere skulle have tilgode paa de sidst leverede 68 Simler. Til denne Formodning kommer endnu dette, at Michel Solem selv saa ligegyldig har tracteret denne Sag, og derimod overladt Poul Leqve at udføre den efter den af Stiftet meddeelte Bevilling, omendskiøndt denne sidste ved Sagens første Session d: 1 Aug: 1788 har sagt at have ej meere end den Gang vilde møde paa Michel Solems Vegne, og Michel Solems Broder udj sit Jndlæg til Retten af 24 Maji 1791 har Paastaaet at Poul Leqve som Hoved Citanten maae staae til Ansvar for alt. Stevnemaalet indeholder heller ikke nogen Gields Summa der fordres tilbage af de indstevnte, men alleene at de skal tilbagelevere de formange modtagne Dyr, hvilket de ikke fandt sig forbunden til, efterdie Contracten havde berettiget dem til at paastaae det fulde Antal udleveret, hvori Poul Leqve ingen Deel havde. Poul Leqve har derefter intet at fordrø, men maae søge sin Contrahent Michel Solem, og ikke Lars Garen med de fleere, for det Tab han har lidt efter Foreningen mellem ham og Citanten, der ikke vedkommer denne Sag. Ikke destoemindre har Lars Garen med de fleere ej paa sin Side opfyldt Contracten i Henseende til Betalings Tiden, og derfor gav Michel Solem Anledning at foranstalte det ved sin Dræng afsendte Antal, uddeelt paa den Maade Acten udviiser. Men derimod var det Michel Solems Pligt at

beviise hvormange Dyr ej vare betalte, naar han derom ville anlegge Process, der ingenlunde er skeed, omendskiønt han siden 16 Junii 1789 har havt Tiid at fremkomme med det fornødne, og dertil fem Gange erhholdet Udsættelse. Efter alle disse Omstændigheder kiendes hermed for Rett: Lars og Halsteen Garen, Tormod Warberg og Tosten Møchletun bør for Michel Solems Tiltale i denne Sag frie at være, dog forbeholdes Michel Solem sin Ret til de formeentlig tilgode kommende Penge om og naar han paa lovlig Maade kan oplyse Rigtigheden af hans Paastand som han ej er fremkommet med. Processens Omkostninger ophæves.

Udj Sagen af Frue Møllerup til Tings vidne er mod Vidnet Lars Rønnestrand afsagt sådan
Kiendelse

1791: 242

Omendskiøndt Vidnet Lars Siovatsen Rønnestrand under Sagens Behandling blev som nærværende paalagt at udsige sin Sandhed om hvad han vidste til attraaede Tingsvidnes Oplysning, saa har han dog inden Retten aldeeles nægtet at vilde Vidne, hvilket er stridende mod Lovens 1-13-7, confereret med Forordningen af 3 Martii 1741, thi bør bem:te Lars Siovatsen Rønnestrand bøde sit Falsmaal 20 Lod Sølv, eller Penge 10 rd., til Deeling som allerhøjst bemelte Forordning befaler, og end viidere forelegges han herved, atter at møde til næste Aars Sommerting under samme Falsmaals Straf, sit eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflegge. Med denne Kjendelse omgaaes paa lovlig Maade.

Udi Sagen af Johannes Kinne mod Torger Espeland for Gjeld 8 rd., er saaledes
Eragtet

Saasom indstevnte Torger Brynildsen Espeland har foregivet at der har været adskillige Vilkaar mellem ham og Citanten Johannes Kinde ved det paastevnte Hæste Kjøb, hvorved Contracten paa Citantens Siide ej er bleven opfyldt, hvilket bem:te Torger Espeland har villet oplyse, saa omend skiøndt han paa dette Aars Sommerting har faaet Udsættelse for at iværk sætte dette, og ved sidste Høste Ting formodentlig kunde have Forfald, udstaaer denne Sag til næste Aars Sommerting, da Torger Espeland bør møde med hvad han maatte finde fornødent til sin Sags Forsvar, eller i Manglende Fald Dom modtager efter det passerede. Denne Kjendelse haver Citanten paa lovlig Maade at lade forkynde.

De Lavrettesmænd som betiente Retten vare: 1: Richol Erichsen Ejde. 2: Torbiørn Larsen ibid: 3: Gudmund Larsen Rønnestrand. 4: Arne Olsen Kierland. 5: Siovat Larsen Rønnestrand. 6: Erich Ricoldsen Ejde. 7: Niels Hansen ibid: 8: Anders Josephsen Lille Graven.

1791

.....
1792

(1792: 242)

Mærkeskiæls Stening paa Wambem i Uldvig.

Aar 1792, den 4de Aprilis, indfandt sig for mig de tvende Dannemænd Isach Sjovatssøn og Anders Larssøn af Gaarden Wambem i Gravens Skibrede og Uldvigs Kirkesogn, og anmeldte

at de efter indbyrdes Foreening formedelst forhen udvirket Tilladelse havde ladet nedsætte endeel Mærkeskiæl for deres Ejendomme udi bemelte Gaard Wambem, som tildeels forandrer et under 12te Octobris 1779 oprettet Steenings brev, hvilke de vel begiærede protocollerede, og derefter i en lovlig Forretning sig beskreven meddeelt til Efterretning i sin Tid, og til den Ende fremlagde forbemelte Steenings brev, som følger denne Act vedhæftet in originali, samt sidst bemelte Forlig underskrevet af de medhavende 4 Laugrettesmænd, saalydende:

Kjendes Vi undertegnede og indbenævnte: Jeg, Isach Sjøvatssøn, og jeg, Anders Larssøn Wambem, begge boende paa Wambem, og Selvejere for vores Brug: at vi ere foreenede om at forandre nogle Mærker os imellem efter det Steenings brev som er dateret 12 Octobr: 1779, saaledes som følger: Det forrige berørte Steenings brev i Udmarken tager sin Begyndelse paa Stølen Siousætter, men nu skal det begyndes af Fjeldet, og ned efter en Bæk kaldet Kræmmere bæk, og følger saa samme Bæk til Stor Elven, og følger saa Elven hjem ad til Stølen Sjøusætter i Støls vadet, og derfra til hjem ad over Støls træet i en Bjerg hammer, hvor der staaer en gammel X, og lige

1792: 242b

i Nord til en stor Steen, hvori og staaer en gammel X. Endnu viser Byttet i Nord til en nu nedsat Mærkesteen, og endnu længere ned og Nord til en nedsat Mærkesteen, endnu længere ned ad over en Myr til en jordfast Steen, hvori er hugget et X som viser ned ad til et Tømmer løpe, hvor der er hugget et X i et Skarv, samme viser ned ad til et X i en Klippe, samme viser ned under Løbet i en gammel Mærkesteen, samme viser i N O til en gammel Mærkesteen i en Houg under Strømbe, samme viser til en X i en Steen ved Vejen, samme viser hjem ad til et X i en srør Steen, som atter viser hjem ad til Grov i en Bjergnolte, hvor der staaer et gammelt X, samme viser hjem ad over Grovtræet i et X som viser til et Rennebjerg, følger saa samme Rennebjerg til en gammel Mærkesteen hjemmen for Grovtræet, men Grovtræet tilhører Anders allene med Græs og Skoug. I forberørte Markesteen blev hugget en C Gloppe som viser i Øst til et Rennebjerg, hvor der blev hugget et X som viser efter Bjærget til et X i Enden af Bjærget, som viser atter til en Bjergnaav, hvor der er hugget et X, samme viser atter til et X i et Skarv i Vejen, samme viser til en gammel Mærkesteen ved Tvær Elven, samme viser Nord til et X i et Skarv i Vejen, samme viser efter Vejen til et X tæt ved Tværgaren, samme viser hjem ad til et gammelt X som viser til et nu hugget X i Vejen, følger saa Vejen ned til et X tæt ved Tvær Elven, gaaer saa Byttet hjem ad efter Vejen til et X {til} i/ et Skarv midt i Vejen, som viser i trende hugne X, hvor af den sidste viser til en gammel Mærkesteen ved en Ege Rod strax uden for Store Myren, gaaer saa Byttet hjem over Myren til et gammelt X ved Vejen, som viser atter til en nye X ved Melkestøls Ledet, som er Endemærket. Nu ejer Isach paa den nordre, og Anders paa den søndre Side af disse Mærker. Endnu et Bytte i Hagen fra Ejnstabeledet og ned til Bulægeledet efter Vejen, hvor er nedsat 3 Mærkesteene og 2de X. Her ejer Anders paa den nordre, og Isach paa den søndre Side af disse Mærker. Det Huusmands Plads Kroen kaldet, Anders tilhørende, er adskildt fra Isachs Udmark ved et Bøegjærde, og begynder samme af Krobækken, hvor der er et gammelt X, og følger saa Byttet efter Bøegjærdet udad til Frøstens Byttet i en gammel X oven for Bøegjærdet. Endnu haver Vi byttet et Stykke Bøe hos hverandres Løer, saaledes at Isach skal have Løbakken fra Kloppen og under Vejen som gaaer hjem ad til Omunds Staldnaav, og under Løbakken af et gammelt X i en Skarv Ende, og i Nord til en Mærkesteen ved Ageren. Her imod haver Anders bekommet et Stykke Bøe som ligger til hans Løe, og begynder i et gammelt X i et Skarv oven for Løen, og af samme X i S: O: til en Mærkesteen som viser til og efter det gamle Mærke. Nok skal Isach have et Stykke Urebøe uden og oven for Nylænden af en gammel Mærkesteen ved Ageren, og op med Vejen til Bulægeledet, hvor der er hugget et X. Paa Stølen beholder enhver sine Slottetræer som tilforn haver været. Den Bæk som bruges her

hjemme til Mad bæk, og gaaer ned over begges vores Bøe, skal være os til fælles Brug og Nytte, og skal vi begge være lige pligtige at holde samme Vejte ved lige, at den ingen Skade gjør nogen af os.

Wambem, den 29 Martii 1792.

Til Vitterlighed var med os efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Wambem. Omund Larssøn Wambem. Bertel Anderssøn Lisebreche. Sjur Bertelssøn Lisebreche.

Reqvirenten begiærede denne Forretning sluttet, og sig beskreven meddelt, som bevilges, mod Betaling som følger: For Tægtedag 2 rd:, Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, en Dags Forretning 3 rd:,

1792: 243

en Dags Diæt 1 rd:, Stemplet Papir til Forretningen 1 mrk: 8 s:, Fogden for Laugrettets opnævnelse 3 mrk:, i alt 8 rd: 1 mrk: 12 s:

Aastæds Markeskiels Forretning paa Traae i Graven.

Aar 1792, den 30te Aprilis, blev Aastæds Retten sadt paa Gaarden Traae i Gravens Præstegield og Skibrede for at behandle efterfølgende Aastæds Steenings Forretning mellem Opsidderen Paal Iverssøn og hans angrænsende Naboer. Retten blev betjent med efterskrevne af Kongelig Majestæts Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Tosten Brynildssøn Hamre. 2: Torger Brynildssøn Espeland. 3: Niels Hanssøn Ejde. 4: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 5: Mads Larssøn Welche. 6: Mads Trondssøn Kierland. 7: Brynild Iverssøn Haugen. og 8: Peder Nielssøn Haugen. Ligesaa var nærværende Tinglaugets Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning, Poul Iverssøn Traae, fremstod for Retten, og fremlagde først den ham under 4de April meddeelte Tægtedag, samt sit udstyrede skriftlige Stevnemaal af 11te samme Maaned, som vedbørlig er bleven forkyndt, samt nu i Rette lægges paa det behørigte stemplede Papir, hvorved Opsidderne af Gaarden Holven, samt Enken Sicilia Traae med Laugværge Jon Josephssøn Lille Graven, til i Dag er indkaldet at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om Brug fra gammel Tiid baade inden og uden Gierds paa Citantens tilhørende Ejendom, med videre efter Stevnemalets nærmere Formeld, hvorved de vedkommende og vil paastaaes at blive tilpligtet til Doms Modtagelse efter i hændehavende og fremførende Beviiser, og denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte, hvor efter Comparenten forventede alle de indstevntes Møde. Den fremlagde Tægtedag og Stevning blev læst, saaledes lydende #

De indstevnte Vederparter og 4 Opsiddere paa Holven blev lovlig paaraabt, hvilke mødte og vedtog lovlig Varsel.

Enken Sicilia Traae med Laugværge Jon Lille Graven tilstod ligesaa lovlig stevnt, skønt Enken er svagelig, og hendes Børns Formyndere, der ligeledes ejer eendeel i Gaarden Traae, have vel ikke nødt lovlig Varsel, men Citanten formodede dog at de paasaae Steeningen saafremt samme i Mindelighed kunde skee, og iMidlertid begiærede Forretningen i denne Post udsadt til Enkens ældste Søns Formynder kommer til Stædet.

De til Vedermæle indkaldte mødte.

Ligesaa har Hr: Kahrs paa sin Svigerfaders Vegne paategnet Stevningen, at samme lovlig er ham anviist.

De i Stevningen benævnte Hovedvidner mødte alle, undtagen Guri Ellings Datter Rønnestrand.

End videre anmeldte Citanten at han med mundtlig Varsel havde indkaldet under Lovens Faldsmaal flere Vidner, nemlig Gunder Heljessøn Trældalen, Lars Jørgenssøn Trældalen, Torgrim Olssøn Holven, Synneve Gunders Datter Hausness, hvilke alle mødte.

Den indstevnte Lars Torbiørnssøn Holven mødte og anmeldte at han efter det oplæste Hoved Stevnemaal lovlig er indkaldet til i Dag, men havde med mundtlig Contra Stevnemal indkaldet Hoved Citanten Poul Iverssøn Traae til at anhøre stevnte og ustevnte Vidne i alle de af Hoved Citanten anførte Ankeposter, modtage Rettens Syn og Grandskning, og paafølgende Dom til Rettelse af de Misligheder som formedelst Vandhæfdet Brug kunde være forekommet, samt at ansvare denne Sags foraarsagede Forsvars Omkostninger.

Contra Citanten anmeldte derhos, at omendskiønt han fra Hoved Stevnemaalets Forkyndelse havde liden Tiid til at indkalde de fra sin Side fornødne Contra Vidner, saa havde han dog indstevnt til denne Tægtedag følgende Vidner til hans Contra Stevnemaals Gyldighed, nemlig: Gunder Hieljessøn!! (Heljessøn) Trældalen, Helje Gunderssøn Nessem, Lars Jørgenssøn Trældalen, Strøch!! (Størch?) Helgessøn Seim, Jørgen Larssøn Trældalen, Samson Torbiørnssøn Traae, med flere godvillig

1792: 243b

mødende om fornødiges, hvilke alle mødte.

Hoved Citanten Poul Traae begiærede sine Vidner fremkaldte, afhørte og eedfæstede, efter at de havde paa Aastædet anviist deres Vidnesbyrds Rigtighed. Thi blev Eedens Forklaring alle Vidnerne, saavel de fra Hoved som Contra Citantens {Vegne} Side indkaldte, forelæst, med Formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da

1te Vidne, Lars Ellingssøn Holven, som angav sig ubeslægtet til Parterne, omtrent 57 Aar gammel, fød her paa Gaarden Traae, og har boet her for omtrent 26 Aar siden i foregaaende 1 Aar, men siden paa Gaarden Holven, som han nu har opsagt, vidnede paa fremsadte Spørgsmaal: at han af sin gamle Faster Anna Josephs Datter, som døde for omtrent 12 eller 13 Aar siden, da meget gammel, hørte at et Stykke Skaub Mark skulde tilhøre den Part i Traae som Citanten i denne Sag bruger, under Vejen, Snøyføre Vejen kaldt. Videre forklarede Vidnet, at have hørt af bemeldte gamle Kone, saavelsom af en gammel Farbroder, der opholdt sig her paa Gaarden, at Holven skulde eje op ad et Sted kaldet Hovden, saa langt som fra Vandet kunde sees, men ovenfor tilhørte Traae, men noget bestemt Bytte kunde Vidnet ikke anviise. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet, at han, medens han brugte de 2de Brug Holve, som de indstevnte Niels Jonssøn og Ole Larssøn nu bruger, ikke benyttede sig af den smale Strimmel op igiennemmen!! Hovden op i Vejen. Citanten tilspurgte Vidnet: om han kunde anviise den øverste Gloppe i Hovden, som det fra Lars Torbiørnssøn nu fremlagde Steenings brev af 23de Septembr: 1761 viiser, skulde være det sidste Merke i forbemeldte Hovde op til Traae Byttet, og om Vidnet tilægnede sig Ejendom ovenfor dette sidste Merke, eller lige med samme. Vidnet svarede, at det ikke var op til Vejen han tilegnede sig Ejendom paa omspurgte Sted, men paa Aastædet skal Vidnet kunne anviise baade Gloppen og hvor langt han troede at eje. 2det Sp: om ikke der har været Tvist mellem Traae Manden og Holve om dette Stykke? Resp: Jo! thi naar Holve Manden huggede, hørte Traae Manden det hiem, men dog ikke siden Vidnet boede her. 3 Sp: om Vidnet ve[e]d og kan anviise Byttet i Strande Tejgen kaldet. Resp: Ja, Vidnet brugte al sin Tid denne Strækning saaledes, nemlig fra Skiærret i Vandet op til Fossen Sellie Skaaren efter {Bierget} Bækken op i Bierget, {men n}og{en} Mellem Linnien sagde nu Vidnet efter nøyere Betænkning, at være fra Skiærret op i en stor Steen i dens inste Ende, og derfra til Fossen, som forbemeldt. Vidnet forklarede at have hørt dette Bytte af sin Formand paa Gaarden, og har ingen Tvist hørt derom førend Paal Traae for nogle Aar siden moverede derom.

Førend dette Vidne og de flere indkaldte videre blev overhørt, fandt Dommeren og Laugrettet fornøden at begive sig ud i Marken for at bese og ved Vidnerne at lade anvise de fornemmelig omtvistende Stæder i Hovden og Strandeteigen, for der af at kunde fornemme Vidnernes Udsigendes Rigtighed, og derfor ved saavel Hoved som Contra Vidnerne lod sig anvise disse Stæder, og under Befaringen modtage Vidnernes Forklaring om hvor Strækningen skulle være for Poul Traaes og Lars Torbiørnssøn Holvens tilgrændsende Ejendom i forbemelte Hovde, hvilken Forklaring for det meste gik ud paa at der har været Tvist om Mærkeskiellet for Traae byttet, og nogen bestemt Linie eller Strækning ikke kunne anvises hvor den egentlige og virkelige Ejendom for begge Parter befandtes. Ligesom heller ikke det af Lars Torbiørnssøn fremlagte Steenings brev af 23 Sept: 1761 kunde vise hvor Traaes Ejendom var, men allene at den sidste hugne Gloppe skulle vise til Traae byttet, som ved samme og Vidnernes Forklaring endnu saaledes var ubestemt. Men da man nu saaledes havde befaret disse Stæder, bleve Parterne efter lang Samtale forenede om at nedsætte Mærkeskiel saavel i Hovden som Strandeteigen saaledes som de for Laugrettet under Steeningen agtede at opgive, ligesom Citanten Poul Traae ligeledes blev foreenet med de tre andre Opsiddere paa Holven i Henseende til Strandeteigen, samt alle øvrige Mærkeskiel, og derfor frafaldt saavel Hoved som Contra Citan-

1792: 244

-ten sine Vidner, og begiærede at Laugrettet maatte fuldføre Steeningen saaledes som de vare forenede om og ville Anvise.

og da Dagen med det passerede ved Hjemkomsten af Marken var forløbet, blev Forretningen udsat til i Morgen tidlig, da vedkommende Parter finder sig.

Dagen efter, den 1 Maji 1792, blev Forretningen til Continuation fremholdet paa Aastædet Gaarden Traae i Laugrettets og de i Gaar anførte Parters Nærværelse, da Laugrettsmændene anmeldte at de ifølge Parternes Foreening i Gaar havde efter deres Anvisning nedsat følgende Mærkeskiel:

Tæt ved Vandet er nedsat en Mærkesteen ved Garen som viiser i Øst op i 2 andre Mærkesteene under Vejen, hvoraf den sidste er Endemærket. Norden for ejer Ole Larssøn Holven, og paa den søndre Side Paul Traae. Ovenfor Vejen er nedsat en Mærkesteen som viser i samme Linnie til en Gloppe hugget i jordfast Steen, derfra i lige Linnie til 2 Mærkesteene, en {af} paa hver Side af Garen som skifter. Elling Haaverssøn Holven ejer paa den nordre Side, og Paul Traae paa den søndre Side. Den sidstbemeldte Mærkesteen viiser op til en Kors hugget i en Bierg nult, derfra til 2 efter hinanden nedsatte Mærkesteene. Paa nordre Side af disse Mærker ejer Ole Larssøn, og paa søndre Side ejer Paul Traae. Den sidstbemeldte Mærkesteen viiser op i samme Linnie til 3 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser op til en Kaars hugget oven for Bøegierdet, hvilket sidste Mærke henhører til et andet Bytte som her efter forklares, men paa den nordre Side af de sidstbemeldte i denne Strækning fortsatte 3 Mærkesteene ejer Lars Torbiørnssøn Holven, og paa den søndre Side ejer Paul Traae. Atter begynder et Mærke fra den forbemeldte Kors som er hugget oven for Bøegierdet i et Skarv, hvilken viiser til 3 efter hinanden hugne Korser, hvoraf den sidste er Endemærket. Paa den nordre side ejer Niels og Ole Holven, samt paa søndre Side ejer Paul Traae. Hovedeteigen kaldet, er adskildt saaledes: først er hugget et Kors i Vejen udi et Skarv ved Gunders Træ som viiser i Nordost til en Mærkesteen, og videre derfra til en Kors og 2 Mærkesteene, hvoraf den sidste viiser til en Mærkesteen paa Tveiteslaatten nedsat, og derfra i lige Linnie til 3de Korser, hvoraf den sidste er Endemærket. Paa den Vestre Side af disse Mærker ejer Lars Torbiørnssøn Holven, og paa den østre Side ejer Paul Traae. Paa bemeldte Slaatte Tveiten er nedsat 2de Mærkesteene \og en

Gloppe som viser hen til Byttet for Enkens Brug i Traae/. Paa den vestre Side ejer Paul Traae, og paa den østre Side ejer Niels Holve. Uden for Bøgejærdet, paa Flæteteigen kaldet, er huggen en Kors i en jordfast Steen ved Giærdet, som viiser i 2de hugne Korser, hvoraf den sidste viser hen til en gammel Markesteen ved Vejen. Paul Traae ejer paa den Vestre Side, og Elling Holve ejer paa den østre Side. I den omtvistede Strandeteig er nedsadt følgende Mærkeskiæl: Udi et Skiær i Vandet er hugget en Kors som viiser op i Øst til en Steen, i hvis indre Ende er hugget en Gloppe som viiser i lige Linnie op i en Gloppe hugget i en Biergnulte udi en Fos, derfra i lige Linie efter Bækken til en Gloppe hugget i det højeste Bierg, som er Endemærket. Paa den nordre Side af disse Mærker ejer Paul Traae, og paa den søndre Side ejer Niels Holve. I Horre Vejen er hugget en Vinkel Gloppe, som viiser efter Vejen til en Kors, derfra til en Markesteen i samme Linie, samme viiser op i en stor Steen, og videre op i Bierget, hvor er hugget en Kors, som er Endemærket. Paa søndre Side af Vejen ejer Paul Traae til den først benævnte Markesteen,

1792: 244b

og paa den nordre side ejer Ole og Niels, men fra Markesteen til Endemærket ejer Paul {og Ole} paa Væstre, og Ole paa Østre Side. I Heiebratet er hugget en Kors i et Skarv som viiser i væst efter Braatet til 4 efter hinanden hugne Korser. Paul Traae ejer paa søndre, og Ole og Niels ejer paa nordre Side. Sidstbemeldte Kors viiser i lige Linie til 4 efter hinanden hugne Korser, fremeister en Skaar, hvoraf den sidste er hugget i et Bierg. Paul ejer paa søndre, og Lars Torbjørnssøn paa nordre Side. Skaugetejgen Leinen kaldet, som samfældes tilhører Opsidderne paa Holven, er udskiftet fra Paul Traaes Ejendom uden for saaledes: tæt ved Elven er hugget et Kors, derfra oven for Vejen \til en ditto/ i et Skarv, som viiser til en Kors i inderste Kanten af en stor jordfast Steen; den sidste viiser op til Byttet for Enkens Brug. Paul Traae ejer paa væstre, og Holvens Opsidderne paa østre Side.

Reqvirenten af denne Forretning, Paul Iverssøn Traae, derefter forestillede: at saasom Dagen med denne Steening var forløbet, saa begiærede han, siden Dommeren nu har andre berammede Forretninger, at Steningen maatte udsættes indtil han efter den mellem sine Naboer paa Holven indgangne Forening kunde faae det øvrige, som er ugiort, lovlig stenet til denne Forretnings Opfyldelse. Og som heller intet i henseende til Enken Sicilia Traaes Brug nu kunde foretages, siden den umyndiges Formynder ikke var tilstæde, saa forbeholdt Comparenten og at faae dette Brug fraskiftet sin Ejendom, til hvilket alt at fuldføre, han i beleilig Tid under nærværende Laugrettesmænds Bekræftning skulde fremlægge Optegnelse over de manglende Mærkeskiæl for at faae samme i Protocollen indført og under et i denne Forretning beskrevet.

Endelig blev Opsidderne paa Holven og Paul Traae saaledes foreenet, at Slotterne i Fæe haven aldeles ikke skal tilgiærdes for Creaturene om Vaaren, undtagen Lillestøls Træet, som tilhører Traae, samt Lillestøls Øyen, som tilhører Holven. Ligeledes blev og vedtaget, at ingen af Parterne skal indtage flere Kreature paa Gaarden til Fornærmelse og Fortrængsel, end som enhver af dem kan {nyde} føde.

For nærværende Tid var intet mere at tilføre, thi blev Forretningen som forbemeldt sluttet, da de manglende Mærkeskiæl, naar samme Sorenskriveren tilsendes, skal blive protocolleret.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 2 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, Vidne 1 mrk:, 1 Mils Diæt paa Rejsen 16 s:, Skyds in natura, Fogden for opnævnelse 5 Mrk:, Lænsmanden for 2 Dage 1 rd:, Mændene hver 3 mrk:, [er] 4 rd:, tilsammen 14 rd: 4 mrk: 4 s: Lænsmand[en] opgav sine Stevne Penge, som han nedsatte til 4 rd:, i alt 18 rd: 4 mrk: 4 s: som Poul Traae betalte. Videre opgav Poul Traae at have betalt Tægtedagen med 2 rd:, Skyds til Sorenskriveren 4 mrk: 8 s:, samt for Laugrettes og Lænsmandens Underholdning 8 Rdlr: Af disse Bekostninger,

undtagen første Dags Forretning for Sorenskriveren, Lænsmanden og Laugrettet, vedtog Parterne at betale hver for sin Anpart efter Mærkesteene for enhvers Ejendomme. See Folio 291.

Aastæds Stenings Forretning paa Dahle i Graven.

Aar 1792, den 2 Maji, blev Aastæds Retten sat paa Gaarden Dahle i Gravens Skibrede til en Aastæds Steenings Forretning anlagt af Opsidderen Niels Iverssøn Dahle mod hans angrænsende Naboer. Retten blev betient med efterskrevne af Kongens Foged opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Tosten Brynildssøn Hamre. 2: Niels Hanssøn Ejde. 3: Mads Larssøn Welche. 4: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 5: Torger Brynildssøn

1792: 245

Espeland. 6: Brynild Iverssøn Haugen. 7: Mads Trondssøn Kierland. og 8: Peder Nielssøn Haugen. Ligesaa var nærværende Lænsmanden Anders Josephssøn Lillegraven.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning fremstod for Retten og fremlagde den ham under 4de April meddeelte Tægtedag, samt det paa Grund deraf under 12te samme Maaned udstyrede skriftlige Stevnemaal, hvorved Opsidderne paa Naboe Gaarden Holven, Lars Torbiørnssøn, Elling Haaverssøn, Niels Jonssøn og Ole Larssøn, samt Opsidderne af Traae, Paul Iverssøn og Enken Sicilia Torbiørns Datter med Laugværge Jon Josephssøn Lille Graven, med flere til denne Dag og Ret er indkaldet at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om Mærke og Mærkestæder, paasee Rettens Syn og Granskning til paafølgende lovlig Steening og Reening af Citantens Ejendom med videre til en lovlig Mærkeskiæls Forretnings Afholdelse, og derefter, om fornødiges, Dom at modtage efter Stevnemaalets nærmere Formeld, som tilligemed Tægtedagen inden Retten blev oplæst, saalydende:

De indstevnte 4 Opsiddere paa Holven mødte, tilligemed Paul Iverssøn Traae, og vedtog lovlig Varsel.

Citanten anmeldte at Enken Sicilia Traae og Formynderne for hendes umyndige Børn, som Medejere til endeel udi Gaarden Traae, ikke til i Dag lovlig vare indkaldede, og derfor kunde ingen Steening med eller for deres Ejendomme ikke denne sinde foretages, men som han nu inden Retten blev foreenet med Opsidderne paa Holven om hvor Mærkerne for deres Ejendomme skulde være, undtagen om en indhægnet Slotte som Holvens Mænd skal have fornærmet Citanten med, hvori og Enken Cicilia Traae var deelagtig med videre Disputer dem mellem faldt, hvorom det var fornødent at afhøre Vidner, saafremt ingen mindelig Foreening kunde skee, saa kunde desformedelst de indkaldte Vidner ikke afhøres om de omtvistede Poster, men Laugrettet havde nedsadt de Mærkeskiæl hvorom Citanten med tilstædeværende Holvens Mænd og Paul Traae vare eenige, saavidt som deres Ejendomme angaar, hvilke de med nærværende Parter angave saaledes:

I Opsalsteigen er nedsadt en Markesteen ved Elven, derfra til en anden Markesteen, derfra videre til en Kors hugget i et Skarv, derfra til en Kors hugget i en Bierg nulte, videre derfra efter Hellesberg hammeren til en Ditto Kors hugget ind i Enden paa Hellesberg i en Biergnulte, som viiser til en X hugget i en Steen i Gunder Træet, som viiser til en Ditto X i en Bier[g]hammer tæt ved Bøgejærdet, derfra til en Kors hugget i en stor Steen i Sandbreken, som viiser lige op efter Alfare Vejen, i 7 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er hugget i en stor Steen kaldet Rodestenen, som er Endemærket, tilsammen 2 Steene og 13 Korser. Paa nordre Side af disse Mærker ejer Niels Iverssøn Dahle, og paa den søndre Side ejer Elling Haaverssøn Holven den halvedeel i Opsalsteigen, samt Niels Jonssøn og Ole Larssøn den anden halvedeel i bemeldte Tejg.

Flere Mærker blev i Dag ikke nedsadt, men som de øvrige Mærker var saa langt borte at Laugrettet ikke efter Steeningen saa betids kunde komme tilbage at Mærkeskiællene i Aften kunde Protocolleres, saa tillod Dommeren, for at spare flere Bekostninger, at Laugrettet i Morgen nedsatte de manglende Mærkeskiæl, hvorom ingen Tvist existerede, ligesom Citanten Niels Dahle forbeholdes, naar alle vedkommende lovlig bliver indkaldede, at haandhæve sin Ret for de omtvistede indhægnede Slotter og videre paa lovlig Maade, og naar Optegnelsen paa disse Mærkeskiæl bliver Sorenskriveren tilsent under Laugrettets Bekræftning; skal samme tilligemed de øvrige Forligs Poster som mellem Parterne kunde

1792: 245b

indgaaes, blive Protocollen tilført til uryggelig Efterlevelse.

Efter lang Samtale blev Parterne endelig saaledes forenede, at saasom det var at formode at Sneen kunde hindre de øvrige Mærkeskiælds Nedsættelse, saa blev besluttet at alt det øvrige usteenede skulde beroe til en anden beleilig Tid, da samme ved Laugrettet skulde fuldføres uden Sorenskriverens Nærværelse, og saaledes blev denne Forretning sluttet.

Denne Forretnings Bekostning: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, en Dags Forretning 3 rd:, 1 Dags Diæt 1 rd:, Diæt paa Rejsen 2 mrk:, Skyds in natura, Fogden for opnævnelse 5 mrk:, Lænsmanden 3 mrk:, Mændene 2 rd:, ialt 9 rd: 1 mrk: 4 s: Lænsmanden opgav og nedsatte sine Stevnepenge til 2 rd:, for Tægtedagen 2 rd:, og i Skyds havde Citanten udlagt 1 rd:, for Laugrettets og Lænsmandens underholdning 3 rd:, ialt 17 rd: 1 mrk: 4 s: See Folio 294.

Aastæds Mærkeskiæls Forretning paa Rønnestrand i Graven.

Aar 1792, den 7de Maj, blev Retten sadt paa Gaarden Rønnestrand i Gravens Præstegield og Skibrede, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskiæls Forretning imellem Opsidderne paa øvre og Nedre Rønnestrand. Retten blev betient med efterskrevne af Kongens Foged opnævnte eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Tosten Brynildssøn Hamre. 2: Niels Hanssøn Ejde. 3: Brynild Iverssøn Haugen. 4: Haaver Endressøn Fylchedalen. 5: Jon Josephssøn Lillegraven. 6: Jon Trondssøn Tveite. 7: Berje Nielssøn Traae. og 8: Torger Brynnildssøn Espeland. Nærværende Skibredets Lænsmand Anders Josephssøn Lille Graven.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning fremstod og fremlagde den ham under 24de Januarii meddeelte Tægtedag, \saal:/ hvorefter bemeldte Lars Sjøvatssøn Rønnestrand \anmeldte at han/ til i Dag havde indkaldet med mundtlig Varsel, Enkefrue Møllerup som ejer af Gaarden Øvre Rønnestrand, med Laugværge Præsten Hr: Kahrs, samt Ejerene af den anden Halvedeel udi Gaarden Nedre Rønnestrand: Enken Kari Ols Datter med Laugværge Klokke Brynild Spilde, samt Trond Nielssøn med Curator Mads Trondssøn Kierland, saavelsom Opsidderen paa endeel i Gravens Præsteboels Gods Breche i Fylchedalen, Endre Michelssøn, med Beneficiario Hr: Provst Schnabel, for saavidt baade Præsteboelets og hans egen Ejendom i Fylchedalen angaar, item Elling Jenssøn Fylkedalen, alle at paasee Rettens Syn og Granskning, modtage Steening og Reening for Citantens Ejendom udi Gaarden Nedre Rønnestrand, anhøre Vidner og Beviiser, og om fornøden giøres, Dom modtage efter giørende Paastand, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Enkefrue Møllerup med Laugværge vare i Retten tilstæde og vedtog det oplæste Stevnemaals rigtige Forkyndelse, og anmeldte, at saasom hun var foreenet med sine Naboer paa Nedre Rønnestrand om Mærkerne imellem deres Ejendomme, saa havde hun udvirket Rettens Tilladelse til at Steening for hendes Ejendom under denne samme Forretning blev fuldført, og til den Ende havde formaaet saavel Opsidderne paa Nedre Rønnestrand, som Beboerne af Gaarden Ejde, nemlig Jan Hanssøn Top, Richold Iverssøn, Anders Trondssøn,

Erich Richoldssøn, Hans Ebbessøn og Niels Hanssøn, til at være nærværende ved den attraaede Stening.

Ligesaa vedtog Enken Kari Rønnestrand med Laugværge, samt hendes Søn med Curator, lovlig at være stevnt, samt paa samme Maade som Frue Møllerup har tilført, erklærede at være foreenet om Steening for sit Brug, hvortil følgende angrænsende Naboer havde vedtaget at bievære Steeningen, nemlig: Hans, Richold og Anders Ejde, item Endre og Elling Fylchedalen.

Endre Michelssøn Fylchedalen vedtog lovlig Varsel.

For udeblevne Elling Jonssøn Fylchedalen afhiemlede Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel.

I Anledning af disse mellem samtlige Parter indgangne Forliig, havde Laugrettet nedsadt følgende Mærkeskiæl, som saaledes er beskrevet:

Ved Elven er nedsadt en Mærkesteen som viiser i Øst til en anden Mærkesteen. Frue Møllerup ejer paa den nordre Side, og Kari Rønnestrand med Søn paa den Søndre Side af disse Mærker.

1792: 246

I Øyene ved en Birk er nedsadt en Mærkesteen som viiser til en anden Markesten, derfra til 3 Korser efter hinanden hugne i Bierg, derfra til en Markesten og videre til en anden Mærkesteen, hvori er hugget en Gloppe. Frue Møllerup ejer paa østre Side, og Lars paa vestre Side {paa} \af/ disse Mærker. Sidstbemeldte Gloppe viiser til 3de efter hinanden Mærkesteene, hvoraf den sidste viiser op til den i anden Mærkes Linie bemeldte 3de Mærkesteen. Lars ejer paa den østre Side, og Kari Rønnestrand paa den vestre Side af disse Mærker. Ovenfor Vejen er nedsadt en Mærkesten som viser Sødøst til en anden Markesten som viiser i Væst. Inden disse Mærker ejer Lars til Elven. Fra den bemeldte anden Mærkesten gaar Byttet til en anden Mærkesten som er nedsadt ved Vejen. Frue Møllerup ejer paa N: O: Side, og Kari Rønnestrand med Søn paa S: V: Side af disse Mærker. Ved den anden Side af Vejen er nedsadt en Mærkesten som viiser til 2de andre Mærkestene, hvoraf i den sidste er hugget en Gloppe {som viser}. Lars ejer paa vestre Side, og Frue Møllerup paa den østre Side. Ved Bottols Bakken ved en Bæk er hugget en X i en jordfast Sten som viiser op efter Bækken til 4 efter hinanden hugne Korser, hvoraf den sidste viiser i samme Linie til en nedsadt Markesten. Frue Møllerup ejer paa Nordre Side, og Kari Rønnestrand med Søn paa Søndre Side. Sidste bemeldte Markesten viiser i Nord til en Markesten, hvori er hugget en Gloppe, som i samme Linie viiser til 2 andre hugne X, hvoraf den sidste viiser i samme Linnie til en nedsadt Mærkesten, derfra til en X hugget i Skarv, som er Endemærket. Frue Møllerup ejer paa vestre, og Kari Rønnestrand med Søn paa østre Side. Den sidstbemeldte X viiser i samme Strækning i N: O: til en anden X hugget i en stor Steen, derfra til 3 efter hinanden nedsatte Mærkestene. Frue Møllerup ejer paa N: O:, og Lars paa S: O: Side af disse Mærker. I den sidst bemeldte Mærkesten er hugget en Gloppe som viiser op i S: O: til en anden nedsadt Markesten, derfra op til en X hugget i en stor Sten, og videre op i Souvenolden, hvor er hugget en L Gloppe som viiser i S: til en X hugget i et Bierg, som viiser i en anden X hugget i et Bierg, som er Endemærket. Frue Møllerup ejer paa Ø:, og Lars Sjøvatssøn paa den søndre Side af disse Mærker. Den førbemeldte X, som er Endemærket imellem Frue Møllerup og Kari Rønnestrand, viiser atter op til en X hugget i en stor Sten i S: O:, derfra til 2 nedsatte Mærkestene, videre til en X hugget i en stor Sten, som viiser til en anden Kors hugget i et Bierg i Souvenolden, som er Endemærket. Lars ejer paa Ø:, og Kari Rønnestrand med Søn paa S: Side af disse Mærker. Den sidstbemeldte X i Souvenolden viser i Sør efter et Biergelag til 7 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viiser efter samme Bergelag til en Ditto X, som er Endemærket. Frue Møllerup ejer paa Ø:, og Kari Rønnestrand med Søn paa

V: Side. Den sidstbemeldte Kors viiser efter Biergelaget til 3 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viiser til en nedsadt Markesten, derfra i lige Linie til Kalvenolden, hvori er hugget en X, som viiser i en stor Sten kaldet Hæste Stenen, hvori er hugget X, og videre derfra til en anden stor Sten, hvori ligesaa er hugget \en/ X som viiser op igiennem Middags Gielen kaldet, lige til Fi[e]ldet. Frue Møllerup ejer paa N: O: Side, og Lars paa S: V: Side af disse Mærker. Paa Granden ved Søen er nedsadt en Markesten som viser i N: O: til en gammel Markesten. Hans Ejde ejer paa V:, og Kari Rønnestrand med Søn paa den østre Side, og er sidstbemeldte gamle Mærkesten Endemærket med Hans Ejde. Denne bemeldte Mærkesten viiser i lige Linie til 2de nedsatte Mærkestene. Richold Ejde ejer paa V:, og Kari Rønnestrand med Søn paa den Ø: Side. Fra bemeldte Mærkesten ejer Anders Ejde til en anden Mærkesten paa den væstre Side, og Kari Rønnestrand med Søn paa den Ø: Side. Den sidstbemeldte Markesten viiser til en Ask, derfra til en nedsat Mærkesten tæt ved Asken, som viiser til en anden Mærkesten ved Elven, som er Endemærket. Anders Ejde ejer paa V: Side til Elven, og Lars Rønnestrand paa Ø: Side fra den bemeldte Ask. Paa den anden Side af Elven er nedsadt en Markesten som viiser til 8 efter hinanden i lige Linie nedsatte Mærkestene, hvoraf den sidste er staaende ved Elven. Frue Møllerup ejer paa den Ø: Side, og Anders, Richold, Hans og

1792: 246b

Niels Ejde paa den væstre Side af disse Mærker. Sidstbemeldte Mærkesten viiser tvært over Elven til nedsadt Markesten {som viiser i lige Linie. Jan Hanssøn Top ejer paa W: Side, og Frue Møllerup paa Ø: Side. Sidst bemeldte Markesten viser i samme Linje til 5 efter hinanden nedsatte Mærkestene. Anders Ejde ejer paa W: Side, og Frue Møllerup paa Ø: Side. Den sidste Mærkesten viser over Elven Schie(?) til 5 efter hinanden i samme Linie nedsatte Mærkestene. Niels Ejde ejer paa N: Side, og Frue Møllerup paa S: Side. Den sidstbemeldte Mærkesten viser i lige Linie til 5 andre efter hinanden {Mær} nedsatte Mærkestene. Richold Ejde ejer paa Nordre Side, og Frue Møllerup paa S: Side. Sidstbemeldte Mærkesten viiser op til en Kors hugget udi en jordfast Sten i Sjurshoug, hvilken viiser til en Ditto X, og derfra til en anden X udi Bierghammer, og derfra op igiennem Douremaals Gielen lige til Fieldet. Overhugsten paa den S: Side til X i Sjurshoug tilhører Frue Møllerup, men Græs gangen er Ejdes Mænds Ejendom til Garen, og paa den W: Side ejer Ejdes Mænd baade Overhugst og Græs gang, men fra Bierghammeren ejer Ejdes Mænd paa Ø: Side, og Frue Møllerup paa V: Side baade Overhugst og Græsgang.

Med disse Mærker var Dagen forløben, altsaa beroer Forretningen til i Morgen tilig, da vedkommende haver at indfinde sig her paa Stædet.

Dagen efter, den 8de Maji, continuerede Forretningen i alle vedkommendes nærværelse, da følgende Markeskiæl bleve anmeldte:

Ved den i Gaar nedsatte Mærkesten ved den forbemeldte Ask er nedsadt en Markesten som viser i S: O: i lige Linie til 3 efter hinanden nedsatte Mærkestene. Kari Rønnestrand med Søn ejer paa S: V: Side, og Lars Sjøvatssøn paa N: O: Side. Den sidstbemeldte Mærkesten er nedsadt i Undermaalets Agerre[e]n, og viiser i S: V: til 4 efter hinanden nedsatte Mærkestene. Lars ejer Ageren, og Kari Rønnestrand med Søn ejer Bøen. Paa Granden ved Søen er nedsadt en Markesten som viiser i Nord til 8 efter hinanden nedsatte Mærkestene, hvoraf den sidste viiser i S: O: til 2 andre Mærkestene. Kari Rønnestrand med Søn ejer paa N: V: Side, og Lars paa S: O: Side af disse Mærker. Den sidstbemeldte Mærkesten, som er nedsadt i Undermaalets Ager Reen, viser til 2de nedsatte Mærkestene, hvoraf den sidste viiser i en Rundeel(?) til 4 efter hinanden nedsatte Mærkestene. Enken Kari Rønnestrand med Søn ejer Ageren, og Lars ejer Bøen. Sidstbemeldte Mærkesten viiser i N: til en anden Markesten, hvori er hugget en L Gloppe. Kari Rønnestrand med Søn ejer Undermaalets Ager paa den V:

Side, og Lars ejer Loftsmåls Ager paa den Ø: Side. I Ageren er nedsadt en Mærkesten, hvori er hugget en L Glop[p]e, Mærkestenen viser i N: til en anden Mærkesten staaende i Ager Renen, som viser derfra til Elven. Enken Kari Rønnestrand med Søn ejer Ager og Bøe paa den Ø: Side, og Lars ejer Ager og Bøe paa den V: Side. I Elvebraatet nedsadt en Mærkesten som viser i en anden staaende Mærkesten, som viser til 3de nedsatte Mærkestene. Enken med Søn ejer paa den V: Side, og Lars paa den Ø: Side. Sidstbemeldte Mærkesten er hugget en L Gloppe udi, som viser Ø: til en anden Mærkesten, som er hugget en L Gloppe udi, som viser S: O: til en anden L Gloppe, som viser i Ø: til en anden L Gloppe, som viser til 4 efter hinanden nedsatte Mærkestene, hvoraf den sidste viser i N: Enken med Søn ejer paa S: V:, og Lars ejer inden paa den N: Side af disse Mærker. I Sidstbemeldte Mærkesten er hugget en Gloppe som viser til 2de andre Mærkestene, hvoraf den sidste viser til 2 andre Mærkestene, og den sidste viser til Elven. Lars ejer paa den N: V: Side, og Enken med Søn paa den S: O: Side. Ved øverste Ende imellem Lofts Ageren og Floersageren er nedsadt en Mærkesten som viser i S: O: til en anden Mærkesten, hvori er hugget en Gloppe som viser i S: V: til en anden nedsadt Mærkesten, derfra til en Gloppe til Ø: til 2 andre Mærkestene, hvoraf udi den sidste er hugget en L Gloppe som viiser i S: V: til en anden Mærkesten, som er nedsadt i Guldsageren. Enken med Søn ejer paa den Østre, og Lars paa den V: Side. Ved den i Gaar nedsatte Mærkesten ved Agster vejen til Søen er nedsadt 2 Mærkestene paa den N: Side, og 3 paa den S: Side af Vejen, men Vejen bytter. Den sidste Steen

1792: 247

viiser i samme Linie til 6 andre nedsatte Mærkestene. Enken med Søn ejer paa N: V: Side, og Lars paa S: O: Side af disse Mærker. I Sødvest ved den forbemeldte Mærkesten nedsadt ved Guldsageren viser \den/ hen til en anden Mærkesten, som er Endemærket. Ejendommen til denne Mærkesten bliver som forhen anmeldt paa begge Sider. Den forhen bemeldte X i Bottols Bekken viiser under Vejen til en nedsadt Mærkesten, som viser efter Bottols Bakkebaret til 4 Mærkestene, hvoraf den sidste viser i en Ask, paa hvis søndre Side er nedsat en Ditto Mærkesten, som viser i S: til en anden Mærkesten, hvori er hugget en L Gloppe, hvilken viser i Væst til en anden Mærkesten, hvori ligeledes er hugget en L Gloppe, som viser S: V: til en anden Mærkesten. Lars ejer paa N: V:, og Enken med Søn paa S: O: Side af disse Mærker. Paa Ø: Side af Guldsageren er nedsadt en Mærkesten som viser til 5 andre Mærkestene tvers over Ageren. Lars ejer paa den søndre Side, og Enken med Søn paa den N: Side. Guldsageren, som Enken med Søn ejer, er indhægnat med 5 Mærkestene. Lars ejer Bøen, og Enken med Søn Trond ejer Ageren. Den sidstbemeldte Mærkesten viser i S: O: til en anden nedsadt Mærkesten, som atter viser til den forbemeldte Sten i Guldsageren. Enken og Søn ejer paa den søndre, og Lars paa den N: Side. Paa Ø(eren?) ved Søen er nedsadt en Mærkesten, som viser i 7 efter hinanden nedsatte Mærkestene, hvoraf den sidste viiser op til en X hugget i en jordfast Sten, derfra op efter til en anden X hugget i en jordfast Sten, videre i lige Linie til en Ditto X hugget i et Bierg, derfra i S: til 3 andre hugne X, hvoraf den sidste er hugget i Kalvenolden, som er Endemærket. Enken Kari Rønnestrand med Søn ejer paa den S:, og Lars paa den N: Side af disse Mærker. Paa nederste Ende af Flisebakk[bek]en er nedsadt en Mærkesten, hvori er hugget en Gloppe, men Stenen viser op efter Bækken til 3 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viser til en Mærkesten som viser i lige Linie op til 4 X hugne efter hinanden op til Bierget, som er Endemærket. Lars ejer paa den S:, og Enken Kari Rønnestrand med Søn paa den N: Side. Den forbemeldte Gloppe i Stenen ved Flisebakk[bek]ken viser {viser} i S: til 2 nedsatte Mærkestene, hvoraf udi den sidste er hugget en L Gloppe, som viser op i S: O: til 4 efter hinanden nedsatte Mærkestene, derfra til 3 hugne X, hvoraf den sidste er Endemærket. Lars ejer paa N:, og Kari Rønnestrand med Søn paa S: Side. I den forbemeldte Sten ved Guldsageren er hugget en Gloppe som viser i S: O: op til

Schaareteig brechen til en X hugget i en jordfast Sten som viser i lige Linie til 3 nedsatte Mærkestene, hvor af den sidste viser i samme Linie til 2 X, og den sidste viser i en forhen bemeldt X, som er Endemærket imellem Frue Møllerup og Kari Rønnestrand. Lars ejer paa S: Side, og Kari Rønnestrand med Søn paa N: Side.

Flere Mærker blev i Dag ikke nedsatte, men Enke Frue Møllerup med Lars Sjøvatssøn Rønnestrand fremstillede for Retten de 2de Mænd Sjur Larssøn Fylchedalen og Jon Torfindssøn Øvre Rønnestrand, som under Eed skulle forklare og tilstaae at de efter sit bedste Vidende ville opgive Mærkeskiællene og Byttet i Kambeteigen, hvorom har været Uvished. Bemeldte 2de Vidner aflagde deres saligheds Eed efter Loven, om at ville udvise den rigtige Strækning i forbemeldte Kambeteig.

I Henseende til Fiskeriet, saavel i Elven som ved Søen, bleve Parterne inden Retten saaledes forenede: at Frue Møllerup om Søndags Aftenen til Dagbrækningen om Mandags Morgen skal bruge Fiskeriet ved Sø[e]n, og Nedre Rønnestrands Beboere i Hølen. Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag skal Nedre Rønnestrands Beboere have Fiskerie ved Sø[e]n, imod at Frue Møllerup i samme Tid haver Fiskeriet i Hølen, ligesom Frue Møllerup ogsaa nyder Fiskeriet ved Sø[e]n Tirsdag og Torsdag, hvorimod de Nedre Rønnestran[d]s Beboere da nyder Fiskeriet i Hølen. I disse Brug skal ingen af

1792: 247b

Parterne hverken selv eller ved Huusmænd fornærme hinanden paa de fastsatte Dage, og skal ingen af Husbønderne paa Gaardene tillade andre at sette Garn eller andre Fiske Redskaber inden om de gamle Laxekast fra Skreen til Tangen. Sløen!! i Elven, som Nedre Rønnestrands Beboere haver brugt, og Laxe Ka(p?)ret i Elven, som tilhører Øvre Rønnestrand, bliver enhvers Ejendom som fra gammel Tid.

Skulde Elven udbryde noget Stykke fra den ene af Opsiddernes Ejendom til den andens, uden om de nedsatte Mærker, saa skal samme efter lovligt Beviis, Syn og Granskning tilhøre den fra hvis Ejendom Stykket er udbrut, og skal Parterne paa begge Sider conservere at Elven ikke gjør nogen Skade.

Parterne sagde at de vare forenede om de øvrige Mærkeskiæl som nu ikke ere nedsatte, og derfor begjærede at Laugrettet maatte nedsætte de manglende Mærkeskiæl, som derefter beskrives og Sorenskriveren tilsendes til Indførsel i Protocollen, hvilket Dommeren bevilgede.

I Henseende til Omkostningerne blev mellem Parterne aftalt at Tægtedagen, Sorenskriverens Skyds, Underholdningen, Laugrettets og Lænsmanden Sallario, Opnævnelse til Fogden, og anden Dags Forretning, samt Laugrettets og Lænsmandens Løn for de øvrige Dage Forretningen varer, ittem Stevnepenge, betales for den 3de Part af hver af Parterne.

Saaledes er Forretningen for denne Gang sluttet.

Bekostningen beregnes saaledes: 2 Dages Forretning 5 Rd:, 2 Dages Diæt 2 Rd:, Incaminations Penge 1 Rd: 3 mrk: 4 s:, Skyds in natura, Laugrettes mændene hver 3 mrk:, er 4 Rd:, Lænsmanden 1 Rd:, Fogden for Opnævnelse 5 mrk:, tilsammen 14 Rdlr: 2 Mrk: 4 s:, som Lars Sjøvatssøn betalte. See fol: 290.

Besigtelses Forretning paa Yttre Qvalvig i Kingservig

Aar 1792, den 10de Maji, blev Retten sat paa Gaarden Yttre Qvalvig i Kingservigs Sogn og Skibrede, for at behandle efterfølgende Besigtelses og Taxations Forretning over Opsidderen Jacob Larssøns Ejendoms Huuse, og blev Retten betjent med efterskrevne af Fogden opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Jørgen Olssøn Insteness. 2: Aslach Svendssøn

Ysteness. [3:] Niels Ellingssøn Langesætter. 4: John Gunderssøn Indre Qvalvig. 5: Jon Larssøn ibm: og 6: Svend Knudssøn Grimen. Tilstæde Lænsmand John Hougse.

Hvorda Reqvirenten af denne Forretning, Jacob Larssøn Yttre Qvalvig fremstod for Retten og fremlagde den ham under 26 Martii 1792 meddeelte Tægtedag, samt anmeldte at han efter samme havde tilkaldet Sorenskriver og Mænd for at besigtige og taxere de Huuse som tilhører hans Ejendom, 2 bpd: 6 Mrk: Smør her udi Gaarden Yttre Qvalvig efter Skjøde af 28 Novbr: 1789, hvortil ingen vare indkaldede, Forretningen at bievære, men samme skeer allene til den Ende at ifald nogen Odelsmand imod Formodning skulde melde sig til Gaardens Indløsning, Reqvirenten da kunde blive istand til at lade bestemme de Bekostninger som til Huusenes Istandsættelse nødvendig maae medgaae. Vi begav os da til Huusenes Besigtelse, og

1: besaae Stuehuuset med Fordør, som blev taxeret for	14 rd: 3 mrk: 0 s:
2: et Boehuus med Vinduer, Fordør og Lem med alt tilbehør	12
3: et Stavbur med Gang, ligeledes af Værdie til	8
4: Halvedelen i en Høelade tækket med Steen Heller, er ansat i Værdie til 35 rd:, hvoraf fragaaer de Bekostninger Jacob Larssøn har nedlagt paa samme, og som Laugrettet taxerede til 20 rd:, igien	15
5: Een Flor værd 16 rd: Paa dette Huus har Jacob Larssøn efter Laugrettets Skjøn gjort Bekostninger til 10 rd:, igien	6
6: Eet Smale Fjøs af godt Tømmer, vurderet	4 3
7: Eet Smale Fjøs for 2 rd: 8: et gammelt ditto for 1 rd: 3 mrk:	3 3
9: en Skygge for 1 rd: 10: et Qværnehuus 3 mrk: 11: en Smidie 4 mrk: 8 [s:]	2 1 8
12: Een Udløe kaldet Qvilingsløen, 2 rd: 4 mrk: 13: en ditto, Lieløen, 1 rd: 2 mrk:	4
13:!! (14:) Eet Sæhlshuus paa Stølen, 1 rd: 1 mrk: 8 s: 14:!! (15:) et Nøst ved Søen, 16 Rdlr:	17 1 8
Samme beløber til	87 rd: 0 mrk: 0 s:

Flere Huuse blev ikke anviiste.

Reqvirenten begiærede at Laugrettet ville besigte Gierdet om Aldehaugen, og befandtes den aldeles uduelig, og for nærværende Tid til ingen Nytte.

1792: 248

Reqvirenten havde intet videre at fremstille, men begiærede allene tilført at han havde udlagt, foruden den i Skjødet indførte Summa 500 rd: for Gaarden, Bekostningerne for Skjødet med 6 rd: 1 mrk: 14 s:, som i Tilfælde formodedes af Odels Prætendenten godtgiort. Jøvrigt begiærede han denne Forretning sluttet og sig beskreven meddeelt.

Bekostningerne og Rettens Sallarium beregnes saaledes: Tægtedag 2 rd:, en Dags Forretning 3 rd:, en Dags Diæt 1 rd:, Incamination 1 rd: 3 mr: 4 s:, Fogden for opnævnelse 4 mrk:, Lænsmanden 3 mrk:, Mændene 1 rd: 5 mrk:, Stemplet Papir til Forretningens Beskrivelse 1 mrk: 8 s:, ialt 10 rd: 4 mrk: 12 s:, for Lænsmandens og Laugrettets Underholdning blev anført efter Laugrettets Skjøn 4 rd: Fløtning leveret in natura 4 mrk:, tilsammen alle Bekostninger 15 rd: 2 mrk: 12 s:

Sommerting 1792

Jondals Skibrede

Aar 1792, den 31 Maji, blev holdet **almindelig Sommer-, Skatte- og Sageting for Jondals Skibrede paa Tingstædet Herrandsholmen** af Sorenskriver Ole Bornemann Heiberg i

Overværelse af Konglig Majestæts Foged, Velædle hr: Ulrich Wilhelm Koren og efterskrevne 8 Eedsorne Laugrettesmænd: 1: Torger Endresen Augestad. 2: Ole Helgesen Molven, I Stæden for Samson Johannesen Tomten!! (Tuften/Tuft), som blev anmeldt at have forhen sadt Laugret. 3: Ole Larsen Ejde. 4: Lars Amundsen Ejde. 5: Lars Samsonsens Birkeland. 6: Helge Brynildsen ibid. 7: Aad Olsen Degebrække. og 8: StenGrim Iversen Guntvet.

Efterat Retten saaleedes var bleven sat, blev oplæst og kundgiort for Almuen efterskrevne Kongl: anordninger og andre Øvrigheds ordres.

1: Sorenskriver Hejbergs Bestalling, at være Sorenskr: over Hardanger og Woss, dat: Christiansborgs Slot d: 15 Oct: 1790.

2: Forord:, som tillader at der i Korn Handel maa bruges Vægt, dat: 21 Oct: 1791.

3: Placat, om udgaaende Told af Sølv og Guld, og om fri i udførsel af reede Penge og mønter, dat: 9 Nov: 1791.

4: Placat, som ophæver den under 13 April 1787 indtil videre befalede Jndskrænkelse i Hensigt til de beneficerede Gaarders bortbøxling til Lejlændinger i Norge, dat: 11 Novbr: 1791.

5: Placat, hvorved Udførsel af Hæste fra Danmark og Norge til fremmede Stæder tillades, dat: 22 Febr: 1792.

6: Do:, som bestemmer Forkyndelses Maaden og Jndkaldelses Tiden for de Proclamata der udstædes af den Grøndlandske Handels Directeurer i de Skifter som af dem forvaltes, dat: Kongl: Danske Cancellie d: 10 Febr: 1792.

7: Forord:, som nøyere forklarer D: L: 1-6, 23, og N: L: 1-6, 21, ang: Jndførsel, efter Domme, som af Skyldnere ere blevne paaankede ved Stevning til Høyeste Rett og Ober Hoff Retten, dat: 13 Janv: 1792.

8: Forord:, som bestemmer hvorleedes de Omkost: der udreedes af den Kongl: Casse til Resisitions Contoirer for at vaage over Skifte Forvaltningen og de umyndiges Midlers Sikkerhed, bør gotgiøres bem:te Casse, ved at gotgiøres paa Falitt og Sterfboer, dat: 13 Janv: 1792.

9: Placat, som bestemmer de Forholds Regler, der skulle iagttages, naar nogen begiærer umyndiges Midler indtagne i den Kongl: Casse, dat: det Danske Cancellie 9 Martii 1792.

10: Hans Kongl: Høyhed Arve prinds Friderichs Aarlige Gave for Bondestanden i Norge for 1792.

11: Kongl: Rescript til Stiftet af 25 Nov: 1791, ang: at Bøder for fortiilig Sammenleje ikke skal forbyrdes naar Forældrene haver ægtet hinanden førend barnet er født.

12: Extract af adskillige med Frem[m]ede Hoffer sluttede Conventioner og Gjensidig Ophævelse af Afdrags Rettighed som hidtil af udførte Capitaler har fundet Stæd.

13: Stiftets Skrivelse af 18 Janv: 1792, som indeholder at bringe vedkommende i Erindring om Forord: af 12 Septbr: 1753, dens 1 Cap: 2 Art:, hvorved det forbydes Jndbygerne i Bergens Stift at lade den færske Toske Sej og Bosmer!! (Brosmer?), efter at den er flæket, ligge en Tid i Søen førend den tørres eller nedsaltes.

14: Det Kongl: Danske Cancellies Skrivelse til Stiftet af 29 Oct: 1791, betreffende, at Lensmændene for deres Gaarder aldeles befries fra ald muelig Biidrag til Veje og Broer.

15: Cancelliets Skrivelse til Stiftet af 29 Oct: 1791, ang: visse forholds Regler henseende

1792: 248b

Justitz Sagers hastige Gang, og Straf for dem som er Aarsage i sammes Forhaling.

Dernæst blev oplæst følgende Afkalde.

1: Afkald af Guro Pedersdr: til Formynderen Lars Brattebøe efter Skifte brev af 1 Jul: 1789, for 7 rd: 2 mrk: 14 s:, dat: 2 Martj 1792.

2: Do: af Marithe Helgesdr: til Ole Liones for Arv efter Skifte brev af 18 Oct: 1790, for 9 rd: 2 mrk: 2 s:, dat: Do: Dato.

3: Do: af Ole Siursen Molven til Peder Maler for Arv efter Skifte af 6 Sept: 1770, stor 3 rd: 5 mrk:, ditto Dato.

4: Do: af Lars Aamundsøn til Aamund J: Alsager for Arv efter Lars Guttorms: (...?), stor 6 rd: 2 mrk: 9 s:, Ditto Dato.

5: Do: af Lars Traae paa hans (Fasters?) Elies Vegne til Jon Brynnildsen Wiig for hendes Arv efter Ingeborg Steensdr: Wiig, stor 6 rd: 1 mrk:, ditto Dato.

6: Do: af Wiglig Torbiørnsen Traae til Torbiør[n] Wigligsen ibid: for Arv efter Ragnilde Samsonsdr: Traae, stor 61 rd: 1 mrk: 15 s:, Ditto Dato.

7: Do: af Samson Torbiørns: til Torbiørn Wigligsen Traae for Arv efter Ragnilde Samsonsdr: Traae, stor 61 rd: 1 mrk: 15 s:, Do: Dato.

8: Do: af Ole Olsen Bache paa Hans Hustrue Brithe Erichsdr:s!! (Evensdr:s?) Vegne til Johannes Sæberhagen for Arv efter Even Bergesen Wasild, stor 6 rd: 4 mrk: 8 s:, do: Dato.

9: Do: af Brynild Jonsen Wiig paa hans Hustrue Magdeli Evensdr:s Vegne til Lars Brynnildsen Wiig for hendes Arv efter Even Bergesen Wasild, for 6 rd: 4 mrk: 8 s:, do: Dato.

10: Do: af Sigr Salomonsdr: til Helge Bircheland for Arv efter Marithe Evendr:!! (Erichsdr:?) Fladebøe for 12 rd: 2 mrk: 4 s:, Do: Dato.

11: Do: af Brithe Salomonsdr: til Lars Augestad for Arv efter Marithe Erichsdr: Fladebøe, stor 12 rd: 2 mrk: 4 s:, Do: Sato.

12: Do: af Maritha Salomonsdr: til Erich Fladebøe for Arv efter Marithe Erichsdr: Fladebøe, stor 12 rd: 2 mrk: 4 s:, Do: Dato.

13: Do: af Helge Helgesdr: til Torbiørn Liones for Arv efter Helge Helgesen (Strøm?)mesteen, stor 9 rd: 2 mrk: 2 s:, Do: Dato.

Fol: 231 Enken Ingeborg Larsdr: Torvigens (Tørvigens) Sag mod Ole Larsen Halderager.

Citantjenden mødte ikke, ej heller nogen paa hendes Vegne, men paa Ole Larsen Halderagers Vegne mødte hans Fader Lars Tostensen Halderager, som denne sinde ikke havde noget at tilføre paa bem:te sin Søns Vegne.

Eragtet.

Siden hverken Enken eller nogen paa hendes Vegne denne Gang møder, bliver Sagen udsat til Høst tinget, da det paaligger hende at opfylde Rettens paa forrige Ting faldne Eragtning.

Fol: 231 Opsidderne paa Torvigens (Tørvigens) Sag mod Siur Larsen Halderager med Broder og Fader.

Jacob Johansen Torvigen mødte paa egne og Øvrige Opsidderes Vegne, og begiærede Sagen optaget til Doms.

Af de søgte mødte for Retten Lars Tostensen Halderaget paa egne og sine Børns Vegne, og anmeldte at han, for at opfylde Rettens faldne Eragtning udj denne Sag, agtede at indstevne vedkommende til Aastædet, til hvilken Ende han leverede i Retten 2 rd: til Tægtedagens Udfærdigelse, og formodede at Retten desaarsage ville forunde ham og hans børn den fornødne Tid til at iværksætte det fornødne, til Sagens Oplysning,

viidere havde ikke nogen af Parterne paa Rettens Tilspørgsel at lade tilføre, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet.

Paa det at de indstevnte ikke skal have Aarsage til at Anke paa at de med Retten vorder overiilede, saa forundes dem endnu engang for alle Udsættelse i Sagen til indeværende Aars

Høste Ting, da det paaligger dem at opfylde om mueligt til den Tid, Rettens forhen afgivne Kjendelse i Sagen, eller og i Mangel deraf at modtage Dom efter det passerede.

Soldat Samson Østevigen anmeldte for Retten at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indstevne sin Sviger broder Lars Iversen Traae, til at anhøre Vidner, Paastand, Jrettesættelse, og derefter at lide Dom fordj han paa en ulovlig Maade har forholdt hans Hustrue BlanceFloer en Koe som hun havde faaet i Hiemmegave, og til Vederlag af hendes ved Døden afg: Moder Siri Larsdr:, imod, hvad hendes broder havde forhen bekommet. Sagdøgeren begiærede Sagen i Retten, og anmeldte derhos at han til denne Sags Oplysning havde ladet lovligen Jndvarsle 4 Vidner, neml: Johannes Johannessen Traae d: Ældre, Johannes Johannessen Traae den yngre, Siri Olsdr:, Sagvolderen Lars Iversen Traaes Hustrue, og Samson Samsonsens Samland, hvilke alle tillige med den Sagsøgte blev af Retten paaraabte, men mødte ikke, hvorpaa de 2de Stevnevidner Lensmand Johannes Pedersen Wiig og Knud Knudsen Berven fremstode for Retten og afhiemlede med deres Saligheds Eed, at Jndstevningnen var bleven af dem lovligen forkyndt for baade Sagvolderen, og de forbem:te udi Sagen indstevnte Vidner. Siden hverken den søgte eller nogen af de indstevnte Vidner denne Gang finder for got at møde, anmodede Sagsøgeren Retten, om Laugdag for den søgte, og

1792: 249

Forelæggelse for de indstevnte Vidner til næste Ting.

Eragtet.

Den lovligen indstevnte men ikke mødende Sagvolder Lars Iversen Traae forundes Laugdag at svare i Sagen til dette Aars Høsteting, som holdes her paa Tingstædet. Til hvilken Tid og Stæd de udeblevne 4 Vidner, sc: Johannes Johannessen Traae den ældre, Johannes Johannessen Traae den yngre, Lars Traaes Hustrue Siri Olsdr:, og Samson Samsonsens Samland, af Dommeren forelægges under Lovens Falsmaal at møde for at aflegge deres eedelige Forklaring i denne Sag.

End viidere publiceret.

14: Et Vilkaars Brev til Ole Pedersen Augestad, udstæd af Lars Larsen Halderager, Dateret 31 Maji 1792.

15: Bøxel Seddel udstæd af J: C: Cammermejer, Residerende Capelan til Kors Kirken i Bergen, til Lars Larsen Halderager paa 2 ½ pd: Smør og 1/3 Tønde Salt i Gaarden Ougestad (Augestad), dat; 23 Maji 1792.

Restance Registeret for Jondals Skibreede lod Fogden ved Fuldmægtig i Retten indlevere, og i de 2de Mænd, sc: Thomas Erichsen Apeldal og Lars Knudsen Espelands Nærværelse befunden at Restancen for det halve Aar 1792 beløber til 172 rd: 6 s:, og Restancen for forrige Aar 1791: 7 rd: 4 mrk: 14 s:, ialt Restance 179 rd: 5 mrk: 4 s:, hvilket med Laugrettets Forseglinger blev stadfæstet.

Og som ingen paa Tilspørgsel havde noget videre ved Retten at forrette, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Aar 1792, d: 1 Junii, blev holdet **almindelig Sommer-, Skatte- og Sage-Ting for Østensøe Skibredes Almue** av Sorenskriver Ole Bornemann Heiberg i Overværelse av Kongelig Majst:s Foged Hr: Ulrich Vilhelm Koren, Stædets Lensmand Johannes Pedersen Øvre Viig og efterskrevne 8te eedsorne Laugrettes Mænd, nemlig: 1: Peder Hansen yttre Aalvig. 2: Peder Andersen Aarhuus. 3: Lars Olsen yttre Aalvig, som ikke mødte, og i hans Stæd Svend Knudsen Scheje sad som Laugret. 4: Haagen Tostensen Sandven. 5: Lars Nielsen Røsseland. 6: Brigte Olsen Bircheland. 7: Michel Olsen Flaadtved i Stæden for Torbiørn Haagensen Lille Aas. og 8: Erich Siursen Fixe i Stæden for \Sviger/ Sønnen Thore Thorsen Fixen.

Efter at Retten saaledes var bleven sadt, blev oplæst og kundgiort for Almuen de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Befalinger, som for Jondahls Skibrede findes ekstraherede.

Dernæst blev oplæst følgende Afkalde:

- 1: Afkald af Ingier Larsdatter til Formynderen Brigte Østensøe for Hendes Arv efter Ingier Arnesdatter Norem, stor 19 rd: 5 mrk: 13 [s:], dateret 2 Martii 1792.
- 2: Ditto av Guro Larsdatter til Ole Norem for Arv efter Inger Arnes Dr: Norem, stor 19 rd: 5 mrk: 13 s:
- 3: Ditto af Anne Lars Dr: til Ole Nedre Wiig for Arv efter Ingier Arnes Dr; Norem, stor 19 rd: 5 mrk: 13 s:
- 4: Ditto af Anna Michels Dr: til Ole Brigtsen Nedre Wiig for Arv efter Michel Guttormsen Lie, stor 14 rd: 1 mrk: 7 s:
- 5: Ditto af Torbiørn Larssen til Svend Scheye for Arv efter Tosten Larssen Scheye, stor 12 rd: 5 mrk: 9 s:
- 6: Ditto af Guttorm Larssen til Svend Scheye for Arv efter Tosten Larssen Scheye, stor 12 rd: 5 mrk: 9 s:
- 7: Ditto af Sjur Larssen Østensøe paa sin Hustrue Ragna Ols Dr:s Vegne for hendes Arv efter Marthe Torbiørns Dr: Nedre Axnæss, stor 3 rd: 2 mrk: 6 s:, dateret 2 Martij 1792.
- 8: Ditto af Anne Nas!! (Naes?) Datter til Amund Østensøe for Arv efter Giertrud Nas Dr: Østensøe, stor 6 rd: 4 mrk: 6 s:, Dito Dato.
- 9: Ditto af Brithe Nas Dr: til Brigte Østensøe for Arv efter Giertrud Nas Dr: Østensøe, stor 6 rd: 4 mrk: 6 s:, ditto Dato.
- 10: Ditto af Guri Lars Dr: til Ole Larssen Norem for Arv efter Lars Olssen Norem, stor 9 rd: 4 mrk: 1 s:, dito Dato.
- 11: Ditto af Elling Omundson Lie, paa sin Hustrue Anna Lars Dr:s Vegne til Johannes Tostensen Børche for Arv efter Lars Brigtsen Nedre Wiig, stor 12 rd: 2 mrk: 4 s:, dito Dato.
- 12: Ditto af Germund Germundson til Ole Steene for Arv efter Randi Lars Dr: Steene, stor 7 rd: 13 s:, Dito Dato.
- 13: Ditto af Arne Arnesson til Tosten Thorsen Norem for Arv efter Arne Olsson Thole, stor 41 rd: 1 s:, dito Dato.
- 14: Ditto af Brigte Larssen Nedre Wiig, paa sin Hustrue Anna Amunds Dr:s Vegne til Omund Ellin[g]son Lie for hendes Arv efter Giertrud Svends Dr: Lie, stor 39 rd: 4 mrk: s:, Dito Dato.

1792: 249b

15: Dito af Svend Amundson til Omund Ellin[g]son Lie for Arv efter Giertrud Svends Dr: Lie, stor 39 rd: 4 mrk: 1 s:, dito Dato.

16: Dito af Engel Olsson til Tobias Bue, for Arv efter Ole Steensøn Biotvedt, stor 16 d: 3 mrk: 4 s:, dito Dato.

17: Dito af Torbiørn Larssøn til Svend Olssøn Scheye, for Arv efter Lars Tostensen Scheje, dtor 35 rd: 2 mrk: 6 s:, Dito Dato.

18: Dito af Sjovat Sjovatsen til Niels Sjovatsøn Biodtvedt, for Arv efter Sjovat Nielssøn Biodtvedt, stor 25 rd: 4 mrk: 5 s:, dito Dato.

19: Dito af Tron Nielssøn til Ole Olssøn Steensstøe, for Arv efter Niels Tronssøn Biørche, stor 42 rd: 5 mrk: 6 s:, dito Dato.

20: Dito af Formynderne Michel Lepse og Tosten Steene til Formynderen Johannes Haagenssøn, Arne Nielssøn Øvre Wiig, for bemeldte Myndlings Arv efter Haagen Sjurssøn Barmen, stor 27 rd: 5 mrk: 3 s:, dito Dato.

21: Dito af Erich Brynildsøn til Brynild Christophersøn Ryché for hans Arv efter Marithe Sjurs Dr: Ryché, stor 26 rd: 3 s:, dito Dato.

22: Dito af Ole Olssøn til Tollev Kiellandsvig for Arv efter Ole Steenssøn Biodtvedt, stor 16 rd: 3 mrk: 4 s:, dito Dato.

23: Dito af Ingeborg Henrichs Dr: til Christopher Steene for Arv efter Henrich Endresøn Scheje, stor 5 rd: 1 mrk: 2 s:, dito Dato.

24: Dito af Lisbeth Tollevs Dr: til Christopher Steene for Arv efter Tollev Christopherssøn Steene, stor 17 rd: 5 mrk: 12 s:, dito Dato.

25: Dito af Germund Germundsøn til Ole Steene for Arv efter Germund Arnessøn Stene, stor 37 rd: 3 mrk: 9 s:, dito Dato.

26: Dito af Peder Hanssøn til Johannes Tuften for hans Arv efter Hans Johannessøn Herrastvedt og Johannes Hansøn og Hustrue ibidm:, stor 10 rd: 2 mrk: 13 s:, dito Dato.

27: Dito af Arne Arnessøn til Ole Herrastvedt, for hans Arv efter Hans Johannessøn og Johannes Hanssøn og Hustrue Herrastvedt, stor 10 rd: 2 mrk: 13 s:, dito Dato.

28: Dito af Johannes Hanssøn til Ole Fosse for hans Arv efter Hans Johannessøn og Johannes Hanssøn og Hustrue Herrastvedt, stor 10 rd: 2 mrk: 13 s:, dito Dato.

29: Dito af Brigt Arnessøn til Arne Olssøn Hillestvedt for hans Arv efter Marithe Ols Dr: Hillestvedt, stor 108 rd: 1 mrk: 15 s:, dito Dato.

30: Læst et Skiøde til Jon Jonssøn Høyland, dat: Herrandsholmen d: 19de Octbr: 1791, udstæd af: Lars Guttormsøn Boelstad paa sin Moders Vegne for 4 4/5 Mrk: Smør for 15 rd:, af Torjuls Hanssøn Giøen, som Formynder for Herborg Engels Dr: Bache, paa 4 4/5 Mrk: Smør: Af Johannes Arnessøn Aschevigen paa sin Hustrue Marithe Engels Dr:s Vegne for 4 4/5 Mrk: Smør. Af Lars Nielssøn Hovland paa sin Hustrues Vegne ligesaa 4 4/5 Mrk: Smør, i alt 19 1/5 Mrk: Sr:, med Bygsel og Herlighed, i Gaarden Steene, for den Summa 60 rd:

I Retten præsederede Hans Højvelbaarenhed Hr: Kammerherre og Stifts befalingsmand von Hauch.

De efterfølgende Sager bleve foretagne.

Folio 232 Hr: Foged Koren ædskede Sagen i Rette mod Kirkeejerne Amund og Lars Lars Sønner Aalvig i Anledning af den udi Wigøer Kirke værende Stoel, hvorudi Hr: Heiberg paa Thole og hans Familie havde sit Sæde, og hvormed Kirkeejerne af egen Myndighed og uden Kirkens Patroners Tilladelse havde foretaget sig en Forandring der var stridende mod Lov, da de paa egen haand havde nedbrækket et Gallerie opsat af bemelte Heibergs nu afdøde Fader, og vilde Fogden fornemme om Kirkeejerne møde og have noget til sit Tilsvær, da han i manglende Fald vedblev sin forhen gjorte Paastand til Dom i Sagen, hvorved han formeent[e]de de maatte tilpligtes at opsætte det nedrevne Gallerie paa Stolen, mulcteres for deres dristige Forhold, betale Processens Omkostninger skadesløs, og desuden anseelig erindres for deres ubeqvemme Udtrykke mod andre paa en vis Maade denne Sag vedkommende Personer.

Sagvolderne indleverede et skriftlig Jndlæg af 29 Maji 1792, som blev læst, saalydende #
Fogden protesterede mod den begjærte Anstand, og det med saa meget meere Grund, som Sagen efter deres Forlangende seeneste Ting blev bevilget udsat, paa det de skulle fremme det fornødne til denne Tægtedag, da de dog derimod ikkun fremkommer med en nye Begiæring om Udsættelse, der synes at hensigte til en nye Sag imellem hr: Schielderup og dem, og ikke kan frietage dem at starffes for en Forseelse de have begaaet, og som de selv aldrig har fragaaet, nemlig paa egen Haand og uden højere Øvrigheds Tilladelse at nedrive Galleriet paa bemelte Stoel. Fogden vedblev derfor sin Paastand

1792: 250

om Dom i Sagen efter den skeede Irettesættelse, og protesterede imod den skeede Begiæring om nye Udsættelse, der synes at trække Sagen i det uendelige.

Amund Aalvig vedblev at paastaae Udsættelse, og til den Ende fremlagde et Stevnemaal af 28 Martii 1792, som beviser det fremlagde Indlægs Indhold er rigtig.

Foged Koren vedblev sin Paastand paa de forhen anførte Grunde.

Da ingen af Parterne havde videre at fremstille, blev saaledes

Eragtet.

Siden Sagvolderne udi deres i Retten indleverede Jndlæg anmelder at de til Sagens Oplysning agte at erhverve sig et lovskikket Tingsvidne; Saa vil Retten ikke mangle at forunde dem den dertil udfordrende Tid, til hvilken Ende denne Sag beroer til næste Høste ting, da det paaligger vedkommende at indkomme med det fornødne til Sagens endelige Slutning.

Amund Aalvig paa egne og Broders Vegne fremlagde skriftligt Stevnemaal dateret 28 Martii 1792 mod Sognepræsten hr: Schielderup, som de begiærede læst og Acten tiltaget, saalydende #

Jndstevnte hr: Schielderup vedtog lovlig Varsel, og næst at henholde sig til sin Protest paa Stevnemaalet, fremlagde Jndlæg af 1 Junii 1792, saalydende.

Citanten fremlagde Jndlæg af Dags Dato, saaledes lydende # samt qvæstioner til Vidnerne af samme Dato, saalydende #

Eragtet:

Da Lovens 2. 21. 72. paalægger Præsterne at give tilkjende for Kirkens Forsvar hvad Mangler der findes, ved de under deres Kald henhørende Kirker, og Forordningen af 13 Aug: 1734 udtrykkelig befaler at ingen Forandringer maae gjøres af Kirke Ejerne med eller i Kirkerne, uden deres Videnskab og Samtykke som paa Kongens Vegne ere beskikkede til Kirkernes Forsvar: Saa kan den af Sognepræsten for Wigørs Præstegjeld, hr: Schielderup, til Stiftet indgivne Anmeldelse over den af Ejerne til Wigørs Kirke paa egen Haand foretagne Forandring med den af afgangne Proprietair Heiberg opbygte Stoel i Kirkens Chor, hvorføre de efter Stiftets Ordre ere blevne actionerede, ikke blive at ansee fra Sognepræstens Side uden som en Embeds handling, for hvilken han ej mod sin Villje kan inddrages under den verdslige Rett: Paa Grund heraf bliver dette mod bemelte hr: Schielderup anlagte Søgmaal til Doms Lidelse fra denne Rett afviist, og henviist til den gejstlige Ret, som Sognepræstens competente Forum. Hvad Tingsvidnet angaaer, da forbeholdes Sagsøgerne deres Ret til paa lovlig Maade at indvarsle hr: Schielderup til at anhøre de Vidner som de agte fornøden at lade afhøre.

Citanterne begiærede Gienpart af det passerede paa slet Papir – hvilket bevilges.

Folio 232. Sagen af Amund Thorssøn Østensøe mod Arne Larssøn Hilsted vedt for 2 Aars resterende Stølsbejter efter afsagt Dom med 16 s: aarlig, blev paaraabt, men da Sagsøgeren

nu ikke var tilstæde for Retten, blev denne Sag udsat til i Morgen, om han midlertid skulde indfinde sig.

Dagen efter, den 2 Junii 1792, continuerede Sommertinget for Østensø Skibrede paa Tingstædet Herrandsholmen i forbemelte Laugrettesmænd[s Nærværelse],

da følgende blev publiceret

31: Jan Johannessøn Birchelands Skjøde paa 1 Løb Smør i Øvre Bircheland No: [??] i Østensø Skibrede, udstæd af Amund Poulssøn Ejde mod 500 rd: den 1 Junii 1792.

32: Ole Arnessøn Tholes Obligation stor 380 rd:, udstæd til Matthias Ness og Elias Langesætter, med Pant i 1 Løb Smør i Thole No: [??], dateret 24 og tinglyst 25 Octobr: 1788, udslettet for de til Elias Langesætters Stervboe betalte 109 rd: 1 mrk: 7 s: efter paategnet qvitteing af 1 Junii 1792.

33: Torbiørn Larssøn Øfsthuus Obligation til Jørgen Isachssøn Berven for resterende 98 rd:, med Pant i 1 Løb Smør, 1 Hud, med overbygsel, i Øfsthuus, dateret 24 Oct: 1780, tinglyst samme Tid, udslettet efter Qvittering af 1 Junii 1792.

Sagen fra i Gaar opsat mellem Amund Østensø med flere og Arne Hillestvedt blev paaraabt, da Citanten mødte og fremlagde Rettens paa sidste Ting givne Laugdag af 21 Octobr: 1791, saalydende #

1792: 250b

Indstevnte Arne Larssøn Hillestvedt mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos sagde, at saasom han ikke fik Brug af den omtalte {forlig} Støl, saa kunne han ikke finde sig beføjet at betale den fastsatte Afgift, ligesom Østensø Mænd heller ikke holder sig det indgangne Forlig, hvorpaa en seenere Dom grunder sig, efterretlig.

Citanterne fremlagde en under 24 Julii 1790 afsagt Dom med vedhæftede Forlig af 24 Octobr: 1786, som følger denne Act in originali, hvorefter han paastod Dom til de paastevnte 2 Aars Havnelejes Betaling med 2 Mrk:, samt denne Sags Omkostninger md 3 rd:

Arne Hillestvedt tilstod {at skyldte} de 2 Aars Afgift ej er betalt, og henholdt sig til forrige Protocollation.

Citanterne paastod at Arne Hillestvedt burd bevise at han intet Brug har i Stølen som han foregiver, og i manglende Fald vedblev de sin forrige Doms Paastand.

Arne Hillestvedt sagde at han ikke var i stand til at oplyse sit Opgivendes Rigtighed, saasom samme vilde falde ham for kostbart.

Parterne havde ej videre at forestille.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, Dom eller Kjendelse til den 2den Augusti først kommende.

Folio 233. Mons Nielssøn Botnen fremlagde Laugdag i Sagen mod Torger Johannessøn Fladebøe for voldsom Overfald, og Vidnet Erich Jonssøn Botnen, dateret 21 Octobr: 1791, saalydende:

Torger Fladebøe tilstod Laugdagens rigtige Forkyndelse.

Vidnet mødte. For hvem Eedens Forklaring af Lovbogen blev forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende. Hvorefter bemelte Erich Jonssøn Botnen aflage Eed og vidnede: at Parterne vare en Søndags Aften afvigte Sommer i Vidnets Huus udi et Barselgilde, hvor han ingen Kjæggel hørte mellem dem, men ude {pa} i Thunet saae Vidnet at Torger {tog} \holdt/ Mons Botnen med begge sine hænder i Armen, men fornåm ikke at Torger var vreed. Vidnet troede at dette kun var Spøg, indtil det forhen afhørte Vidne Elen Torchels datter fortalte at

de vare i Slagsmaal, hvorpaa Vidnet gik ud og fandt Mons skiden, men {vidste eller} saae ikke Torger. Vidnet gik derefter ind i sit Huus, og en Stund derefter var hos Mons Botnen, hvor han fandt ham liggende i sin egen Sæng og beklagede sig over at Torger Johannessøn havde saaledes behandlet ham. Vidnet saae ingen udvortes Skade paa bemelte Mons Botnen, men denne kom siden ikke i Værtskabet. Demitteret.

Torger Fladebøe benægtede Søgemaalet, og havde intet videre at svare.

Citanten paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, samt Processens Omkostningers Erstatning.

Eragtet

Paa Grund af Forordningen af 7 Martii 1749, dens 5 §, bliver denne Sag udsat til næste Ting, og Sagsøgeren paalagt at tage det udi Sagen passerede beskreven, samt anmelde samme for Soldaten Torger Fladebøes Compagnie Cheff, saavel som Stædets Foged, for at see om der ved deres Mellemlhandling kan træffes mindelig Forlig mellem Parterne. Naar dette fra Citantens Side er efterkommet, vil Dommeren ikke mangle at afgive nærmere Eragtning i Sagen.

Soldat Torger Johannessøn Fladebøe havde til Sommertinget med mundlig Varsel indkaldet Mons Nielssøn Botnen angaaende en gied som Torger havde kjøbt af Enken Christi Fixen, og Mons Botnen haft adskillige Trækker med, ved siden at købe den, vidende at den først var solgt til Citanten, om alt at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Erich Jonssøn Botnen, Christopher Jarene og Iver Olssøn, derefter Dom modtage til Undgiældelse efter nærmere Paastand, samt Sagens Omkostninger at erstatte. Til Vederfølge var Enken Christi Fixen {til Vederfølge} indkaldet.

Mons Botnen mødte og anmeldte at han med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Citanten Torger Fladebøe at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Ole Jarene, Ole Fixen og Ingeborg Ols Datter, derefter Dom modtage til friefindelse for Søgemaalet, samt Sagens Forsvars Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand.

Parterne vedtog lovlig Varsel paa begges Sider efter Stevnemaalernes Indhold, ligesom Mons Nielssøn tilstod at være stevnet til at anhøre ustevnte Vidner som Hoved Citanten opgav at være: Jon Olssøn Botnen, Ole Jonssøn ibm., og Torger Olssøn.

Enken

1792: 251

Christi Fixen mødte.

Vidnerne mødte, hvoraf Hoved Citantens

1ste Vidne, Erich Jonssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede: at han ikke var nærværende ved den paastevnte Giede Salg til {en} \nogen/ af Parterne, men har hørt af Citanten at han havde kjøbt geeden af Christi Fixen, samt af Mons Botnen, at han siden havde kjøbt den samme gied, siden Torger ikke vilde tage den i Ansvar. Videre forklarede Vidnet, at Mons Botnen fortalte for Vidnet at han vidste Torger Fladebøe havde sat gieden ind i et Nøst, hvor for var Laas, og at han vilde tage den ud dersom det var mueligt uden at han gjorde Skade paa Nøstet, men Vidnet saae ikke at han fuldførte dette.

2det Vidne, Christopher Jarene, aflagde Eed og provede: eensstemmig med forrige Vidne, med denne Forandring: at Vidnet ikke hørte af Hoved Citanten, men af andre, at denne havde kjøbt gieden, men derimod af Mons at han havde kjøbt den. Samme Dag, nemlig Christi Himmelfarts dag, hørte Vidnet at et Kreatur stod i Mons Botnens Boed, hvor for var Laas, og paa Tilspørgsel svarede Mons at det var den samme gied som før stod i Nøstet, hvilken han videre sagde at være kommen op i Thunet, hvor efter han havde sat den ind. Vidnet saae at

Mons havde en Bjølle i Haanden, hvor paa var Vidje klave, men veed ikke om det var den samme som Gieden før havde paa sig. Dem:

3 Vidne, Iver Olssøn, aflagde Eed og vidnede: at han bemelte Kristi Himmelfarts Dag var fra sin Husbonde Contra Citanten Mons Nielssøn Botnen udsendt til Huusmanden under Gaarden Fladebøe for at hente Nøgelen til det Nøst hvor gieden var indsat, hvilket er Torgers Fader tilhørende, og Mons sagde at han ville faae gieden ud. Nøgelen fik Vidnet ikke, men da han kom tilbage saae han gieden var udkommen, og at Mons var hjemme i sit eget Thun, veed for Resten ikke hvordan den var kommen ud, ej heller hørte han noget af Mons Botnen derom. Demitteret.

4 Vidne, godvillig Vidne John Olssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede paa Citantens Tilspørgsel at det syntes umueligt at gieden kunde komme ud af Nøstet uden folkehjelp. Veed iøvrigt ikke videre til Oplysning. Dem:

5 Vidne, godvillig Vidne Ole Jonssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede: at have hørt det Torger havde købt gieden, samt af Mons selv at han ligeledes derefter havde købt den. Saae den forhen omvidnede Bjelde, som Mons sagde var den samme som havde været paa Christi Fixens Gied.

6 Vidne, Torger Olssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede: at Christi Fixe, før Mons skulde have købt Gieden, omtrent 14 Dage før Christi Himmelfartsdag, sendte Vidnet med Bud til Hoved Citanten at han skulde tage gieden i Ansvar, hvortil han svarede at han var villig dertil naar den fandtes igjen, siden den var kommen bort. Vidnet var med Hoved Citanten at {lede efter gieden og} bringe gieden hjem fra en præupise!!(?), hvor fra den ikke kunde komme uden Hjelp. Dem:

Contra Citantens Vidne Ole Jarene aflagde Eed og vidnede: at bemelte Christi Fixen længe før Kristi Himmelfarts dag sendte Vidnet med Bud til Torger Fladebøe om at betale Gieden, men da Vidnet ej fandt Torger hjemme, svarede Faderen at han ikke leverede nogen Penge, ligesom han heller ikke havde taget noget Ansvar paa Gieden. Dem:

2 Vidne, Ole Olssøn Fixen, /: i hans Stæd Amund Kaldestad betjente Retten :/ aflagde Eed og vidnede: at han veed hans Moder Christi Fixen solgte den paastevnte Geed til Torger Fladebøe, som bemelte Christi Fixen sendte til Ole Jarene for at leveres, men da det stod længe hen førend Betalingen skeede, saavidt Vidnet vidste, kom Mons Botnen og overtalede Christi Fixen til at sælge ham gieden, hvilket skeede, og der paa modtog hun 1 rd: haand penge. Men da Christi hørte at gieden havde {skeed} Kjød, vilde hun ikke vedstaae Købet, men efter nogen Strid mellem hende og Mons baade før og efter Haand pengene bleve modtagne, leverede hun disse 1 rd: tilbage. Veed at hans Moder siden har beholdt gieden selv, og at Torger ikke har betalt Pengene for den. Dem:

Vidnet Ingeborg Olsdatter blev frafaldt.

Citanten begiærede Sagen til næste Ting forflyt, og Gienpart af det passerede. Som bevilges.

Johannes Torgerssøn Fladebøe havde indkaldet Mons Nielssøn Botnen fordie han har udtaget sine egne gieder efterat Citanten havde indsat

1792: 251b

dem, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og derefter Dom modtage til undgiældelse efter Loven, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Mons Botnen mødte og anmeldte at have med mundlig Varsel Contra indkaldet Johannes Torgerssøn Fladebøe at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom til Contra Citantens Friefindelse, samt Processens Omkostninger at erstatte.

Vidnerne mødte.

Parterne vedtog Varsel paa begge Sider.

Hvorda fremstod Hoved Citantens

1ste Vidne, Iver Olsson Botnen, aflagde Eed og provede: at han ved Michaelie tider 2 aar siden saae at Johannes Torgerssøns Folk drev endeel Gieder for sig op igjennem Ager-Reenen, og som Vidnet siden hørte, bleve de indsatte. Vidnet formoder at endeel af Mons Botnens gieder var deriblant. Dagen efter saae Vidnet at Contra Citanten tog sine gieder ud, men veed ikke om det var med eller uden Johannes Torgerssøns Vidende. Vidnet saae ikke giederne i Agrene, men Citantens Korn stod endda ude. Dem:

2 Vidne, Ole Pederssøn Fladebø, aflagde Eed og vidnede: at han bemelte Tid saae Mons Nielssøns gieder i Johannes Torgerssøns Ager, hvor Kornet stod paa Stør, hvor fra de bleve drevne og indsatte. Veed og saae at giederne havde gjort Skade, samt at Mons Dagen efter tog dem ud, uden Johannes Torgerssøns Vidende. Demitteret.

3 Vidne, Ingeborg Ols Datter, aflagde Eed og vidnede: eensstemmig med forrige Vidne uden Foarandring. Demitteret.

Contra Citanten fremstillede

1ste Vidne, Ole Jonssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede: Contra Citanten tilspurgte Vidnet om Grinden til Fladebø bøen den bemelte Tid var brøstfældig: Resp: Kan ikke erindre det. Dem:

2 Vidne, Erich Jonssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede til fremsatte Spørgsmaal: Veed at grinden laae nede, men kan ikke erindre om det var det Aar som forhen er omvidnet at giederne gjorde Skade. Demitteret

Hoved Citanten begjærede Sagen til næste Ting udsat for at frem komme med Indlæg til Sagens Slutning. Hvilket Retten billigede.

Restance Registeret for Østensøe Skibrede blev i de 2de Mænd Erich Jonssøn Botnen og Johannes Torgerssøn Fladebø[s nærværelse] examineret, og befunden at beløbe for 1791, 10 rd: 1 mrk: 8 s:, og for halve 1792, 451 rd: 2 mrk: 2 s:, hvilket med Laugrettets Bekræftning blev stadfæstet.

Trond Larssøn Wig anviste Fællen af en voxen Bjørn som er skudt i Østensøe Mark, hvilken af Fogden blev mærket ved at afskjære den venstre Fremfod, og Skudpengene i Retten af Fogden leveret.

Efter Udraab var intet mere i Retten at bestille, thi blev Sommertinget ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1792, den 4de Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatteting med Gravens Skibredes Almue paa Tingstædet Ejde Grund ved Søen**. Retten betjente Sorenskriver Heiberg med efterskrevne aate!! (aatte) eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Niels Jonssøn Holven. 2: Ole Larssøn Holven. 3: Elling Knudssøn Store Graven. 4: Ørjans Jenssøn Nedre Leqve, i hans Stæd Berge Nielssøn Traae. 5: Peder Halvorssøn Børsem. 6: Sjur Michelssøn Hjølmo. 7: Sjur Samsonssøn ibm: og 8: Magnus Jonssøn Møchletun. I Retten præsiderede Hans Højvelbaarenhed Hr: Kammerherre og Stiftsbefalingsmand von Hauch; Saa var og nærværende Stædets Foged, Velædle hr: Koren, samt Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven.

Hvorda de Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondahls Skibrede extraheret, bleve allerunderdanigst publicerede.

Folio 234. Sagen indstevnt af Torchel Lindebreche mod Iver Johannessøn Erdal blev paaraabt, da Citanten fremlagde Rettens paa sidste Høste ting givne Laugdag for Vidnet Ole Endressøn Bue, dateret 25 Oct: 1791, saalydende.

Iver Erdal svarede ikke efter Paaraab.

Vidnet mødte, som blev betydet Edens Forklaring, hvorefter han aflagde Eed og vidnede: at han var nærværende den af første Vidne Thore Aasem omprovede Tid, og hørde at {de gi} Parterne i denne Sag gjorde Afregning med hinanden i Henseende til de Penge hvor for Torchel Lindebreche var Incassator i Boed

1792: 252

efter Synneve Bue, men veed ikke om Christi Endres Datters Arv deri var indregnet. Vidnet fornam ikke andet end de bleve eenige om Regningen, men kan derimod ikke sige hvem af dem bleve {eenig} skyldige til hverandre. Dem:

Citanten fremlagde Indlæg af 2 Junii 1792, som blev læst og i Acten indtaget, saaledes lydende # hvorefter han begjærede denne Sag stillet i Beroe indtil den Sag som Thore Aasem mod ham haver anlagt, bliver sluttet.

Eragtet.

Den forlangte Udsættelse gives til Høstetinget dette Aar.

Hr: Foged Koren anmeldte at have til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet paa Justitiens Vegne ægtegift Mand Sjur Larssøn Øvre Spilde for begangne Hoer med ugift Qvindemenniske Kari Richolds Datter Tageschielde, der er confirmeret, derfor Dom at lide til Bøders Udredelse efter Loven, samt denne Actions Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand, og ville Actor for det første fornemme om de indstevnte mødte og tilstod Forseelsen.

Indstevnte Sjur Larssøn Spilden mødte og tilstod lovlig at være stevnet i denne Sag, ligesom han og tilstod at være Fader til det af Pigen Kari Ricolds Datter fødte Drægebarn.

Fogden, som havde hørt indstevntes Tilstaaelse om Forseelsens Virkelighed, maatte begjære Sagen udflyttet til næste Ting, saavel for at faae effectueret den i den Skyldiges Boe befalede Undersøgnings Forretning, som og for at fremlægge Præste Attest udi Sagen, og anmærkede tillige at Pigen Kari Ricolds Datter Tageschielde var indkaldet til Vedermaale og havde betalt de hende tilkommende Bøder.

Kari Ricolds Datter mødte ikke, thi afhiemlede Varselsmændene lovlig Varsel, nemlig Lænsmand Anders Lille Graven og Jon Josephssøn ibm:

Eragtet.

Sagen udstaaer til næste Ting, da Actor behager at besørge det fornødne. Imidlertid gives indstevnte Kari Ricolds Datter hermed Laugdag at møde til førstkommende Høsteting for at afgive sin Forklaring i Sagen, hvortil Actor besørger lovlig Varsel.

Tormod Warberg og Hans Garetun havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Ole Christopherssøn Warberg til at gjøre Regnskab for de af ham modtagne 7 Tønder Korn, hvor af er tilbagebetalt fem Tønder og krediteret ham een Tønde, saa at ikkun en Tønde rester, som indstevnte har nægtet at tilbagelevere, derom at anhøre Vidner og lide Dom til sammes Betaling, og denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Vidnerne Johannes Tveite og Amund Wig mødte for Retten.

For udeblevne Ole Warberg, og Vidnet Asbiørn Moursætter som under Falsmaal var indkaldet, afhiemlede forbemelte Kaldsmænd lovlig Varsel.

Citanten fremstillede

1ste Vidne, Johannes Tveite, aflagde Eed og vidnede: at Ole Warberg tilstod for Citanten Tormod Warberg at have efter Tilladelse taget 7 Tønder af det Korn som denne havde hjemført fra Byen.

2det Vidne, Amund Wig, aflagde Eed og provede: at han samme Dag og Tid afvigte Høst, søm første Vidne har forklaret, hørde at Ole Warberg tilstod at have efter Tilladelse taget 7 Tønder Korn af det Tormod Warberg tilhørde, uden at til kjende give hvad Slags Gods det var. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte, men udeblevne Ole Christopherssøn Warberg gives hermed Laugdag at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, og Vidnet Asbiørn Moursætter forelægges under Lovens Falsmaal til samme Tid at møde, sit edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Torbiørn Larssøn Kjerland havde til Sommertinget med mundlig Varsel indkaldet Iver og Ricold Ejde til at opfylde den indgangne Forening angaaende Nøst og Grund paa Ejde, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner: nemlig Gudmund Rønnestrand, {Hans Lar} Jan Hanssøn Top, samt godvillig mødende Lænsmand Lille Graven, Jon Josephssøn ibm: og Hans Larssøn Ejde, derefter Dom modtage efter nærmere Paastand, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Ricold Kierland og Vidnerne mødte. For udeblevne Iver Ejde afhiemlede forbemelte tvende

1792: 252b

Kaldsmænd lovlig Varsel.

Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags dato, saalydende # fremstod da første Vidne, Gudmund Larssøn Rønnestrand, som aflagde Eed og vidnede til de fremsatte Spørgsmaale saaledes: {1Sp:} Vidnet var nærværende da Foreningen mellem Citanten og Jndstevnte første Gang mundlig blev sluttet, og hørte at under deres Jorders Bytte undtog Torbiørn Ejde et nyt Nøst med Grund, hvori Iver og Ricold Ejde ingen Deel skulle have. 2 og 3 Sp: frafaldt Citanten. 4 Sp: Hørde det ikke. 5 Sp: heller ikke. Til de øvrige Spørgsmaale vidste Vidnet intet.

2 Vidne, Jan Hanssøn Top, aflagde Eed og vidnede: at han paa samme Tid som forrige Vidne har forklaret, hørte at Torbiørn Kjerland undtog halvedelen udi det nye Nøst, men intet blev talt om Grunden, eller om nogen Grundeleje skulde betales. Dem:

3 Vidne, Hans Larssøn Ejde, vidnede efter aflagt Eed eensstemmig med første Vidne, uden Forandring.

4 Vidne, Lænsmand Anders Lille Graven, aflagde Eed og provede: at han paa afvigte Aars Sommerting her paa Tingstædet hørde at Iver Ejde i Sønnen Ricold Iverssøns Nærværelse sagde at det omvidnede Nøst med Grund var undtaget fra Mageskiftet mellem deres Gaarde, men intet blev talt om Grundeleje; ligesom Iver lovede Torbiørn Kjerland til næste Høsteting derefter at meddeele ham denne Forening skriftlig paa sin egen Bekostning, hvortil Vidnet og det andet Vidne Jon Lille Graven blev ombedet at drage til Minde. Dem:

5 Vidne, John Josephssøn Lille Graven vidnede efter aflagde Eed, eensstemmig med forrige Vidne. {Demitteret}

\Begge/ Vidnerne forklarede end videre, at Ricold Iverssøn samme Tid samtykkede i denne Forenings Opfyldelse. Dem:

Ricold Kjerland henholdt sig til det ham meddeelte Mageskifte brev, som ikke indeholder nogen Undtagelse.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Iver Ricoldssøn Ejde laugdages at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter publiceret følgende:

1: Afkald af Ole Christensen Walberg (? Ole Christopherssøn Warberg?) til Formynderen Rovar Møchlethun paa hans Hustrues Vegne Chatharina Rovers Dt: for Arv efter Anna Tostens Dt: Møchlethun, stor 17 rd: 4 mrk: 11 s:

2: Do: af Siur Poulsen Opheim til Formynderne Iver Nessem og Poul Spaanem for hans Arv efter Anna Siursdr: Opheim i Uldvig, stor 119 rd: 8 s:

Den 5te Junii 1792 continuerede Gravens Skibredes Sommerting i forbemelte Laugrettesmænds nærværelse.

Da Hr: Foged Koren ædskede paa Folio 233 og 234 udsatte Slagsmaals Sager mod Ole Tostenssøn Sæd i Rette, og anmeldte, at som han havde faaet Underretning om at ingen nøjagtig Oplysning kunne erholdes, saa maatte han frafalde Søgsmalene, imod at Ole Tostenssøn Sæd betalte 6 rd: til de Fattige, og Rettens Gebyr samt Stevnepenge efter Anordningerne. hvormed disse 2de Sager saaledes ophæves.

Folio 234. Sagen mellem Aslach Scheye og Sønnen blev anmeldt forligt og ophævet.

Folio 234. Thore Aasem fremlagde Kjendelse i Sagen mod Torchel Lindebreche for 12 rd: 2 mrk: 9 s:, af 25 Octobr: 1791, saalydende:

Torchel Lindebreche begiærede Sagen udsat til næste Ting, indtil Sagen mod Iver Erdal, som her for Retten i Gaar blev udsat, er sluttet.

Thore Aasem paastod Dom efter Skiftebrevet, og Processens Omkostninger erstattet med 4 rd:, protesterende mod videre Udsettelse, som allene sigter til Udhael, da indstevntes Fordring paa Iver Erdal ikke vedkommer denne Sag.

Eragtet.

Sagen optages til Revision og Kjendelse eller Dom efter Beskaffenhed paa Sorenskriverens gaard Helleland i lovlig Tid.

Folio 235. Johannes Iverssøn Utne fremlagde Laugdag i Sagen mod Elling Fylkedal, af 25 Octobr: 1791, saalydende:

Elling Fylkedal mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos sagde at han nægtede at betale de fordrende 3 rd:, efterdi {Citanten} \han/ ikke befandt den solgte Hæst i den Tilstand som Citanten havde solgt den og foregivet den skulde være, hvorom han var villig efter

1792: 253

Stevnemaalet at aflægge Eed.

Citanten nægtede at modtage den anbudne Eed, men paastod Beviis for den paatalte Fejl efter Loven.

Elling Fylkedal vedblev sit forrige, og henholdt sig til Stevnemaalet, hvorved han er indkaldet at aflægge Eed.

Citanten overlod Sagen til Rettens Kjendelse, da ingen vare nærværende ved Hæstens Salg.

Eragtet.

Sagen optages til Kjendelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland i lovlig Tid.

Folio 235. Frue Møllerops Tingsvidnesag mod Lars Rønnestrand anmeldte hendes Laugværge hr: Kahrs at være forlig og afgjort.

Folio 242. Johannes Kinne lod fremlægge Laugdag eller Kjendelse i Sagen mod Torger Espeland, af 5 Decbr: 1791, saalydende #

Torger Espeland blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Lænsmanden anmeldte at Torger Espeland egenhændig har paategnet Kjendelsen som lovlig forkyndt.

Gullig Takle for sin Morbroder paastod Dom til Gieldens Betaling med 8 rd:, samt Sagens Omkostninger 4 rd:

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland i lovlig Tid.

Battaillons Tambour Amund Johannessøn Moetraaen af den Wossiske Battaillon fremstod for Retten og begjærede Laugrettet og samtlig tingsøgende Almue tilspurgt: om det ikke er dem bekjendt at hans paa Pladset Moetraae under Gaarden Moe i Gravens Præstegield og Skibrede nyelig opbyggede Huse, afvigte 16 Maji ved en ulykkelig Ildsvaade blev lagt i Aske, og desformedelst fortæret de fleeste af hans Eiendeele, undtagen nogle faae Klæder som han med megen Møje fik bjærget, derimod saavel alle Huuse som øvrige Eiendeele, tilligemed endeel af Hans Majestets Munderings og Armatur sorter aldeles opbrændte, saa at intet deraf er bleven tilbage; Til den Ende fremlagde han sin Compagnie Cheffs hr: Major von Grøns Optegnelse over bemeldte Armatur sorter, af Gaars Dato, saalydende #

Laugrettet og Almuen eensstemmig svarede: at det forholder sig som omspurgt, i alle Deelee, og at aldeles intet, uden Tambourens egne faae Klæder, bleve bjærgede, ligesom det er bekjendt at de ombemeldte Munderings sorter hos Tambouren var beroende.

Herom Requyrenten forlangede Tingsvidne under Laugrettets Bekræftning. Som bevilges.

Tobias og Ole Helland havde med mundlig Varsel indkaldet Lieutenant Hans Ernst Møllerop for Gield 130 rd: efter Obligation af 2 Januar 1790, med Rente af 40 rd: fra Obligationens Dato, samt af den fulde Summa fra 2 Janaurii 1791 indtil fornøjelig Betaling skeer, der for Dom at lide til Capitalens Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Jndstevnte Lieutenant Møllerup mødte ikke.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Jon ibm: afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne hr: Lieutenant Møllerup laugdages at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Amund Medhus og Jacob Olsson Tvedt havde mundlig indkaldet Soldat Jacob Hanssøn Tvedt fordie han har skudt Ræv paa Citantens Aadsel, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Jacob Hanssøn Tvedt blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Jon ibm: afhjemlede lovlig Varsel.

Vidnerne Siur og Torchel Tvedt mødte, hvilke aflagde Eed og hver for sig vidnede saaledes:

1 Vidne, Sjur Larssøn Tvdt, provede: At han afvigte Høst vel saae at der var bleven skudt paa det af Citanterne udlagte Aadsel, men veed ikke af hvem Skudet skeede.

2 Vidne, Torchel Tostenssøn Tvedt, var eensstemmig med forrige Vidne. Vidnet hørte Skud, og strax efter saae Jacob Hanssøn gik omkring hvor Aadselet laae, med Gevær i Haanden, og hørte at Jacob forlangte Lygte, men veed ikke hvad han ville bruge den til, eller hvorfra han kom da Vidnet mødte ham. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig indstevnte men udeblevne Jacob Hanssøn Tvedt laugdages at møde til næste Høste ting, denne Sag at tilsvare. Citanterne besørger Varsel.

1792: 253b

Aamund Schaar anviste Fællen af en voxen Bjørn som i Maji Maaned dette Aar er skudt i Holvens Udmark, hvilken af Fogden blev mærket ved at afskjære den venstre fremfod, og blev Skudpengene betalt.

Lars, Asbiørn og Knud Garen havde indkaldet med mundlig Varsel Jon og Asbiørn {Garen} \Moursætter/ til at opfylde en Forening indgaaet om Mærkerne mellem deres Gaarde, paa Grund af en Fredlysning af 1783, derom at anhøre Vidner og lide Dom, samt at betale den paa Citanternes Ejendom skeede Skov Hugst efter Taxation, om alt at lide Dom som forbemeldt til Undgiældelse, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Jon og Asbiørn Moursætter mødte ikke, thi afhiemlede de forbemeldte Kaldsmænd lovlig Varsel.

Citanterne forbeholdt at fremføre Vidner til næste Ting om fornødiges, og imidlertid fremlagde en Frdlysning af 27 Octobr: 1783, tinglyst 29 ditto, med paategnet Vedtagelse af vedkommende, saalydende # Imidlertid begiærede de Laugdag for udeblevne Vederparter.

Eragtet

Lovlig indstevnte men udeblevne Jon og Asbiørn Moursætter gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Arne Fylkedahlen havde med mundlig Varsel indkaldet Lars Kierland fordie han har taget en Skind buxe, Citanten tilhørende, derom at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner, Elling Dalen, Torfind Rønnestrand og Gullig Dalen, derefter Dom modtage til samme Buxes Betaling, og Processens Omkostninger at erstatte.

Lars Kierland mødte ikke efter Paaraab.

Af Vidnerne mødte ikkun Elling Dalen.

For udeblevne Part og Vidner afhiemlede de forbemeldte Kaldsmænd lovlig Varsel.

Vidnet Elling Jenssøn Fylkedalen aflagde Eed og vidnede: at Lars Kjerland for 3 Aar denne Sommer siden hiembragte fra Arne Fylkedalen, som er Soldat øster paa, iblandt adskillige Klæder, {hv} den paastevnte Buxe, som alt blev leveret til Vidnet, som Citantens da værende Husbond. Jndstevnte sagde derefter samme Tid at have tilgode 1 rd: hos Citanten, men medens Vidnet søgte Oplysning om dette Krav var rigtig formedelst Skrivelse til Citanten, var Buxen bortkommen af Vidnets Loft, og har Vidnet seet den hos bemelte Lars Kierland, som af Citanten har været tilbudet at modtage den skyldige 1 rd: imod Buxens Udleverelse, men da fordrede Lars en Gield af 2 rd: 2 mrk: hos Arne, som denne ej tilstod. Vidnet veed vist at Lars ikke skulde have flere Penge tilgode hos Arne end den omtalte 1 rd:, hvormed Vidnet har hørt deres Afregning.

Nu indfandt sig Vidnet Torfind Rønnestrand, som efter aflagt Eed provede: at have hørt af indstevnte Lars Kjerland at han ville tage den paastevnte Buxe for den tilgode havende 1 rd: hos Arne Fylkedalen, men veed ikke eller kan erindre at have seet at han tog den. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lars Kjerland, som befindes lovlig at være stevnt, gives hermed Laugdag at møde til næste Ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnet Gullig Dalen forelægges herved under Lovens Falsmaal til samme Tid at aflægge sit Vidnesbyrd, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Den 6 Junii continuerede Gravens Skibredes Sommer ting i overværelse af samme Laugret som i Gaar.

hvor da blev publiceret

3: Afkald af Trond Nielssøn Følchedahlen til Formynderen Simon Ringøen, for Arv efter Niels Nielssøn Følchedahlen, stor 115 rd: 1 mrk: 9 s:, dateret 25 Februarii 1792.

4: Dito af Brynild Larssøn til Formynderen Lars Brynildssøn Saaqvite, for Arv efter Guri Hans Datter Øfre Spilden, stor 3 rd: 3 mrk: 6 s:, dito Dato.

5: Siur Larssøn til Formynderen Lars Brynildssøn Saaqvite, Arv efter Anna Siurs Datter Saaqvite, stoer 61 rd: 2 s:, dateret Dito Dato.

6: Ditto af Ditto til Ditto for Arv efter Dito, stor 61 rd: 2 s:, Dito Dato.

7: Dito af Omund Haaime paa hands Huustrue Guro Anders datters Vegne til Formynderen Anders Møen for Arv efter Britha Anders Datter Møen, stor 12 rd: 1 mrk: 12 s:, Dito Dato.

8: Dito af Catarina Conrads Datter til Formynderen Lars Haaime for Arv efter Britha Ellings Datter Undeland, stor 5 rd: 1 mrk: 8 s:, Dito Dato.

9: Dito af Guro Conrads Datter {Undeland} til Aschild Undeland for Arv efter Britha

1792: 254

Ellings Datter Undeland, stor 5 rd: 1 mrk: 8 s:, dito Dato.

10: Dito af Lars Gudmundssøn til Gudmund Rønnestrand for Arv efter Geertrud Torfinds Datter, stoer 6 rd: 4 mrk: 9 s:, Dito Dato.

11: Torfind Gudmundssøn Rønnestrand til Gudmund Rønnestrand for Arv efter Dito, stoer 6 rd: 4 mrk: 9 s:, Dito Dato.

12: Dito til Elling St: Graven paa hands Huustrue Anna Michels Datters Vegne til Aamund Schaar for Arv efter Christie Ivers Datter Schaftedahl, stoer 44 rd: 5 mrk: 12 s:, Dito Dato.

13: Dito af Dito paa Dito Vegne til Dito for Arv efter Iver Larssøn Meeas, stoer 7 rd: 1 mrk:, D: D:

14: Do: af Guro Ivers Datter til Brynild Hauen for Arv efter Iver Trondssøn Schaftedahl, stoer 1 rd: 5 mrk: 10 s:

15: Do: af Ole Jørgenssøn til Jørgen Kiærland for Arv efter Sigrie Johannes Datter Kiærland, stor 16 rd: 0 mrk: 8 s:, Dito Dato.

16: Do: af Angunna Gunders Datter til Aamund Wattetvedt for Arv efter Maritha Wiglichs Datter Bolstad, stoer 4 rd: 2 – 11, Dito Dato.

17: Do: af Størcher Helgessøn Øfre Wasenden til Endre Larssøn Fylchedahl for Arv efter (Hel?)ga H(....?) Datter Holven, stoer 16 rd: 2 s:, Do: Dato.

18: Dito af Niels Iverssøn Leqve til Siur Leqve for Arve efter Iver Olssøn Øfre Leqve, stor 59 rd: 5 mrk: 13 s:

19: Dito af Paul Iverssøn Leqve til Hans O: Hagestad for Arv efter Iver Olssøn Ø: Leqve, stoe 59 rd: 5 mrk: 13 s:, Do: Dato.

20: Do: af Thore Tostenssøn Tvedt til Anders Tostenssøn Herreid efter Tosten Torchildssøn Tvedt, stoer 25 rd: 1 mrk: 9 s:, Do: Dato.

21: Do: af Lars Bierche paa hands Huustrue Ingeborgs Vegne til Paul Traae, stoer 83 rd: 1 mrk: 2 s:, efter Niels Iverssøn Jørdre, D: Dato.

22: Do: af Do: paa Do: Vegne til Do: for Arv efter Hans Nielssøn Jørdre, stoer 8 rd: 2 mrk: 12 s:, Dito Dato.

- 23: Dito af Johannes Nielssøn til Iver Breche for Arv efter Hans Nielssøn Jørdre, stor 16 rd: 5 mrk: 9 s:, Dito Dato.
- 24: Dito af Christie Gunders Datter til Gunder Larssøn Bue for Arv efter Elie Niels Datter Bue, stoer 25 rd: 4 mrk: 10 s:, Dito Dato.
- 25: Do: af Niels Andvedssøn til Ole Olssøn Boelstad for Arv efter Andved Nielssøn S(chaar?), stoer 65 rd: 1 mrk: 2 s:, Do: Dato.
- 26: Do: af Siur Gunderssøn Bue til Gunder Larssøn Bue for Arv efter Elie Niels Datter Bue, stoer 51 rd: 5 mrk: 3 s:, Do: Dato.
- 27: Do: af Geermund Gunderssøn Bue til Gunder Larsøn Bue for Arv efter Ellie Niels Datter Bue, stoer 51 rd: 3 mrk: 3 s:, Do: Dato.
- 28: Do: af Tosten Hanssøn Herreid til Rovar Møchlethun for Arv efter Hans Tostenssøn Hrreid, stor 71 rd: 2 mrk: 10 s:, Do: Dato.
- 29: Dito af Ingeborg Davids Datter til Elling Jenssøn Følchedahl for Arv efter David Størcherssøn Moe, stoer 57 rd: 8 s:, Do: Dato.
- 30: Do: af Sigrie Davids Datter til Peder Paulssøn Spilden for Arve fter David Størcherssøn Moe, stoer 57 rd: 8 s:, Do: Dato.
- 31: Do: af Iver Monssøn Moe til Brynild Haugen for hands Hustrue Britha Davids Datter Moe[s Arv] efter David Størcherssøn Moe, stoer 57 rd: 8 s:, Do: Dato.
- 32: Do: af Anders Størcherssøn Nesseim til Haaver Endressøn Fylchedahl for Arv efter Størcher Davidssøn Nesseim, stor 26 rd: 4 mrk: 8 s:, Do: Dato.
- 33: Do: af Ragnilde Sølfests Datter til Sølfest Gunderssøn Wiig for Arv efter Guri Halstens Datter Wiig, stoer 3 rd: 3 mrk: 14 s:, D: D:
- 34: Do: af Ingerie Sølfests Datter til Do: for Arv efter Do: paa lige Sum, D: D:
- 35: Do: Niels Sølfestssøn til Dito for Arv efter Do:, stoer 7 rd: 1 mrk: 13 s:, D: D:
- 36: Do: af Halsten Sølfestssøn til Do: for Arv efter Do: paa lige Sum, D: D:
- 37: Do: af Johannes Michelssøn til Niels (Rø?)en for Arv efter Brithe Johannes Datter H(aaim?), stor 3 rd: 2 mrk: 2 s:, D: D:
- 38: Do: af Hellie Haaverssøn Wold til Torbiørn Holven for Arv efter Haaver Helliessøn Holven, stoer 35 rd: 8 s:, D: D:
- 39: Do: af Haaver Olssøn Ø: Følchedahl til Lars Olssøn Aase for Arv efter Ole Aamundssøn Ø: Følchedahl, stoer 136 rd: 5 mrk: 6 s:, D: Dato.
- 40: Do: af Johannes Nielssøn Jordal til Iver Siurssøn Breche for Arv efter Niels Iverssøn Jordal, stoer 116 rd: 2 mrk: 4 s:, D: Dat:
- 41: Do: af Lars Johnssøn Bierche paa Myndtlingen Anna Niels Datters Vegne til Johannes Siurssøn

1792: 254b

Nesseim for Arv efter Niels Sjurssøn og Hans Nielssøn Jørdre, stoer 91 rd: 3 mrk: 14 s:, D: D:

- 42: Do: af Tosten Anderssøn Herreid til Lars Tostenssøn Sæd for Arv efter Anved Tostenssøn Meettuus, stoer 3 rd: 4 mrk: 5 s:, D: D:
- 43: Do: af Berthel Anderssøn Liisebreche til Hans Saaqvitnes Stervboe for Arv efter Anders Hansøn Liisebreche, stoer 8 rd: 5 mrk: 15 s:, D: D:
- 44: Do: af Lars Anderssøn Hylden til Jens Nestaas for Arv efter Ingeborg Lars Datter Hylden, stoer 5 rd: 4 mrk:, D: D:
- 45: Do: af Ole Anderssøn Hylden til Anders Opheim for Arv efter Ingeborg Lars Datter Hylden, stoer 5 rd: 4 mrk:, D: D:
- 46: Do: af Gundbiør Lars Datter til Lars Anderssøn Hylden for Arv efter Ingeborg Lars Datter Hylden, stoer 2 rd: 5 mrk:, D: D:

47: Do: af Svend Torbjørnssøn Holven til Torbjørn Larssøn Holven for Arv efter Sigrie Johannes Datter Holven, stoer 112 rd: 4 mrk: 6 s:, D: D:

48: Do: af Sjur Larssøn til Lars Brynildssøn Saaqvitte for Arv efter Guri Hans Datter Ø: Spilden, stoer 3 rd: 3 mrk: 6 s:, D: D:

49: Do: af Formynderen Ole Ricoldssøn jeltness til forrige Formynder Aslach Hanssøn Windahl for Anna Sølfests Datters Arv tilfalden efter Elen Ols Datter Nedre Torblaae, Capitael og Renter 76 rd: 2 mrk: 3 s:, dateret 31 December 1791.

50: Paul Torchelssøn Nedre Leqves udstædde Bygsel Seddel med Revers paa Huusmandspladset Wolden under Gaarden Nedre Leqve, til Ja(ns?) Paulssøn Nedre Leqve, dateret 14 Martii 1792.

51: Christopher Siurssøn Jeltness Bygselbrev med Reversal til Halsteen Iverssøn pa Pladset Solheim under Gaarden Jndre Wicheness, dateret 3 December 1791.

52: Wiglich Davidssøn Undelands udstædde Obligation af Dato 3 Juni 1791 til Torchel Paulssøn Lindebreche 92 rd:, og til Ole Ellingssøn Lille Berge 98 rd:, tilsammen 190 rd:, er den 6 Juni 1792 læst til Udslættelse af Pandtebogen.

53: Michel Davidssøn Hyldens Dito til John Aalvigen paa Summa 150 rd:, og til Lars Jenssøn Oppedahl den Summa 150 rd:, tilsammen 300 rd:, er efter vedkommendes Paategnede Qvittering paa Obligationen, som er dateret 8 Juni 1785, læst til Udslættelse af Pandtebogen

54: Niels Anderssøn Hereids udstædde Obligation til Arne Knudssøn Hærrandsnøstet, af Dato 22 December 1788, paa Capital 150 rd:, er læst til Udslættelse af Pandtebogen.

55: Niels Pedersen Følkedalens Mortification dat: 6 Junii 1792 paa de 290 rd: som Elling Torfindsen Lindebreche til ham skyldede efter Pante Obligation {stor} af Dato 23 Octobr: 1771.

56: Brynnild Torgiersen Espelands Overdragelse {at} til Halsten Davidsen Espeland af hans Odels Rett paa 22 ½ Mrk: Smør, ¼ Geedskind, No: 30, for Summa 24 rd:, bem:te Document dat: 25 Febr: 1792.

57: Elling Torfindsen Lindebreche[s] udstæd[de] Pante Obligation af Dato 6 Juni 1792 til Poul Iversen Øvre Leqve paa 165 rd:, og til Niels Iversen ibid: paa 165 rd:, tilsammen 330 rd:, derfor pantsat 1 ½ Spand Smør og 1 ½ Geedeskind i Gaarden Lindebreche i Ulvigs Sogn.

58: Giermund Gundersens Skjøde udstæd af Gunder Larsen Jndre Bue med flere paa 21 Mrk: Smør i Gaarden Bremnes for 200 rd:, dat: 10 April 1792.

59: Lars Gundersens Skjøde af 10 April 1792 paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud, ½ Geedeskind og 1 Kalveskind i Gaarden Jndre Bue, udstæd af Gunder Larsen Jndre Bue med flere for Summa 183 rd: 9 s:

60: Niels Gundersens Skjøde dat: 10 April 1792 paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud, ½ Geedeskind og 1 Kalveskind, {udstæd af} i Gaarden Jndre Bue, udstæd af Gunder Larsen Jndre Bue med flere.

61: Arne Knudsen Herrejds Skjøde af 27 Martij 1792 paa 1 bpd: Smør i Hotle, udstæd af David Ørjansen Tvedt, for 399 rd:

62: Arne Knudsen Herrej[s] udstæd[de] Vilkaars Brev til David Ørjansen Tvedt, dat: 27 Martii 1792.

63: Lars og Niels Gundersen Bue[s] udstæd[de] Vilkaars brev til deres Fader Gunder Larsen Bue, dat: 5 Junii 1792.

64: Giermund Gundersen Bremnes udstæd[de] Vilkaars brev til sin Fader Gunder Larsen, dat: 6 Junii 1792.

65: Halsteen Davidsen Aandelands Skjøde af Dato 6 Junii 1792, udstæd af Wiglich Davidsen Aandeland paa 1/8 Løb Smør, ¼ td: Salt med bøxel og Herlighed, samt Overbøxel til 3 Mrk: Smør, 1/4 Faareskind, for Summa 330 rd:

66: Knud Aslachsen Schejes Skjøde af 9 April 1791, udstæd af Provst Schnabel med flere paa 18 Mrk: Smør, ½ bukkaskind med bøxel og Herlighed i Scheje for 380 rd:

1792: 255

67: Endre Aslachsen Scheies Overdragelse af hans Odels Rett til hans broder Knud Aslachsen Scheje paa de 18 mrk: Smør, ½ bukkaskind, som bem:te Knud Aslachsen efter Skjøde af 9 April 1791 er Ejer af. Overdragelsen af Odels Retten lyder paa 50 rd:, og dat: 6 Junii 1792.

68: Skiftebrevet Efter Elias Torkelsen Langesætter, Af Dato 31 Martji 1791, er læst for saavidt ½ Løb Smør og ½ Hud Jordegods i Gaarden Aarhus/, som er udlagt til Sønnen Torkel Eliasen Langesætter for 100 rd:

Restance Registeret for Gravens Skibrede blev fremlagt, og i de 2de Mænds Anders Bertelsen Randestvedt og Wigligh Davidsen Undeland[s Overværelse], og blev befunden saaleedes for 1791 – 122 rd: 1 mrk: 6 s:, og for det halve Aar 1792 – 563 rd: 4 mrk: 12 s:, tilsammen 686 rd: 2 s:, som af Laugrettet blev ved Bekræftning stadfæstet.

Da ingen efter udraab havde noget videre ved Retten at forrette, blev Tinget ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1792, den 7de Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Sage- og Skatte Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne gaard**. Ved Retten var nærværende Hr: Foged Koren, Læns mændene John Torgiulssøn Hougse og Niels Helgessøn Hamre, saavelsom efterskrevne for indeværende Aar opnævnte eedsvorne Laugrettes mænd: 1: Svend Jacobssøn Huus. 2: Tobias Ellingssøn ibm: 3: Jacob Pederssøn Hougse, i hans Stæd Peder Torgiulssøn Hougse. 4: Ole Iverssøn Hougse. 5: Jacob Svendssøn Hougstvedt. 6: Lars Jørgenssøn Jaastad, i hans Stæd Peder Jonssøn Lindvig. 7: Ole Jonssøn Jaastad, i hans Stæd Ole Iverssøn Naae, og 8: Jon Olssøn Aga, saavelsom {efterskrevne aate} samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda de Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ere extraherede, allerunderdanigst og underdanigst bleve tinglæste.

Folio 237. Hr: Foged Korens Sag mod afskeediget Serge[a]nt Torchel Monssøn fordie han haver solgt Øll og Brændevin til Fylderie, blev paaraabt, da Actor anmeldte at saasom den indstevnte Torchel Monssøn ved Døden er afgangen, og intet tilstrækkeligt Beviis for Forseelsen efter Undersøgning, kunde faaes, saa frafaldt han Actionen og ophævede Sagen.

Folio 238. Ditto Sag mod Haaver Guttormssøn Svartvedt og Johannes Iverssøn Utne paa deres Hustruers Vegne for fortidlig Sammenleje, frafaldt velbemeldte Hr: Fogden paa Grund af det i Dag publicerede allernaadigste Rescript af 24 Novbr: 1791.

Folio 239. Ditto Sag mod Soldat Jacob Michelssøn Lothes Hustrue for fortidlig Sammeleje, blev ligeleedes frafaldet paa bemeldte Grund.

Ole Haldorssøn Helland fremlagde skriftligt Stevnemaal for Helge Ormssøn Øveland til at betale 340 Rdlr: for de ham ved Skjøde af 29 Octobris 1790 overdragne 1 bpd: 22 Mrk: Smør

udi Gaarden Øvreland i Røldahl, med Renter deraf fra 16 Maji 1792 indtil Betaling skeer, samt Renter af den paa Obligation udsatte Capital som ikke formedelst Kjøbe Summens Udeblivelse, er betalt, alt efter Stevnemaalets nærmere Formeld, dateret 16 Maji 1792, som i Retten blev oplæst, saalydende #

Indstevnte Helge Ormssøn Øvreland blev paaraabt, men ingen svarede.

Heller ikke mødte Vidnerne Omund Olssøn og Niels Osmundsson Berge, eller den til Vedermaele indkaldte John Larssøn Øvreland. For disse udeblevne afhjemlede Kaldsmændene Niels Helgessøn Hamre og Knud Thorssøn Horreness lovlig Varsel.

Citanten fremstillede det mødende Vidne Ole Ormssøn Berge, som aflagde Eed og vidnede: at være Broder til indstevnte, derefter forklarede: at have hørt Kjøbesummen for Øvreland var efter Skjødets Indhold 340 rd.; hvilke Vidnet troer ej ere betalte, men kan intet derom med Vished sige. Dem:

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet

Lovlig stevnte men udeblevne Helge Ormssøn Øvreland laugdages hermed at møde til næste Høsteting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Omund Olssøn og Niels Osmundsson Berge forelægges under Lovens Falsmaal til samme Tid deres eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

1792: 255b

Knud Bustetun paa egne og Tobias Rogdes Vegne havde med mundlig Varsel indkaldet Tore Thorssøn Botten for Gield 15 rd.; derom at lide Dom til Betaling, samt Sagens Omkostninger at erstatte.

Thore Botten mødte ikke. de forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten erindrede on Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Thore Thorssøn Botten gives hermed Laugdag til næste Høsteting at møde, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Folio 238. Helge Hanssøn Hougse lod paa Enken Sigrid Sølfests Datters Vegne ædske Sagen mod Jacob Larssøn Yttre Qvalvig i Rette, og paastod Dom efter forhen skeede Irettesættelse.

Jacob Qvalvig blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland i lovlig Tid.

Dagen efter, den 8de Junii 1792, vedvarede Sommertinget for Kingservigs og Røldals Skibreder i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse. Da Sagen udsat

Folio 238. mellem Knud Larssøn Bustetun og Ole Haaverssøn Præstegaard angaaende eendel Bord som er giort Forbud paa, blev paaraabt.

Da Citanten Knud Bustetun anmeldte at han i følge sin Forbeholdenhed paa sidste Ting med mundlig Varsel havde i Continuation af forrige Sag indkaldet Ole Haaverssøn Præstegaard at anhøre de 3de Vidners, Aamund Tostenssøn Sandvens, Tosten Arnessøn Opheims og Ole Olssøn Reinsaases Eedfæstelse paa de fra dem den 6 Junii 1791 fremlagde Attester, derefter Dom i Hoved Sagen modtage efter forrige Paastand.

Indstevnte Ole Haaverssøn Præstegaard tilstod lovlig at være stevnet;

Vidnerne mødte, hvoraf første

Vidne, Aamund Tostenssøn Sandven, aflagde Lovens Eed og forklarede at hans udgivne og paa afvigte Aars Sommerting, fremlagde Attest er aldeles rigtig, efter at samme for ham inden Retten blev oplæst. Ole Præstegaard bad tilført at Aamund Sandven er troelovet med Knud Bustetuns Datter.

2det Vidne, Tosten Arnessøn Opheim, som paa Sommer- og Høste tinget 1790 forhen i denne Sag har vidnet, blev forelæst de da aflagte Provemaale, de han vedtog, {efter at samme ham var forelæst}, at være sandfærdig og rigtig, ligesom den nu atter for ham oplæste {Contract} Attest, som den 6 Junii 1791 er fremlagt, er rigtig, hvilket alt han under forrige Eeds Kraft {af} bekræftede. Dem:

3 Vidne, Ole Olsson Reinsnaas, blev forelæst sit paa Sommer tinget 1790 aflagte Vidnesbyrd, det han tilstod at være rigtig. I Henseende til den oplæste Attest, svarede Vidnet under forrige Eeds Kraft at han ikke veed om andre Bord end de paastevnte, og at Bordene stode i Odde, hvorom Knud Bustetun og Anve Lione accorderede, saavidt Vidnet veed. Dem:

Citanten Knud Bustetun paastod Dom, hvorefter Ole Præstegaard maatte tilfindes at have forbrudt Bordene formedelst hans Indgreb i Comparentens Rettigheder, det passerede Forbud ved Dom bekræftet, og bemelte Ole Præstegaard tilfunden at erstatte Citanten skadesløs denne Sags Omkostninger med 20 rd:

Ole Præstegaard begiærede Sagen til næste Ting udsat for at fremskaffe nøjere Oplysning, da Sagen ikke er saaledes incamineret at Comparenten kunde deducere Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen bliver end eengang udsat til næste Ting, da Ole Præstegaard haver endelig at slutte Sagen fra sin Side, eller i Manglende fald tilskrive sig der af flydende Ulejlighed.

Folio 238. Samson Hanssøn Utne ædskede Sagen mod sin Søster Catharina Hans Datter i Rette, og efter sin Reservation næst afvigte Ting fremlagde den paatalte Regning af 14 Junii 1786, hvorefter han hos sin salig Fader skulde tilgode komme 163 rd: 1 mrk: 6 s., hvilke i Skiftet efter Forældrene er anført, men formedelst Benægtelse fra indstevntes Side af Skifte Forvalteren henvist til Beviis ved Rettergang. Bemelte Regning saalydende # hvorefter Citanten paastod Dom til at indstevnte maatte tilfindes efter Stevnemaalet at aflægge Benægtelses Eed, eller anhøre Bekræftelses Eed, saasom Comparenten intet andet Beviis end forbemelte Regning kunde fremskaffe.

Indstevntes Mand paastod Beviis efter forrige Tilførsel.

Eragtet

Sagen optages til Dom eller Kjendelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland i lovlig Tid.

1792: 256

Folio 237. hr: Foged Koren iretteædskede den fra seeneste Ting til nu udsatte Sag mod Aslach Svendssøn Ysteness fordie han haver sammen kaldet en heel Deel Mennesker at aflægge Eed paa om nogen af dem havde borttaget den fra Hald Midness efter Sigende bortstjaalne Uld, og vilde Fogden fornemme om den indstevnte møder med Tilsvar.

Aslach Svendssøn Ysteness anmeldte at have med mundlig Contra Stevnemaal indkaldet Ole Midness at møde til dette Ting og for Retten anhøre stevnte og ustevnte Vidner, hvormed at bevise sin Uskyldighed imod Ole Midnesses ulovlige Angivelse, derefter at anhøre Dom til Bøders Udredelse for sin ulovlige Beskyldning, og erstatte ham alle sine ibragte Omkostninger.

Ole Midness vedtog lovlig at være kaldet.

De indstevnte Vidner Niels Amundssøn og Iver Jacobssøn Ysteness mødte. Ligeledes var under Lovens Falsmaal indkaldet de forhen i Sagen afhørte Vidner Østen Pederssøn Insteness,

Michel Ingebretssøn ibm:, og Asbiørn Anderssøn ibm:, som ej var nærværende, thi afhieMLEde Kaldsmændene Lænsmanden Jon Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

hr: Foged Koren tog til Gienmæle.

Fremstod derefter Citanten, som fremlagde skriftlige Spørgsmaale af 7 Junii 1792, saalydende #

1 Vidne, Niels Amundssøn Insteness, aflagde Lovens Eed og provede til fremsatte 1 Sp: Jo. 2 Sp: Vidnet vidste ikke andet. 3 Sp: Hald Midness sagde at der skulde aflægges Eed om noget Uld som var hannem frakommen. 4 Sp: Ja, Hald bad baade Aslach og Vidnet paa en Tid. 5 Sp: Saae det ikke. 6 Sp: Bogen var lagt paa Bordet førend Vidnet kom ind, altsaa ikke veed hvem som lagde den der. 7 Sp: Hørte Vidnet ikke. 8 Sp: Aslach Ysteness afsagde Eeden, men Vidnet veed ikke om det var for at undgaae Mistanke. 9 Sp: Aslach Ysteness afsagde Eeden ikkun eengang for sin egen Person. 10 Sp: Hald Midness forlangede af de samtlige tilstædeværende at Eeden skulde aflægges. 11 Sp: Hørte at der blev talt om hvem der skulde begynde med at aflægge Eden, hvortil Aslach Ysteness svarede: Det var {det ..d..} ligemeget hvem som begyndte, og at han skulde først gjøre det. 12 Sp: Nej. 13 Sp: Aslach Ysteness gjorde ikke meer end de andre til dette Foretagende.

2 Vidne, Iver Jacobssøn Ysteness, aflagde Eed og provede til de fremsatte Spørgsmaale: 1 Sp:, 2, 3 og 4 Sp: eensstemmig med første Vidne. 5 Sp: Aslach Ysteness satte sig ikke ved Bordet. 6 Sp: Kan ikke erindre det. 7 Sp: Nej. 8 Sp: Ligesom første Vidne, ligesom Vidnet formoder at Eeden skeede af ham for at undgaae Mistanke. 9 Sp: Aslach Ysteness spurgde hvad Formular skulde bruges, men kan ikke erindre enten han eller Hald Midness aflagde Eden først, heller ikke om Aslach meer end eengang læste Eden. 10 Sp: Ligesom første Vidne. 11 Sp: Kan Vidnet aldeles ikke erindre. 12 Sp: Heller ikke. 13 Sp: Ligesom første Vidne. Dem:

Fogden, i Anledning af disse Vidnesbyrd, maatte anmærke at Aslach Svendsøn Ysteness haver været den første der haver aflagt denne upasselige Eed efter een af ham selv forfattet Formular, hvilket ikke kunde have andet til Følge end at de andre tilstæde værende med samme Ord og Udtryk saa sig nød at aflægge Eden, og derfor vedblev sin Paastand som sidste Rettes dag blev nedlagt, til Doms udi Sagen, da intet frem kommer som derudi kan gjøre Forandring.

Contra Citanten fremlagde skriftligt Indlæg af 7 Junii 1792, som inden Retten blev oplæst, saalydende # og derefter begjærede Laugdag for de udeblevne Vidner til næste Ting.

Eragtet

De under Falsmaal indkaldte Vidner Østen Pederssøn Insteness, Michel Ingebretssøn ibm:, og Asbiørn Anderssøn ibm:, som nu ikke møder, gives hermed Forelæggelse under Lovens Falsmaal at møde til næste Høsteting, deres eedelige Vidnesbyrd at aflægge i Sagen, hvortil Contra Citanten Aslach Svendsøn Ysteness besørger lovlig Varsel.

1792: 256b

Dagen efter, den 9de Juni, vedvarede Sommertinget for Kingservig og Røldahl Skibreder i forbemeldte Laugrettes Mænds Nærværelse, hvorda blev publiceret følgende

1: Afkald af Tosten Sygnessvedt til Formynderen Wiglich Pederssøn Berven for Arv efter Peder Iverssøn Ber[v]en, stoer 28 rd: 3 mrk:, dateret 28 Februarii 1792.

2: Dito af Holger Haastabøe til Erich Pederssøn Nøstvig for Arv efter Margaretha Michels Datter, stoer 38 rd: 2 mrk: 15 s:, D: D:

3: Dito af Arne Lutro til Iver Ysteness for Arv efter Ole Langesetter, stoer 45 rd: 1 mrk: 4 s:, D: D:

- 4: Do: af Ole Jordahl paa sin Huustrue Torbjør Jacobs Datters Vegne til Asbjørn Maage for Arv efter Christen Ejtrem, stoer 41 rd: 3 mrk: 13 s:, D: D:
- 5: Do: af Guro Thors Datter til Thor Biordahl for Arv efter Herborg Hans Datter Yttre Biordahl, stoer 21 rd: 2 mrk: 12 s:, D: D:
- 6: Do: af Christie Helges Datter til Aamund Helgessøn Qvalvigen for Arv efter [Helge?] Helgessøn Qvalvigen, stoer 5 rd: 1 mrk: 9 s:, D: D:
- 7: Do: af Gunilde Samsons Datter til {Anna Knuds Datter} \Samson/ Tochim for Arv efter Anna Knuds Datter Tochim, stoer 29 rd: 15 s:, D: D:
- 8: Do: af Holger Nielssøn til Niels Johannessøn Sexe for Arv efter Anna Holgers Datter Nedre Sexe, stoer 30 rd: 2 mrk: 8 s:, D: D:
- 9: Do: af Hald Nielssøn til John Aamundssøn Berven for Arv efter Niels Ellingssøn Øvre Berven, stoer 20 rd: 5 mrk: 3 s:, D: D:
- 10: Do: af Lars Aamundssøn til Aamund Bergessøn Alsager for Arv efter Karie Lars Datter Jndre Alsager, stoer 19 rd: 12 s:, D: D:
- 11: Do: af Svend Aslachssøn Ysteness til John Haugse for Arv efter Torbjør Jacobs Datter Hause, stoer 27 rd: 17 s:, D: D:
- 12: Do: af Wiglich Berven til Thore Knudssøn Dønne for Arv efter Gunbjør Knuds Datter Dønne, stoer 85 rd: 1 mrk: 8 s:, D: D:
- 13: Do: af John Michelssøn til Michel Johnssøn Lutro for Arv efter Sidselle Michels Datter, stoer 19 rd: 1 mrk: 13 s:, D: D:
- 14: Do: af Torchild Michelssøn til Do: for Arv efter Do:, Do: Capital, D: D:
- 15: Do: af Michel Michelssøn til Do: for Arv efter Do:, Do: Capital, D: D:
- 16: Do: af Od Ejtrem til Samson Tochim for Arv efter Ingeborg Giermunds Datter Schielvig, stoer 9 rd: 3 mrk: 2 s:, D: D:
- 17: Do: af Berge Olssøn til Wier Haugstvedt for Arv efter Ole Larssøn Reijsetter, Capital 10 rd: 2 mrk: 8 s:, D: D:
- 18: Do: af Agotha Povels Datter til Sjur Johnssøn Ysteness for Arv efter Sidselle Brynilds Datter Ysteness, stoer 15 rd: 7 s:, D: D:
- 19: Do: af Jacob Pederssøn Hause paa sin Huustrue Ingeborg Michels Datters Vegne til Jens Fylchedahl for Arv efter Michel Brynildssøn Tioflaat, stoer 12 rd: 3 mrk: 3 s:, D: D:
- 20: Do: af Hans Keepsse(?) paa sin Huustrue Ingeborg Erichs Datters Vegne til Erich Pederssøn Nøstvig for Arv efter Margaretha Michels Datter, stoer 38 rd: 2 mrk: 15 s:, D: D: (Sjå Nøstvik i Ullensvang/Kinservik i 1801)
- 21: Do: af Do: paa Myndtlingen Britha Erichs Datters Vegne til Do: ved Skifte efter Do:, dito Capital, D: D:
- 22: Do: af John Michelssøn Lutro paa sin Huustrue Jorand Samsons Datter[s Vegne] til Hemming Knudssøn Helland, ved Skifte efter Samson Qvitne og Huustrue for Arv, stoer 71 rd: 2 mrk: 9 s:. D: D:
- 23: Do: af Ingebrigt Olssøn Apel paa sin Huustrue Karie Michels Datters Vegne til Lars Olssøn Apel for Arv efter Michel Baarssøn Scheggedahl, stoer 48 rd: 2 mrk: 15 s:, D: D:
- 24: Do: af Helge Larssøn Frøsvig paa sin Huustrue Britha Michels Datters Vegne til Peder Larssøn Frøsvig for Arv efter Michel Baarssøn Scheggedahl, stoer 48 rd: 2 mrk: 15 s:, D: D:
- 25: Do: af Peder Larssøn Staaen paa sin Huustrue Marie Michels Datters Vegne til Ingebrigt {O....} \Ellingssøn/ Scheggedahl for Arv efter Michel Baardssøn Scheggedahl, stoer 48 rd: 2 mrk: 15 s:, D: D:
- 26: Do: af Wiglich Sjurssøn til Sjur Jærrandssøn Mochestad for Arv efter Synneve Sjurs Datter Maagestad, stoer 31 rd: 12 [s:], D: D:
- 27: Do: af Aamund Sjurssøn til Sjur Jærrandssøn Mochestad for Arv efter Syneve Sjurs Datter Mochestad, stoer 31 rd: 12 s:, D: D:

- 28: Do: af Lars Johnssøn Eidness paa sin Huustrue Synneve Svends Datters Vegne til Jacob Huuss for Arv efter Svend Rasmussøn Ysteness, stoer 3 rd: 4 mrk: 14 s.; D: D:
- 29: Do: af Elling Ellingssøn Rogde paa sin Huustrue Britha Niels Datter[s Vegne] til Peder Aga for Arv efter Niels Jacobssøn Rogde, stoer 16 rd: 1 mrk: 15 s.; D: D:
- 30: Do: af Peder Nielssøn til Niels Erness for Arv efter Ingier Hemmings Datter Helleland, stoer 15 rd: 3 mrk: 10 s.; D: D:
- 31: Do: af Ingier Niels Datter til John Qvitne for Arv efter Ingier Hemmings Datter Helland, stoer 7 rd: 4 mrk: 13 s.; D: D:
- 32: Do: af Sjur Jærrandssøn Mochestad paa sin Huustrue Sedselle Lars Datters Vegne til Endre Mochestad, stoer 18 rd.; 2 s.; D: D:
- 33: Do: af Andphind Iverssøn til Ole Lofthuus for Arv efter Iver Andphindssøn Lofthuus, stoer 12 rd: 5 mrk: 4 s.; D: D:
- 34: Do: af Ole Iverssøn til Gunder Langesetter for Arv efter Iver Andphindssøn Lofthuus, stoer 12 rd: 5 mrk: 4 s.; D: D:
- 35: Do: af Andphind Iverssøn til Ole Lofthuus for Arv efter Anphind Gunderssøn Lofthuus, stoer 6 rd: 5 mrk: 7 s.; D: D:
- 36: Do: af Ole Iverssøn til Gunder Langesetter for Arv efter Anphind Gunderssøn Lofthuus, stoer 6 rd: 5 mrk: 7 s.; D: D:
- 37: Do: af Arne Aamundssøn til Helge Jaastad for Arv efter Aamund Larssøn Deggerness, stoer 9 rd: 3 s.; D: D:
- 38: Do: af Aamund Aamundssøn til Lars Waage for Arv efter Aamund Larssøn Deggerness, stoer 9 rd: 3 s.; D: D:
- 39: Do: af Hans Christenssøn til Lars Jaastad for Arv efter Torjuls Østenssøn Mæland, stoer 3 rd: 3 mrk: 1 s.; D: S:
- 40: Do: af Jacob Olssøn til Salm Schare for Arv efter Anna Ols Datter Wasvig, stoer 5 rd: 2 mrk: 8 s.; D: D:
- 41: Do: af Ingerie Ols Datter til Ole Samsonssøn Laathe for Arv efter Anna Ols Datter Wasvig, stoer 2 rd: 4 mrk: 4 s.; D: D:
- 42: Do: af Herborg Andres Datter, Joseph Røens Enke, til Ole Kolleness for Arv efter Samson Endressøn Yttre Aalvig i Østensøe Skibrede, stoer 19 rd: 4 mrk: 1 s.; D: D:
- 43: Michel Johnssøn \Mochestad/ bygsler til Hellie Pederssøn Fresvig ½ Løb Smør i Gaarden Age, dateret 8 Juni 1792.
- 44: Sognepræsten hr: Schielderups Bygsel Sæddel med Revers til Aamund Tostenssøn paa 3 Spd: Smør i Gaarden Sandven, dateret 24de October 1791.
- 45: Kongelig Bevilling for Knud Larssøn Bustethun paa et Giestgiver Stæd ved Bustethun under Hardanger Fogderie og Søndre Bergenhuus Amt. Dateret 18 Februarii 1792.
- 46: Ole Olssøn Jøssendahl givne Obligation til Peder Johnssøn Lindvig, stoer 250 rd.; Rente 3 ProCento, Pandt første Prioritet i Gaarden Jøssendahl, dateret 8de Juni 1792.
- 47: Aad Aadssøn Qvæstad givne Obligation til Wiglich Aschildssøn Sexe, stoer 200 rd.; 2 ½ ProCento Rente, Pandt første Prioritet i Gaarden Qvæstad, dateret 8 Juni 1792.
- 48: Svend Olssøn Berges Skiøde paa 1/8 Part af Røldahls Kirke for 299 rd.; og dateret 7 Juni 1792, til Jacob Olssøn Toften.
- 49: Matthias Jørgens: Næss givet bœxel Sæddel til Knud Knuds: Mæhland paa 2 Spand 15 Mrk: Smør i Mæhland, med Revers, dat: 9 Junii 1792.
- 50: Ole Samsonsens Nesseims \i Gravens Skibr:/ udstæde Obligation til Johannes Johannessøn Yttre Bue paa 130 rd.; er {efter} af Dato 27 April 1778, efter Qvit: af 27 Nov: 1791 udslæt.

51: Helje Monsen Hamres Obligation til Helje Rasmusen Seve{rtvedt}\reid/ paa 48 rd: 3 mrk:, er efter Qvittering af 25 Febr: 1792 læst til Udslættelse.

52: Johannes Iversen Ejdes Obligation til Hemming Knudsen Helland, dat: 15 Juni 1787, paa 300 rd:, er efter Qvitt: af 7 Junii 1792 udslettet.

53: Ole Olsen Jyssendals Obligation dat: 14 Junii 1786, til Peder Jonsen Lindvig paa 160 rd:, er efter Qvit: 8 Junii 1792 udslættet.

54: Ole Sølfestsen Langesætters med fleere givet Skjøde til Christi Olsdtr: og Mand Lars Thomasen Jaastad paa ½ Løb Smør med bøxek og Herlighed i Langesætter for 170 rd:, dat: 8 Junii 1792.

55: Lars Thomesen Jaastads og Ole Sølfestsøn Langesætters oprette Mageskifte, dat: 8 Junii 1792.

1792: 257b

56: Sal: hr: Sorenskriver Schielderups udstædde Obligation dat: 18 Martj 1789, til Erich Pedersen Aachre paa 666 rd:, Knud Knudsen Nernes 666, og til Elling Torgieulsen Bradthus 666 rd:, i alt 1998 rd:, er efter bem:te Creditors Paategnede Qvittering af 24 April 1792 udslettet af Pantebogen.

57: Sorenskriver Heibergs Auctions Skjøde dat: 19 April 1792, til Hr: Birkedommer Barth paa Gaarden Hesthammer, skyldende 2 Løber 2 pd: 3 mrk: [Smør], for Summa 2416 rd:

58: Hr: Birkedommer Barths Pante Obligation dat: 24 April 1792, til Erich Pedersen Aachre 566 rd: 4 mrk:, Engel Torgiersen Brathuus 566 rd: 4 mrk:, og Knud Knudsen Nerness 566 rd: 4 mrk:, tilsammen 1700 rd:, mod Pant i Gaarden Hesthammer, skyldende 2 Løb: 2 pd: 3 mrk:

59: Frue Majorjnde Knagenhielms udstæde Skjøde til Sorenskr: Hejberg paa 18 Mrk: Smør med Bøxel, samt 1 Geedskind med bøxel, og 18 Mrk: Smør uden Bøxel, i Gaarden Helland, Matriculeret No: [??], for Summa 1360 [rd:], dat: Rosendal d: 9 febr: 1792.

60: Præsten hr: Rørdams udstædde Bøxel Seddel af dat: 24 Decbr: 1791, til Sorenskriver Hejberg paa Overbøxselen til 18 Mrk: Smør i Gaarden Helland, som, neml: Overbøxelen tilhører Kingservigs Sognepræst, læst med paategnede Protest af Sorenskriver Hejberg.

61: Skifte br: efter Lars Larsensen!! Jndre Bleye, sluttet 2 Novbr: 1791, er stervboets Ejende Jorde gods i Arvetomten Jndre Bleje, neml: 2 bpd: 12 mrk: Smør med bøxel og Herlighed, samt Over bøxel til andre 2 pd: 12 mrk:, er bleven udlagt til Sønnen Lars Larsen for Summa 165 rd:

62: Niels Torbiørnsen Hougsses udstædde Pante Obligation af 31 Oct: 1787, til Aamund Larsen Aalvigen, Capital 199 rd:, er efter Qvit: af 4 Junii 1792 læst til Udslættelse.

Restance Registeret blev fremlagt, og i Overværelse af Svend Knudsen Grimen og Siur Svendsen Lothe examineret og befundet at være for 1791 - 104 rd: 2 mrk: 2 s:, og for 1792 - 700 rd: 3 mrk: 2 s:, som blev af Laugrettet bekræftet.

Besigtelses Forretning paa Officier Gaarden Store Graven.

Aar 1792, den 11te Junii, blev Retten sat paa Gaarden Store Graven i Gravens Præstegield og Skibrede af Stædets Sorenskriver Heiberg og efterskrevne af Fogden opnævnte eedsvorne Laugrettes og Syns mænd: 1: Mads Larssøn Welche. 2: Niels Larssøn Hougssness. 3: Poul Iverssøn Traae. 4: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 5: Ole Larssøn Holven, og 6: Jon Josephssøn Lille Graven, for at behandle en lovlig Syns og Taxations Forretning over denne til Officieren for det Nordre Hardangerske Compagnie udtagne Gaard, følgelig det kongelige allernaadigste Rescript af 2 Septbr: 1791, dens 5 §.

Da først blev indtaget Stiftets P: M: (Pro Memoria) af 24 Septembr: 1791, grundet paa allerhøjstbemeldte Rescript, som i Acten indtages, saalydende # Samt Sorenskriverens paa Grund deraf til saavel Compagnie Cheffen, S: T: (Salva Toria/uten tittel) hr: Major von Grøn, som Beneficiario hr: Provst Schnabel, og Lejlændingerne paa Gaarden, af 21 Maji sidstleden udstædte Jndkaldelse, saalydende #

Ved Retten var tilstæde paa Regimentets Vegne hr: Capitaine von Tausen, Compagnie Cheffen hr: Major von Grøn, Paa Beneficiarii Vegne hans Svigersøn og Capellan hr: G: Kahrs, hr: Foged Koren, og velbemelte hr: Kahrs, som har bygslet endeel i Gaarden, item den anden Lejlænding Elling Knudssøn Store Graven, som alle vedtoges lovlig Varsel.

hr: Foged Koren, som ved Forretningen nærværende, anmeldte: at heele Gaarden Store Graven, Matriculeret No: 18 i Gravens Sogn og Skibrede, skylder udi Skat og Landskyld 2 Løber 2 bpd: 18 Mrk: Smør, som aft!! (alt?) er Gravens Sognepræst beneficeret, men deraf til Enkesæde udnævnt 1 Løb 1 bpd: 12 Mrk:, og de øvrige 1 Løb 1 bpd: 6 Mrk: bruges den nærværende Tid af Capellan hr: Gerhard Kahrs og Elling Knudssøn Store Graven hver for den halvedeel, og hvoraf Skatterne af disse til Officier boelig udlagte 1 Løb 1 bpd: 6 Mrk: Smør beløber ohngefærlig til 6 rd: 4 mrk: 9 s:, og Landskylden omtrent 4 rd: 2 mrk:

Paa Beneficiarii Vegne anviste Velærværdige hr: Kahrs den Elling Knudssøns meddeelte Bygselbrev af 25 Octobris 1785, tinglæst samme Dato, samt sit eget Bygselbrev paa de andre 2 bpd: 3 Mrk: Smør, af 24 Octobr: 1785, tinglyst 25 ditto, {samt} item den

1792: 258

under 29 Octobr: 1785 fra Stiftet comunicerede Anmodning fra den til Bøxelgaarders Anskaffelse for Compagnie Chefferne ved den norske Armee nedsatte General Commission, der viser at de forhen anviste Bygselsædler ere udstædte før denne Anmodning og det kongelige Rescript ere udstædt. Endelig anviste han og de befalede Commissariers Placat, at det ikke er Hans Majestets Hensigt ved denne Indretning at betage nogen deres lovlig erhvervede Ret til de dem bøvlede gaarde, men at de udstædte Bøxel breve i alle Maader skal blive i deres fulde Kraft, og at ingen Lejlænding er forbunden at fravige saadan Gaard, uden han selv accepterer samme, dateret Christiania den 29 Octobr: 1785. I Medhold af det udkomne Kongelige Rescript af 2 Septembr: 1791, hvorpaa denne Forretning grundes, fandt Beneficiarius sig forbunden at anmærke: at her paa gaarden er opbyggt et Vaanhuus, Sognepræsten tilhørende, til Brug ved Kirke Tjenestens Forretninger, samt en Stald med Veede skygge under et Tag, ligeledes Sognepræstens Eiendom, hvilket han formodede, om Compagnie Cheffen agtede at benytte sig af gaarden, maatte blive bestaaende, uden Grundelejes Svarelse, efterdie samme nødvendig behøves, og ikke kan flyttes fra Stædet; ligeledes anmeldte velbemelte Hr: Kahrs paa sin Sviger Fader og Sognepræstes Vegne, at det har været bestandig Brug at Opsidderne af saavel Enkesædet som det øvrige beneficerede gods ved Præstens Forretninger her i Graven, har anskaffet baade Foer til Hæstene og Brændeveed til Kakkellovnen og videre fornødenhed, som han formodede herefter vedblev som sædvanlig. End videre maatte Beneficiarius anmærke, at paa heele Gaarden Store Graven befindes een Huusmand som af Beneficiario er fæstet sit brugende Plads, Netteland kaldet, imod derfor at betale Afgiften til Benficiario, uden at Lejlændingerne derudi har haft mindste Deel, og naar denne Huusmand fornemmelig tilstaaes dette Brug, paa det han skulde tjene {den..} Sognepræsten med Opvarthning ved hans nærværelse ved dette Annex, og formodede derfor at intet hermed blev forandret.

hr: Capitain Tausan paa Regimentets Vegne lod tilføre, at ifølge 12te Post af Rescriptet ville Beneficiarius see derhen, naar der kunne gives Lejlighed, at Lejlændingen blev forskaffet en anden beneficeret gaard, paa det gaarden for Compagnie Cheffen kunde indrømmes saa hastig som mueligt.

Lejlænderne paa gaarden anmeldte, at paa den Deel som til Officers boelig er udlagt, anvendes til Udsæd 7 Tønder halv Reent Korn, og avles det eene Aar med det andet 28 Tønder. Paa gaarden fødes 9 Melke kjøer, en Stud og 3 ung beest, een Hæst og 18 Smaler.

I Følge af Parterne begav Retten og Laugrettet sig derefter til at syne og besigte Gaardens Hus, som befandtes i følgende Tilstand

1: Stuehuuset med Fordør og en liden Kjelder under, befandtes i lovfør Stand.	
2: et Stavbur af Tømmer, ligeledes i lovfør Stand.	
3: en muret Floer med tvende Løer ovenpaa af Tømmer, samt en Tilbygning indrettet af Bordklædning og Stavværk til Hæstestald, {alt} er i lovlig Stand.	
4: Een Sænge boed, behøver Bordklædning, hvortil vil medgaae 2 Tylter fem Alens Bord, 1 Tomme tykke, der vil koste 4 Mrk: 2 Tylter fire Alens ditto til 3 Mrk: Arbejds løn 5 mrk: Overbygningen paa denne Sængeboed, her kaldet Loft, henhører til Enkesædet, men Fordøren til Boeden er {Lejlændingens} under bygningen tilhørende; Taget henhører for den eene Halvedeel til Enkesædet, og for den anden Halvedeel til Officier boligen.	2 rd: 0 mrk: 0 s:
5: Eet Faarehuus, manger!! (mangler?) en Torvald og en ypekrog, som vil koste	1 mrk: 8 s:
6: Jldhuuset, behøver at tækkes med 8 Voger næver, som med Arbejds løn vil koste tilsammen	2 rd:

1792: 258b

7: Paa Stølen Lillestøel findes et saa kaldet Sæhlshuus, Officier boeligen tilhørende, af Tømmer opført, i god Stand, undtagen Taget, som behøver Reparation med 4 Vaager næver, som vil Koste	1 rd:
8: Paa Fjeldstølen Gieduren er ligeledes et Sæhlshuus, er saa forfaldet at det i Grund maae nedrives. Samme af nye at bygge vil koste: 4 Tylter Tømmer 6 Alen langt, som ikke formedelst Besværlighed kan faaes i gaardens Skov, der for ansættes for hvad samme efter Indkjøb kan koste til Stødet frembragt – 4 rd: Arbejds løn 3 rd: Paa Taget er Heller, og altsaa kan intet Aabod der til ansættes, da Lejlændingen forbinder sig at skifte den eene Halvedeel, som nu er tækket med Næver og Jord, i standsat med Heller.	7 rd:
9: Paa Stølen Nystøel kaldet, foregav Lejlændingen at et Sæhlshuus findes, hvoraf den halvedeel tilhører Officier boeligen. Samme behøver ingen Reparation efter Laugrettets Skjøn.	
10: Een Udløe paa Lyse, og en ditto sammestæds, begge i god Stand.	
11: en ditto i Ellevsteigen, ligeledes i god Stand.	
12: en ditto paa Netteland, og	
13: en ditto paa Tveiten, ligeledes i god Stand.	
14: et qværnehuus uden Reedskab, hvoraf den halvedeel tilhører Officier boeligen, og	
15: et Smidiehuus, i god Stand	
Flere Huse henhører ikke til Bondebruget i gaarden, ej heller er andre Huus dette Brug tilhørende, at besigte.	
Summa Aaboden	12 rd: 1 mrk: 8 s:

Lejlændingen Elling Knudssøn Store Graven tilbød sig at istandsætte de befindende Mangler saa snart som mueligt, paa det han kunde undgaae at udbetale Aabods Summen, hvormed hr: Major von Grøn var fornøjet.

Da Dagen med det passerede var forløbet, blev Forretningen udsat til i Morgen formiddag.

Aar 1792, den 12 Junii, continuerede Forretningen i alle vedkommendes nærværelse, da Præsten hr: Kahrs og Elling Knudssøn Store Graven anmeldte: at heele Gaarden Store Graven er ved lovlig Mærkeskjels og Steenings Forretning adskildt fra de angrændsende Gaarde Hougsness og Windal paa Søndre, Welche paa Østre, og Lille Graven paa Nordre Side, samt Gravens Vand paa Vestre Side, hvorom ingen dispute existerer. Fæbejtningen i Udmarken er fælles for Store og Lille Gravens Opsiddere. Enkesædet er ligeledes adskildt fra denne nu udtagne Officier Boelig med Mærkeskjel i Henseende til Bøe, \Skov/ og Ager. Noget Fiskerie findes ikke til Gaarden, eller nogen Eiendom til Elven.

Retten og Laugrettet befandt denne opgivelse rigtig, og derefter besøgte den Skov som inden denne Gaards Eenemærker tilhører Bruget af disse 1 Løb 1 bpd: 6 Mrk: Smør, hvilken befandtes at bestaae af endeel Furre skov, som ikke kan ansees tilstrækkelig til Huuse Reparation, eller Bygnings Tømmer om et Vaanhuus til Officierens Boelig skulde opføres, hvilket nødvendig behøves om Compagnie Cheffen skulde beboe Gaarden, men derimod kan den befindenes unge Skov være tjenlig til Gaardens Udhuuses forbedring. Birkeskov er her vel saa meget at en Bonde kan bruge til sin Ilding, naar betragtes at meste saa kaldet Riisvehd dertil forbruges, men om en distingveret Mand skulde beboe gaarden, udfordredes en anden Sort Brændevehd, som ikke af denne gaards Skov kan virkes. Anden Skov findes her ikke.

Gjærdene befandtes efter dette Districtes Brug at bestaae af Eener Ris og Stør, som hvert Foraar maae istandsættes, og nu i den Stand som almindelig i Bøjgden.

Ager og Eng er ligeledes besøgt, og tilfunden i ligesaa god Stand som paa de fleeste gaarde i Districterne.

Andre eller flere Herligheder er ikke denne gaard underliggende.

hr: Major von Grøn, og hr: Kahrs paa Beneficiarii Vegne, havd intet mere at tilføre, men var fornøjet med den afholdte Besigtelse i alle Maader.

hr: Capitain Tausan paa Regimentets Vegne erklærede

1792: 259

ligeledes intet at have imod Forretningens Slutning og den afholdte Besigtelses Forretning.

hr: Foged Koren havde ligeledes intet at anmærke.

Thi bliver Forretningen sluttet, og skal efter Compagnie Cheffen hr: Major von Grøns Begiær i lovlig Tid beskreven meddeles.

Besigtelse paa Officier gaarden Indre Alsager i Kingservig

Aar 1792, den 16 Junii, blev Retten sadt paa Gaarden Indre Alsager i Kingservigs Præstegield og Skibrede af Stædets Sorenskriver Heiberg og efterskrevne af Fogden opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Niels Ellingssøn Langesætter. 2: Aslach Svendssøn Ysteness. 3: Svend Jacobssøn Huus. 4: Tobias Ellingssøn ibm: 5: Javob Svendssøn Hougstvedt, og 6: Ole Iverssøn Hougse, for ifølge det kongelige allernaadigste Rescript af 2 Septembr: 1791, dets 5 §, at foretage en lovlig Syns og Taxations Forretning over denne til Compagnie Cheffen for det Søndre Hardangerske Compagnie udtagne Gaard.

Da blev indtaget Stiftets P: M: af 24 Septembr: 1791 til denne Forretnings Afholdelse, samt Sorenskriverens paa grund deraf til saavel Compagnie Cheffen hr: Capitaine von Tausan, som

Beneficiario hr: Biskop og Doctor Irgens, og Lejlænderne paa Gaarden, under 21 Maji 1792 udstædte Jndkaldelse, saalydende #

Ved Retten var tilstæde paa Regimentets Vegne hr: Major v: Grøn, Compagnie Cheffen hr: Capitaine von Tausan, og Fogden hr: Koren, som alle vedtog lovlig Varsel.

Lejlænderne paa Gaarden, Sjur Arnessøn, Østen Arnessøn, Johannes Torchelssøn, og Lars Torchelssøn, mødte ligeledes.

Hr: Foged Koren anmeldte, at af Gaardeparten Jndre Alsager, No: 30 i Kingservigs Præstegield og Sogn, hvoraf 1 Løb 2 bpd: 6 Mrk: Smør allernaadigst er udseet til Officiers gaard, og Bispestolen i Bergen beneficet, beboes af forbemelte fire Lejlænder, hvoraf hver bruger udi Skat $\frac{1}{2}$ Løb Smør, og udi Landskyld 1 bpd: 3 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, hvor under dog er {beneficet} indbegrebet 18 Mrk: Smør, Kingservigs Kirke tilhørende, hvoraf hver af Lejlænderne bruger $4\frac{1}{2}$ Mrk: Skatterne af det heele Brug 2 Løber Smør beløber sig efter Jnddeeling af 4 Brug til ohngefærlig 9 rd: 3 mrk:, og Landskylden ligesaa efter samme Beregning 7 rd: 1 mrk:

Lejlænderne anviiste deres Byggselsedler, som alle udstæd forinden den Tid at Recriptet om Officier gaarders opnævnelse udkom, hvorfor de og alle formodede saavel for sig som deres Enker at sidde aldeles trygge udi deres Byggesel; desuden havde de tillagt sig saavel bekostelige Frugt Hauger, som bygget Huuse paa øde tomt, hvilke de bad Retten behagelig til Efterretning vilde anføre. Bemelte Byggselsbreve, nemlig: Siur Arnessøns, dateret 19 Febr: 1771, Østen Arnessøns, af 9 Septembr: 1775, Johannes Torchelssøns, af 5 April 1773, og Lars Torgerssøns!! (Torchelssøns?), af 13 Januarii 1769, bleve med Paategning tilbageleverede. Lejlænderne anmærkede derhos: at paa heele Bruget eller Gaarden, af Skyld 2 Løber Smør, anvendes til Udsæd 3 Tønder Byg og 3 Tønder havre, og avler det eene Aar med det andet 40 Tønner. Paa heele gaarden fødes 16 Kjør og 8 ung beest, og 24 Smaler, men ingen Hæst formedelst Gaardens besværlige Beliggenhed.

Retten i Følge med Parterne og Laugrettet begav sig derefter til Besigtelsen over Husene, som befandtes i følgende Stand.

1: Paa Lejlænderen Sjur Arnessøns Brug, samt Østen Arnessøns Brug, som endnu ikke fra hin anden er adskildt

1: Stuehuset med Fordør og et lidet Kammer under et Tag, befandtes i lovfør Stand.	
2: et Jldhuus, ligeledes i god Stand.	
3: Een Sængebod og Madboe under et Tag, af 2 Højder, i god Stand.	
4: Eet Smale Huus ligeledes.	
5: Eet Smidie \huus/ uden Reedskab, ogsaa i god Stand.	
6: en Lade, behøver til Reparation 5 Spærrer, som med Arbejds løn, Førsel og Kjørsel, da intet i Gaardens Skov dertil findes, vil koste tilsammen	1 rd: 0 mrk: 0 s:
7: et Flor Huus, behøver Jstandsættelse med 5 Træer, hvoraf de 2 - 9 Alen lange, og de 2 - 12 Alen lange, hvilke med Arbejds løn, Førsel og Kjørsel vil tilsammen koste	4 rd:

1792: 259b

Flere Huser paa disse 2de Lejlænderes Parter findes ikke, da de øvrige Huuse som ere opførte paa deres egen Bekostning og paa øde Tomt, saavelsom Frugt Haugen, er Lejlænderernes Eiendom.

2: Paa Johannes Torchelssøns Part befindes

1: et Stuehuus med Kammer og Fordør.	
2: Halvedelen i et Jldhuus.	

3: et Smalehuus, alle i god Stand.	
4: I den ved forrige tvende Brug anførte Høelade, har denne Opsidder Brug for den fjerdepart, hvorfor Aaboden fastsættes til Ansvar for Lejlændingen Johannes Torchelssøn saaledes: 5 nye Sperrer, som med Arbejds løn, Kjørsel og Førsel vil koste 1 rd., samt 16 Vaager Næver med Arbejds løn og videre, 6 rd., tilsammen	7 rd:
5: Halvedelen i et Smidjehuus uden Redskab, behøver Reparation med Tagets oplægning	3 mrk:

3: Paa Lars Torchelssøns Part befindes:

1: Een Sængeboed, dobbelt Højde, med Kielder under.	
2: Halvedelen med Johannes Torchelssøn i Jldhuuset.	
3: et Smalehuus. alle i god Stand.	
4: et Florhuus, behøver Reparation til Tagets Istandsættelse med	3 rd:
5: Fjerdeparten i den forbemelte Lade, behøver Jstandsættelse for denne Part: 5 nye Spærrer, og Taget at forbedre med nye Næver, som med Arbejds løn og Kosthold med videre vil koste	3 rd:
6: Halvedelen i bemelte Smidie huus med Johannes Torchelssøn, behøver Forbedring for den halvedeel med	3 mrk:
De øvrige paa disse Brug forefindende Huuse anmeldte Lejlændingerne at være opført paa øde Tomt, og altsaa tilligemed Frugt haugerne deres Ejendom. Andre eller flere Huuse findes ikke, men paa Sæterstølene befindes 2de Sæhlshuuse som henhører til heele Gaarden, paa Tosdal, og 2de ditto paa Skinesæt, hvilke Lejlændingerne forbandt sig at istandsætte om noget skulde mangle. De Tilbygninger som findes ved Gaardens Lade, hvori Lejlændingerne har hver sin Deel, tilhøre Lejlændingerne som deres Ejendom. Paa alle fire Brug er og 2de Udløer i Brusholmene og paa Wettestedt, i god Stand befundne.	
Summa Aaboden	19 rd: 0 mrk: 0 s:

Lejlændingerne tilbød sig at istandsætte disse befindende Mangler saasnart som mueligt, for at undgaae at udbetale Aaboden; hvorved hr: Capitaine von Tausan var fornøjet.

Derefter begav vi os til at besigtige Gaardens Skov, Mark og Giærder, og efter opgivende af Laugrettet med Opsidderne grændser denne til Officier bolig udlagte Gaard paa Østre Side til det andet Thun her i gaarden, som beboes af 3 Mænd, paa den Vestre Side til Nabogaarden Yttre Alsager til Fjeldet paa begge Sider. Gaarden ligger nær ved Søen, men oven for Huusene befindes stejle Bjerg og Klipper som truer Gaarden med Overfald og Fjeldskreed, og hvor af nogle meget synlige allerede er udfalden. Ingen Huusetomt befindes heller hvor en distingveret Mand kunne opsette en Vaaning uden fare for Skade af Fjeldet, hvis Stykker som forbemeldt paa mange Stæder ligger løse, og i Tilfælde af Udfald ville nedvelte lige paa Husene. Jøvrigt er denne Gaard adskildt ved Mærkeskjel formedelst en Forretning af 26 Junii 1731, fra de andre 3 Opsiddere, hvis Ejendom er Odelsgoods, hvilken Forretning her indtages, saalydende #

Inden denne Gaards Eenemærker findes aldeles ingen Fyrreskoug som kunde skaffe Officieren Bygnings tømmer til en Huusevaaning, der nødvendig behøves, der af nye at opbygges naar han skulde betjene sig af gaarden, da de herpaa Gaarden befindende Huuse ikke kan tjene til andet end Værelse for Tjenerne, ligesom aldeles intet til Huse Reparation af Skoven kan virkes. Birkeskov findes her vel, men kuns saa ringe at det fornødne Løv deraf til Kreaturene neppe kan faaes. Brændevehd deraf, eller af anden Slags Skov, kan ikke anskaffes, da det ikke synes at Opsidderne kan have beqvemmelig Udkomme deraf til Jlding,

langt mindre findes her saadan Brændeved hvormed en Compagnie Cheff her paa Gaarden kunde

1792: 260

være tjent.

Giærderne var efter disse Districters Brug bestaaende af Eener Ris og Stør, saadan opsatt at samme hvert Foraar maae istandsættes, og nu i god Stand.

Ager og Eng er ligeledes befunden god og vel tilseet.

Andre eller flere Herligheder ere ikke denne gaard underliggende.

Endelig forklarede Laugrettet at gaardens Belejlighed viser at ingen Hæst til gaardens Drift kan bruges, men al Avl og videre maae indhøstes ved Menneskehielp.

Compagnie Cheffen hr: Capitaine Tausan lod tilføre: at han ved den nu under Forretningen erholdte locale Kundskab angaaende denne opgivne Compagnie Cheffs gaards Beskaffenhed, anseer samme som aldeles ubeqvem til Beboelse for Compagnie Cheffen saavel i Henseende til Farligheden for gaardens Huse, som og dens besværlige og vidløftige Jndhøstning, og endelig fordi her ikke befindes den fornødne Skov til Brænde eller Huuse Reparation.

hr: Major v: Grøn paa Regimentets Vegne tilspurgte hr: Capitaine Tausan om han kunde opgive nogen anden beqvemmere gaard til Boelig for Compagnie Cheffen. hr: Capitaine Tausan svarede: at da han saa nylig havde erholdt dette Compagnie, var han ikke saa aldeles underrettet om det beneficerede gods i sit District, men ville derimod bemøje sig med at søge Oplysning, og derom i belejlig Tid meddele Regimentet sin Rapport.

Ingen af Parterne havde noget videre at forestille, men hr: Capitaine von Tausan forlangede Forretningen sig beskrevet meddeelt. hvormed denne Forretning sluttes.

Aastæds Stenings Forretning paa Gaarden Øvre Berven i Ullensvangs Sogn.

Aar 1792, den 21de Junii, blev Retten sat paa Gaarden Øvre Berven i Ullensvangs Sogn og Kingserveigs Skibrede, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskjæls Forretning mellem Opsidderne Holger Nielssøn og angrændsende Naboer. Retten blev betjent med efterskrevne til denne Forretning opnævnte eedsvorne og upartiske Laugrettesmænd: 1: Haldor Larssøn Mæland. 2: Ole Haagenssøn Espen. 3: Sjur Iverssøn Berven. 4: Christen Olsson Hovland. 5: Svend Olsson Berven. 6: Ole Helgessøn ibm: 7: Svend Knudssøn Grimen, og 8: Ole Iverssøn Hougse. Tilstæde Lænsmanden Jon Torgiulssøn Hougse.

Hvorda Holger Nielssøn Øvre Berven fremstod for Retten og anmeldte at han til denne Tægtedag og Stæd med mundlig Kald og Varsel havde indkaldet sin Naboe Ølver Siurssøn til at bievaane denne Forretning, hvorved Comparenten agter at faae sin Ejendoms Jord udskiftet, steenet og reenet fra indstevntes Brug i gaarden, samt til at rette alle de Tvistigheder som i henseende til Bruget af Ejendommen kan være opkommen.

Indstevnte Ølver Siurssøn Berven mødte og anmeldte lovlig Varsel, derhos anmeldte at han havde med mundlig Varsel indkaldet Hoved Citanten Holger Nielssøn til at anhøre Vidnesbyrd af det under Falsmaal indstevnte Vidne Holger Matthiassøn Berven om de rette Mærkeskjel for Comparentens og Hoved Citantens Eiendomme, og hvis Udsagn skal fra Comparentens Side være fuldkommen Regel for Mærkeskjellenes Nedsættelse, og altsaa skal ingen Disputte mellem dem existere.

Hoved Citanten vedtog lovlig Varsel.

Efter Parternes Forlangende og fælles Begiær fremstod Vidnet Holger Matthiassøn Øvre Berven, som sagde at være 62 Aar gammel, fød og opfød her paa gaarden, forklarede at vide fuldkommen Beskeed om Mærkerne imellem sin Svigersøn Holger Nielssøn og Ølver Siurssøns Eiendomme, som fra ældgammel Tid har været et Mands Brug, men af Vidnet og

hans Fader været brugt særskildt nogle og 60 Aar. hvorefter Vidnet aflagde saligheds Eed og lovede at ville anvise Mærkerne mellem Parternes Eiendomme her i gaarden Øvre Berven saa oprigtig og redelig som han vidste baade hans Fader, og Vidnet efter ham, havde brugt bemelte

1792: 260b

Tid, uden Undtagelse i nogen Maade.

Paa grund af dette Vidnes Udsigende sagde Parterne at ingen Ueenighed mellem dem fandt Stæd, men begiærede Udsteening efter Vidnets Angivelse. hvorefter Laugrettet nedsatte følgende Mærkeskjell, og i Følge af den meddeelte Tægtedag, som herved fremlægges af 2 Februarii 1792, anmeldte \Parterne/ at ingen af de andre Opsiddere her paa gaarden havde nogen Ejendom til Deelee med Parterne, saasom eendeel ved foregaaende Stenings Forretning er adskildt. Tægtedagen blev indtaget, saalydende #

hvorefter som forbemeldt Laugrettet anmeldte at følgende Mærkeskjæl vare nedsatte mellem Parterne.

Under Skaalageren i en jordfast Steen er hugget en X som viser op i 2de X og en Mærkesteen, som er Endemærket. Udenom disse Mærker ejer Ølver, og indenom ejer Holger. Uden fra sidstnævnte Mærke er nedsat 3 Mærkesteene efter hinanden, hvoraf den sidste viser op udi en Vejte som gaaer ud og ned. Ved samme og ned uden for er nedsat 7 Mærkeskjæl, hvoraf det sidste er staaende paa Holmen. Inden disse Mærker ejer Ølver, og uden for ejer Holger. Oven for Holgers Skaalager er nedsat en Mærkesteen som viser op i 13 andre Mærkeskjæl, hvoraf det sidste er staaende under en Vejte, som er Endemærket. Inden for ejer Ølver, og uden for ejer Holger. Atter ved samme Vejte længer ind, er i en jordfast Steen hugget en X som viser op til en Mærkesteen, derfra til et X og en L Gloppe, som atter viser udi 2de X, hvoraf det sidste er Endemærket. Uden og neden for ejer Holger, men oven og neden!! (inden?) for ejer Ølver. Ved Mærkes giærdet i Skaaredalen er i en jordfast Steen hugget et X som viser op i 6 X, hvoraf den sidste viser op til en Mærkesteen, derfra til et X som viser op i 4 Mærkesteene, hvoraf den sidste viser til en L Gloppe og op til en X, derfra til en L Gloppe, videre op til en Mærkesteen, hvori er hugget en T Gloppe, som er Endemærket. Inden for ejer Ølver, og uden for ejer Holger. Inden for denne Strækning er et lidet Stykke Bøe som er Holger tilhørende, og indhægnet med 2 Mærkesteene og en X. En Ager kaldet Skitnesaald er indhægnet med 16 Mærker. Ageren ejer Holger, men Bøen ejer Ølver. Een Ager kaldet De er indhægnet med 25 Mærker, som og er Holger tilhørende. Oven ved samme Ager er nedsat en Mærkesteen, hvori er hugget et T Gloppe som viser op til 4 i Skarv og Steen hugne X, hvoraf den sidste viser op til en L Gloppe staaende ved gaardens Huuse, som er Endemærket. Uden for ejer Holger, og inden for ejer Ølver. Eet lidet Stykke paa Hougen ned fra Gaardens Huuser, som er Ølver tilhørende, er indhægnet med 8 Mærker. Ved Mærkes giærdet under Biaarløte agen!! (ageren?) er i et Skarv hugget et X som viser op i et X, der fra til en Mærkesteen med en L Gloppe udi, som er Endemærket. Inden for ejer Holger, og uden for ejer Ølver. Fra sidstnævnte Mærke gaaer Byttet {gaaer} ind og op i en Mærkesteen som viser i fem efter hinanden hugne X i Steene, hvoraf den sidste viser til en L Gloppe, som er Endemærket. Neden for ejer Holger, og oven for ejer Ølver. Fra sidst ommeldte Vinkel Gloppe gaaer Byttet ud og op til 2de X, hvoraf den sidste er Endemærket. Inden og oven for ejer Holger, uden og neden for ejer Ølver. Ved Skarvsenden er nedsat en Mærkesteen som viser ud og op i 2de X til en L Gloppe, som atter viser lige op i et X, som er Endemærket. Oven og inden for ejer Holger, men uden og neden for ejer Ølver. I Reinen af Ageren Klungerflækket kaldet, er nedsat en Mærkesteen som viser op igjennem Ageren til en anden

Mærkesteen, som er Endemærket. Uden for ejer Holger, og inden for ejer Ølver. I no[r]dre Enden af Spandsteigen i en jordfast Steen er hugget et X som viser op til et ditto X og 2de Mærkesteene, af hvilke den sidste er Endemærket. Inden for ejer Holger, og uden for ejer Ølver. I yttre og øvre Kanten af Løbachen er nedsat en Mærkesteen, som viser ind i en anden Mærkesteen og til en L Gloppe som viser ned til en Mærkesteen og derfra til en L Gloppe, der fra til ind i en Mærkesteen, som er Endemærket. Neden og uden for ejer Holger, men oven og inden for ejer Ølver.

Skoven i nedre Hagen er udmærket saaledes som følger: Under Skutlebjerg i et Skarv er hugget et X som viser need i 4 efter hinanden i Skarv hugne X, hvoraf den sidste staaer ved Søen og er Endemærket. Birk, Ask, Eener og Lind paa den indre Side ejer Holger, og paa den yttre Side ejer Ølver samme Slags Skov. Ved Søen under Svineholderen i et Skarv hugget et X som viser op til et ditto X, der fra til en L Gloppe som atter viser op til 2de i Skarv hugne X, og den sidste til en L Gloppe, der fra til en Mærkesteen, hvorudi er hugget en L Gloppe som viser til 3de efter hinanden i Steen hugne X, derfra til en Mærkesteen staaende paa Kulgravhøgen, hvorudi er hugget en L Gloppe, der viser lige op til 2de X, hvoraf den sidste er staaende under Bøe giærdet, og er Endemærket. Older og Hassel paa den yttre og øvre Side ejer Holger, men inden og neden for ejer Ølver. Ved Søen i stor!!, udi en stor Steen er hugget et X som viser op i en nedsat Mærkesteen, derfra op i 3de udi Skarv og Steene hugne X, derfra op til en L Gloppe som viser ind efter et Upselag til et X, som er Endemærket. Inden og neden for ejer Holger Olderskoven, men oven og uden for ejer Ølver samme Slags Skov. Paa Nedre Melkestølen er i et Skarv hugget et X som viser ind i en Mærkesteen, der fra ind i 7 efter hinanden i Steene hugne X, hvoraf den sidste viser til en L Gloppe som viser ned i 2de i Steene hugne X, hvoraf den sidste er Endemærket. Neden for ejer Ølver Olderskoven, og oven for ejer Holger. Inden i Kraakeskaarvene udi et Skarv hugget et X som viser udi 2de X og til en L Gloppe og ned i et X, som er Endemærket. Neden og inden for ejer Holger Osp, Birk, Eeg, Lind og Eenerskov, men uden og oven for ejer Ølver samme Slags Skov. Ved Espelundvejen udi en jordfast Steen er hugget et X som viser op i 2de X, hvoraf den sidste er Endemærket. Uden for ejer Holger, og inden for ejer Ølver. I indre Enden af Kraakeskaarvene er hugget et X som viser op til et andet X, som er Endemærket. Askeskøgen inden for ejer Ølver, og uden for ejer Holger. Inden for Fædlebechen i en Steen er hugget et X som viser ud og op i Kraakeflaatvejen udi et X, som er Endemærket. Askeskøgen uden for ejer Ølver, og inden for ejer Holger. I heele Kraakeskaarvteigen ejer Ølver Hasleskøgen. I Størbjerget er hugget et X som viser ned i (? : retta frå udi til ned i) et andet X, derfra til en nedsat Mærkesteen, hvorudi er hugget en V Gloppe, som viser udi 2de X, hvoraf den sidste er Endemærket. Inden og neden for ejer Holger, men uden og oven for ejer Ølver Bøen tilligemed Older skøgen. Uden og neden for Svehøgen er nedsat en Mærkesteen som viser ind i en anden Mærkesteen til 2de X, hvoraf den sidste

er Endemærket. Oven for ejer Holger, og Ølver ejer neden for. Paa Slottegierdet er i en jordfast Steen hugget et X som viser op til et andet X, som er Endemærket. Inden for ejer Ølver, og uden for ejer Holger. Paa Haaveteig bjerg er hugget et X som viser op i 3de X og til en T Gloppe, som viser ind til et X, der er Endemærket. Inden og neden for ejer Holger, men uden og oven for ejer Ølver. Den forbemeldte T Gloppe viser op til et X, der viser op til 2de X, derfra til en Vinkel Gloppe ved Trubjergsgaaten, hvilken viser ind i et X, derfra til en anden L Gloppe, hvilken viser over Bierget til 2de X, hvoraf den sidste staaer i Skaarbjergsmyren, som er Endemærket. Uden og oven omkring ejer Ølver, og inden i ejer

Holger Birkeskoven. I Trubjergsskaarene er hugget et X som viser op til en Vinkel Gloppe som viser ind i en X, der er Endemærket. Uden og oven for ejer Ølver Bøen, men inden og neden for ejer Holger. Neden i Svehougs gierdet er hugget et X som viser op til 2de andre X, hvoraf den sidste er staaende under Trubjerg skaarene, der er Endemærket. Uden for ejer Ølver Older og Ospeskougen, men inden for ejer Holger. Een liden Olderteig paa Træstana, som er Holgers Eiendom, er indhægnet med 4 Mærker. Ved Træstakleiven i et Skarv er hugget et X som viser op i et X, derfra til en Mærkesteen og videre til 2de X, hvoraf den sidste er Endemærket. Uden for ejer Holger Olderskougen, og inden for ejer Ølver. Uden og oven for Trubergsledet er hugget en L Gloppe som viser ud efter Vejen i 2de X, hvoraf den sidste viser til en Mærkesteen, derfra til et X, som er Endemærket. Oven for ejer Holger Birkeskoven, og neden for ejer Ølver. Ved Vejen uden for Tveiten, er hugget et X som viser op i et andet X, som er Endemærket. Inden for ejer Holger Olderskoven, og uden for ejer Ølver. Ved Kaatehaalbækken er hugget et X som viser ud efter et Upselag til en L Gloppe staaende ved Kaatehaalvejen, som viser op efter Vejen i 2 X og en Mærkesteen, som viser ud og op til en L Gloppe, der viser op til 2de X, hvoraf den sidste er Endemærket. Inden for ejer Holger Olderskoven, og uden for ejer Ølver. Under Fjeldet inden for Tryglen er hugget en X som viser ned i 4 efter hinanden i Skarv og Steene hugget X, hvoraf den sidste viser ned i en L Gloppe staaende ved Trubjergsledet. Uden for ejer Holger Birkeskoven, og inden for ejer Ølver. Oven for Bleikebierget i Dusseteigen er hugget et X som viser op til 2de X, derfra til en L Gloppe som viser ind efter et Bjergelag i 2de X, hvoraf den sidste er staaende ved Gloppevejen, som er Endemærket. Uden og oven for ejer Holger Birkeskougen, og inden samt neden for ejer Ølver. Uden og neden for Kaatehaalen i en stor Steen hugget en X som viser op til 6 andre i Skarv og Steene hugne X, hvoraf den sidste viser op til en Mærkesteen, som ligeledes viser op i 3 X, hvoraf den sidste er hugget i en stor Steen, fra samme gaaer Byttet op til det højeste Fjeld. Birkeskoven paa den indre Side ejer Holger, og paa den yttre Siden ejer Ølver. Ved Tveite bækken er hugget en X som viser ud efter til en L Gloppe hugget ved Vejen i en jordfast Sten, samme viser op i \en/ anden Vinkel Gloppe staaende ved Vejen, {hvoraf den sidste} \som/ viser ud efter til en nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. Neden for ejer Holger, og oven for ejer Ølver. Vejen fra Kaatehaalen lige til Nyestøe skifter for begge Parters Enerskov, til-

1792: 262

-ligemed Olderbyttet.

Saaledes vare Parterne aldeles forenede, og hørde ingen videre Disputter at afgjøre, undtagen at Ølver Siurssøn forbeholdt i sin Tid at erholde sin Ret for eendeel af de fælles Opsiddere paa Berven brugende Slotter i Udmarken, hvor med han synes sig fornærmet, og som under denne Forretning ikke kan komme i Betragtning, siden vedkommende ikke der til ere stevnte.

Parterne begiærede Forretningen sluttet og sig beskrevet meddeelt.

Thi beregnes denne Forretnings Bekostning saaledes: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, en Dags Forretning 3 rd:, en Dags Diæt 1 rd:, 2 Miles Diæt 2 mrk:, Skyds in natura, Fogden for opnævnelse 5 mrk:, Laugrettet, 2 Mand i 3 Dage á 1 mrk: 8 s:, og 8 Mand i 1 Dag á 1 mrk: 8 s:, [er] 6 rd:, Lænsmanden 3 Mrk:, tilsammen 13 rd: 1 mrk: 4 s:, som Hoved Citanten betalte. Contra Citanten betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for et Vidne 1 mrk:, og for {en Dags Forretning, ialt ? rd:} \stemplet Papir og besegling {Diæt} 3 Mrk: 2 s:/ er 2 rd: 1 mrk: 6 s: Om Omkostningerne bleve Parterne saaledes forenede at de svarer hver det halve af Rettens gebyr med 7 rd: 4 mrk: 5 s:, hvormed Forretningen sluttet.

Aastæds Forretning paa Djønne i Kingervigs Skibrede

Aar 1792, den 25 Junii, blev Retten sat paa Gaarden Jndre Djønne i Kingervigs Præstegield under Lyse Kloster Gods, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskjels Forretning mod Opsidderen paa Gaarden Wangen i Gravens Skibrede under Lehnets Jurisdiction, Wiglig Larssøn. Retten blev betjent med efterskrevne af Lyse Kloster Gods Forvalter hr: Hauerberg opnævnte eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Engel Siurssøn Ringøen. 2: Sjur Sjurssøn Ringøen. 3: Halvor Johnssøn Langesætter. 4: Elling Nielssøn ibm: 5: Ellev Holgerssøn Beggevig. 6: Jon Torbiørnssøn Utne. 7: Haaver Guttormssøn ibm:, og 8: Holger Erichssøn Biotvedt. Tilstæde Lænsmanden for Hardanger Tinglaug af Lyse Kloster gods, Ole Engelssøn Bjotvedt.

Hvorda Ellev Olsson, Ole Aamundsson og Trond Aamundsson af gaarden Jndre Djønne fremstode for Retten og anmeldte at de ifølge den dem af Sorenskriveren under 2 Februar d: A: \meddelte Tægtedag/, saalydende # med mundlig Varsel havde indkaldet Wiglig Larssøn Wangen at møde paa dette berammede Aastæd til i Dag, for at paasee en lovlig Aastæds-, Reenings-, Steenings- og Mærkeskjels Forretning, til Rettelse at han paa en ulovlig Maade havde fornærmet Citanternes med rette tilhørende Stølsbejter med sine Creature, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner og andre Bevisligheder, samt at paasee bemelte Stølsmarks lovlige Besigtelse og Rettelse af Dommer og Laugrette, derefter Dom at lide til Afstaaelse af Citanternes lovlige Brug, og Processens Omkostninger at betale.

Som Vedermæle var indkaldet, fordie de grændser til Citanternes formeentlige Ejendom: Ingebrigt Larssøn Djønne, Anders Wallandsvigen, Niels Poulsson Haldanger, Lars Johannessøn ibm:, Thomas Torchelsson ibm:, samt Iver Johannessøn Erdal med sin Jordebruger Engel Simonsson Halanger, at møde til denne Tid og Stæd, Forretningen at paasee og svare til sit Jordebrugs tilliggende Bytter og Eiendomme i Støls marken, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner og Beviser til at i agt tage hvad som af Dommer og Laugrett vorder dømt, rettelig behandlet, samt Dom at anhøre, og Processens Omkostning for sin Deel at svare.

Indstevnte Wiglig Wangen mødte for Retten og begiærede Stevnevidnernes Afhiemling om Stevnemaalets rigtige Forkyndelse for ham.

Stevnevidnerne Ole og Engel Biotvedt fremstode for Retten og forklarede: at de den 5 Junii sidstleden have stevnet Wiglig Larssøn Wangen efter Stevningens Formeld i Niels Haldangers og Hustrues Paahør for indstevntes Stuedør, ligesom de til Vedermæle indstevnte samme Tid ere tilkaldede, hvorpaa de aflagde deres Saligheds Eed efter Loven.

De til Vedermæle indkaldte vedtog lovlig Varsel.

Wiglig Wangen formodede han burde haft længere Varsel

1792: 262b

end Stevnevidnerne have forklaret, og derfor protesterede han mod Sagens Fremgang, efterdie han boer udi et andet Skibrede, hvorom han begiærede Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Lovens 1. 2. 15. viser at der hvor Trætte falder om Jord Ejendom og Mærkeskjel skal være Værneting, omendskjønt Sagvolderen boer andenstæds, og samme Bogs 4. C: 7. a, viser Varseltiden; Denne er efter Stevnevidnernes Forklaring givet længere end Loven befaler, og altsaa nyder Sagen sin Fremme.

Citanterne anmeldte at have som Vidner i denne Sag indkaldet Hellie Olsson Wallandsvig, Thomas Gunderssøn Qvammen under Lovens Falsmaal, hvilke mødte, og som godvillig mødende vare tilstæde Jacob Asbiørnssøn Kaland, Ingebiør Arnes Datter Bleye, Maritha Johns Datter Djønne, hvilke de begiærede eedfæstede og forhørte. Thi blev Edens Forklaring disse mødende Vidner forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede.

Indstevnte Hoved Sagvolder Wiglig Larssøn Wangen anmeldte, at saasnart hans Naboe Ingebrigt Larssøn Djønne ikke forbyder ham det paaankede Fæbejte, saa ansaae han ikke Citanternes Søgemaal rigtig, saasom Ingebrigt Larssøn alleene skifter for sin Mark med de Stæder hvor Comparenten har Stølsbejte.

Ingebrigt Larssøn i Anledning heraf fremlagde een under 3 Octobr: 1769 afholdt og under 4de Octo: sluttet Steenings Forretning, som viser hvor Endemærket for Comparentens og de i Sagen værende Citanternes Eiendom bør gaae og være, samt en Contract af 13 Maji 1747, der beviser at indre Thuns Mænd, Lyse Kloster tilhørende, hvis Eftermænd vere/ Hoved Citantere i denne Sag, skulle betale Afgift af Hauge Fæbejtet, Gloppo kaldet, hvorom der nu er Tvist. Bemelte Documenter indtages i denne Act, saalydende #

Citanterne forbeholdt med de indkaldte Vidner at bevise at den irettelagde Contract, som de anmærkede ikke at være tinglyst, er forbrudt, siden ingen i saa lang Tid har betalt Afgiften, der rimelig viis heller ikke kunne fordres naar Ejendommen deraf tilhørte Citanternes Brug.

Paa Ejeren for Citanternes Brug, Jomfrue Formans Vegne, var hendes Forvalter hr: Jørgen Bjørn Hauerberg tilstæde, der vedtog lovlig Varsel.

Fremstod da 1ste Vidne, Hellje Olsson Wallandsvig, 68 Aar gammel, fød paa Warberg i Ejdfjord Sogn, men har boed paa Wallandsvig for omtrent 9 Aar siden, da han opsagde Jorden, i foregaaende 33 Aar, provede at han aldrig har hørt nogen Tvist om Bejtet i Gloppo eller andre Stæder mellem Citanterne i denne Sag og Ingebrigt Larssøn eller Wiglig Wangen og deres Formænd, førend for omtrent 4 Aar siden. Veed intet om den i fremlagde Steenings Forretning anmelte Endemærke i Svarthammer, saasom han ikke er kjendt paa det Stæd, heller ikke at Citanterne eller deres Formænd har betalt for Fæbejtet i Gloppo. Forklarede derhos at Wallandsvigs Creature har gaaet Horn om Horn med Djønnes Creature, saasom Wallandsvigs gaard og dens Strækningen ligger mellem Wangen paa den Østre og Djønne paa den Vestre Side, men en Skougeteig kaldet Wangsteigen, er Wangens Opsidder tilhørende, og ligger nærmest Djønnes Ejendom, fra hvis, nemlig Skoveteigens øverste Ende, denne omtvistede Støel er anlagt. Kan anvise de Stæder hvor Djønnes og Wallandsvigs Creature oven for bemelte Wangsteig har gaaet uden Anke, som forbemeldt. Wiglig Wangen tilspurgte Vidnet: om Djønne Mænd har haft nogen lovlig bevist Rydning eller Bygning oven for den omtalte Comparenten tilhørende Skougeteig, Wangsteigen kaldet. Resp: Kan Vidnet ej sige. 2 Sp: om Djønne Mænd ikkun har haft løselig Brug paa bemelte Stæd. Resp: Veed Vidnet ikke. 3 Sp: om Vidnet ikke er bekjendt at allene Ingebregt Larssøns Brug i Djønne grændser til omtalte Wangsteig? Resp: Veed ikke eller har hørt andet Mærke mellem Ingebret Djønne og Wangsteigen end Stege giellet fra Søen, men længere op veed Vidnet ikke Mærket.

1792: 263

2det Vidne, Thomas Gunderssøn Qvammen, sagde at være 70 Aar gammel, fød paa Wig i Ejdfjord, men over 30 Aar boed paa Huusmands pladset Qvammen under Haldanger, provede eensstemmig med forrige Vidne uden mindste Forandring i nogen Maade. Til Sagvolderens Spørgsmaale svarede Vidnet: Ligeleedes eenslydende med første Vidne.

3de Vidne, Jacob Asbiørnssøn Kaland, 48 Aar gammel, fød paa Sandven i Odde, men flytte herhid for 4 Aar siden til Pladset Kaland her under gaarden Djønne, hvor han for nærværende Tid opholder sig. Vidste intet bestemt at opgive til Sagens forklaring, hvorfor han af Citanterne blev frafaldet.

4de Vidne, Ingebiør Arnes Datter Bleye, 45 Aar gammel, fød paa Bleye i Ullensvang, og opholdt sig her paa garden i 21 Aar, hvoraf hun dog nogen Tid, nemlig 8 Aar, har opholdt sig andenstæds, vidnede eensstemmig med første Vidne, saasom hun har været Budeje paa Stølen

for Djønne Mænd. Sagvolderen Wiglig Wangen frafaldt qvæstionerne til dette Vidne, og næst følgende

5 Vidne, Maritha Johns Datter Djønne, 63 Aar gammel, fød i Fylkedalen en!!, kom her til gaarden for 20 Aar siden, hvor hun har været i 7 Aar, og siden 3 Aar, samt sidste gang 2 Aar, opholder sig for nærværende Tid paa gaarden Djønne, vidnede eensstemmig med forrige Vidne uden mindste Forandring.

Flere Vidner havde Citanterne ikke at føre, men da Dagen var forløbet, og Befaringen i Marken ikke kunde skee i Aften, blev Forretningen til i Morgen tidlig udsat.

Anden Dagen, den 26de Junii, continuerede Forretningen i alle vedkommendes Nærværelse.

Da Dommeren med Laugrettet i Følge af Parter og Vidner begav sig til det omtvistede Aastæd, og efter Vidnernes Udsigende i Gaar lod sig anvise saavel Wangsteigen som de derpaa af indstevnte Wiglig Wangen opførte 2de Støls Huuse, samt Strækningen oven for samme, hvorom Disputten for nærværende Tid er i Henseende til Fæbejtet som Wiglig Wangen vil tilegne sig. Vi fik derhos Underretning om at bemelte Wiglig Wangen, som tilforn har lejet Støl paa Aasem, for 8 Aar siden opbyggede det nederste Sæhlshuus i Wangsteig, og for 3 Aar siden det øverste, i hvilken Anleedning han paastaaer Fæbejtet oven for, som aldeles ikke grændser til hans Gaard, eftersom vi befandt at Gaarden Wallan[ds]vigs og Haldangers Støle eller Sætere beligger imellem Djønnes og Wangens gaarde, og at den sidste intet Stølsbejte for sin Gaard har. Bemelte Wangsteigs øverste Ende strækker sig i S: S: O: til Haldangers Støl, og Beskaffenheden i Fjeldet er denne at Djønnes Fæbejte er paa den Vestre Side af bemelte Teig, følgelig maae Wangens Creature drives en lang Omvej førend de naaer de Bejter (hvor?)ifra Citanterne nu vil have dem udelukt.

Vidnerne tilstod deres Vidnesbyrd i gaar, og forklarede end videre at Wangen aldrig haver haft Fæbejte i denne Mark, førend indstevnte nu har tiltaget sig samme, og derefter om Vidnesbyrdets og Anvisningens Rigtighed aflagde Saligheds Eed med oprakte Fingre efter Loven.

Forvalter Hauerberg for Lejlendingerne, som ere Citantere i denne Sag, begiærede tilført: at da Retten fuldkommen ved Befaringen i Dag haver indseet Wiglig Wangens ulovlige og voldsomme Jndgreb i gaarden Djønnes Rettigheder ved at bemægtige sig en Eiendom som eene tilhører Djønne, og hvorudi ingen af hans Formænd paa Wangen, eller han, haver mindste Deel, og følgelig handlet mod Lovens 3. 12. 3., saa indlod Comparenten Sagen til Doms, med Paastand: at Wiglig Wangen ved Dom tilfindes at entholde sig fra det tiltagne ulovlige Brug, under vilkaarlig Straf, samt for hans Trættekjærhed og voldelige Indgreb tilbørlig ansees, og i det øvrige erstatte denne møjsommelige forretnings bekostninger med 40 rd:

Wiglig Wangen, som formærkede at han formedelst den fremlagde Steenings Forretning havde tiltaget sig en Ret som ej til-

1792: 263b

-kom ham, indsaae nu at han ingen hiemmel havde dertil, og altsaa tilbød sig godvillig at ville fravige Bruget i Stølsbejtet oven for Wangsteig uden Dom, og at betale denne Sags Omkostninger med 30 rd:

Citanternes Forvalter Hauerberg modtog Tilbudet og begiærede herpaa Stadfæstelses Dom, samt opgav at have betalt Tægtedagen med 2 rd: og Stevnepenge 2 rd:, foruden Rettens Løn som saaledes beregnes: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, 5 Vidner 3 mrk: 8 s:, Opnævnelse 5 mrk:, Lænsmanden for 2 Dage, 1 rd:, Mændene hver 3 mrk:, [er] 4 rd:, tilsammen 18 rd: 5 Mrk: 12 s:, for Rettens Underholdning 11 rd: 4 s:

Da Parterne bleve saaledes forligte, blev efter Forlangende

Dømt og Avsagt

Det inden Retten indgangne Forlig stadfæstes herved, hvor efter Wiglig Larssøn Wangen bør entholde sig fra Bruget i Støls bejterne oven for Wangsteigen, og betale i Sagens Omkostninger 30 rd: inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, til Citanterne Trond, Ole og Ellev Djønne under Lovens Tvang.

Forvalter Hauerberg begjærede Dommen beskrevet, og leverede til det stemplede Papir 1 rd:

Aastæds Forretning paa Steene 3die Thun i Wigøer

Aar 1792, den 28de Junii, blev Retten sat paa Gaarden Steene 3die Thun i Wigøers Præstegield i Østensøe Skibrede, for at behandle efterfølgende Sag som Opsidderne Ole Olsson og Brigt Ellingsøn haver anlagt mod deres Naboer Christopher Tollevsøn og Lars Henrichsøn for formeentlig Fornærmelse paa deres Eiendomme. Retten betjende Sorenskriveren med efterskrevne af Stædets Foged opnævnte 8 eedsvorne Laugrettes- og Meddomsmænd: 1: Arne Larssøn Nedre Axness. 2: Ellev Larssøn ibm: 3: Ole Aadssøn Fosse. 4: Simon Jonssøn Fundeland. 5: Jacob Hanssøn øvre Wig. 6: Johannes Haldorssøn Yttre Aalvig. 7: Anders Helliessøn Jelle, og 8: Niels Johannessøn Berven, som alle angave sig til Parterne ubeslægtede. Lænsmanden for Jondals og Østensøe Skibreder, Johannes Pederssøn Wig, var tilstæde.

Hvorda Reqvirenterne af denne Forretning, Ole Olsson og Brigt Ellingsøn Stene, fremlagde den dem under 13 Martii 1792 meddeelte Tægtedag, samt sit udstyrede skriftlige Stevnemaal, hvorved Christopher Tollevsøn og Lars Henrichsøn ere til i Dag indkaldede at anhøre Vidner og Beviser angaaende deres tiltagne ulovlige Brug udi en Slotteteig i Qværnehovden, som har været Citanterne til Vederlaug tillagt, \tillige/ med en Slotte, Kleven kaldet, som {de indstevnte} \Citanterne/ tilhører, derefter Rettens Befaring at modtage, og Dom at lide til Rettelse i alle Maader, og denne Sags Omkostninger at erstatte, alt efter Stevnemaalets nærmere Formeld, dateret 12 Apriil 1792, som inden Retten blev oplæst og Acten tiltages, saalydende #

De indstevnte Christopher Tollevsøn og Lars Henrichsøn mødte for Retten og tilstod at det oplæste skriftlige Stevnemaal dennem lovlig er forkyndet.

De i Stevningen benævnte 8 Vidner mødte alle, og end videre var med mundlig Varsel indkaldet som Vidner under Lovens Falsmaal Stengrim Olsson Scheye, Guttorm Larssøn Scheje og Herborg Svends Datter Stene, hvoraf de 2de første mødte. For udeblevne Herborg Svends Datter Stene afhiemlede Kaldsmændene Lænsmand Johannes Wig og Knud Knudssøn Berven lovlig Varsel i eget Paahør.

Citanterne begjærede Vidnerne fremkaldet og afhørte, samt derefter modtage deres Anvisning paa Aastædet og eedfæstet til Sagens og Sandheds Oplysning; Thi blev Eedens Forklaring Vidnerne forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede, og fremstod da som

1ste Vidne, Jan Larssøn Reistvedt, som sagde at være 75 Aar gammel, fød paa gaarden Scheye, næste gaard her ved, hvor han har tjent til sit 30te Aar, og boed i 17 Aar for omtrent 29 Aar siden, er Citanten Ole Olssøns Sviger Fader, provede: til Citanternes fremsatte Spørgsmaale: 1. Om Vidnet veed at Lien, hvorom nu tvistes, og er beliggende i Qværnhovden, har været fælles brugt af Citanterne og de indstevnte, eller deres Formænd, og i hvor lang Tid. Vidnet svarede: at der har idelig været Tvist

om Qværnhovden mellem Parterne og deres Formænd siden deri Qværnhovden blev indhægnat Slotten. Omtrent 50 Aar siden blev Slotten i Qværnehovden indhægnat af de indstevntes Forfædre, efter at Udmarken tilforn havde været fælles. Den omtvistede Vederlags Teig har Strækningen, som Vidnet forklarede at have været anviist af en gammel Mand Ole Johannessøn Steene som døde for omtrent 27 Aar siden, at være fra Store Diget under Qværnehovden, hvor en stor Paale var nedsat, der fra i Notten. Paa den søndre Side af samme er et Vand, og paa den nordre Side er det Stæd hvor Citanterne Ole og Brigte med deres Formænd bestandig har brugt Slotte. I det øvrige er al Eiendommen i Qværnehovden de indstevnte tilhørende, undtagen en Skoveteig vesten paa Qværnehovden, som, undtagen Fæbejtningen, tilhører Citanterne, og hvorom ingen Tvist er. Vidnet kan gjøre Anvisning.

2det Vidne, Gunder Tollefsen Aarhuus, henimod 67 ½ Aar gammel, fød paa Aarhuus, her næst hos, hvor han bestandig har opholdt sig, og er kjendt i Henseende til den omtvistede Qværnehovd, vidnede: at for omtrent 57 Aar siden var saavel Vederlaugs teigen som Stakshug under Fæfod, og strax derefter var det at Slotten i Qværnehovden af de indstevntes Forfædre blev indhægnat. Kan anvise de Stæder hvor Citanterne og deres Formænd bestandig har brugt deres Slotte, dog ikke uden nogen Tvistighed.

3 Vidne, Johannes Sjurssøn Steene, 68 Aar gammel, fød og opfød her paa gaarden, hvor han al sin Tid har opholdt sig, Farbroder til Citanten Ole Olsson, vidnede eensstemmig med andet Vidne. Byttet for Vederlaugs teigen skal være saaledes som første Vidne har forklaret, hvilket hans Fader har fortalt, og som han skal anvise. I det øvrige var dette Vidne i sit Udsigende eensstemmig med første Vidner. Paa Citanternes Spørgsmål svarede Vidnet at Co(ntraparter?)nes Formænd skulde holde Garen om Vederlaugs teigen vedlige, imod at de skulde bruge Lien, hvilket de og i den senere Tid har efterkommet. Paa Vederparternes Spørgsmål svarede Vidnet: at han ikke kan erindre hvem som af Parterne indgik denne Contract, men veed ikke rettere end det var Christopher Stenes Bedstefader for omtrent 40 Aar siden. Vidnet kan ikke sige om denne Contract var mundlig eller skriftlig.

4 Vidne, Jon Rasmussen Norem, 57 Aar gammel, fød paa Schaalem, hvorfra han rejste for 27 Aar siden, Svoger til Citanten Brigte Ellingsen, vidnede: at som Schaalems Mænd har deres Stølsvej forbi Qværnehovden, kan han anvise hvor de indstevntes Forfædres første Sæhlshuus stod i Qværnhovden for omtrent nogle og 40 Aar siden, førend Slotten blev indhægnat, samt de Stæder hvor Citanterne har haft og har deres Slotte.

5 Vidne, Ole Christopherssøn Sandven, 67 Aar gammel, fød og opfød her paa gaarden og Aastædet, hvor fra han rejste for 43 Aar siden, Farbroder til Christopher Stene og Morbroder til Citanten Brigte Ellingsen, vidnede: at saa længe hen i Tiden Vidnet kan erindre, har Qværnhovden været brugt af Opsidderne paa de Brug som de indstevnte har, uden Anke i nogen Maade, ligesom Opsidderne paa Citanternes Brug ingen anden Eiendom havde i Qværnhovden end Stakshug, bestaaende af Myrer, hvor Vidnet aldrig saa de slog. Omtrent 50 Aar siden blev Slotten i Qværnehovden af de indstevntes Forfædre indhægnat, og Lien har Christopher og Lars med deres Forfædre brugt, uden Anke; Kan gjøre Anvisning.

6 Vidne, Amund Ellingsen Netteland, 52 Aar gammel, fød og opfød her paa Steene indtil han var 8 Aar gammel, og tjent hos Christophers Fader paa forskjellige Tider i 4 Aar for over 26 Aar siden, Broder til Brigte Ellingsen og Sødskendebarn til Christopher Tollefsen, vidnede: at i hans Tid slog Citanterne eller deres Formænd i Lien efter Vejen, som skulde være Strækningen for saavidt Vidnets Fader fortalte. Vidnet forklarede og at Contraparternes Formænd skulde holde Garen om Vederlaugs teigen, mod at de skulde bruge i Lien, hvilket var en mundlig Forening mellem Parternes Formænd, efter som Vidnets Fader fortalte, som forbemødt, for omtrent 20 eller 30 Aar siden. Kan gjøre Anvisning. Paa Vederparternes Spørgsmål sagde Vidnet at Christophers Fader klynkede fordi han skulde holde denne gar, som han sagde at vedligeholde for Liens Skyld.

7 Vidne, Giertrud Sjurs Datter Steene, 80 Aar gammel, fød og opfød her paa gaarden, hvor hun for det meste har opholdt sig al sin Tid, er Ole Olssøns Faster, vidnede i Henseende til garen eensstemmig med 6te Vidne, dog var Christophers Fader dermed misfornøjet. Citanterne frafaldt dette Vidnes videre Forklaring og Eedfæstelse, og derfor, da ingen Anvisning af hende kunde skee, blev hun eedtaget og fra Retten afskeediget.

8 Vidne, Lars Giermundssøn Steene, 34 Aar gammel, fød og opfød her paa gaarden, Halvbroder til Hoved Citanten Ole Olssøn, vidnede at han kan anvise hvor hans Fader slog i Qværnehovden, hvilken Slotte {haver} af indstevntes Svin er beskadiget, men derpaa ingen Taxation skeed.

9de Vidne, Stengrim Olssøn Scheye, 60 Aar gammel, fød og opfød paa gaarden Skeje her næst hos, ubeslægtet til Parterne, vidnede at han i Qværnehovden skal anvise de Stæder hvor Citanternes Formænd har slaget, samt at han har seet Christopher og Lars har draget sit Høe ned over Citanternes Slotte i Lien, og at indstevntes Svin har beskadiget samme.

10de Vidne, Guttorm Larssøn Scheye, 25 Aar gammel, fød og opfød paa Scheye, hvor han endnu opholder sig, ubeslægtet til Parterne, vidnede at have hørt af sin salig Fader at Liebraatet under Redslevejen skulle være Citanternes Formænd og deres Eiendom, som han kan anvise. I Henseende Beskadigelsen vidnede han eensstemmig med 9de Vidne.

Citanterne fremkaldede dernæst de tvende Mænd Jan Johannessøn Bircheland og Tosten Olssøn ibm:, som under Saligheds Eed forklarede at have med mundlig Varsel indkaldet Eieren af 1 bpd: Smør i Christopher Larssøns Brug i Steene, Jon Jonssøn Bolstad i Haalandsdalen, med 4 ugers Varsel til denne Tid at møde til Vedermæle, for at paasee sin Ret. Bemelte Jon Jonssøn var ikke tilstæde.

Citanterne derefter begjærede Sagen til i Morgen udsat, siden Dagen allerede er forløbet, og ingen Befaring kunne skee i Dag. Thi beroer med Forretningen til i Morgen tidlig, da Vedkommende indfinder sig.

Den paafølgende 29de Junii 1792 continuerede Forretningen i alle vedkommendes Nærværelse.

Da Retten med Laugrette, i Følge af Parter og Vidner begav sig til Marken og det omtvistede Aastæd, Qværnehovden, samt det der under liggende Slotte Lien, og ved Befaringen, som vedvarede til Klokken 7 om Aftenen, blev endelig Parterne efter lang Samtale saaledes forenede i Mindelighed: at Citanterne Ole Olssøn og Brigt Ellingsøn skal have frihed at lade indgiærde et Slotte træ i deres egen Skoveteig vesten for Qværnehougen, hvis Fæbejtning tilforn haver tilhørt Vederparterne, efter den Strækning som Laugrettet udpaalede, og begynder fra en Kors i en liden \ung/ Birk, derfra til en større Birk ved Myren, og derfra til en tredie Kors ved en stor Gra(n?/v?), videre i samme Linie til en Furre, derfra til en Birke staaende i et lidet Braat, videre til en Furrestub i en Myr, saa gaaer Giærdet i en Vinkel Linie til hvasseste Brunene, hvor ligeledes er hugget Korser i Træer, derfra igien i en krum Linie i West ned efter til Myren til den sidste Kors hugget i en liden Birk. Uden for dette Giærde skal Citanterne ligeledes have frihed at benytte sig af Græsset som Kreaturene levner efter denne Strækning: fra Garkrigen lige i en Houg, hvor en Furrestub er staaende med et Kors udi, derfra lige til Wintervadet, følger saa Vasfaldet op efter til en stor Sten ved Elvebraatet, derfra lige i S: O: i et gammelt Furre gad, og videre til en ung Furre. I disse Strækninger blev af Laugretten under Befaringen hugget Korser i Træer som forbemelt. Giærdefanget tager Citanterne i deres egen Skov som de ejer paa denne Strækning. Herimod skal Vederparterne Christopher Tollevsøn og Lars Henrichsøn herefter bruge den omtvistede

Slotte i Lien under Qværnehovden, saavel oven som under Redslevejen, samt friehed at benytte sig af Slotten af det græs Creaturene levner oven paa denne Slotte, som Citanterne tilforn haver benyttet sig af. Skulle nogen Tvistighed i sin Tid imod Formodning indtræffe i Henseende til denne nu af Citanternes Skoveteig overladte Slotte, saa forstaaer det sig selv at alle Parter i denne Sag bliver eenige i at Forsvare deres Eiendom paa dette Stæd.

Denne Sag er saaledes mellem Parterne aldeles sluttet og ophævet, og Omkostningerne beregnes saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, 10 Vidner at føre, 1 rd:, Diæt paa Rejsen, 5 Mile frem og tilbage, 5 Mrk:, Fogden for Opnævne 5 Mrk:, Lænsmanden 1 rd:, 2 Laugrettesmænd á 4 Mrk:, og 6 ditto á 3 mrk: = 4 rd: 2 mrk:, tilsammen 16 rd: 3 mrk: 4 s: Disse, saavelsom for Tægtedagen 2 rd:, Stevnepenge 2 rd: 3 mrk:, og Sorenskriverens Skyds 3 rd:, item for Kost og Tæring 12 rd:, tilsammen 36 rd: 4 s:, blev deelt mellem Parterne saaledes at Hoved Citanterne og Vederparterne betaler hver sin halvedeel.

Hvorned denne Forretning sluttet og alle Tvistigheder mellem Parterne i alle Henseende ophævede.

Aasteds Steenings Forretning paa Gaarden Haldanger i Uldvigs Sogn.

Aar 1792, den 25de Julij, blev Retten sat paa Gaarden Haldanger i Uldvig Sogn og Gravens Skibreedde, for at behandle efterfølgende Aastæds Mærkeskiels Forretning mellem Opsidderne paa Haldanger og Kiærland i Graven. Retten blev betient med efterskrevne til denne Forretning af Kongens Foged opnævnte eedsvorne og upartiske Laugrettesmænd, sc: 1: Ole Olssen Gjelmenvold. 2: Iver Olssen Børsem. 3: Peder Halvorssøn Børsem. 4: Iver Johannessøn Wechnæs. 5: Peder Olssen Schaar. 6: Baar Andvessen Schaar. 7: Berje Nielssen Traae, og 8: Tormod Olssen Bagne. nærværende Skibreedets Lænsmand Anders Josephssen Lille Graven.

Hvorda {Opsidderne} Reqvirenterne af denne Forretning, sc: Niels Paulssen, Thomas Torchelssen og Lars Johannessen Haldanger, samt Iver Johannessen Erdahl, fremstod da først og fremlagde den dem under 7 Junii d: A: meddeelte Tægtedag, samt deres under 18de s: M: udstyrede skriftlige Stevnemaal, som vedbørlig er bleven forkyndt, samt nu i rette lagt; hvorved Opsidderne af Gaarden Kiærland, samt Opsidderen Wiglich Larssen Wangen, til i Dag er bleven indkaldet. De til i Dag indstevnte Opsiddere af Gaarden Kiærland ere, Mads Tronsen, Torbiørn Larssen, Peder Christopherssen, samt Enken Ingeri Olsdr: med hendes Børn og deres fødte værge, samt Capellanen til DomKirken i Bergen, Hr: Thomas Angel, forsaavidt han er Beneficiarius til en Andeel i Gaarden Kiærland. Alle at paasee Rettens Syn og Grandskning, modtage Steening og Reening, henseende Gaardene Haldanger og Kiærlands Sætter mark og Fæbejter, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner, og andre Beviisligheder, samt at paasee bemeldte Støels bejter og Sættermarks Rettelse og \Mærkers/ Nedsettelse af Dommer og Laugrettet, derefter Dom at lide, og Processens Omkostninger at erstatte. Den fremlagte Tægtedag og Stevning blev oplæst, og lyder saaledes #

De i Stevningen ommeldte bleve paaraabte, hvor af mødte kun Wiglich Larssen Wangen, som vedtog lovlig Varsel, og i Henseende den i Stevningen ommeldte Tvistighed \angaaende Fæbeite/ mellem ham og Wallersvig samt Haldangers Opsiddere, declarerede sig i alle Deeel fuldkommen forligt.

Betreffende Indstevnte Opsiddere paa Kiærland, da mødte ingen af dem, heller ikke nogen af de indstevnte Vidner. Thi afhiemlede Kaldsmændene Anders Josephssen Lille Graven og Berje Nielssen Traae, den i Dag oplæste Stevning, lovlig at have forkyndt for de Indstevntes Boepæle, hvorpaa de aflagde deres Saligheds Eed.

Som Natten paafaldt, og Laugrettet, ikke førend silde paa Aftenen ankom fra Befarings Forretningen paa Fieldet, Saa beroer Forretningen til i Morgen tidlig.

Anden Dagen, den 26de Julij, continuerede Forretningen i alle

1792: 265b

Vedkommendes Nærværelse,

da indstevnte Wiglich Larssen Wangen fremstod for Retten og anmeldte, at i Anledning af det mellem Ham og Haldanger Opsiddere i Gaar indgangne Forliig, blev til den Ende efter begge Parters Samtykke, nedsat følgende Mærkeskiel og Steening saaledes: I Stølskløve og lige ud til Stegegielsfossen viiser {Mærke} Wiglig Wangens Ejendom, paa den Søndre Side, og Thomas Haldangers paa samme Siide, og Anders Paulssen Wallenvigs paa den Nordre. Wiglich Wangen paastod efter disse Mærker at nytte sin Ejendom, fri og ubehindret, uden mindste Fornærmelse, alle helst da han formedelst denne Steening har maattet vige sit Stølsbejte.

Anders Paulssen Wallenvig, som angrændsende Naboe med Haldanger Opsiddere, mødte og anmeldte at ved Fieldtraammen i Biødnebakskare, er i et Skarv hugget et Kors som viiser i lige Linje hen til 3 efter hinanden hugne Kors, den sidste af ermelte 3 Kors staar paa den Nordøstre Side ved Demmekiødnen, og viiser atter i en liige Linje til et i Storhougen hugget X. endelig viiser formelte Kors i West, saa til en L Gloppe som er huggen i en stor flad Steen, der viiser lige op i Ingeborfieldet. Haldangers Opsiddere ejer alt paa den Nordre [Side]? af de anførte Mærker, og Wallendevigs Opsidder paa den Søndre Siide.

I Anledning af ovenmeldte Steening mellem Haldanger og Wallenvigs Opsiddere, da paastaar begge Partier deres Ejendom frie og ubehindret, uden Fornærmelse paa nogen af Siderne. og dermed anmeldte, de ikke havde videre at erindre.

Opsidderne paa Haldanger, som Reqvirentere af denne Forretning, anmeldte at de frafalt de indstevnte Vidner, siden Contra Parterne hverken mødte eller mødte lod. Reqvirenterne lod tilføre ved Tobias Haldorssen Ejdnæss, som fremlagte \tinglyst/ Fredlysning af 26de October 1791; at da de lovlig indstevnte, men udeblevne, Contraparter ikke haver meldet noget lovlig Forfald; Saa paastaar han i følge bemeldte i Rettelagte Fredlysning, de i samme tilførte Mærker, nu ved Rettens Middel at lade nedsette Mærkeskiels steene. End videre lod Comparenten Tobias Ejdnæss tilføre, at som Jndstevnte, ved {Begr} den i Gaar afholdte Begranskning \i Udmarken paa Fieldet/, i Overværelse af Laugrettet og Vedkommende, tilstod, de i bemeldte Fredlysning ansatte Mærker rigtig at være, og blandt andet sagde Laugrettet, at have hørt indstevnte ved Nærværelsen i Gaar paa Fieldet, exipere mod (= gjøre innsigelse mot) Stevningen, da eendeel af de Jndstevnte ikke vare navngiven; \Saa anseer/ Comparenten Tobias Ejdnæss, {anseer} de Jndstevntes Exception blot som Udflugter. {Hvorpaa} og derpaa udbad sig Rettens Kjendelse.

Eragtet.

Steenings Forretning, kan denne Gang mellem Parterne ikke skee, saasom ingen af Contra Parterne eller nogen paa deres Vegne møder, maae altsaa til det fuldkommelig[e] beviiser!! at begge Parter ere foreenet, udsættes.

Denne Forretnings Omkostninger beregnes saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, Skyds in natura, Diæt paa Rejsen 2 mrk:, Opnævne 5 mrk:, Lænsmanden 1 rd:, Laugrettesmændene 4 rd:, tilsammen 14 rd: 4 mrk: 4 s: vide Fol: 270.

Continuation af Hardanger Sommerting

Aar 1792, den 2de Augustii, blev i følge Optagelse paa indeværende Aars Sommertinge udi Hardanger Retten sat til efterfølgende Dommers Afsigelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland. Hvorda af

Østensøe Skibreede

Udi Sagen af Amund Thorsen Østensøe med Fleere mod Arne Larssen Hillestvedt, blev saaledes

Dømt og avsagt

Med den fremlagde Doms Act af 24de Julii 1790, grundet paa at foregaaende Forliig af 24de Octbr: 1786, samt Dom af 19 Octbr: 1756, har Citanterne beviist at indstevnte Arne Larssen Hillestvedt skulle betale udi aarlig Afgift for Bruget af den Citanterne tilhørende Fieldstøl 16 s:, og ved hans egen Tilstaaelse, at samme for 2 Aar rester, er Sagen beviist, hvorimod han foregiver, ikke at have benyttet sig

1792: 266

Af Stølen, hvilken blotte Benægtelse uden Beviis, ikke kan gjelde imod Citanternes Paastand, Thi kjendes hermed for Ret: Arne Larssen Hillestvedt bør betale til Citanteren Amund Thorsen Østensøe med Flere de resterende og paasøgte 2 Aars Haveleje med 2 mrk:, samt i denne Sags Omkostninger 1 rd: 3 mrk:, foruden Doms Løsning og Forkyndelse, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Execution som vedbør.

Gravens Skibreede

I den Sag som Thore Aasem haver anlagt mod Torchel Lindebreche for Gjeld 12 rd: 2 mrk: 9 s: til Stervboet efter Christi Endres Dr: Bue, er saaledes afsagt

Dom

Udi Skiftet efter Synneve Ingebrets Dr: Bue, begyndt den 29 Maj 1782 og sluttet 24de Febr: 1783, er indstevnte og saggivne Torchel Paulssøn Lindebreche antaget til Incassator af de ved Auctionen indkomne Penge, hvoraf til Datteren Christi Endres Dr: er udlagt 22 rd: 4 mrk: 8 s:, hvorom der under Skiftet efter bemeldte Christi Endres Dr:, sluttet 19de Decembr: 1789, har været Disputte hvad enten Myndlingens Formynder Iver Erdahl eller Incassator skulle betale samme. Denne Tvistighed er ved Skifterettens afgivne Decision, grundet paa de i Skiftebrevet anførte Regninger, afgjort saaledes at Torchel Lindebreche gives Regresse til hvem han paa lovlig Maade kan beviise at have betalt den fordrende Summa, bør erlægge de nu paasøgte 12 rd: 2 mrk: 9 s:, med Rente 2 rd: 2 mrk: 8 s:, tilsammen 14 rd: 5 mrk: 1 s:, og paa Grund der af er det at Thore Aasem paa sin Myndlings og øvrige Arvingers Vegne efter Christi Endres Datter, har ved Stevnemaal været nød til at indtale denne Summa hos Torchel Paulssøn Lindebreche, som ved den i Sagen under 3 Junii 1791 fremlagde Qvittering, der af ham selv er skrevet, vil beviise at Iver Erdahl er den til hvem alt Christi Endres Datters Tilgodehavende er betalt, og derfor af ham bør tilsvares. Men foruden at Iver Erdahl under Skiftet efter attermeldte Christi Endres Dr: har benægtet at have underskrevet den af Torchel Lindebreche paa Skiftebrevet efter Synneve Ingebrets Datter for 19 rd: 1 mrk: 9 s: skrevne Qvittering, saa har Citanteren i denne Sag ikke med andre at gjøre end den indstevnte, til hvem han i følge den usvækkede Skifte Decision bør holde sig, da Torchel Lindebreche ved andet Søgemaal maae tiltale og overbeviise Iver Erdahl, ved at den paasøgte Summa til ham er betalt. I saadan Henseende kjendes hermed for Ret: Den under 19de Decembr: 1789 i Skiftet efter Christi Endres Datter Bue afsagde Decision bør som usvækket ved Magt at stande, hvorefter indstevnte Torchel Paulssøn Lindebreche, imod Regress som han bedst veed og kan, i Overeensstemmelse med Skifte Decisionen, bør til bem:te Christi Endres Datters Arvinger

betale de nu paastevnte 14 rd: 5 mrk: 1 s:, samt i denne Sags Omkostninger 4 rd:, Alt inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

I Johannes Iverssøn Utnes Sag mod Elling Jonssen (Jenssen?) Fylchedal for 3 rd:, er saaledes afsagt

Kiendelse

Da Citanten tvertimod sit incamminerede Stevnemaal, og Indstevntes Tilbud, har nægtet at anhøre Elling Fylchedahlens Eed, at den til ham solgte Hæst, hvor af denne Sag deriverer, ikke ere i den Tilstand som Citanten foregav da han solgte den; Saa paalægges Citanten Johannes Utne i følge Loven at beviise sin Fordrings Rigtighed, eller i manglende Fald, at blive anseet for unødigt Trætte. Til hvilken Ende denne Process til næste Ting beroer.

Johannes Kinne mod Torjer Espeland for 8 rd:

Dom

Til Høstetinget 1790 har Johannes Kinne indkaldet Torjer Brynildsen Espeland for Gjæld 8 rd: De samme Tiid, og paa Sommertinget 1790 afhørte 2de Vidner forklarer at have paa een og den samme Tiid hørt at Indstevnte tilstod at skylde denne Summa, som efter andet Vidnes Udsigende hidrører af en Hæst som Johannes Kinne solgte, hvilken først skulde betales med 12 rd:, men da den befandtes at have Lyde, af Johannes Kinne nedsat til 8 rd: Indstevnte har derimod foregivet at disse 8 rd: skulde betales saafremt Hæsten var aldeles lydesløs, og siden den havde Fejl, nægter han at betale. Da nu Torjer Espeland efter 2de Ganger givne Udsættelse, og Tiid til at beviise dette sit Opgivende, ikke paa dette Aars Sommerting mødte, og saaledes ikke fremført det mindste til sit Forsvar, Saa kan hans blotte Snak, imod Citantens Vidner og hans egen Tilstaaelse, ikke gjelde, Thi kjendes for Ret: Torjer Brynildsen Espeland bør til Citanten Johannes

1792: 266b

Kinne betale de paastevnte 8 rd:, samt i Sagens Omkostninger 2 rd:, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Kingservigs Skibreede

Udi Sagen af Enken Sigrid Sølfest Datter mod Jacob Larssen Qvalvig angaaende Velkaar, er saaledes:

Eragtet

Paa det indstevnte Jacob Larssøn Qvalvig ikke skal beklage sig med Retten overilet, forundes ham Tiid at fremkomme med de Beviiser som kan godtgjøre, at Citantjnden Sigrid Sølfest Datter har samtykket udi at ville modtage den hende nu i Rette lagte Vilkaars Contract af 16de Octobr: 1773 tilstaaede Vilkaar af Gaarden Qvalvig hos sin Søn, som nu boer uden for Jurisdictionen, hvortil han siden Høstetinget 1791 har erholdet Udsættelse. Til hvilken Ende denne Process forflyttes til indeværende Aars Høsteting, da Jacob Larssøn Qvalvig haver endelig at opfylde denne Rettens Kjendelse, eller i Mangel heraf Dom modtage efter det passerende, og skal denne Eragtning til Forkyndelse betimelig gives beskreven.

Samson Hansøn Utne mod Catharina Hans Datter og Mand Johannes Iverssøn.

Kiendelse

Imod Forordningen af 5te Novembr: 1723 kan den paastandne Eed imod Indstevntes Protest ikke antages; Thi bør Citanten Samson Hanssøn Utne, overensstemmende med den i Skiftet efter hans Forældre adsagte Decission, paa lovlig Maade oplyse og beviise, at han rigtig har at fordre de paastevnte 163 rd; 1 mrk: 6 s; hvortil aldeles ingen Formodning udi den i rette lagte Regning af 14de Junii 1786 findes, efterdi samme ikke af Citanten da levende Fader er vedtaget. J saadan Anledning beroer denne Sag til næste Ting.

Odels Sag paa Nedre Berge i Røldahl

Aar 1792, den 14de Augustii, blev Retten sat paa Gaarden Nedre Berge i Røldahl, til efterfølgende Odels Løsning Sags Behandling, anlagt af Ole Ormssøn mod hans Stifmoder Marithe Lars Dr:, og Retten blev betjent med efterskrevne af Kongens Foged opnævnte Laugrettes og Meddomsmænd, sc: 1: Lars Tostensen Maagestad. 2: Knud Knudssøn ibidm: 3: Tobias Haldorssen Ejdsnæss. 4: Lars Knudsen Tvedt. 5: Knud Hanssøn Jaastad. 6: Sjur Iverssen Øvre Berven. 7: Holger Nielssen ibidm: og 8de: Svend Knudsen Luthroe, alle af Kintzervigs Præstegield i Hardanger, og Parterne ubeslægtet. Lænsmanden i Kintzervigs Skibr:, Jon Torjulssen Hougse, tilstæde,

hvorda Reqvirenten af denne Forretning, Ole Ormssøn Nedre Berge, fremstod for Retten og anmeldte, at han før Juul afvigte Aar havde indbudet Enken Marithe Lars Dr: Løsnings Summen for de Hende efter Skifte brev af 1te Junii 1784 udi Boeslod udlagte 10 Mrk: Smør her udi Gaarden Nedr: Berge, og derefter med lovlig Stevnemaal indkaldet hende og Lavværgen Knud Olssen (Sem?) at møde til Jorde Tirsdags, eller den af Sorenskriveren seenere berammede Tiid, for at anhøre Vidner og Beviiser, og derefter Dom modtage til de paastevnte 10 Mrk: Smørs fravigelse, med Løsnings Summens Erleggelse, samt denne Odels Sags Omkostninger at erstatte, hvorefter han fremlagde den under ?? januarii dette Aar meddelte Tægtedag, saalydende #

Indstevnte Enke Brithe!! (Marithe) Lars Dr: med hendes Laugværgen mødte og vedtog saavel Pengene, som Stevningens Forkyndelse før Juul, derhos forestillede hun ikke at kunne modtage de nu heri Retten atter anbudne Løsningspenge 100 rd:, efterdi hun for det første var meere skyldig end denne Summa, og dernæst havde en svag Datter at forsørge, med fleere smaae Børn.

Citanten herimod svarede, at det ikke var hans Meening at Enken strax skulle fraflytte Gaarden, men paa det at hans Ret ikke skulle spildes, var det han alleene ønskede Enken ville meddeele ham Skjøde paa denne hans retmæssige Odel, men da dette ikke bliver antaget; Saa fremlagde han til Beviis for sin Odel, et Skjøde brev udstædt til hans Farfader Ole Ormssøn paa 1 Løb Smør i Nedr: Berge, dat: 19de Junii 1742. andet: det hans Fader Orm Olsson under 23de Maj 1757 meddeelte Skjøde paa forbemeldte Skyld, som efter skeede Aftag nu ikkun er 1 Pund.

1792: 267

Tredie: Skifte brev efter Comparentens Moder Brithe Heljes Dr:, som viiser at han er eldste Søn til forbem: dte Ole Ormssøn, og at \af/ Jorde godset er udlagt 20 Mrk: Smør til Enkemanden Orm Olssen for 100 rd:, hvilke 20 Mrk: derefter i Skiftet efter Comparentens Fader holdt d: 1te Junii 1784, er vurderet for en dobbel Summa af 200 rd:, og derfor udlagt til Enken Marithe Lars Dr: og Børnene, hver den halve Deel. De Sidstes Andeele efter begge Skifte breve har Citanten indløst som Odelsmand og Løsningsberettiget, Saa at han efter Skjøde af 9de Junii 1785 er Ejer af 14ten Marker Smør heri Gaarden. De fremlagte Dopcumenter ere saalydende #

Og da ingen Foreening efter Samtale kunde skee, paastod Citanten Dom, hvorefter Jndstevnte Marithe Lars Datter maatte tilpligtes til næste Aars Fahrdrag at fravige og ryddiggjøre de paastevnte 10 Mrk: Smør udi Gaarden Nedre Berge for Citanten som rette Odelsmand efter Loven, og derefter imod Løsningspengenes 100 rd: Tilbage betale, og at meddeele ham lovligt Skjøde, samt og erstatte denne bekostelige Sags Omkostninger efter Rettens Skjøn.

Enken ved Laugværge havde intet videre Tilsvær, men haabede at Retten saae paa hendes Bedste for Enken, med mange uforsørgede Børn.

Parterne vedtog at Dom udi denne Sag bliver afsagt paa Tingstedet Utne, for Omkostninger at spare.

Eragtet

Sagen optages til den 27 October førstkommende, da Dom eller Kjendelse bliver at afsige paa Tingstedet Utne i Hardanger, hvor Laugrettet ville møde, for med Dommeren om Sagen at conferere.

Denne Forretnings Bekostning ere disse: Incamminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 1 Dags Diæt og Forretning 4 rd:, (Fem?)ten Miles Diæt {???} og Skyds efter Anpart kommer paa denne Forretning formedelst andre Sager, 4 rd: 1 mrk: 5 s:, Laugrettet, hver 3 mrk: {8 s:}, er 4 rd:, Opnævnelser 5 mrk:, og Lænsmanden 3 mrk:, tilsam/m/en 15 rd: 9 s:, som Citanten betalte.

Aasteds Forretning paa Øvre Berge i Røldahl.

Aar 1792, d: 15de Augustii, blev Retten sat paa Gaarden Øvre Berge for at behandle efterfølgende Aastæds Forretning, anlagt af Opsidderen Ommund Olssen mod Orm Præstegaard, som ulovlig har fornærmet ham paa sin tilhørende Ager. Retten betjent med efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd, som denne Gaard ved den afholdte Forretning, ere benævnte, tilstæde Lænsmanden Jon Houge.

Hvorda mødte for Retten Ommund Olssen Berge, som anmeldte: at han til denne i Dag af Sorenskriveren meddeelte Tægtedag, som herved fremlægges, under 7de Junii 1792, saal: havde indkaldet Orm Olssen Præstegaard som Hovedmand og Sagvolder; fordi han egenmægtig og ulovlig haver tiltaget sig at gjøre Jndgreb paa Citantens Ejendom udi Ageren Brynen kaldet, derom at modtage Vidner og Beviiser, Rettens Syn og Grandskning, til paafølgende Dom og Bøders Udreedelse, samt denne Sags Omkostninger at erstatte, ligesaa var indkaldet forrige Ejer af den Strækning som grændser til forømtalte Ager, hvori Orm Præstegaard ingen Ejendom havde, nemlig Østen Jonsen Grøve, der forgangne Aar tillige har fornærmet Citanten, og nu ved Skjøde overladt Gaarden Grøve til Orm Præstegaards Søn Erich Ormssøn, hvilken og her til i Dag er indkaldet, Forretningen at bivære, og Syn og Grandskning at modtage, og for Omkostninger at svare.

Orm Præstegaard mødte og tilstod lovlig Varsel.

For de Øvrige, nemlig Østen Grøve og Erich ibid:, forklarede Lænsmanden Niels Hamre og Joseph Pederssøn Sem, at Østen Grøve efter Incaminationens Formeld er indkaldet med fuld Varsel i hans Faders Paahør, men Erich Ormssen er ikke i denne Sag indkaldet, hvorpaa de aflagde deres Saligheds Eed efter Loven.

Østen Grøve var nærværende, men svarede, ikke at ville møde.

Erich Grøve var ikke nærværende, og hans Fader vilde ikke vedtage Varsel, siden han ikke var lovligt stevnet, og altsaa protesterede han imod Stevnemaalet som ulovligt anlagt.

Parterne, Nemlig Citanten Ommund Olssen, og Orm Præstegaard paa sin Søns Vegne, bleve dernæst forenede saaledes: At Vejen imellem de omtvistede Ager skulde være aaben, og blev derfor 2de Mærkeskiel paa Øvre og Nedre Siide af Ageren af Laugrettet nedsat, hvorved

alle Disputterne bleve ophævede, og de nedsatte 4re Mærkersteene saaledes at være bestandig Regel og Rettesnor.

Forretningens Bekostninger bliver ligesom i Gaar at beregne, tilsammen 15 rd: 10 s:, som Citanten betaler, og Orm Pæstegaard derimod at anskaffe 2 Hæste til Søen, hvilket Retten og Laugrettet ansaae for billigt, eftersom begge faar Nytte af Udsteeningen, og Parterne havde opgivet Sagen til Voldgift, og saaledes er Forretninger sluttet.

Aastæds Sag paa Nedre Berge i Røldahl.

1792: 267b

Aar 1792, den 16de Augustii, blev Retten sat paa Gaarden Nedre Berge i Røldahl til efterfølgende Aastæds Sags Behandling imellem Opsidderen Ole Ormssøn og Erich Ormssøn samt Østen Jonsen og Jon Jærrandsøn Grøve, angaaende et Støls Bejte og Skaustrækning og Slaatte udi Walledahlen. Retten betiente de samme Laugrettesmænd som i foregaaende Sager ere navngivne, og nærværende Lænsmand Jon Hougse.

Hvorda Citanten Ole Ormssøn Nedr. Berge fremstod for Retten og anmeldte, at han til denne Tægtedag med mundlig Varsel havde indkaldet Opsidderne paa Gaarden Grøve, Erich Ormssøn, Østen Jonsen, og Jon Jærrandsen Grøve, til at møde her paa Aæstædet og anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende Strækningerne for Kiønnestøl, som har været Citanten og Formænd paa Gaarden Berge fra umindelige Tiider tilhørende, derefter paasee Rettens Syn og Grandskning, og Dom modtage til Citantens Ejendoms Fraskillelse med lovlige Mærkeskiæl, samt denne Sags Omkostninger at erstatte. Som Vidner vare under Lovens Falsmaal tilkaldte Ole Heljesen Diuve, og som godvillige havde Citanten tilstæde: Mons Olsøn, Svend Olsen Tuften, Ole Sjursen Krogeteig og Hustrue Giertrud Halvors Dr., Dise Knuds Datter Diuve. Den fremlagte Tægte[dag] af 7de Julii 1792 er saalydende #

Orm Olsson Præstegaard mødte for sin Søn Erich Ormssøn, tilstod lovlig at være stevnt.

Jon og Østen Grøve var tilstæde, og sagde, ikke at ville møde.

Thi afhjemlede Lænsmand Hamre og Joseph Sem lovlig Varsel.

Orm Præstegaard paa sin Søns Vegne havde med mundtlig Contra Varsel indkaldet Ole Ormsen Nedr. Berge til at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Østen Jonsen og Jon Jærrandsen Grøve, som tilforn har brugt Grøve, eller den Part som Erich Ormsen nu beboer, om at disse haver brugt i den paastevnte Mark efter de Strækninger som de paa Aæstædet skulde anviise, ligesaa af Ole Monsen Tveidto, med fleere Ustevnte om fornødiges.

Citanten Ole Berge anmeldte at han vel var lovlig stevnt til denne Sag, men da de anmeldte 2de første Vidner haver Ejendom i Gaarden Grøve, omendskiønt ikkun eedeel deraf er solgt til Erich Ormssøn, og altsaa ere de Vederparter som Sagen egentlig angaar, derfor paastod han at Deres Vidnesbyrd ikke imod Loven maatte antages, da det er øyensynligt for Retten og Laugrettet at det kuns er Modvillighed, hvorfor de ikke vil møde som Parter, men derimod af Erich Ormssøn lade sig bruge som Vidner i deres egen Sag. Han forbeholdt derfor ved endelig Paastand /: At faae dem afstraffet efter Fortienesten :/

Vidnet Ole Monsen Tveito var tilstæde.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldte og forhørt, hvorefter fremstod

1ste Vidne, Ole Helgesen Diuve, som, efterat Edens Forklaring ham og de øvrige Vidner af Lovbogen var forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende, provede at være 48 Aar gammel, fød paa Rabbe her næst for, og har været i Sommerarbejde paa Berge adskillige Gange, og første Gang for omtrent 20 Aar siden, har af Citantens Fader Orm Berge, som død for aatte Aar siden, været anviist Mærkerne i den omtvistede Kiønnestøl, som skulde begynde

fra Qvæssen til en Haug kaldet Agnihaug, og derfra til høyeste Aasen, hvor en Steen er nedsat, der skulle være Mærkeskiæl. Hjemmenfor denne Strækning var saaledes Nedr: Berges Ejendom. Noget Mærke oven for Aasen vidste Vidnet ikke. Har vel hørt Knur imellem Parternes Formænd om Byttet, men veed ikke om Grøves Mænd har havt noget Brug hjemmenfor denne Strækning. Paa Contra Citantens Spørsmåal svarede Vidnet: At Østen Grøve for 2 Aar siden huggede paa dette omtvistede Stæd, hvilket har givet Anledning til denne Process. Vidnet kan gjøre Anviisning.

2det Vidne, Ole Sjursen Krogteig, 44 Aar gammel, fød paa Horre, har tient hos Afdøde Orm Nedr: Berge for omtrent 25 Aar siden, i foregaaende 2 $\frac{1}{4}$ Aar, vidnede: At Opsidderen paa Nedr: Berge i den Tiid brugte denne Ejendom efter den Strækning som første Vidne har omprovet. Om Byttet har vel været nogen Tvistighed, men sa(...?) Orm Nedr: Berge som hans Fader, der døde for 3 Aar siden, da omtrent 78 Aar gam/m/el, fortalte for Vidnet at Deelet skulle være i høyeste Aasen. Neden for denne kan Vidnet gjøre Anviisning hvor hans Husbond som formeldt brugte.

3die Vidne, Giertrud Halvors Dr., 38 Aar gammel, fød paa Øveland her næst hos, har tient her paa Gaarden hos Citanten og hans Fader for 14ten Aar siden i foregaaende 9 Aar, var i sit Vidnesbyrd overensstemmende med Andet Vidne, og kan derefter gjøre

1792: 268

Anvisning, undtagen, at hun ikke hørte nogen Tvist om Byttet.

4de Vidne, Dise Knuds Datter Diuve, 50 Aar gammel, fød paa Nedr: Rabbe, og har tient hos afdøde Orm Olssen Nedr: Berge for 16 Aar [siden] i 3 Aar, provede: eensstemmig med 3die Vidne, uden mindste Forandring. Kand gjøre Anviisning.

5te Vidne, Mons Olsson Berge, 78 Aar gammel, fød paa Øvre Berge her næst hos, har boet paa Grøve for 28 Aar siden i 10 Aar, vidnede: Ikke at have vidst andet, end at den paastevnte Mærkeslinie skulle være der som første Vidne har forklaret, og der efter benyttede han sig af Ejendommen. Hørte vel Snak om at Grøves Mænd ville have Linien længere hjem, men Vidnet brugte efter dem som formeldt, og Nedre Berges Mænd paa den anden Siide. Kand gjøre Anviisning.

6 Vidne, Svend Olssen Tuften, 44 Aar gammel, fød paa Opheim i Hardanger, og har boet her i Bøygden i 17 Aar, vidnede: at afdøde Orm Berge havde vist ham den paaankede Deelestrækkning, som første Vidne har forklaret, hvorom Vidnet ingen Tvist har hørt, førend Østen Grove efter første Vidnes Udsigende for 2 eller 3 Aar siden huggede hjemmen for, hvilket har været Anledning til denne Sag. Videre forklarede Vidnet, at en Mand paa Grøve ved Navn Lejuf, ligeledes efter Sigende for omtrent 14 Aar siden skulle have hugget sammesteds, men at Orm Berge tog det Hugne tilbage. Kand gjøre Anviisning.

Citanten havde ej flere Vidner at føre.

Contra Citanten fremstillede

1ste Vidne, Lænsmand Niels Helgesen Hamre, som paa \Contra/ Citantens Tilspørgsel provede: At han for omtrent 25 Aar siden vidste at Afdøde Ole Berge, Farfader til Citanten, og ligesaa afdøde (Jæra?)nd Grøve var i Tvistighed om den nu paastevnte Mærkeslinie, og da blev Vidnet anviist den forhen omprovede Steen i højeste Aasen, som Ole paastod skulle være Deelet, men ingen Foreening blev imellem dem afgjort. Vidnet kan anviise den omprovede Steen, som synes at være en ordentlig Mærkesteen, og peger lige hen til Nuden, i samme Linie som de forrige Hovedvidner har forklaret

2 Vidne, Ole Monsen Tveidto, 46 Aar gammel, fød paa Ness i Suldahl, men har opholdet sig paa Grøve hos sin Fader Mons Grøve, som kom dertil at boe for 38 Aar siden, i de efterfølgende 10 Aar, provede: at han ikke har veedst andet end at Ole og Orm Nedre Berge brugte Ejendommen hjemmen for den omprovede Mærkeslinje, hvorom Vidnet har hørt, uden

at samme er bleven afgjort, men Nedre Berge Mænd har Vidnet seet benytte sig af Ejendommen. Kan gjøre Anviisning paa Aaestedet.

Parterne derefter begiærede Tiid til at tale om Forliig, og da samme var dem bevilget, fremkomme de for Retten og anmeldte at de nu saaledes vare bleven foreenede: At Mærkeslinierne for de paastevnte Ejendomme i Kiønnestøl skulle efter Hoved og Contra Vidnernes Forklaring begynde ved Elven Qvæssen i Agnien til Agnihoug, derfra i lige Linie til højeste Aasen, Kiønaasen kaldet, hvor den af Vidnerne omtalte Mærkesteen skulle være bestaaende, derfra i ben Strækning efter Bækken til den hiem/m/erste Siide af Sandvigerusten, som skal være Endemærket. Hiemmen eller Westen for disse Mærker skal saaledes som forhen være Ole Nedre Berget og Efterkommeres Ejendom, og borten eller Østen for Erich Ormssøn Grøves, Da de andre Opsiddere paa Grøve paa denne Kant ingen Ejendom har. Parterne bleve og eenige om at 2de af Laugrettesmændene, sc: Holger og Sjur Berven, efter denne Strækning nedsætter lovlige Mærkeskiæl, som af dem beskrives og Sorenskriveren tilsendes, til Jndførsel i denne Forretning.

Omkostningerne betaler indstevnte Erich Ormssøn Grøve, nemlig: Rettens Gebyr, som ligesom de forrige Dage beregnes til 15 rd: 10 s:, samt for de afhørte Vidner 4 Mrk:, de 2de Laugrettesmænd hver 2 Mrk:, som skal udsteene Ejendommen, i alt 16 rd: 2 mrk: 10 s:, for Tægtedagen 2 rd:, samt Stevnepenge, som Lænsmanden nedsatte til 1 rd:, i alt 19 rd: 2 mrk: 10 s:, for LaugRettets og Lænsmandens Underholdning eftergav Citanten. Og da Bekostningerne saaledes af indstevnte blev betalt, saa er Forretningen sluttet. vide Fol: 294.

Aastæds Sag paa Halderager i Jondals Skibrede

Aar 1792, den 27de Augusti, blev Retten sat paa Gaarden Halderager i Jondals Skibrede og Strandebarms Præstegjæld i Hardanger, for at behandle efterfølgende Aastæds Sag anlagt af Lars Tostenssøn og Tosten Larssøn Halderager mod Opsidderne paa Naboeaarden Tørvigen. Retten blev betjent med de af Hr: Foged Koren opnævnte 8 eedsvorne

1792: 268b

Laugrettes- og Meddomsmænd: 1: Hagtor Siurssøn Wangdal. 2: Knud Nielssøn ibm: 3: Tormod Nielssøn Fosse. 4: Ole Christopherssøn Sandven. 5: Lars Janssøn Reistvedt. 6: Svend Knudssøn Scheye. 7: Siur Larssøn Skutleberg, og 8: Niels Johannessøn Berven, alle af Østensøe Skibrede, og Parterne ubeslægtede. Nærværende Lænsmanden for Jondals og Østensøe Skibreder, Johannes Pederssøn Wiig.

Da Citanterne i denne Sag, Lars Tostenssøn og Tosten Larssøn, fremstode for Retten og anmeldte at de ifølge den dem af Sorenskriveren meddeelte Tægtedag, som herved fremlægges, af 1ste Junii d: A:, med skriftligt Stevnemaal havde indkaldet Opsidderne paa Gaarden Tørvig, Helje Torgerssøn, Jacob Johannessøn, Lars Hanssøn, Iver Tollevssøn, Lars Torchelssøn og Christopher Olssøn, Enken Ingeborg Lars Datter med Laugvæрге Lars Olssøn Axness, samt hendes Søn Knud Johannessøn med Curator Niels Knudssøn Moe, samt Samson Larssøn Hougen, Helge Olssøn Molven, Torbiørn Wigligssøn Traae, Ole Knudssøn Deggebreche, Gunder Tollevssøn {Aarhus} Yttre Wigene og Siur Nielssøn Wiig, angaaende en Teig kaldet Tungene, som Citanten med Rette tilhører, og fra gammel Tid har tillagt Gaarden Halderager, den indstevnte Tørvige Mænd i Henseende til Bytterne vil ansee for sin Ejendom, og ved foregaaende Dom og senere passerede unægtelig skal vises at være Halderager tilhørende, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, Rettens Syn og Befaring paa Aastædet at modtage, hvorved Citanterne vil søge at oplyse at de indstevnte 6 Laugrettesmænd have urettelig opsat det i Tungene befindende Giærde, alt efter Stevnemalets Formeld, hvorved Vederparterne tillige er indkaldet, Dom at anhøre efter

nærmere Paastand, og denne Sags Omkostninger at erstatte. Saavel Tægtedagens Berømmelse som Stevnemaalet dateret 10 Julii 1792, og Fogdens udmeldelse til Laugrettet af 7de Augusti 1792, er saaledes lydende #

De indstevnte Opsiddere paa Tørvig, som forhen ere benævnte, mødte alle og vedtog lovlig Varsel paa egne og Enken Ingeborg Lars Datters Vegne, men hendes Laugværge var ikke indkaldet, dog vedtog Niels Moe lovlig Stevnemaal for ham; De indstevnte 6 Laugrettesmænd mødte, undtagen Samson Larssøn Hougen, for hvem Torbiørn Traae vedtog Varsel. De indkaldte betalte tilsammen efter Sportel Reglementet i Tilsvares Penge 2 Mrk: 8 s:, skriver To Mark aate Skilling.

Af Vidnerne mødte Jon Kopren, Tosten Koltvedt, Ole Herrastvedt og Jørgen Stene. De udeblevne Kristi Øyjord og Sidsille Samleness frafaldt Citanterne.

Som flere Vidner havde Citanterne tilstæde Ole Larssøn Eye, Sjur Larssøn Præstegaard, Lars Larssøn Ougestad, Peder Larssøn Røen.

Citanterne fremlagde den under 20 Octobr: 1785 her paa Aastædet afsagde Aastæds Dom, hvorefter de under samme Sag afhørte Contra Vidner Torger Helgessøn (S?)laathe, Iver Berje, Niels Hanssøn Raaen mødte her i Retten.

Lænsmand Johannes Wiig maatte begiære Stevnevidnerne Anders Aarhuus og Torger Endressøn Ougestad, under Eed ifølge Sportel Reglementets 3 afd: 5 §, maatte forklare om de havde modtaget Penge eller Penges Værd for det af dem i denne Sag forrettede Stevnemaal og Indkaldelse af Parter og Vidner, hvilken de og inden Retten {for} aflagde, og derhos forklarede, at de som Beslægted til Citanterne havde tjent dem i at forrette dette Stevnemaal for intet.

Citanterne fremlagde end videre det i forbemelte Aastæds Dom anførte gamle Vidnesbyrd af 1595, som viser at Tungene tilhører Halderager, uden at benævne sammes Strækning, hvilket {han} \de/ begiærede i Retten oplæst og Acten tiltaget, saalydende # Ligeledes begiærede Citanterne den forhen i Sagen under 20 Octobr: 1785 afsagte Dom oplæst, samt den under 30 Julii 1791 afsagte Kjendelse, hvorefter Sagen fra Tinget her til Aastædet er henvist, alt saalydende # Ligeledes Udtog af den i Aastæds Sagen den 22de Augusti 1788 her paa Gaarden passerede, hvori den af Lænsmand og Mænd foretagne Steening er fuldført, hvilket følger Acten in originali.

1792: 269

Citanterne anviste i Doms Acten pagina 26 den udi her paa Aastædet skeede Befaring, hvorpaa Doms Afsigten er grundet, og Vidnernes da afsagte Forklaring viser at det saakaldede første Bjerg lag fra Nedre Tungene, kaldtes Midt Tungene, og altsaa Mærkes Linien derefter i Dommen bestemt, følgelig bør Hougen i Midt Tungene være paa det Stæd som Citanterne tilforn i Sagen den 22 Augusti 1788 have paastaaet.

Helge Olssøn Molven paa egne og de øvrige 5 Laugrettesmænds Vegne, som havde nedsat Mærkeskjellene, bad tilført: at de efter Dommen havde fuldført Steeningen overensstemmende med de for dem afhørte {Laugrettesm} Vidner, hvorpaa Dommen er grundet, og i anden Henseende ere de ikke indstevnte her til Stædet. Efter den Oplysning {have} som de under Sagen fik, have de dømt og derefter sat samme i Udøvelse. Har Citanterne noget imod dem derfor, faaer de søge deres Competente Over Dommer. Har de derimod andre Vidner som kan bevise deres større Ret end forrige Sag oplyser, er det ikke Mændene vedkommende, som allene vil og skal forsvare deres Forretninger, og saaledes intet videre havde at forestille.

Citanterne derefter begiærede Vidnerne fremkaldte og forhørte; Thi blev Edens Forklaring Vidnerne forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende. Fremstod da

1 Vidne, John Bergessøn Kopren, som udi den sidstleden 20 Octobr: 1785 sluttede Sag har været Laugrettesmand og Meddomsmand, vidnede: efter Citantens Spørgsmaal: at han paa Aastædet {skal} efter saa lang Tids Forløb ikke kan anvise den paastevnte Stølsvej, hvorom Dommen af 1785 melder, men Dommen blev afsagt efter de da afhørte Vidners Udsigende.

2 Vidne, Sjur Larssøn Præstegaard, som ligeledes har været Meddomsmand i den 1785 sluttede Sag, vidnede eensstemmig med forrige Vidne uden mindste Forandring.

Citanterne frafaldt disse 2de {Anv} Vidners Anvisning paa Aastædet og deres Eedfæstelse, hvorfor de blev demitterede.

3 Vidne, Tosten Endressøn Koltvedt, omtrent 70 Aar gammel, fød paa Koltvedt, og har været paa Tufte for over 40 Aar siden, vidnede: at Halderager Mand havde Fællesskab med Tørvige Mændene i den paastevnte Perslomark, i den Tid Vidnet var her, men dog ikke uden Anke af Tørvige Mændene, fordi Halderagers Creature kom der. For øvrigt henholdt han sig til sit under Sagen sluttet 20 Octobr: 1785 aflagde Vidnesbyrd, som ham nu blev forelæst. Vidnet kan gjøre Anvisning paa Perslomarken.

4 Vidne, Ole Nielssøn Herrastvedt, noget over 53 Aar gammel, fød paa Herrastvedt i Østensø Skibrede hernæst hos, ubeslægtet til Parterne, og boed sin heele Tid paa Herrastvedt, vidnede: at Halderager og Tørvigs Opsiddere havde Fællesskab i den paastevnte Perslomark førend det Giærde blev opsat, hvorfor Aastæds Sagen af Lars Halderager den 8 Octobr: 1784 blev anlagt, men veed ikke af nogen Anke mellem dem førend Sagens Anlæggelse, saasom Vidnet derudi har været fremmed. Paa Tilspørgsel af Citanten sagde Vidnet at han for omtrent 10 Aar siden saae Lars Halderager og endeel af hans Sønner brændte Tjære opunder Hagershoug i øverste Tungen, men hvor de tog Veden, vidste Vidnet ikke. Vidnet veed ikke at Tørvige Mændene ejer til Bytte mod Herrastvedt, saasom han ikke er kjendt paa de Stæder, efterdie Vidnet boer paa inderste Thun af Herrastvedt. Kan heller ikke sige at Tørvige Mændene har haft nogen særdeles Ejendom i Tungene, men saae et Giærde opsat efter Hageledsbækken fra Halderagers Melkestøls Begyndelse ved Tverelven til Hageleds Giærdet, som skiller Stølsmarken fra Hjemmemarken, hvorom Vidnet troer Halderager Mænd og Tørvige Mænd vare forenede, skjønt Vidnet ikke derom vidste fuldkommen Beskeed, og formodelig maatte Halderager eje paa inderste Side af {Vejen} \garen/ eller Bækken, og Tørvigen paa yderste Side. Dette Giærde er ikke siden bleven vedligeholdt, og endnu kan synes, og var det nogle Aar førend den første Aastæds Sag blev anlagt. Tørvige Mændene sagde at det af Vidnet omtalte Giærde blev opsat med fælles Samtykke af Lars Halderager.

5 Vidne, Jørgen Jørgenssøn Stene, 40 Aar gammel, fød paa Yttre Herrastvedt hernæst hos, ubeslægtet til Parterne; og for omtrent 10 á 12 Aar siden rejste fra Herrastvedt, vidnede eensstemmig med 4de Vidne, med denne Forandring, at han ikke veed vist om Tørvig eller Halderager

1792: 269b

ejede til Bytte mod Herrastvedt, hver for sig, men den samfælles Mark grændser til Herrastvedt, forsaavit Creaturenes Bejtning har været. Vidnet forklarede efter nøjere Betænkning: at efter en under 9 Octobr: 1784 afholdt Steenings Forretning mellem Halderager og Hærrastvedt skal Mærket være saaledes som samme bestemmer, og begynder ved Elven i en gammel Mærkesteen, og gaar op efter hvor Hærrastvedt har slaaet og til Siurdals nuten, derfra ned til Seljestien, fra samme til en gammel Kors i Melkestøls skaaren, derfra i Rævshoug, fra samme til Dordei hollen, derfra til Waagskaarnuten, fra samme til Biørgenuten og Skaatenuten, derfra til Enden; den øvre paa Katugle giælet fra samme over Rossestieschaaren og til Løpet, fra samme til Qværne huus Skaaren op i Elven, samt derfra til Litlesien. Disse Mærker bleve af den af Citanten anviste Steenings Forretning af 9 Oct: 1784

tilført og af Vidnet anført rigtig at være; ligesom Tørvig her ingen Eiendom har. Har hørt at Halderager skal eje Tungene allene, men veed selv derom ingen vis Beskeed, heller ikke at Tørvige Mændene ejer til Bytte med Herrastvedt. Kan gjøre Anvisning.

6te Vidne, Ole Larssøn Eye, 53 Aar gammel, fød paa Eye i Jondal, ubeslægtet til Parterne, vidnede at have hørt af sin Moder Herborg {Ellings} Lars Datter, som i forrige Aastæds Sag har vidnet: at Mærket mellem Tørvig og Halderager skulle være efter Vejen, men veed ikke hvilken Vej dette var, eller kan anwise samme. Vidnet aflagde Eed efter Loven, og blev demitteret.

7de Vidne, Lars Larssøn Ougestad, Søn til Lars Halderager, 36 Aar gammel, fød og opfød paa Halderager, og været hjemme hos sin Fader i 22 Aar, og siden hvert halve Aar indtil for {22} 5 Aar siden, vidnede: at Perslomarken i hans Tid var fælles uden mindste Anke af Tørvige Mændene, og i Tungene bleve Halderagers Creature melkede, ligeledes uden Tvist. Har hørt af en gammel ved Navn Siovat Stekke, som død for omtrent 14 Aar siden, da omtrent 70 Aar gammel, og var Vidnets Faders Farbroder, og fød her paa Gaarden, at Mærket mellem Tørvig og Halderager skulle gaae efter Vejen, nemlig den gamle Stølsvej, og i samme Linie i et Slejpeskarv, hvor et Kors var eller skulle være hugget. Baade uden og inden paa Hageledsbækken har Vidnet for sin Fader hugget Løv og Barved uden mindste Modsigelse. Har ligeledes hugget Tjæreved op under Hagershoug, i den Houg som kaldes Midthoug, og der brændt Tjære, hvilket endel af Tørvige Mændene saae, men ikke derom tiltalte ham. Vidnet forklarede end videre at Mærket, som forhen omprovet, skulde gaae efter Vejen til en Steen i øverste Qvile oven for Sleipescharv, hvilket en gammel Mand Ole Berje, som endnu lever, har fortalt Vidnet. Skoven alt op under Hagershoug har Lars Halderager brugt uden Anke. Den før omprovede Stølsvej er nødvendig for Halderagers Creature, naar de skal til Støls, og anden Vej gives der ikke. Har af Helje Tørvig og flere hørt at den Bæk som rinder ned ved Vejen, kaldes Hageledsbækken, lige til Hageledet og nedenfor, ved Tungene, kaldes Tungebæk. Da Perslomarken var fælles, holdt Tørvig og Halderager Giærdet, Hagarden kaldet, fælles, men nu siden det Giærde som Ole Herrastvedt har prøvet om, blev opsat, har Halderager giærdet dette Tværgiærde Hagarden fra Ledet til Rumpelien, og Tørvig fra Ledet ud efter paa den anden Side, hvilket endnu vedligeholdes. Kan gjøre Anvisning paa Aastædet.

8de Vidne, Peder Larssøn Røen, 33 Aar gammel, Hoved Citantens Søn, fød paa Halderager, og været hjemme hos sin Fader til for 4 Aar siden, vidnede eensstemmig med forrige Vidne, uden mindste Forandring, med Tillæg, at han for omtrent 16 Aar siden saae Torger Helgessøn Tørvig hugge en Furre i Midthoug, som han gik fra da han saae Vidnet komme, og ligeledes en anden gang Christopher Olssøn Tørvig, som ligeledes gik bort, men Lars Halderager lod tage dem tilbage. Har aldeles ingen Twistighed hørt om Mærkerne. Kan gjøre Anvisning paa Aastædet.

Med det passerede var dagen forløbet, thi beroer Forretningen

1792: 270

til i Morgen tidlig, da Vedkommende atter indfinde sig paa Aastædet.

Dagen efter, den 28de Augusti 1792, continuerede denne Forretning i Nærværelse af Citanterne og Tørvigens Opsiddere.

Da Retten og Laugrettet lod sig af de i gaar afhørte Vidner anwise de af dem omprovede Stæder, hvoraf Lars og Peder Lars Sønner gik med os den gamle Stølsvej, hvorefter de have vidnet at {Vejen sk} Mærket skulle gaae mellem Tørvig og Halderager, og befandt vi et Kors hugget i Slejpeskarv under en fastgroet Torve med hvide Rødder under, som disse Vidner meente at være det Kors som deres Faders Farbroder Siovat Stekke fortalte dem, der skulle

være hugget, hvilket viser efter samme Stølsvej til øverste Qvile, hvor den af dem omvundne Steen efter Ole Berjes Udsigende skulde være bestaaende, men denne befandtes ikke. De anviste os og det Stæd hvor de brændte Tjære, nemlig i Midthoug, hvilket Navn de altid har hørt er tillagt den Houg som ligger nærmest Hagershoug. Vi besaa derefter det samme Gierde som Aastæds Sagen af 22 Augusti 1788 ommelder, og af de 6 Laugrettesmænd ifølge af Dommen af 20 Octobr: 1785 {have} opsat, og befandt vi at Halderager ikke har frie Vej til {Stølen} \Marken/, efterdie Melkestølen formedelst de opsatte Giærder \er indkneben/, hvoraf det øverste paa Melkestølen opsatte Giærde gaaer tværs over den Burække vej eller gamle Støls vej, som Halderager paastaaer fra ældgammel Tid har tilhørt sig. Dernæst befandt vi at i den saa kaldede Tungene, eller sammes Strækning i Længde, nemlig fra det Stæd hvor \Tvær/ Elven og Bækken kommer sammen, og lige til Hagershoug, hvor under er opsat den omprovede Hagegar, som adskiller Bøjgdens fælles Bejter fra Halderager og Tørvig, er 3de Houger, Hagershoug indberegnet, hvoraf den første er den hvor de indstevnte 6 Laugrettesmænd uden Lars Halderagers lovlige Tilkaldelse have steenet, og Tørvigens Mænd derefter opsat Gierde, hvilken Houg af disse kaldes Midthoug; den anden derimod, hvor under er et lidet Bjergelag, anseer Halderager for Midthoug, og er den af Befaringen den 22 Augusti 1788 anførte, som er fra Hageledets Giærdes østre kant til et Stæd hvor en grøn Furre er bestaaende. Den tredie Houg er altsaa Hagershoug, under hvilken Hagegar er opsat. Naar Halderager altsaa, som de paastaaer, skal have Sameje oven for det opsatte Tværgiærde og i Perslomarken S: W: fra den gamle Stølsvej beliggende, saa kan de formedelst de opsatte Giærder ikke komme til samme Bejter, men derfra, som de nu paaklager, udelukkes. Under Befaringen tilspurgte Retten Vidnerne Ole Herrastvedt og Jørgen Stene om de vidste hvilken af disse tvende nederste Houge kaldes Midthoug, men de svarede at de ikke derom kunde give Oplysning; derimod anviste de Tuft af det giærde som de har omprovet at være opført af Halderager og Tørvige Mændene, fra Halderagers Melkestøls begyndelse ved Tver Elven til Hageleds gierdet eller Hagegaren, alt efter Foreening mellem dem.

Tosten Koltvedt var ikke ved Befaringen tilstæde, og nu heller ikke ved Hiem komsten mødte.

Lars Hanssøn og Lars Torkelssøn Tørvig var ved Befaringen nærværende.

Da Vi af Marken var Hjem komne, og forestaaende Befaring tilført, blev Ole Herrastvedts og Jørgen Stenes, samt Lars Ougestads og Peder Røens Vidnesbyrd og Befaring dem forelæst, det de i alt vedstod inden Retten, og paa saavel sit Udsigende som Anvisnings Rigtighed aflagde Saligheds Eed efter Loven, hvorefter de fra Retten bleve afskeedigede.

Citanterne derefter, da Sagen saaledes fra deres Side er oplyst: paastod Dom, hvorefter det maatte tilpligtes Tørvige Mænd enten at nedrive den af dem opsatte Gar til Hinder for Citanternes Burækkevej og Ejendom udi Tungene, som efter det fremlagde Gamle Brev af 1595 uden undtagelse tilhører Halderager, og med mange Vidner er bevist at kaldes Tungene, lige til Hagershoug, eller og at de, Citanterne, maatte nyde deres gamle Brug og Strækning efter Vejen til Hageledets giærde, samt desfølgelig Fælleskab udi Perslomark, som fra gammel Tid været haver, hvor for de nu formedelst det opsatte

1792: 270b

Giærde aldeles ere udelukt. Endelig paastod de Sagens Omkostninger af Tørvige Mændene erstattet med 20 rd.; foruden hvad Retten tillægger sig.

Tørvige Mændene vare nødsagede at begjære Sagen udsat til en anden belejlig Tid, og imidlertid Gienpart af det passerede for at forsvare sig imod Citanterne.

Citanterne kunde intet hermed have at indvende.

Eragtet.

Sagen udstaaer til en anden belejlig Tid som nærmere paa Tørvige Mændenes Forlangende skal blive berammet. Imidlertid skal den forlangte Gienpart saa snart som muelig blive beskreven Vederparterne meddelt.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saaledes: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 2 Dages Forretning 5 rd:, 2 Dages Diæt 2 rd:, 2 Miles Diæt 2 Mrk:, 8te Vidner at føre 5 Mrk:, Lænsmanden 1 rd:, Mændene, hver 3 Mrk:, er 4 rd:, tilsammen 14 rd: 4 mrk: 4 s:, skriver Fjorten Rigsdaler Fire Mark og Fire Skilling, som Citanterne betalte, foruden Sorenskriverens Skyds, som in natura frem og tilbage besørges. Vederparterne betalte for Udsættelsen 12 s:, skriver Tolv Skilling.

Lænsmand Johannes Wig for de indstevnte 6 Laugrettesmænd begiærede tilført: at siden de nu anden Gang have mødt her paa Aastædet efter Citanternes Stevnemaal, og ikke nydt mindste Forflægning eller Betaling, saa paastod de af Vedkommende erstattet deres Rejse og Underholdning, i hvem det maatte være som ved endelig Dom maatte tilpligtes at betale Sagens Omkostninger.

Opsadt Aastæds Sag paa Haldanger i Uldvig, Fol: 265.

Aar 1792, den 17de Septembris, blev Retten atter sat paa Gaarden Haldanger i Uldvig, for at behandle den fra sidstleden 26 Julii opsatte Sag mellem Haldangers og Kierlands Opsiddere, i Henseende deres Stølsbejte. Retten blev betjent med de samme Laugrettesmænd som forhen i Sagen ere benævnte. Nærværende Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven.

Hvorda Citanterne i denne Sag, Niels Poulssøn, Thomas Torchelssøn, Lars Johannessøn og Iver Johannessøn Erdal som Ejere af Gaarden {Erdal} \Haldanger/, anmeldte for Retten: at de efter den dem under 6 Augusti indeværende Aar meddeelte og herved fremlæggende Tægtedag, med skriftligt Stevnemaal af 8 samme Maaned havde indkaldet Kierlands Opsiddere, Mads Trondssøn med flere, alt i Continuation af forrige Stevnemaal, som i denne Sag er fremlagt første Rettes Dag den 25 Juli 1792, derefter at anhøre Vidner og Beviser, følgelig Tægtedagens og Stevnemaalets Formeld, saaledes lydende:

De indstevnte Kierlands Mænd mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, derhos anmeldte at de med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Haldangers Opsiddere til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om deres ældgamle Brug og Fæbejter udi de paastevnte og af Hoved Citanterne ommeldte Fægange, anhøre Documenter og Beviser, og Dom anhøre til frifindelse af Tiltale, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Som Vidner havde Hoved Citanterne tilstæde: Omund Larssøn Ose, Poul Leqve, saavelsom: Thomas Aamundssøn Qvammen, Sygni Torkelsdatter Haldanger. Og af Contra Citanternes Vidner: Engel Simonssøn Haldanger, Sygni Torkels Datter ibm:, Mourits Larssøn Kjerland, Torger Ricoldssøn ibm:, Niels Larssøn Hougse, Kari Ols Datter Traae, Herborg Ricolds Datter Kjerland.

Iver Ejde, som til Vederfølge indkaldet, saavelsom Vidnet Lars Larssøn Ose, mødte ikke.

Stevnevidnerne vare ikke nærværende til \for disse/ at afhiemle Stevnemaalets Forkyndelse.

Lænsmand Lille Graven og Gudmund Larssøn Rønnestrand \for de øvrige/ afhiemlede at Contra Stevnemaalet saaledes som tilført og incamineret er, af dem er forkyndt.

Hoved Citanterne fremlagde en Fredlysning af 27 Octobr: 1787, tinglyt samme Tid, hvis Paategning

1792: 271

af 26 Octobr: 1791, som ligeledes tinglyst, indeholder Mærkeskjællene som Kjerlands Mændene nu inden Retten vedtog at være rigtig, og derom ingen Disputte, men allene om

Fæbejtningen inden om disse her beskrevne Mærker. Denne Fredlysning tiltages Acten, saalydende:

Hoved Citanterne tilførte: at de, for Process at undgaae, nu inden Retten tilbød de indstevnte Kjerlands Mænd Forlig saaledes: at de indstevnte Kjerlands Mænd skulde gjæte deres Creature 8 Dage i St: Hans Dags Maaned, og Citanterne selv 3 Uger samme Tid, saa at indstevntes Creature ikke skulle bejte inden de Strækninger som den fremlagde Fredlysning indeholder, førend Haldanger Mænd drager til deres Støel Dalsæt.

Mads Kierland paa egne og Medejeres Vegne svarede: at han ikke kunne indgaae noget Forlig, men paastod Kierlands ældgamle Brug som sædvanlig har været udi de paastevnte Mærker, uden nyt Paafund, hvorom Vidnerne som for dem ere indstevnte, skal prove. Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende: fremstod da

1ste Vidne, Omund Larssøn Ose, 50 Aar gammel, beslægtet og Sødskendebarn til Iver Erdal og Lars Haldanger, vidnede: at han tilligemed sin Broder, det andet indstevnte og nu ikke mødende Vidne Lars Larssøn Ose, for 3 Aar denne Høst siden, hørte at Parterne i denne Sag bleve forenede om Mærkerne mellem deres Eiendomme saaledes som den her i Retten idag oplæste Paategning paa Fredlysningen af 27 Octobr: 1787 indeholder, og Mærker derefter hugne. Men i Henseende til Bruget eller Bejtningen blev intet talt. Vidnet aflagde Eed efter Loven.

2det Vidne, Poul Torkildssøn Nedre Leqve, 35 Aar gammel, Svigerson til Iver Erdal, og lidt beslægtet til Lars Haldanger samt Mads Kjerlands Kone, provede: at han 1791 Aars Høsteting hørte at Mads Kierland paa Gravens Tingstæd tilstod at Mærkerne skulde være mellem deres og Haldangers Eiendomme saaledes som den ommeldte Paategning paa Fredlysningen indeholder, og ingen Undtagelse i nogen Maade ihenseende til Eiendomme eller Bruget, men enhver at have sin Eiendom frit paa hver Side af Mærkerne, og i Stæden for de fraværende svarede de da tilstædeværende Kierlands Mænd paa deres Vegne. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnet: at Kierlands Mændene ikke, saavit Vidnet mindes, talte om Bruget eller Creaturens Bejtning hverken som de havde haft eller vilde have, og var det i Anledning af de tilforn anførte og i Fredlysningen benævnte Mærker de da bleve forenede, og paa Vidnets Tilspørgsel samme Tid svarede Kierlands Mændene at der ingen Tvist i anden henseende var mellem dem og Haldangers Mænd naar de fik sin Eiendom og Brug efter Fredlysningen. Vidnet aflagde Eed efter Loven.

3die Vidne, godvillig Mødende Ole Haldorssøn Helleland, Svigerson til Iver Erdal, og beslægtet til Lars Haldanger samt Mads Kierlands Kone, provede eensstemmig med forrige Vidne, allene med den Forandring at han ikke hørte Poul Leqve spurgde om nogen Tvist mellem Parterne. Vidnet aflagde Eed efter Loven.

4de Vidne, Thomas Aamundssøn Qvammen, 70 Aar gammel, besvogret til Iver Erdals Kone, provede: at han i omtrent 48 Aar har været her paa gaarden, hvorunder Pladset Qvammen, som han nu beboer, ligger. Ikke førend denne Sommer har Vidnet seet Kierlands Mænds Creature gaae saa langt op paa Haldangers Mænds Eiendoms Støls bejter, hvis Mærker indeholder i den fremlagde Fredlysning. Har heller ikke

1792: 271b

hvert Aar været i Marken, undtagen forrige Aar, da bemelte Creature ikke gik der hvor han saae dem dette indeværende Aar. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnet: at Kierlands Mændenes Hæste i lang Tid har gaaet paa selve Stølen Dalsæt, førend Haldangers Mænd drog til Støls, men dog ikke uden Anke af disse sidste, hvilken Anke Vidnet ikke veed har været lovlig. Kan gøre Anvisning.

5te Vidne, Sygni Torkels Datter Haldanger, 47 Aar gammel, fød her paa gaarden, og været her sin heele Tid, undtagen i 9 Aar for 5 á 6 Aar siden hun tjente S(ør?) hos sin Broder,

vidnede: at hun, i den Tid hun tjente her, ikke saae Kierlands Mænds Creature, undtagen Smaler, bejte inden om de Mærker som Fredlysningens Paategning indeholder. Hæstene derimod bleve af dem som Budejer jagede derfra, naar de kom derind, efter som Haldanger Mænd knurrede derfor. Paa Contra Citanernes Spørgsmaal svarede dette Vidne: at hun giætede for Haldanger Mændene Smalerne, men kunne ikke sige enten det var for at de ikke skulle komme over Mærkerne eller for Udyr. I hendes Tid rejste Haldanger Mændene til Støls ved Olai Tid, og blev der {til} i omtrent en Maaned, og Stølen var saa vel tilklæd med Græs at samme nu ikke er der. Vidnet kan gjøre Anvisning.

Med det passerede var Dagen forløbet, thi beroer med Forretningen til i Morgen tidlig, da vedkommende indfinder sig.

Dagen derefter, den 18de Septembris, vedblev Forretningen i samtlige Vedkommendes Nærværelse,

da Citanterne fremstillede

6te Vidne, Thore Christopherssøn Aasem, 60 Aar gammel, fød paa Aasem her i Nærværelsen, hvor han sin heele Tid har været, ubeslægtet til Parterne, vidnede: at han for omtrent 10 Aar siden saae hos Opsidderne her paa Hal[d]anger et Brev skrevet til Lænsmanden, afdøde Niels Rønnestrand, som indeholdt at han lovlig skulle beskikke Kierlands Opsidderne for die de lode deres Hæste bejte og opæde Haldangers Støl Dalsæt, hvilket Brev Vidnet veed blev sendt over til Lænsmanden, da Haldanger Mænd derefter havde i Sinde at søge Rettergang for denne Fornærmelse, men om denne Beskikkelse blev fuldbyrdet, kan Vidnet ikke sige. Videre forklarede Vidnet, at da han for omtrent 40 Aar siden tjente her paa Gaarden, saae han ikke Kierlands Creature gaae inden om de i den fremlagde Fredlysning ommeldte Mærker, hvorom Parterne nu ere forenede, efter hvilke Haldanger Mænd tilegnede sig Eiendom, men een gang mødte han nu afdøde Ranvey Kjerland med sine Smaler noget inden for eller omtrent ved disse forbeskrevne Mærker. Da Vidnet som forbemeldt for henved 36 Aar siden var i fast Tjeneste hos afdøde Poul Haldanger, hørte han at Haldanger Mænd knurrede for at Kierlands Mænds Creature og Hæste gik paa Dalsæt, og at de beordrede sine Tjenere at jage dem derfra naar de saae dem der. Paa Contra Citanernes Spørgsmaal svarede Vidnet, at have hørt Kierlands Mænds Creature gaae paa Dalsæt efter at det ommeldte Brev til Lænsmanden var skrevet, men dog ikke uden Knur af Haldanger Mænd. Selv har han derimod ikke seet det. Paa Citanernes Tilspørgende provede Vidnet, at han af Haldanger Mændene selv hørde at de blev frie for videre Ulejlighed med Kierlands Mænd, siden de, efterat det omtalte Brev var sendt til Lænsmanden, havde hjemhentet sine Hæste fra Dalsæt. Parterne begjærede dette Vidnes Anvisning.

Hoved Citanterne forbeholdt at fremskaffe flere Vidner førend Sagen denne Gang sluttes; Imidlertid fremstillede Contra Citanterne deres

1ste Vidne, Engel Simonssøn Haldanger, 66 Aar gammel, fød paa Ringøen, og boed her i 28 Aar, ubeslægtet til Parterne, vidnede: at Haldanger Mænd rejser med deres Creature til Dalsæt sidst i Juli Maaned, og forbliver der omtrent en Maaned, og undertiden

1792: 272

5 Uger. Har hørt at Kierlands Opsidderes Creature og Hæste gaaer inden om Mærkerne til Dalsæt, baade før Haldanger Mænd drager til Støls og efterat de kommer derfra, men selv har han ikke seet det, saasom han sjælden har været paa Stølen paa de Tider. Vidnet har og hørt at Halderager Mænd har knurret for dette, men ikke at de pa lovlig Maade ved Stevnemaal eller Beskikkelse har anket derpaa. Paa Hoved Citanernes Spørgsmaal var dette Vidne eensstemmig med 6te Hoved Vidne Thore Aaseim i sit Udsigende angaaende det til den

afdøde Lænsmand sendte Brev. Vidnet aflagde Eed efter Loven, da Parterne af ham ingen Anvisning forlangede.

2det Vidne, Mourits Larssøn Kierland, 73 Aar gammel, fød og opfød paa Kierland, hvor han sin heele Tid har boed, ubeslægtet til Parterne, vidnede: at han baade medens han boede paa Kierland, den Deel, nemlig som Mads Trondssøn nu bruger, og {han} \Vidnet/ for 50 Aar siden {solgte} \kjøbte/, {ikke} og siden han opsagde Bruget, ikke andet veed end Kierlands saavel Hæste som Fæe har gaaet inden om de beskrevne og omforeenede Mærker til Stølen Dalsæt, uden at have hørt mindste Anke derpaa af Haldanger Mænd, undtagen af Budejerne, som klagede over at Hæstene forskrækkede Haldangers Creature, naar de skulle melkes. I den forrige Tid gik der flere Hæste end paa Kierland kunde fødes, men siden Mads Kierland kom til Gaarden, har der ikke bejtet flere Creature end Gaarden kan føde. Vidnet har og af sin Moder, som død for 29 Aar siden, da 80 Aar gammel, hørt at Kierlands Hæste bleve da hun var gandske liden, hentet fra Dalsæt. Paa Hoved Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet: 1: at have hørt Halderager Mænd for lang Tid siden skulde have udvirket en Fredlysning om denne paastevnte Bejtning, da Vidnet boede paa Kierland, men har aldeles ikke hørt den publicere. 2: Kierlands Hæste har {været} selv gaaet ind i disse Bejter, de, nemlig som fødes paa Gaarden, men fremmede Hæste som har været indtaget, er blevne drevet der ind. 3: Haldangers Creature har vel gaaet over Mærkerne ind paa Kierlands Bejter, men ikke saa sædvanlig som Kierlands Creature har gaaet paa Haldangers Bejter, og af og til kunne vel et Kreatur af Haldangers være kommet paa Kierlands Støl bort fra de andre. Parterne frafaldt Anvisning af dette Vidne, thi aflagde han Eed efter Loven.

3 Vidne, Torger Ricoldssøn Kjerland, 56 Aar gammel, fød og opfød paa Kierland, hvor han sin heele Tid har været, Svoger til Mads Kierland, provede om Bruget i Haldangers Bejter ligesom næst forrige Vidne uden Forandring, hvorom han ingen Anke af Haldangers Mænd hørte. Vidnet forklarede end videre, at i hans Ungdom blev flere Creature af Hæste og Fæe sat paa Kjerlands Støl, {som} hvilke bleve kjøbt af Handels karle, og gik disse ligeledes med de andre Gaardens Creature i Haldangers Bejter, derimod er der nu ikke saa mange Creature i Bejterne. Paa Hoved Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet at Haldanger Mænd ikke vidste at de fremmede Creature blev sat paa Stølen. Vidste heller ikke andet end denne Strækning hvor Creaturene gik, tilhørte Haldanger saa vit Skoven angik, men Bejtningen var i Brug som forbeholdt. Til 3 Sp: til forrige Vidne: Dette kan Vidnet ikke sige, uden at et Kreatur af Haldangers kunne komme paa Kierlands Bejter. Kan gjøre Anvisning.

4 Vidne, Niels Larssøn Hougse, over 50 Aar gammel, fød paa Hougse i Gravens Sogn, men har tilligemed sin for 14 Aar siden afdøde Fader ejt et Brug i Kierland indtil for 6 Aar siden, da han solgte samme, besvogret til Mads Kierland, provede: at hans Fader, som al sin Tid ejede dette Brug, satte sine Hæste som han rejste med til Kongsberg, i Stochsætdalen, og hentede dem igien ved Dalsæt eller deromkring

1792: 272b

paa Haldangers Bejter, hvorpaa han ingen Anke hørte. Paa Hoved Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet, at han intet hørte om den omspurgte Fredlysning. Kan gjøre Anvisning.

5te Vidne, Kari Ols Datter Traae, 60 Aar gammel, fød paa Kierland, og der været til sit 20de Aar, samt 9 Aar derefter i andre 5 Aar for henimod 26 Aar siden, Søster til afdøde Tosten Kierland, provede: at i den Tid bejtede Kierlands Creature inden om de forhen ommeldte Mærker, og ikke hver Dag, eftersom der var andre Strækninger hvor Creaturene gik, hvorom hun som Budeje ingen Anke hørte af Haldanger Mænd. Paa Hoved Citanternes Spørgsmaal svarede dette Vidne: at Haldangers Creature, i den Tid de vare paa Stølen, gik paa Kierlands bejter. Kan gjøre Anvisning.

6te Vidne, Herborg Ricolds Datter, 62 Aar gammel, fød og opfød paa Kierland, hvor hun sin heele Tid har været, undtagen 10 Aar, som hun for 30 Aar siden tjente paa Hougse, provede: at have været Budeje paa Stølen i 24 Aar, og var eensstemmig med sit Vidnesbyrd ligesom 5te Vidne, uden Forandring. Ligesaa til Hoved Citanternes Spørgsmaal. Dette Vidne er Svigersøster til Mads Kjerland. Kan gjøre Anvisning. Vidnet forklarede end videre, at saavel Kierlands Mænd som andre satte deres Hæste i Bejterne, og hentede dem der fra Haldangers Bejter, ligesom andre købte Creature ogsaa gik der; Veed ikke om Haldanger Mænd her til gav Tilladelse, men Creaturene bleve satte i Kierlands Bejter, og derfra gik til de nu paastevnte og omprovede Bejter.

Mads Kierland tilførte: Efter Vidnernes Forklaring har Kierlands Mænd besiddet og haft i Haand og Hævd saa lang Tid uden Kjæremaal for store og smaae Creature, disse omstevnte Bejter, og saaledes finder {Hald} de ikke fremmede og uvedkommende dertil, som Haldanger Mændene i deres Freedlysning vil, derfor gjør Freedlysningen Kjerlands Opsidderne ingen Hinder udi disse gamle bejter, thi Haldanger Mændene haver ladet fredlyse for de fremmede og uvedkommende, som Fredlysningen forklarer.

Parterne derefter begiærede at Retten ville modtage Vidnernes Anvisning paa Aastædet, og begav vi os derfor ud i Marken til Bytterne mellem Kierlands og Haldangers Opsiddere, men ved Hjemkomsten var Dagen forløbet og Klokken 8 om Aftenen, hvorfor Forretningen til i Morgen Kl: 8 beroer.

Tredie Dag, den 19de Septembris 1792, vedvarede denne Aastæds Forretning i samtlige Vedkommendes Nærværelse.

Ved Befaringen i Gaar anviiste Thomas Haldangers Plads Qvammen, samt Sygni Torkels Datter. Torger Ricoldssøn Kierland, Niels Larssøn Hougse, Kari Ols Datter Traae og Herborg Ricolds Datter de af dem omprovede Bejter og Strækninger, hvor Kierlands Mændenes Creature havde gaaet, og som befandtes paa forskellige Stæder inden om de Bytter og Mærker som Parterne ere forenede om. De forklarede og at mellem Haldangers Støl Dalsæt og Kierlands Støl Stoksælsdalen var over 1 ½ Fjerding. Imellem disse er Mærkerne omtrent ½ Fierding {paa hver Kant} \fra Dalsæt/, og \her/ de Bejter hvorom nu desputteres, og 1 Fjerding fra bemelte Mærker til Stoksælsdalen. Torger Kierland anviste og at han oven paa Fjeldklev havde hentet sine og Broders Hæste, som er ½ Fjærding fra Dalsæt, neden for beliggende imod Haldanger, hvilke Hæste han tilstod at have indsat i Kjerlands Støl, og at endeel deraf vare Handels Hæste; og Gaarden uvedkommende. Disse Vidner derefter om deres Vidnesbyrds \og Anvisnings/ Rigtighed aflagde Saligheds Eed efter Loven. Thore Aasems Vidnesbyrds Anvisning blev frafaldet, thi aflagde han Eed efter Loven.

Under Befaringen bleve Parterne forenede om at nedsætte Mærkeskjæl imellem deres Eiendomme saaledes som Fredlysningen af 26 Octobr: 1791 indeholder, og nedsatte Laugrettet herefter følgende Mærker: fra Højeste Ingeborg nuten gaaer Mærket i lige Linie til øverste Pluthoug, hvor en X udi et Skarv blev hugget, derfra til et X hugget i et Skarv i lige Linie udj(?) (til?) Krogen ved Tver Elven, og videre til

1792: 273

en X hugget i Tvereloe Osen, derfra i lige Linie over Elven op i en X hugget i en jordfast Steen, som viser til en anden X hugget i en Bjerg nult i Hatteberg lien, derfra i lige Linie til en anden X i en Bjerg nulte i Roflenuten, der fra i samme Linie til et X hugget i et Skarv i samme Roflenut, som viser til en anden X hugget i et Skarv oven paa Roflenuten, der viser i lige Linie i Nord til det højeste Fjeld.

Om Mærkerne var nu Parterne saaledes forenede, og ingen Disputte om andet end det Brug Kierlands Mændene paastaaer inden om disse Mærker paa Haldangers Eiendom.

Hoved Citanterne derefter, i Forbeholdenhed af sin Paastand i Gaar, fremstillede disse Vidner, Ragna Omunds Datter Kariteigen, Helga Engels Datter Hal[d]anger og Guri Torfinds Datter Bue, som de begiærede forhørte og eedfæstede; thi blev Edens Forklaring disse Vidner forelæst og formanede til Sandhed at udsige, hvorefter fremstod som

7de Hoved Vidne, Ragna Omunds Datter Kariteigen, 29 Aar gammel, fød paa Kariteigen, hvor hun sin heele Tid har været, undtagen i 7 Aar for henimod 1 Aar siden hun tjenede andenstæds, deriblant i 2 Aar paa Wallandsvig, lidt beslægtet til Niels Haldanger og Thomas ibm.; under hvis Gaard Pladset Kariteigen ligger, provede at have været Budeje paa Dalsæt først i 5 Aar og sidst i 3 Aar, og i den Tid ikke har seet Kjerlands Creature gaae inden om Mærkerne førend denne Sommer, da hun saa en Buskap, eller Samlig af Creature gaae allene under Pluthoug, paa den Side hvor Haldangers Eiendom er. Vidnet giætede og de første fem Aar Haldangers Smaler, men saa heller ikke da Kierlands Creature inden om Mærkerne. Har set Kierlands Hæste gaae paa Dalsæt, men har efter Haldangers Mænds ordre jaget dem derfra. Stølen har i de sidste 3 Aar Vidnet har været her, ikke været i saa god Stand som i de første 5 Aar hun var paa Stølen. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet at hun jagede Hæstene ud efter mod Mærkerne og hen til Rundekjøn, et Stykke fra Stølen. Hoved Citanterne frafaldt Vidnets Anvisning, og derpaa aflagde hum Eed efter Loven.

8de Vidne, Helga Engels Datter Haldanger, 20 Aar gammel, fød her paa Gaarden, og været her sin heele Tid hos sin Fader, som bestyrer Iver Johannessøns Part i Haldanger, lidt beslægtet til den sidstes Kone, har været Budeje paa Dalsæt i 2 Aar, provede at have seet Kierlands Nøds Creature gaae henimod Rundekjøn denne Sommer, og at Kierlands Budejene drev dem for sig derhen fra Bytterne, hvilket hun 2de Dage saa. Ihenseende til Hæstenes Jagen efter Hoved og Contra Citanternes Spørgsmaal, var hun eensstemmig med forrige Vidne. aflagde Eed.

9de Vidne, Guri Torfinds Datter Bue, 25 Aar gammel, fød paa Bue, og har tjent siden dette Foraar paa Haldanger hos Niels Poulssøn, provede at have seet Kjerlands Budejer denne Sommer drive Kjerlands Creature saaledes som forrige Vidne {r} har forklaret, samt at bemelte Creature gik der, ligesaavelsom Smalerne. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet at Creaturene bleve drevne som Buføre, og da roede sig der. Dette Vidne aflagde Eed.

Parterne havde ej flere Vidner at føre.

Contra Citanterne tilspurgte de endnu nærværende Vidner Poul Leqve og Ole Helland, om de den samme Tid deres Vidnesbyrd sidst afvigte 17 Septembris indeholder, hørde at Haldanger Mænd sagde at de ville Giærde skulle sættes, eller Creaturene giætes efter Mærkerne, paa det de ikke skulde komme paa hverandres Eiendom. Disse Vidner forklarede og under forrige Eeds Kraft at de henholder sig til forrige Forklaring, og at Haldanger Mænd paastod sin Eiendom efter Fredlysningen, hvormed Kierlands Mænd var fornøjet, og heller ikke talte om Giærde eller Giæting.

Hoved Citanterne derefter begiærede tilført, at som Vidnet Lars Larssøn Ose ikke endog efter Budsendelse {ikke} møder, og Retten nu

1792: 273b

ikke efter ham kan opholdes, og hans Vidnesbyrd nødvendig behøves, saa begiærede de om mueligt Sagen til Høstetinget forflyt, baade for at fremskaffe dette Vidne, som og for at fremlægge sit endelige Jndlæg og Paastand til Doms.

Kierlands Mændene var og med denne Udsettelse fornøjet, og forbeholdt ogsaa da at fremkomme med Paastand.

Eragtet.

Efter Parternes Forlangende og Samtykke udflyttes denne Sag til første Tingdag for Gravens Skibrede den 22de Octobr: førstkommende at foretages paa Gravens Tingstæd Ejde Grund, da saavel Parterne som Laugrettet haver at møde.

Denne Sessions Bekostninger, som Hoved Citanterne betalte: Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 3 Dages Forretning 3 rd:, 3 Dages Diæt 3 rd:, Diæt paa Rejsen 2 Mrk:, 9 Vidner at føre 5 Mrk: 8 s:, Contra Qvæstioner 2 mrk:, Lænsmanden for 1 ½ Dag, 4 mrk: 8 s:, Mændene 1 ½ Dag, 3 rd:, Stevnepenge til Lænsmanden 3 rd:, tilsammen 15 rd: 5 mrk: 4 s: Contra Citanterne betalte for Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 3 Dages Forretning 6 rd:, 3 Dages Diæt 3 rd:, Diæt paa Rejsen 2 Mrk: (om disse 3 siste postane, ialt 9 rd: 2 mrk:, sjå merknad til slutt), 6 Vidner 4 mrk:, Contra Qvæstioner til Hoved Citanternes Vidner 2 mrk: 12 s:, Lænsmand og Mændene 3 rd: 4 mrk: 8 s:, Stevnepenge 2 rd:, tilsammen 17 rd: 4 mrk: 8 s:

(Tilføydd seinare) De Contra Citanterne paa Kierland for meget til (K?)ost beregnede 9 rd: 2 mrk:, er bleven (Mads?) Trondsen Kierland og Hans Ebbesen Eide tilbage leveret mod Qvittering av 27 Febr: 1797.

Høstetinget 1792

Jondals Skibrede

Aar 1792, den 18de Octobris, begyndte det **almindelige Sage- og Skatte Høsteting for Jondals Skibrede paa Tingstædet Hærandsholmen**. Retten betjente den i Hr: Sorenskriver Heibergs Forfald, constituerede Birkedommer Barth, i Nærværelse af Stædets Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Øvre Wiig og efterskrevne 8te eedsvorne Tingmænd: [1:] Torger Endressøn Ougestad. 2: Ole Helgessøn Molven. 3: Ole Larssøn Eyde. 4: Lars Amundssøn Eyde. 5: Lars Samsonssøn Bircheland. 6: Helge Brynildssøn Bircheland. 7: Aad Olssøn Deggebreche, og 8: Stengrim Gunderssøn Gundtvedt, saavel som samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret efterfølgende kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger:

1: Constitution for Birkedommer Barth i Sorenskriver Heibergs Forfald af Svagheds og andre Tilfælde, at forrette Hardanger, Woss og Lyse Kloster Sorenskriveries Embeds Forretninger, udstæd, paa Grund af {Stiftets} Cancelliets Skrivelse af 4 Augusti, den 15 Septembris 1792.

2: Forordning, som befaler at Jorddrotter i Norge skulle meddeele enhver Huusmand som boer paa deres Grund en skriftlig Sæddel, hvori de Vilkaar med hvilke Pladset er bleven ham lejet, nøye bør bestemmes, dat: 29 Junii 1792.

3: Placat, som bestemmer hvorledes Regnskab bør aflægges for den ved Forordningen af 13 Januari d: A: paabudne Afgift, til at bestride Omkostningerne ved de til Betryggelse for de Umyndiges Midler og Skifternes hastige Tilende bringelse oprettede Revisions Contoirer, dat: Cancelliet d: 17 Aug: 1792.

4: Forordning, som fastsætter hvorledes der i beneficerte og befalede Sager bør forholdes med Stevingers Forkyndelse i Kjøbstæderne, samt med Udnævnelser til Syns og Taxations Forretninger i deslige Sager saavel i Byerne som paa Landet i Danmark og Norge, dat: 24 Aug: 1792.

5: Forordning, hvorved de paabudne Vielse Penge i Rigerne Danmark og Norge, Kjøbenhavn undtagen, herefter ophæves, dat: 12 Sept: 1792.

6: Forordning, som befale en Afgift af Arv som tilfalder andre end Ægtefælde, Livs Arvinger, Fader, Moder og dem som med hende arve i Kongerigerne Norge og Danmark, med underliggende Lande, d: 12 Sep: 1792.

7: Forordning, som bestemmer de forholds Regler der bør iagttages ved Execution af Domme hvorefter Sigtelses eller Benægtelses Eed er paalagt, dateret Friderichsberg Slot den 14 Septembr: 1792.

8: Kongelig Bevilling for Geberal Major von Moth til at indkaldet alle dem som formedelst Skifter der har været administrerede under det forrige 1ste og 2det Bergenhusiske Infanterie Regiments Jurisdiction, maatte have noget at fordre eller andrage, dat: 21 April 1792.

9: Stiftets Skrivelse, grundet paa det kongelige Danske Cancellies ordre af 9de April, at Civile skal forrette Auctioner over Telthuse, d: 23 Maji 1792.

10: Ditto, indeholdende Kongelig Reslution angaaende Omgangen med

1792: 274

raae Skind og Huder som leveres til Professandstie(?) i Norge, dat: 25 Aug; 1792.

11: Beregning over de Delinquent, samt andre Omkostninger som for indeværende Aar skal udredes af det honære Bergenhusiske Amt, hvoraf Sundhords og Hardanger Fogderie bør svare 920 rd: 85 s:, dateret 1te Septembr: 1792.

Derefter blev tinglyst følgende Almues breve.

1: Skiftebrev efter Iver Iverssøn Hvidesten, hvorefter Jordegodset 1 bpd: 12 Mrk: Smør, 1 Løb Salt i Hvidesten No: 35, er udlagt for 400 rd: saaledes: Til Enken Kari Rovalds Datter 1 Løb Salt, 13 ½ Mrk: Smør for 200 rd:, Christi Ivers Datter 5 Mrk: Smør for 44 rd: 2 mrk: 10 2/3 s:, Hagtor Pederssøn og Torbiørn Pederssøn ligesaa meget hver, Christi, Britha(?) og Ingeborg Peders Døttre, hver 2 ½ Mrk: for 22 rd: 1 mrk: 5 1/3 s:, dateret den 1te Junii 1792.

2: Mons Tørrissøn Sætvedts Afkald for sin Hustrue Guro Tostens Datters Arv efter Tosten Johannessøn Samland den 14 Aug; 1754, 14 rd: 5 mrk: 6 ½ s:, efter Guro Arnes Datter Samland den 6 April 1759, 4 rd: 2 mrk: 6 1/10 s:, efter Ragnilde Haavers Datter Samland den 28 Maji 1764, 19 rd: 12 9/16 s:, efter Brithe Ivers Datter Samland den 4 Aug: 1764, 3 rd: 3 mrk: 4 11/12 s:, efter Guro Ivers Datter den 22de Marti 1773, 5 rd: 2 Mrk: 15 1/5 s:, til Ole Amundssøn Fylkedal den 10 Juni 1788.

3: Lars Torchelssøns Skjøde paa 1 bpd: 11 Mrk: Smør, 2(?) / 4 Hud uden Bygsel i Tørvigen No: 40, udstædt af Enken Sigrid Isachs Datter med flere, dat: 19 Oct: 1791.

Den paafølgende 19de Octobris 1792 continuerede Jondals Høsteting, da efterfølgende blev publiceret.

4: Lars Larssøns Skjøde paa 1 Løb 12 Mrk: Smør i Brattebøe No: 15, udstædt af Lars Bergessøn Brattebøe, mod 84 rd:, den 18de Octobr: 1792.

5: Lars Bergessøns og Hustrues Britha Lars Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Brattebøe, udstædt af Sønnen Lars Larssøn den 19de Octobr: 1792.

6: Sigrid Isachs Dr:s Contract for Livs Ophold af Gaarden Tørvigen, udstædt af Lars Torchelssøn den 19de Octobr: 1792.

7: Gyri Niels Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Wichenæ, udstædt af hendes Mand Gunder Tollevsøn Wichene den 19de Octobr: 1792.

Derefter bleve Sagerne foretaget.

Folio 248. Sagen indstevnt af Enken Ingeborg Lars Datter Tørvigen mod Ole Larssøn Halderager, blev paaraabt, da Enken mødte med sin Laugværge Lars Olsson Axness, og fremlagde den i Rettens Kiendelse paaberaabte Bygsel brev til hendes salig Mand af 13de Junii 1783, og tinglyst 23de Octobr: s: A:, der skal beviise hendes Pligter og Rettigheder, saalydende:

Vederparten mødte med sin Fader Lars Halderager, og proponerede Forlig med Enken, imod at han betalte Retten 6 rd: for Omkostningerne, som Enken med Laugværge modtog, og saaledes er denne Process ophævet. Den fremlagde Bygselseddel blev tilbageleveret.

Folio 248. Sagen mellem Tørvigens Mænd og Lars Halderager blev paaraabt, da samme med begge Parters Samtykke, indtil at den til Aastædet anlagte Sag bliver sluttet, udsatt til næste Ting.

Folio 248. Den Sag som Samson Jacobssøn Østevigen haver anlagt imod Lars Iverssøn Traae blev af Citanten i Rætte ædsket, som tilligemed den paa Compagnie Chefens Vegne tilstædeværende Hr: Lieutenant Hegelund \den/ paa sidste Ting den 31 Maji 1792 afsagte Rettens Laugdag, i Retten fremlagde og begiærede oplæst saaledes #

Indstevnte Lars Iverssøn Traae mødte for Retten og vedstod at saavel Hovedstevnemaalet, som Rettens Laugdag lovlig er bleven ham forkyndt. Da indstevnte og laugdagede Vidner mødte alle, undtagen Lars Traaes Hustrue Sirie OlsDatter, som hendes Mand angav at være svagelig, og formedelst nylig overstanden Barsel sæng ikke nu kunde møde, men at Laugdagen for hende lovlig er bleven forkyndt, tog bemeldte hendes Mand Lars Traae til Gienmæle.

Citanten tilligemed sin Leutenant, Velbem:te Hr: Hegelund anmeldte at til dette Ting, Tid og Stæd med mundtlig Continuations

1792: 274b

Stevnemaal er indkaldet den Angiældende Lars Iverssøn Traae til at anhøre flere Vidner om den forhen paastevnte og fra ham paa ulovlig Maade borttagne Koe, og videre derudi foraarsagede ulovlige Behandling, hvor om, foruden de forrige Vidner, nu ere indstevnte Britha Lars Datter {Wichene} {Baadestøen} Wichene og Guro Lars Datter Baadestøen, hvilke mødte, derefter Dom at modtage til Undgiældelse efter Loven og Anordningerne.

Lars Iverssøn Traae vedtog {at} Continuations Stevnemaalets lovlige Forkyndelse.

Eedens Forklaring blev Vidnerne af Lovbogen forelæst, og af Dommeren formanet til Sandhed at udsige, hvorefter fremstod

1ste Vidne, Johannes Johannessøn Traae den ældre, som aflagde Lovens Eed og provede: at han aldeles intet vidste til Sagens Oplysning, derfor blev han fra Retten demitteret.

2det Vidne, Johannes Johannessøn Traae den yngre, aflagde Eed og vidnede: at dette Aars Foraar {et Aar} et Aar siden var \Vidnet/ efter Lars Iverssøn Traaes Forlangende tilstæde og hørte at han i Citantens og Hustrues Nærværelse frasagde sig Ansaret af den Koe som han Vinteren forhen havde havt i Foster for Citantens Hustrue, som Vidnet ikke veed hvor fra den var kommen, men paa samme Tid hørte Vidnet at indstevntes Broder, som ikke under denne Sag er indstevnt, nægtede at Citanten ikke skulde faae denne paastevnte Koe, men derimod bød ham Penge 5 rd: Vidnet veed ogsaa at bemeldte indstevntes Broder solgte Koen, hvilket denne Iver Iverssøn nu offentlig inden Retten tilstod at være rigtig. Dem:

3de Vidne, Samson Samsonssøn Samland, provede efter aflagte Eed eensstemmig uden mindste Forandring. Demitteret.

4de Vidne, Britha Lars Datter Wichene, aflagde Eed og vidnede: at hun før Tinget forgangen Aars Høst efter Tilspørgsel til indstevnte Lars Iverssøn Traaes Hustrue Sirie Olsdatter, hørte at hun, da Vidnet tilspurgte hende om det var sandt at hendes Mand havde slaget sin Søster, som er Citantens Hustrue, svarede: at {h} naar Haanden var for god maatte Foden til, som var et gammelt Ord sprog, men \hørte ikke/ nogen virkelig Tilstaaelse om Slaget. Demitteret.

5te Vidne, Guro Larssøn!! (Lars Datter) Baadestøen, aflagde Eed og vidnede: at hun ligesom forrige Vidne havde spurgt indstevntes Hustrue om dette paastevnte Slagsmaal var rigtig, hvor til hun svarede at hun havde hørt andre Folk havde sagt det. Videre veed Vidnet ikke at forklare. Dem:

Citanten begiærede Laugdag for det nu udeblevne og svagelige Vidne.

Thi blev af Dommeren

Eragtet:

Da det paa Lovens Maade laugdagede Vidne Sirie Ols Datter Traae haver anmeldt lovligt Forfald, saa gives hun herved Fornyleses Laugdag at møde til næste Sommerting under Lovens Falsmaals Straf for at aflægge sit eedelige Vidnesbyrd i denne Sag, hvortil Citanten haver at besørge lovlig Varsel.

Derefter blev end videre Publiceret

8: John Nielss: Baggegaards Obligation stor 30 rd., udstædt til Ingebrigt Jacobssøn Magnevig, med Pant udi 1 bpd: Smør, 1/3 B:sk: i Baggegaard No: 19, dateret og tinglyst 20de Octobr: 1784, udlyst efter Qvittering af 19de Octobr: 1792.

9: {He} Torger Helgessøns Bygsel brev paa ½ Løb, ½ Hud og 6 Mrk: Smør i Tørvigen No: 39, udstædt af Fru Doctor Mossin mod bestemt Vilkaar til Faderen, dateret 6te Junii 1792, med Revers.

No: 10: Iver Omundssøn Tvedts udstædte Vilkaarsbrev til Aamund Larssøn og Maritha Ols datter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Tvedt i Jondal, dateret 19de Octobr: 1792.

Saugangiverne af Johndals Skibrede mødte, {I} og angav

Iver Aamundssøn at have fra sidste Angivelses dato skaaret 1200 Bøygdebord af enkelt Tykkelse.

Paa Haugens Saug er skaaret 600 enkelte Bøygdebord efter Lars Samsonssøns Angivelse.

Paa Svaasands Saug efter Anders Torchelssøns Angivelse 400 Bøygdebord, hvilket inden Retten af dem blev med Eed bekræftet.

1792: 275

De sædvanlige Tings Vidner bleve som paa forige Høsteting examinerede i Nærværelse af Laugrettet, Lænsmanden og den tingsøgende Almue, og i særdeleshed de 2de Mænd Wiglich Jonssøn Eje og Christopher Christopherssøn Aase, hvilket var overensstemmende med forrige Aars Tings Vidne.

Til Laugrettesmænd næste Aar bleve opnævnte: [1:] Lars Larssøn Brattebøe. 2: Torger Helgessøn Tørvigen. gamle Mænd: 3: Lars Samsonssøn Baggegaard. 4: Jon Nielssøn ibm: 5: Lars Knudssøn Handegaard. 6: Aamund Johannessøn ibm: 7: Henrich Olssøn Guntvedt, og 8de: Sjur Larssøn Præstegaard.

Efter Udraab blev intet videre ved Retten at bestille, thi blev Retten ophævet.

Østensøe Skibrede.

Aar 1792, den 19de Octobr:, blev det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte Ting med Østensøe Skibredes Almue holdet paa Tingstædet Hærrandsholmen**, i nærværelse af Kongens Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn Wiig,

og efterskrevne for Tinglauget opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Peder Hanssøn Yttre Aalvig. 2: Peder Anderssøn Aarhuus, i hans Stæd Anders Pederssøn Aarhuus. 3: Lars Olssøn Yttre Aalvig. 4: Haagen Tostenssøn Sandven. 5: Lars Nielssøn Røsseland. 6: Brigte {Olss} Larssøn Bircheland, i hans Stæd Haaver Larssøn Tole. 7: Torbjørn Haagenssøn Lille Aas, og 8: {Erich} Thore Thorssøn Fixen; saavel som samtlige Tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve derefter som for Jondals Skibrede oplæste.

Lars Larssøn Aalvigen mødte for Retten og fremlagde skriftlig Stevnemaal til Tings Vidne imod Sognepræsten Hr: Schielderup af 18de Septembr: 1792, saalydende #

Sognepræsten Hr: Schielderup mødte for Retten og vedtog lovlig at være stevnet.

Vidnerne mødte alle, og i Anders Aarhuses Stæd betiente nu Ole Michelssøn Moe Retten.

Efter Lænsmand Johannes Wiigs Forlangende og i følge Sportel Reglementets 3de Afdeeling 5te § bekræftede Afhiemlings Vidnerne Ole Olssøn Fixen og Erich Olssøn Schaare at de uden nogen modtaget eller forventet Betaling har forkyndt det lovlig oplæste Stevnemaal.

Hr: Andreas Heiberg og Foged Koren vedtog Varsel.

Citanten fremlagde en Beskikkelse af 7de Martii 1792, med paategnet Hr: Schielderups Svar af 15de Martii, samt et Indlæg af 14de Octobr: 1792, som alt i Retten blev oplæst, saalydende #

Sognepræsten Hr: Schielderup anmeldte at han med mundtlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Amund og Lars Larssønner A[a]lvigen til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og derom fremstillede Kaldsmændene Lænsmand Johannes Wiig og Knud Knudssøn Berven, der afhiemlede lovlig Varsel.

Lars Aalvigen vedtog at være lovlig stevnt, og begiærede sine Vidner til Examination og Afhør fremkaldte til Besvarelse paa de paa forrige Sommerting fremlagte Qvæstioner. Thi blev Eedens Forklaring Vidnerne af Lovbogen forelæst med Dommerens Formaning med Sandhed at udsige, hvorefter fremstod

første Vidne, Arne Larssøn Axness, som aflagde Lovens Eed og provede til 1te Sp: har hørt det af en og anden at den omspurgte Stoel har været Medhielpernes, men har i omtrent 20 Aars Tid seet at Heiberg og hans Fader har benyttet sig af den, hvilket han nærmere forklarede at være fra det Aar Helligdagene bleve afskaffede, hvilket var 1770. 2 Sp: Jo, Thole Gaard har Stoel nede i Kirken. 3 Sp: Ved Vidnet intet om. 4 Sp: Der var intet Rækværk førend afdøde Herr Heiberg, efter som Vidnet af andre har hørt, opsadte det, men Stoelen var da i den Stand som den nu er. 5 Sp: Vidnet troer at Stolen er den samme som før. 6 Sp: Vidnet har hørt at nogle har besværet sig over det opsadte Rækværk, men at angive noget i særdeledeshed!!, eller Aarsagen hvor for, kan Vidnet ikke sige, ligesom han og for-

1792: 275b

-klarede at disse benævnte Mænd (..)g s(.)le, {der} immell(?); derom have talt. 7de Sp: Har hørt at Kirke Ejerne haver klaget over det paastevnte, men ikke til nogen i Særdeleshed, heller ikke kan Vidnet forklare om hvor lang Tid siden. 8de Sp: derom Veed Vidnet aldeles intet. 9 Sp: Vidnet har selv ikke seet det, men af andre har hørt at Kirke Ejerne \nedtog/ det paastevnte Listværk. 10 Sp: Kan Vidnet ikke sige. 11 Sp: Vidnet henholder sig til sit forrige, med Tillæg at han ikke, da Listværket blev opsadt, derom hørte nogen Anke. 12te Sp: Dette kan Vidnet ikke sige. 13 Sp: har Vidnet ikke hørt. For det 14de begiærede Citanten Vidnet tilspurgt om han nogensinde veed at Kirke Ejerne har giordt Uret imod Hr: Schielderup, eller været uærbødige imod ham. Vidnet svarede: at han ikke havde hørt det

omspurgte. 15 Sp: Om Citanterne som Kirke Ejere nogen sinde har begaaet nogen Uret mod Almuen. Resp: har Vidnet heller ikke hørt. Vederparten Hr: Schielderup, som i Sagen har contra Stevnet, begiærede Vidnet tilspurgt om det kan sige at det paastevnte Listværk i Wigørs Kirke er Almuen til Fortrængsel. Vidnet svarede: at han ikke kan troe det, saa som Stoelen des formedelst ikke blev trangere eller videre, ligesom det opsatte Listværk heller ikke var Kirken til Fortrængsel. 2 Sp: Om Vidnet veed nogen som til Præsten har Klaget over det opsatte Listværk. Resp: Nej. 3 Sp: Om det opsatte paastevnte Listværk var til Prydelse eller Vansir for Kirken. Resp: Det var aldeles ikke til Kirkens Vansir. 4 Sp: Om Vidnet ikke haver seet at den omtalte Stoel har været fuld af Folk, og til deels af Huusmænd. Rsp: kan Vidnet ikke sige, saasom han har sin Stoel saa langt nede i Kirken. Parterne havde Vidnet ikke videre at tilspørge, og blev derfor demitteret.

2det Vidne, Ellev Larssøn Axness, vidnede efter aflagt Saligheds Eed til 1te Sp: At Stoelen har været Medhielpernes, men Vidnet har dog seet at afdøde Severin Heiberg med Kone stode i Stoelen omtrent 7 eller 8 Aar forinden han døde, som indtraf 1779. 2 Sp:, 3 og 4 Sp: Ligesom forrige Vidne. 5 Sp: Vidnet har af Medhielperne, hvor af den eene er hans Grande, hørt at Stoelen var lysere end tilforn. 6 Sp: Har {ikke} Vidnet hørt førend denne Sag kom i Rette, men siden har de Aar efter Aar beklaget sig derfor. 7 Sp: Vidnet har ikke hørt noget Kiæremaal førend denne Sag kom i Rette. 8 Sp: Veed Vidnet ikke. 9 Sp: ligesom forrige Vidne. 10 Sp: Ligesaa. 11 Sp: Har hørt Snak om at det omspurgte ikke af Kirke Ejerne har været tilladt, men kan ikke opgive nogen i Særdeleshed. 12 Sp: Det var ikke Kirken til Foragt eller Prydelse, heller ikke borttog dette Listværk Lyset for dem som stod uden for. 13: Kan Vidnet ikke sige. 14 Sp:, 15 Sp: ligesom 1te Vidne. Paa Hr: Schielderups Spørgsmaale svarede Vidnet eensstemmig med første Vidne, med Tillæg, at en eller 2 Huusmænd baade før og efter denne Sag blev anlagt, har staaet i Stoelen, og at der har været Trængsel. Demitteret.

3de Vidne, Ole Christopherssøn Sandven, aflagde Lovens Eed og provede til 1te og 2 Spørgsmaal: at det forholder sig som omspurgt saalænge han kan mindes. 3 Sp: Sal: Heiberg søgte ikke Thole Gaards Stoel, men i Førstningen sad han \i/ Præstens Stoel, og senere i denne nu paastevnte Stoel, som han brugte efterat dette Listværk blev opsadt. 4 Sp: Vidnet henholder sig til forrige Forklaring: og var Stoelen før som den nu er. 5 Sp: Jo, som omspurgt. 6 Sp: Har Vidnet ikke hørt. 7 Sp: heller ikke. 8 Sp: Veed Vidnet ikke. 9 Sp: Ligesom forrige Vidner. 10 Sp: Har ofte seet Trængsel i Stoelen, og Huusmænd har staaet der. 11 Sp: Nej. 12 Sp: Vidnet kan ikke sige at det opsatte Listværk hverken var til Foragt eller Nytte for Almuen, ligesom heller intet Lys blev betaget de uden for staaende, efterdie intet Vindue er bagen til Stoelen i Kirken. 13 Sp: Har Vidnet ikke seet. 14 og 15 Sp: Ligesom forrige Vidner. Til Hr:

1792: 276

Schielderups Spørgsmaal svarede Vidnet ligesom forrige Vidner. Dem:

4de Vidne, Anders Pederssøn Aarhuus, vidnede efter aflagt Eed fra 1te til 9de Sp: inclusive: eensstemmig med forrige Vidner. 10 Sp: har Vidnet ikke seet. 11 til 15 Sp: inclusive: ligesom forrige Vidner. Til Hr: Schielderups Spørgsmaale eensstemmig med 1te Vidne, med Tillæg, at han ofte har seet flere Folk i Stoelen end sædvanlig. Dem:

5te Vidne, Tollev Gunderssøn Aarhuus, aflagde Eed og provede til 1te, 2 og 3 Sp: eensstemmig med 3 og 4 Vidne, med Tillæg, at det var 1771, salig Heiberg opsadte Listværket, og siden den Tid har han og hans Søn søgt Stoelen, saavelsom salig Heiberg[s] Værmoder, der boede paa Thole[,] fra Heibergs Død til hans Søn kom der. fra 4 til 15 Sp: inclusive: eensstemmig med 3 Vidne. Til Hr: Schielderups Spørgsmaale ligesom 1te Vidne, med Tillæg, at han vel har seet Trængsel i Stoelen, men kan ikke opgive enten det har været Huusmænd eller andre. Demitteret.

6te Vidne, Torbiørn Larssøn Øfsthuus, aflagde Eed og vidnede eensstemmig med (1?)ste Vidne uden mindste Forandring. Demitteret.

Vederparten Hr: Schielderup fremstillede sin[e] Vidner, nemlig

1te Vidne, Arne Svendsøn Rysseland, som aflagde Eed og provede: At han for 22 Aar siden, nemlig Aaret 1770, tilligemed nu afdøde Niels Qvamsøe, efter salig Severin Heibergs Forlangende, \i 9 Dage/ opbyggede det nu paastevnte Listværk paa Stoelen i Wigøers Kirke, efter saadan Model som Vidnet her i Retten fremlagte, hvilket følger Acten, og var Indretningen forsvarlig og \Stolen/ saaledes var lukket. Listværker var malet med Berliner blaat Farve, og til Prydelse for Kirken. Citanten havde dette Vidne intet at tilspørge. Dem:

2det Vidne, Michel Larssøn Nesthuus, aflagde Eed og vidnede at det paastevnte Listværk var indrettet saaledes som den af forrige Vidne fremlagde {Vidne fremlagde} Tegning viiser, ligesom det og var mueligt for Almuen at læne sig paa Stoelen, hvor i dette opsadte ikke kunde være til Hinder. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, thi blev Vidnet demitteret.

Hr: Andreas Heiberg lod tilføre, at Kirke Ejerne nu, medens denne Sag laae under Behandling, har Beskikkelse viis udsagt ham fra denne paastevnte Stoel, hvilket noksom lægger for Dagen rigtigheden af Hr: Schielderups Anmeldelse.

Citanten Lars Aalvigen havde intet imod denne Hr: Heibergs Ommeldelse at anmærke, men begiærede denne Tingsvidne Sag udsadt til næste Ting for at føre flere Vidner til Sagens Oplysning.

Hr: Schielderup havde for denne Rett intet videre at svare, men forbeholdt sin Ret i alle Dee.

Hr: Foged Koren, som under Vidnernes Examination havde været nærværende, forbeholdt under den mod Kirke Ejerne anlagte Justice Sag at formere sin Paastand.

Hvorefter Dommeren

Eragtede.

Denne Tings vidne Sag bliver efter Citantens Forlangende udsadt til næste Sommerting, da Citanten haver at i Retteføre det fornødne til Sagens Slutning.

Den 20de Octobris 1792 continuerede Sagetinget med Østensøe Skibredes Almue, da

Folio 250. Sagen mellem Mons Botnen og Torger Fladebøe blev paaraabt, men da Mons Botnen ikke mødte efter lovligt Paaraab, og vedkommende Compagnie Cheff og Foged ikke efter Rettens seeneste Eragtning kunde nu, som begge i Retten nærværende, opfylde samme, saa beroer denne Sag til næste Ting, da Mons Botnen møder for endelig at slutte Sagen.

Folio 250. Sagen indstevnt af Torger Fladebøe mod Mons Botnen angaaende en Gied, blev paaraabt, da Citanten fremlagde Jndlæg af 15de Octobr: 1792, saalydende #

Mons Nielssøn Botnen blev paaraabt, men ingen svarede.

Citanten paastod Dom efter sit Indlæg.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse paa Sorenskriverens gaard i lovlig Tid.

1792: 276b

Folio 251. Sagen mellem Johannes Fladebøe og Mons Botnen, fordie den sidste har udtaget sine Gieder efter at Citanten havde indsat dem, blev af Sagsøgerens Søn iretteædsket, som fremlagde Jndlæg af 15 Octobr: 1792, saalydende:

Indstevnte Mons Nielssøn Botnen blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.

Citanten vedblev at paastaae Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse paa Sorenskriverens Gaard i lovlig Tid.

Folio 249. Sagen paa Justitiens Vegne anlagt af Hr: Foged Koren mod Kirkeejerne af Wigøers Kirke, Amund og Lars Larssønner Aalvig, blev af Actor iretteædsket, som vedblev at paastaae Dom efter den paa sidste Sommerting nedlagde Irettesættelse, uden videre Udsettelse som allene sigter til Sagens Udhal.

Lars Aalvigen anmeldte at han til dette Ting havde anlagt Tingsvidnesag mod hr: Schielderup, og for at føre flere Vidner, faaet samme udsat, saa maatte han desformedelst og paa Grund af det i bemeldte Tingsvidnesag fremlagde Jndlæg forlange denne Sags udsættelse til næste Ting, for at fremkomme med sine Modbeviser.

Eragtet.

End een gang og for alle bevilges den af Citanten forlangte Udsættelse til næste Sommerting, til hvilken Tid de haver at fremkomme med sit endelige Tilsvær, til Sagens Slutning.

Lænsmand Johannes Wig fremlagde sin Regning over sine Omkostninger i Sagen, som anhang til forrige irettelagte Regninger, dateret 19 Oct: 1792, saalydende #

Johannes Brigtsøn Østensøe havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Svend Olssøn Scheye for Gield 10 rd:, som ham blev laant i Maji Maaned 1791, imod at betale samme tilbage om Høsten samme Aar, derom at anhøre Beskikkelses og andre Vidner, samt lide Dom til Giældens Betaling, og Benægtelses Eed at aflægge, eller Bekræftelses Eed at anhøre, efter Dommerens Skjøn, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Svend Olssøn Scheye mødte ikke efter lovligt Udraab, thi fremstillede Citanten Stevnevidnerne Lænsmand Johannes Wig og Knud Knudss: Berven, som under Eed afhiemlede at Stevnemaallet saaledes som tilført er blev forkyndt for indstevnte i eget Paahør.

Disse Vidner forklarede under forrige Eeds Kraft at de dette Aars Sommer beskikkelsesviis tilspurgte indstevnte Svend Olssøn Scheye om han ville betale de paastevnte 10 rd:, eller derom aflægge sin Eed, hvortil han svarede: at Citanten selv maatte aflægge Eed herom.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Det er med Stevnevidnernes Afhiemling bevist at indstevnte Svend Olssøn Scheye har nydt lovlig Varsel, thi gives ham, som nu ikke møder eller møde lader, Laugdag at møde til næste Sommerting for at frem komme med sit Tilsvær i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter blev publiceret følgende private Documenter:

1: Trond Trondssøns Skjøde paa 1 Løb 15 Mrk: Smør, 2 Faarskind og 2/3 Løb Salt i Tvedt No: 76, udstæd af Faderen Trond Trondssøn mod 246 rd:, dat: 20 Oct: 1792.

2: Sophie Johannesdatter og Mand Jacob Hanssøn Øvre Wigs Skjøde paa 2 bpd: 15 Mrk: Smør, ¼ g:skind, ¼ f:skind og ¼ Tønde Salt i Øvre Wig No: 39, udstæd af Lænsmand Johannes Pederssøn Øvre Wig, dateret 20 Oct: 1792.

3: Lars Arnessøns Skjøde paa 18 Mrk: Smør, ½ F:skind, ½ K:skind, ¾ Løb Salt med Bygsel, og Overbygsel til 18 Mrk: Smør, 1 Løb Salt, i Øvre Axness No: 3, samt andre 18 Mrk: Smør, 1 Løb Salt i samme Gaard, udstæd af Arne Larssøn Øvre Axness, for 150 rd:, dateret den 20 Octbr: 1792.

4: Brigts Johannessøns Bygselbrev paa 1 Løb Smør, 1 Hud i Biørche No: 70, udstæd af hr: Rector Arents den 19 Januarii 1792, med Revers.

5: Johannes Torgerssøn og Hustrue Synneve Brigts Datters Contract for Livs Ophold af Biørche, udstæd af Brigts Johannessøn Breche!! (Biørche) den 20 Oct: 1792.

6: Siovat Aamundssøns Skjøde paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør, 3/8 Hud i Kaldestad No: 10, udstød af Aamund Siovatssøn Kaldestad mod 198 rd.; dat: 20 Oct: 1792.

7: Haagen Olssøns Skjøde paa 2 bpd: 7 Mrk: Smør, 1/2 Hud, 1 1/4 Faarskind, eller efter Matriculen, 1 bpd: 3 1/2 Mrk: Smør, 1/4 Hud, 5/8 F:skind, i Tvedt No: 9/, udstød af Ole Haagenssøn Tvedt mod 198 rd.; dateret den 20 Octobr: 1792.

8: Michel Torchelssøn Tholes Obligation stor 300 rd.; udstød til Peder Amundssøn Urem og John Ellingssøn Jaastad, udslettet efter qvittering af 8 Oct: 1792.

9: Siur Larssøn Øvre Axness Obligation stor 91 rd.; udstød til Jørgen Isachssøn Berven, dateret 23de Maji 1777, udslettet efter qvittering af 20 Octobr: 1792.

1792: 277

10: Siur Larssøn Øvre Axnes Obligation stor 118 rd.; udstød til Johannes Olssøn Soldal og Siur Olssøn Berven, med Pant i Axness, dat. 20 Oct: 1792.

11: Ingeborg Ols Datters Contract for Livs Ophold af Fladebøe, udstød af Ole Pederssøn Fladebøe den 20 Octobr: 1792.

12: Ole Helgessøns Bygselbrev paa 1/2 Løb Smør, 1/4 Tønde Salt, samt Overbygsel til 9 Mrk: Smør, 1/4 Bukskind, i Østensøe, udstød af Sognepræsten hr: Schielderup den 15 Octobris 1792, med Revers.

13: Christi Ols Datters Skjøde paa 2 bpd: 7 3/4 mrk: Smør i Norem No: 29, udstød af Herborg Ols Datter og Mand John Rasmussøn Norem, mod 111 rd: 3 mrk.; dateret den 20 Octobr: 1792.

14: Siur Helgessøns Fæstesæddel paa Pladset Nesset under Lepsøe, udstød af Sognepræsten Hr: Schielderup den 24 Octobr: 1792, med Revers.

15: Ole Knudssøn Birchelands Obligation stor 253 rd.; udstød til Knud Bircheland med flere, dat: og tinglæst 3 Juni 1785, udslettet for betalte 140 rd: til Haagen Hatlestad, Lars Netteland, samt Sønneve og Marthe Tollachs Datter efter qvittering af 20 Octobr: 1792.

De sædvanlige Tingsvidner bleve derefter optagne, overensstemmende med de forrige Aar i Nærværelse af Laugrettet og Almuen, og i Særdeleshed af de tvende Mænd Johannes Brigtsøn Østensøe og Jacob Hanssøn Øvre Wig.

De Laugrettesmænd som næste Aar skal betjene Retten ere følgende: 1: Lars Arnessøn øvre Axness. 2: Brigt Johannessøn Biørche. 3: Siovat Aamundssøn Kaldestad. 4: Haagen Olssøn Tvedt. 5: Ole Helgessøn Østensøe. 6: gamle Mænd: Niels Johannessøn Berven. 7: Lars Johannessøn Øvre Wig, og 8: Arne Nielssøn Øvre Wig.

Restance Registeret for Jondals og Østensøe Skibreder blev examineret, og befunden at være for Jondals Skibrede 7 rd: 3 mrk: 6 s:, og for Østensøe 35 rd: 2 mrk: 14 s:

Efter Udraab var intet mere ved Retten at bestille, hvorfor Tinget blev ophævet.

Gravens Skibrede

Aar 1792, den 22de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Gravens Skibrede Almue paa Tingstædet Ejde Grund**. Ved retten nærværende Stædets Foged, Velædle hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven, og efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Niels Jonssøn Holven. 2: Ole Larssøn Holven, i hans Stæd Berge Nielsøn Traae. 3: Elling Knudssøn Store Graven. 4: Ørjans Jenssøn Nedre

Leqve. 5: Peder Halvorssøn Børsem. 6: Siur Michelssøn Hielmo, i hans Stæd Ole Olsson Hjelmevold. 7: Siur Samsonssøn Hjelmo, og 8: Magnus Johnssøn Møcheltun, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda Sorenskriveren tinglyste de kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede findes extraherede.

Opsadt Aastæds Sag paa Haldanger.

Aar 1792, den 22de Octobris, blev Retten sat paa Tingstædet Ejde grund, for efter Vedtagelse afvigte 19 Septembris paa Aastædet Haldanger udsatte Sag anlagt mod Kierlands Mænd at foretages. Retten blev betjent med de tilforn i denne Sag opnævnte eedsvorne Laugrettes og Meddoms mænd.

Hvorda Citanterne i denne Sag, Niels Poulssøn Haldanger med flere lod ved Tobias Rogde lod fremstille det ved sidste Ret udeblevne Vidne Lars Larssøn Ose, som Contra Citanterne vedtog inden Retten ved Mads Kierland at anhøre.

Fremstod da Hoved Vidnet Lars Larssøn Ose, som angav sig at være 40 Aar gammel, beslægtet og Sødskendebarn til Iver Erdal og Lars Haldanger, samt Svoger til den sidste, aflagde Lovens Eed og provede eensstemmig med det paa Aastædet den 17 Septembr: 1792 afhørte Vidne Amund Larssøn Ose, uden mindste Forandring. Contra Citanten tilspurgde Vidnet om det samme Tid som omprovet, ikke hørte at Kierlands Mændene sagde at Creaturene skulde gaae i Bejterne som sædvanligt, hvortil Vidnet svarede at disse Ord vel samme Tid bleve talte, men af hvem kan han ikke sige. 2: om Haldanger Mænd talte om at Kierlands Mænd skulde gjæte, eller giærde for deres Creature. Resp: Nej. Hoved Citanten tilspurgte Vidnet: om Haldanger Mænd gav sin Tilstaaelse til at Kierlands Mænd skulde bejtte inden om de fastsatte Mærker? Resp:

1792: 277b

Vidnet hørde det ikke, som forhen forklaret. Parterne havde dette Vidne ikke \videre/ at tilspørge, thi blev det demitteret.

Hoved Citanterne fremlagde et Udtog af Hardanger Sorenskriveries Publications Protocoll, der indeholder en Fredlysning af 20 Maji 1757, som i Sagen forhen er omtalt, udstædt under Sorenskriverens {Protocoll} Bekræftning den 25 Septbr: 1792, saalydende # hvorefter de lod tilføre: at de i Anledning af Mads Kierlands inden Aastæds Retten anførte angaaende at Kierlands Mænd havde upaataalt haft de omtvistede Bejter i Haand og Hævd, ved denne fremlagde Fredlysning beviser det modsatte, og at deres tiltagne ulovlige Brug er offentlig paaanket, men tvertimod haver Kierlands Mænd opryddet Høe slætter i deres Udmark, og altsaa til et nyt Brug vil indtrænge sig i fremmedes Eiendom. Eftersom der ingen Tvistighed er om deres Eiendoms Grændser i Udmarken, ved det at Creaturene gaaer hvor ingen Hindring er for dem, eftersom disse Skabninger haver ikke noget Begreb om Eiendommen naar de ikke ledsages af en Hyrde, desuden har Kierlands Beboere ej beviist noget bestandig Brug som udfordres til at vinde hævde et Brug til Eiendommen, og andet Brug er det ikke Loven tillægger Hævd, og ligesaa lidet har deres Vidner forklaret noget bestemt Brug, men bevist er det for sig og andre at det har faldet Haldanger Opsidderes Eiendom i Udmarken besværligt og ulovligt. Paa Grund heraf paastaaer de at nyde sin sande Eiendom efter de nedsatte Mærkeskjelsteene frit og ubehindret; samt at Kierlands Beboere maae vorde tilfunden ved Dom at svare de aftvungne Processens Omkostninger med 40 rd.; og saaledes indlader Sagen til Dom med al lovlig Forbeholdenhed.

Mads Kierland paa egne og øvrige Contra Citanter Vegne paastod det af Vidnerne omprovede gamle Brug ved Rettens Dom stadfæstet efter forhen nedlagde Paastand, samt sine Omkostninger skadesløs erstattet med 20 rd:

Parterne vedtog at Dom i Sagen afsiges her paa Tingstædet i lovlig Tid. Thi blev af Dommeren

Eragtet.

Sagen optages til Revision, Dom eller Kjendelse her paa Tingstædet Ejde Grund at afsiges efter Beskaffenhed i lovlig Tid, da Laugrettet efter nærmere Tilsigelse møder, for med Dommeren om Sagen at conferere.

For denne Dags Forretning betalte Haldanger Mænd til Sorenskriveren 1 rd:, og til Mændene 2 rd:, tilsammen 3 rd:

Den 23de Octobris 1792 continuerede Høste Tinget med Gravens Skibrede i Nærværelse af de forhen anførte Laugrettesmænd, undtagen i Siur Hielmos Stæd Ole Christoferssøn Warberg, og i Niels Holvens Stæd Gudmund Larssøn Rønnestrand.

Folio 251. Sagen af Torchel Lindebreche mod Iver Johannessøn Erdal blev paaraabt, da Citanten iretteædskede Sagen, og henholdt sig til det paa sidste Ting fremlagde Indlæg, hvor efter han paastod Dom til den omtalte Eed at aflægges, enten af indstevnte eller Citanten, og desformedelst Frifindelse for Iver Erdals Tiltale, og Omkostningerne erstattet med 4 rd:

Ole Helland paa sin Svigerfaders Vegne benægtede den af Citanten paastandne Eed, som ikke i saadan Sag som denne kan have Stæd, men derimod ventede Dom efter Vidnernes Udsigende og Sagens Beskaffenhed, samt billig Erstatning for dette ulovlig anlagte Søgemaal og indstevntes Tids og Nærings Spilde, efter Dommerens Skjøn.

Eragtet

Sagen optages til Revision, Dom eller Kjendelse i lovlig Tid.

Folio 252. Hr: Foged Koren ædskede Justice Sagen i Rette mod Siur Larssøn Øvre Spilde for Hoer i ægteskab, og fremlagde Rettens Laugdag af 4 Juni 1792, saalydende: samt Sognepræstens Attest af 21 Octobr: 1792, saalydende #

Kari Ricolds Datter Tageschielde mødte ikke, thi {afhiemlede} \forklarede/ Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, at Laugdagen er forkyndt for hendes Broder, men ikke for hende.

Hr: Fogden tilførte, at den befalede Undersøgning i Siur Spildes Boe ikke hidtil har kundet skee, og desformedelst maatte han begiære Udsættelse til næste Sommering for imidlertid denne Viiten at kunne faae Seqvestrations Forretningen fuldført.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, og til samme Tid gives Pigen Kari Ricolds Datter fornyelses Laugdag personlig at møde for at afgive sin Forklaring, da imidlertid den befalede Undersøgnings Forretning skal blive afholdt i den Skyldiges Boe.

1792: 278

Folio 252. Sagen anlagt af Tormod Warberg og Hans Garetun mod Ole Christopherssøn Warberg blev paaraabt, da Citanterne fremlagde Rettens Laugdag af 4 Junii 1792, saalydende #

I Ole Warbergs Stæd betjente Anders Lille Graven Retten i denne Sag..

Ole Warberg tilstod Laugdagens lovlige Forkyndelse, og anmeldte at have i denne Sag contra indstevnet Citanterne, men da hans Vidner ikke nu var tilstæde, forlangede han Sagen til i Eftermiddag udsat.

Hoved Citanterne fremstillede det laugdagede Vidne Asbiørn Moursætter, som aflagde Lovens Eed, og fremdeles paa de af Citanterne fremlagde Qvæstioner af 20 Octobr: 1792, saalydende # svarede til 1 Sp: at han hørte at Ole Warberg sagde han ventede 6 eller 7 Tønder Korn fra Byen af det Korn som Tormod Warberg skulde faae hjem, men Vidnet veed ikke om eller naar han fik det. Vidnet fik dog 2 Tønder af det samme Korn, som Tormod udlod til Ole Warberg. 2 Sp: Veed Vidnet ikke.

Eragtet

Sagen beroer til Eftermiddag.

Folio 252. Sagen af Torbiørn Kierland mod Iver og Ricold Eyde blev af Citanten irretteædsket, som fremlagde Rettens Laugdag af 4 Junii 1792, saalydende #

Iver Eyde mødte og vedtog lovlig Varsel, derhos svarede, at da hans Søn Ricold Iverssøn har Adkomst paa Eyde, saa vil det blive hans Sag at have med denne Sag at bestille.

Citanten Torbiørn Eyde!! (Kierland?) paastod Dom efter Vidnernes Udsigende, og Processens Omkostninger erstattet med 5 rd:

Ricold Eyde mødte for Retten og fremlagde Jndleg af 22de Octobr: 1792, saalydende # hvorefter han sluttede Sagen.

Eragtet

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgjøres.

Ole Warberg ædskede nu den her ovenfor udsatte Sag mellem ham og Tormod Warberg samt Hans Garetun, og anmeldte at han med mundlig Stevnemaal ved de 2de Mænd Magnus Jonssøn Møcheltun og Sjur Samsonssøn Hielmo havde contra indkaldet Tormod Warberg og Hans Garetun, een for begge og begge for een, angaaende den Sag som de har anlagt imod ham, at møde inden Retten paa dette Aars Høsteting, og at anhøre stevnte og ustevnte Contra Vidner, og Dom modtage til Undgiældelse for ulovlig Paatale, og Omkostninger i denne Sag efter Rettens Skjøn, samt Frifindelse for Citanternes Søgemaal, og denne Processes Omkostninger at erstatte.

Hoved Citanterne Tormod Warberg og Hans Garetun mødte og vedtog lovlig Varsel.

Contra Citanten fremstillede sine Vidner, Omund Sæbøe, Johannes og Brynild Tioflaat, som alle mødte. hvorefter fremstod

1 Vidne, Johannes Nielssøn Tioflaat, som aflagde Lovens Eed og provede: at han forgangne Aars Høst hørte at Ole Warberg forlangede 6 Tønder Korn af Tormod Warberg, som denne lovede, og da Vidnet, som førte Kornet hjem fra Byen, kom tilbage, tillod Tormod Warberg den indstevnte Ole Christopherssøn at opmaale det ham belovede Korn, hvilket denne ogsaa gjorde, men hvor meget han da tog til sig kan Vidnet ikke sige. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet at der blev baaret Korn i en Sæk til Tormod Warberg, som var af det samme Ole Warberg {laante} tilmaalede sig, men enten det var Overmaal eller ikke, kan Vidnet ikke sige. {Contra} Hoved/ Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt de qvæstioner som forhen i Sagen ere fremlagde, hvortil det svarede til 1 Sp: Det var forgangen Aars Høst førend Vidnet rejste til Byen. 2 Sp: Henholder sig til forrige Forklaring. 3 Sp: Ligesaa. 4 Sp: Nej, men Vidnet troede at han ikkun fik 6 Tønder. 5 og 6 Sp: Veed Vidnet ikke, men vist at kunne sige hvor mange Tønder han fik, kan Vidnet ikke. Paa videre Spørgsmaal svarede Vidnet: at han siden af Ole Warberg har hørt at han havde faaet en Tønde Malt af Tormod Warberg. Afskeediget.

2det Vidne, Brynild Tioflaat, aflagde Eed og provede til Hoved og Contra Citantens Spørgsmaale eensstemmig med første Vidne, uden mindste Forandring. Afskeediget.

3die Vidne, Aamund Baardssøn Sæbøe, provede efter aflagt Eed til Hoved og Contra Citanternes Spørgsmaale, at han var nærværende den samme Tid som forrige 2de afhørte Contra Vidner have forklaret, da Ole Warberg efter Tormod Warbergs Tilladelse tilmaalede sig 6 Tønder Korn, hvorved Vidnet ikke veed at Tormod Warberg var nærværende, men da Ole havde faaet Kornet paa Land, fortalte han Vidnet at have faaet de ham af Tormod belovede 6 Tønder Korn, hvilket Vidnet saae, men ej

1792: 278b

om det var meer eller mindre end de af Ole selv tilstaaede 6 Tønder, og dette var Tormod nærværende og hørte paa, men Vidnet hørte ikke at Tormod svarede noget dertil. Demitteret.

Ingen af Parterne havde videre Vidne at føre.

Citanterne sluttede Sagen til Doms med Paastand efter Vidnernes Udsigende, og Sagens Omkostningers Erstatning.

Ole Warberg var ligeledes med Dom fornøjet efter Vidnernes Udsigende, og paastod at faae sine Forsvars Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgøres.

Folio 253. Tobias Ejdnæs og Ole Helland fremlagde Laugdag i Sagen mod hr: Lieutenant Møllerop for Gield 130 rd: efter Obligation, af 5 Junii 1792, saalydende #

hr: Lieutenant Møllerop blev lovlig paaraabt, men ingen svarede, thi afhiemlede Kaldsmændene Peder Børsem og Arne Nielssøn Eyde lovlig Varsel efter Laugdagens Paategning.

Citanterne fremlagde hr: Lieutenant Møllerops udstæde Obligation dateret 2 Januari og tinglyst 16 Junii 1790, samt skriftlig Opsigelse af 20 Februarii 1792, alt saalydende # hvorefter de paastod Dom til Capitalen 130 rd:s Betaling, samt de paastevnte Renter indtil Betaling skeer, og i Sagens Omkostninger med Ting Rejser 7 rd:, da indstevnte ikke har talt med dem om nogen mindelig Rettelse, eller nu selv møder.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til den Tid som ved Tingets Slutning bekjendtgøres.

Folio 253. Sagen indstevnt af Amund Medhuus og Jacob Olssøn Tvedt mod Jacob Hanssøn Tvedt blev paaraabt, da Citanterne fremlagde Rettens paa sidste Ting udgivne Laugdag, dateret 5te Junii 1792, saalydende #

Jacob Hanssøn Tvedt mødte og vedtog lovlig Varsel i denne Sag.

Citanterne anmeldte at med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet Jacob Hanssøn Tvedt at anhøre Vidnesbyrd af de under Lovens Falsmaal indkaldte Vidner Anders Jacobssøn Tvedt og Hustrue Maritha Niels Datter, og David Ørjanssøn Tvedt, Baar Tostenssøn Tvedt, Amund Hanssøn Tvedt, Begga Jacobs Datter Tvedt og Anna Halstens Datter Sæd, derefter Dom modtage efter nærmere Paastand, og Sagens Omkostninger at svare.

Vidnerne mødte ikke efter Udraab, thi afhiemlede de forbemeldte Kaldsmænd Peder Børsem og Arne Eyde lovlig Varsel efter Continuations Stevnemaal for Vederparten og de benævnte Vidner.

Citanterne begjærede Laugdag.

Eragtet.

De lovlig indstevnte Vidner Anders Jacobssøn Tvedt og Hustrue Maritha Niels Datter, David Ørjanssøn Tvedt, Baar Tostenssøn Tvedt, Amund Hanssøn Tvedt, Begga Jacobs Datter Tvedt, og Anna Halstens Datter Tvedt, gives hermed Forelæggelse at møde under Lovens Falsmaals

Straf til næste {Høste} \Sommer/ ting for at aflægge deres eedelige Vidnesbyrd i denne Sag, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Folio 253. Lars Garen ædskede Sagen i Rette paa egne og MedEieres Vegne mod John og Asbiørn Moursætter, og fremlagde Rettens Laugdag af 5 Junii 1792, saalydende #

Asbiørn Moursætter paa egne og sin Grandes Vegne vedtog lovlig at være stevnet og laugdaget i denne Sag. og da han nu inden Retten benægtede at have underskrevet sit Navn paa den fremlagde Fredlysning, saa begiærede han Sagen udsat til næste Ting for at bevise at han hverken selv eller ved Fuldmagt har ladet underskrive samme.

Citanterne fremlagde en Taxations Forretning over den giorte Skade, saalydende #
Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da indstevnte Jon og Asbiørn Moursætter iværksætter det fornødne.

Folio 253. Arne Fylkedalen fremlagde Laugdag i Sagen mod Lars Kierland angaaende en Skind buxe, dateret 6 Junii 1792, saalydende #

Lars Kierland mødte og vedtog lovlig at være stevnt og laugdaget, derhos tilkjendegav at han benægtede Søgemaaleet, og ikke havde taget nogen Buxe fra Citanten, men derimod skulde bevise hvor han havde faaet den.

Det laugdagede Vidne Gullig Dalen mødte, aflagde Eed og vidnede: at han for 2 Aar siden saae den paastevnte Buxe hos Lars Kierland, hvilken Vidnet vidste var Arne Fylkedal tilhørende, og hørte at Lars tilstod for Vidnet allene at han havde taget Buxen hos Elling Fylkedal indtil han fik den 1 rd: han hos Arne, som da var fraværende, havde tilgode. Vidnet veed og at Lars brugte Buxen, og at denne 1 rd: er bleven ham tilbuden af Arne forgangen Aars Høst og denne Vaar. Dem:

Lars Kierland tilstod

1792: 279

at han endnu havde {sine P} Buxen indtil han fik sine Penge.

Parterne bleve forenede saaledes at Lars Kierland betalte i Retten 5 rd: for Buxens og Sagens Omkostninger, hvormed Buxen nu tilhører Lars Kierland, og denne ligeledes faaer sin tilgode kommende 1 rd:, som i Retten blev udlagt, og saaledes Sagen ophævet.

Folio 266. Sagen mellem Johannes Utne og Elling Fylkedal ædskede Citanten i Rette, og begiærede Udsættelse til næste Ting for at opfylde Rettens under 2 Augusti 1792 afsagte Kjendelse. Som bevilges.

Niels Knudssøn Kraageschaaren anmeldte at han som Huusmand under Gaarden Herrejd til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet sine Husbønder Anders Tostenssøn Herrejd den ældre, og Anders Tostenssøn Herrejd den yngre, til at opfylde den mellem dem indgangne Forening om Pladset Kraageschaarens Bestyrelse paa Livs tid, som de mundlig mellem dem have afgjort, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom til Undgiældelse og Foreningens Opfyldelse efter nærmere Paastand, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Anders Tostenssøn Herrejd mødte og vedtog lovlig Varsel. Den ældre Anders Tostenssøn den ældre var ligeledes nærværende og vedtog Varsel.

Som Vidner havde Citanten tilstæde Conrad Sivertssøn Legreid og Otte Anderssøn ibm:, som fremstode, og aflagde Lovens Eed og vidnede eensstemmig, at de dette Aars Foraar hørte at begge de indstevnte Vederparter paa Herrejd tilstode at Citanten for sin og Hustrues Levetid skulle faae bruge Pladset Kraageschaaren, som Vidnerne veed at hans Fader har

opryddet, uden at der blev talt om nogen Forhøjelse eller Forringelse i den sædvanlige Afgift. afskeediget.

Den indstevnte Anders Herrejd den ældre sagde at han var fornøjet med at Citanten vedbliver Pladset, og for sin Deel ville meddele Huusmanden den i Forordningen af 29 Junii 1792 allernaadigst befalede Sæddel, og saaledes intet videre med denne Sag ville have at bestille.

Anders Herrejd den yngre derimod begiærede Sagen til næste Sommerting udsatt, for med Contra Stevnemaal at iagttage sin Ret, og at Citanten har forbrudt sit Plads.

Eragtet.

Sagen bliver efter Forlangende udsat til næste Ting, da indstevnte Anders Herrejd den yngre fremfører det fornødne til Sagens Slutning.

Sølfest Legreid havde med mundlig Varsel indkaldet Thomas Sæd for Gield 1 rd: 4 mrk: 8 s., derom at anhøre Beviser og lide Dom til Betaling, samt Sagens Omkostninger at svare.

Thomas Sæd blev paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Peder Børsem og Arne Eyde afhiemlede at Stevnemaalet!! (Indstevnte?) med fuld Varsel er tilkaldet [i]? denne Sag i hans Fraværelse, men for hans Bopæl, da hans Broder Siur Sæd hørte paa Stevnemaalet, og ville levere Gielden, men ikke Stevnepengene.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Thomas Sæd laugdages at møde til næste Sommerting med sit Tilsvar, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Saugejerne mødte og anmeldte Skuuren paa Bordsaugene i Gravens Skibrede siden sidste Angivelse, nemlig:

1: Paa Eyde Saug efter Angivelse af Omund Endressøns Angivelse 2200 udførsels og 200 Bøjgde bord, alle enkelte.

2: Paa Fylchedalens Saug efter Ditto Angivelse 400 udførsels og 400 Bøjgdebord.

3: Paa Wangens Saug efter Erich Jørgenssøns Angivelse 300 udførsels og 600 Bøjgde bord, alle enkelte.

4: Paa Wambems Saug efter Isach Siovatssøns Angivelse 800 enkelte Bord.

5: Paa Scheye Saug efter Knud Aslachssøns Angivelse 1500 udførsels og 300 Bøjgde bord, alle enkelte.

6: Paa Døssebech Saug efter Lars Danielssøns Angivelse 600 udførsels og 300 Bøjgdebord, alle enkelte.

7: Paa Hagestads Saug efter Erich Jørgenssøns Angivelse 1500 udførsels og 300 enkelte Bøjgdebord, alle enkelte.

8: Paa Erdals Saug efter Lars Olssøns Angivelse 700 udførsels og 500 Bøjgde bord, alle enkelte.

9: Paa Traae Saug efter Anders Josephssøns Angivelse 600 udførsels og 200 Bøjgdebord, alle enkelte.

10: Paa Bagne Saug efter Tormod Olssøns Angivelse 900 enkelte Bord.

At intet meere bemeldte Tid er skaaret, det bekræftede Angiverne med deres Eed efter Loven.

Lars Larssøn Ose havde til Høstetinget med mundlig Varsel indkaldet Torbiørn Levorssøn Ose for ulovlige Beskyldninger, derom at anhøre Vidner, lide Dom til Undgiældelse efter Loven, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indkaldte Torbiørn Levorssøn Ose mødte ikke efter Udraab, thi afhjemlede Kaldsmændene Ole Olssøn Hielmevold og {Ørjans Jenssøn} Torchel Iverssøn

Nedre Leqve lovlig Varsel for den udeblevne.

Vidnerne Gunder Larssøn Ose og \Ole/ Tormodssøn Qvale mødte, hvorefter fremstod første Vidne, Gunder Larssøn Ose, aflagde Lovens Eed og provede: at da Citantens Kreature \var hjemkommen/ 2 Dage før Michaelie dette Aar, lod \Citanten af/ sin Søn, som er 16 Aar gammel, advare indstevnte at han maatte see til at forvare sit Høe, som endnu for en liden Deel stod ude, \og/ hørte Vidnet \da/ at Torbiørn Levorssøn Ose svarede: at Fanden skulle steege og brænde Lars Ose fordie han ikke kom selv, sigende derhos at han altid var vandt til at sende andre paa sine Vegne, og ikke selv torde komme; ligesom Torbiørn, der var ivrig og arrig, udøste adskillige Skjænds ord imod Lars, som Vidnet ikke nu kan opgive eller erindre; Men da Sønnen gik hjem til sin Fader, kom denne op, og Parterne kom i Tale om dette Skjænderie, {hvorefter} hvorefter Torbiørn, som endnu var ivrig, sagde til Lars, at han blev tilføjet saa mange Fornærmelser at han maatte frasige sig sin Jord. Lars derimod var stedse kaldsindig, og Vidnet hørde ingen videre Skjendsord, men Torbiørn Oses Kone var med hans Opførsel misfornøjet, og derfor tiltalede Ham. afskeediget.

Vidnet Ole Tormodssøn Qvale provede efter aflagt Eed i alle Dele eenststemmig med første Vidne, uden minste Forandring, saasom han paa samme Tid og Sted i Torbiørns Stue var nærværende. Afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Torbiørn Levorssøn Ose, som i denne Sag haver faaet lovlig Varsel, laugdages at møde til næste Sommerting med sit Tilsvær, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Iver Olssøn Windal havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Anved Windal og Johannes Larssøn Welche fordie de har løbet Tømmer over Citantens Eiendom, og betale den desformedelst foraarsagede Skade efter Vidners Udsigende, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og Dom modtage til Skadens Betaling, samt at fravige dette deres Brug, og denne Sags Omkostninger at betale, alt efter nærmere Paastand.

De indstevnte lod ved Berge Traae, som deres Beslægtede, møde og vedtage lovlig Varsel.

Citanten anmeldte at han som Vidner har tilstæde: Niels Larssøn Hougsnæss og Friderich Olssøn ibm.; Iver Aslachssøn Wasenden, Anved Omundssøn Store Graven, Niels Jørgenssøn Aasem. hvorefter fremstod

Besigtelses Vidnerne Niels og Friderich Hougsness, aflagde Eed og provede: at de dette Aars Maji Maaned efter Citantens Tilkaldelse besigtede den paastevnte Beskadigelse paa Iver Olssøns Eiendom af Ager og Bøe formedelst Tømmerløbningen af de indstevnte, hvilken de ansatte til 1 rd.; men ved denne Besigtelse, som Vidnerne veed de indstevnte havde foraarsaget, vare de ikke nærværende. Berge Traae tilspurgte Vidnerne om de ikke veed at dette Sted er et gammelt Tømmer løpe? Der til de svarede: at der befindes 2de Løper, hvoraf det sidste er yngst, og imellem de begge var det Skaden var, og oven for kaldes Løpet Gammel løpe, men Vidnerne kan ikke sige hvor det rette er. afskeediget.

3de Vidne, Iver Aslachssøn Wasenden, aflagde Eed og provede: at han, som er opfød paa Windal, har for over 20 Aar siden seet at det saakaldede Gammel Løpe har været brugt af Vidnets Fader, ligesom det nye Løpe ligeledes blev brugt i den seenere Tid siden Vidnet kom derfra. Dem:

4de Vidne, Anved Omundssøn Store Graven aflagde Eed og provede: at han af sine Forfædre har hørt at det gamle Løpe har været brugt, hvilket han og selv har seet, men derimod ogsaa at det nye Løpe som før Vidnets Tid er opkommet formedelst en Fieldskrede, er brugt, og derom har Vidnet af Citanten og hans Formænd ingen Anke hørt. afskeediget.

5te Vidne, Niels Jørgenssøn Aasem, provede efter aflagt Saligheds Eed: at han har seet at det gamle Løpe har været brugt, efterdie det er beqvemmest, men det sidste derimod til Vedeløpe, og sjelden til Tømmer løpe, efterdie Tømmeret der blev beskadiget. Dem: Berge Traae begiærede Sagen til næste Ting udsat, for at fremskaffe Contra Vidner. Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Denne Sag forflyttes til næste Ting, da indstevnte Anved Windal og Johannes Welche haver at fremføre det fornødne til Sagens Slutning.

Peder Olssøn Schaar paa egne og Jon Jonssøn, Baar Andvessøn og Niels Andvessøn Schaars Vegne havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Niels Anderssøn Herrejd for ulovlig Ord og Tale mod dem og

1792: 280

deres Folk, samt ulovlig Medhandling med deres Creature, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom til Undgiældelse efter nærmere Paastand, og denne Sags Omkostninger at svare.

Indstevnte Niels Anderssøn Herrejd mødte ikke, thi afhjemlede Kaldsmændene Anders Bertelssøn Rondestvedt og Haaver Hanssøn Medhuus lovlig Varsel.

Citanten fremstillede sine Vidner, Lars Olssøn Erdal, Anna Helges Datter Nestaas, Ingelev Anders Datter Schaar, og Christi Jons Datter ibm:, hvis Svar han begiærede modtaget paa de herved fremlæggende skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saalydende # Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst af Lov bogen med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Hvorefter fremstod

1 Vidne, Lars Olssøn Erdal, som aflagde Lovens Eed og vidnede til 1 Sp: Det forholder sig som omspurgt, og var denne Tale anlediget deraf at Citanternes Creature efter hans Formeening var indkommet paa hans Eiendom. 2 Sp: Ligesom omspurgt. 3 Sp: Jo, som omspurgt, og var det til Jon Jonssøn Schaar dette blev talt. 4 Sp: Nej. For det 5 begiærede Vidnet tilspurgt: om det kan forklare hvad indstevnte Niels Herrejd sagde da Peder Schaar forklarede ham at han og Naboer ikke fordrede mere Brug for sine Creature end som gammelt havde været. Resp: Da dette blev dem forestillet, svarede Niels Anderssøn: at de havde sit Brug i Helvede. Vidnet forklarede at dette alt udtalte var i Vrede. afskeediget.

2 Vidne, Anna Helges Datter Nestaas, provede efter aflagt Eed eensstemmig med forrige Vidne, uden mindste Forandring. Demitteret.

3 Vidne, Ingelev Anders Datter, \afl: Eed/, provede, at hun Dagen før de forrige Vidner har omprovet, saae at Niels Herrejd slog Schaars Mænds Krearure med en Stav, og lovede at ville jage dem om Berget, samt derhos i Vrede kaldte Citanterne opæder Selskab. afskeediget.

4 Vidne, Christi Jons Datter, aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: Hørte det ikke, saasom hun ikke da var saa nær ved. 2 Sp: Jo, hørte det. 3 Sp: 4. 5 Sp: ligesom første og andet Vidne uden Forandring. Dette Vidne er Datter til Jon Schaar. Dette Vidne er afskeediget.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne Vederpart.

Eragtet

Den indstevnte Niels Anderssøn Herrejd, for hvem Varselsmændene have afhjemlet lovlig Forkyndelse, gives hermed Laugdag at møde til næste Sommerting med sit Tilsvær, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Den paafølgende 24de Octobris continuerede Sage- og Skatte tinget for Gravens Skibrede i Laugrettets Nærværelse

Da Hans Berje i Strandebarm lod anmelde at til dette Ting med mundlig Varsel var indkaldet Ole Qvandal og Hustrue til at betale ham 20 rd: til deres Barns Opfostring, derom at lide Dom til Undgiældelse og Betaling, samt Processens Omkostninger at svare.

Ole Qvandal mødte og tilstod at han var stevnt lovlig i denne Sag, og derhos tilførte: at da indstevntes Hustrues første Mand ved Døden var afgang, blev hendes Barn med hendes Villje antaget til opfostring af Barnets Moster paa Børsem i Strandebarm, hvor Hans Berje, som har til Ægte Barnets anden Moster, tog Barnet efter at det hos den første ikkun havde været 14 Dage, og skeede dette uden Comparentens og hans Hustrues Vidende, men de have dog ladet Barnet blive hos Hans Berje paa 7de Aar, indtil et Aar denne Høst siden, da Comparentens Hustrue, som fik vide at hendes Barn ikke fik den fornødne Pleje, tog det fra Berje, som nu desformedelst fordrer Opfostrings Løn, og derom haver anlagt Sag. Indstevnte maatte derfor protestere mod Søgemaalet, og paastod sig befriet for Ansaret, indtil Citanten beviser at der er indgaaet nogen Contract om Betaling i nogen Maade.

Citanten lod begiære Sagen til næste Ting udsat for at fremkomme med det fornødne.

Eragtet

Sagen udstaaer til næste Ting.

Torchel Lindebreche anmeldte at han paa egne og endeel MedArvingets Vegne til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Niels Hanssøn Ejde til at anhøre Vidnet og lide Dom efter fremlagt skriftlig Optegnelse paa stemplet Papir, af 6 Octobr: 1792, saalydende #

Niels Hanssøn Ejde mødte ved sin Søn Arne Nielssøn og vedtog lovlig Varsel.

Gudmund Rønnestrand paa sine Sønners Vegne som Arvinger i Iver Ejdes Boe, sagde at han intet med denne Sag ville have at bestille, og derfor intet ville svare i Bekost-

1792: 280b

-ningerne.

De indstevnte Vidner bleve paraabte, hvilke mødte, og som godvillige Vidner havde Citanten tilstæde Bottolv Jonssøn Rønnestrand.

Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af 22de Octobr: 1792, saalydende:

For udeblevne Erich Ricoldssøn Ejde afhiemlede Gudmund Larssøn Rønnestrand og Trond Holgerssøn ibm: lovlig Varsel under Falsmaal.

Citanten fremlagde Iver Ellingsøns meddelte Vilkaarbrev af 23 Martii 1781, saalydende #

Hvorefter fremstod første Vidne, Anders Trondssøn Ejde, som aflagde Eed efter Loven, og svarede til 1 Sp: Nej. 2 Sp: Vidnet var ikke da tilstæde. 3 Sp: frafaldes. 4 Sp: Veed det ikke. 5 Sp: Vidnet veed ikke andet at forklare, end at han hørte afdøde Iver Ellingsøn selv tilstod at have solgt et Huus til Niels Ejde for godt Kjøb, saasom denne og Hustrue vare fremmede for ham, og altsaa havde Bryderi med hans Tilsyn, ligesom Vidnet og saae at Niels Eydes Søn betalte samme Tid 5 rd: for Huset, og seenere de resterende 5 rd: Den første Gang var Iver oppe, men sidste Gang da Pengene bleve betalte, laae han til Sængs. 5 Sp: Nej. afskeediget.

2det Vidne, Knud Erichssøn Øvre Rønnestrand, provede efter aflagde Eed til 1 Sp: Jo, det forholder sig som omspurgt, men Vidnet talte allene med Torchel Lindebreche. 2 Sp: Vidnet var ej tilstæde da Huset blev solgt, men da Iver gav Niels Ejdes Hustrue de 10 rd:, hørte Vidnet der paa, og kunne Vidnet ikke andet sige end han var ved sine Sinds krefter, omendskjønt han laae til Sængs. 3 Sp: Jo, den afdøde talte forstaaelig. 4 Sp: Ja. 5 Sp: henholder sig til forrige Forklaring. 6 Sp: Nej. afskeediget.

3die Vidne, Dordei Ivers Datter Eyde, aflagde Eed og vidnede: 1 Sp: forbiegaaes. 2 Sp: 3 Sp: ligesom forrige Vidne. 4 Sp: 5 Sp: ligeledes. 6 Sp: Jo, saae det eengang. afskeediget.

Det godvillige Vidne var nu ikke tilstæde.

Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Erich Ricoldssøn Ejde bliver efter Stevnemaalet som lovlig forkyndt, forelagt under Lovens Falsmaal at møde til næste Sommrting for at aflægge sit edelige Vidnesbyrd i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Hr: Foged Koren anmeldte at til dette Ting paa Justitiens Vegne er indkaldet med mundlig Varsel Halsten Bagne for voldsom Overfald mod Gunder Ose, derom at paahøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Gunder Bolstad og Ørjans Holkesvig, derefter Dom at lide til Bøders Udredelse, og Processens Omkostninger at erstatte.

Til Vedermaele var og Gunder Ose som Angiver indkaldet, hvilken mødte og sagde at han med Halsten Bagne er foreenet for sin Deel, og mod ham havde ingen Paastand.

Halsten Bagne og Vidnerne var ej efter Udraab tilstæde. thi afhiemlede Kaldsmændene Peder Børsem og Arne Nielssøn Øvre Wig lovlig Varsel.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne Halsten Bagne laugdages at møde til næste Sommer ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Ørjans Holkesvig og Gunder Bolstad forelægges under Lovens Falsmaal at møde til samme Tid for at aflægge deres eedelige Vidnesbyrd i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1: Gunder Larssøns Skjøde paa 2 bpd: Smør, 4(?)9 (7/9?) Løb Salt i Herreid No: 100, udstæd af Anders Tostensøn Herrejd mod 350 rd., dateret 22de Octobr: 1792.

2: Jens Erichssøn Nestaas Obligation stor 99 rd., udstæd til Tosten Olssøn Kierland, med Pant i Nestaas No: 47, dateret 28 Oct: og tinglyst 29 ditto 1788, udslettet efter Qvittering af {2}3 Julii 1792.

3: Siur Anderssøn Hielmoes Obligation stor 49 rd., udstæd {af} til Christopher Hieltness, med Pant i Hielmo No: 116, dateret 29 Octobr: 1788, og tinglyst samme Tid, udslettet efter Qvittering af 22de Octobr: 1792.

4: Brynild Iverssøn Moes Obligation paa sin Myndlings Vegne David Størksøn Moe, udstæd til Torbiørn Iverssøn Fenne, stor 64 rd., med Pant i Moe, dateret og tinglyst 8 Junii 1784, udslettet efter Qvittering af 15 Julii 1792.

5: Daniel Ørjanssøn Liones Obligation stor 350 rd., udstæd til Lars og Giert Aalvig, med Pant udi 1 Løb Smør, ½ Hud, ½ Tønde Salt i Lione første Thun No: 55, dateret 24 Martii 1792.

6: Tosten Tofindssøn Sæds Obligation stor 160 rd., udstæd til Giert Olssøn Aalvig, mod Pant i Sæd, dateret 18 Maji og tinglyst 20 Octobr: 1778, udslettet efter Qvittering af 23 Octobr: 1792.

7: Anders Trondssøn Eydes Obligation stor 150 rd., udstæd til Knud Arnessøn Lutro, med Pant i Eyde, dat: 26 og tinglyst 27 Oct: 1787, udslettet for betalte 50 Rdlr:

1792: 281

efter Qvittering af 20 Octobr: 1792.

8: Ørjans Knudssøn Sysens Obligation stor 49 rd., som er udstæd til David Nielssøn Tioflaat, med Pant i 9 Mrk: Smør. ¼ Hud i Sysen No: 52, dateret 23 Oct: 1792.

9: Baar Larssøn Sæbøes udstædte Skjøde til Ole Jonssøn paa 9 3/8 Mrk: Smør, med Overbygsel til 1 5/16 Mrk: Ejdfiords Præsteboel beneficeret, i Medhuus No: 107. dateret 24 Octobr: 1792.

10: John Olsson Medhuus Obligation til Baar Larsson Sæbøe, med Pant i forbemelte Skyld i Medhuus, for 240 rd., dateret 9de, og tinglyst 11 Junii 1788, udslettet efter Qvittering af 22 Octobr: 1792.

11: Ole Johnssøns Obligation stor 240 rd., med Pant i forbemelte Skyld i Medhuus, udstædt til Baar Larsson Sæbøe den 24 Octobr: 1792.

12: Aamund Asgoutsson Qvales Obligation stor 80 rd., udstædt til Jomfrue Schnabel, med Pant i 1 bpd: 21 Mrk: Smør i Qvale No: 86, dateret d: 7de og tinglyst 28 Octobr: 1788, udslettet efter Qvittering af 11 Octobr: 1792.

13: Ole Endressøn Bues Obligation stor 180 rd., udstædt til Iver Johnnessøn Erdal, med Pant i 1 bpd: 7 $\frac{3}{4}$ mrk: Smør i Bue No: 105, dateret 17de og tinglyst 18 Junii 1783, udslettet efter Qvittering af 1 Junii 1792

14: Ditto nye Obligation til Ole Engelsøn Biotvedt, stor 199 rd., udstædt med Pant i forbemeldte Skyld den 8 Septembr: 1792.

15: Iver Olsson Windals Obligation stor 160 rd., udstædt til Haaver Endressøn Fylkedalen, med Pant i 1 $\frac{1}{2}$ Spand Smør i Windal No: 20. dateret 24 Oct: 1792.

16: Ditto til Siur Trondsson Tveito, stor 70 rd., udstædt den 26 Oct: 1787 og tinglyst 27 ditto, udslettet efter Qvittering af 24 Octobr: 1792.

17: Ditto til ditto, udstædt for 70 rd: den 26 Maji 1777, tinglyst samme Dag, udslettet efter Qvittering af 24 Octobr: 1792.

18: Contract mellem Lars Andersson og Endre Simonsson Lione angaaende Gaarden Lione, dateret 12te Martii 1778, og tinglyst 19 Maji 1778, udslettet efter Paategning af 22 Octobr: 1790.

19: Lars Anderssøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Lione, udstædt af Endre Simonsson Lione den 24 Octobr: 1792.

20: Niels Knudssøns Fæstesæddel paa Halvparten i Pladset Kraageschaarene under Herreid, udstædt af Anders Tostenssøn Herrejd den ældre, mod bestemt Afgift, den 24 Octobr: 1792, med Revers.

21: Tosten Torfindsson Sæds Obligation stor 300 rd., udstædt til Giert Olsson Aalvig, med Pant i 1 bpd: 3 Mrk: Smør i Sæd No: 97. dateret 23 Octobr: 1792.

22: Jon Amundsson Ystaas Obligation stor 60 rd., udstædt til Torgiuls Michelsson Tioflaat, med Pant i 1 bpd: 6 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind i Ystaas No: 27. dateret 24 Octobris 1792.

23: Tollev Olssøns Skjøde paa $\frac{1}{8}$ Løb Smør og $\frac{1}{4}$ Tønde Salt, med Overbygsel til 3 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Faareskind, i Undeland No: 78. udstædt af Halsten Davidsson Espeland mod 336 rd., dat: 24 Octobr: 1792.

24: Frue Hiermans Obligation stor 300 rd., udstædt til Johan Hanssøn Top, med Pant i Kjølenes Giæstgiverie, dateret 9de April ig tinglyst 19 Maji 178(1?) (1787?), udslettet efter paategnet Qvittering af 27 Julii 1792.

Torchel Lindebreche for David Sævertvedt paa sin Myndlings Ragne Christophers Datter[s Vegne]? havde indkaldet Anfind Torblaae for resterende Tjenesteløn og Klæder udi et Aar, derfor at lide Dom til Betaling, og Omkostninger at svare.

Anfind Torblaae mødte ikke efter Udraab. thi afhiemlede Peder Børsem og Arne Eyde lovlig Varsel.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Anfind Torblaae laugdages til næste Sommerting.

De sædvanlige Tingsvidner bleve der efter optagne og udstædt under Laugrettets og Sorenskriverens Bekræftning, og der af i særdeleshed Elling Haaverssøn Holven og Lars

Endressøn Windal, som bekræftede samme. Restance Registeret blev befunden at beløbe 273 rd: 4 mrk: 12 s:

Derefter blev publiceret:

25: Lars Endressøns Skjøde paa $\frac{1}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Windal No: 20, udstæd af Aslach Hanssøn Windal mod 340 rd:, den 24 Octobr: 1792.

26: Hans Aslachssøns og Hustrues Contract for Livs Ophold af Windal, udstæd af Lars Endressøn Windal den 24 Octobr: 1792.

27: Iver Monssøns Fæstesæddel paa Pladset Moehougen under Moe, udstæd af David Størchssøn Moe, den 24 Octobr: 1792.

Til at betjene Retten næste Aar blev udnævnt: 1: Hans Olssøn Kløve. 2: Iver Johannessøn Nessem. 3: Knud Gulligssøn Selland. 4: Halsten Davidssøn Espeland. 5: Lars Torchelssøn Undeland. 6: Poul Torchelssøn Leqve. 7: Jon Pederssøn Moursætter, og 8: Anders Tostenssøn Herreid den yngre, alle nye Mænd.

1792: 281b

Da ingen videre efter Udraab havde noget ved Retten at bestille, blev saaledes

Eragtet:

Paa de dette Høsteting optagne Sager bliver her paa Tingstædet Ejde grund den 10 Decbr: 1792 afsagt Domme eller Kjendelser som tjener til Vedkommendes Efterretning.

Hvorda Tinget for dette Skibrede blev ophævet.

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1792, den 25de Octobris, begyndte det **almindelige Sage- og Skatte- Høsteting med Røldals og Kingservigs Skibredes Almue paa Tingstædet Utne**. Ved Retten var nærværende Stædets Foged, Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Lænsmand Niels Helgessøn Hamre og Jon Torgiulssøn Hougse, saavelsom disse eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Svend Jacobssøn Huus. 2: Tobias Ellingssøn Huus. 3: Jacob Pederssøn Hougse. 4: Ole Iverssøn Hougse, i hans Stæd Brynild Jonssøn Hougse. 5: Jacob Svendssøn Hougstvedt, i hans Stæd Ole Ølverssøn Utne. 6: Lars Jørgenssøn Jastad. 7: Ole Jonssøn Jaastad, og 8: Ole Jonssøn Age, i {hans} Stæden for Jon Olssøn ibm:, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda efter at Retten var sat, de kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger allerunderdanigst og underdanigst bleve publicerede.

Derefter bleve Sagerne fra sidste Ting udsatte, foretagne, for Røldals Skibrede, men vedkommende begjærede samme til i Morgen udsat.

Lænsmand Niels Helgessøn Hamre mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting med mundlig Varsel havde indkaldet Thore Thorssøn Botten for ulovlig Tale om Ham, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Undgiældelse efter Loven, og betale Processens Omkostninger skadesløs, saafremt han ikke paa lovlig Maade kan bevise noget ondt om ham.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig stevnt.

Vidnerne Knud Arnessøn Horre og Niels Ingebretssøn Djuve mødte, hvor af det første Vidne efter Dommerens Formaning aflagde Lovens Eed og provede: at han dette Aars Augusti Maaned hørte at Thore Botten, \da ha[n]/ kom hjem fra gaarden Hamre, hvor var holdt Formynderting, var vreed og talte om 16 rd: som Niels Hamre ikke ville betale ham som Gield hos en ustevnt Mand paa Lone, hvorom de havde raadført sig med den nærværende Sorenskriver, og derefter at bemelte Thore Botten sagde at han ville give Sorenskriveren de 16 rd: dersom han fik see Lænsmandens Hoved stæd paa Stejle. Paa samme Tid var ikke andre end indstevnte og Hustrue samt begge de indstevnte Vidner nærværende.

Vidnet Niels Ingebretssøn Djuve vidnede efter aflagt Eed, eensstemmig med forrige Vidne, uden mindste Forandring, da han paa samme Tid var nærværende. afskeediget.

Indstevnte begiærede Sagen til næste Ting udsat, for om mueligt at træffe mindelig Forening. Som bevilges.

Den paafølgende 26de Octobris 1792 continuerede Høstetinget i forbemeldte Laugrettesmænds Nærværelse, da efterfølgende Almues breve bleve tinglæste:

1: Thore Ormssøn Nedre Berges Afkald for hans Arv efter Britha Helges Datter Nedre Berge, dat: 26 Maji 1768 – 12 rd: 3 mrk: 3 s:, til Niels Helgessøn Hamre.

2: Maritha Lars Datters ditto for den svage Britha Orms Datters Arv efter samme Skifte efter Orm Olssøn Nedre Berge den 28 Octobr: 1784 – 8 rd: 1 mrk: 9 s:, til Hellig Larssøn Rabbe som Formynder.

3: Thore Ormssøn Nedre Berges ditto for Arv efter bemelte Orm Olssøn Nedre Berge – 16 rd: 3 mrk: 3 s:, til Lænsmand Niels Helgessøn Hamre.

4: Jorand Johns Datters ditto for Arv efter Sigrid Østens Datter Grøve den 21de Octobris 1790 . 3 rd: 1 mrk: 2 s:, til Svend Olssøn Tuften.

5: Sigrid Østens Datters ditto for Arv efter bemeldte Skifte, stor 3 rd: 1 mrk: 2 s:, udstæd til Brynild Nielssøn Hamre som Formynder.

6: Niels Osmundssøn Berges Afkald for sin Hustrues Ragnille Wraals Datters Arv efter Maritha Torchels Datter Aadland den 13 Junii 1783 – 60 rd: 63 s:, til Wraal Olssøn Aadland som Formynder.

7: Jerrand Jonssøn Grøves Afkald for hans Arv efter Sigrid Østens Datter Grøve, falden den 21 Octobr: 1790 – 6 rd: 2 mrk: 4 s:, til Formynderen Østen Jonssøn Grøve.

8: Stephen Baarssøn Grytøens ditto for hans Arv efter Baar Herbrandssøn Grytøen, falden 2 Julii 1779 – 4 rd: 4 mrk: 5 s:, til Peder Knudssøn Echvien!! (Echevigen?).

9: Sigrid Ols Datters Afkald for hendes Arv efter Guro Erichs Datter Tuften den 11te Julii 1763 - 8 rd: 2 mrk: 7 ¼ s:, til Orm Olssøn Præstegaard.

10: Knud Olssøn Ripleflaats ditto for hans Arv 15 rd: 2 mrk: 14 s: efter Ole Knudssøn Ripleflaaten, falden den 18 Martii 1772, til Knud Knudssøn Rabbe.

1792: 282

11: Sigrid Ols Datters Afkald for hendes Arv efter Ole Knudssøn Ripleflaaten – 7 rd: 4 mrk: 7 s:, til Formynderen Orm Olssøn Tuften, falden den 18 Martii 1772.

12: Sonder Torgerssøn Medhuus Afkald til sin Hustrues Disa Wraals Datters Formynder Wraal Olssøn Aadland for hendes Arv 60 rd: 63 s:, falden efter Maritha Torchels Datter Aadland den 13 Junii 1783.

13: Ole Sjurssøn Horres ditto for hans Hustrue Giertrud Halvors Datters Arv efter Halvor Ormssøn Øverland den 1 Julii 1776. 2 rd: 7 s:, til Orm Lione den 15 Aug: 1792.

14: Guro Halvors Datters Afkald for Arv efter samme Skifte brev, udstæd til Amund Berge, stor 2 rd: 7 s:, dateret 15 Augusti 1792.

15: Ingerie Halvors Datters ditto efter Halvor Ormssøn Øvreland den 1 Julii 1776, stor 2 rd: 7 s.; til Ole Houge, dateret 15 Augusti 1792.

16: hr: Diderich Schnitlers Obligation stor 250 rd.; udstædt til Kingservigs Præstegields Fattiges Cassa, med Pant i sine Effecter og Eiendommer, dat: 1 Martii 1789.

17: Skiftebrev efter Elling Aamundssøn Kiepsø. Jordegods 4 Mrk: Smør uden Bygsel i Ejde No: 9 i Odde for 3 rd.; udlagt til Enken Giertrud Ellevs Datter den 10 Martii 1792.

18: Ditto efter Lars Thomassøn og Hustrue Aagothe Ols Datter Berge. Jordegods 1 bpd: 11 ¼ mrk: Smør, ½ g:skind i Berge No: 10 i Odde for 160 rd.; udlagt til Creditor Christen Danielssøn Ejtrem den 25 April 1792.

19: Ditto efter Aamund Aamundssløn Lønning. Jordegods 18 Mrk: Smør i Lønning No: 37, udlagt til Creditor Christen Danielssøn Ejtrem for 180 rd: den 26 April 1792.

20: Ditto efter Giertrud Haagens Datter. Jordegods 22 Mrk: Smør, 1 geedskind i Reisætter No: 34 i Kingservig for 200 rd.; udlagt til Creditor Brynild Michelssøn Tioflaat 21 Mrk: Smør, 1 geedskind for 193 rd: 3 mrk.; og til Enkemanden Iver Olsson 1 Mrk: Smør for 6 rd: 3 mrk.; dateret den 30 Maji 1792.

Sagen mellem Lænsmand Niels Hamre og Thore Botten blev derefter foretaget, da Parterne fremstode for Retten og anmeldte at de i Mindelighed vare forenede saaledes: at Thore Botten inden Retten bad Citanten om Forladelse, og betalte til ham i Omkostninger 2 rd: 3 mrk.; hvorved denne Sag ophæves.

Tjæstor Iverssøn Ekevigen havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet sin Stedfader Peder Knudssøn Ekevigen til at opfylde en indgaaet Forening om Gaarden Ekevigens Afstaaelse, hvorom til Aastædet og Odelstomtem i Aaret 1789 var anlagt Sag efter herved fremlæggende Tægtedag af 5 Decbr: 1788, men formedelst denne indgangne Forening ophævet, om alt at anhøre Vidnesbyrd af Omund Siurssøn Horre og {Mons} Helge Ormssøn Hamre, som begge møder, derefter Dom at lide i Hoved Sag, og denne Processes Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Peder Knudssøn mødte ikke efter Paaraab, thi afhiemlede Kaldsmændene Svend Olsson Tufte og Helge Øveland lovlig Varsel for den udeblevne.

Hvorefter de forbemelte mødende Vidner aflagde Lovens Eed og forklarede: at de for 3 Aar denne Sommer siden, da Odels Sag mellem Parterne var berammet at foretages, hørte den Forening som er paastevnt, saaledes: at Tjæstor Iverssøn skulde faae overladt de 18 Mrk: Smør som Peder Knudssøn bruger i Ekevigen naar han forlangede, og om det end var til næste Foraar derefter, og alt efter Dannemænds Skjøn i Henseende til Betalingen der for. Tjæstor Iverssøn var da ikke hjemme, men paa hans Vegne sluttede Niels Hamre Foreningen. Demitteret.

Citanten begjærede Laugdag til næste Ting for den udeblevne.

Eragtet

Peder Knudssøn Ekevigen, som befindes lovlig at være stevnt, gives hermed Laugdag at møde til næste Sommerting, denne Sag at tilsvare, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Lænsmand Niels Hamre havde med mundlig Varsel indkaldet Orm Nielsson Lone til at tilbagelevere 32 rd: som han formeget har oppebaaret for den vanvittige Torbiør Thors Datters Opfostring, der for at lide Dom, og Sagens Omkostninger at svare.

Indstevnte Orm Nielsson mødte ikke efter Paaraab, thi fremstod Kaldsmændene Svend Olsson Tufte og Helge Øveland, som aflagde Lovens Eed og forklarede at de lovlig have indkaldet den indstevnte Orm Lone med fuld Varsel, og at han derhos tilstod de paastevnte Penges Rigtighed, da Lænsmanden samme Tid opgjorde Regning med ham.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte og udeblevne Orm Nielssøn Lone laugdages at møde til næste Sommerting {at møde} med sit Tilsvar, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

1792: 282b

Jon Jerrandssøn Grøve havde med mundlig Varsel indkaldet Hellich Rabbe, Siur Hagen, Niels Tveito og Helge Øveland, fordie de voldelig har nedrevet et Gierde, Citanten tilhørende, der om at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Ole Helgessøn Djuve, Giertrud Halvors Datter Kraaeteig, Ole Olssøn Houge, Svend Olssøn Berge, Jon Hougse og Knud Jaastad, og derefter Dom modtage til Bøders Udredelse, og denne Sags Omkostninger at erstatte, hvorefter han lod irettelægge skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af 22de Octobr: 1792, saalydende #

Indstevnte Sagvoldere mødte ikke, ej heller Vidnerne Giertrud Halvors Datter Kraaeteig og Svend Olssøn Berge, derfor afhiemlede Kaldsmændene Svend Olssøn Tufte og Ole Ormssøn Berge lovlig Varsel for de udeblevne. Vidnerne som mødte aflagde Eed og lovede at vidne Sandhed, hvorefter

1ste Vidne, Ole Helgessøn Djuve, forklarede til 1 Sp: Jon Jærandssøn har omtrent 26 Aar {siden} brugt dette Gjærde, og derom har Vidnet ingen Anke hørt førend for et Par Aar siden. 2 Sp: Niels Tveito fortalte Vidnet at han og de indstevnte havde dette Foraar nedrevet Gjærdet.

2det Vidne, Ole Olssøn Houge, provede: til 1 Sp: at Jon Grøve i de 3 Aar Vidnet har været i Røldal, har brugt det paastevnte Gierde, dog at nogle af de indstevnte, nemlig Hellig Rabbe og Helge Øveland, har talt om at de syntes Jon Grøve havde indgiærdet formeget. 2 Sp: Vidnet saae at Hellig Rabbe i de indstevntes Nærværelse nedrev Gierdet dette Aars Foraar, hvorpaa Hellig Rabbe først begyndte og dernæst de andre. Helge Øveland sagde dog at han mente det var bedst at Jon Grøve blev søgt der for, men Hellig Rabbe svarede, at dette ikke var værd, saasom Jon intet havde at betale med. Jon Grøve var da selv tilstæde.

3de og 4 Vidne, Lænsmande Jon Hougse og Knud Hanssøn Jaastad, aflagde deres Provemaal saaledes: at de af Citanten selv have hørt at han havde brugt Gierdet henimod 29 Aar, og at de den 16 August dette Aar vare tilkaldede at bese det nedrevne Gierde, hvilket de saae at være \oprevet/ i nederste Ende, og kunne Burække vejen gjerne bruges om Gierdet end havde staaet, hvilket ikke var til Hinder for samme. Hellig Rabbe spurgte Vidne {t} \Knud/, hvad de syntes om Giærdet, og sagde at det var formeget for Jon Jærandssøn at han skulde indgiærde saameget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstevnte men udeblevne Hellig Rabbe, Sjur Hagen, Niels Tveito og Helge Øveland gives hermed Laugdag at møde til næste {Høste} \Sommer/ting, denne Sag at tilsvare, og Vidnerne Giertrud Halvors Datter Kraaeteig og Svend Olssøn Berge forelægges herved under Lovens Falsmaal at møde til samme Tid for at aflægge sit eedelige Vidnesbyrd i denne Sag, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Folio 255. Sagen indstevnt af Ole Haldorssøn Helland mod Helge Ormssøn Øvreland efter skriftlig Stevning, fremlagde Rettens Laugdag af 7de Junii 1792, saalydende #

Indstevnte Helge Ormssøn Øvreland blev paaraabt, mødte og vedtog lovlig Varsel: derhos sagde, at til Ole Helland er betalt 46 rd: 4 mrk: 14 s:, resterende Skatter 11 rd: 5 mrk: 8 s: til 1789 Udgang, til Brynild Hamre 6 rd:, og til Jon Larssøn Øvreland, som har udstæd

Skjødet, 36 rd: 3 mrk:, tilsammen 101 rd: 12 s:, saa at ikkun rester 238 rd: 5 mrk: 4 s:, som indstevnte tilstod at skyldte.

Citanten vedtog denne Afregnings Rigtighed, og naar indstevnte Helge Øveland betaler eller giver Obligation for denne Summen, samt bliver ansvarlig for denne Sags Omkostninger med 16 Mrk: 8 s:, saa vilde han ophæve Sagen.

Dette antog Helge Øvreland, og dermed ophæves Sagen.

Folio 255. Sagen mellem Knud Bustetun og Ole Præstegaard blev paaraabt, da Ole Præstegaard fremlagde skriftlig Indlæg af 26 Septembris 1792, som blev oplæst, saalydende #

Knud Bustetun begiærede Sagen til næste Ting udsat, for at fremkomme med Besvarelse paa det oplæste Indlæg.

Ole Præstegaard paastod Dom, og protesterede mod længere Udsættelse.

Eragtet.

Den forlangte Anstand i Sagen bevilges.

Lænsmand Jon Hougse havde for Torger Pederssøn Mæland og Phaniee Tormodssøn ibm: til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Jens Burggraf og Anfind Iverssøn Lofthuus, een for begge og begge for een, for skyldig værende 16 rd: 6 s: for nogle bekomne Aaklæder som de have tilkjøbt sig, og ej i Mindelighed har villet betale, derfor Dom

1792: 283

Dom!! at lide i Hoved Sag, saavelsom denne Sags Omkostninger at svare, alt efter deres Skrivelse til Lænsmanden af 2 Novembr: 1791, saalydende #

Jens Burggraf mødte ikke efter Paaraab, thi fremstod Kaldsmændene Jon Torgildssøn og Svend Knudssøn Grimen, som {Anfind} afhjemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

Anfind Lofthuus mødte og tilbød sig at betale de paastevnte 16 rd: 6 s: til Juul næst kommende til Jon Hougse, imod at han bliver frie for Omkostningerne, som Lænsmanden i Retten udlagde med 1 rd:, da Sorenskriveren eftergav det øvrige.

Jon Hougse vedtog dette, og saaledes ophævedes Sagen.

Folio 256. Aslach Svendssøn Ysteness fremlagde Laugdag i Sagen mod Vidnerne Østen, Michel og Ingebret Insteness, anlagt paa Justitiens Vegne mod ham, af 8de Junii 1792, saalydende #

Citanten, som i denne Sag har contra stevnet, fremlagde skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, saalydende #

Ole Isachssøn Midness havde med mundlig Contra Stevnemaal indkaldet Aslach Ysteness til at anhøre Vidnesbyrd af de under Falsmaal indstevnte Vidner Gunder Ureim, Christi Insteness, Synneve Insteness, Ragna Midness, Torbiør Ougeness og Borni Ougeness, hvoraf Torbiør Ougeness mødte. Gunder Urem henhører under Lyse Kloster Gods. Som godvillig Vidne havde Ole Midness tilstæde Anna Ougeness, hvorefter bemelte Ole Midness, naar disse Vidner ere afhørte, ville paastaae Dom i Hoved Sag og for Processens Omkostninger.

Aslach Ysteness tog til Gjenmæle.

De laugdagede Vidner mødte, hvilke blev forelæst deres forhen aflagde Forklaring, den de vedstod.

For de udeblevne Ole Midnesses indkaldte Vidner afhjemlede Kaldsmændene John Hougse og Svend Grimen lovlig Varsel.

Hvorefter fremstod Contra Citantens 3die Vidne, Østen Pederssøn Insteness, som under forhen aflagde Eeds Kraft svarede til de i Dag fremlagde Spørgsmaale, saaledes: 1 Sp: Jo,

han holder sig til forrige Forklaring. 2 Sp: Som forhen forklaret. 3 Sp: Aslach Ysteness fremkaldte ingen, men var den første som læste Eden, og efter han de andre nærværende. 4 Sp: da Aslach Ysteness, som formeldt, havde læst, spurgde han de andre om den ikke skulle være saa, {hvilket} \hvortil/ de svarede at Eden var dyr nok, men han afsagde ikke Eden til enhver i Særdeleshed, dog rettede han dem som tog fejl ved Edens Udsigende. 5 Sp: Kan ikke sige det, da de alle gjorde det samme. Ole Midness tilspurgte Vidnet om det ikke mellem dem var aftalt at Aslach Ysteness som den ældste Mand først skulde gaae frem? Resp: Hørte Vidnet ikke. 2 Sp: Om Vidnet hørte andre end Aslach Ysteness først nævne Eden? Resp: Nej, Hald Midness var derimod den næste efter Aslach som udsagde de forhen omprovede Ord.

4de Vidne, Michel Ingebretssøn, ligeledes under forrige Eeds Kraft svarede til 1 Sp: Hald Midness tilkaldede ikke Vidnet selv, men hans Kone. 2 Sp: Det hørte Vidnet ikke, ligesom Vidnet heller ikke vidste hvad i Hald Midnesses Huus skulde forrettes, førend han kom der. 3 Sp: ligesom første Vidne Østen Insteness. 4 Sp: Aslach Ysteness læste ikke meere end eengang, men {at} han rettede een af de nærværende som tog fejl ved Edens Udsigelse. 5 Sp: ligesom forrige Vidne. Til Ole Midnesses 1 Sp: ligesom forrige Vidne. 2 Sp: henholder sig til forrige Forklaring, nemlig at Aslach Ysteness først nævnede Eden efterat Hald Midness spurgte ham hvordan han skulle sige.

5te Vidne, Asbiørn Andersson Insteness, under forrige Eeds Kraft svarede til 1 Sp: ligesom tredie Vidne Østen Insteness. 2 Sp: ligeledes. 3 Sp: ligesaa. 4 Sp: ligeledes. 5 Sp: ligesaa. Til Ole Midnesses Spørgsmaal ligesom fjerde Vidne Michel Ingebretssøn. 3 Sp: om Aslach Ysteness lukkede Bogen op. Resp: Jo, men Bogen laae tilforn paa Bordet. Demitteret.

Ole Midness begiærede sine Vidner fremkaldet, hvoraf

Torbjør Ougeness fremstod, aflagde Lovens Eed og provede: efterat Edens Forklaring hende og det andet indstevnte og mødende Vidne blev forelæst med Formaning til Sandheds Udsigende. at Hald Midness tilkaldede Vidnet at møde i sit Huus, uden at sige hvad de der skulde forrette, men da Vidnet med flere kom der, læste Aslach Ysteness først den forhen omprovede Eed, og efter ham alle de andre, hvilket Aslach gjorde efterat Hald Midness havde spurgt

1792: 283b

ham hvorledes han skulde sige, ligesom Vidnet og hørte at Aslach rettede dem som tog fejl ved Edens Udsigende, men hvor mange kan Vidnet ikke sige. Vidnet saae at Aslach Ysteness lukkede Bogen op, som han holdt i Haanden. Aslach Ysteness spurgte Vidnet: om ikke Aslach Ysteness sagde Eeden for at befrie sig selv for Mistanke Henseende den bortkomne Uld. Resp: Kan Vidnet ikke sige. Demitteret.

2det Vidne, Anna Ougeness, aflagde Eed og provede: at Hald Midness kaldte Vidnet med de andre at møde i sit Huus, hvilket Vidnet efterkom, og var den sidste som kom ind i Stuen, da Aslach Ysteness læste Eden for hende. Videre kan Vidnet som et gammelt Menneske ikke erindre efter saa lang Tids Forløb. Demitteret.

Ole Midness forlangede Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet

De lovlig indstevnte men udeblevne Vidner Christi Insteness, Synneve Insteness, Ragna Midness og Borni Ougeness forelægges herved under Lovens Falsmaal at møde til næste Sommerting, deres edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvortil Ole Midness besørger lovlig Varsel.

Folio 266. Helje Hougse for Enken Sigrid Sølfests Datter fremlagde Rettens Kjendelse af 1ste Augusti 1792, saalydende #

Indstevnte Jacob Larssøn Qvalvig mødte og tilførte: at denne Sag til næste {Høste} Sommer ting maatte udsættes, da det hidtil har været ham umuelig at faae Contra Stevning udstæd efterdie Christopher Helgessøn boer langt herfra, og nødvendig maae indstevnes til Sagens Anhør, da han ved Salget har i det udstædte Skjøde fritaget Kjøberen for Vilkaar til Enken, ligesom han og med Vidner skal bevise at Enken har været fornøjet med at tage Vilkaar hos sin Søn Christopher Helgessøn.

Citanten paastod Dom uden videre Udsættelse, da Enken daglig mangler det nødtørftige til Underholdning.

Eragtet.

Paa det at den indstevnte Jacob Larssøn Qvalvig kan have Lejlighed til at fremføre de Beviser som han paaskyder, saa forundes ham eengang for alle Anstand i Sagen til næste Ting, da det paaligger Ham til den Tid at anbringe det fornødne, eller i Mangel deraf Dom modtage efter det passerede.

Optaget Odels Sag paa Nedre Berge i Røldal.

Aar 1792, den 27de Octobris, blev paa Tingstædet Utne, efter Vedtagelse paa Odelstomten Gaarden Nedre Berge i Røldal den 15 Augusti sidstleden, udi Odels Sagen anlagt af Ole Ormssøn Nedre Berge mod sin Stedmoder Maritha Lars Datter, efter at Dommeren med Laugrettet, de forhen i Sagen benævnte, undtagen i Knud Knudssøn Maagestads Stæd Christen Olssøn Hovland, havde confereret, saaledes afsagt

Dom

Efter de i denne Sag fremlagde Dokumenter er det unægtelig at Citanten Ole Ormssøn Nedre Berge efter Loven og Forordningen af 14de Januarii 1771 er berettiget at indløse fra sin Stedmoder de Hende udi Skiftet efter Hendes salig Mand den 1ste Junii 1784 udlagte 10 mrk: Smør udi Gaarden Nedre Berge, som Enken ikke har kundet modsige, men derimod anført at Hun med sine Børn ikke kunne subsistere saafremt Godset blev Hende frasolgt for den Summa Skifte brevet indeholder, da Hendes Gjeld efter foregivende ikke heller blev betalt. Citanten har ellers under Sagen tilført at han ikke ønskede at betage sin Moder Bruget, naar Hun alleene ville meddeele Ham Skjøde paa sit tilhørende Odels gods, paa det hans Ret formedelst Hendes vedvarende Ejendom ikke skulde spildes, ligesom han og har tilbudet Hende Vilkaar efter Dannemænds Skjøn. Hermed kjendes da for Ret: Enken Maritha Lars Datter bør til næste Sommer Ting meddeele sin Stedsøn Ole Ormssøn lovligt Skjøde paa de omtvistede 10 Mrk: Smør udi Gaarden Nedre Berge for de i Skifte brevet af 1ste Junii 1784 bestemte 100 Rdrlr., under 8 skillings Mulct daglig til Vej Cassen for hver Dag hun sidder Dommen overhørig, og derimod, saalænge Ole Ormssøn samme tillader, bestyre denne Skyld, og naar Bruget afstaaes, da nyde et bestemt Vilkaar efter Dannemænds Skjøn og Gaardens Omstændighed. Denne Processes Omkostninger betaler indstevnte til Citanten Ole Ormssøn med 19 rd: 10 s:, hvori Laugrettets Betaling for Møde i Dag er indberegnet med 2 rd:, som det billigste. Dommen fuldbyrdes som forrskrevet staaer, og Omkostningerne udredes femten Dage efter lovlig Forkyndelse under Lovens Tvang.

1792: 284

Aar 1792, den 27 Octobris, blev paa Tingstædet Utne Høstetinget der continueret i vedkommende Laugrettes Nærværelse.

Da blev publiceret følgende private Documenter

21: Skiftebrev efter Anna Johannes Datter Insteness. Jordegods 1 bpd: 14 ½ Mrk: Smør og 9/16 Hud i Insteness No: 11 i Kingservig for 130 rd.; udlagt til Elling Heljessøn Oppedal 11 11/13 Mrk.; 9/52 Hud for 40 rd.; Torchel Ingebrethssøn Aase ligesaa meget, Haagen Johannesen Hougstvedt 5 12/13 Mrk: Smør, 9/104 Hud for 20 rd.; Enkemanden Michel Ingebrethssøn 8 23/26 mrk: Smør samt 27/208 Hud for 30 rd.; dateret 27 Martii 1792.

22: Skiftebrev efter Ole Pederssøn Strand i Odde. Jordegods ½ Løb Smør, 1 geedskind i Strand for 120 rd.; udlagt til Knud Olssøn 19 2/3 Mrk.; 1 geedskind for 76 rd: 2 mrk: 11 s.; Enken Giær Haagens Datter 12 mrk: Smør for 32 rd.; og Anna Ols Datter 4 1/3 mrk: 11 rd: 3 Mrk: 5 s.; dateret 24 April 1792.

23: Skiftebrev efter Sigrid Østens Datter Grøve. Jordegods 3 2/5 Mrk: Smør i Grøve No: 6 i Røldal for 50 rd.; udlagt til Enkemanden Jon Jerrandssøn imod at betale Stervboeds Gjeld, den 21 Octobris 1790.

24: Brynild Nielssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør, eller efter Aftag 1 bpd: 3 Mrk: Smør, i Horre No: 1 i Røldal, udstød af Wetle Olssøn Horre den 7 Junii 1792.

25: Sundor Torgiulssøn Medhus Obligation stor 350 rd.; udstød til Wraal Olssøn Aadland, med Pant i 1 bpd: 12 mrk: Smør i Medhuus No: 20, dat: 26 Octobr: 1792.

26: {Jacob Jacobssøns Skjøde paa} Helje Aamundssøn Buers Obligation stor 200 rd.; udstød til Jacob Jacobssøn Ejtrem, med Pant i 9 Mrk: Smør i Buer No: 8 i Odde, med første Prioritet, dateret 26 Octobr: 1792.

27: Baar Larssøns Skjøde paa 1 bpd: 11 ¼ mrk: Smør, ½ geedskind i Berje No: 10 i Odde, udstød af Christen Danielssøn Ejtrem mod 160 rd.; den 26 Octobr: 1792.

28: Lars Thomassøn Berges Obligation stor 120 rd.; udstød til Christen Danielssøn Ejtrem, med Pant udi forbemeldte Skyld, dateret og tinglyst den 27de Octobr: 1777, udslettet efter Qvittering af 24 Octobr: 1792.

29: Baar Larssøns Obligation stor 180 rd.; udstød til Christen Danielsøn Ejtrem, med Pant i forbemeldte Skyld, dateret 26 Octobris 1792.

30: Trond Jørgenssøns Skjøde paa 2 bpd: 20 2/11 mrk: Smør, ½ Hud i Hildal No: 4 i Odde, hvori han selv den 25 Martii 1791 har arvet andre 3 9/11 mrk: for 20 rd.; udstød af Creditorer og Arvinger efter Jørgen Trondssøn Hildal, den 26 Octobr: 1792.

31: Christi Knuds Datters Contract for Livs Ophold af Hildal, udstød af Sønnen Trond Jørgenssøn Hildal den 26 Octobr: 1792.

32: Østen Jonssøn Grøves Obligation stor 160 rd.; udstød til Johannes Haldorssøn Aalvig, med Pant i 21 3/5 mrk: Smør i Grøve No: 6, udstød den 19 Martii 1792.

33: Jon Jerrandssøns Obligation stor 69 rd: 4 s.; udstød til Wraal Olssøn Aadland, med Pant i 3 2/5 mrk: Smør i Grøve No: 6, dateret 7 Junii 1792.

34: Elling Ellingssøn Rogdes Obligation stor 199 rd.; udstød til Samson Siurssøn Qvalness, med Pant i 1 bpd: 23 15/16 mrk: Smør i Rogde No: 24, dateret og tinglyst 29 Octobr: 1784, udslettet efter Qvittering af 15 Septbr: 1792.

35: Jon Larssøn Øvrelands Obligation stor 18 rd.; udstød til Helge Monssøn Øvreland, med Pant i 2 Mrk: Smør i Øvreland No: 5 i Røldal, dateret og tinglyst 30 Octobr: 1790, udslettet efter Qvittering af 25 Octobr: 1792.

36: Helge Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 3 mrk: Smør, ¼ Hud i Reisætter, og 2 Mrk: i underliggende Bøleteig, udstød af Jon Olssøn med flere, mod 80 rd.; den 8 Junii 92.

37: Gierrand Asbiørnssøn Store Naaes Obligation stor 299 rd.; udstød til Peder Henrichssøn Sexe, med Pant i Store Naae No: 21, dateret 29 og tinglyst 31 Octobr: 1789, udslettet efter Qvittering af 18 Octobr: 1792.

38: Ingeborg Osmunds Datters Obligation stor 240 rd.; udstød til Ole Helland og Torgilds Aga, med Pant i ½ Løb Smør i Øvreland, dateret og tinglyst 15 Junii 1787, udslettet efter Qvittering af 26 Octobr: 1792.

39: Knud Michelssøns Skjøde paa 1/8 Part i Røldals Kirke, med 18 Mrk: Smør i Lione No: 19, udstød af Creditorer og Arvinger efter Ole Michelssøn Lione den 26 Oct: 1792.

40: Anders Olssøns Skjøde paa 12 Mrk: Smør i Lutro No: 19 i Kingservig, udstød af Haaver Anderssøn Lutro mod 96 rd:, dateret 16 Junii 1792.

41: Gunder Olssøns Skjøde paa 8 Mrk: Smør i Seljestad No: 32 i Odde, udstød af Ole Haldorssøn Helland mod 110 rd:, dateret 27 Octobr: 1792.

Saugejerne i Kingservigs Skibrede fremstode derefter og angave deres Skjørsel paa de dem tilhørende Sauge saaledes:

- 1: Paa Strands Saug efter Ole Haaverssøns Angivelse 2000 enkelte Bord.
- 2: Paa Qvitne Saug er skaaret Bord, men Saugejeren mødte ikke.
- 3: Paa Huus Saug efter Torbiørn Tostenssøns Angivelse 3125 enkelte Bord.
- 4: Paa Tvisme Saug efter Siur Olssøns Angivelse 560 enkelte Bord.
- 5: Paa Biotvedts Saug efter Christopher Endressøns Angivelse 2000 enkelte Bord.

1792: 284b

6: Paa Schartz Saug efter Lars {Ols}\Knuds/søn Tvedts Angivelse 200 enkelte Bord.

7: Paa Alsager Saug efter Torbiørn Thomassøns Angivelse 1576 enkelte Bord.

Om Angivelsens Rigtighed aflagde de mødende Eed efter Loven.

Folio 255. Sagen mellem Knud Bustetun og Tobias Rogde mod Thore Botten for Gield blev paaraabt, da Citanten fremlagde Rettens Laugdag af 7de Junii 1792, saalydende #

Indstevnte og laugdagede Thore Thorssøn Botten mødte og tilstod lovlig at være stevnt, derhos tilførte at han af Tobias Rogde for 3 Aar siden købte en Hæst for 14 rd:, hvilke Penge skulde betales naar Hæsten var lydesløs, men da Hæsten ikke var i den Stand som Citanten vilkaarede, saa kunde Comparenten ikke forbinde sig at betale meere end de halve Penge.

Citanten paastod Dom til de tilstaaede 14 rd:s Betaling, og Processens Omkostninger for Tingrejser og videre 6 rd:

Thore Botten begiærede Sagen til næste Ting udsat for at frem komme med Beviis. Som bevilges.

De sædvanlige Tingsvidner bleve optagne i de tvende Mænd Torbiørn Thomassøn Alsagers og Jon Larssøn Qvalvigs Nærværelse, udstødt ligesom forrige Aar under Laugrettets Bekræftning, og deriblant Restance Registeret, som befandtes at beløbe til den Summa 313 rd: 1 mrk: 14 s:

Videre blev publiceret

42: Aad Aamundssøns Skjøde paa 4 Mrk: Smør i Wosseteigen No: 24 under Rogde, udstød af Creditorer og Arvinger efter Aamund Aadssøn for 20 rd:, d: 27 Oct: 1792.

43: Contract udstød af Sjur Sjurssøn Hagen, hvorved han forbinder sig at aflevere Gaarden Hagen i Røldal til sin Stedsøn Knud Thorssøn, d: 15 Aug: 1792.

44: Gunder Anfindssøn Langesætters Obligation stor 120 rd:, udstød til Elling Nielssøn Langesætter, med Pant i 1 bpd: 6 Mrk: Smør, ½ Hud i Langesætter, dateret 13 og tinglyst 14 Junii 1788, udslettet efter Qvittering af 26 Octobris 1792.

45: Ditto Obligation stor 220 rd:, udstød til Ditto, med Pant i bemelte Skyld, dateret den 27 Octobr: 1792.

46: Jorand Torgers Datters Contract for Livs Ophold af 3 2/5 Mrk: Smør i Grøve i Røldal, udstød af Jon Jerrandssøn Grøve den 27 Octobr: 1792.

47: Mons Thorssøn Sellands Obligation stor 264 rd., udstædt til Lænsmand Niels Helgessøn Hamre, med Pant i 1 bpd: 12 mrk: Smør i Røldals Annexes gaard Selland No: 18, dateret 29 Octobris 1789, og udslettet efter Qvittering af 27 Oct: 1792.

48: Svend Olssøns Skjøde paa 1 bpd: 12 mrk: Smør i Selland, udstædt af Auctions Directeuren efter Mons Thorssøn Selland den 27 Oct: 1792, mod 353 rd: 3 mrk: 8 s:

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev opnævnt følgende nye Mænd: 1: Lars Torbiørnssøn Reisætter. 2: Ole Sølfestssøn ibm: 3: Lars Thomassøn Insteness. 4: Peder Endressøn Ulsness. 5: Aamund Johannessøn Bue. 6: Peder Sjurssøn ibm: 7: Asbiørn Anderssøn Insteness, og 8: Johannes Svendssøn Utne.

Efter Udraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Tinget ophævet.

Extra Ting paa Tingstædet Ejde grund

Aar 1792, den 29de Octobris, blev Retten sat paa Tingstædet Ejde Grund udi følgende Sag af den constituerede Sorenskriver, Birkedommer Barth, og beklædt med efterskrevne aate eedsvorne Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Berge Nielssøn Traae. 2: Peder Halvorssøn Børsem. [3:] Erich Ricoldssøn Ejde. 4: Halgrim Torbiørnssøn Windal. 5: Niels Larssøn Hougness. 6: Elling Knudssøn Store Graven. 7: Mads Trondssøn Kjerland, og [8:] Gudmund Larssøn Rønnestrand.

Hvorda Hr: Foged Koren anmeldte: at han til dette af Stiftet bevilgede Extra Ting havde ladet indkalde Pigen Ragnille Torgers Datter Espeland, fordie Hun udi Dølgmaal skal have fød et Barn avlet med nu værende Enkemand Torgrim Olssøn Holven, hvilken og til Vedermæle er indkaldet. Pigen er desuden stevnt at paahøre Vidner, aflægge sin egen Bekjendelse, modtage Dom efter Sagens Beskaffenhed og nærmere Paastand, samt Betale Bøder med videre, og denne Sags Omkostninger. Fogden fremlagde derpaa Stiftets bevilling af 26 passato, hvori tillige er anmeldt at Skibredets Lænsmand er Defensor i Sagen, saalydende # Ville dernæst fornemme om de indstevnte møder, og vedtager Varsel.

Den tiltalte Ragnille Torgers Datter Espeland med Defensor Lænsmand Anders Lille Graven vedtog lovlig Varsel. Torgrim Olssøn Holven mødte, saavelsom de indkaldte Vidner.

Actor begiærede Delinqventinden frem kaldet og af

1792: 285

Retten examineret, paa den i Forordningen af 21 Maji 1751 befalede Maade, og forbeholdt sig om fornødiges at fremsætte Qvæstioner. Hvorefter Dommeren tilspurgte Delinqventinden Ragnille Torgers Datter, som uden Baand og Fængsel for Retten fremkom? 1: hvor hun er fød, hvor gammel, naar confirmeret og sidste Gang communiceret, samt hvormed hun sig til denne Tid har ernæret? Resp: Hun er fød paa Rochne paa Woss, er omtrent 30 Aar gammel, confirmeret for 12 Aar siden i Wossevangens Kirke af afdøde Sognepræst hr: Even Meldal, flyttede med sin Fader, endnu levende og jordbrugende Bondemand Torger Brynildssøn Espeland, hertil Præstegieldet fra Woss for 8 Aar siden, hos hvem hun har opholdt sig indtil for 4 Aar siden, da hun antog Tjeneste hos Elling Store Graven, hvor hun var 1 Aar, siden hos Lars Torbiørnssøn Holven indtil dette Aars Foraar, da hun tog Tjeneste hos Niels Jonssøn Holven, \alle/ her i Præstegieldet. Communicerede sidste Gang i Gravens Kirke noget før St: Hans Dag dette Aar. 2: Paa hvad Tid og af hvem hendes Besvangrelse er skeed? Svar: af nu nærværende Enkemand Torgrim Olssøn Holven, som første Gang besøgte hende ved Kyndelsmisse tider dette Aar, og siden nogle Gange derefter, som hun ikke saa rigtig kan opgive. 3: Om hun var sin Frugtsommelighed fuldkommen bekjendt? Svar: Jo, hun

mærkede at Fosteret var levende ved St: Hans Tider. 4: Om den angivne Barnefader Torggrim Olsson Holven om Svangerskabet var vidende, og derom havde erkendt sig? Jo, han spurgte hende derom efter St: Hans Tid, men fik intet bestemt Svar, da hun havde foresat sig at aabenbare det for sine Forældre først, som vidste at Torggrim havde begjæret hende til Ægte, ligesom Torggrim og under Egteskabs Løfte besvangrede Hende. 5: Naar, hvor og hvorledes hendes Barnefødsel indfaldt? Svar: Hun var som Budeje paa Stølen for sin Huusbond Niels Holven, og laae allene i et Sæhl paa Stølen Liersætter, hvor hun Natten til den 16 Septembr: afvigte, blev forskrækket og opvaagnede af Søvnne formedelst Faarenes Allarm ved {Udyrs} \Bjørnens/ komme, og Natten derefter fødte hun et Drægebarn, da hun formodede det mindste, saasom hun efter sin Regning havde nogle Uger tilbage. 6: Om Fosteret blev levende eller død født, og hvorledes hun dermed forholdt sig? Svar: Siden forhen ommeldte Løvedag Aften kjendte hun intet Liv i Fosteret, og Søndags Nat fødte hun som forbemeldt, da hun ganske allene laae i en Sæhl, Fødsels Smerterne kom uformodentlig paa Hende, og da Barnet blev fød var det død, derfor, og da Smerterne vare saa store kunde hun ikke forbinde Navlestrængen. Efterbyrden kom strax efter, og da der var ganske mørkt i Sæhlet lod hun, som endnu følede Smerterne, Barnet ligge i Sængen hos sig, saavelsom Efterbyrden, efterdi hun ikke havde Kræfter at skille sig af med det, førend om Morgen, da hun med sine endnu vedvarende svage Kræfter opbrændte Efterbyrden, og forvarede Barnet i et Skjørt som hun henlagde paa Bænken i Sæhlet, og derefter gik ud for at malke sin Huusbondes Creature, hvor hun først traf Anna Lars Datter Traae, som hun, førend Efterbyrden og Barnet blev taget af Sængen, medens Delinqventinden endnu laae, indraabte til sig i den Tanke for hende at aabenbare hvad som var hende passeret, men da denne Pige kom ind, kunne Delinqventinden ikke være istand til at fortælle det, men derimod allene begjærede Pigen at levere sig et Skjørt, som denne og strax gjorde, og derefter gik ud, uden at noget videre mellem dem blev talt. Samme Søndag fulgte Vidnet med sin Husbonde, som kom hjemmen fra paa en anden Støl, og ved Tilbagekomsten til Liersætter sagde hun, Delinqventinden, til Anna Halds Datter Trældalen, at hun ville gaae hjem til sine Forældre, i den Tanke at aabenbare Hændelsen, dog uden at nævne dette til Pigen, som derefter, medens Delinqventinden havde været borte, saae Fosteret liggende i Sæhlet, og spurgte hende om hun havde fødet, hvilket {Vidn} Delinqventinden ogsaa strax tilstod, og derved blev saa bekymret at hun ikke kan erindre hvad videre blev talt.

1792: 285b

Anna Halds Datter anmeldte det da strax og hentede Folk, hvorefter det saaledes blev opdaget. 7 Sp: om ingen uden hun selv om Frugtsommeligheden var vidende, om hun har søgt at skjule sit Svangerskab for andre, og hvo disse ere, om det er hendes Forældre eller nærmeste Slægt, og af hvilke Aarsager. Svar: Delinqventinden kan ikke vide om nogen var hendes Svangerskab bekjendt. Hun har aldrig søgt at skjule det for nogen, da hun ofte denne Sommer har lagt hos Pigen Kari Halds Datter Holven medens de stode paa en anden Støl end den hvor hun fødte Barnet. For sine Forældre har hun som forbemeldt haft Tanke at aabenbare Svangerskabet, men baade vare de langt derfra boende, og hun ikke som anden Mands Tjener fik Lejlighed dertil. For Barnefaderen ville hun heller intet aabenbare, saasom hun troede at have saa megen Tid tilbage førinden Fødselstiden, at han derom kunne blive underrettet, naar hendes Forældre først derom havde faaet Kundskab. Defensor bad under dette Tilsvær tilført: at det er en almindelig Brug her i Districtet at intet Svangerskab maa aabenbares medens den Frugtsommelige er i Udmarken eller paa saadanne Stæder hvor Bjørnen kommer, da denne desformedelst ikke skal beskadige dem, og dette har nok været Aarsagen hvorfor Delinqventen ikke har villet udsige noget om sin Frugtsommelighed, hvilket han begjærede hende tilspurgt, om {derm} saadant ikke har været hendes Meening.

Delinqventinden svarede: at Aarsagen hvorfor hun ikke aabenbarede det, var det omspurgt. Actor hertil svarede: at da han kjender saadanne eenfoldige Menneskers Fordomme og Tænkemaade, saa kunde han ikke saa gandske forundre sig over at Delinqventinden fulgte hvad hun for sig havde hørt, at skulle hielpe for Overfald af Bjørnen paa eenlige Stæder. 8 Sp: om hun, da Fødselstiden indtraf, haver søgt eenlige Stæder, eller hændelseviis i lovligt Ærinde været der hvor Fødselen paakom hende? Svar: Det var den samme Løverdag, som forhen forklaret, hendes Hosbonde og øvrige Naboers Creature kom til Stølen Liesætter, og da laae hun de tvende Nætter allene, men Delinqventinden søgte, som forbemeldt, ikke at skjule sig for nogen, da hun heele Søndagen var hun i Sælskab med de andre Piger, og paa den Støel hvorfra de da rejste, laae hun hos forbemeldte Kari Halds Datter. Delinqventinden var for saavit frisk den Dag, og formodede aldeles ikke at skulle føde. 9 Sp: om hun paa samme Tid kunde have faaet andre Fruentimmeres Hjelp? Svar: Sæhlshuusene paa Stølen staaer noget langt fra hinanden, og de Piger som laa hver i sit Sæhl kunde vel have hørt hendes Raab, men baade havde formodelig de, ligesom Delinqventinden, selv allerede været faldet i Søvn, som og Fødsels Smertene vare saa strænge at hun intet Raab saa tydelig kunde give fra sig, og omend dette kunde være hørt, leed det dog saa langt ud paa Natten at {Vidne} Delinqventinden en Tid lang havde sovet førend Fødselen indtraf saa uformodentlig. 10 Sp: om det er første Gang hun har været med Barn? Svar: Ja, ligesom hun heller ikke ved nogen anden Mands Person har haft at bestille. 11 Sp: om hun havde tillavet Børnetøj eller gjort andre Anstalter til Barnefødselen? Svar: Nej, da hun vidste at hendes Forlovede tilforn havde saadant, og hun troede endnu at have saa megen Tid til Tilbage i sit Svangerskab at hun, om noget udfordredes, kunne søge at tilvejebringe det. Actor og defensor havde nu intet meere at tilspørge Delinqventinden, men de forbeholdt samme om Vidnernes Forklaring dertil skulle give Anledning.

Torgrim Olsson Holven fremstod dernæst, og tilstod at han under

1792: 286

Ægteskabs Løfte haver besvangret Pigen Ragnille Torgers Datter, og første Gang besøgte hende Kyndelsmisse tider dette Aar; Han formodet hendes Svangerskab, og derfor, ligesom hun har forklaret, spurgde hende derom, men fik intet bestemt Svar, Deponenten ville heller ikke saa nøje underrette sig derom, men tænkedes at ville lade sig fæste og vie til hende naar de kom hjem af Stølen.

Actor begiærede Vidnerne fremkaldet, eedfæstet og forhørt, Thi blev Edens Forklaring dennem af Lovbogen forelæst, med Formaning til Sandheds Udsigende, hvilket de lovede. Hvordan separatim fremstod:

1ste Vidne, Anna Lars Datter Traae, som aflagde Lovens Eed og provede: at være 34 Aar gammel, tjener hos Poul Iverssøn Traae, og var paa Stølen Liersætter den samme Tid som indkaldte Ragnille Torgers Datter fødte {det}, nemlig 14 Dage før Michaelie sidstleden. Vidnet vidste at bemeldte Ragnille efter Bøjgde Rygte skulle være forlovet med Torgrim Olsson Holven, og havde Mistanke om at hun var Frugtsommelig, men derom ikke yttren!! (yttrede) sig for andre end sine Selskabs Søstre. Den Løverdag som de kom sammen til Liersætter var Ragnille frisk og ikke klagede sig førend mod Aftenen Søndag og derefter, efterat hun havde været med dem alle udi Marken, og da gik fra dem i Tusmørket til sin Husbonds Sæhl, hvor hun havde lagt allene Aftenen eller Natten forhen, med sigende at hun ikke var ganske frisk. Morgenen derefter, som var Mandag, da Vidnet gik forbie det Sæhlshuus hvor Ragnille laae, raabte hun Vidnet ind, og da Vidnet efterkom dette, laae Ragnille endnu i Sengen, og sagde at hun frøs, bad Vidnet derpaa levere hende et Skjørt, det Vidnet gjorde, og derefter uden videre Samtale gik ud fra hende, saasom Vidnet ikke mærkede nogen Forandring hos hende. Een Stund derefter saae Vidnet hende ude paa

Marken malke sin Hosbondes Kreature, da Vidnet ikke talte med hende, men da de havde forrettet sit Arbejde, gik Vidnet tilligemed Anna Ivers Datter Traae forbi Sæhlet, hvor Ragnille sad inde, og i Døren saae Blod, da bemelte Anna Ivers Datter spurgte Ragnille om det nu havde gaaet løst for hende, hvor til hun svarede Ja, det var hendes Renselse tid, men Vidnet havde ikke tilforn hørt af hende at hendes Maanedes tid var forstoppet. Ragnille var ellers hver Dag sygelig lige til Onsdagen, og Torsdagen, da Ragnille var med sin Hosbond paa Stølen Olastøl, hørte Vidnet at de havde fundet Barnet, og at Ragnille havde gjort Barsel. Veed selv intet derom, eller var dermed nærværende. Paa Stølen Liersætter var Stølshusene et lidet Stykke fra hverandre, saa et Raab gjerne kunde høres fra det eene til det andet Huus, men Vidnet hørde heller ikke efter noget saadant, da hun ingen Mistanke havde om Ragnille Torgers Datters {Frugtsommelighed} \saa hastige Barselfærd/, eller at hun da skulle gjøre Barsel, saasom det mueligens kunne været indtruffet midt paa Natten. Paa Defensors Spørgsmaal sagde Vidnet at hun af Anna Ivers Datter hørte fortælle: at Faarene bleve rædde eller frygtsomme Natten til Søndags, men veed ikke hvoraf, dog havde Vidnet hørt at Bjørnen havde været der, og at der nylig var seet Spor efter den. Ragnille Torgers Datter blev fremkaldet, og forklarede at hun af Fejltagelse under Examinationen havde sagt at hun fulgte sin Husbond paa Stølen Søndagen, men nu tilstod at det var Torsdag, da hun af undseelse og Bekymring ikke saa nøjagtig opgav det rette. Vidnet blev demitteret.

2det Vidne, Anna Ivers Datter Traae, provede efter aflagde Eed

1792: 286b

at være 32 Aar gammel, tjener hos Enken Sedsillia Traae, var paa Stølen den forhen ommeldte Tid, og var eenstemmig med forrige Vidne deri, at hun baade før og da de vare komne paa Stølen Liersætter, hørte Ragnille Torgers Datters Tilstaaelse om at hun var forlovet med Enkemanden Torgrim Olsson Holven, samt at Brylluppet skulde fuldbyrdes til Foraaret; Havde Mistanken om hendes Frugtsommelighed, men derom ikke yttrede sig til hende. Vidnet vidste at Ragnille Løverdagen forhen var frisk, og Søndagen til mod Aftenen, da hun sagde ikke at være vel. Hørte i sin Sæng at Ragnille kaldte paa næst forrige Vidne, at hun skulle levere hende et Skjørt, hvilket denne fortalte for Vidnet at have efterkommet, uden derom at indlade sig i videre Tale. I henseende til Talen med Ragnille Torgers Datter var Vidnet eensstemmig med forrige Vidne, med dette Tillæg: at hun Morgenen før denne Tale passerede, hørte af Ragnille at hun var meget syg, og at Aarsagen var hendes Maanedes tiders Forstoppelse, som hun foregav at have vedvaret nok et Aar, og dersom hun nu ikke fik den til at gaae, maatte hun lade sig aarelade. Da var ingen anden tilstæde. Torsdagen derefter, da Ragnille var rejst med sin Husbonde til Olastøl, og Vidnet med sin anden Selskabs Søster Anna Halds Datter talte imellem hinanden om den Mistanke de havde mod Ragnille, overlagde de at eftersee i Sæhlen, og da befandt Anna Halds Datter et Barn indsvøbt i et Skjørt, som Vidnet siden saae havde lagt inden om Sæhlsdøren paa en Bænk under en Hylle. Vidnet talte ikke siden med Ragnille, men hørte at Anna Halds Datter talte med hende, og i Slutningen af denne Tale sagde Ragnille til bemelte Anna Halds Datter: at det hun havde gjort Barnet skulde hun forsvare. Støls husene er et lidet Stykke fra hverandre, men Vidnet hørde intet til Fødselen. Paa Defensors Spørgsmaal svarede Vidnet eensstemmig med forrige Vidne, med Tillæg, at hun selv hørte Faarene bleve frygtsomme.

3 Vidne, Anna Halds Datter Trældalen, 31 Aar gammel, tjener hos sin Fader paa Trældalen, vidnede, efter at hun havde aflagt sin Saligheds Eed: at hun var paa Sæterstølen den samme Tid som forrige Vidner har forklaret, vidste efter Bøjgde Rygte at Ragnille Torgers Datter var forlovet, og havde Mistanke om at hun var Frugtsommelig, men uden at yttre sig derom til Hende. Vidnet, hvis Sæhl ligger et godt Stykke fra den Sæhl hvor Ragnille laae, vidste intet om hendes Fødsel, {eller} \men/ havde Mistanke om at det da skulle skee, da Vidnet syntes

hun var forandret. Mandag Aften, da Ragnille foregav at være syg, spurgte Vidnet hende hvordan hun befandt sig, og at der gik Bøjgde Rygte at hun skulle lave til Barsel, svarede hun: Det hun vidste vel, men de skulle faae see andet. Jøvrigt faldt indstevntes Tale der ud paa at det var hendes Maanedstider, hvoraf hun havde ondt. Vidnet fandt Barnet Torsdagen derefter, derom forklarede hun eensstemmig med forrige Vidne, og med dette Tillæg: at da Vidnet ved Ragnilles Hiemkomst foreholdt hende hvad hun havde gjort, svarede hun og spurgde hvorfor de vilde være saa næsevis. Vidnet saae ingen Skade paa det af dem fundne Drægebarn. Paa Defensors Spørgsmaal svarede Vidnet, at hun var eensstemmig med første Vidne.

4 Vidne, Kari Halds Datter, 24 Aar gammel, tjener hos Lars Torbjørnssøn Holven, provede efter aflagt Eed, at hun vel havde hørt Bøjgde Rygte om Ragnille Torgers Datters Forlovelse og Frugtsommelighed,

1792: 287

men selv derom aldeles intet talt med hende. Var heller ikke nærværende da Fødselen skeede, men rejste hjem til Holven Løverdag Aften, og kom ikke tilbage før Mandag Aften, da hun hørte at Ragnille var syg, og derfor spurgte hende om hendes Tilstand, hvortil hun svarede at hun nu var brav. Veed iøvrigt intet til Oplysning, men forklarede at Ragnille laae hos hende paa Stølen Olastøl som (.....?) der, dog uden at der blev talt om hendes Giftermaal eller Svangerskab i mindste Maade, ligesom Vidnet heller ikke kan sige at hun søgte at skjule sig for hende medens hun var svanger. Da Barnet blev fundet, var Vidnet ikke tilstæde. De forhen afhørte Vidner forklarede paa Rettens Tilspørgsel: at de ikke heller kunne forstaae at Ragnille Torgers Datter ville skjule sit Svangerskab for dem, men forrettet sit Arbejde i Sælskab med dem alle. Dem:

5te Vidne, Lars Torbjørnssøn Holven, saavelsom 6te og 7de Vidne, Niels Johnssøn Holven og Poul Iverssøn Traae, aflagde deres Saligheds Eed og forklarede: at de af Anna Halds Datter, det tredie afhørte Vidne, bleve tilkaldede for at bese et af hende og det andet Vidne Anna Ivers Datter i Niels Johnssøns Sæhl paa Liersætter fundet dødt Barn, som de den af forrige Vidner omprovede Torsdag ogsaa gjorde, og befandt de bemelte Barn liggende indsvøbt udi en gammel Skjørt paa Gulvet under en Hylle, som Ragnille Torgers Datter strax vedkjendte sig, og foregav at have bragt til Verden Natten til Mandag imod Dagningen under store Smerter, saa at hun ikke saa nøje kunde vide om det var levende eller dødt. De befandt ingen voldsom Behandling paa Barnet, men de syntes at det var fuldbaaret. Vidnerne vidste at Ragnille Torgers Datter var forlovet med Torgrim Olssøn Holven, og havde Mistanke om at hun var Frugtsommelig, skjønt hun aldrig blev spurgt derom eller fortalte det, men Pigen opsagde sin Tjeneste hos Niels Jonssøn Holven fordi hun skulle giftes med denne Enkemand. Vidnerne forklarede end videre: at da de spurgde Ragnille Torgers Datter hvordan hun nu ville forholde sig med dette frembragte Foster, svarede Hun at det maatte ligge saalænge indtil Hun kom hjem, da hun ville aabenbare det. Ligesom hun og bekjendte for dem ikke at have kjendt Liv i Barnet nogle Dage før Fødselen, og at Torgrim Olssøn var Fader dertil, samt at Fødselstiden nærmede sig førend hun ventede. Paa Defensors Spørgsmaal svarede Lars og Niels Holven, at {de} i den Tid Ragnille Torgers Datter tjende hos dem opførte \hun/ sig skikkelig og redelig, og var eenfoldig og god i sin Omgang.

8 og 9 Vidne, Giertrud Aamunds Datter Trældalen og Synneve Jørgens Datter Traae, aflagde Eed og vidnede: at de efter Tilkaldelse af Holvens Mænd, de forhen afhørte Vidner, saae det ommeldte og paa Liersæt Støl fundne døde Barn, som skulde være Ragnille Torgers Datter tilhørende, og blev af dem hjembragt til Holven. De befandt ingen udvortes Skade derpaa, men efter deres Skjøn var Barnet fuldbaaret, og fandtes intet Tegn som kunde forvisse dem om at Barnet var levende fød. Ragnille Torgers Datter tilstod samme Tid at dette var af hende

bragt til Verden Natten til Mandag, efter at hun Natten forhen var bleven forskrækket af den Larm som Kreaturene gjorde, formodelig for Bjørnen. Vidnerne hørde tilforn at hun var frugtsommelig, men selv aldrig talt med hende derom. Dem:

Actor, som ingen flere Vidner udi denne Sag havde at fremstille, indleverede til Rettens Oplysning og Actens Følge den udi Bergen den 25de Septembr: sidstleden afholdte Obductions Forretning, ligesom han og fremlagde Regninger paa de til denne Tid udi Sagen anvendte Bekostninger, af Dags Dato, og fandt sig beføjet i den Anledning at tilspørge saavel Skibredets Lænsmand, som den øvrige tilstædeværende Almue og Laugrett, om det er dennem bekjendt at

1792: 287b

Delinqventinden Ragnille Torgers Datter er noget ejende til Bøder og Omkostninger udi denne Sag? Dertil blev eensstemmig svaret, at hun aldeles intet ejer, da hun, som ikkun i nogle Aar har tjent, for det meste har været hjemme hos sine endnu levende Forældre, og altsaa intet kan have lagt sig tilgode. De fremlagte Dokumenter er saalydende #

Videre lod Actor tilføre: at hannem endnu ikke var til hænde kommet den af Stædets Præst forlangte Attest om Delinqventindens Opførsel og Altergang, hvilket han efter idag erholdt Oplysning har erfaret at komme deraf at sidste Prædiken her i Kaldet er holdet ved det afsides liggende Annex Ejdfjord, hvor Præsten af Meeniis er bleven indfrossen, vilde derfor fremlægge den til hvad Tid Retten fandt for godt at optage Sagen til Doms, og paa det intet fra Actors Side skulde hindre Dom saasnart mueligt at erholde, sluttede han Sagen fra sin Side med denne Paastand: At som det er Delinqventinden Ragnille Torgers Datter overbevist, og hun selv samme ikke har kundet nægte, at have skjult sit Svangerskab, ikke allene for Barnefaderen Torgrim Olssøn Holven, og for hendes Forældre, men end og for enhver anden, saalænge hun gik frugtsommelig, men end og efter Barnefødselen, indtil det af fremmede blev opdaget, saa paastod Actor at Hun, endskjønt hun ikke haver lagt voldsom Haand paa Fosteret, dog med tilstrækkelig arbitrair Straf maa ansees, andre til Exempel, og desuden betale sine Lejermaals bøder, og de i Sagen anvendte Bekostninger, og saaledes fra sin Side indlod Sagen Dom.

Defensor Anders Lille Graven lod tilføre: At det saavel med Delinqventindens egen Bekjendelse, som med de afhørte Vidner kan udledes, at indstevnte Ragnille Torgers Datter ikke i Hensigt til at ville skade sit Foster eller fød i Dølgemaal har undseet sig at aabenbare sit Svangerskab, men deels af Blyfærdighed, og dels den Skræk de af hende bekjendte Fordommer indgav hende, har søgt at unddrage sig fra nogen Bekjendelse derom, hvilket tydelig sees at være Aarsagen, da hun var forlovet og Besvangrelsen skeede under Ægteskabs Løfte af Torgrim Olssøn, som endog her for Retten i Dag har tilstaaet at ville ægte hende. Defensor haabede derfor at Dommeren indsaae et eenfoldigt Fruentimmers Opførsel, og ventede Frifindelse for den af Actor paastaaede arbitraire Straf, saa meget meere som Vidnerne har forklaret at intet voldsomt er Fosteret tilføjet, og den fremlagde Obductions Forretning og taler i Faveur af Delinqventinden.

Actor vedblev sin forrige Paastand.

Eragtet.

Da den befalede Præste Attest ikke i Sagen er fremlagt, saa kan ikke Dom i denne Sag afsiges, men samme udsættes til den 10 Decembr: næstkommende, som den første Tid Dommeren, formedelst forestaaende Wosse Høsteting og andre berammede Forretninger, kan bestemme; Til denne Tid formodes den paaberaabte Attest fremlagt, og haver Laugrettet da at indfinde sig.

Continuation af Østensø Skibredes Høsteting.

Aar 1792, den 10 Decembris, blev efter Vedtagelse paa indeværende Aars Høsteting Retten sat for at afsige Domme udi efterfølgende da optagne Sager.

Udi Sagen af Torger Fladebøe mod Mons Botnen angaaende een Geed, blev saaledes afsagt
Dom:

Denne Sag synes meere at være anlagt af Had og Trættekjærhed end af Nødvendighed. Een Gied som Citanten Torger Fladebøe havde kjøbt af den til Vedermæle indstevnte Christi Fixen, og som \han/ efter 6te Hoved

1792: 288

Vidnes og første Contra Vidnes Udsigende ikke havde betalt, heller ikke, som det synes, villet tage i Ansvar siden den var bortkommen, samt som Mons Botnen vist nok uforsigtig vilde accordere om, naar han var vidende om det foregaaende Salg, er den ganske Aarsag dertil, og formedelst denne Handlemaade har Torger Fladebøe indkaldet Mons Botnen uden at gjøre nogen ordentlig Paastand, eller ved Stevnemaalets Incamination benævner for hvilke Fornærmelser Mons Botnen saggiver. Formodelig er det, som af Vidnerne, skjønt ej bevisende, erfares, fordie Mons Botnen skal have udtaget denne bemeldte Gied af Torger Fladebøes Nøst efterat den var kommen i dennes Værge, men alt er kun blotte Formodninger som intet gjelder til Beviis, og da Enkens Søn Ole Olsson Fixen under sit Provemaal har forklaret at Enken selv har beholdt den paastevnte Gied, og ingen af Vidnerne har eensstemmig kunnet forklare at Mons Botnen med sit Vidende har akkorderet om bemeldte Gjed efter at den til Torger Fladebøe var solgt, saa kjendes hermed for Ret: At Mons Botnen bør for Citantens Tiltale frie at være.

Udi Sagen anlagt af Johannes Fladebøe mod Mons Botnen fordie han har udtaget eendeel Gieder imod Citantens Vidende, er saaledes

Dømt og Avsagt.

Naar betragtes at Parterne i denne Sag have haft mange Processer sammen, og søger at oprippe de for nogle Aar siden skeede Fornærmelser, saa kan ikke undres over at denne Sag er anlagt. Det er vel med andet og tredie Vidne oplyst at Mons Botnen imod Johannes Torgerssøns Vidende udtog eendeel Gieder som denne formedelst tilføjet Skade paa det endnu udestaaende Korn havde indsat. Men da denne Skade ikke i rette Tid, heller ikke nu efter 3 Aars Forløb er paataalt, og des følgerig maae være mellem Parterne forligt, skjønt intet derom under Sagens Behandling er paataalt, saa bortfalder Paastand derom, ligesom Lovens 6. 14. 19. ikke paa denne Sag er applicabel, efterdie Citanten ikke har beviist om han, da Skaden var skeed, lod samme lovlig taxere, og advare Mons Botnen om at Geederne vare indsatte efterat de vare i hans Ager, følgerig Lovens 3. 12. 21. og langt mindre om Skaden var betalt af den indstevnte. Hermed kjendes da for Ret: At Mons Botnen bør til Citanten Johannes Fladebøe betale denne Processes Omkostninger med 4 rd., og dermed for videre Søgemaal frie at være. Det idømte udreedes femten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang.

Continuation av Gravens Skibredes Høsteting 1792

Aar 1792, den 10de Decembris, blev Retten efter Vedtagelse paa afvigte Høsteting og den skeede Eragtning, sat paa Tingstædet Eyde Grund, for at afsige Domme udi de da optagne Sager, i Nærværelse af disse 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Elling Knudssøn Store Graven. 2: Berge Nielssøn Traae, i Stæden for Ole Larssøn Holven. 3: Erich Ricoldssøn

Eyde. 4: Peder Halvorssøn Børsem. 5: Mads Trondssøn Kjerland. 6: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 7: Iver Olsson Børsem, og 8: Niels Larssøn Housness.

Hvorda udi den Sag som Torchel Lindebreche haver anlagt mod Iver Johannessøn Erdal for 14 rd: 5 mrk: 1 s:, Christi Endres Datter Bues Arvinger tilhørende, er saaledes

Dømt og Avsagt:

I overensstemmelse med den udi Skiftet efter afgangne Christi Endres Datter Bue den 19 Decembris 1789 afsagte Decission, har Torchel Lindebreche indkaldet Iver Johannessøn Erdal til Ansvar af de 14 rd: 5 mrk: 1 s: han ved Dom afsagt 2den Augusti 1792 er tilkjendt at betale til bemeldte Christi Endres Datter Bues Arvinger, og til Beviis for samme sin Paastand fremlagte en Qvittering af 9de Junii 1783 for 33 rd: 5 mrk: 13 s:, som er med paaholden Pen underskrevet af Iver Erdal, og skulde være det bemeldte Christi Endres Datter udi Skifte efter Moderen, sluttet 24 Februar 1783, udlagte, som dog efter Skifte brevets Udviis befindes at være 1 Rdrlr: 5 Mrk: 8 s: mindre end hun virkelig tilgodekom. Og da de udi bemeldte Skiftebrev af 19de Decembr: 1789 anførte Regninger af Iver Erdal og Ole Bue aldeles intet melder om at Torchel Lindebreche til den første skulde have betalt Penge, de under denne Sag førte Vidner Ole Bue og Thore Aasem, der til Vitterlighed have underskrevet forbemeldte af Torchel Lindebreche selv skrevne Qvittering af 9de Junii 1783, heller ikke eensstemmig have kundet forklare om hvilke Penge Parterne den af dem omprovede Tid bleve eenige, og det

1792: 288b

eene Vidne Thore Aasem har alleene forklaret at Iver Erdal underskrev een Qvittering for den gjorde Afregning om Christi Endres Datters Arv, med iholden Pen, samt at Torchel Lindebreche derefter blev skyldig Iver Erdal, saa er der intet fuldkomment Bevis for at Iver Erdal skulde indesidde med den paastevnte Summa, naar ikke forbemeldte Qvittering, som Iver Erdal har benægtet at have underskrevet, skulde komme i Betragtning. Hermed kjendes da for Ret: Iver Johannessøn Erdal bør til næste Sommerting efter lovlig Tilkaldelse for Torchel Poulssøn Lindebreche, efter Lovens 5. 1. 6., aflægge sin Saligheds Eed, at han ikke har underskrevet den irettelagte Qvittering af 9de Julii 1783, og ved samme modtaget Christi Endres Datters Arve midler efter allegerede Skiftebrev af 24de Februarii 1783, og dermed for Torchel Lindebreches Tiltale i denne Sag frie at være; Men trøster sig ikke den indstevnte at aflægge saadan Eed, bør han til bemeldte Torchel Lindebreche femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse betale de paasøgte 14 Rdrlr: 5 Mrk: 1 s:, samt i denne Sags Omkostninger 4 Rdrlr:, under Exsecution som vedbør.

I den Sag som Tormod Warberg og Hans Garetun haver anlagt mod Ole Christopherssøn Warberg angaaende en Tønde Korn, er saaledes

Dømt og Avsagt.

Af de i denne Sag førte Vidner udfindes ikke at indstevnte Ole Christopherssøn Warberg har af det Citanterne Tormod Warberg og Hans Garetun tilhørende Korn modtaget mere end de af ham tilstaaede 6 Tønder, saasom den af de tvende første Hoved Vidner omprovede syvende Tønde, mueligens kunde være en seenere bekommet Tønde Malt, hvorom de tvende første Contra Vidner provede, og hvorom det andet Hoved Vidne Amund Wig ikke kan give saa nøjagtig Forklaring. Denne Irring havde været forkommet, dersom Citanterne ved Kornets opmaaling selv havde været tilstæde; Og da det paastevnte aldeles ikke er beviist: Saa kjendes hermed for Ret: At Ole Christopherssøn Warberg bør for Citanternes Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger ophæves.

Udi Sagen anlagt af Torbiørn Larssøn Kierland mod Iver og Ricold Eyde angaaende et Nøst med Grund paa Eyde, er saledes afsagt

Dom:

Contracter bør efter Lovens 5. 1. 1. 2. , enten de ere mundlige eller skriftlige {bør}, ubrødelig holdes. Denne Sag kunne synes at rejse sig blot af Trættekjærhed, naar den indstevnte Ricold Eyde ikke vilde holde sig til det af ham udi Indlæg af 22de Octobr: 1792 ommeldte Mageskifte brev, som intet skal melde om det fra Handelen med Citanten Torbiørn Kierland undtagne Nøst med Tomt, hvor om nu er paastevnt, hvilket Mageskiftet dog ikke er fremlagt. Saavel Vidnerne Gudmund Rønnestrand og Hans Larssøn Eyde, som vare nærværende da den første Forening mellem Parterne skeede om Gaardebyttet, som Anders og Jon Lille Graven have eensstemmigen prøvet at dette bemeldte Nøst med Grund blev undtaget fra Gaarden Eyde, og vedtaget at skulde tilhøre Gaardens forrige Eier Torbiørn Kierland, hvilken Forening de tvende sidste Vidner var overværende ved da Mageskifte brevet blev fuldbyrdet paa Sommertinget 1791, samt end videre forklaret, at baade indstevnte nærværende Ejer af Eyde, Ricold Iverssøn, som hans Fader \Iver/ Ricold's:/ {Iverssøn}, samtykkede udi denne Forenings Opfyldelse, og at et lovligt Dokument paa næste Ting derefter af dem selv bekostet, skulde oprettes. At nogen Grundeleje skulde betales, naar baade Nøstet og Grunden var undtaget, var ikke rimeligt, og følgelig kan samme ikke komme i Betragtning, heller ikke Jan Tops enkelte Vidnesbyrd, som i Henseende til Nøstet er overeensstemmende med de andre Vidners Udsigende, men ikke at Grunden skulde følge med Nøstet. Saa reen og klar Handling som denne burde derfor ikke komme til Process, da samme tilkjendegiver Fortrædigelse og virker Had. Efter foranførte Omstændigheder kjendes da hermed for Rett:

1792: 289

At Torbiørn Larssøn Kierland bør upaaanket af Ricold Iverssøn Eyde eller Fader, ifølge den indgangne lovlig Forretning beholde dette paastevnte Nøst med Grund uden nogen Grundeleje deraf at svare, og samme herefter at tilhøre Torbiørn Larssøn og Arvinger, som fra Gaarden Eyde aldeles undtaget, hvorhos Ricold Iverssøn, som selv har anleediget denne Sag, bør til Citanten Torbiørn Larssøn Kierland femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse betale Processens Omkostninger med 4 rd:, under Exsecutions Tvang efter Loven.

I Tobias Eydnesses og Ole Hellands Sag mod Lieutenant Møllerop for Obligations Gjeld, blev saaledes

Dømt og Avsagt

Saavel med den fremlagde Pante Obligation dateret 2den Januarii og lovlig tinglæst 16 Junii 1790, som indstevntes Udeblivelse efter Stevnemaals og Laugdags Forkyndelse, er den paastevnte Gjeld bevist, ligesom og Opsigelsens Rigtighed er godtgjort med fremlagde skriftlige Pro Memoria af 20de Februarii 1792; Thi kjendes for Ret: Hr: Lieutenant Hans Ernst Møllerop bør til Citanterne Tobias Haldorssøn Ejdness og Ole Haldorssøn Helleland indfrie denne sin udstædte Pante Obligation stor 130 rd: med Rente 4 proCto af 40 rd: fra 2den Januarii 1790, samt af den fulde Summa fra 2den Januarii 1791, indtil fornøjelig Betaling skeer, og i denne Processes Omkostninger 3 rd: 1 mrk: 12 s:, femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Opsat Extra Rett mod Pigen Ragnille Torgersdatter.

Aar 1792, den 10de Decembris, blev Retten sat paa Tingstædet Eyde Grund for at behandle og paadømme den fra sidstleden 29 Octobr: 1792 opsatte Justice Sag mod Pigen Ragnille

Torgersdatter Espeland for Barnefødsel i Dølgsmal, og betjent med de forhen i Sagen benævnte Laugrettes og Meddomsmænd;

Hvorda blev fra Hr: Foged Koren som Actor fremlagt Præstens Attest af 21 Octobr: 1792, saalydende # og hans mundlige Paastand om Dom efter forhen nedlagde Irettesættelse, hvorhos blev erindret for Laugrettets Møde i Dag paa egen Kost hver 2 Mrk:, samt Dommerens Sallario efter nedlagte Regning, saalydende #

Defensor mødte tilligemed Delinquentinden Ragnille Torgers Datter, og forhaabede Formildelse og Befrielse for Actors paastandne Straf efter forhen indførte Procedur, hvortil han sig henholdt.

Og da ingen havde noget videre at tilføre efter Rettens Tilspørgelse, blev udi denne Sag, efterat Dommeren med Laugrettet havde confereret, saaledes eensstemmigen

Dømt og Avsagt:

At Pigen Ragnille Torgers Datter Espeland, der efter hendes Præstes i denne Sag fremlagde Attest af 21de Octobris 1792, har baade siden og før hun kom til Gravens Kald haft et godt Skudsmaal, er overbeviist at have født i Dølgsmal, og følgelig skulde have gjort sig skyldig udi den i Lovens 6. 6. 8. befalede Straf, det kan af hendes egen for Retten afsagte frivillige Bekjendelse, som og af de afhørte Vidner, erfares; Men naar tillige betragtes at hun under sit Svangerskab ikke har søgt at ville skjule sit {Avangerskab} Fejltrin, hvilket af de fire første Vidners Udsigende er beviist, og Barnefødselen er overfalden hende paa et saadant Stæd hvor hun formedelst den i Acten omtalte Fordom ikke torde aabenbare Svangerskabet, hvilket og efter de fleeste Vidners Udsigende er sandsynligt at have været Aarsagen, samt den Undseelse og Bluefærdighed som blandt hendes Selskabs Søstre, der maaskee lagde tungere Byrde paa hende end hun kunde udstaae, saavelsom og den overrumplende Barnefødsel, der gjorde Hende ubeqven til at anraabe den nærværende menneskelige Hjelp. meget har bevirket til den paastevnte Forbrydelse, saa synes det ikke at den i Loven dicterede Straf her kan finde Stæd. Denne Skyldige, som under sin Forførers Fristelser, vidste at han for tidlig tillod sig Lidenskaberne, har og anseet dette for en Skam som hun, bekjendt med Verden, desformedelst ikke torde aabenbare. Dette har naturligviis givet Anledning til de paafulgte Fejl. Skam og Undseelse

1792: 289b

ere de fornemste Drivefjædre dertil. Noget andet kunde heller ikke give Hende Aarsag til at skjule Fosteret, efterat det var fød, dog hendes Forlovede endog inden Retten har tilstaaet at ville ægte hende, og følgelig var hun forvisset om de ægteskabelige Rettigheder. Saa vel Medicorum Attest, som 8de og 9de Vidne under Sagen ført, bevidner vel at Fosteret skulle være fuldbaaret, men derhos tillige at intet voldsomt samme er tilføjet. Skrækken i det Øjeblik, og Smerterne da Barnefødselen overrumplende skeede, har gjort det umueligt for denne beklagelige at anraabe den Hjelp som hun formodentlig kunde faaet, naar Fødsels Smerterne ikke havde overfaldet hende paa en saadan Tid, da de andre paa Sæterstølen nærværende, efter Actens Udvisende, kunde maaskee have været falden i Søvn. Efter saadanne Omstændigheder kjendes da hermed af Dommer og Meddomsmænd overeensstemmigen for Rett: At Pigen Ragnille Torgers Datter Espeland bør efter Actors Paastand, sig selv til Straf og andre til Afskye, for dette hendes udviste uforsvarlige Forhold, i Relation med Forordningen af 20 April 1755, at arbejde udi Bergens Tugthuus i Aate!! (Aatte) Aar, og udi denne Actions Omkostninger betale efter indleverede Regninger tilsammen 34 Rdlr: 3 Mrk: 2 s:, hvilke, saafremt Delinquentindens Boe ikke tilstrækker, paa Grund af Forordningen af 13 Januarii 1747, af Amtet bliver at udrede.

Med denne Dom omgaaes i øvrigt paa lovlig Maade.

Delinquentinden blev af Retten tilspurgt om hun agtede denne nu aflæste Dom at appellere, hvortil hun med Defensor svarede: at hun vilde appellere denne Dom.
(Mrkn: Det gjekk visst bra. For i Ft. 1801 er ho oppført som gift med denne enkjemannen sin, og deira 3 born i alderen 7, 4 og 1 år)

Optaget Aastædssag paa Haldanger i Uldvig, folio 277.

Aar 1792, den 10 Decembris, blev paa Gravens Tingstæd Ejde Grund udi Aastæds Sagen anlagt af Opsidderne paa Gaarden Hallanger \mod/ Opsidderne paa Gaarden Kierland, efterat Dommeren med Laugrettet havde confereret, saaledes eensstemmigen for Ret kjent

Dømt og Avsagt:

Denne Process, som har sin Oprindelse af den Fornærmelse Kierlands Opsiddere formentlig skal have tilføyet Haldangers Mænd paa deres udisputeerlige Ejendoms Støel Dalsæt kaldet, er prosequeret af de indstevnte Kierlands Mænd paa Grund af den Hevd de paastaaer at have til Fæbeiterne formedelst deres angrænsende Støl Stoksetsdalen, og følgelig ikke har villet beqvemme sig til det Forlig som Citanterne under Sagens Behandling have proponeret. Ved den fremlagte Fredlysning af 27de Octobr: 1787, som tinglyst samme Tid, ere Mærkerne mellem Parternes Ejendomme bestemte, og nøyere ere de clausulerede ved den paa samme Fredlysning skeede Paategning af 26de Octobr: 1791, som ligeledes er tinglyst, hvorefter Retten under Sagens Behandling den 19de Septembr: 1792 haver efter Parternes Forening nedsat Mærkeskiæl, dog uden at Kierlands Mænd have været fornøiede i Henseende til deres paastandne gamle Brug inden om disse Mærker paa Haldanger Ejendom. Her maae da altsaa komme i Betragtning baade hvorvidt deres Paastand kan {komme i Be} være lovlig og rigtig i Hensigt til de paa deres Side afhørte Vidners Provemaal, som ogsaa Citanternes Paastand om uindskrænket og eene Brug af Stølen Dalsæt; og da befindes ved Actens Revision at de paa Vederparternes Side afhørte Vidner vel have forklaret, ligesom de og ved Rettens Befaring paa Aastædet har anviist, at Kierlands Creature, deels af Opsiddernes egne, og deels af fremmede Handlendes, have beitet inden om de forbemeldte Mærker, og følgelig efter de nedsatte Mærkeskiæl paa Citanternes Ejendom, dog uden at disse Vidner have forklaret om nogen dertil given speciel Tilladelse. Naar derimod hensees til disse benævnte Stølers Beliggenhed fra hinanden, saa indsees at Creaturene vel efter Situationens Beskaffenhed kunde drage hen til de Stæder hvor de fandt meest Ophold, hvilket og allerhelst kunde skee naar Haldangers Opsiddere formedelst Stølen Dalsæts saalangt og besværligt fraliggendhed, ikke drager til Støls paa samme Tid som Kierlands Mænd, heller ikke opholder sig der længere end højst 4 eller 5 Uger, og følgelig selve Stølen opbejtet

1792: 290

førend Haldanger Mænd kommer der med sine Creature, hvilket og Laugrettet ved deres Nærværelse paa Aastædet Sagens første Session den 27de Julii 1792 befandt, da Vederparterne ikke ville komme tilstæde. Hævd, som de indstevnte paa Grund af Lovens 5. 5. 4. paastaar, er en ypperlig Ting, men den vise Lovgiver har ikke derved villet forstaae at anden Mand skulde øyensynlig fornærmes, hvilket under denne Sag skeer, naar det af Acten er klart at Haldangers Mænd ikke har anden Sommrstøel til deres Creature end den paaankede Dalsæt; ligesom de og ved den i Retten fremlagde Fredlysning af 20de Maji 1757, og den seenere Freedlysning af 26de Octobr: 1787, have paaanket denne tilføjede Fornærmelse. Ikke desto mindre har Citanterne stiltiende og uden lovlig Rettergangs Paaanke acqviesceret med de indstevntes Handlemaade, og følgelig kunde synes at have tabt deres Ret til eene og udelukkende Brug inden om de bestemte Mærkeskiæl: Men da Citanterne ikke have nægtet de indstevnte Bejtning efterat de have draget fra Stølen, saa kan denne Ret heller ikke

betages de indstevnte, hvis Creature saa meget længere bejter i Fjeldet end Citanterne. Hvad disse med Ole Hellelands og Poul Leqves afsagte Vidnesbyrd om den paa Høstetinget 1791 indgangne Forening, i Henseende til Bruget paa de omvistede Stæder, har under Sagen villet bevise, kan som udtermineret ingenlunde komme i Betragtning. Og da de afhørte Vidner ikke have prøvet om noget bestandigt og uafbrudt eller upaaanket Brug paa Stølen Dalsæt af de indstevnte Opsiddere paa Kjerland, saa kjendes hermed for Rett: At bemeldte Opsiddere paa Kjerland ikke bør lade deres Creature bejte paa Stølen Dalsæt fra den Tid af Haldangers Mænd efter 5te Hoved Vidnes og første Contra Vidnes Udsigende drager til Stølen, og saa længe de med sine Creature opholde sig der, hvorimod Kjerlands Mænd, naar Haldangers Opsiddere er draget fra Stølen, maae, som fra gammel Tid, sidn bejte der med sine Creature, ligesom og Kjerlands Mænd herved tilpligtes at paasee det deres Hæste og andre Creature ikke opbejter Stølen Dalsæt førend Haldangers Creature kommer der.

Om denne Forretnings Omkostninger bliver efter Sagens Omstændigheder skjønnet saaledes at Kjerlands Mænd betaler til Citanterne, Opsidderne paa Gaarden Haldanger, 15 Rdlr., som det billigste, hvoraf de sidste betaler Laugrettet for Forretning og Møde idag, samt Rejse og Underholdning 2de Sessioner, 5 rd:

Saaledes dømmer Dommer og Meddomsmænd for Ret at være, og opfyldes denne Dom paa lovlig Maade femten Dage efter dens lovlige Forkyndelse, under Excecution som vedbør.

I Stæden for de trende Mænd, Peder og Baar Schaar samt Tormod Bagne, blev som Meddomsmænd antaget Niels Hanssøn Eyde, Anders Trondssøn ibid., og Halgrim Torbiørnssøn Windal, som vare Parterne ubeslægtede, og efter nærværende Mads Kjerlands samt Lars Haldangers paa egne og øvrige Parters Vegne deres Begiær og Samtykke opnævnet, hvilke, tilligemed de forhen benævnte fem Mænd have dømt.

Mads Kjerland begjærede Dommen beskrevet, og leverede til det stemplede Papir 1 Rdlr:

Opsadt Stenings Forretning paa Rønnestrand i Graven, vide Folio 247.

Aar 1792, den 11te Decembris, indfandt sig paa Gravens Tingstæd Eyde Grund Opsidderne paa Gaardene Øvre og Nedre Rønnestrand, Enkefrue Edel Holberg, salig Møllerops, ved Søn Sr: Ulrich Friderich Møllerop, Lars Siovatssøn Nedre Rønnestrand, og Trond Nielssøn ibidem:, paa egne og Moder Kari Ols Datters Vegne, og i Anledning den mellem dem sidstleden 7de og 8de Maji 1792 passerende Steenings Forretning og sammes Beslutning, fremlagde den af Laugrettet fuldførte Steening mellem deres Ejendomme, hvilken de begjærede protocolleret saaledes:

Anno 1792, den 9de Maji, continuerede Steenings Forretningen paa Gaarden Rønnestrand i vedkommendes Nærværelse. Da ved Dalebækken er nedsat en Mærkesteen som viser til 4 andre Mærkesteene, hvoraf i den sidste

1792: 290b

er hugget en Gloppe, som er et Albuebytte, og denne viser op efter til 4 andre nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser til 2de X, den sidste hugget i en Hammer, som er Endemærket. Lars ejer paa den søndre, og Kari Rønnestrand med Søn paa den østre Side. Fra Søen til Skithoflen er nedsat en Mærkesteen som viser efter Bækken til 2de andre Mærkesteene, i den sidste er hugget en Gloppe som viser op efter til 6 andre nedsatte Mærkesteene, der fra op efter til 6 hugne X, hvoraf den sidste viser op efter til en T Gloppe. Lars ejer paa den søndre Side, og Enken Kari Rønnestrand med Søn paa den østre Side af disse Mærker. Ved Dalebækken er nedsat en Mærkesteen, hvori er hugget en Gloppe som viser til Bækken op efter samme til 8 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er Endemærket. Lars ejer paa den østre Side, og Enken med Søn ejer paa den vestre Side. Ved

Søen paa Storeteigen er hugget et X som viser op efter til 2de andre Mærkesteene, den sidste viser op til een jordfast Steen, hvori er hugget en X, denne viser i Linie op til 3 Mærkesteene, den sidste viser til en X, derfra i lige Linie til et gammelt Giærde far, hvor er nedsat en Mærkesteen med en Gloppe udi, som er Endemærket. Lars ejer paa den østre Side, og Enken Kari Rønnestrand med Søn paa den vestre Side. Ved Søen i Nøstteigen er hugget en X i en Steen som viser op til en anden Mærkesteen, derfra til en X hugget i en Steen som viser til en Mærkesteen, derfra til en X og videre op til 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket. Lars ejer paa den vestre Side, og Enken med Søn paa den østre Side af disse Mærker. I Garen paa Buetræet er nedsat en Mærkesteen som viser op til en anden Steen, og derfra til en X. Efter disse Mærker bruger Eierne hvert andet Aar. Ved Søen ved Garsenden er hugget en X, denne viser til 2de andre X som viser til en Mærkesteen, derfra til en X, videre til en Mærkesteen, og op til 2de X, hvoraf den sidste viser op til en nedsat Mærkesteen, derfra op til 2de efter hinanden hugne X, den sidste viser til en Mærkesteen, derfra til en X, og videre til en anden Mærkesteen, hvorudi er hugget en Gloppe, hvilken Gloppe viser SW til en X; denne sidste Mærkesteen viser til en X hugget i en Hammer, hvilken viser til en Ditto X hugget i en Steen, hvori er hugget en Gloppe, denne viser til en Ditto Mærkesteen, og derfra til en X, videre til en bemeldt Mærkesteen, hvori er hugget en Gloppe, derfra i Øst til 3de andre hugne X, hvoraf den sidste viser til en Mærkesteen, og derfra til en X som viser til den forbemeldte T Gloppe, og derfra i Øst til 6 hugne X, hvoraf den sidste er hugget i Kalvenolden, som er Endemærket. Paa søndre og østre Side af disse Mærker er fælles Græsgang, men Lars ejer Overhugsten. Ved Søen i Skreen er hugget 2de X, en paa hver Side af bemeldte Skree, og efter samme er hugget 3de andre X, den sidste i Bjærg, som viser efter den største Elv op til Fjældet. Lars ejer paa den østre Side, og Enken med Søn paa den vestre Side.

Ved disse Mærkers Nedsættelse var Dagen forløben.

Den 10de Maji 1792 blev end videre af Laugrettet nedsat følgende Mærkeskjæl:

Ved Søen i Sameigeteigen er hugget en X i en Bjergnulte som viser op efter i Linie til 6 efter hinanden hugne X til en Mærkesteen, som er et Albue bytte, Til disse Mærker ejer Frue Møllerop paa den nordre Side, og Lars paa den søndre Side. Sidst bemeldte Mærkesteen viser i S: O: til 6 X, hvoraf den sidste er hugget ved Drivfoss Elvens nederste Foss i et Bjærg, og samme Bytte viser op efter Elven lige til Fjældet. Frue Møllerop ejer paa den østre Side, og Lars paa den vestre Side. Fra Søen i Selstaaeskreen er hugget en X som viser op efter Skreen til en anden X som viser op efter Giellen til Fjældet. Lars ejer paa den nordre Side, og Frue Møllerop paa den søndre Side. Ved Søen med!! (ved?) Divfoss er hugget en X som viser op efter Elven til 8 X og 2 Mærkesteene, samt 2de Gloppe, hvoraf den sidste er en L Gloppe, som er Endemærket, og Vejen bytter mellem disse Mærker. Lars Rønnestrand ejer paa den nordre Side, og Endre Fylkedalen paa den søndre Side af disse Mærker. Ved Søen i Diupevig Elven er hugget et X som viser op efter Elven til et X, og videre op efter Elven til et højt Bjærg, som viser i Nord til en L Gloppe. Frue Møllerop ejer paa den søndre Side, og Endre Fylkedalen paa den nordre Side. Ved Søen i Ekkehøugen i Diubevigen er hugget et X i et Skarv, som viser op til 3de andre X op til en Mærkesteen, og derfra

1792: 291

til 2de X, den sidste viser til en nedsat Mærkesteen som viser op til en L Gloppe, som er Endemærket. Enken med Søn ejer paa den østre Side, og Endre Fylkedalen paa den vestre Side af disse Mærker. Bemeldte L Gloppe viser op til en nedsat Mærkesteen, derfra op til 4 X, hvoraf den sidste viser op til 2de Mærkesteene, derefter til 5 X som viser efter hinanden i Strækning til en Mærkesteen, hvorudi er hugget en Gloppe, som er Endemærket. Lars ejer

paa den østre Side, og Endre paa den vestre Side. Ved Søen i Diupevigen er hugget et X i et Skarv som viser til 6 andre X i lige Linie op til 2de Mærkesteene, hvoraf udi den sidste er hugget en T Gloppe som viser til en X, som er et Albue bytte, derfra til en X, og videre til en forbemeldt L Gloppe. Lars ejer paa den østre Side, og Enken med Søn paa den vestre Side af disse Mærker. I Diupeviken, i Tungen, er hugget et X i en stor Steen ved en Bæk, som viser op efter Bækken til 7 andre hugne X, den sidste viser i samme Linie op til en Gloppe som viser ned efter et Hammerlag til et X, derfra til en L Gloppe som viser op til 4 andre X, den sidste viser op til et X i et Bierg, som er Endebyttet. Lars ejer paa den vestre Side Skoug og Mark, og Enken med Søn paa den østre Side Skoug og Mark. Ved Søen ved en Bæk i Diupeviken er hugget en X som viser op til 2de andre hugne X, hvoraf den sidste er Endemærket. Lars ejer paa den vestre Side, og Frue Møllerop paa den østre Side af disse Mærker. Den forbemeldte X viser op efter en Bæk til 7 andre X, den sidste viser fra Bækken op til en Bjergnult, hvorudi er hugget en X, hvilken viser op i samme Linie til 2de andre hugne X, og fra den sidste til en nedsat Mærkesteen som viser i samme Linie til 3de hugne X, og derfra op til en nedsat Mærkesteen, hvilken viser op til Støls kilden, hvor en X er hugget i en Bjergnult, som er Endemærket. Frue Møllerop ejer paa den østre Side, og Enken med Søn paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Alle Kreaturenes Bejtninger vedbliver som tilforn efter gammelt Brug uforhindret. Ved Søen paa Arness er hugget en X i en Steen op paa en Hammer, som viser til en anden X, og derfra til en Mærkesteen op til en X, denne viser op i samme Linie til 2de nedsatte Mærkesteene, derfra op til 7 andre X, den sidste viser op efter Bredskaarsgillen lige til Fjeldet. Frue Møllerop ejer paa den østre Side, og Lars paa den vestre Side. Oven paa et Bjerg paa Arness, under Vejen, er hugget et X i en jordfast Steen, som viser op til en anden X, der fra i lige Linie til en nedsat Mærkesteen, og videre op til en Hammer, som er Endemærket. Bøen paa dette Stød bruger Lars og Enken med Søn hvert andet Aar, men Lars ejer Overhugsten alleene. I Furrenestræet ved Søen er hugget et X som viser til en ditto, derfra op til en Mærkesteen, og videre til en X hugget i en jordfast Steen, som er Endemærket. Dette Slottetræe bruger de hvert andet Aar efter disse Mærker, men Overhugsten ejer Enken med Søn. Slottetræet Jonsvig kaldet, er i Henseende til Græsgangen fælles, men Overhugsten ejer Enken med Søn. I Koldegillen ved Søen er hugget 2de X, en paa hver Side af bemeldte Koldegille, som viser til Fjeldet efter Elven. Enken Kari Rønnestrand med Søn ejer paa den østre, og Frue Møllerop paa den vestre Side.

Parterne declarerede at deres Eiendomme nu var udsteenet, og da Mærkeskjællene blev dem forelæst, tilstod de sammes Rigtighed. Hvorefter Forretningen sluttes.

Da forestaaende saaledes var protocolleret, og Sr: Møllerop paa sin Moders Vegne, saavel som Lars Siovatssøn og Trond Nielssøn Rønnestrand foregav hver for den tredie Deel at have betalt Laugrettet for 2 Dages Forretning, hver 24 s: daglig, er 4 rd.:, samt til Lænsmanden 1 Rdl.:, saa begiærede de denne Forretning sig in triplo bekrævet meddeelt. Som bevilges. Parterne betaler hver for den tredie Part til Sorenskriveren for tredie Dags Forretning og Diæt, tilsammen 2 Rdrl.:, skriver To Rdrl.:

Opsat Steenings Forretning paa Traae i Graven, Folio 243

Aar 1792, den 14de Decembris, indfandt sig hos Sorenskriveren de Dannemænd Poul Iverssøn Traae og Lars Torbiørnssøn Holven, samt Niels Iverssøn Dahle, som paa egne og øvrige angrænsende Naboers Vegne begiærede Continuationen af den paa Gaarden Traae i Gravens Sogn og Skibrede sidstleden 30te Aprilis og 1ste Maji indeværende Aar begyndte og udsatte Steenings Forretning, som mellem dem selv indbyrdes er fuldført, Protocolen tilført, og til den Ende fremlagde den ved Lænsmanden og de 4 Laugrettesmænd Mads Trondssøn Kierland, Mads Larssøn Welchen,

Brynild Iverssøn Hougen og Peder Nielssøn Hougen forfattede Optegnelse over de med fælles Samtykke nedsatte Mærkeskjæl, vedbørlig underskrevet, saalydende:

Anno 1792, den 20de Junii, er en Steenings Forretning foretaget paa Gaarden Traae i Gravens Sogn efter indbyrdes Foreening om Bytterne for Parternes Ejendomme, nemlig Poul Iverssøn Traae, Enken Sidsilia Torbiørns Datter Traae med Laugværge John Josephssøn Lille Graven, og Formynderen for hendes ældste Søn, den Dannemand Wiglig Ascheldssøn Sexe, paa hvis Vegne Enkens Broder Lars Torbiørnssøn Holven var tilstæde, saavel som de flere angrænsende Naboer paa bemeldte Gaard Holven og Dahle, med flere som denne Forretning underskriver. Som Laugrettesmænd vare Mads Trondssøn Kierland, Mads Larssøn Welchen, Brynild Iverssøn Hougen og Peder Nielssøn Hougen nærværende, og blev først begyndt paa Hiemmebøen:

I Nettet ved Elven er nedsat en Mærkesteen som viser i Nord til 2de andre nedsatte Mærkesteene, den sidste i Ager Reenen, som er Endebyttet. Enken Sidsilia ejer paa den vestre Side, og Poul Traae paa den østre Side af disse Mærker. Paa den øvre Side af Ageren, i Rejnen, er hugget en X som viser i Nord mod en Bakke til 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste staaer i et Agerhjørne, og er Endebyttet. Enken ejer paa vestre Side, og Poul paa den østre Side af disse Mærker. Oven paa Næsageren er nedsat en Mærkesteen som viser i Nord til en X hugget i en jordfast Steen, denne X viser til en Mærkesteen som er nedsat ved en Agstevej, og er Endebyttet. Enken ejer paa den vestre Side, og Poul paa den østre Side af disse Mærker. Nede ved Vandet er hugget en X i en jordfast Steen som viser op efter en Agstevej til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf en sidste viser til en forbemeldt Mærkesteen, som er Endebyttet. Poul ejer paa den nordre, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Ved Hukken af Ageren Undemaalet kaldet, er nedsat en Mærkesteen som viser op efter til en anden nedsat Mærkesteen nær ved Vejen, som er Endebyttet. Poul ejer paa den Nordre Side, og Enken Sidselia Traae paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Den sidst bemeldte Mærkesteen viser op efter Vejen til en anden nedsat Mærkesteen paa en søndre Side af Vejen, denne viser til en X hugget i en liden jordfast Steen paa den nordre Side af Vejen, derfra op efter Vejen til en nedsat Mærkesteen som viser op efter Vejen til en X hugget i en jordfast Steen, denne viser op efter Vejen til 4 X hugget efter hinanden paa begge Sider af Vejen. Den sidste X viser til 5 nedsatte Mærkesteene op efter hinanden paa begge Sider af Vejen, den sidste Mærkesteen viser op efter Vejen til en X hugget i en jordfast Steen, hvilken viser op efter Vejen til 3 hugne X, hvoraf den sidste viser til en L Gloppe hugget i en jordfast Steen, hvilken viser i Øst til en X hugget i en stor Steen som viser til en L Gloppe hugget i en Bjergnult, som er Endemærket, til den første Vinkel Gloppe bytter Vejen. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Ved Qværnehuset er hugget en X i en jordfast Steen som viser op efter i West til en L Gloppe hugget i en jordfast Steen, og viser op efter i Nord til 2de hugne X, hvoraf den sidste viser til før ommeldte Vinkel Gloppe hugget i en Bjergnulte, og er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side af disse Mærker, og paa den østre Side af bemeldte Mærker ejer baade Poul og Enken tilfælles Overhugsten og Bøen. Ved Høkageren er nedsat en Mærkesteen som viser op efter til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser til en X hugget i en jordfast Steen, denne X viser op efter til en nedsat Mærkesteen, som er Endebyttet. Poul ejer paa nordre Side, og Enken ejer paa søndre Side af bemeldte Mærker. I forømmeldte Mærkesteen med sidste Endemærke er hugget en Gloppe som viser i Nord til en nedsat Mærkesteen, denne viser i Øst til en anden nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. Dette har været en gammel Huustomt, og Poul ejer paa vestre og nordre Side, samt Enken paa østre og søndre Side af bemeldte Mærker. Ved Ageren Løeforskaatet, nær ved en Fjøsnaav, er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst til en anden nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. Poul ejer paa den nordre

Side, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Sidst forommeldte Mærkesteen viser i Nord efter Vejen til en X hugget i en jordfast Steen, denne viser til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket, men Vejen bytter. Poul ejer paa den nedre Side af Vejen, og Enken paa den øvre Side af Vejen og de bemeldte Mærker. Imellem Mærkesgierde ageren og Kloe ageren er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i Linie til 2de andre nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser til en X hugget i en jordfast Steen, denne viser op efter i Linie til en nedsat Mærkesteen som viser op efter til en X, derfra op efter i lige

1792: 292

Linie til en nedsat Mærkesteen som viser i samme Linie til 2de efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viser op efter til en Vinkel Gloppe, som er Endemærket. Poul ejer paa den nordre, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Sidst bemeldte Vinkel Gloppe viser i S: O: efter Vejen til 2de hugne X, hvoraf den sidste viser til en Vinkel Gloppe, som er Endemærket, mens Vejen bytter. Poul ejer paa den østre Side, og Enken ejer paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Sidst bemeldte L Gloppe viser op efter i N: O: efter Vejen til en X hugget i en stor Helle; denne X viser op efter Vejen til 2de efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste strækker sig lige op til Bøegaren, som er Endebyttet, men Vejen bytter. Poul ejer paa N: W: Side, og Enken ejer paa S: O: Side af bemeldte Mærker. I en forbemeldt Mærkesteen nær ved Løeforskotageren, i Rejnen, er hugget en Gloppe som viser op efter til en X hugget i en joprdfast Steen i nederste Veje trommen, som er Endemærket. Poul ejer paa den søndre, og Enken paa den nordre Side af bemeldte Mærker. Den forbemeldte nedsatte Mærkesteen imellem Lejreagrenerne viser op til nederste Vej trommen til en forbemeldt Mærkesteen, hvori er hugget en Gloppe, som er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side af bemeldte Mærker.

Ageren:

I Nettet ligger et Stykke af Enken Sedsilia Torbiørns Datters Ager i Poul Iverssøns Bøe, som er indhægnat med 5 Mærkesteene. Eet Stykke af Enkens Ager i Nettet ligger ogsaa i Pouls Bøe, hvilket er indhægnat med 3de Gloppe og 3de Mærkesteene. Baastens Ageren, Enken tilhørende, og ligger i Pouls Bøe, er indhægnat med 5 hugne X og 11 Mærkesteene. Pouls Ager, Høken kaldet, ligger i Enkens Bøe, og er indhægnat med 2de Gloppe hugne i forommeldte Mærkesteene, og en Ditto Mærkesteen, alt paa den østre Side. Enkens Ager Løeforskaat ligger i Pouls Bøe paa østre Side, og er indhægnat med 7 nedsatte Mærkesteene og 2de hugne X. Imellem Mærkesgar ageren og Kloageren, i den nederste Ager Reen, er nedsat en Mærkesteen som viser i Linie i Øst til 2de andre Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Klo ageren tilhører Enken, og ligger i Pouls Bøe paa vestre Side, og er indhægnat med en forbemeldt Mærkesteen som viser i Sør til 2de andre Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i Øst til en Mærkesteen; Imellem de 2de sidste Mærkesteene er Maalet for Grundens løsheds Skyld, og er 12 ½ Alen. Fra den sidste er Ageren indhægnat med 5 nedsatte Mærkesteene. Imellem Kloeageren og Leireageren viser sidstbemeldte Mærkesteen i Linie Bytte i Øst til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i Sønder, og er et Albuebytte, til 2de Mærkesteene, den sidste er og et Albue bytte og viser i Øst til 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa nordre Side af bemeldte Mærker. Imellem begge Lejre agrene er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst i en Linie til 3de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste er før bemeldt, og er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Enkens Ager, kaldet L(eir?)ager, som ligger i Pouls Bøe paa den vestre Side, er indhægnat med en nedsat Mærkesteen som viser i Syd til en Gloppe hugget i en Mærkesteen. Sidstbemeldte

Mærkesteen viser til en X hugget nede ved Vandet i en Steen, som er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Enken paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Imellem Lejreageren og Apale forskaatageren er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst i en Linie til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i Nord, og er et Albuebytte, til 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste viser i Øst, som og er et Albuebytte, til 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side af bemeldte Mærker. Pouls Ager, Apleforskaattet kaldet, ligger i Enkens Bøe paa den vestre Side, og er indhægnat med en forbemeldt Mærkesteen som viser i Sønder til 2de andre nedsatte Mærkesteene. Imellem Apleforskaattet og Løe forskaattet er en sidst bemeldt Mærkesteen som viser i Øst i en Linie op efter til 3de andre nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Enken paa søndre Side af bemeldte Mærker. Imellem Løe forskaattet og Undermaalet er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst i en Linie til 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i Sønder, som er et Albuebytte, til 2de nedsatte Mærkesteene, og den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side af bemeldte Mærker. Pouls Ager Undermaalet ligger i Enkens Bøe paa vestre Side, og er indhægnat med en før bemeldt Mærkesteen som viser i Sør til fem andre Mærkesteene. Een X er hugget nede ved Vandet, som viser op efter i Ager Reenen til en forbemeldt Mærkesteen, som er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken ejer paa den nordre Side af bemeldte Mærker. Enkens Ager Løeforskaattet ligger et Stykke paa N: O: Side i Pouls Bøe, og er indhægnat med en Gloppe hugget i en forbemeldt Mærkesteen som viser til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste er en før bemeldt Mærkesteen. Enkens Ager kaldet Leirageren ligger paa N: O: Side i Pouls Bøe, og er indhægnat med en før bemeldt

1792: 292b

Mærkesteen som viser i Nord til 2de andre nedsatte Mærkesteene. Pouls Ager kaldet Leirageren ligger paa N: O: Side i Enkens Bøe, og er indhægnat med en Gloppe hugget i en før bemeldt Mærkesteen som viser i Nord til en nedsat Mærkesteen, denne viser lige til en X hugget i en jordfast Steen; denne X viser til en nedsat Mærkesteen, hvorudi er hugget en Gloppe som viser i West, og er et Albue bytte, til 2de hugne X.

Udmarken:

I Liersæteskaret, need paa Myren, er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i Nord til en stor Steen som ligger paa Støls bøen paa Stølen Liersæter. I samme Steen er hugget en X som viser i Linie op efter i Nord til 2de hugne X, hvor af den sidste viser til et X hugget i et Skarv i Koldeholskaarene, denne viser op efter i Linie til en X hugget i en flad Steen ved den øverste Lade, den sidste X viser i lige Linie op efter til en dito X hugget i een Bjerg Hammer, denne X viser op efter i Linie til en X hugget i en Bjerg hammer ved en bekjendt stor Steen; denne viser op efter i samme Linie til en X hugget i en Bjerg hammer, og Linien strækker sig lige til Fjelds. Poul Traae ejer paa den østre Side, og Ole Larssøn Holven samt Niels Johnssøn Holven ejer paa vestre Side af disse bemeldte Mærker. I Liesæt skaaren nede paa Bjerget er nedsat en Mærkesteen som viser i Nord op efter en Bæk til en X hugget i et Skarv midt udi Bækken; denne viser op efter til en anden huggen X midt i Bækken, som viser op efter til en Vinkel Gloppe hugget i en Bjergnult, denne viser i Øst til en X hugget i samme Hammer, hvilken sidste viser i Øst tværs over Skaaren til en X hugget i en jordfast Steen som viser lige i Øst til en X hugget i en Bjergnult, siden følger Byttet efter Hammeren i Øst til en Vinkel Gloppe, som er Endemærket. Poul ejer paa vestre og nordre Side, og oven paa Hammeren, men Enken ejer paa østre og søndre Side, samt under Hammeren af bemeldte Mærker. I samme Skaar, ned paa Bjerget, er hugget et X i en Steen som viser op efter til forbemeldte Vinkel Gloppe, som er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre

Side af bemeldte Mærker. I forommeldte Skaar, ned paa Bjerget, er hugget en X i en stor Steen som viser op efter i Nord til en anden huggen X i en Bjergnulte, som er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Enken paa den østre Side af bemeldte Mærker. Paa Jadelene nede paa Bjerget er nedsat en Mærkesteen som viser op efter til en X hugget i en jordfast Steen; denne viser op efter i Nord til en anden X hugget med!! (ved) nederste Udløenaaven, og viser op efter til en nedsat Mærkesteen ved øverste Udløenaaven, som viser op efter til en nedsat Mærkesteen, denne viser op efter til en X hugget i en stor Steen, og derfra op efter til 2de hugne X, hvilken sidste viser lige op i Bjerget, som er Endemærket. Poul ejer paa vestre Side, og Enken paa den østre Side af bemeldte Mærker. Imellem Burtnevælte og Hæssebachene, need paa Bjerget, er nedsat en Mærkesteen som viser op efter i Nord i Linie til 7 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er hugget i en Bjergnulte, og Linien strækker sig lige til Fjelds. Poul ejer paa den vestre Side, og Enken paa den østre Side af bemeldte Mærker. Imellem begge store Bælter nede paa Bjerget er hugget et X i en Bjergnulte, denne viser op efter i Linje til 2de hugne X, hvoraf den sidste viser til en nedsat Mærkesteen, og denne viser op efter i Linie til 3 hugne X, hvoraf den sidste er hugget i en Bjergnulte, hvorefter Linien strækker sig lige til Fjelds. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Imellem Ildevælte og Storevælte, ned paa Bjerget, er hugget et X i en jordfast Steen som viser op efter i Linje til en nedsat Mærkesteen, denne viser op efter til 2de hugne X, hvoraf den sidste viser op efter til en nedsat Mærkesteen som viser i Linie op efter til en X hugget i Bjerget, og Linien strækker sig lige til Fjelds. Poul ejer paa vestre Side, og Enken paa den østre Side af bemeldte Mærker. Need ved Espeland Vandet er hugget en X i en stor Steen som viser op efter i Linie til 2de nedsatte Mærkesteene, hvor af den sidste viser op efter til en X hugget i en liden jordfast Steen, som viser op efter i Linie til en X hugget i Bjerget, som er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Enken paa den østre Side af bemeldte Mærker. I Espenhovden ved Svortekjødmyrerne er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst til en Gloppe som er hugget i en anden nedsat Mærkesteen, som er Endemærket. Poul Traae ejer paa den nordre Side, og Anders Lille Graven samt John Lille Graven paa den søndre Side af bemeldte Mærker. Sidst bemeldte Gloppe udi den nedsatte Mærkesteen viser i samme Linie i Øst til Huselejtebækken, hvor der er hugget en X i en jordfast Steen som viser i Øst i Linie til en anden X hugget i et Skarv ved Nystølsgaren, som viser i en Krum Linie til en anden X huggen i en Bjerg hammer, denne viser i samme Linie lige ned til Vandet, hvor der er hugget en X i en jordfast Steen, som er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Anders Lille Graven samt John Lille Graven paa den søndre Side af disse Mærker. Ned ved

1792: 293

Espelands Vandet er hugget en X i en jordfast Steen som viser i Sønder til en nedsat Mærkesteen, denne viser i Linie til 2de hugne X, hvor af den sidste er en før bemeldt som er Endemærket. Poul Traae ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. I inderste Ende paa Skarvet i en stor Steen er hugget en X som viser i Sønder til 4 hugne X, hvoraf den sidste viser til en Gloppe hugget i den forbemeldte Mærkesteen som er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. I Strandeteigen nede ved Vandet er nedsat en Mærkesteen som viser i lige Linje op efter til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser op efter til en X som viser op efter til en anden X ved Bækken, hvilken viser op efter til en ditto X hugget i Storebierget, som er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side af disse Mærker. I Leineteigen (Leireteigen?) ved Elven er hugget en X i en Hammer, som viser op efter i Nord til 3de andre hugne X, hvor af den sidste i en Hammer, som er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Ved Almendings vadet er

hugget en X som viser op efter i Nord til en anden X hugget i Løpe, som viser efter Vejen til en anden X, derfra i den samme Linie til en nedsat Mærkesteen, hvilken viser op efter til 2de hugne X, hvoraf den sidste staar i N: W:, og er et Albuebytte, til en X i Bjerget, som er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Enken paa den østre Side af disse Mærker. Paa Tveiten, i et Garmoe, er nedsat en Mærkesteen som viser i Øst til 2de nedsatte Mærkesteene, hvor af den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side af disse Mærker. End videre er nedsat en Mærkesteen som viser i Nord til en X, og derfra til 2de Mærkesteene, hvoraf den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af disse Mærker. Ved Garen ved Tveteledet er nedsat en Mærkesteen som viser til en anden Mærkesteen nedsat ved Vejen, som er Endemærket. Poul og Enken ejer paa den østre Side, men Lars Holven ejer paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Ved Vigen er hugget en X som viser til en nedsat Mærkesteen, og derfra til en X, som er Endemærket. Poul og Enken ejer til fælles paa den østre Side af disse Mærker, og Elling, Ole samt Niels Holven ejer paa den vestre Side, hvorhos anmærkes at de 2de sidste, nemlig Ole og Niels, ejer kuns den Halvedeel med Elling udi forbemeldte udsteenede Ejendom. Videre er hugget en X som viser i Nord til en nedsat Mærkesteen, denne viser til en X ved Bækken, som er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Niels Holven paa den østre Side af disse Mærker. Den sidst benævnte X viser op efter i Nord til 3de efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Elling Holven paa den østre Side af disse Mærker. Den sidste X viser op efter til en X hugget i en Hammer, som er Endemærket. Poul Traae og Enken Sedselia Torbiørns Datter ejer paa vestre Side, og Elling Holven paa den østre Side af disse Mærker. Den sidst bemeldte X viser op efter til 3 X, hvoraf den sidste viser op i Bjerget, som er Endemærket. Poul ejer paa den vestre Side, og Niels samt Ole Holven paa den østre Side af bemeldte Mærker. I Kongskaarnulten er hugget en X som viser i Nord til 3de hugne X, den sidste viser i Bjerget, som er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. I Espehovden nede ved Vandet er hugget en X som viser i Sør til en nedsat Mærkesteen, og derfra til 3de hugne X, hvoraf den sidste er en forbemeldt ved Huseleitbækken, som er Endemærket. Poul ejer paa den østre Side, og Enken paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Een forbemeldt Mærkesteen kaldet Flættesteenen, hvori er hugget en Gloppe, viser op efter i Nord til en X hugget i en forbemeldt Mærkesteen. Poul ejer paa den vestre Side, og Elling Holven paa den østre Side af bemeldte Mærker. Een forbemeldt Mærkesteen kaldet Flættesteenen viser i Øst til en X, denne viser i Linie til en Mærkesteen, som er Endemærket. Poul Traae ejer til fælles med Enken Fureskoven paa den søndre Side, men det øvrige af Overhugsten ejer Enken alleene. Elling Holven ejer paa den nordre Side al Overhugst, undtagen Fureskoven, som han ejer for den Halvedeel, og Ole samt Niels Holven for den anden Halvedeel. Sidstbemeldte Mærkesteen viser i Øst til 5 efter hinanden hugne X, hvoraf den sidste viser til en nedsat Mærkesteen, hvilken viser til en X hugget i et Skarv ved Tvær Elven, som er Endemærket. Poul Traae og Enken Sedselia ejer til fælles paa søndre Side, og Elling Holven ejer al Overhugsten paa nordre Side, undtagen Fureskoven, hvorudi han ikkun ejer den Halvedeel, og Ole samt Niels Holven tilsammen den anden Halvedeel. Den sidst bemeldte X viser i S: O: efter Tver Elven ned paa Bjerget, som er Endemærket. Poul og Enken ejer paa den vestre Side, og Elling Holven ejer paa den østre Side al Overhugst, undtagen Fureskoven, som Ole og Niels Holven ejer tilfælles. Ned paa Bjerget i Wennefuuskollerne er en X hugget i en Steen som viser op efter i Nord til en anden X, og derfra til en nedsat Mærkesteen, hvor udi er hugget en Gloppe, som er Endemærket. Poul og Enken ejer til fælles paa østre

Side al Overhugst, {undtagen} og Enken er paa vestre Side tilhørende al Overhugst, undtagen Fureskoven, som hun ejer til fælles med Poul Traae. I inderste H(..?)t lund er hugget en X som viser i West til 6 hugne X, hvoraf den sidste er hugget i et Skarv, som viser til en Mærkesteen, denne viser til en X hugget i Sleipeskarvet, som før er bemeldt, og videre efter Vejen til 2de hugne X, hvoraf den sidste viser til en Mærkesteen, som er Endemærket. Poul ejer paa den søndre og vestre Side, og Enken paa den nordre og østre Side af bemeldte Mærker. Ved Trældalshammeren er en X hugget i Skarvet, som viser op efter Vejen til 2de X, hvor af den sidste viser til 5 nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste kaldes Flættesteenen, og er Endemærket. Poul ejer paa den nordre Side, og Enken ejer paa den søndre Side al Overhugst, undtagen Fureskoven, som er tilfælles for Poul og Enken, af bemeldte Mærker. Ned paa Hiebraatet er nedsat en Mærkesteen som viser i Nord til en X som viser op efter til 2de nedsatte Mærkesteene, hvor af den sidste viser op til Slottegiærdet, som er Endemærket. Poul Traae ejer paa den østre Side, og Elling Holven paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Oven for Slottegiærdet er hugget en X i en jordfast Steen som viser til 2de andre hugne X, den sidste er hugget i Bjerget, som er Endemærket for Enkens Slotte paa den østre Side, men Poul ejer Overhugsten, og Ole samt Niels Holven ejer paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Sidst bemeldte X viser til Bukkestenen, og der fra til det højeste Bjerg. Poul ejer paa den østre Side, og Ole samt Niels Holven paa den vestre Side af bemeldte Mærker. Udi en forbemeldt Mærkesteen i Heiebraatet er hugget en Gloppe som viser i Øst til 2de {Glopper} X, den sidste viser til en Mærkesteen, derfra til 3de hugne X, hvoraf den sidste viser til en Mærkesteen, og derfra til en X, samt videre til en nedsat Mærkesteen. Nederst i Heieteigsuren, i en stor Steen, er hugget en X som viser i en skraa Linie til 6 andre hugne X op til det høje Bjerg, som er Endemærket. Poul ejer Slotten paa den østre Side, og Enken ejer Slotten paa den vestre Side, men Poul ejer Skougen paa Enkens Slotte ved disse Mærker under Bjerget. Paa vestre Side af Aalehølsmyren er nedsat en Mærkesteen som viser op i N: til en anden Mærkesteen, derfra til en L Gloppe hugget i et Skarv i Vejen. Poul ejer paa den vestre Side, og Niels samt Ole Holven paa den østre Side af disse Mærker. Een Slotte kaldet Nedre Lillestøel ejer Poul, men Enken ejer Skoven paa dette Slottetræ, hvorhos blev aftalt at Poul ej skal udvide sit Giærde. Paa den nordre Side af Elven, paa Bondeskarv, er hugget en X som viser tvert over Vejen op til en gammel Mærkesteen. Ole og Niels Holven ejer under Vejen, men Enken Sidsilia Traae ejer oven for Vejen paa vestre Side, samt Niels Dahle paa den østre Side. Bemeldte gamle Mærkesteen viser op i en Hammer i Lilledalsskaaren, hvor er hugget en X, denne viser op til en anden Hammer og til en X i bemeldte Hammer. Poul ejer Slotten, og Enken ejer Skoven paa denne Slotte, men Niels Dahle ejer paa den østre Side. Sidstbemeldte X viser i West efter et Hammerlag, som er et Albuebytte, hvor er hugget en ditto X. Poul ejer Slotten paa den søndre Side, og Enken paa den nordre Side Skov og Mark i den forbemeldte Linje, og bemeldte X viser op efter til en Mærkesteen. Enken ejer paa den vestre Side, og Niels Dahle paa den østre Side af disse Mærker. Thun garen i Traae bytter Vejen fra Nord til Øst udi Hjemmetunet, men Enken ejer en Huustoft sønden for sin Underboe. Poul ejer paa den vestre, og Enken paa den østre Side af bemeldte Vej, men til hvert Huus følger Grunden paa begge Sider. Paa Stølen Liesæter kaldet skal Ole og Niels Holven indhægne sig et Slottetræ efter Andeel, imod deres Slottetræ som tilforn er udgiærdet. Under Langeskaar er hugget en X i en Skarvnulte, som viser i N: W: til 3 andre hugne X, den sidste er Endemærket. Inden om disse Mærker ejer Enken Slotten, og Poul ejer Skoven. Eet Slottetræ paa Liesætter er fælles Ejendom for Traaes Beboere.

At jeg med denne Forretning er fornøjet, dog forbeholdes min Anke om nogen skulde tage Giærdefang paa min udsteenede Eiendom. Niels Iverssøn Dahle med paaholden Pen.

Jeg, Poul Traae, forbeholder mig ligeledes Anke mod Niels Dahle for denne Hans Tilførsel. I øvrigt er Steeningen med mit Samtykke og Foreening fuldbyrdet. Poul Iverssøn Traae med paaholden Pen.

At alt saaledes til fuld fornøjelse er afgjort, vedgaaer Elling Haaverssøn Holven med iholden Pen. Ole Larssøn Holven med paaholden Pen. Niels Jonssøn Holven med paaholden Pen. Paa egne og min Søster, Enken Sidsilia Torbiørnsdatter Traaes med Laugværgen Wiglig Aschildssøn Sexes Vegne, underskriver Lars Torbiørnssøn Holven med paaholden Pen. Requyrenterne derefter begjærede denne Forretning

1792: 294

beskrevet meddeelt. Som bevilges, og betaler Poul Traae til Sorenskriveren for 3die dags Forretning 1 Rdlr:

Opsat Steenings Forretning paa Dahle i Graven, vide Folio 244.

Aar 1792, den 14de Decembris, indfandt sig hos Sorenskriveren den Dannemand Niels Iverssøn Dahle, og tilligemed Lars Torbiørnssøn Holven begjærede at de Mærkeskjel som ikke under Aastæds Forretningen paa Gaarden Dahle den 2den Maji indeværedne Aar bleve fuldførte, blev nedsatte, nu maatte protocolleres, eftersom de 2de Laugrettesmænd Brynild Iverssøn Hougen og Mads Larssøn Welche samme havde beskrevet, hvilket skede saaledes:

Den 25de Juni 1792 er Parterne Niel Iverssøn Dahle og Lars Torbiørnssøn Holven foreenede om disse efterfølgende Mærker som af os undertegnede 2de Laugrettesmænd i Dag er nedsat som følger:

Ved Rottevejen i en stor Steen er hugget en X som viser i Linie i Nord til 2de nedsatte Mærkesteene, hvoraf den sidste viser i samme Linie til en X, derfra til en ditto X i Lillekamben i en Bjergnult, derfra til en anden huggen X som viser til en Mærkesteen, derefter op i Linie til 2de X, hvoraf den sidste viser i Linje op efter Slotten kaldet Erdalsleite, til 2de X, hvoraf den sidste er hugget i en Bjerg nult øverst i Slotten ved Fjeldtrommen. Niels Dahle ejer paa den vestre, og Lars Holven paa den østre Side af disse Mærker.

Niels Dahle paastod Linien bestemt lige til Tindeklev og Steene nedsat, men vedkommende angrændsende satte sig derimod, da Ejendommen er fælles, og derfor begjærede bemeldte Niels Dahle Forretningen udsat til videre Indstevning til Aastædet.

I saadan Henseende kunde intet videre af os foretages, men Forretningen sluttes. Mads Larssøn Welche med iholden Pen. Brynild Iverssøn Hougen med paaholden Pen. Lars Torbiørnssøn Holven.

I Anledning af forestaaende blev denne Forretning indtil videre udsat, da Requyrenten Niels Dahle iagttager det fornødne, og skal Tægtedag til Sagens videre Foretagelse paa Aastædet paa nærmere Forlangende blive meddeelt.

Denne Sags Forretning betaler Niels Dahle til Sorenskriveren med 2 Rdlr: See Folio 267(?)

Opsat Aastæds sag paa Nedre Berge i Røldal, Folio 267.

Aar 1792, den 21 Decembris, indleverede de 2de (Laugrettesmænd?)d Sjur Iverssøn Berven og Holger Nielssøn ibm: den af dem forfattede Optegnelse over de, paa Grund af det under 16 Augusti indeværedne Aar paa Aastædet Gaarden Nedre Berge i Røldal indgangne Forlig mellem Ole Ormssøn Nedre Berge og Erich Ormssøn Grøve angaaende et Stølsbejte, Skovstrækning og Slotte i Walledalen i Parternes Nærverelse nedsatte Mærkeskjel, som lyder saaledes:

I Agnihougen er nedsat en Mærkesteen som viser op i 2de andre nedsatte Mærkesteene som atter viser op efter i et X staaende i højeste Kjønssaasen, samme X viser op i 2de andre nedsatte Mærkesteene som viser op paa den hjemmeste Side af Sandvigerusten og op til

højeste Fjeld. Uden for disse Mærker ejer Ole Ormssøn Nedre Berge, og inden for ejer Erich Ormssøn Grøve.

Saaledes i begge Parters Nærværelse, og medgik denne Dag til Rejsen saalangt fra i Fjeldet, og Mærkernes Nedsettelse.

Datum den 17 Augusti 1792. Siur Iverssøn Berven og Holger Nielssøn ibidem.

Hvorefter denne Forretning sluttes til vedbørlig Udstedelse.

1792

1793 - sjå nytt dokument